Plasztika Sebők István: József
attila gyakor

Balatonszárszon József Attila egyházi
lakóháza előtt emlékművet lehetőnek

Szabad Nép 1948 aug. 20.–13.

Sebök István szokrány

Balatonszárszón József Attila egyhori lakóháza előtt emlékművet létesítenek.

Szabad Nép 1948 aug. 20.-13.-

Sebők István

D. Davies :Müvészet és jövő könyvében
sze repel.

Valóság 1975-6-116

Bodri: D. Davies: Müvészet és jövő

Sebők István, építész 1.) Folytatás,

Mezei Otto: „Kölcsönhatások: magyar avantgarde a Weimari Köztársaságban." Kiállítás Kasselben (1986. nov.–dec.)

5. Sebők István–Walter Gropius: Totális színház terve, 1926.

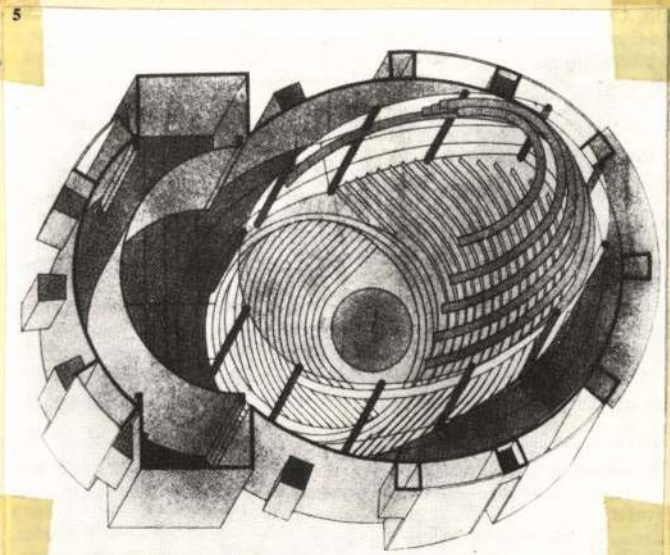

Magyar Építőművészet, 1987. 1., 56–57 -old.

Sebők István építész 2. Folytatás

Mezei Ottó: „Kölcsönhatások: magyar avantgarde a Weimari Köztársaságban"

Kiállítás Kasselben (1986. nov.–dec.)

6. Sebők István: Szinházterv, Drezda.

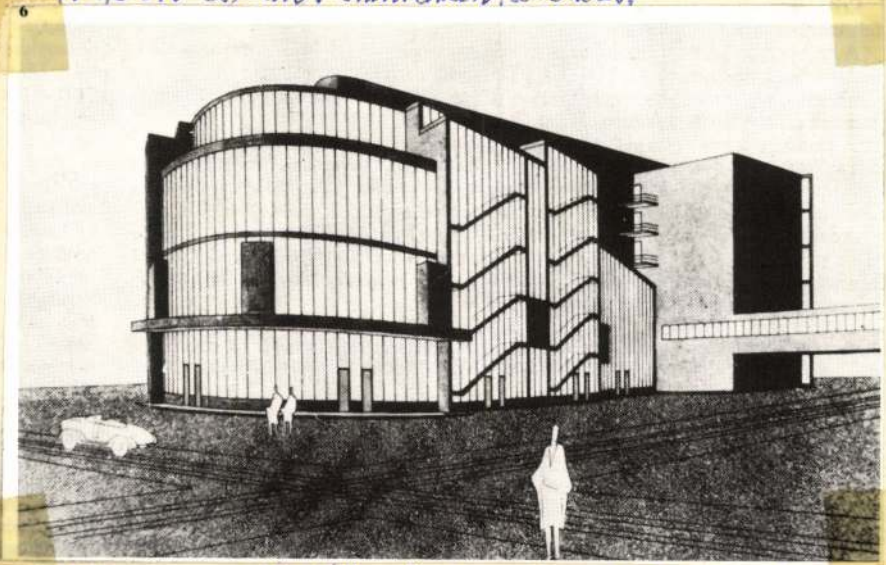

Magyar Építőművészet, 1987. 1., 56–57-old.

Sebők István építész.

Mezei Ottó: A Bauhaus mai Kiállítás a Magyar Nemzeti Galériában.

Moholy Nagy László – Sebők István: Fény-tér modulátor terve, kollázs pauszpapíron, színes papír, karton, 65.2 x 49.9 cm, 1922–1930.

Művészet, 1988. aug., 37.

SEBŐK ISTVÁN

Wechselwirkungen – Ungarische Avantgarde in der Weimarer Republik

Szöveg:.45, 262, 403, 439, 440, **585-586**.

Kép: 254, 374, 408, 440, 441, 442.

Sebők Istvánné

MDK

Mesztegnyői himzésü párna

Karádi himzésü falvédő

[redacted]

Műcsarnok 1960. Képző- és Diszitőművészeti körök kiáll.

Sebök Janos

München

nebräuk

lasd

Off München 1905

186 l.

MTK

Sebők János szobrász

Az Aradi Képző és Iparmüv. Társ. 19[illegible].évi karácsonyi kiáll. Aradi Közlöny, 191[illegible]. dec.21. [illegible]radi müvészek tárlata.

Sebők János

Arad és Vidéke. 1913. dec. 21. m.a: Aradi művészek kiáll.

Ára 10 fillér

Budapest, 1929 * Szombat * julius 20. XX. évfolyam * 162. szám

AZ EST

Előfizetési ár:
Egy hónapra .... 3 pengő
Egyes szám ára a fővárosban, a vidéken és a pályaudvarokon 10 fill.
Telefón: J. 455—50-től 56-ig, J. 464—18, J. 464—19

Politikai napilap

FŐSZERKESZTŐ: MIKLÓS ANDOR

Szerkesztőség: VII. kerület, Rákóczi út 84.
Kiadóhivatal: VII., Erzsébet körút 18—20. sz.
Fiók-kiadóhivatal: V., Vilmos császár út 14.
Szerkesztőség Bécsben: I., Kohlmarkt 7.

A koporsó gyásza

nem kergethet kemény szavakat az ajkakra. Csak szelíden és megértéssel lehet beszélni akkor, amikor egy szerencsétlen ember holttestét eresztik le az anyaföldbe. Mert szerencsétlen ember volt az a pécsi kereskedő, akinek a sírjánál szívbemarkoló gyászbeszédeket mondottak. Nem olyan értelemben volt szerencsétlen, mintha a véletlen kólintotta volna fejbe, vagy ő maga nyitotta volna ki a katasztrófa zsilipjét. Olyan értelemben volt szerencsétlen, hogy kedvezőtlen korba esett a munkássága.

E kedvezőtlenség jórészét kétségtelenül a háború utáni nyomorúság idézte elő. De ez azért nem lett volna elég ahoz, hogy a magyar kereskedelmet megtépázza s egyik vagy másik kereskedőnek — így a pécsinek is — öngyilkossági gondolatokat szuggeráljon. Évekkel ezelőtt egy kereskedelemellenes irányzat is lórakapott. Ahol lehetett, lenyomták a kereskedő fejét, a munkáját alig becsülték meg. Itt tüstént megállapítjuk, hogy ez az irányzat ma már nem olyan türelmetlen, mint volt. Megenyhült. Átlátta, hogy a kereskedő szintén a haza hasznos polgára, de azért még messze van attól, hogy azt is átlássa — a kereskedelmnek jogai is vannak s hogy ezeket a jogokat teljesíteni kell. Az a szegény pécsi kereskedő még ma is élne, ha e jogok közül csak néhányat valóra váltottak volna. Ha ráeszméltek volna, hogy a forgalom lebonyolítása dolgában mily nagy szerep vár Magyarországra Európának ezen a pontján. De hát nem eszméltek rá. Még ma is úton-útfélen elpetyegtetik azt a bölcsességüket, ha tönkremegy a kereskedő, ez az ő magánügye, az ország szekere ettől nem dől fel.

A pécsi koporsónál elzokogott segítség talán mégis a szívekbe talál. Talán mégis megértik, hogy egy bezárt üzlet egy elhalt sejt a nemzet szervezetében. Éppen úgy, mint ahogy elhalt sejt egy bezárt műhely, elnémult vállalkozás, munkát nem találó kéz. Lehet-e tűrni, hogy ez a processzus tovább terjedjen? A józan ész tiltakozik ellene és ugyancsak a józan ész mutatja meg az utat, mikép lehet e sejtekbe friss vért vezetni.

Halálos gránátrobbanás Hajmáskéren

A katasztrófának négy halott és több sebesült áldozata van

A Magyar Távirati Iroda jelenti: E hó 18-án 15 óra 30 perckor

a hajmáskéri lőtéren tábori tarackkal való lőgyakorlat alatt töltés közben egy gránát felrobbant

A repeszdarabok a löveg körül szabályszerűen felállított kezelőszemélyzet közül többet súlyosan megsebesítettek. Ezek közül

Viktor Erich százados, Zsiros Károly szakaszvezető, Csuta Ferenc főtűzér és Szabó II. Mihály tűzér sérüléseikbe belehaltak.

A többi sebesültet részben a székesfehérvári kórházban, részben Hajmáskéren azonnal ápolás alá vették.

Intézkedés történt, hogy a fentiek hozzátartozóit táviratilag értesítsék.

A szerencsétlenség után egy szakemberekből álló bizottság kiszállt a helyszínre.

Ez a bizottság megállapította, hogy a löveg kezelése szigorúan a fennálló szabályok szerint történt, az óvóintézkedéseket megtartották és ebben a tekintetben senkit mulasztás nem terhel.

A robbanás megtörténtét tehát kizárólag technikai okokban kell keresni, amelyek tüzetes felderítését azonnal folyamatba tették.

Teljes a diplomáciai szakadás Oroszország és Kína között

Csang-Kai-Sek szerint nem valószínű, hogy háborúra kerül a sor

Anglia a legszigorúbb semlegességet őrzi meg, Japán nem küld csapatokat

Párizs, július 19

Rigából Londonon keresztül a következőket jelentik a Matinnak: A diplomáciai viszony megszakítása következtében a kínai ügyvivő és

a kínai követség tagjai már tegnap elhagyták Moszkvát. Budieni tábornokot, aki szabadságon volt, sürgősen visszahívták.

A tábornok nyomban elrendelte, hogy küldjenek repülőgépeket a mandzsu határra, erősítsék meg a határon a gyalogos, lovas- és tank-hadosztályokat, továbbá erősítsék meg a leningradi és a moszkvai helyőrségeket és mozgósítsák a tengeri haderőt.

Párizs, július 19

A Daily Express moszkvai tudósítója szerint Moszkvában számotvetnek azzal, hogy minden megtorló intézkedés és szakítás ellenére a keletkínai vasutakat csupán fegyveres erővel tudnák ismét visszaszerezni. Kétségtelen azonban, hogy

a szovjetkormány inkább belenyugszik az érzékeny veszteségbe, semhogy belemenjen a háborúba,

amely nagy kockázattal járhat reá nézve.

London, július 19

Nankingból jelentik: A külügyminisztérium megkapta a szovjetjegyzéknek teljes szövegét. A jegyzéket nyomban tudomására hozták Csang-Kai-Sek elnöknek, aki megbeszélésre hívta egybe a kormány tagjait. A megbeszélés után

az elnök kijelentette, hogy a kormány megőrzi higgadtságát és nem hiszi, hogy a jegyzék komolyabb következményekre vezetne.

Meggyőződése szerint — tette hozzá — nem valószínű, hogy Kína és Oroszország között háborúra kerülne a sor.

Mongolia támogatja a szovjetuniót

Peking, július 19

(Az Est külön tudósítójától)

Külsőmongolia kormánya — Ulgából érkező jelentés szerint — közölte az orosz követtel, hogy az Oroszországgal fennálló katonai szövetségi szerződés értelmében *támogatni fogja a szovjetuniót.* A mongol kormány kijelentette, hogy *erélyes intézkedéseket tett a határon Kína betörésének megakadályozására.* A szovjetkormánynak joga van ahoz, hogy Mongoliát Kína katonai bevonulása esetén saját csapataival védje meg. Az orosz-mongol katonai szövetséget még ebben az évben meghosszabbítják.

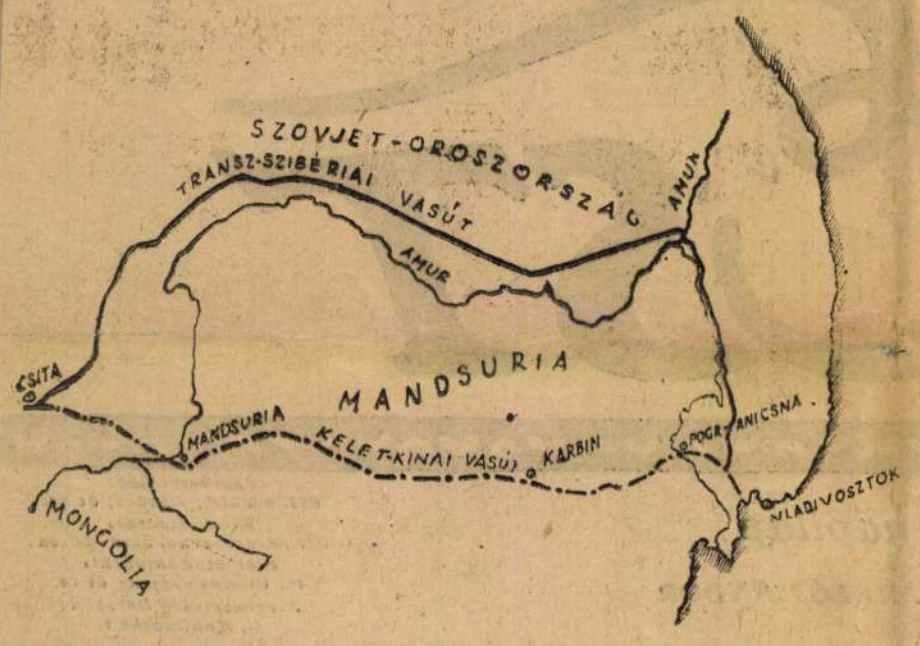

Anglia és Japán magatartása

London, július 19

A *Daily Telegraph* azt írja, hogy Nagybritannia hivatalosan *a legszigorúbb semlegességet fogja megőrizni* az orosz-kínai viszállyal szemben és csupán akkor nyilvánítja véleményét, ha a kérdést a Népszövetség elé terjesztenék. Hivatalos körök megállapítása szerint — írja a lap —

Kina és Oroszország diplomáciai viszonyának megszakitása komolyabb fordulatot jelent,

de *a helyzetet mégsem tekinti súlyosnak.* Úgy gondolják, hogy *Moszkva, még ha akarna is, akkor sem tudna háborút folytatni Kina ellen,* mert a jelen pillanatban nem rendelkezik kellő erővel; másfelől Kina nem gondol arra, hogy betörjön orosz területre.

Tokio, július 19
(Az Est külön tudósítójától)

A délmandsuriai vasutakhoz *két japán gyalogezredet küldtek ki.* A japán kormányhoz közelálló körökben úgy tudják, hogy Mandsuriában a helyzet rendkivül feszült és az oroszok bevonulására kell számítani. Japán ebben az esetben intézkedéseket tenne az északmandsuriai japán érdekek védelmére.

London, július 19

Tokióból jelentik a *Times*-nak: A japán hadügyminiszter kijelentette, hogy *Japán nem fog csapatokat küldeni Mandsuriába,* még abban az esetben sem, ha csakugyan háború törne ki Szovjetoroszország és Kina között.

Washingtonból jelentik a Timesnak: A kormány körében

azt hiszik, hogy Kina és Szovjetoroszország között nem kerül sor komolyabb ellenségeskedésre.

A kormány utasitást küldött a Kínában állomásozó amerikai konzuloknak és az egyéb diplomáciai képviselőknek.

Kellogg az orosz-kínai viszályról

London, július 19
(Az Est külön tudósítójától)

Newyorkból jelentik: Kellogg volt amerikai államtitkár csütörtökön St.-Paul-ban (Minesotta állam) beszédet tartott és az orosz-kínai viszályról a következőket mondotta:

Nem hiszem, hogy ez a két nagy nemzet, még a diplomáciai viszony megszakitása után is, ami a helyzetet kétségtelenül elmérgesitette, háborúba sodortatná magát. Ha elszánnák magukat arra, hogy a béke fentartására vonatkozó igéreteiket megszegjék, *a többi hatalmak bizonyára módot fognak találni arra, hogy a távoli keleten a nagy vérontást megakadályozzák.*

Ostromállapot Karbinban

Tokió, július 19

Karbinból jelentik, hogy a városban az orosz-kinai diplomáciai viszony megszakitása után azonnal kihirdették az ostromállapotot. A város uccáin állandóan erős katonai őrjáratok cirkálnak. A város kormányzója proklamációt bocsátott ki, melyben

halálbüntetéssel fenyeget meg mindenkit, aki valótlan hireket terjeszt.

Az ujságok szigorú cenzura alatt állanak. Az üzleti élet teljesen megbénult. A japán konzulátusun tömegesen jelentkeznek a szovjetorosz állampolgárok, akik Dairenbe akarnak utazni.

Három ülést tart ma a francia kamara

Vita a ratifikálás körül — A kormány helyzete megerősödött

Párizs, július 19

A képviselőház éjszakai ülése éjfélkor ért véget. Ma szintén három ülést tartanak: egyet délelőtt, egyet délután, egyet pedig este, illetve éjszaka. *A politikai körök figyelmét a plenáris tárgyalás helyett elsősorban a kulisszák mögött folyó megbeszélések kötik le.* Ezek a megbeszélések főként a fentartások megformulázására irányulnak.

Megoldást még nem találtak, de valószinű, hogy rövidesen sikerül olyan formulában megállapodni, amely biztos többségre számithat.

A kormány helyzetét lényegesen megerősíti a radikálisok ingadozó magatartása. A szavazásra valószínüleg csak a jövő hét elején, hétfőn vagy kedden kerül sor.

Párizs, július 19
(Az Est külön tudósítójától)

A kamara csütörtökön éjszakai ülésen folytatta az adóssági kérdés általános vitáját, amely ezúttal nem vetett fel újabb mozzanatokat. A demokrata és a *Maginot-Reynauld* csoport szónokai közel kétórás beszédben fejtették ki a ratifikálás mellett szóló érveket. Azt kivánták, hogy

a nemzet akaratát a fentartások kérdésében olyan alakban kell kifejezésre juttatni, amely nemanynyira jogi, mint inkább erkölcsi értékkel bir.

A szónok és a külügyi bizottság előadója között végül technikai természetü nézeteltérés támadt abban a kérdésben, hogy milyen visszahatással járna, ha a 400 millió dollárt Amerikának megfizetnék. Az ülést ezután péntekre napolták el.

Még a nyáron döntés történik a balatoni játékkaszinó ügyében

Az ötös bizottság tárgyalásai

— Az Est tudósitójától —

Az Est beszámolt azokról a bizalmas tárgyalásokról, amelyek a *Balaton fejlesztése kérdésében már hosszabb idő óta folynak.* Megirtuk, hogy a kormány nagyszabású

Balaton-fejlesztő törvény

megalkotását határozta el és ezzel *Vass* József népjóléti miniszter behatóan foglalkozik.

A Balatonfejlesztő törvényjavaslat középpontjában, mint jeleztük,

hatalmas játékkaszinó

létesítése áll. Az illetékes tényezők ugyanis hosszas tanácskozások után arra a meggondolásra jutottak, hogy *semmi célja nem volna annak, ha a játékkaszinó kérdésében továbbra is a merev elutasitás álláspontjára helyezkednék a kormány.* Kizárólag nemzetgazdasági és pénzügyi szempontok vezetik a kormányt a játékkaszinó problémája tekintetében és mint halljuk, most már

a legkomolyabb helyekről sem vetnek fel skrupulusokat

a balatoni játékkaszinó dolgában.

Az Est munkatársa arról értesült, hogy a játékkaszinó ügyében megindult tárgyalások most már

döntő stádiumba

jutottak. Kiszivárgott hirek szerint *az egyik legutóbbi minisztertanács egy tárcaközi bizottság kiküldését határozta el.* Ez a tárcaközi bizottság *öt tagból áll* és feladata a játékkaszinó kérdésében az összes illetékes tényezőkkel lefolytatni a tárgyalásokat.

Ez a bizottság tárgyal az amerikai belga pénzcsoporttal,

amely a játékkaszinót létesiteni akarja, megállapitja a feltételeket a Balaton-fejlesztés programját részletesen kidolgozza és minden tekintetben megvédi az állam és kincstár érdekeit.

Ugy halljuk, hogy a játékkaszinó kérdésében a legközelebbi napokban *fontos tanácskozást tart az ötös bizottság,* amely még a nyári szünet alatt tető alá akarja hozni a játékkaszinó létesitése dolgában való megállapodásokat.

Szövetkezeti alapon négy modern város épül Németországban

Az új német épitészetben előkelő szerepe van a magyaroknak

— Az Est tudósitójától —

Az új architektúra külföldön egyre diadalmasabban nyomul előre, szinte megváltoztatja a régi városok képeit, a régi otthonok levegőjét és gyakran új városokat épit. *Párizs, Berlin, Hollandia, Svájc* — itt történik minden. *Nálunk alig tudnak róla.* Most Pestre jött *egy fiatal magyar épitész,*

Sebők István

akinek komoly része van külföldön az új épitészet forradalmasitó munkájában.

Sebők Istvánnak hivják, tiz éve vannak Németországban. Először a dessaui híres *Bauhaus* telepen dolgozott *Gropius* mellett, majd amikor a nagy német épitész elköltözött Dessauból Berlinbe, követte őt és azóta is komoly és buzgó munkatársa. Rövid látogatásra jött haza Budapestre *Sebők* István és beszámolt előttünk berlini munkájáról, amelyet Gropius oldalán folytat.

— Most készül

Berlin új elővárosa

— mondotta — *a Gropius Stadt, 30.000 lakos — 5000 család számára fog felépülni ez az új város.* Szövetkezeti alapon, kollektiv munkával készül a város. A jövendőbeli lakosok *szövetkezeti üzemekben készitik az épitéshez szükséges anyagokat.* Ha a város felépül, az áruházak, az éttermek, a világitási és fütőüzemek *mind fogyasztási szövetkezet alapon fognak működni. Színháza, mozija is lesz az új városnak,* ezt szintén maga a lakosság fogja üzemben tartani. 5000 család él majd az új szövetkezeti városban. 2300 család már jelentkezett a munkára s hamarosan együtt lesz mind az 5000. *Amerikai érdekeltség adja a szükséges tőkét.*

Uj házak, racionalizált otthonok *épülnek itt fel.* A házak nem az eddigi módszerek szerint épülnek. *Vasvázat lesz minden háznak és a vázakat egészen ujfajta épitőanyag fogja kitölteni.* Az ilyen épitmény *könnyü, szilárd, nem befolyásolja az időjárás. A ház falai ellensúlyozzák a hideg és a meleg idő hatását.*

Gropiusnak ennél a nagy műnél még egy magyar munkatársa is van: *Fischer* István mérnök. A berlini Gropius—Stadttal egyidejüleg épül

egy 4000 család számára készülő szövetkezeti város Spandau közelében, egy másik Karlsruheban, egy pedig Frankfurtban.

Együtt dolgozik a fiatal magyar épitész Berlinben *Moholy-Nagy* Lászlóval, a már régen arrivált szinpadépitővel és díszlettervezővel. Most Ilja *Ehrenburgnak,* a híres új orosz írónak egy új filmjéhez készitik el az architektorikus munkákat. Ezenkivül *Piscator* számára is dolgoznak.

— A fiatal német épitészek, közgazdászok és szociológusok bevonásával, most *studiót szerveztek, amely közösen vállal terveket és munkákat a legmodernebb elvek szerint,* — mondja *Sebők* István, aki ennek az új szervezetnek egyik vezetője. — Most például pályázunk

Berlin hatalmas Stadthallejének felépitésére.

Reméljük, hogy a pályázatot megnyerjük, mert többet *tudunk igérni minden más pályázónál.* A világ egyik legnagyobb fedett csarnoka lenne ez. Nagy politikai és társadalmi gyüléseket, tömegjelenetet, színielőadásokat, sportfelvonulásokat, *sőt istentiszteleteket is lehet tartani benne.*

Igy dolgoznak tehát Berlinben az új épitészet emberei, akik között, úgy látszik, *vezető szerepük van a magyaroknak.*

Legnagyobb bőráru-bőröndház
ALLIGATOR
Wien, Mariahilferstrasse 68, Rotenturmstrasse 19
Legalacsonyabban megszabott, előnyomott árak

Sebők János

szegedi farkasmester U. 2066.

Szentiványi Gyula:

A gyilkos ólom. A szegedi farkasipar pusztulása. Szegedi Hiradó 1911. jul. 16.

Résztvett a Farkasháry Fischer Vilmostól tartott szegedi agyagipari tanfolyamon, melynek legszorgalmasabb látogatója volt. A tanfolyamon résztvevők szegedi agyagipari kiállításon ma-

Megindult a mentő akció.

Szarvas diszítési bokályai-val és egyébb agyagipari lágyai-val szint fel.

Sebők János

nolvásszegél

6 elem, 1 iparrajz

3 hónap, jeles eredm.

Iparrajziskola 1894

Tanár Vasadi Ferenc

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Visegrádi-utca 36.

Sebők János

aradi szobrász

U. 1023

Városi ösztöndíjjal Párizsban végezte tanulmányait. 1913. az aradi Művész Kiállításon mutatkozott be az aradi közönségnek.

Arad és Vidéke

1913. dec. 25. (m. s. = az aradi művész-kolónia.)

Dr. Dercsényi Jenő egyet.m.tanár Urnak,

M.O.B. előadó

Budapest IX.
Hőgyes Endre u. 10.

Sebők János

rajztanár

1920. szeptemberében kiutasítottak 9 ~~[illegible]~~ (Dobsina)

9 Csehszlovákiából

Erdélyi Hírek

1920 szept. 19.

M. Vadasy M. Alice

h. igazgató.

Sebők János

aradi szobrász

Arad és Vidéke 1913.
márc. 23. (Két aradi
nincsi kiállítása.)
U. 546.

Arad város ösztöndíjával
Párisban és Münchenben ta-
nult. 1913 huszvétján fölel
portrait szobrairból koll.
kiállítást rendezett Aradon.

ZBORÓ

kastély

Kéri VV 1869, 89 l.

Sebők János

Válasz
Hunyadihoz

l. Ladányi II.
III. 159. l.

A Magyarországi

PROHÁSZKA KÖRÖK

alakuló ülése 1935. október 2-án, (szerdán) délután $^1/_2$5 órakor a SZENT ISTVÁN-TÁRSULAT díszteremében. (Budapest, VIII., Szentkirályi-utca 28. szám.)

Felelős kiadó: Kézai Béla. Stephaneum r. t. Budapest.

Sebők János

1905/6 – 1906/7

Hróbl ish.

Ferkèpzomfoiskèvk
131. C.

Sebők János

U 1046, 1047

Sebők Jarós

nobrán

U. 1023

Schön János

festő.

U. 546.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

Sebök Lajos
1021

Grenzland Kurier 28. April
67 IV 28

„Mit meinen Augen“

Kunstausstellung Lajos Sebök

LOBBERICH. Die Ausstellung des ungarischen Malers Lajos Sebök, die kürzlich in Kempen einen ungewöhnlich starken Erfolg zu verzeichnen hatte, ist im Rahmen des Veranstaltungsprogrammes der VHS vom 29. April bis zum 8. Mai in Lobberich, im Schulzentrum an der Süchtelner Straße zu sehen. Öffnungszeiten sonntags von 11—12 und von 16—19 Uhr, wochentags von 10—19 Uhr. Der heute in Kaiserswerth lebende ungarische Maler, der auf Grund der politischen Entwicklung seine Heimat verließ, genießt internationales Ansehen als Graphiker und Illustrator von etwa 50 Büchern. In Lobberich zeigt er Gemälde und Ölgraphiken gegenständlicher Art mit Motiven aus Frankreich und vom Niederrhein sowie Arbeiten surrealistischer Prägung.

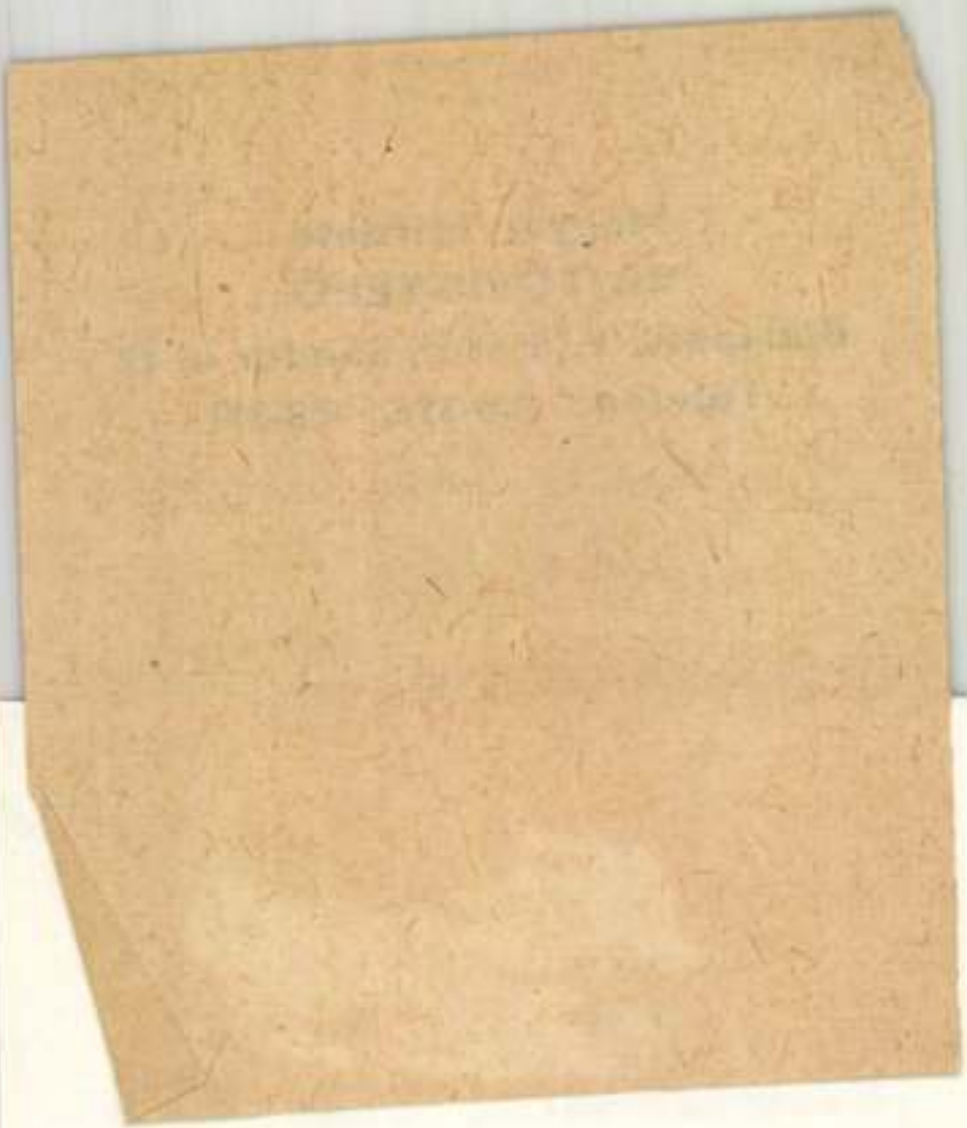

Sebők Judit

1974-ben a faenzai kerámia Világkiállításon
sent vett.

Népszava, 1974. aug. 18. 102. évf. 193 sz. 4 p.

Sebők Judit

Kerámiái szerepelnek a

Falusi Nemzetközi Kerámia Kiállításon

Magyar Nemzet 1972 július 23

9. old.

Sebők Kálmán, XX.sz.
Vészkiáltás, olaj

N.Szal. III. anko. 1924. 12 1.

MDK

Sebök Kálmán

Nemzeti Szalon IV.aukc.18.1.

MDK

Sebők Klára 17 é. tanuló

Kecskemét

Ifjumunkás, szén

Ifjusági Képzőm.és Iparm.kiáll. N,Szal. 1950.jun. 13.1.

MDK

Sebők Lajos

rajza (illusztráció) repr.

((sz. d.): Laptafa és vivalda.)

Ország-Világ, Bp. 1957. december 10. 19. l.

MDK

Sebők Lajos

rajza (illusztráció) repr.

(Fekete Ferenc: A fűrészasszony.)

Ország-Világ, Bp. 1957. december 10. 12. l.

MDK

Sebők Lajos

Rét rajza (illusztrációk) repr.

(Boross Elemér: Jó házból való író-ember.)

Ország-Világ, Bp. 1957. november 5. 12. l.

MDK

Sebők Lajos

rajza (illusztráció) repr.

(Detektívregény.)

Ország-Világ, Bp. 1957. október 29. 21. l.

MDK

Sebők Lajos

rajza (illusztráció) repr.

(S. Jeffersom Farjeom : Detektívregény.)

Ország-Világ, Bp. 1957. október 29. 16. l.

MDK

Sebők Lajos

rajza (illusztráció) repr.

(Áfföldi Imre: Arku.)

Nők Lapja, Bp. 1958. október 23. [10.l.]

MDK

Sebők Lajos

rajza (illusztráció) repr.

(Nemes György: Karácsonyi csillag.)

Ország-Világ, Bp. 1958. december 24. 8. l.

MDK

Sebők Lajos

rajza (illusztráció) repr.

(Sólyom László: Lenke és Pál.)

Ország-Világ, Bp. 1958. december 3. 12. l.

MDK

Sebők Lajos

rajza (illusztráció) repr.

(Eduard Claudius: Ember a határon.)

Ország-Világ, Bp. 1958. november 12. 12.l.

MOK

Sebők Lajos

rajza (illusztráció) repr.

(Koroda Miklós: Csók az udvarom.)

Ország-Világ, Bp. 1958. november 6. 12.l.

MDK

Sebők Tajos

rajza (illusztráció) repr.

(Királyhegyi Pál: Gyilkosság.)

Ország-Világ, Bp. 1958. október 29. 12. l.

MDK

Sebők Lajos

rajza (illusztráció) repr.

(Roda Roda: Pofon nélkül.)

Ország-Világ, Bp. 1958. október 29. 12. l.

MDK

Sebők Lajos

rajza (illusztráció) repr.

(J. Dimszkoj: Dráma a patikában.)

Ország-Világ, Bp. 1958. október 22. 12. l.

MDK

Sebők Lajos

rajza (illusztráció) repr.

(Berda József: Békesség.)

Ország-Világ, Bp. 1958. szeptember 24. 11. l.

MDK

Sebők Lajos

rajza (illusztráció) repr.

(Kerekes Elza: A toreádor.)

Ország-Világ, Bp. 1958. szeptember 27. 12. l.

MOK

Sebők Lajos

rajza (illusztráció) repr.

(Komjáthy György: Rigószó.)

Ország-Világ, Bp. 1958. szeptember 17. 11. l.

MDK

Sebők Lajos

rajza (illusztráció) repr.

(Hámori Ottó: Hegyi úr, itt a felliter.)

Ország-Világ, Bp. 1958. szeptember 3. 12.l.

MDK

Sebők Lajos

rajza (illusztráció) repr.

(Mihail Prisvin: Limon.)

Ország-Világ, Bp. 1958. július 23. 12.l.

MDK

Sebők Lajos

rajza (illusztráció) repr.

(Koroda Miklós: Vásár.)

Ország-Világ, Bp. 1958. július 16. 9. l.

MDK

Sebők Lajos

rajza (illusztráció) repr.

(Takács Tibor: Paraszt madonnma.)

Ország-Világ, Bp 1958. július 9. 11. l.

MDK

Sebők fajos

rajza (illusztráció) repr.

(Mezei András: A tavasz-futár.)

Ország-Világ, Bp. 1958. június 11. 11. l.

MDQ

Sebők Lajos

rajza (illusztráció) repr.

(Leonyid Martinov: Jó volna.)

Ország-Világ, Bp. 1958. június 11. 10. l.

MDK

Sebők Lajos

rajza (illusztráció) repr.

(Bródy Sándor: A szőlő.)

Ország-Világ, Bp. 1958. június 4. 12. l.

MDK

Sebők Lajos

rajza (illusztráció) repr.

(Murányi-Kovács Endre: Sakkozók.)

Ország-Világ, Bp. 1958. május 14. 11. l.

MDK

Sebők Lajos

két rajza (illusztrációk) repr.

(Kőszegi Imre: Római képeslap.)

Ország-Világ, Bp. 1958. április 30. 18.l.

MDK

Sebők Lajos

rajza (illusztráció) repr.

(Pákozdy Ferenc: Tavasz elé.)

Ország-Világ, Bp. 1958. március 12. 12.l.

MDK

Sebők Lajos

két rajza (szövegillusztrációk) repr.

(Boross Elemér: Történet az udvariasságról.)

Ország-Világ, Bp. 1958. február 5. 18. l.

MDK

Sebők Lajos

rajza (illusztráció) repr.

(Bródy László: Négyszínű toll.)

Ország-Világ, Bp. 1958. január 22. 10. l.

MDK

Sebők Lajos

rajza (illusztráció) repr.

(Török Zsófi: Nézem a holdat.)

Ország-Világ, Bp. 1958. június 25. 10. l.

MDK

Sebők Lajos

rajza (illusztráció) repr.

(Csurka Péter: D Bürt.)

Ország-Világ, Bp. 1958. június 25. 9.l.

Schök Lajos
grafikus

M.D.K.

Rajz (repro)

Horvátis, 1960. február. 288 lap

M.D.M

MDK

Sebők Lajos (grafikus)

illusztrációival jelent meg Vidor Miklós: Kék korlát c. regénye.

Bajkó Mátyás: Vidor Miklós: Kék korlát.
Alföld, Debrecen, 1957. tavaszán. 61. l.

M.D.K.

Sebők Lajos
grafikus

Nicole Fleix
(repro)

Ország-Világ, 1960. jún. 8 – 23 ozam.

Sebők Lajos
grafikus

M.D.N.

„Pesti panaptikum"
" c. sorozata.

Artur Tivadar: Tavasi tárlat
Nől Lapja, 1959. ápr. 23 - 17 szám.

M. L.

Sebők Lajos

Sebők Lajos grafikus, VI. Bajza-
u. 8. 222-750

Bptávb 1940 szept..

Tourassi periódus X-48.

mdk

Sebök Lajos

rajza: illusztráció

Ország-Világ 1462, 1. sz. 8 l

mdk

Sebök Lajos

rajza: Karikás Frigyes

Ország-Világ 1963, 11. sz márc 13. 15. l

Sebők Lajos

Ugo D' Alessio, Eduardo De Filippo színtársulatából.

Portré, reprodukció.

Nagyvilág, 1962, 5. szám. 774. oldal.

Sebők Lajos

Major Tamás III. Richárd szerepében.

rajz, reprodukció.

Nagyvilág, 1960. II. szám. 303. lap.

Sebő Gyula.

Reprodukció

Westdeutsche Zeitung M.-Gladbach 1966. máj. 24.

Sebők Lajos

ötvös

1929

Élmisk. 1930

88. l.

TÖRTÉNELMI ORSZÁGOS DIGITÁLIS

600 1935
1935 nov. 4.

mdk.

Sebők Lajos

rajza

Kurt Tucholsky: Egy kávéspár vicces mesél c. vásálos

Ország-Világ 1961, 48.sz. 16.l

mdk

Sebők Lajos

rajza

Első bálos fiú c. íráshoz

Ország-Világ 1961, 49. sz. 7 l.

mdk.

Sebők Lajos

rajza

Vladimír Valiska: Lírai dráma e. írástoz

Ország-Világ; 1961. 49sz 16l

mdk

Sebők Lajos

rajza

Földényi Erwin: Fordított fotkal. Muzsikáló varos (c. irásloz)

Ország-Világ 1961. 33. sz 14. l

Mak

Sebők Lajos

rajza

Rakosi Gergely: Aesodakád e. vrásloz

Ország-Világ, 1961, 52. sz. 16 l

mdk.

Sebök Lajos

rajza

Galla Kovács Ágnes: Cinikus korban élünk?
c. vásloz -

Ország-Világ 1961, 52 sz 23. L

mdk

Sebök Lajos

rajza

C. C. Guglielminetti: Wiederbron műalkotásai e. írásloz.

Ország-Világ, 1962, 30. sz 16. l

mak

Sebők Lajos

rajzai

Maria Hodařova: Hiányoljuk, és
Antoni Marianovicz: A bölcs ginekologus e.
irásoklos

Ország-Világ 1962, 31. sz 16. l

mdk.

Sebök Lajos

rajza

Torda István: Percek alatt lérajzolom c. írásloz

Ország-Világ, 1961, 52. sz 13 l.

mdk

Selök Lajos

rajza.

Orszáp - Vidáp 1962. 3. sz. 16 l.

mdk

Sebők Lajos

rajza

Herczeg Kálmán: Uzemi baleset c. írásoz.

Ország-Világ 1962, 14. sz 16. l.

mdk.

Sebök Lajos

rajza:

Vera Podlovna: Két változat egy turon e. írásloz

Ország-Világ, 1962, 16. sz 16. l.

mák

Sebők Lajos

rajza. Illusztrációs.

Ország-Világ. 1962, 1. sz. 16. l.

Sebők Lajos, festő

MDK

Nemrég fejezte be az újjáren dezett oroszházi múzeum grafikai munkáit. Négy bronzdombormüvet is készített.

– : Ma hallottuk

2.

ESTI HIRLAP, kp. 1962. szept. 12.

Sebők Lajos

MDK

Pesti panoptikum, tus

Műcsarnok 1959 VII. Magy. Képzőm. Kiáll.

Sebők Lajos

Gemmtációk Molnár Ferenc
„A pál utcai fiúk" c.
műveihez (Vaprák)

Nagymaros. 1964 március 15-30

Sebők Lajos

Illusztrációk ~~Sebők~~ Molnár Ferenc „A Pál utcai fiúk" c. művéhez (szepők)

Nejnava 1964 április 1-3a

Sebők Lajos

Ismertációk Molnár Ferenc
„A pál utcai fiúk" c.
művéhez (vezérlők

Nézsnava 1969 maj 1-10.

Sebők Lajos
ötvös
1929-33
Iparm.Isk.Évk.
1930-34. 46.l.

LENSZÖVET-KENDŐ,
szélén csipkeszerű paszománt, rajta füles vi
edények, részben gyöngyökkel hímezve.
XVI. század eleje.
Radisics: A Simor-Múzeum. Művészi I
II., 1887., 223—224. l.

GOBELIN-TÁMLÁJÚ KAROSSZÉK
Krisztus a kereszten.
XVII. század.
Ipolyi, Biharvármegye, 197. szám.

ÚRIHIMZÉS
hét darab, selyem- és fémfonállal készült.
XVII—XVIII. század.
Gerevich PA, 258. l.

BURZÁCSKA,
két darab, hímzett.
XVIII. század.

BANDERIÁLIS ZÁSZLÓK,
Esterházy és Barkóczi prímások idejéből.
XVIII. század.
Tört. Főcsoport, 2002., 2339. és 2387. szá
— Gerevich PA, 258. l.

ÉRSEKI KALAP,
három darab, Batthyány, Scitovszky és Sim
prímások birtokából.
XVIII—XIX. század.

Sebők Lajos, grafikus

Dok

Vidor ifjúsági regényét illusztrálta

Szilágyi Lilla: Vidor Miklós: Kék korlát

42. l

Könyvbarát, bp. 1956. január

VI/1

M.D.K.

Sebők Lajos

1. Prisszipkin, a „Poloska" főhőse. /Benkő Gyula/
2. Bicska Maxi és Polly, a "Koldusopera" főhősei. /Agárdy Gábor és Domján Edith/

Film Szinház Muzsika. Bp. 1960. nov. 4. IV. évf. 45. sz. 35. l.

M.D.K

SEBŐK László

Illusztráció G. Figuiredo: A róka meg a szőlő" c.
drámájához

Nagyvilág 1958. 2. sz. 284.2.

M. D. K.

SEBŐK Lajos

Táncosnőr (lino)

nepr.

Táncosnő " "

Nagyvilág 1958. 6. 12. 898., 901. l.

M. D. K

SEBŐK Lajos

Szophoklesz tanit (lino)

repr.

Nagyvilág 1958. 9. sz. 1420.

MDK

Sebők Lajos (grafikus)

rajza (illusztráció) repr.

(Dalokai Boris: Szúnyoghálló.)

Ország-Világ, Bp. 1960. 41. sz. 16. l.

MDK

Sebők Lajos (grafikus)

rajza (illusztráció) repr.

(Bárdos Lászlóː A szerelem csodá-
kat művel.)

Ország-Világ, Bp. 1960. 39. sz. 16. l.

MDK

Sebők Lajos (grafikus)

rajza (illusztráció) repr.

(Barát Endre: Válogzet.)

Országg-Világ, Bp. 1960. 35. sz. 4. l.

MDK

Sebők Lajos (grafikus)

rajza (illusztráció) repr.

(Jusuf Idriz: Szegény Abdó.)

Ország-Világ, Bp. 1960. 31. sz. 16. l.

MDK

Sebők Lajos (grafikus)

rajza (illusztráció) rep r.

(Varga Mária: Figyelmeztető.)

Ország-Világ, Bp. 1960. 33. sz. 16. l.

MDK

Sebők Lajos (grafikus)

rajzai (illusztrációk) repr.

(Gyöngy Ferenc: A legszebb mesterség.)

Ország-Világ, Bp. 1961. 17. sz. 16. l.

MDK

Sebők Lajos (grafikus)

rajza (illusztráció) repr.

(Benamy Sándor: A földre fordított mikroszkóp.)

Ország-Világ, Bp. 1961. 16. sz. 16. l.

MDK

Sebők Lajos (grafikus)

rajza (illusztráció) repr.

(Joseph Kessel: A császár borbélya.)

Ország-Világ, Bp. 1961. 15. sz. 16. l.

MDK

Sebők Sajos (grafikus)

rajza (illusztráció) repr.

(Mihail Korsunov: A vörös ing.)

Ország-Világ. Bp. 1961. 13. sz. (16. l.)

404

Sebők Sajos (grafikus)

rajza (Róza Fajn portréja) repr.

(Barát Endre: Lélegzet. Róza két hegedűje.)

Ország-Világ, Bp. 1961. 12. sz. (6. l.)

MDK

Sebők Lajos (grafikus)

rajza (illusztráció) repr.

(H. E. Bates: A pillangó.)

Ország-Világ, Bp. 1961. 11. sz. 16. l.

MDK

Sebők Lajos (grafikus)

rajza (illusztráció) repr.

(Fekai Ferenc: Naplómból.)

Ország-Világ, Bp. 1961. 10. sz. 16. l.

MDK

Sebők Lajos (grafikus)

rajza (illusztráció) repr.

(Kovai Lőrinc: A csel.)

Ország-Világ, Bp. 1961. 9. sz. 16. l.

Selök Ivajos
Grafikus

M.D.K.

Rajza

Élet és Irodalom, 1960. aug 12 — 4 lap.

MDK

Sebők Lajos (grafikus)

rajzai (illusztrációk) repr.

(Gerő János: Ha Kedved tartja.)

Ország-Világ, Bp. 1960. jún. 1. 22. sz.
16. l.

MDK

Sebők Lajos (grafikus)

rajza (illusztráció) repr.

(Koroda Miklós: Szamosháti kaland.)

Ország-Világ, Bp. 1961. 4. sz. 16. l.

MDK

Sebők Lajos (grafikus)

rajza (illusztráció) repr.

(Amos Tutuola: Nem kell a rosszat rosszal visszafizetni.)

Ország-Világ, Bp. 1961. 3. sz. 16. l.

MDK

Sebők Lajos (grafikus)

rajza: Steinmetz Miklós, a parlamenter – repr.

(Barát Endre: Az első roham.)

Ország-Világ, Bp. 1961. 2. sz. 22. l.

MDK

Sebők Lajos (grafikus)

rajzai (illusztrációk) repr.

(Gábor Andor: Miska.)

Ország-Világ, Bp. 1960. 52. sz. 18. l.

MDK

Sebők Lajos (grafikus)

rajza (illusztráció) repr.

(Bisnyák-Upit: A fájdalom joga.)

Ország-Világ, Bp. 1960. 47. sz.
(10.l.)

MDK

Selök Lajos (grafikus)

rajza (Igor Berrodnij) - repr.

(Barát Endre: Idegzet. Az első koncert.)

Ország-Világ, Bp. 1960. 46. sz. 4. l.

MDK

Sebők Lajos [grafikus]

rajza (illusztráció) repr.

(Monoszlóy M. Dezső: Megtörténhetetlen történet.)

Ország-Világ. Bp. 1960. 45. sz. 16. l.

MDK

Sebők Lajos (grafikus)

rajza (illusztráció) repr.

(Kertész Erzsébet: Jankurátek új lakása.)

Ország-Világ, Bp. 1960. július 13. 16. l.

MDK

Sebők Lajos (grafikus)

rajza Nicola Felix ról - repr.

(A szerzon...)

Ország-Világ, Bp. 1960. jún. 8. 23. sz.
(19. l.)

Sebők kajos

Alexej Tolstoj (kajz, kepró)

Omép - Világ, 1965, 8 m., 12 old

Sebők Lajos

Rajzok (5 rajzról)

Kortárs 1965 IV. n. 586, 87, 88, 89, -90 old.

Sebők Lajos

Paunt Tornkij (Kapkó)

Ormép-Világ, 1965, 13 m., 2 old.

Sebák Lajos

Rajz (sepró)

Ormág - Világ 1965, 5 m., 12 old.

s világitási, erőátviteli és gyenge
lezések tervezését és elkészitését,
Carbone ivlámpák.

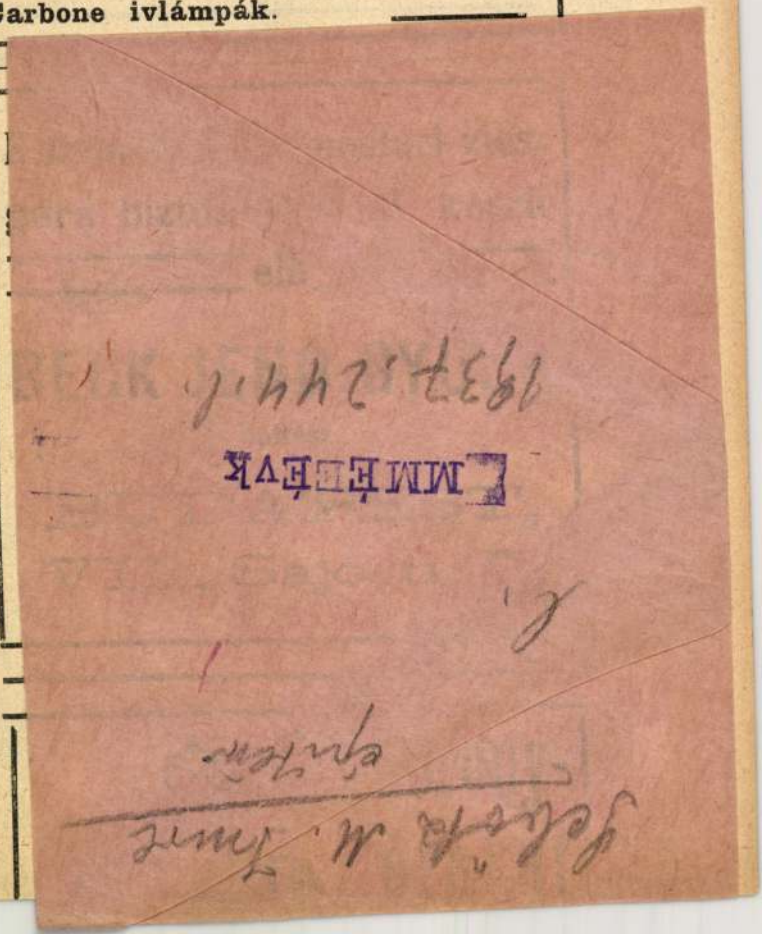

TROSTLER SIMO

Kőműves-, ács- és építőmesteri elő-
vizsgára szavatosság mellett biztos
sikerrel készit elő

Csillag Ernát Béla
építész és építőmester
Budapest, VII., Thököly-ut 3. sz.
(a központi pályaudvar szomszédságában.)

Beton k
Modern szerke
Komplet épitészeti gé
Prima referenc
Általános

Zeitungsausschnittbüro
Hermes
Bonn, Weberstraße 92
Tel. 37203

Westdeutsche Zeitung, M.Gladbach

1021

24. Mai 1966

Bilderbogen aus Ungarn

Lajos-Sebök-Ausstellung im Kunstkabinett Vischer

Nach längerer Pause wartet das Kunstkabinett Vischer in Mönchengladbach jetzt mit einer Sonderausstellung des 56jährigen ungarischen Künstlers Lajos Sebök auf, vor dem zweiten Weltkriege einer der begabtesten ungarischen Graphiker", wie es in der kleinen Visitenkarte zum Ausstellungsprospekt heißt.

Sebök, der nach dem zweiten Weltkriege emigrierte, weil er sich in seiner künstlerischen Freiheit und Berufstätigkeit behindert sah, beschwört in formklaren farblich ausgewogenen Ölbildern das Bild heimatlicher Landschaft und dörflicher Geborgenheit.

„Sonnenmädchen", eine Ölgraphik aus der Sebök-Ausstellung im Kunstkabinett Vischer, Mönchengladbach.

Von bestechender Formklarheit sind in den Ölgraphiken die Blumenstilleben fast naive poetische Ansichten der kleinen Dinge, die uns umgeben werden phantasievoll mit surealistischen Stilelementen weitgesponnen und ausgeformt. Da ziert eines Burgherrn Haupt ein Vogel mit dichtem Federkleid, das mit den Miniaturzacken einer Burg gekrönt wird. Madonnen und Sonnenmädchen sind von kindlich naiver Einfachheit und Eindringlichkeit. Bizarres und auch Burleskes durchzieht die graphischen Skizzen immer wieder vor allem dort, wo literarische Themen angezeigt werden. In einigen zeichnerischen Skizzen präsentiert der Maler sich selbst. „Die Welt mit meinen Augen", ein Bekenntnis zu individualistischer künstlerischer Freiheit, jenseits der Ismen. Auf sie kann Sebök verzichten, wenn er seine Gedanken ausbreitet, erweitert, erhöht und ausschmückt. -r.

Die Pa
der neu
beidefil

Abschied von den Stadtwerksspatzen in Mönchengladbach

Guter Gesang erfreut jeden Menschen, Kindergesang besonders. Das haben die „Stadtwerksspatzen" einige Jahre bewiesen. Jetzt sangen sie zum letzten Male.

Seit der Gründung im Januar 1964 haben Walter Menzel und Waldemar Szary, die rührigen Leiter dieses Chores, der sich aus etwa 40 Kindern von Angehörigen der Stadtwerke zusammensetzt, in vielen Veranstaltungen und Besuchen in Altenheimen, Krankenhäusern, Blindenheimen, bei Weihnachtsfeiern und Stadtwerksfesten und vielen anderen Anlässen Menschen Freude bereiten können.

In diesen Tagen sang, wohl zum Bedauern vieler Menschen unserer Stadt, dieser Chor zum letzten Male. Hierzu hatte Walter Menzel den Vorsitzenden

Anzeige:

ung der alten Menschen verwendet werde, denen die Stadtwerksspatzen in vielen Veranstaltungen schöne Stunden bereitet haben.

Der Vorsitzende des „Verein der Stadtwerke" bedankte sich beim Chor und bei den Chorleitern für die gute Zusammenarbeit und für den selbstlosen Einsatz bei vielen Stadtwerksfesten. Mit einem „Auf Wiedersehen" brachte er seinen Wunsch zum Ausdruck, daß dieser Chor in irgendeiner Form wiedererstehen möge.

Im Namen der Kinder überreichte die Chorsprecherin Dankesschreiben und Blumen an Walter Menzel und Waldemar Szary.

Zum Abschluß durfte jedes Chormitglied einen Liederwunsch vortragen, womit sich der Chor von einer kleinen Schar von Freunden verabschiedete. Dabei floß manche Kinderträne und wie ein „trotzdem" klang das Lied: Mönchengladbach, Perle am Niederrhein, warst es und bleibst es, sollst es auch immer sein.

Freibier fließt aus dem Brunnen

Am Pfingstsonntag wird nach dem Platzkonzert einer holländischen Kapelle der von Hannes Schufen gefertigte Brunnen in der Grünanlage auf dem Marktplatz in Mönchengladbach-Neuwerk eingeweiht. Er soll den durstigen Neuwerkern Freibier spenden, das die Brauerei Hensen sowie Rat und Verwaltung stiften.

Während der Schulferien

Während der Schulferien, und zwar vom 24. Mai bis einschließlich 4. Juni stehen beide Schwimmhallen von 6.45 Uhr bis zum Beginn des Vereinsschwimmens (neue Halle: dienstags und donnerstags 19.30 Uhr, mittwochs, freitags und samstags 19.00 Uhr; alte Schwimmhalle: dienstags bis samstags 19.00 Uhr,

DOROGI BRIKETT HARMINC SZÁZALÉK ENGEDMÉNNYEL

KAÁN KÁROLYRA EMLÉKEZÜNK

Budapesten a XII., Szilágyi E. fasor 10. számu házon Kaán Károly emléktáblát avattak fel. Az emléktábla leleplezésével és megkoszorúzásával a magyar erdészet kiemelkedő alakjának, az egyesület egykori alelnökének állítottak emléket.

Kaán Károly Nagykanizsán született 1867. július 12.-én. Elhunyt Budapesten 1940. január 28.-án.

Selmecbányán tanult az Erdészeti Akadémián, majd erdőmérnöki oklevéllel Besztercebányán kezdte pályafutását. Kiváló tanuló lévén, számos állami ösztöndíjat kapott, melyekkel bejárta Ausztriát, Bukovinát, Galiciát és Németországot. Tapasztalatairól itthon beszámolt, sokat írt, írásaira felfigyelt a Földmüvelődésügyi Minisztérium. Tevékenységét díjazta, sőt 1908-ban minisztériumi szolgálatra hívta meg. Külföldi tapasztalatait értékesítve foglalkozott az erdőgazdaság minden felmerülő kérdésével, a talajerővédelemtől a faanyag értékesítéséig. Kiemelten foglalkozott az Alföld fásításával. Széles körű érdeklődést váltott ki a „Természetvédelem és természeti emlékek" című könyve. A könyv sok adatot közöl a védelem alá helyezendő természeti értékekről és komoly elgondolásokat tartalmaz a természeti emlékek fenntartásáról is.

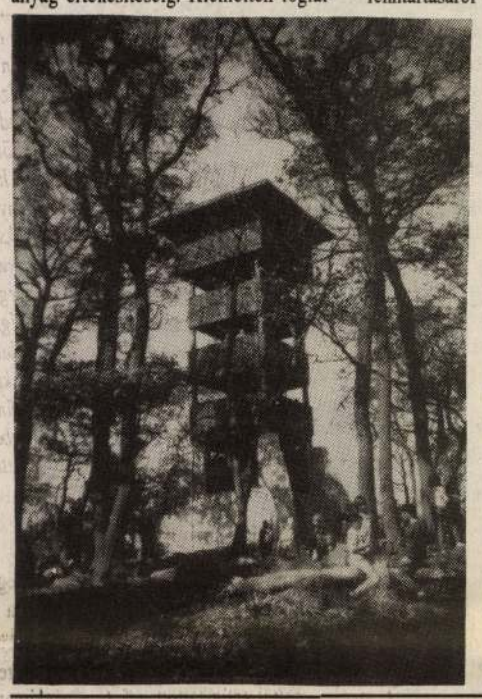

1924-ben államtitkári kinevezést kap és a Magyar Tudományos Akadémia levelező tagjává választotta. A nagy munka felhívja a figyelmet a tervszerű természetvédelemre. A Földmüvelődésügyi Miniszter elrendeli az Országos Természetvédelmi Tanács alapítását és első elnökének kinevezi Kaán Károly erdőmérnököt és államtitkárt.

Emlékét őrzi a nagykanizsai szülőházán elhelyezett emléktábla, a püspökladányi ERTI Tiszántúli Kísérleti Állomás parkjában álló mellszobra, a szentgyörgyhegyi turistaházon lévő emléktábla, Badacsonyhegyen a Rodostói turistaházon lévő emléktábla, a Bükk hegységben Jávorhegy délkeleti oldalán lévő forrás, a Pilis hegység Apátkuti völgyében a Kis Kilián alatt foglalt forrás, a születésének 120. évfordulóján létesített emléktábla az Országos Környezet és Természetvédelmi Hivatal Budapesti Felügyelősége Budapest, XII. Költő u. 21. sz. épületén, a halálának 50. évfordulójának emlékére a Pilisi Állami Erdőgazdaság által a Nagyhárshegyen emelt kilátótorony.

Sírja a Farkasréti temető 6-os parcellájában van.

Ma is a XII. kerületben lakik leánya, itt élnek unokái, déd- és ükunokái is.

- r -

Virányosi előzetes

A Virányosi Közösségi Házban (XII. Szarvas Gábor u.8/c) a nyári felújítás után a következő tanfolyamok, foglalkozások, klubok indulnak újra szeptembertől:

táncgimnasztika, néptánc, óvoda, szinház, angol nyelvű játszóház, természetbúvár klub, jóga, jazzbalett, női torna, angol és német nyelvtanfolyam, természetbarát klub, népművészeti játszóház, „Művészpódium", Harmónia táncklub, görög és skót táncház, sakk, karate, társastánc, rock and roll klub, nyugdíjasok klubja, kertbarát kör.

Az épületben lévő kreatív női kondicionáló tornaszalon is folytatja tevékenységét.

A részletes programokról, időbeosztásokról és részvételi díjakról *augusztus 24-től személyesen* (a Moszkva térről 10 percre a 156-os autóbusszal, annak végállomásáig) illetve az 1 550-811-es vagy a kondicionáló tornáról az 1 565 765-ös *telefonszámon kapható felvilágosítás.*

SEBŐK ALAJOS CERUZARAJZAI

Szelíd ragadozók

„A kép első kötelessége, hogy ünnep legyen a szem számára." Delacroix gondolata híven tükrözi találkozásom pillanatát *Sebők Alajos* képeivel. Az érzés, amit akkor éreztem, amikor közelebbről is láttam képeit egyszerre volt öröm, csodálat, megdöbbenés. Messziről azt a látszatot keltik, mintha fényképek lennének. A laikusok fotógrafikának is hihetnék. De nem. Ceruzarajzokról van szó, melyeket szabadkézzel, vonalzó és körző igénybevétele nélkül készít a grafikus. Művei életszerűségükkel, a valóság pontos tükröztetésével hatnak a szemlélőre.

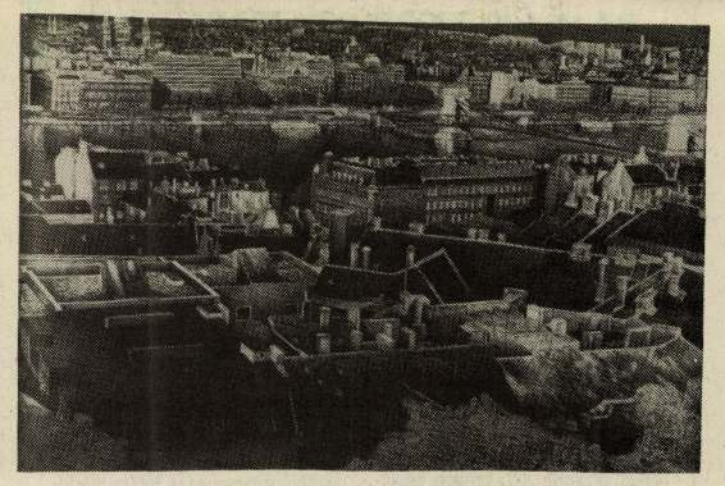

Sebők Alajos 1943-ban Ujpesten született. Hosszú ideig ott is élt, amatőr grafikus művész. 1958-ban a MÁV-nál helyezkedett el ipari tanulóként, ahol lakatos szakmát szerzett. 1968-ban Budapesten az első metrókocsi vezetők egyike lett. Abban az időben a Déli Pályaudvar vonatszerelvényeit szerette rajzolni. 1981.-ben a Diósgyőrött rendezett XI. Országos Amatőr Képző- és Iparművészeti Kiállításon toll-, illetve ceruzarajzaival elnyerte az országos tárlat nagydíjat.

Egyszerű, csöndes természetű ember. Képei, amelyekben önmagáról vall a nyugalmat, a békét árasztják magukból. Nem a szavak embere. Amit lát és érez arról inkább rajzol, mint beszél. Kerületünk azon részén lakik immár 7 éve, ahol a panoráma sok művészt alkotásra ihlet. Legszívesebben a természetet szereti rajzolni: növényeket, állatokat. Műveinek jelentős részét foglalják el az egzotikus állatok képei. Főleg medvék, majmok, leopárdok, tigrisek. Az ábrázolt ragadozó állatok ellenére a képek szelídséget árasztanak magukból, ami készítőjük jellemére is utal. Portrékat is készített már: így többek közt kerületben élő operaénekesről *Simándy Józsefről* vagy *Molnár Gáborról* a nagy vadász-íróról, Brazilia őserdeinek kutatójáról.

Rajzai szinte hihetetlen kézügyességről, precizitásról, türelemről tanuskodnak. Egy pétervári hagymakupolás templom, vagy a Mátyás templom tornyai és csipke díszítései, a budai látkép aprólékos ábrázolása hallatlan szorgalmat, kitartást tükröz.

Sebők Alajos nem készült, ma sem készül művész lenni. Számára igazi megelégedést az jelent, ha képeivel másokat gyönyörködtet. Igazi művész tulajdonság ez is.

Pintér Mária

Elköltözött a kerületi Tisztiorvosi Szolgálat. Az új cím: XII. ker. Fogaskerekű u. 10. A telefonszám változatlan.

ORVOSI JAVASLAT

Tömegközlekedést energiatakarékosan

– a villamos –

A Moszkva téri végállomásról induló két villamos vonal, az 59-es és a 61-es, - mint ismeretes -, a csúcsforgalom idején a negyedik megállás után éri el a Déli pályaudvart, az első megállóját. Az egy megállónyi menetidő így perceket vesz igénybe. Mindezt a harmadik évezred küszöbének technikai vívmányai közepette. Az utasok már nem is bosszankodnak, lassan belefásultak. A két megálló közötti három megállás, újra indulás, gyorsulás jelentős energia pocsékolást eredményez. Különösen nagy a veszteség, amikor emelkedőn kényszerül megállásra a több tíz tonna súlyú villamos szerelvény, s emelkedőn fölfele kell elindulnia. Az utasoknak is idő- és energiaveszteség ez.

A legelső kényszermegálló felszámolásához szaktudás nélkül, józan ésszel teszek javaslatot.

A Moszkva téri végállomás elhagyása után, a Krisztina körút küszöbén emelkedik a vaspálya. Ezen a meredeken indul újra, néhány perccel egymás után a villamos, amikor a körut jelzőlámpája szabadra vált. Energiamegtakarítással megoldaná a kérdést, ha a Krisztina körut forgalmi lámpájához alkalmazkodna az indító lámpa. Igy az indulás után egy lendülettel jutna fel az emelkedőn és keresztezné a Krisztina körutat. Ez menetidő rövidülést eredményezne. A másik két megállás kiküszöböléséhez Neumann János hazánk fiának a találmányát hasznosítva, - azaz számítógép segítségével biztosan találnának megoldást a szakemberek. A sok kicsi megtakarítás hasznos lenne akkor is, ha nem a megvalósító saját ötlete, ha két rendszert kellene egyeztetni, hiszen ma már a távirányítás is hozzátartozik a mindennapjainkhoz.

– a fogaskerekű és az autóbusz –

Emberöltőkön át az utasokat a fogaskerekű vasút szállította haza, munkahelyre és a felnőtt és gyermek tüdőszanatóriumban, az ismét régi nevén szereplő Sváb-hegyre. Később a 21-es autóbusz, a fogaskerekű vasút és a 90-es autóbusz találkozott a forgalmas csomópontnál, öt utca találkozásánál. A közlekedési eszközök megállói, végállomásai az úttest ellenkező oldalán voltak. Néhány éve piros 21-es gyorsjárat bevezetésével javították a közlekedést a reggeli és délutáni csúcsforgalom idején. A piros 21-es autóbusz közel tíz megállót hagyott ki a fekete 21-eshez képest.

A Sváb-hegyen, a csomópont egyre több közúti gyalogos baleset színhelyévé vált, a növekvő autóforgalom, a végállomásokon, az úttesten gondtalanul áthaladó gyermekek után vakon rohanó felnőttek miatt. Forgalmi változást írtak elő. A 90-es autóbusz végállomását távolabbra helyezték, a fekete 21-es autóbusz vonalát megrövidítették a Lóitatóig, majd - a lakosság tiltakozására - visszahelyezték a Sváb-hegyre a végállomást. A piros 21-es megszűnt gyorsjárat lenni. Egész nap közlekedik, s a 90-es autóbusz végállomásáig jár. A fekete 21-es autóbusz 3 megállóját elkerüli, - rövidítve az uton -, de ritka járat. Az eredmény egyértelmű. Jelentősen csökkent a Svábhegyen a közuti balesetet szenvedett gyalogosok száma.

Mégis lenne teendő.

Javaslatom az, hogy a fekete 21-es egész nap járjon a Moszkva tértől a Normafáig, a 90-es végállomásáig. A piros 21-es pedig legyen újra gyorsjárat, kevesebb megállóval, de csak a közlekedési csúcsokban, reggel és délután. A fekete 21-es közlekedése kiszámíthatóbb, egyenletesebb lehetne. Ha több kocsi közlekedtetésére igy nem lenne mód, legalább a rend, vagy a rendszeresség a jobb közlekedés benyomását keltené.

A csúcsidőben közlekedő utasok egy részét folyamatosan, ritkább megállással vinné a piros 21-es autóbusz, ami energia megtakarítást jelentene.

Dr. Szabó Gyula
gyermekorvos

Amitől fogaskerekű a fogaskerekű

A szerk. megjegyzése: olvasónk levelét megküldtük a BKV illetékeseinek

SÉTA KÖZBEN FEDEZTÜK FEL

Családias, csendes oázisra leltünk a Budakeszi út 75. szám alatt. A *Kistölgy Vendéglőben* remekek az ízek és mérsékeltek az árak. Megérkezésünkkor a szabadtéri kemencében már sült a rétes és a pogácsa, a bográcsban remek pacalpörkölt rotyogott. A főnök - akinek mindenkihez van egy kedves szava - rögtön az asztalunknál termett és sorolta az aznapi ajánlatot. Nem sokat, mivel mindennap friss árut vásárolnak, ezekből a friss árukból készülnek az aznapi ételek. Nagyanyám, édesanyám konyhájából kerültek elő ilyen étkek; libacomb, marhapörkölt tarhonyával, bélszín, sült csirke, palacsinta és ez még *„természetesen"* nem minden! Érdemes megkóstolni! Természetesen az evéshez az ivás is hozzátartozik. Mondanunk sem kell, hogy minden ital jéghideg. Egyszóval érdemes betérni a Kistölgy Vendéglőbe!

(A Hegyvidék osztályzata: jeles)

– er –

A Svábhegyen, egy régi villában ÖNNEK szervezi programjait a Jókai Klub

Ősztől itt formálódnak a *Café Bábel* folyóirat cikkei, ez az újság a névadója annak a békebeli kávéháznak, amely szeptember közepétől várja látogatóit. Irodalmi műhely munkával, idegennyelvű beszélgetésekkel, esténként jazzpódiummal a régi pesti kávéházak hangulatát szeretné megidézni. A *Holló Színház* és *Galla Miklós* neve fémjelzi a havonta jelentkező „Holló klub-ot a Hollós úton". A tiniket ifjúsági pinceklub várja alternatív zenei meglepetésekkel. Szakköreink tánc-, balett-, számítástechnika-, angol és német nyelvtanfolyamaink ősszel újra várják a jelentkezőket. A továbbiakban is folytatjuk kismama és nyugdíjas klubunk összejöveteleit. *Nézzen be hozzánk és kedvenc törzshelye lesz a JÓKAI KLUB (Hollós út 5. a fekete 21-es busz végállomásánál. Telefon: 1-563-284, 1-754-203)*

KINEVEZÉS

Hunyady Györgyné dr.-t, a Budapesti Tanítóképző Főiskola főigazgatóját saját kérésére megbízatása alól felmentették és dr. Nagyszentpéteri Gézát az intézmény főigazgatójának kinevezték.

Tüzelő akció

Az Interglob SZKV Jász utcai üzemegysége hosszú évek óta végzi a lakosság Bp-i TÜZÉP Vállalattól vásárolt tüzelőjének házhozszállítását.

A jelenlegi nehéz gazdasági helyzetben a két vállalat közös AKCIÓ szervezésével kíván segíteni a rászorulóknak. A Tüzép Vállalat 1992. június 15-től 30 % engedménnyel 400.- Ft/q akcióáron kínálja a jó minőségű dorogi szenet (brikett)

Az Interglob Jász utcai üzemegysége *1992. június 15-től augusztus 31-ig,* kapcsolódva a Tüzép árkedvezményéhez valamennyi, a Bp.-i Tüzép Vállalatnál rendelt áruféleségeket 560.- Ft helyett 380.- Ft/q akcióáron fuvarozza házhoz a kedves megrendelők részére már néhány mázsás tétel esetén is.

Fentiekkel kapcsolatos érdeklődésére részletes tájékoztatást nyujtanak Őry István és Szerencsi István az *1-291-297, 1-299-434* telefonszámon.

MI AZ IGAZSÁG – MI A MEGOLDÁS AZ IKV ÜGYÉBEN?

A kép nem erre az alkalomra készült

A polgármesterek szerint az IKV igazgatónak mennie kell

Patthelyzet a XII. és az I. kerületben

Budapest XII. és I. kerületének polgármesterei szerint a két kerület közös IKV-jának igazgatója szabálytalan gazdálkodásával a csőd szélére sodorta vállalatát, ezért munkaviszonyának megszüntetését kezdeményezik. A munkáltatói jogokat gyakorló XII. kerületi önkormányzat képviselő-testülete csütörtökön többórás forró hangulatú ülésen vitatta meg az indítványt, de az igazgató elbocsátását illetően nem tudott döntésre jutni.

Az IKV igazgató a héten Sebes Gábor polgármesterhez intézett levelében közölte: a további működéshez szükséges pénzügyi fedezet hiányában vállalata felszámolásának azonnali megkezdésére és 320 alkalmazott elbocsátására kényszerül. A vállalat vezetősége többször javaslatot tet az IKV korszerűsítésére, de erre eddig a polgármesterek döntésképtelensége miatt nem kerülhetett sor, ez a késedelem pedig a működésképtelenséghez vezet. Kiss Lajos igazgató lapunknak elmondta: szerinte a két „dilettáns" polgármester az alkalmatlan, ők két év óta egyetlen előterjesztésével sem voltak hajlandók foglalkozni. Ugy véli, koncepciós eljárással akarják megbuktatni, s ehhez az ávós időkre emlékeztető eszközöktől sem riadnak vissza: irodája elé fegyveres őröket állítottak.

A két polgármester ugyanakkor azt állítja: az igazgató mulasztásai és a vagyongazdálkodás szabályainak sorozatos megsértései vezettek ahhoz, hogy a XII.-I. kerületi IKV az első félév alatt felhasználta működésének egész évi fedezetét. A további finanszírozás 150 millió forint többletforrást igényelne, amit nem adhatnak meg az igazgatónak, akiben elvesztették bizalmukat. Igy az igazgató munkaviszonyát megszüntetik, és helyére a korábbi műszaki igazgatóhelyettest nevezik ki.

A testületi ülésen több képviselő hangoztatta: nem állnak rendelkezésükre alapos bizonyítékok, s így nem hajlandóak dönteni. Többórás vita után a szükséges minősített többségi szavazat hiányában nem született döntés, de a testület elrendelte a vállalat pénzügyi revízióját. Sebes Gábor érdeklődésünkre kijelentette: nem adja föl szándékát, hiszen Kiss személyesen neki és képviselőtársainak is tett már ajánlatokat kedvezményes tetőtérbeépítésre. A fegyveres őröket ő bízta meg az igazgatói iroda felügyeletével, hogy ne tünhessenek el dokumentumok, de már visszavonta őket.

Szü. L.

(Megjelent a Magyar Hírlap 92.július 11.-i számában)

Mi is történt?

A képviselőtestület üléseiről összeállított kommüniké jellegénél és feladatánál fogva nem adhatja vissza a történéseket, a döntések kialakulásának körülményeit. Szükségesnek tartom ebben a fontos témában tájékoztatni a Tisztelt Olvasót, hogy mi is történt valójában a négy órás napirend tárgyalása során.

Az I. kerületi polgármester *Ligeti úr* - aki egyébként az MDF színeiben lett megválasztva - és jómagam egyetértettünk abban, hogy az IKV igazgatójának a tevékenysége veszélyezteti az Önkormányzat gazdasági érdekeit, a vállalat teljes szétzüllesztéséhez vezet, a dolgozók munkahelyének elvesztéséhez, az IKV vagyonának az elherdálásához, továbbá ahhoz, hogy az IKV az ingatlankezelési feladatokat még a jelenlegi rossz szinten sem fogja tovább végezni.

A szakértőinkkel folytatott tárgyalásaink során súlyos hiányosságokat tártak fel az IKV igazgatójának a gazdálkodásban és ezeket 4 pontban foglaltuk össze. A 4 pont kiterjedt arra, hogy az IKV *felhasználta július elejéig az egész évre rendelkezésre álló karbantartási keretet*, az IKV igazgatója nem tett meg mindent a kintlévőségek behajtására. Ahogyan az a vita során kiderült, például a társasházi kirendeltség a magántulajdonoktól nem szedi be a lakóházak fenntartására és karbantartásából a rájuk eső költségeket, hanem továbbra is ugyanúgy az IKV fizet azért, mint az önkormányzati tulajdonu bérlakásoknál. A két kerület polgármestere ez alapján úgy döntött, *rendkívüli felmondás címén azonnali hatállyal fel kell menteni az IKV igazgatóját* és helyette mást kell kinevezni. A testületi vitában az MDF és a KDNP képviselői kifogásolták az előterjesztés módját. Nehezen értették meg, hogy a törvényi előírások a rendkívüli felmondásra összesen 3 napos határidőt adnak a felmondásra okot adó körülmények felmerülésétől számítva. Ezen kívül vitatták az előterjesztésben megadott felmondási okok megalapozottságát.

Az IKV igazgatójának meghallgatása során kiderült az IKV igazgatójának saját szájából, hogy a felmondási okok *megalapozották*. Az MDF és a KDNP képviselői ennek ellenére továbbra is azt hangoztatták, hogy a felmondás nem elég megalapozott és a polgármesterre hárították a felelősséget az IKV nehéz helyzetéért.

Az IKV igazgatója több ízben a polgármesterhez fordult azért, hogy a vállalat további működéséhez általa szükségesnek tartott összeget a polgármester, illetve az Önkormányzati testület biztosítsa. Az 1992-es költségvetés vitája során 150 millió Ft-os igényt nyújtott be, később egy levélben 80 millióban jelölte meg a szükséges összeget, az IKV gazdasági igazgatóhelyettese egy megbeszélésen 50 millió Ft-ot tartott szükségesnek, a testületi vita során pedig *Kiss Lajos*, az IKV igazgatója kijelentette, hogy 30 millió Ft elegendő lesz. Ezekre a számokra hivatkozva azt fejtegettem a testület előtt, hogy az IKV igazgatójának a számai *teljesen megbízhatatlanok*, az Önkormányzat pénzét nem lehet ilyen felelőtlenül és megalapozatlanul beadott igényekre hivatkozva elkölteni. A PIC nevű angol cég, amelyik a Testület jóváhagyásával a Belügyminiszterrel kötött szerződés alapján több IKV tevékenységét vizsgálta, a XII. kerületi IKV-t messze a legrosszabbnak minősítette. Kijelentettem, hogy Kiss Lajos igazgató a bizalmamat *teljes mértékben elvesztette*, és csak úgy tartom lehetségesnek a vállalat további működését, és a finanszírozás megoldását, ha olyan ember kerül az igazgatói székbe, akinek az adataiban meg lehet bízni, akinek a személye garancia arra, hogy az IKV eddigi hanyag és pazarló gazdálkodása megváltozik.

A névszerinti szavazás során 15 -en szavaztak az IKV igazgatójának a felmentése mellett. Miután a törvény kinevezési és felmentési ügyekben *minősített többséget* (ez a XII.ker.Önkormányzat esetében 17 fő) ír elő, ezért a határozat nem került elfogadásra, az IKV igazgatóját a XII. kerületi képviselő-testület nem mentette fel.

A jelenlévő kormánypárti képviselők közül csak *Takács István* szavazott igennel, a FIDESZ és a SzDSz képviselői közül csak *Zachariás Klára* szavazott nemmel. A testület továbbá határozott arról, hogy az IKV gazdálkodását 1990. június 1-től 1992. július 9-ig terjedő időszakra vonatkozóan vizsgálja meg egy pénzügyekben jártas cég. *Debrecenyi Károly* MDF-es képviselő módosító indítványt tett, hogy vizsgálják meg a Polgármesteri Hivatal és a polgármester felelősségét abban, hogy az IKV működésképtelenné vált. A módosító indítvány *nem kapta meg* az elfogadáshoz szükséges szavazati arányt.

Az ügyben a személyes véleményem az, hogy az Önkormányzat szégyene, hogy két évvel a választások után, Kiss Lajos, az IKV igazgatója még mindig a helyén van és két polgármester együttes kérelme ellenére a XII. kerületi Önkormányzat képviselő testületénél nem tudtuk elérni – annak ellenére, hogy a testületi vitában az indokok teljes mértékben beigazolódtak és megalapozottnak bizonyultak –, hogy Kiss Lajost felmentsék. Ezért a felelősséget egyértelműen azokra az MDF-es és KDNP-s képviselőkre hárítom, akik idáig is már több alkalommal megakadályozták az IKV átszervezésének, illetve átalakításának a vitáját, akik részben a napirend megszavazásánál, részben módosító indítványaikkal folyamatosan halogatják a szükséges döntések meghozatalát. *Dr. Papp Endre* és *dr. Vető István* képviselők egészen odáig elmentek ebbéli törekvésükben, hogy amikor egy ízben végre sikerült napirendre tűzni az IKV átalakítását, azonnal felálltak és elhagyták a tárgyalótermet, ezáltal határozatképtelenné téve a testületet. (Előttük már öt kormánypárti képviselő elszivárgott) A XII. kerületi önkormányzatban a liberális képviselők száma nem olyan nagy, hogy ha kettenhárman közülük távol vannak a testületi ülésről, akkor ne lehetne megakadályozni egyes ügyek tárgyalását.

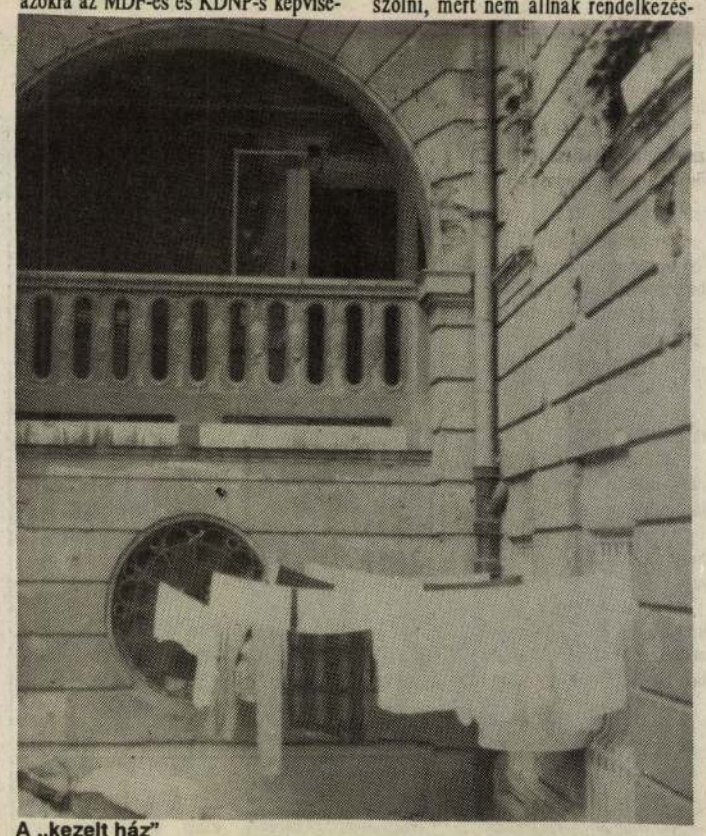

A „kezelt ház"

Július 16-án újra napirendre kerültek az IKV pénzellátásával kapcsolatos kérdések. A Testület döntését kértem négy pontban:

Hogyan kívánják minősíteni az IKV megújuló pénzügyi igényeit? Mennyi pénzt szánnak erre? Miből biztosítsuk a fedezetet? Az IKV igazgatójától milyen válságkezelő intézkedéseket várnak?

Benárd András, a Pénzügyi Ellenőrző Bizottság elnöke kijelentette, hogy szeptember előtt ezekre a kérdésekre nem tud biztonsággal válaszolni, mert nem állnak rendelkezésre a szükséges adatok. Mielőtt szóban ismertethettem volna javaslataimat, és elmondhattam volna, hogy az IKV az igazgató tájékoztatása szerint augusztus közepén már nem tud bért fizetni, dr. Vető István ügyrendi javaslatára a Testület a témát levette a napirendről. A nyári szünet előtti utolsó testületi ülés egyébként úgy ért véget, hogy dr. Vető István több társát rábeszélte arra, hogy elhagyják az üléstermet és ezzel a Testület *határozatképtelenné* vált.

Sebes Gábor
polgármester

Észrevételek Sebes Gábor polgármesternek az IKV-val foglalkozó cikkéhez

1 A polgármestert és a XII. kerületben az önkormányzati hatalmat birtokló SZDSZ-FIDESZ-es képviselői többséget már 1991-ben sem akadályozhatta semmi - hacsak a képesség és a megfelelő koncepció hiánya nem -, hogy az IKV megszüntetését, vagy átalakítását a Testület elé terjessze és azt - olyankor amikor netán elegen vannak - meg is szavazza! Az átalakítás vagy megszüntetés természetesen az IKV igazgatójának leváltását, menesztését is megoldotta volna.

2 Ezzel szemben Sebes Gábor polgármester 1992. május 28-án aláírta azt az IKV szerződést, amely szerint: „A bérbevételekből származó és az esetleges önkormányzati támogatással kiegészített - üzemeltetési és karbantartási feladatokra szolgáló - pénzügyi forrással megbízott (megj.: mármint az IKV) *önállóan gazdálkodik, utólagos elszámolási kötelezettséggel*". A szerződés másik aláírója az az igazgató, „...akinek a számai teljesen megbízhatatlanok". (idézet Sebes Gábor cikkéből). Ugy látszik az igazgató iránti bizalom Sebes Gábor részéről csak annyira terjedt, hogy azt a Testület előtt „fejtegesse", de annyira azért mégsem, hogy ne utólagos elszámolásra adjon neki lehetőséget és egyáltalán egy ilyen szerződést ne írjon alá. Érthetetlen, hogy hat héttel korábban hogyan köthetett meg a polgármester egy ilyen nagy jelentőségű szerződést azzal az igazgatóval, aki - saját elmondása szerint - már régen nem élvezi a bizalmát. Ezt a szerződést fel is lehetett volna bontani és más kezelővel kedvezőbb szerződést kötni. Mi lehetett ennek az akadálya? Csak nem az, hogy a polgármester egyedül is tud határozatképtelen lenni?!

3 A Testület 1992. április 22-i döntése alapján a polgármesternek május 31-ig kellett volna az IKV átalakítására vonatkozó tanulmányt a képviselők elé terjesztenie. Ez mind a mai napig nem történt meg.

Így is lehet építkezni

4 A polgármester SZDSZ-FIDESZ-es többségével a Hatalom birtokában ez év során is bármely testületi ülésnek akár első napirendi pontjaként előterjeszthette volna az IKV probléma megoldási javaslatait. De valószínűleg nem voltak, így nem maradt más, mint „elszivárgó" kormánypárti képviselőkre hivatkozni a cikkben.

5 Érdekes egyébként, hogy a hatalmi többség képviselői ahhoz kevesen voltak, hogy az IKV igazgatóját menesszék, de ahhoz éppen elegen, hogy megakadályozzák Debrecenyi Károly István azon módosító javaslatának elfogadását, miszerint vizsgálni kell az IKV-val kapcsolatban a polgármester és hivatalának esetleges mulasztásait is. A polgármester és a vele egy politikai csoportba tartozó képviselők nem vállalták korábbi tetteik, döntéseik megmérettetését, röviden szólva nem vállalták a felelősséget. Most sem! Ezzel szemben ahhoz elegen voltak - az éjszakába nyúló óra ellenére -, hogy az év elejéig visszamenően megszavazzák a polgármester 112.125.- Ft-os havi fizetését és évi 40.000 Ft-os ruhapénzét.* No persze ehhez nem kell minősített többség.

6 Úgy véljük nagy baj lehet a hatalmat birtokló többség működésében, ha az égető problémák megoldása helyett a polgármester arra pazarolja energiáját, hogy miképpen varrhatná a felelősséget az ellenzékben politizáló kisebbség nyakába. Cikk helyett a polgármester készíttethetett volna a július 16-i ülésre egy konstruktiv megoldásokat tartalmazó előterjesztést is az IKV ügyében. Nyilván jó oka volt rá, hogy nem ezt tette. Nyilván jó oka volt rá, hogy az IKV-t vélhetően felügyelő, gazdálkodását jól ismerő hivatali szakemberei által kidolgozott megoldási javaslatok helyett a képviselőknek vetette oda előterjesztésként a kérdéseket: Hogyan minősítik az IKV pénzügyeit, mennyi pénzt szánnak az IKV-ra, stb.? Az ilyen előterjesztéssel a Testület nem tehet mást - felelősséggel - minthogy komolytalansága miatt leveteti a napirendről. Persze egy aláírt, konkrétumokat, számszerű gazdasági alátámasztásokat tartalmazó megoldási javaslat közreadása felelősséggel jár!

7 Nyilvánvaló tehát, hogy a polgármester a cikkében a testületi kisebbség megtámadásával, rágalmazásával (pl. dr.Papp Endre és dr. Vető István képviselő soha nem hagyták el a testületi ülést azért, hogy az IKV ügyének tárgyalását megakadályozzák) saját mulasztásait igyekszik leplezni és felelősséget áthárítani! „Legjobb védekezés a támadás" mondja egy - ki tudja honnan származó - mondás.

8 Megjegyezzük végül, hogy természetesen készséggel tárgyalunk és tárgyaltunk volna már egy évvel ezelőtt is minden olyan IKV megszüntetési, vagy átalakítási javaslatot, amely gazdaságilag átgondolt, alátámasztott megoldásokat inditványoz. Készséggel szavazunk meg minden olyan előterjesztést, amely - az érintett lakosság nagyobb megelégedésére - az IKV feladatok gazdaságosabb, jobb minőségű ellátását biztosítja! Támogatunk minden olyan teljes körű átgondolt elképzelést, amely azt is biztosítja, hogy az IKV rendkívül jelentős vagyona a kapkodó leváltási kisérletek, csapkodó intézkedések forgatagában ne kerüljön - véletlenül - a KÖSZI Bt.-hez hasonló kapcsolatrendszerű szervezetek birtokába.

Régi mondás: ha rövid a karod, toldd meg egy lépéssel. Ez a XII. kerület polgármesterére így igaz: Ha nincs elképzelésed, erőd az IKV átalakítására, akkor szervezz „pucscsot" az igazgató „megdöntésére", adj utasítást fegyvereseknek az IKV hivatali épületeinek megszállására. Ez is egy olyan információ egyébként, amit a polgármester többszöri kérdezésünkre sem velünk osztott meg, hanem - napokkal később - a Magyar Hirlap újságírójával.

dr. Papp Endre
helyi képviselő

* A szerkesztő megjegyzése: A 112 125 Ft összeg túl soknak tűnt. Ez ugyanis a miniszteri fizetés. Telefonon érdeklődtünk. Válasz: a polgármester havi bruttó fizetése 88 580 Ft. Sejtésünk beigazolódott, a miniszteri fizetés 79%. A jogszabály szerint ennek megszavazásához nem kell minősített többség.

Kérdésünk továbbra is az: Mi az igazság - Mi a megoldás az IKV ügyében?

(a szerkesztőség)

Selök Margit fertő

Főszerkesztő: SINKOVITS PÉTER

ÚJ MŰVÉSZET

1993. szeptember IV. évfolyam 9. szám

AUKCIÓS KÖRKÉP	*Sinkovits Péter*	4	*Májusi aukciók Budapesten*
GYARAPODÓ MÚZEUMOK	*Lővei Pál*	8	*Ahol nincs, ott ne keress? Új középkori szerzemények a Magyar Nemzeti Galériában*
	Kelényi György	12	*Csúcspontok és hiányok. XVII—XVIII. századi szerzemények a Magyar Nemzeti Galériában*
	Bán András	15	*Hang lehalkul, mozgás lelassul... Új szerzemények a Magyar Nemzeti Galériában*
	Lóska Lajos	19	*A nyolcvanas évek művészete — Fehérvárról nézve*
	Andrási Gábor	23	*„Kabakovtól Dubuffet-ig". Beszélgetés Geskó Judittal*
HENRY MOORE	*Vígh Tamás*	27	*Ami igazán nagyszabású, az fenyegető mélységű is. Henry Moore kiállítása*
	Frank János	31	*Henry Moore — Budapest '61, '67*
ANGOL MŰVÉSZET	*András Edit*	33	*A felkiáltójel-szegtől a kérdőjel-srófig Angol szobrászati kiállítások Budapesten*
	Gábor Zsuzsa	40	*Aubrey Beardsley hatása a századelő magyar rajzművészetére*
INTERJÚ	*Sümegi György—Tóth Piroska*	43	*Mindig kételyek között. Beszélgetés Bartha László festőművésszel*
MŰHELY	*Néray Katalin*	47	*Alvó maci az 5-ös számon. Kelemen Károlyról*
	Webner Tibor	51	*Lágyan meghajló kemény ív Lugossy Mária „érem"-művészetéről*
A BAROKK ÉVE	*Varga Zsuzsa*	53	*A barokk üzenete. A barokk a magyar népművészetben című kiállításról*
AMERIKAI MŰVÉSZET	*Deák Erika*	57	*A Whitney-Biennálé New Yorkban*
KIÁLLÍTÁSI KÖRKÉP		62	*Papírfal firkák — Szabados Árpád kiállítása; Tavaszi Tárlat — Salgótarján; Rita McBride környezetimitációi; Máté Gyula tűzzománc-képei és elektrografikái; Elekfy Jenő emlékkiállítása; Lőrincz Zsuzsa kerámiái*
EMLÉKEZÉS	*Nyárády Gábor*	69	*Szathmári Pap Károly festőművész kolozsvári kiállítása 1874—75-ben*
DOKUMENTUM	*Borsos Miklós*	76	*Henry Moore*
KÖNYVSZEMLE	*Csűrös Miklós*	81	*Széles Klára: Henszlmann Imre művészetelmélete és kritikusi gyakorlata*
HOZZÁSZÓLÁS	*Romváry Ferenc*	83	*Csontváryról objektíven*

A borítón: Kelemen Károly: Love on Number 8 (részlet), olaj, vászon, 90×100 cm (fotó Tabin Gyula)

MÁJUSI AUKCIÓK Budapesten

Sinkovits Péter

Csók István: Mézevők, 1904, olaj, vászon, 41,5×71 cm

Az avantgárd második vonalának előretörése

A *Műgyűjtők Galériája* volt a legfürgébb, elsőként indult május 7-én a József Attila Gimnázium dísztermében rendezett aukciójával. Kínálata most is, mint máskor zömében a XX. századi klasszikus modernekből, az avantgárd második vonalának képviselőiből állt, amelyet jól egészítettek ki a XIX. századi klasszikusok és néhány régi mester munkái. Figyelemre méltó az a törekvés is, hogy a régi festmények mellett időnként megpróbálkoznak a kortársak aukcionálásával is, noha a kortársak alatt többnyire a nem rég elhunyt mestereket kell érteni. Így került elő *Barcsay Jenő* mellett *Klie Zoltán, Róna Klára, Tóth Menyhért,* de a téli árverésen a mai középgenerációs *El Kazovszkij és Nagy Gábor* egy-egy képe is felbukkant. Az aukció sztárjai azonban továbbra is a kifogyhatatlan *Scheiber-, Kádár-, Schönberger*-képek. Ezek dömpingje biztos sikert jelent felkínálóiknak.

Ezen az akución azonban volt néhány igazi meglepetés is. Természetesen nem *Csók István Mézevők* című képének aukciós rekordjára gondolok, hiszen megszokhattuk, hogy a Csók-művek magas áron kelnek el. Ezt a festményt Farkas Zoltán 1957-ben megjelent Csók-monográfiája még ismeretlen helyen lappangó műként említi, húsz év múlva, 1977-ben bukkan fel ismét a 44. BÁV-aukción, ahol 38 000 Ft-ért vették meg. Azóta többször is megjelent árveréseken, de a mostani 1 100 000-s leütési árnak még a tizedét sem adták érte korábban. A kép, amely Csók István párizsi tanulmányútja után készült 1904-ben, egy öcsédi népszokást elevenít meg, amikor a fiatal férj az első pergetett mézzel kínálja szép feleségét.

Az aukció igazi meglepetését azonban *Sebők Margit Nők a réten* című festménye okozta, amely a kikiáltási ár tízszereséért talált gazdára. A vörössel és kiegészítő színeivel festett zárt, alakos kompozíció alkotója nem szerepel semmiféle művészettörténeti feldolgozásban. A korszak művészetét elemző legalaposabb munka, a

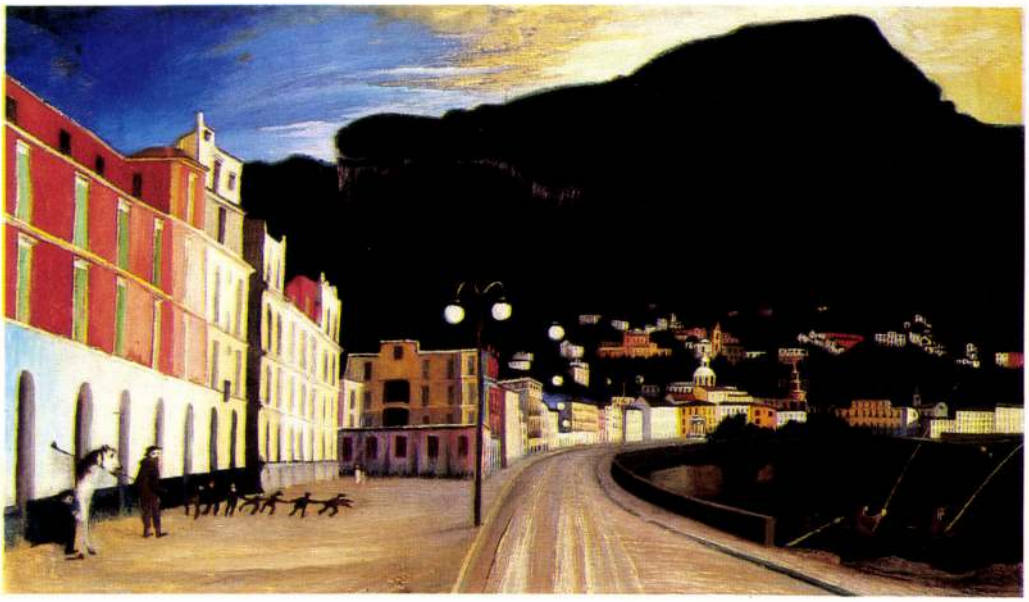

Csontváry Kosztka Tivadar: Halászat Castellamarében, olaj, vászon, 55×95 cm

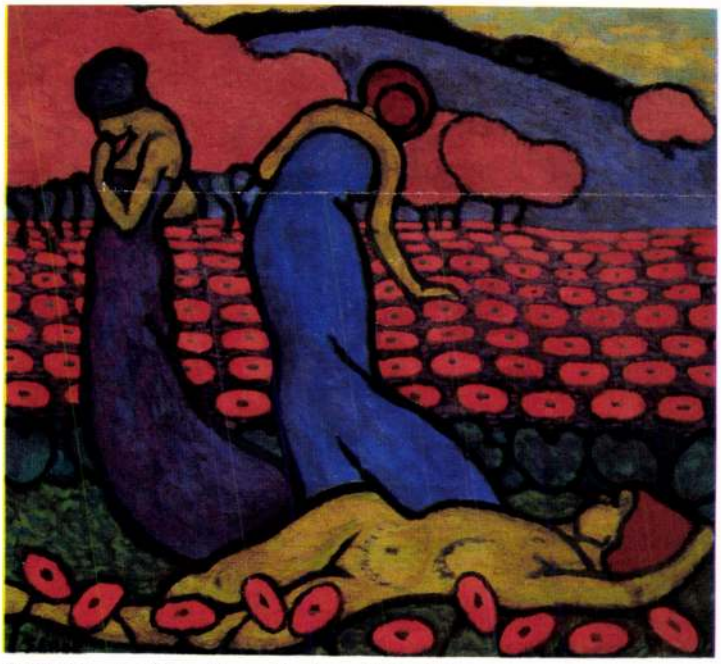

Sebők Margit: Nők a réten, olaj, vászon, 68,5×75,5 cm

Magyarországi Művészet Története 1890—1919 Akadémiai Kiadónál megjelent nagymonográfiája még csak meg sem említi az 1879-ben született, s 1915 óta kiállító művész nevét, akiről *Rabinovszky Máriusz* is írt a Nyugatban. Valószínűleg a könyv szerkesztői a művésznő munkásságát érdektelennek tartották. A felkínált mű azonban valóban jelentékeny és jól kivitelezett kompozíció, jelezvén, hogy a második vonalban is születtek kiváló alkotások.

Hasonló gondolatokra jutottam *Gábor Jenő Táncosnők zenészekkel* című festményének árverésén is. Az aránylag nagyméretű kép — 94×93 cm — ára 160 000 Ft-ra szökött fel. A pécsi mester, aki élete során rajztanárságból biztosította egzisztenciáját, szoros kapcsolatban állt a városból kirajzó „bauhäuslerekkel" (a weimari Bauhausban működő művészekkel), *Breuer Marcell*-lel, *Forbáth Alfréd*dal, *Molnár Farkas*sal, *Stefán Henrik*kel és *Weininger Andor*ral. Ők közvetítették az aktuális képzőművészet értékeit a pécsi remeteségben élő alkotónak, aki rendszeres tanulmányutakkal tartotta frissen a kortárs művészet iránti érdeklődését. Gábor Jenő olyan kitűnő tanítványokkal dicsekedhet, mint *Gyarmathy Tihamér,* akinek tehetségét már gimnazista korában felismerte, s művészi pályájának indulásánál segédkezett.

Nem okozott meglepetést, hogy a kevéssé ismert, fiatalon elhunyt *Gruber Béla* magasra árazott képe nem kelt el. Annál különösebbnek tűnt, hogy *Vajda Lajos* szénnel rajzolt *Kompozíciója*, melyre bármely magyar közgyűjtemény is büszke lehetne, nem talált vevőre.

Marastoni Jakab: Női portré, olaj, vászon, 73×60 cm

Tudomásul kell vennünk, hogy itt is a vásárlási divatok diktálnak, hiszen ugyanezért az összegért elkelt Scheiber Hugó kevésbé sikerült munkája.

Aukciós rekord:
Csontváry: Halászat Castellamarében

A *Blitz Galéria* vezetői úgy látszik, megelégelték az óvatos, fontolva haladás galériás módszerét, és gondos kapcsolatépítés után egyre határozottabban kezdik áraikat emelni, s ezzel bevételeiket növelni. Májusi aukciójukkal boomot hajtottak végre, de azt gondosan előkészítették. Beszereztek néhány egészen kiváló művet, hogy Csontváry holdudvarát megteremtsék. Így került elő *Barabás Miklós: Kisfiú lovacskával, Paál László: Barbizoni erdő, Ferenczy Károly: Henyélés, Gulácsy Lajos: Rokokó figura buborékokkal, Patkó Károly: Szüreti pihenő* és *Vaszary János: Parkban* című képe. Az árakat felemelték a nyugat-európai szintre, nem sokat foglalkoztak a piac vásárlóerejének vizsgálatával, hanem merészen belevágtak, bíztak abban, hogy az igazi minőség mindig talál vevőt.

Természetesen náluk is megjelentek az aukciókról elmaradhatatlan Scheiber-, Kádár- és Schönberger-képek, néhány múlt századi festő és a nagybányaiak. Az első nagy izgalmat *Patkó Károly Szüreti pihenő*je okozta. Már a kikiáltási ár is szokatlanul magas volt, hiszen 700 000 Ft-ról indult. A kép azonban kétségkívül fő mű, nemcsak a művész munkásságában, hanem a korszaknak is egyik jelentős alkotása. A 950 000 Ft-os leütéssel megszületett az első rekord. Később *Gulácsy Lajos Rokokó figurája* borzolta fel a kedélyeket, hiszen a magas kikiáltási árról (560 000 Ft) 650 000-re emelkedett. A kép a rokokó ihletésű művek, a „biedermeyer mulatságok" témakörébe tartozik, noha sem Szíj Béla, sem Szabadi Judit Gulácsy-monográfiája nem említi, de további munkák felbukkanása várható mindaddig, míg a teljes Gulácsy-hagyaték feldolgozása várat magára. A velencei rokokó festők — Pietro Longhi, Francesco Guardi, Alessandro Magnasco — inspirációjára festett képekben igyekezett Gulácsy ugyanazt az utat végigjárni, mint nagy francia elődje, Watteau, aki szintén a XVIII. századi velencei mestereket tanulmányozta, hogy könnyed, gáláns történeteinek idillikus környezetét megteremtse.

Az aukció igazi nagy sztárja *Csontváry Kosztka Tivadar Halászat Castellamarében* című festménye volt. A mű reprodukciója szerepelt Németh Lajos mindkét Csontváry-monográfiájában, amely a potenciális vevők bizalmát felkeltette. Kedvüket szegte azonban a példátlanul magas kikiáltási ár, az 5 millió forint. Ha meggondoljuk, hogy két éve a karácsonyi BÁV-árverésen aukciós csúcsnak számított Szinyei Merse Pál egyik fő művének 1 milliós leütési ára, akkor elmondhatjuk, hogy a Csontváry-kép minden rekordot megdöntött. A képet a pécsi Csontváry Múzeum szerezte meg, ilyenkor szokták a szakemberek mondani, jó helyre került. Én most mégsem tudom ezt a vélekedést jó szívvel megerősíteni, noha sokra értékelem a képet megszerző Romváry Ferenc szenvedélyes múzeumépítő aktivitását, és a pénz előteremtésére tett erőfeszítését, de nem hagyhatom figyelmen kívül azt a szomorú tényt, hogy a magyar művészet történetét bemutató első számú magyar múzeum, a Magyar Nemzeti Galéria Csontváry-anyaga rendkívül hiányos, s most elmulasztotta a lehetőséget, hogy legalább megpróbálja egy jelentékeny művel gyarapítani gyűjteményét.

Az árverés túldimenzionált áraival, a valóban jelentős, nagy művek felkínálásával, s így a lehetőségek felvillantásával kellemes izgalmakat és feszültségeket keltett a gyűjtők körében. Nem volt azonban ilyen kedvező hatású az árverési szabályok sajátos értelmezése, hogy az egyszer már leütött tárgyakra újra lehetett licitálni.

BÁV-aukció — a csúcson Munkácsy csendélete

A BÁV nem a gyors sikereket hajszolja, a gyűjtők szélesebb körének kínál valóban értékes portékát. Megbízható, higgadt árpolitikával sok kevésbé gazdag emberben kelti fel a gyűjtés szenvedélyét, mert az oly nagyra értékelt egyedi műtárgyakat megfogható közelségbe hozza. A régi mesterek aukcionálása mellett próbálkoznak a kortárs alkotók műveinek értékesítésével is. Külön aukciót is szerveztek számukra, de a nagy képárverésre is felvették *Szalay Lajos* két, *Kokas Ignác* és *Szentgyörgyi Kornél* egy-egy munkáját, mindegyik gazdára is talált.

Az igazi csemegét azonban *Telepy Károly Tátrai táj,*

Joachimine Sebok

Margit

Jesus

und

Kruck.

I. 569. l.

Rambertus II. 74, 75, 110.

1904. IX. 25.

Pápa (716/1904.)
rk. segely.

Joachimne Sebor

Magit

~~magyar~~ kollekcionál

Nemzeti Szalon

1916. marc

Brünn ~~IV 87, 88,~~

Joachimné Sebők Margit

1915. MKE kiáll. Nemzeti halva

Tavaszi munka, olajf. 300.—

A nyár elmult örömei,
olajf. 500.—

11 drb sines rajz

1916. márc. MKE kiáll. n. o.
16 drb olajf. és graf.

Sebők Margit

Magyar Könyvkiadók alkalmi növekje

V. 83.

Sebök Margit

festő

stud. Bpest

laid

Bor Magyarlex

840. h.

Sebők Margit

Szemakrobba, repr.

Magyar Iparművészet

1914. 458. l.

SEBOK *Margit*, festő, * Budapest 1879. A bpesti mintarajziskolában tanult. 1915 óta sűrűn állította ki többnyire figurális rajzait a Nemzeti Szalónban. 1929. a KUT kiállításán két önarcképpel vett részt.

Ke. G II. 431 l

1191. Ismeretlen művész.
A XIX. században.

1191 Eötvös József báró.

Derékig ~~látható~~ és sima ka ernen van, Kis
Fülét is fedő haját előre
rött, leberetvált álla körü
nyakkendő, kivágott hajtóká
kabát. Körirata kettős kö

VÁSÁROS-NÁMÉNYI BÁRÓ

~~Karimája és hátlapja~~

Ezüstös réz-érem mél
Becsértéke 40 K.-- Havas E
(787-907-147).

Schök skarpit

1899/900 – 1902/3

Ferkèpzomfoiskèvk

131. C.

Sebők Margit

Joachim Ferencné

Revái XX. 803. l.

Nem leszünk addig...

Nem leszünk addig magyarok, amíg nem leszünk a legkülönb emberek — mondta Ravasz László püspök egy beszédben, amelyben példaadó bátorsággal szállt szembe a közéleti olcsójánoskodás ellen. Nem leszünk addig magyarok, — mondja a püspök — amíg nem leszünk a legkülönb emberek. A magyar igazságnak ez az első parancsolata, amely minden önáltatás, sovinizmus, tulipános frazeológia és nemzetiszínű cafrangok örök ellensége, örök ellentmondása, mert magyarnak lenni nem lehet másképp, mintha igazán emberek akarunk lenni. A mondat erős, de az ember, aki mondta, is az. És kemény az a lelki helyzet, amiben a háború utáni magyar él. Kemény helyzetben kemény igazság és íme a pap — ecce sacerdos! —, aki krisztusi türelemmel, de ugyanakkor a Krisztustól átivakodott, a Krisztusban élő lélek bátorságával felráz egy népet, amely az övé és egy nemzedéket, amely folytatni fogja azt a népet és azt a nemzetet, ami az övé. Az igazság, az egyszerűség, az önmagunkhoz való hűség és önmagunkhoz való őszinteség szolgálatába akarja állítani Ravasz László ezt az ő magyarságát. Legmagasabbfokú lelki iskola és a szószéken egy férfiú, akit hívei már régen mint Praeceptor Hungariaet, mint Magyarország Tanítómesterét tisztelnek. És aki most az igazság tanfolyamán és szemináriumán át akarja elvezetni a nemzetet a boldogság, a népi lét és nemzeti élet boldogságának síkjai felé. A magyar álmok egén szálljon gyémánttollú madár — moudja ez a nagy magyar pap és engedje meg viszont ő minekünk, hogy így mondjuk: gyémánttollú madarat aranyszájjal hirdettél.

— **Egy évre ítélték a csecsemőégető cselédlányt.** Néhány hónappal ezelőtt Kispesten a *Kisfaludy* ucca egyik házában *Farkas* Mária 24 éves cseléd lány *meggyilkolta újszülött gyermekét.* A kis holttestet hetekig rejtegette szekrényében, majd a melegebb idő beálltával *a mosókonyha tűzhelyén akarta elégetni.* Tettét ekkor felfedezték és őt magát *letartóztatták.* Most ítélkezett felette a pestvidéki törvényszék *Bóka*-tanácsa, amely *egyévi és kéthónapi* fogházra ítélte. Az ítéletben a leány megnyugodott.

— **Gyászrovat.** Dr. *Jambrik* Gyula fővárosi ügyvéd 61 éves korában tegnap meghalt. Temetése holnap délután 4 órakor lesz.

— **Megmérgezte magát egy festőművésznő.** Ma éjszaka a *Mikó* ucca és *Vérmező* ucca sarkán egy padon eszméletlen állapotban találták *Joachim* Ferencné 48 éves festőművésznőt. A mentőorvos megállapította, hogy az asszony *ismeretlen méreggel megmérgezte magát.* Amikor megkérdezték tőle, hol lakik, azt mondotta, nincs lakása. A mentők a *Rókus*-kórházba vitték.

— **Eltalálta vadásztársa golyója.** *Scher* Tibor 32 éves fogtechnikus néhány barátjával Hirek községben vadászott. Közben egyik vadásztársának fegyvere véletlenül elsült, *a golyó lágyékon találta Schert,* akit súlyos állapotban a budapesti *Szent István* kórházba szállítottak.

---

x **Nyolc velszi herceg és hat filmszépség a *Parisien Grill* májusi világhírű műsora: a *8 Jackson Boys* és a *6 Singing Babies.* A *Jackson Boyok* lázba hozták egész Európát szédítő eleganciájukkal, felülmulhatatlan tánctudásukkal. A *Singing Babies* olyan szépek, olyan gyönyörű az alakjuk, hogy csak az amerikai revűfilmekben látunk hozzájuk hasonlókat. A *Parisien Grillben* a világ legjobb műsoránál nem fizet belépődíjat a közönség. Premier ma.**

Ki ölte meg Werther kapitány, német földbirtokost?

A felesége? A sofőrje?

München, május 1
(Az Est alkalmi tudósítójától)

Másfél év óta huzódó bűnügy ért most véget egy jogerős felmentéssel. Az ítélet, amelyet a *schweinfurti* esküdtszék hozott, felmentette a vádlottat, de nem tisztázta az ügyet.

1932 november 30-ának éjszakáján a *waltershauseni* kastélyban titokzatos körülmények között meghalt a kastély ura, *Werther* kapitány, egy gazdag földbirtokos. A kora hajnali órákban

Wertherné vértől borítva rohant ki a kastély udvarára,

sikoltozva kért segítséget és ezt kiabálta:
— Liebig meggyilkol bennünket.

Ezután összerogyott. Mire segítség érkezett, *Werthert* holtan találták ágyában. *Az asszony sokáig hevert eszméletlenül.* Megállapították, hogy *Werthert revolverlövés ölte meg és Wertherné testébe is több revolvergolyó hatolt. Wertherné* vádjai alapján nyomban letartóztatták *Liebiget,* az uradalom sofőrjét

gyilkosság gyanúja

miatt. Bizonyítékok azonban nem voltak ellene és így *hamarosan szabadlábra helyezték.* A nyomozás tovább folyt, *Liebiget* egy időre újra letartóztatták és végül is *az asszony vádjai alapján a bíróság elé került.* Most már azonban szabadlábon védekezett,

a rohamosztagosok egyenruhájában.

Wertherné röviden így foglalta össze vallomását:

— A kérdéses éjszaka revolverlövésre riadtam fel. *A dörrenés férjem szobájából hallatszott.* A következő pillanatban kinyílt a két szobát elválasztó ajtó és *Liebig lépett be revolverrel a kezében. Többször rámlőtt, de még volt annyi erőm, hogy kimeneküljek az udvarra.*

Liebig szenvedélyes hangon védekezett,

tanúkkal bizonyította, hogy *a kérdéses este korán lefeküdt és reggel hatig nem kelt fel.* Arra riadt, hogy az asszony az udvaron sikoltozik *és őt gyilkossággal vádolja.*

Kihallgattak több szakértőt is. Megállapították, hogy *Liebig* ruháján és testén a kérdéses eset után nem találtak vérnyomokat. A fegyverszakértők véleménye megoszlott. Az egyik szerint *Liebig* revolvere a sofőr asztalfiókjában feküdt s minden golyó benne volt. *Más fegyverszakértők viszont azt mondották, hogy a revolverből több golyó hiányzott, amikor megnézték.* Megállapították azt is, hogy

Werther és az asszony sebeit ebből a revolverből származó golyók okozták.

Ez tehát *Liebig* ellen szólt. Mellette szólt viszont az a tény, hogy *a gyilkosság idejében a Werther szobájába vezető ajtók zárva voltak, kivéve azt az ajtót, amely az asszony hálószobájába vezetett.* A gyilkos tehát

csakis az asszony hálószobáján keresztül hatolhatott be Wertherhez.

Kihallgatták tanuként *Wertherné* több rokonát. Az egyik, von *Waltershausen* asszony terhelő vallomást tett és kijelentette, hogy rokonai többízben kifejezték előtte azt az aggályukat, hogy *Liebig, aki rabiátus ember, egyszer még megöli őket.* Nyomban felállt erre a vádlott védője és a következő bejelentést tette:

— Kérem a bíróságot, hogy *e tanu vallomásának mérlegelésénél vegye figyelembe, hogy*

a tanu anyai nagyszülei nem voltak árják.

Hogy a bíróság figyelembe vette-e ezt az újszerű körülményt vagy nem, azt *pontosan nem lehet tudni.* Az eredmény mindenesetre az, hogy

Liebiget bizonyítékok híjján felmentették

és az ítélet indokolásában az elnök annak a nyomatékos gyanújának adott kifejezést, hogy *a gyilkosságot Wertherné követhette el.*

Özv. Glass Viktorné szül. **Skrivanek Mária,** mélységes fájdalomtól megtört szívvel tudatja, hogy a legjobb és legönfeláldozóbb férj, apa, testvér és rokon

Glass Viktor

keresk. tanácsos, volt fővárosi bizotts. tag

hosszas szenvedés után, életének 65-ik évében, nemes lelkét visszaadta Teremtőjének.
A megboldogult földi maradványait e hó 2-án délután 3 órakor helyezzük örök nyugalomra a rákoskeresztúri izraelita temetőben.

Gyermekei: **dr. Glass Imre** és neje **Kollarich Grete, Glass Erzsébet** és férje **Budaházy Zoltán, özv. Hollos Adolfné** szül. **Glass Sabina** testvére.

Emlékét kegyelettel őrizzük!

Mély szomorúsággal tudatjuk, hogy felejthetetlen jó Édesanyánk, nagyanyánk, testvérünk

özv. Salczer Józsefné
szül. Salczer Ernesztin

április 29-én 78 éves korában elhúnyt.
Utolsó útjára szerdán délután 4 órakor kísérjük a rákoskeresztúri izr. temetőben.

Özv. Müller Adolfné szül. **Salczer Julcsa, özv. Weisz Béláné** szül. **Salczer Róza, Salczer Siegfried** gyermekei, menye, veje és unokái

Nyugodjék békében!

Röszler Manó fájdalomtól megtört szívvel jelenti, hogy drága jó felesége

Röszler Manóné
Fényes Rózsika

legboldogabb házasságának 10-ik évében, rövid szenvedés után, 1934 április 30-án meghalt.
Május 2-án, szerdán délelőtt 11 órakor temetjük a farkasréti izr. temetőben.

Testvérei: **Fényes Lajosné** szül. **Fényes Sári, Grosz Imréné** szül. **Fényes Irén dr.** és **dr. Patakné Fényes Böske**; apósa és anyósa: **Röszler József és neje**; nagybátyja és nevelőapja: **Fényes Artur** és ennek leánya **dr. Gál Dénesné Fényes Ily,** valamint a többi rokonság

Havas Mór és neje szül. **Rosenfeld Jolán, Haibrohr Miklós** és neje szül. **Hahn Ella, Havas Évi, özv. Wolfi Sándorné** szül. **Weisz Etel, Bányai Mór és neje** úgy maguk, mint a teljes rokonság nevében fájdalomtól megtört szívvel tudatják, hogy hőn szeretett testvérük, sógoruk és nagybátyjuk

Hahn Ödön úr

a Havas és Hahn cég beltagja

április hó 30-án, 46 éves korában hirtelen elhúnyt.
E hó 2-án, délután ½5 órakor a farkasréti izraelita temető halottasházából helyezzük örök nyugalomra

Emléke örökké élni fog!

Czinka Panna
triója a
LONDON ÉTTEREMBEN
VI., Berlini tér 1
muzsikál

A felsőház a műegyetem átszervezését tárgyalta mai ülésén

— Az Est tudósítójától —

A felsőház ma délelőtt ülést tartott és a kultuszminiszteri javaslatokat tárgyalta. Negyedtizenegy órakor nyitotta meg az ülést báró *Wlassics* Gyula elnök. A kormány részéről *Hóman* Bálint kultuszminiszter volt jelen.

Vita nélkül elfogadták az irodalmi és művészeti tanácsról és a Nemzeti Múzeumról szóló törvényjavaslatot.

A műegyetem átszervezéséről

szóló javaslatot *Balogh* Elemér előadó ismertette. Kifejtette, hogy át kell nevelni a magyar értelmiségi osztályt, telíteni kell a kor reális eszméivel.

Vetkőzni kezdett az Attila körúton

— Az Est tudósítójától —

Ma délelőtt tíz óra tájban az Attila körúton a testőrpalota közelében nagy riadalmat okozott az, hogy egy elegánsan öltözött 50 év körüli férfi hirtelen

dobálni kezdte magáról ruháit.

Melléje lépett az őrszemes rendőr, akivel *dulakodni kezdett.* Csak *hárman birták megfékezni.* Értesítették a mentőket, akik a főkapitányságra vitték.

Dabasi Székely Farkasnak hívják, 51 éves nyugalmazott magasrangú tisztviselő. *Hasonló dolgok miatt már többször bevitték a főkapitányságra.*

A rendőrorvosi vizsgálat után döntenek arról, elmegyógyintézetbe szállítsák-e?

Az Est luxusautocar utazásai Velencébe az Alpeseken át

Az Est-lapok utazási irodája gyönyörű tavaszi autobuszkirándulást rendez pünkösdre. Luxusautocaron vezetjük végig utasainkat Európa legszebb vidékein. **Grácban,** majd **Veldenben** pihenünk meg.

A Karavankák és a Velencei Alpok havasai között fut el utunk végig az olasz harctéren. **Három teljes napot töltünk Velencében,** ahol most van a nagy szezón. A szórakozások és legkülönbözőbb látványosságok sorozata fogadja résztvevőinket. Trieszten, Laibachon és Zágrábon át térünk vissza a kilencedik napon Budapestre. Útközben mindenütt a legjobb szállodákban szállunk meg.

A kilencnapos luxusutazás részvételi díja, adókkal, borravalókkal együtt 239.— pengő.

Jelentkezést elfogad *Az Est* utazási irodája, Erzsébet körút 18—20.

Tavaszi kabátot
kosztümöt és ezüstrókát
mélyen leszállított
árban árusitok.
Tavaszi kabát már 39 P-ért
m. Crepe de Chine béléssel ....
BREITFELD
IV., VÁCI UCCA 14.

FOTORIPORT A LONDONI KUPADÖNTŐRŐL

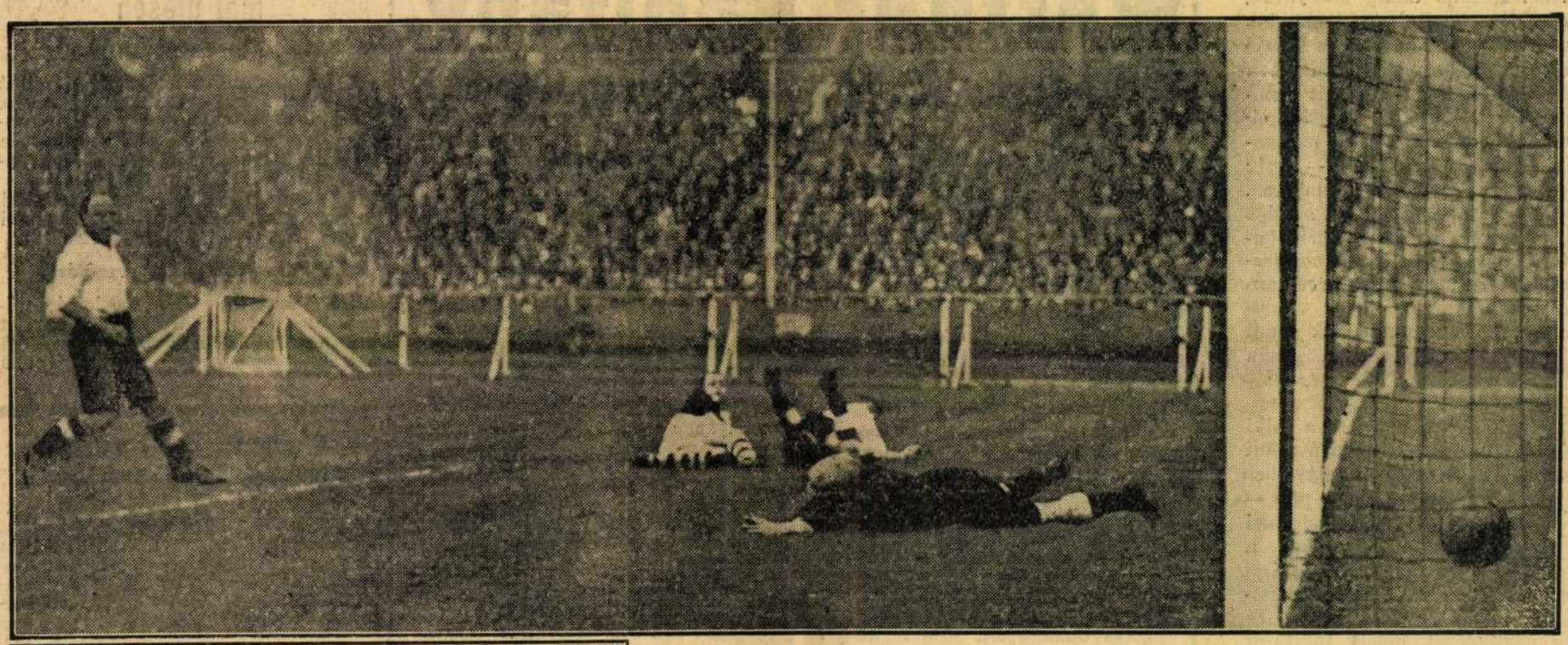

A DÖNTŐ PILLANAT. *Tilson,* a Manchester centere belövi a *döntő gólt.* Az alsó baloldali lépen *György* ki rály átadja a kupát a győztes csapat kapitányának

GÓL!... kiáltja boldogan *Piccolo Jim,* a portsmouthi »*B. közép*« fekete-fehér frakkos és cilinderes kapitánya az első gól után. Később elcsendesült, mert csapata *egyre kettőt kapott*

MACDONALD MINISZTERELNÖK *Thomas* gyarmatügyi államtitkárral beszélget a londoni *ujságíróegyesület villásreggelijén*

SPANYOLORSZÁG ÚJ MINISZTERELNÖKE, Don Ricardo *Samper,* az eddigi munkaügyi miniszter

MDK

Joachim Ferencné

Kapálók, kép

Kovács J: A N.Szal. téli tárlata. A Cél, 3.sz.
1910. 202 l.

KADAR BELA

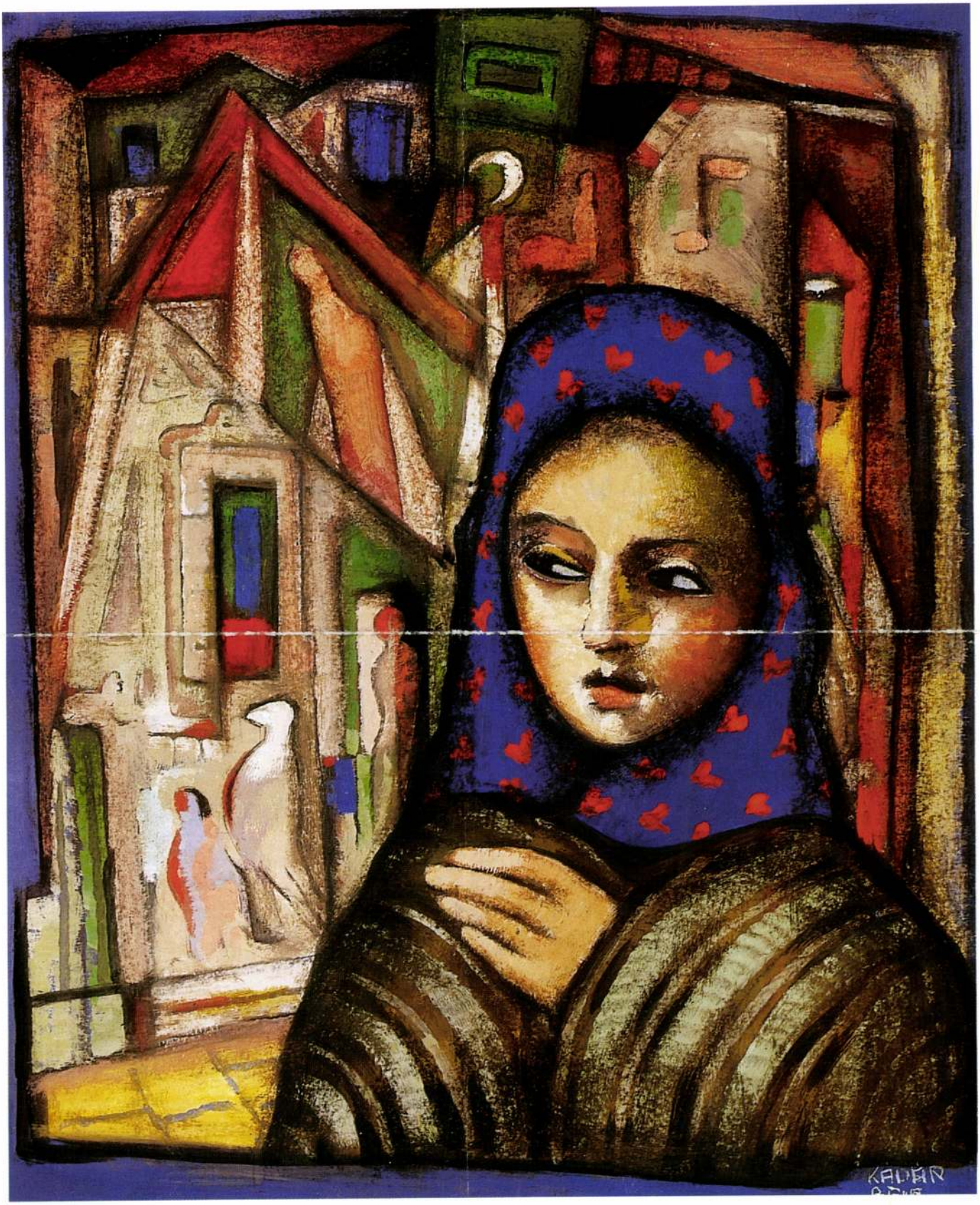

SEBŐK MARGIT

183

184 • BORSZÉKY FRIGYES (1880–1955) →

A fiatalság ünnepe

149 × 230,5 cm
Olaj, vászon
J. j. l.: Borszéky Frigyes 1915
Kikiáltási ár: 2 500 000 Ft

Az allegórikus tartalmú festményen aktok, színes leplekbe öltöztetett álló és ülő női figurák és négy férfialak látható. Kiegyensúlyozott, dekoratív összhatású elrendezésben, időtlen nyugalmat sugalló mozdulatlansában jelennek meg a szépség, a fiatalság és a szerelem istennőiként és híveiként. Gazdagon megrakott gyümölcsös tálakat tartanak a kezükben. Egy vízhordó lány és egy edényből ivó férfi utal még a természet gazdagságára. Jobb oldalon az ülő, a nézőnek háttal ülő figura fehér kecskegidával játszik. Az életkorok témája is felbukkan a festmény bal oldali részén: a háttérben ősz hajú és szakállú, barna, szerzetesi ruhára emlékeztető öltözetet viselő öreg férfivel szemben egy meztelen, korsóból ivó fiatal férfialak látható. Még egy allegórikus jelenet, a szerelem ábrázolása is helyet kapott a festményen. Az előtérben térdelő férfi hódol a középpontban álló akt előtt, a mellett lévő, szőlőfürtben gyönyörködő nőalak derekát egy kék leples férfialak fogja át.

A női figurák a természet rendjét és harmóniáját jelképező Hórák (évszak-istennők) ábrázolásaihoz, pásztor-idillekhez, Vénuszt és a Gráciákat megjelenítő korábbi ábrázolásokhoz vezethetők vissza. A gyümölcsökkel gazdagon megrakott tál szerepeltetése a reneszánsz és a barokk festészeti hagyományok ismeretére utal.

Borszéky festői tanulmányait Budapesten végezte, majd Münchenben Hollósynál folytatta. Egy ideig Londonban dolgozott, majd Amszterdamból tért haza. Itthon számos kiállításon vett részt, műveit a hazai megújuló művészeti élet rangos kiállító helyiségeiben mutatta be jelentős sikerrel.

← 183 • SEBŐK MARGIT (1879– ?)

Kávéházban

18,5 × 15,5 cm
Vegyestechnika, papír
J. b. l.: Sebők 1916 és j. j. k.: Kávéházban
Kikiáltási ár: 25 000 Ft

Közülük a Művészháznak 1909-ben műtárosa, később titkára volt. Festett népies zsánerképeket, vallásos kompozíciókat (pályáját Munkácsy Mihály Krisztus Pilátus előtt című festményének a másolásával kezdte), allegórikus jeleneteket, csendéleteket és tájképeket.

Életművében a hagyományos, akadémikus kompozíciójú művek zsánerfestményekkel váltakoznak, s hol a plein air festésmód, hol a szecesszió hatását mutatják. A szecesszió iparművészetet megújító tevékenysége is hatást gyakorolt művészetére, s 1915-től kerámiákat kezdett készíteni. Ettől fogva együtt mutatta be festett porcelánjait és festményeit. Hogy a kortársak mennyire újszerűnek ítélték munkáit az is mutatja, hogy a Nemzeti Szalon 1907-es kiállításán, ahol Paul Gauguintől több mint ötven munkát állítottak ki, Borszéky festménye (Ábel temetése) Gauguin, Henri Matisse, Georges Seurat, Paul Signac, Paul Marquet, Theo van Rysselberghe grafikáinak közvetlen szomszédságában volt kiállítva.

Ezen a festményén az akadémikus festészet komponálása, festésmódja és anyagkezelése keveredik a szecesszió dekoratív, a síkot hangsúlyozó formálásával. A festmény a századeleji aranykori festészet kedvelt témáját dolgozza fel: idealizáló, mitológiai tartalmakat sejtető, de nem konkrét mitológiai jelenetet látunk. Borszéky a szecessziós mesterek többségéhez hasonlóan felhasználta a régi festészet eszközeit és témaköreit, de azokból elsősorban a fiatalság, a tavasz, a szerelem, a természet témáját emelte ki. Az évszakábrázolások, elsősorban a tavasz és a nyár a századfordulón dolgozó mesterek egyik legkedveltebb témája volt Puvis de Chavannes dekoratív falképeitől Maurice Denis szimbólikus (Április, 1892) és Franz von Stuck jellegzetes szecessziós (Tavasz, 1902) kompozíciójáig. Borszékynél a ruhátlan testek elhelyezése, a körvonal ritmikája, egy-egy részlet kivételével, inkább az akadémikus sablont követi. Alakformálása az idealizálás, a naturalista hűség és dekoratív szintetizálás között ingadozik. Hiányzik belőle a szecessziós művek erotikája, pszichologizmusa, inkább az időtlenséget, mozdulatlanságot, az örök szépséget hangsúlyozó művek körébe tartozik.

A festmény szinte iskolapéldája a szecesszió tízes években megújuló mind az akadémikus, mind az avantgárd mesterekre jelentős hatást gyakoroló újraéledésének, amely nyomot hagyott például Iványi Grünwald Béla Tavasz (1908) és Nyár című (1912) neós törekvéseket és a dekoratív formálást különös egységbe fogó munkáin és a Schiffer-villa üvegfestményein is. A női akt, az ideális szépség megtestesítője, mint évszázados vizuális hagyomány őrzője 1910 körül számos magyar művésznél, különböző felfogásban jelent meg (ld. például Boromisza Tibor: Fürdőzők, 1909; Rippl-Rónai József: Park aktokkal, 1911–12). Az allegórikus témák megújulása a korszak állandóság-keresésének, a klasszicizáló jegyek jelenlétének egyik jele, amely nemcsak a hagyományőrző, hanem az avantgárd mesterek árkádia-képein is érzékelhető.

Gellér Katalin

J. Sebők Margit

l.

Joachimné

Sebők Margit

alatt.

1912

január 8-án

élmalomnál.

iki 2172 sz. leirat szerint 2000

29-én.-- Elszámoltatott 1912

49-912
.6922.

12

Sebők Margit, textilfestő

□ SEBŐK MARGIT textilfestő, Ilku János fotós, Nagy György gobelinkészítő munkáiból nyílik kiállítás a Pataky István Művelődési Központban hétfőn délután fél hatkor. A kiállítást Makay Erzsébet iparművész, egyetemi docens nyitja meg.

2

-: □ Sebők Margit

Esti Hírlap, Bp. 1978. dec. 12.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 387-748, 340-726

SZOLNOK MEGYEI NÉPLAP

1977 OKT 9
Sebők Margit

1021

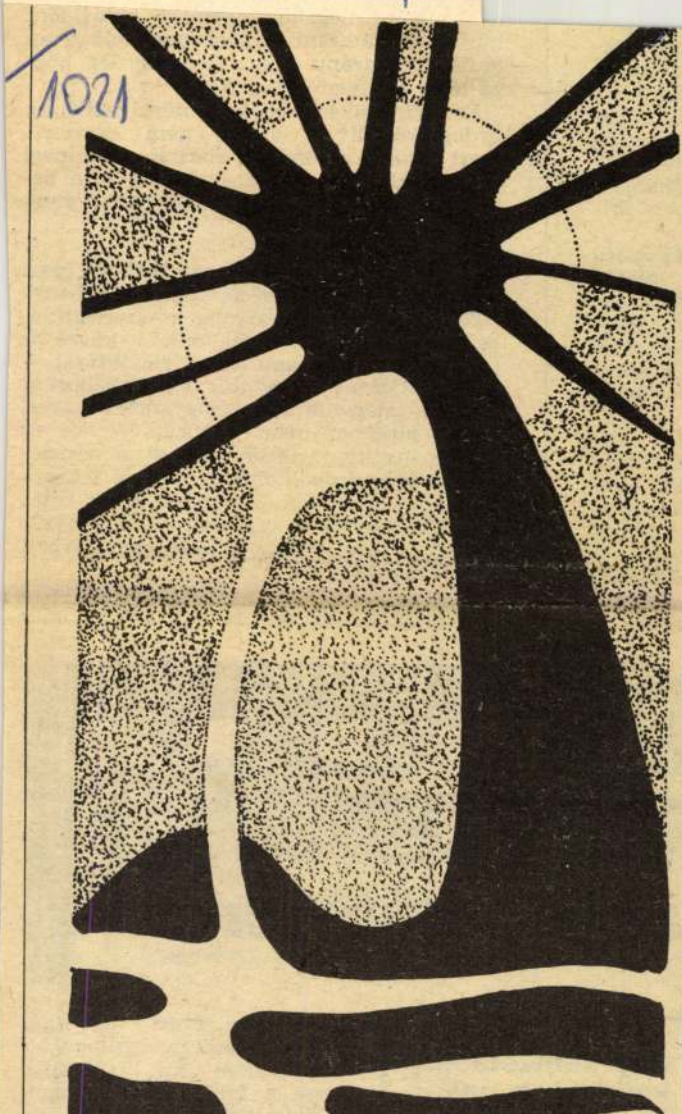

Sebők Margit: Változások X.

, melyek-
k. Ennek
nik, hogy
uk árin-
sztják az
ével. Az
dmény 1
ez a „hí-

,95 körül
n olcsón
Márpedig
em lehet
akcióink,
li a nem-
ben — s

gy a nyo-
negrende-
okhoz ve-
dik-hato-
jóminő-
erint jó
eltétlenül
Feltéve,

folyásolja és az olajtermelőkre sem tudunk hatni.

Ám van tennivalónk a megye ipari szerkezetének, gyártmány-strukturájának korszerűsítésében, átalakításában. Még mindig kevés az olyan gyártmány, aminek az előállítását — korszerűtlenség vagy kis nyereséghozam miatt — megszüntetik és ugyancsak kevés, — a gépiparban néhány tucat — az új gyártmány kibocsátásával és piaci bevezetésével való próbálkozás. A megyei fejlesztéseknek a minden piacon egyaránt értékesíthető termékek gyártására kell irányulnia. Ez a követelmény az élelmiszeriparban is érvényes.

Palatinus István

ánc — hűtőlánc

Egy nemzetközi kollokvium után

a hűtés, a gyors áruforgás eleve biztosított. Ám nem így a külvárosi kis boltokban vagy a falusi, tanyaközpontokban elhelyezett elárusítóhelyeken, ahol Szolnok megye élelmiszer áruforgalmá-

MK SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 387-743, 340-126

1976 DEC 21
SZOLNOK MEGYEI NÉPLAP

Sebők Margit

Törökszentmiklóson

A „Szolnoki Műhely" kiállítása

1021

A törökszentmiklósi városi művelődési központ nagytermében vasárnap délután nyitották meg az önmagukat „Szolnoki Műhely"-nek nevező amatőr képzőművészeti csoport kiállítását.

A leggazdagabb anyagot Sebők Margittól láttuk. Festményei közül az Este című, Csontváry színvilágát idéző kompozíciót tartjuk igen sikerültnek, grafikái közül pedig a Grafikák I-et; Barta Szilveszternek igazán csak az Ősz című képe kiállításérett, de a többi is ígéretes; Forró István Öregasszonya — bátorvonalú, markáns, sokat kifejező munka; Litke Gábor mértani formákat követő festmény-kompozíciói közül a Várakozók a legeredetibb, gondolat-asszociói figyelemre méltóak; Szabó Béla bronz plakettjei közül a Nagyapám és a Radnótifej azt sugallja, hogy alkotójának fejlődését érdemes figyelemmel kísérni; Jószay Zsolt Folyamat címet viselő negatív gipsz lenyomata inkább csak kísérlet, a Kis torzó pedig nemcsak formája miatt meghökkentő: Nagy Istvánné Napraforgó című munkája alighanem a kiállítás legsikerültebb textiliája; Deák István két képe közül a Beszélgetők a tökéletesebb, jól fölismerhető hangulatot áraszt: Füsi Lászlóné üde, nyári színei mögött tragédiát sejtető, sötét tónusú vonalak húzódnak. A Fák című képe a kiállítás egyik legértékesebb alkotása.

— ti —

Felhív
hogy
és 197
átadás
süldő-
szerződéses átvételi áron felül még a **3 Ft/kg időszaki felárat** is fizetjük.

1977. január 1. után a 31 Ft-os süldőszerződéses alapár érvényben marad.

A sertéshizlaló nagyüzemek és kistermelők szíves figyelmébe ajánljuk, hogy még **december 31-ig** lehet

egyéni állo
kistermelő
állami gaz
vagy terme

Süldőt azo
akik saját
azokat me

Kérjük, **má**
igényét a
felvásárlói
kirendeltsé
felvilágosít

Várjuk szív

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

SZOLNOK MEGYEI NÉPLAP
Szolnok

P. Sebők Margit

1021

1970. január 18.

P. Sebők Margit: VÁZLAT

1970. j

Két perc NYELVMŰVELÉS

„A gólmentes meccsek..."(?!)

A címben idézett szokatlan nyelvi formát újabban elég gyakran olvashatjuk napilapjaink hasábjain is. A *-mentes* utótagú összetett szavak szócsaládja valóban nem kívánatos mértékben bővül, szaporodik. A *selejtmentes, vízmentes, díjmentes, lázmentes, problémamentes, zökkenőmentes* szavak mellett gyakrabban tűnnek fel ezek a szokatlanabb formák is: *csipmentes, figyelemmentes, feltűnésmentes* stb.

Különösen sokszor vállal nyelvi szerepet mind szóban, mind írásban a *feltűnésmentesen távozott* nyelvi képlet. Miért nem örülünk elszaporodásának? Azért, mert kiszorítja a következő nyelvi formákat: *feltűnés nélkül, észrevétlenül, búcsúzás nélkül, titokban, angolosan, suttyomban, lopva távozik.*

A nyelvi műveltségnek egyik jellemzője a közlés tartalmához, céljához, körülményeihez, illetőleg a beszélő és társa között kialakuló [illegible] szabott *feltűnésmentesen távozott* szószerkezetet használják, kényelemből, tunyaságból nem élnek a válogatás lehetőségével.

A társalgási nyelvben a rostára tett nyelvi formát jól helyettesítik az *észrevétlenül, búcsúzás nélkül, feltűnés nélkül távozik* kifejezések. A közlés tartalmát *tréfás* hangulattal gazdagítja az *angolosan távozik* szerkezet. A *suttyomban távozott* népies, kedélyeskedő bizalmaskodó kifejezés. A *lopva távozik* szószerkezetnek roszszalló értéke kerül előtérbe.

A feleslegesen hivataloskodó megfogalmazásban a *-mentes* utótagú szavak elszaporodása miatt ritkábban kapnak nyelvi szerepet fosztóképzős szavaink. A *romlásmentes* gyümölcs jelzős szerkezetben helyesebb a *romlatlan* jelző szerepeltetése. A *gólmentes, nívómentes, tudásmentes, célmentes* erőszakolt nyelvi formák helyett mind a hivatalos jellegű megfogalmazásban, mind a társalgási nyelvben használhatjuk továbbra is a *gól-*

A karcagi
Györffy István Nagykun Múzeum
szeretettel meghívja

Önt és barátait

a

karcagi születésű

Sebők Margit

festőművész

kiállításának megnyitására

1996. március 14-én 16 órára

A kiállítást megnyitja

Egri Mária

művészettörténész
a budapesti Vasarely Múzeum igazgatója

A kiállítás megtekinthető 1996. április 30-ig
hétfő kivételével naponta 10–16 óráig

Sebők Margit olajképein, grafikáin a valós világ dolgait, tapasztalásait saját érzelmi és képzeleti világában átszűrve közvetíti. Ebben az absztrakcióban végigjárja a „Sámán útját". Ezen a gyötrelmes úton az alkotó elküldi lelkét a szellemekhez – növény vagy állat egyszerre absztrahálóbb formájában –, hogy érintkezésbe lépjen velük. A természet apró csodái, növények, állatok, emberek forma- és színvilága lényegül át a képeken. Titokzatos terek nyílnak kékben, zöldben, barnában, pirosban, ahol megküzd egymással a jó és a rossz, a múlt és a jelen.

Egri Mária

Meghívó

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

SZOLNOK MEGYEI
NÉPLAP

1969 JUN 8

1024

P. Sebők Margit

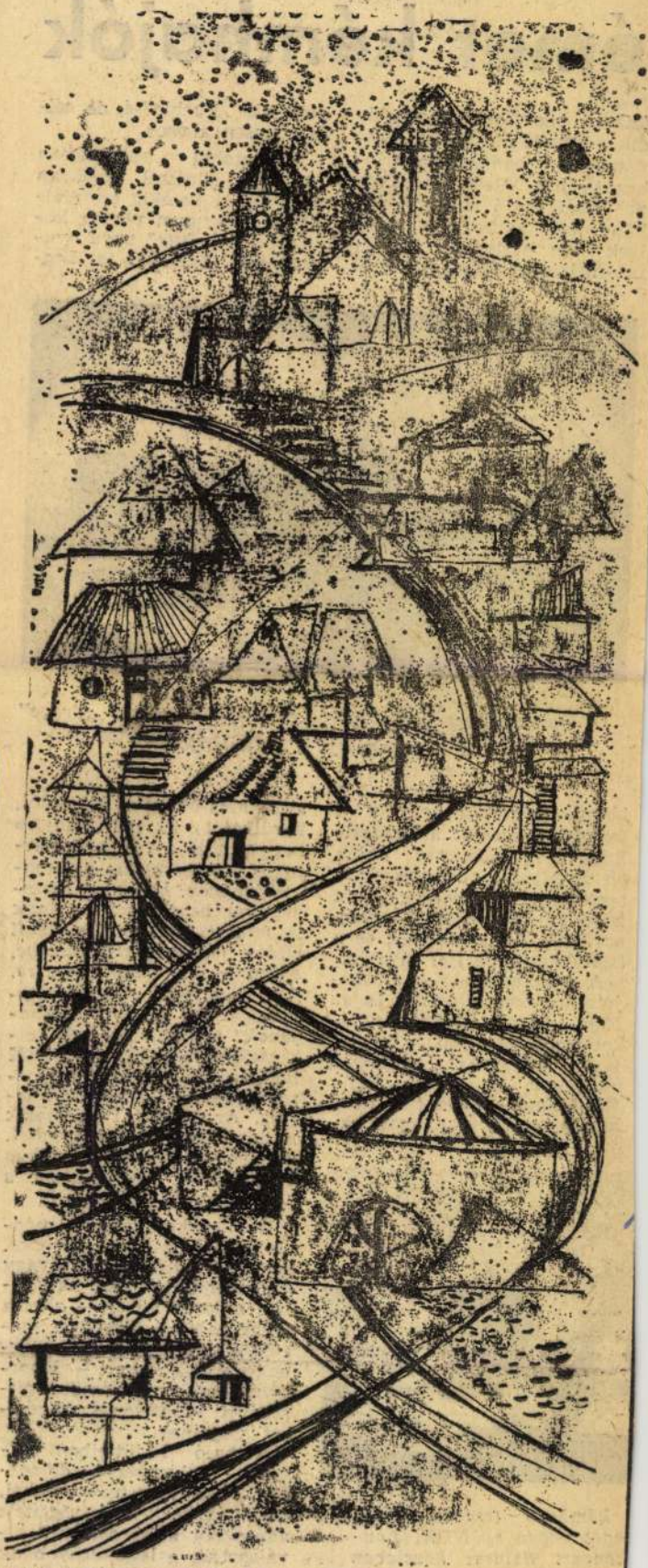

P. Sebők Margit: HÁZAK A DOMBOLDALON

...émet kémhajók

...téihez" szervesen kapcsolódik a Német Szövetségi Köztársaság- haditengerészetéhez tartozó „*Oste*" és „*Trave*" nevű hajó is és néhány más halászhajó, amelyek nem heringet, hanem információkat akarnak ha-

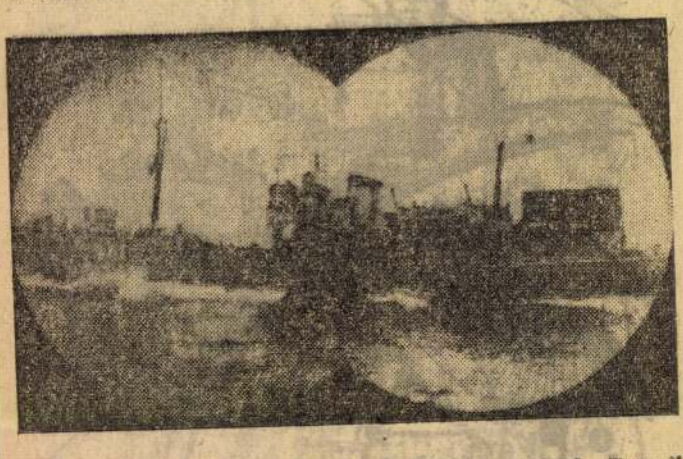

A nyugatnémet haditengerészet A—51-es számú „Trave" nevű kémhajója a Balti-tengeren

lászni, mégpédig nem is a tengerből, hanem az éterből. Ezek a nyugatnémet hajók elektronikus berendezéseik segítségével kémfeladatokat teljesítenek a Balti-tengeren, az NDK, Lengyelország és a Szovjetunió partjai mentén.

A közelmúltban — a Szovjetunió, Lengyelország és az NDK közös flotta-hadgyakorlata alkalmával — hívatlan „vendégként" a térségben megjelent az NSZK hadiflottájának „*Trave*" nevű hajója, amely a nyugati ha-

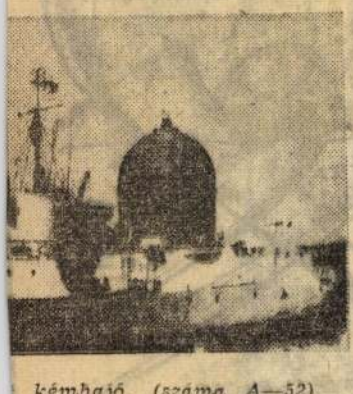

... kémhajó (száma A—52) ...éget végez az NDK, Len... tengeri határai közelében

jó-katalógusokban „*ellátó-hajó*" vagy „*tankhajó*" ...

amériaki „Pueblo"-é, de célja teljesen azonos.

Az utóbbi hónapokban „A—52" jelzéssel gyakran feltűnik és hetekig ott ólálkodik a lengyel partok közelében az „*Oste*" *nevű* nyugatnémet kémhajó is. Leg-

a Krinica-Morszka kikötőtől, körülbelül 20 mérföldnyire horgonyzott a lengyel partoktól. Nemcsak a haditengerészeknek, hanem a kereskedelmi hajók matrózainak is feltűnt *a többi hajókétól eltérő fedélzeti felépítménye, antenna- és radarrendszere.* A nyugati hajó-katalógusok ezt is „*kisegítő-hajónak*" tüntetik fel, de kétségtelen, hogy ez az NSZK haditengerészetének legkorszerűbben felszerelt kémhajója. Az „Oste" rendelkezik mindazokkal az eszközökkel, amelyek a radioelektronikus felderítéshez szükségesek s felderítéshez szükségesek.

Kémtevékenységük módszere meglehetősen sablonos. Lengyelország, az NDK vagy a Szovejtunió vízi határaihoz egészen közel — ahol a tengerhajózás törvényei szerint a tartózkodás még megengedettnek számít — lehorgonyoznak s műszereik segítségével szüntelenül méréseket végeznek.

A hajó kajütjeiben műszaki szakemberek dolgoznak különleges műszerekkel, számítógépekkel. A rögzített adásokból a szakemberek kiválasztják a legfontosabbnak vélteket s ezeket igyekeznek a számítógépek segítségével

Pogányné
1970 JUN 14
SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRMondó BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 348-726
Sebők Margit

SZOLNOK MEGYEI NÉPLAP
Szolnok

1021

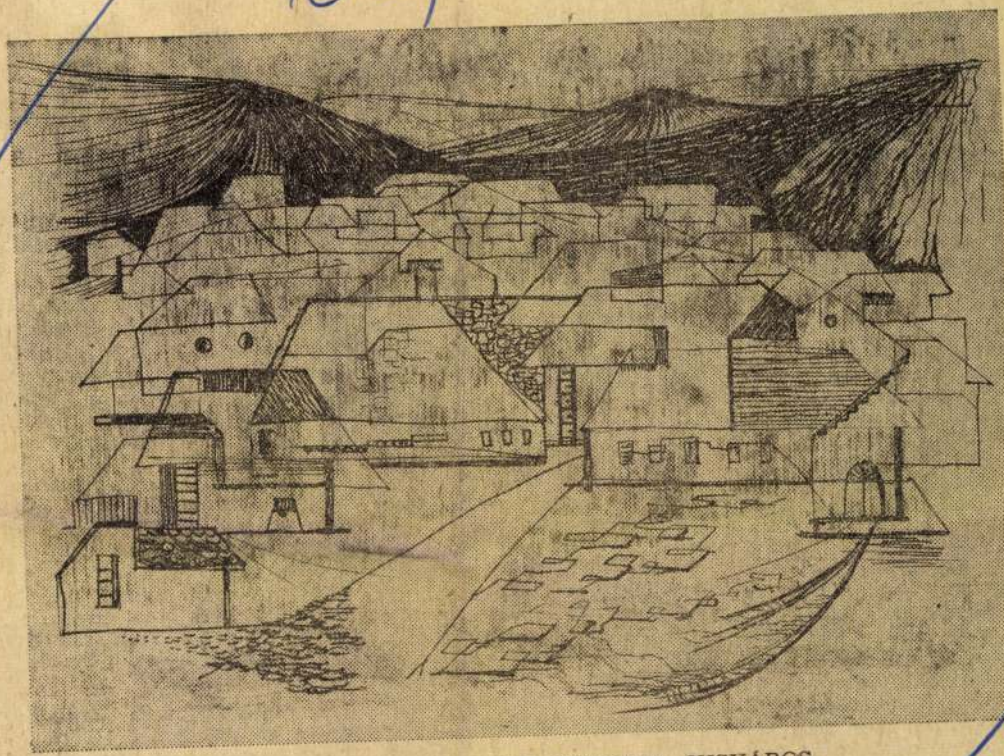

POGÁNYNÉ SEBŐK MARGIT: KISVÁROS

EI NÉPLAP

EFTA és a K

KONTINENSÜNK nyugati elén egyre nagyobb figyeem irányul június utójára mikor is „családi fotóra", ehát együttes fényképeztesre gyűlnek egybe a hat özös piaci ország és a szerezetbe felvételüket kérő Anglia és három társa — Dánia, Norvégia és Írország — külügyminiszterei. Ezzel a ormális eseménnyel veheti ezdetét a csatlakozási tárgyalások hosszadalmasnak gérkező folyamata.

A decemberi hágai közöspiaci csúcstalálkozó kompromisszumos megállapodása alapján július elsejével megkezdődnek a britekkel a tárgyalások, mégha csak egy mosoly-fotó erejéig is... Hiszen nem sokkal előtte, június 18-án zajlanak le a brit választások, amelyek ugyan mit sem változtathatnak a közöspiaci kérelmezésen — merthogy mindkét nagy angol párt a csatlakozás mellett van, bárha a választók kétharmada ellene! —, vi-

függésben van azzal a ténynyel, hogy a közös piaci megkülönböztetés kiszorította őket a hatok piacának egy részéről... Az EFTA nem is tűzött ki maga elé igazi integrációs célokat, csupán a Közös Piacból kimaradtak lépéstartását próbálta biztosítani. S a szervezet halálos ítéletét abban a pillanatban írták alá, amikor — Angliával az élen — néhány tagja csatlakozási kérelemmel fordult Brüsszelhez, az ottani közöspiaci bizottsághoz.

A dologban viszont éppen az a sajátságos, hogy amit létével és versenyével el nem ért az EFTA, talán meghozza azt éppen a halála: minél közelebbnek látszik a brit csatlakozás megvalósulása, annál lehetetlenebbnek minősíthető a kibővülő Közös Piacon kívül rekedő kis nyugat-európai országok dilemmája. Hiszen választásra kényszerítik őket semlegességük és gazdasági alapérdekeik között.

15. századbeli villájában a hat közös piaci külügyminiszter tanácskozására. S ezen a politikai együttműködés kereteit körvonalazták, kezdve a miniszterek rendszeres konzultációjától a külügyminisztériumi tisztviselők afféle „cseregyerek" formájú kölcsönös — és persze időleges — alkalmaztatásáig. Mindenesetre a franciák máris kikötötték, hogy ha majd a témakör ismét napirendre kerül, július derekán, a csatlakozókat a következő külügyminiszteri értekezlet másnapjára szabad csak meghívni, — az érdemi vitában tehát egyelőre nem vehetnek részt. Pedig mondani sem kell, hogy éppen a politikai egység problémái mennyire érdekesek a leendő új tagok számára.

A fentiekből nem szabad azt a következtetést levonni, hogy Párizs a politikai konzultációk általa is javasolt rendszerével hajlandó volna elfogadni immár a nyugat-

MAHIR SAJTÓFIGYELŐ
LEVÉLREKLÁM
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726
Sebők Margit, grafikus művész

NÉPSZAVA
1984 MÁR 9

Kiállítási kalauz 1021

Tarnóci Attila

Szolnoki őrjáraton

Kevés szó esik manapság a központi sajtó hasábjain a vidék képzőművészeti eseményeiről, az országos jelentőségűekről még csak-csak, de a csupán helyi, regionális érdekűekről szinte semmi. Komoly hiányossága ez műkritikai gyakorlatunknak, mert a művészeti élet mai — decentralizált — struktúrájában a területi művészszervezetek jelentősége roppant módon fölértékelődött. Sok helyütt kifejezetten az ő megmozdulásaik jelentik az *egyetlen alkalmat* a közönség számára a művészettel való találkozásra, s bizony, nem lehet közömbös vizuális kultúránk szempontjából, hogy ezeken a megmozdulásokon milyen minőségű művek kerülnek a nyilvánosság elé.

Fontos tanulságokat vonhat le a kritika abból a tényből is, hogy az országos tárlatok nagyobb áttekintést nyújtó seregszemléi mellett voltaképpen a regionális művészközösségek periodikusan ismétlődő bemutatói biztosítják kortársművészetünk *folyamatos* nyilvánosságát. Aki tehát módszeresen figyelemmel kíséri ezeket, az átfogóbb, összefüggőbb, s kétségtelenül reálisabb képet kaphat képzőművészetünk pillanatnyi helyzetéről, mint aki csak az országos rendezvényekre korlátozza érdeklődését. Ha el is ismerjük, hogy olykor s helyenként szomorú tapasztalatok érik az embert egy-egy vidéki kiállításon, az igazsághoz az is hozzátartozik, hogy valójában *kellemes meglepetésekben* sincs hiány.

Távol a főváros forgatagától ugyanis, ahol az intellektuális ráhatások és a divatos áramlatok erősen rányomják bélyegüket a születő alkotásokra, a vidéki visszavonultság nemegyszer komolyabb elmélyedést, termékenyebb és eredetibb művészmunkát tesz lehetővé, hisz az itteni alkotók kevésbé függetleníthetik magukat szűkebb és tágabb környezetüktől — a konkrét valóság gondjaitól. Úgy lehet, ilyen körülmények között még a közönség kontrollja is nyomatékosabb, s talán személyesebb is. Az effajta pozitív jelenségek kétségtelenül jogossá teszik azt a vélekedést, miszerint művészetünk megújulása elsősorban „a vidéken élő művészek nyugalmától, a nemzeti művészet létezését ismerő gondolkodásától" várható.

A képzőművész-szövetség közép-magyarországi területi szervezetének Szolnokon látott téli tárlata mindenesetre igazolni látszik ezt a reményt. A legfőbb bizonyság erre két neves, élvonalbeli művészünk, *Barcsay Jenő* és *Vigh Tamás* vendégszereplése. Ez a gesztus két okból is mérvadó a kritikus számára. Egyfelől örömmel konstatálhatja, hogy munkáik milyen természetesen illeszkednek bele vidéki kollégáik termésébe, másfelől pedig azt is regisztrálhatja, hogy lám, az országos és a szolnoki élvonal között nincs is számottevő távolság. Nincs, mert a legjobb szolnoki mesterek *a maguk egyéni karakterén és törekvésein belül* képviselnek olyan színvonalat, mint a Budapestről lerándult két Kossuth-díjas alkotó, azaz Meggyes László, Fazekas Magdolna, Berényi Ferenc és társaik szintén értik a szakmájukat, s helyi indítékú mondandóikban ugyancsak egyetemes érvényű hatás elérésére törnek.

Az elmondottak különösen állnak *Meggyes Lászlóra*, akinek itt bemutatott öt képe közül kettő, az *Ablak virággal* és a *Fények a Tiszán* mai piktúránk egészében is kiemelkedő teljesítmény. A ma 56 éves festő, Szőnyi István egykori növendéke az alföldi piktúra nehézveretű realizmusát szerencsés összhangba hozta az impresszionizmus villódzó fénykáprázatával, s ebből a szintézisből olyan pompás látványpiktúrát teremtett, amely az alföldi tradíció népi szellemiségét megőrizve mutat túl a kézzelfogható realitásokon. Felesége, a szintén hasonló irányt követő *Fazekas Magdolna* ezúttal kissé halványabban szerepelt, nagyszerű *Arcképe* azonban így is megmutatta, hogy festői energiái töretlenek.

A mai szolnoki művészet jó erői, stabil pontjai közé tartozik *Baranyó Sándor* és *Berényi Ferenc* is. Mindkettőjüket figurális kompozíciók foglalkoztatják, ami már egymagában is erény az emberábrázolástól feltűnően ódzkodó festészetünkben, s iránt érzett rokonszenvünkön még az sem módosít, hogy egyes képeiket kevésbé igényesnek, vagy helyenként — főként Baranyónál — túlkompenzáltnak érezzük.

Sebők Margit: Rejtőzködő

Szolnok ismert és jeles szobrászai, az állatábrázoló *Nagy István*, a monumentalista *Simon Ferenc* és a zsánerelemekre érzékeny *Szabó László* mellett új és biztató tehetségű fiatal tűnt fel *Győrfi Sándor* személyében, aki plasztikai adottságai folytán a kifejezés széles skáláján tud játszani. *Gabriella* című büsztje közvetlenségével lep meg, *Darvas József* és *Szűcs Sándor emlékérmei* puritán egyszerűségükkel. *Papi Lajos* robusztus tehetségének inkább megfelel a körplasztikai kifejezés, mint a plakettrelief. *Sebők Margit* intellektuális célzatú grafikája, a *Rejtőzködő* tanúsítja, hogy a grafikának is megvan a kellő utánpótlása Szolnokon, sőt ha ideszámítjuk az ezúttal távolmaradt kecskemétieket is, e műfaj jövője tűnik — legalábbis ami a mennyiséget illeti — a legmegnyugtatóbbnak.

Berényi Ferenc egyébként, akinek lelkes szervezőmunkája összehozta a téli tárlatot, régebbi és újabb műveinek egy kisebb kollekciójával önállóan is bemutatkozott a szolnoki publikum előtt. Tárlata, amely szorosan követte a kollektíva szemléjét a *Megyei Művelődési Házban*, újfent meggyőzött afelől, hogy egyike legizgalmasabb és legtartalmasabb realistáinknak aki méltán nyerte el a Munkácsy- és a SZOT-díjat.

hazánkban

A szívélyes légkörű megbeszéléseken tájékoztatták egymást pártjaik hazai és nemzetközi tevékenységéről, az országaik előtt álló legfontosabb feladatokról. Véleményt cseréltek a nemzetközi élet időszerű kérdéseiről, különös tekintettel az afrikai kontinensre. Kifejezték készségüket a párt- és az államközi kapcsolatok elmélyítésére.

A delegációt, amely csütörtökön elutazott Budapestről, Varga Péter búcsúztatta a Ferihegyi repülőtéren.

yében

érdésekről

egysége, a nép szolgálata, a párt és a tömegek összefor-

A szabad árak k

A minap a zsúfolt közértben panaszkodott a pénzt rosnő, milyen nehéz a helyzete. Hiába dolgozik évt zedek óta a szakmában, az utóbbi időben sokszor zavarba kerül: nem győzi „átprogramozni" az emlékezetét. Azt hiszem — bár a pénztárosnőnek igaza van — nem csak az ő helyzete nehéz. Amikor morgolódva tapasztaljuk, hogy ezen, vagy azon a portékán, amit éppen beemelünk a vásárlókosárba, átragasztották az árcédulát, végigfut az agyunkon: meddig lesz ez így?

Ha nem akarjuk áltatni sem önmagunkat (sem az olvasót), akkor bele kell nyugodnunk: beláthatatlan ideig. Tegyük mindjárt hozzá: az a tény, hogy meg kell barátkoznunk a *folyamatosan változó árakkal* (amelyek az esetek túlnyomó többségében sajnos felfelé mozognak), ez még mindig a *kisebbik rossz*. Az ilyenfajta tervszerű, ellenőrzött mederbe terelt árszintemelkedés *megóv a szegényes kirakatok, a letarolt üzleti polcok riasztó perspektivájától*, s megvéd a különböző élelmiszereknek, közfogyasztási cikkeknek szűkkeblű adagolás, kiutalás, jegyrendszer szerinti — adminisztratív — elosztásától. Ami pedig ennél is fontosabb, óvja a termelést, az egész gazdaságot olyan *aránytévesztéstől*, amely azután váratlanul csaphat megállíthatatlanul száguldó, több számjegyű inflációba. Mindkettőre van példa elég, szerte a világon.

Külső és belső körülmények

Tagadhatatlan, manapság sok emberben felmerül a kétely: vajon a gyakran emlegetett *rugalmas ármechanizmus* jobb eszköze-e a szocialista gazdaság fejlesztésének, mint a régebbi, ami a hatóság megszabta stabil árak biztonságát ígérte? Nincsenek távol azok az évek, amikor hittük és hirdettük, hogy a külső világ árhullámait módunk van teljességgel megállítani az ország határainál. Abban a gondolatkörben pedig egy egész nemzedék nőtt fel, hogy a gazdaság sziklakemény törvényeit jóakaratú elhatározásokkal a saját szándékaink szerint alakíthatjuk.

A csaknem rögzített árak az életszínvonal fő biztosítékainak tűntek. Valójában persze — statisztikai tények bizonyítják — az életszínvonal emelésének hathatós eszköze nem az árstabilitás volt, hanem *a munka értékének*

Elkerülhetetlen itt egy rövid kitérő az árak természetéről. *Az ár egy termék (vagy szolgáltatás) értékének pénzben kifejezett mennyisége.* Csakhogy a valóságban az árak ritkán esnek egybe valamely áru értékével, attól többé-kevésbé *eltérnek*. Eltérítheti az árat a kereslet és a kínálat (amiből kevés van, azt értéken felül megfizetik). A költségvetés például szociális indítékból *ártámogatással*, vagy a lefölözés szándékával *forgalmi adóval* szintén befolyásolja az árakat. Más kérdés, hogy a szándékos eltérítés lehetőségei korlátozottak, s mindig valamilyen következménnyel járnak. Hiszen nem az a meghatározó, ami az árcédulára van írva, hanem amit az ár kifejez: az *érték*. Utóbbi a termékben összpontosult munkából származik. Mivel a nemzeti jövedelemnek mintegy fele a külpiacokon realizálódik, *termelőink munkájának értékét nap nap után a sokat emlegetett világpiac minősíti*. Fordítva is igaz: *az iparhoz, a mezőgazdasághoz, a lakások fűtéséhez, a gépkocsik működéséhez nélkülözhetetlen anyagok beszerzéséhez is a külpiaci árakat kell megfizetni*. Nyilvánvaló, hogy sem az előbbi, sem az utóbbi esetben semmiféle szubjektív elhatározással, jószándékú szociálpolitikai indítékkal, vagy az árakat stabilizálni kívánó törekvéssel nem tudunk a külpiaci árakra hatást gyakorolni. Marad az alkalmazkodás. Miért fontos ez?

Az alkalmazkodás módszerei

Ha a *termelői árakat* mesterségesen alacsonyan tartanánk — például az import állami támogatásával, amint azt az olajárrobbanás után egy ideig sajnos tettük —, akkor ez fékezné a termelékenység javítását, pazarló energia- és anyagfelhasználáshoz vezetne, nem ösztö-

sülnek, a feketekereskedelemben esetleg többszörös felárral kerül forgalomba az, ami rögzített hatósági áron éppen nincs.

Az ésszerű beosztás persze a *családi háztartásokban* is követelmény. *A leszorított fogyasztói ár viszont hajlamossá tesz a pazarló fogyasztásra, miközben némely cikket érdemtelenül megdrágít.* Hiszen az egyik termék dotációjához a másik forgalmi adója a pénzforrás.

Az az igazság, hogy *még mindig igen széles körű a termékek és szolgáltatások fogyasztói árának költségvetési támogatása.* Az elmúlt esztendőben erre a célra csaknem 70 milliárd forintot fordítottak. Ismeretes, hogy a lakosság vásárlásainak több mint 55 százaléka az úgynevezett *szabad árformába* esik. Ebben a körben az árakat a vállalatok állapítják meg. Rögtön tegyük hozzá: szigorú bejelentési kötelezettség, központi ellenőrzés mellett, s a tervezett fogyasztói árszínvonal keretein belül. Ez idén nem lehet több mint 3,8 százalék.

Mindenekelőtt a ráfordítások drágulása, a termelői ártámogatások csökkentése és az importcikkek növekvő beszerzési árai indokolják az efféle áremeléseket. (Szabad árformába tartoznak a nem alapvető élelmiszerek, a ruházati termékek — a csecsemőkelengyék kivételével —, a bútorok, a háztartási-vegyi cikkek, a vas-műszaki áruk többsége és a legtöbb szolgáltatás.)

Szakszervezeti álláspont

Az árhatóság megvétózza a vállalati döntési körbe tartozó árak emelésének tervét, ha azt — vagy annak mértékét — indokolatlannak tartja. Egy év leforgása alatt 85 ezernél több *hatósági árellenőrzés* történt, amely 15 600 szabálytalanságot tárt fel, 122 millió forint indokolatlan árbevételre derített fényt. Túlnyomórészt a termelő vállalatok, illetve a nagykereskedelem egymás közti forgalmában. Az ellenőrzésnek is köszönhető — s ebben része van a *szakszervezetek* társadalmi ellenőreinek —, hogy *az utóbbi években a fogyasztói árszínvonal*

P. Sebők Margit

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 348-726

1969 DEC 21

SZOLNOK MEGYEI NÉPLAP
Szolnok

1021

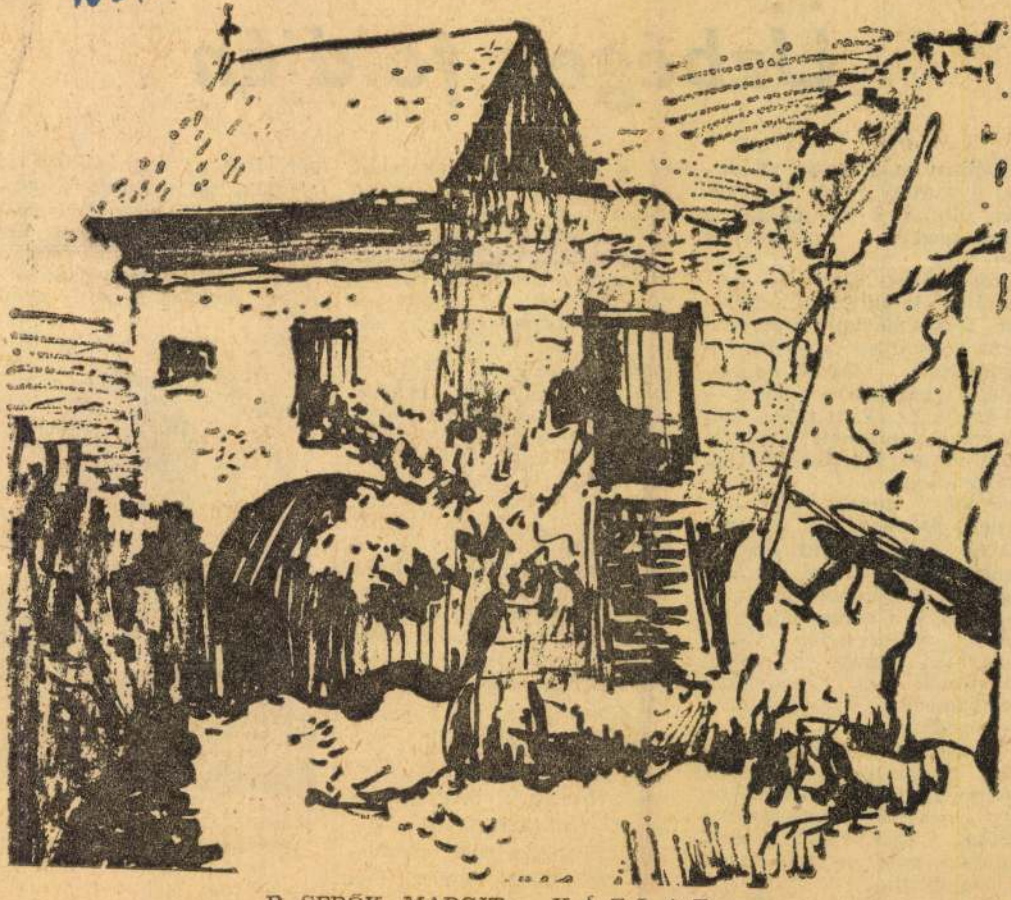

P. SEBŐK MARGIT: VÁZLAT

Üzbégek földjén

Délben még az új moszkvai tv-torony forgó éttermében ültünk, s szemünkkel a Domogyedovo-i repülőteret kerestük, valahol az óriás város szélén. Este már magunk is ott álltunk a repülőtér forgatagában: percenként indultak a gépek a Szovjetunió távoli pontjai felé, a többi között a mi IL—18-asunk is. Fedélzetén, hamarosan magunk mögött hagytuk az éjszaka sötétjét. Irány: kelet.

Rögtön mesés kelet közepébe csöppentünk. A mondabeli Naszreddin Hodzsa szülővárosát valaha „az iszlám valódi támaszaként" emlegették, s a város műemléki képét a mohamedán vallás határozza meg: mecsetek, minaretek és medreszék (mohamedán papneveldék) mindenütt.

A ragyogó kupolák, égretörő minaretek és türkiz csempedíszítések közül talán egy egyszerű négyzetalakú épület, a Szamanidák dinasztiájának mauzóleuma tetszett a legjobban.

A mauzóleum a IX—X. században épült, s ezer éve változatlanul dacol az idővel város központjában az óriási medresze ma is működik, 40 muzulmán papjelölt készül itt jövendő hivatására.

Az épületeken kívül, természetesen elsősorban az üzbég emberek, a mai élet érdekeltek bennünket. Az ellentétek harmóniáját, vagy talán a harmónia ellentéteit találtuk! Az egyik utcában „csajhana", a hagyományos üzbég teázó. Az idősebb férfiak kaftánban, turbánban, naphosszat is elüldögélnek az egész járdát elfoglaló kereveten. A fa-kereveteket szőnyeggel takarták, s a törökülésben elhelyezkedő férfiak mellett ott a hagyományos zöld tea. Az öregeket nem zavarja a modern élet lüktetése, keleties ráérősséggel vitatják meg ügyeiket. S az ellentét? Az utca másik felén autóbuszmegálló, s vidám tübitejkás fiatalok várnak a buszra, sietnek a gyárba. Üzbegisztán ipara gyorsan fejlődik, a régi műemlékek városában modern élet lüktet.

Asszonyhoz, méghozzá gyönyörű asszonyhoz méltó ékszer a türkiz. Bár az áruházakban is árulják, sőt nagyobb választékban, a díszesen kivarrott üzbég tübitejkát, mégis úgy éreztük, hogy a kis főfödőt itt a bazárban, bugyogós, színesen öltözött árustól, némi

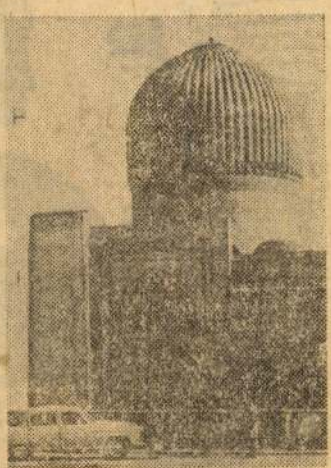

Szamarkand. Gure emir mauzóleuma. Épült 1403-ban.

alku után kell megvennünk. Csak így lesz emlékezetes.

Sebők Margit, grafikus

SEBŐK MARGIT GRAFIKÁI

Szolnok, Művelődési Központ

A tárlat rendezője találó ötlettel indította a képek sorát a művész *Rejtőzködő lap*jával. A szemérmes zárkózottság Sebők Margitban talán sokkal erősebb, mint másokban. Rajzain, akvarelljein, nyomatain nyílik csak meg; gondolatok és érzelmek sűrűsödnek lapjain. Sokszor használja növények formáit közlendője kifejezéséhez. Ám a természeti motívumok — akár az emberi alakok — néha alig felfedezhetően követhetők munkáin. Legutóbbi tusrajzain a hullámzó vonalak szövevényével ugyanúgy képes szenvedést vagy vonzódást érzékeltetni, mint naturális alakzatok viszonylataival.

Színpompás, egzotikus „madármeséinél", maszkjainál is feltételezzük az ösztönösen áradó formák, színek révén kialakult kép emberi tar-

–: Heti aja

Uj Tükör

4

XXIII/2

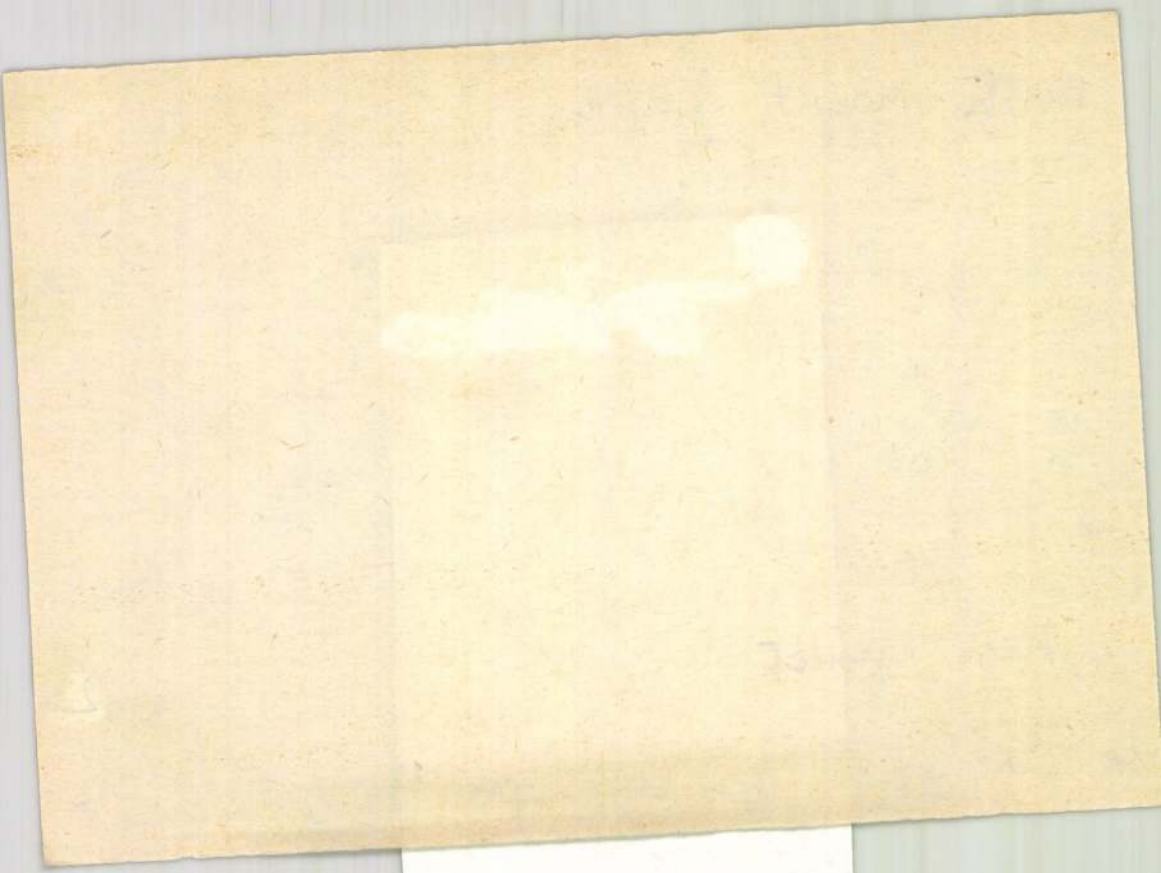

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

SZOLNOK MEGYEI NÉPLAP
Szolnok

1969. december 7.

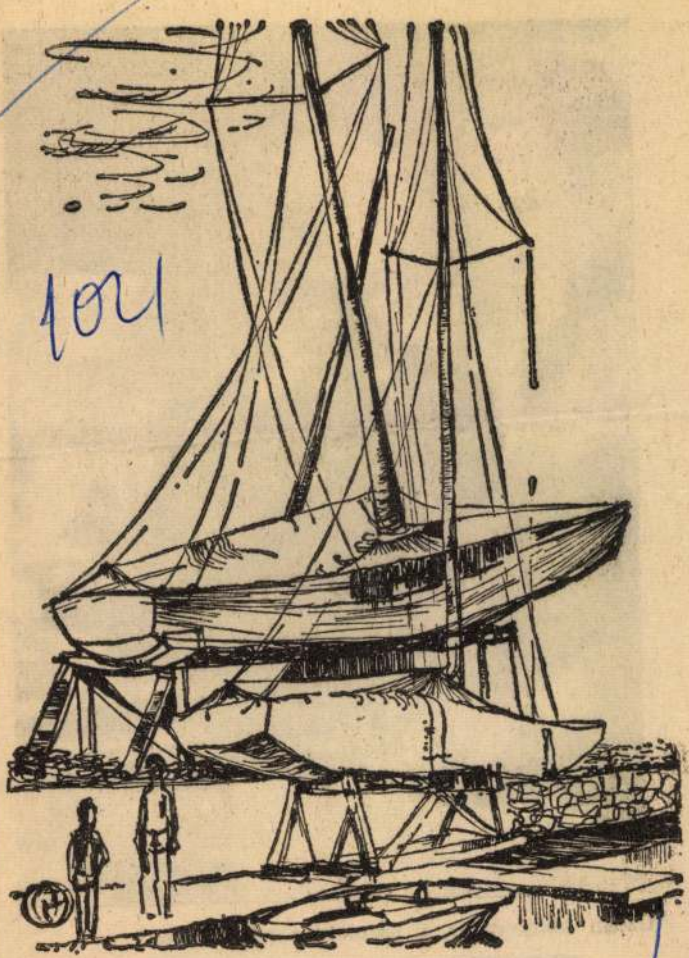

P. SEBŐK MARGIT: BETEG VITORLÁSOK

Uzemi könyvvásár a szolnoki papírgyárban.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

SZOLNOK MEGYEI
NÉPLAP

P. Sebők Margit

1021

1969. május 18. SZOLNOK ME

Rajzpedagógusok vidéken...

Látogatás P. Sebők Margitnál és Pogány Józsefnél

Pogány József: NŐI FEJ

szól, hogy az Országos Pedagógus Kiállításon mindketten kiállítanak.

A Pogány házaspár ugyanazt az utat járja, amelyet azok a vidéki rajzpedagógusok, akik művészi munkára hivatottak, de igen nehéz körülmények között próbálják megszerezni azokat a szakmai, technikai és érvényesülési lehetőségeket, amelyek a főiskolát végzettek számára természetes úton kínálkozna. A megyénkben uralkodó mostoha körülményekkel had szegezzük szembe a Debrecenben működő Félegyházi László és Bíró Lajos festőművészek által vezetett képzőművészeti kört, ahol mindenfajta szakmai segítséget, modellt, rendszeres művészi korrigálást, kiállítási lehetőséget megadnak az arra érdemes amatőröknek és rajzpedagógusoknak. Amíg önmagukra utalva, számtalan problémával küszködve egyedül kell vállalniok a harcot, kinek kinek magában, művészi céljaiért, nem lehet gyors művészi fejlődést várni még a legtehetségesebbektől sem, sőt komolyabb eredményeket sem. Hasznos lenne elgondolkozni ezen.

Egri Mária

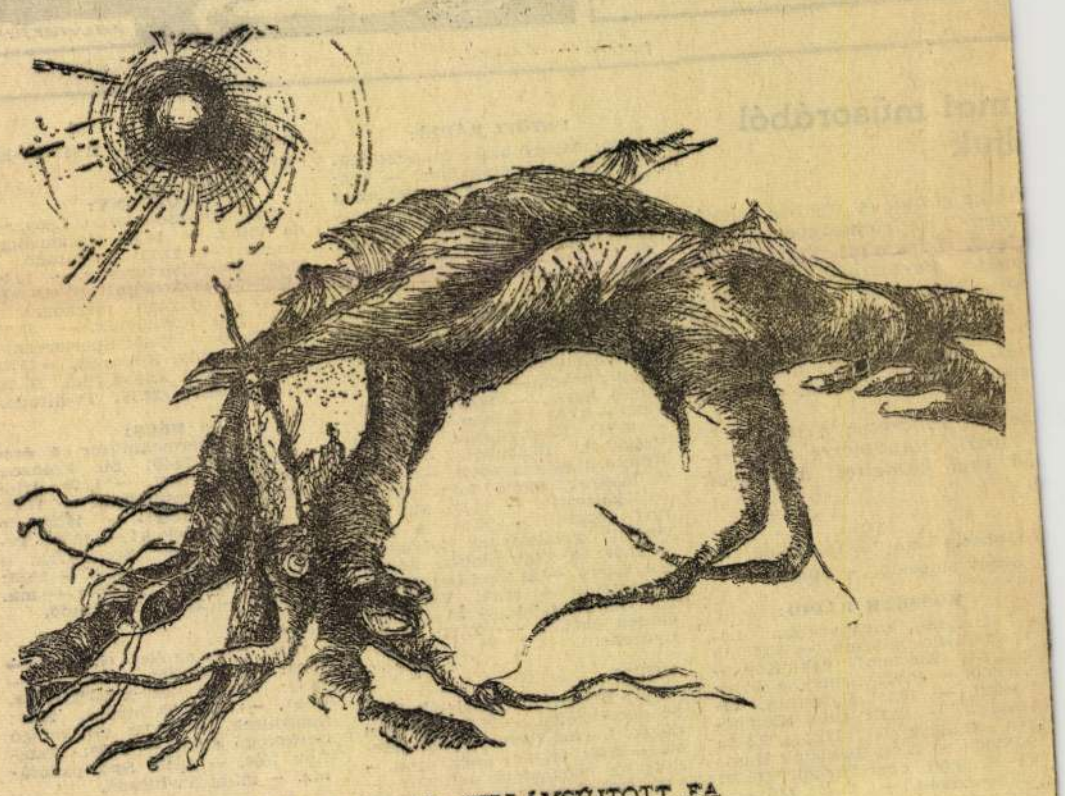

P. Sebők Margit: VILLÁMSÚJTOTT FA

Az újszászi pedagógusházaspár lakásának falán alig található egy tenyérnyi szabad hely. Olajképek, grafikák, metszetek, batikolt kendők gazdag képe fogad. Valamennyi munka saját alkotásuk, a házaspár néhány esztendei művészi tevékenységének legjava. Érdeklődésünkre azonban megnyílik a szekrény rejteke, és dús választékban előkerül mindaz, amely a két fiatal alkotó munkásságának állomásait, kísérleteit bizonyítja. Mindketten a művészi pálya kezdetén, tele szép szándékkal, megvalósulásra váró gondolatokkal küzdenek a számukra igen szűkre szabott kibontakozási lehetőségekkel.

Életútjuk többé, kevésbé azonos. 1961-ben végezték az egri Pedagógiai Főiskolát, ahol Jakuba János Munkácsy-díjas festőművész keze alatt sajátították el a rajzolás, festés mesterségbeli alapjait.

Újszászra költöztek, ahol P. Sebők Margit a gimnáziumban kapott állást Pogány József pedig gépipari technikumi végzettségével a MÜM 605-ös szolnoki Ipari Tanintézetében szakrajzot oktat. Problémájuk nemcsak az időhiány. Nehezen jutnak festékhez, megfelelő anyaghoz. A legnyugtalanítóbb, hogy hiába központi témájuk az ember megörökítése, modellt egyáltalán nem kapnak vidéken. Nyaranta pedagógus művésztelepeken dolgoznak. Tehetségüket bizonyítják nemcsak a lakásukban található különféle technikájú munkák, de az a tény is, hogy az igen szorványos kiállítási lehetőségekkel élve több ízben jelentős sikereket értek már el. Emellett Pogány Józsefet felvették a Képzőművészeti Főiskola rendkívüli rajtanárképző tagozatára, amelyet most végzett el.

Számára mérhetően hasznos volt a három év, ezt bizonyítják a biztos vonalvezetésű rajzok, akttanulmányok. A rajzbeli biztonságot megszerezte. A továbbiak már tőle, művészi érzékétől, egyéniségétől, képességétől függenek. Egyelőre ő is, P. Sebők Margit is keresi önmagát, a neki legmegfelelőbb kifejezési formát, technikát. Néhány munkájukon érezhető a kölcsönhatás, de már pályájuk elején élesen különválik kifejezésmódjuk. Nem lehet még egységes stílusról beszélni egyikőjüknél sem, de eddigi munkásságuk sommája Pogány Józsefnél a valóságból való konkrétabb kiindulást, reálisabb megfogalmazást mutat, míg P. Sebők Margit jobban átformálja, lírai egyénisége szerint jobban átköltí a témát. Tőle láthattuk a Damjanich János Múzeum tavalyi Téli Tárlatán két grafikát, s az idei Pedagógus Kiállításon mindkettőjüktől néhány alkotást, tehetségük mellett

A Vénusz titka

G. Martinov fantasztikus regényének képes változata

mai műsorából ljuk

bb az elmúlt év nyarán jelent-agyar Hanglemezgyártó Vál-zenei felvételeit mutatja be agni Parasztbecsület című tele készült el; az adás ebből óra keretében. A televízió , az elhangzó részleteket meg nél közreműködő művészek, sef. Barlay Zsuzsa, László

zdettel sugározza a tv. ozsvári Grandpierre Emil re-20 órai kezdettel hallhatják .

ságosság az építőiparban. — Zenés autóstop. — Sport.

KOSSUTH RÁDIÓ:

8.10: Édes anyanyevünk. Lőrincze Lajos műsora. — 8.15: Jó reggelt, vasárnap! 9.50: Könyvszemle. — 10.05: Leontyne Price énekel. — 10.22: Hajósinas kérestetik. — 11.27: Ottó Klemperer vezényel. — 12.51: Tiszta szívvel... — 13.01: Részletek Huszka—Szilágyi operettjéből. 13.30: Rádiólexikon. — 14.00: Művészlemezek. — 14.40: Nemzetközi turmix. — 15.08: Bemutatjuk új

PETŐFI RÁDIÓ:

8.00: Miska bácsi lemezesládádája. 8.30: Operakalauz. — 9.30: Operakalauz. — 9.30: Szívesen hallgattuk (ism.) — 10.30: Vasárnapi koktél: Komjáthy György tánczeneműsora (ism.) — 11.59: Jó ebédhez szól a nóta. — 12.48: Mese az aranyhajú lányról. Mesejáték. (ism.) — 13.31: Monteverdi: Hat madrigál. — 14.00: Táskarádió. — 15.00: Mit hallunk? — 15.30: Jelen időben. — 16.05: Simándy József operettdalokat énekel. — 16.20: A szegedi széles határ. — 16.50: Bach-művek. — 17.50: Szép magyar vers. — 18.05: Könnyűzene Varsóból, Prágából, Berlinből. — 18.35: Könyvek és századok. — 19.00: A Magyar Rádió Jazzversenyének gálaestje. — 20.10: Mit szeret? Jegyzet. — 20.20: A jazzverseny gálaestjének folytatása. — 21.20: A nagy ember. Rádiójáték (ism.) — 22.00: Láng István: Vonóstrió. — 22.13: Verbunkosok, katonadalok. — 22.40: Hilde Güden énekel. — 23.10: Könnyűzene.

HÉTFŐ:

8.05: Boccaccio. Részletek Suppé operettjéből. — 8.39: Mexikói dalok. I. rész (ism.) — 9.00: Mese. — 9.08: Iskolai énekkarok. — 9.16: Az életmentő delfinek. — 9.40: Óvodások műsora. — 11.45: Szabályozhatjuk-e a virágokat hormonokkal. — 12.00: Balettzene. — 13.05: Kiből lesz óvónő? 13.20. Operarészletek. — Kettőtől hatig... 14.00: Hív a csupa virág május... — 14.20: Emberek az állatokról. — 14.35: A rock and roll reneszánsza. — 14.56: Humoristák kedves lemezeiről. — 15.16: A Balaton szerelmese. — 15.35: Zenés séta a Földmérési Intézetben. — 16.00: A nőnemű gép. — 16.13: Könnyűzenei groteszkek. — 16.33: Brazíliai emlékek muzsikával. — 16.53: A művész és közönsége. 17.09: A kispolgár hét főbűne. — 17.33: Örökzöld együttesek. — 17.48: A Hold biológiai hatása. — Közben: 14.30, 15.30, 16.30, 17.30: Hírek. — 18.10: Két Strauss nyitány. — 18.26: Szereti Brahmsot? 20.25: Új könyvek (ism.) — 20.28: A zongora Rádiójáték. — 21.32: Ritmusturmix. 22.20: A 30-as években történt... — 22.40: Operettrészletek. — 23.10: A hét előadóművésze: Clifford Curzon (ism.) 23.45: Bartók-kórusművek.

Párasztbecsület. — 22.05: Tv-híradó — 2. kiadás.

POZSONY:

10.20: Képzőművészet: Leonardo da Vinci. — 10.55: Garamvölgyi táncok. — 11.15: Tv-híradó. — 14.00: Kerékpárverseny. — 15.00: NDK—Csehszlovákia. UEFA ifjúsági labdarúgó mérkőzés. — 17.45: Ifjú horizontok. — 19.00: Tv-híradó. — 19.20: Sporteredmények. — 19.50: Költészet. — 19.55: Méh királynő. Olasz film. 21.25: Kultúra 69. — 23.15: Tv-híradó.

BÉCS:

15.30: Gyermekműsor 6 éves kortól. — 15.35: Sir Francois Drake (12. rész). — 17.00: Ifjúsági dokumentumfilm. — 17.25: Flipper (30. rész). — 18.25: Jó éjszakát, gyerekek! — 19.00: Tv-híradó. — 19.30: Sporthírek. — 20.15: A snob. Tv-játék. — 21.50: a Bécsi Orvosi Főiskola — ma, 2. rész. — 22.20: Tv-híradó.

HÉTFŐ:

18.00: Pénz az élet. (8. rész). — 18.20: Jó éjszakát, gyerekek! — 18.50: Valéria és kalandjai (9. rész). — 19.30: Tv-híradó. 20.06: Sporthírek. — 20.15: Csirkefogó csirkefogó ellen. — 21.00: Postafiók 7000. — 21.10: Sportpanoráma. — 22.10: Tv-híradó.

BELGRÁD:

9.00: Magyar nyelvű adás. — 9.30: Népi muzsika. 10.00: Földművelőknek. — 10.50: Gyere, nőjjünk. — 11.35: Sorozatfilm gyermekeknek. — 14.30: Monako: Autóversenyek. — 15.00: Ifjúsági labdarúgó torna: Jugoszlávia—Ausztria. — 16.45: Monako. Autóversenyek. 17.00: Az Apollo 10 kilövése (nem biztos). — 18.00: Dokumentumfilm. — 18.15: Játékfilm. — 20.35: A dolgozó nép születése. — 21.20: Videofon.

HÉTFŐ:

17.15: Magyar nyelvű adás. — 17.45: Gyermekeknek. 18.00: Kis világ. — 18.20: Tudomány. 18.50: Vonók ritmusban. — 20.35: Elni — tv-dráma. — 21.35: Komolyzene.

TELEVÍZIÓ

BUDAPEST:

8.28: Leningrád kincsei. — 9.00: Kisfilm. — 9.10: Iskola-tv. Orosz nyelv (Középisk. III—IV. oszt.) — 9.35: Zebra. — 9.50: Szakkörről szakkörre... — 10.30: Rajzolj velünk! V. rész. — 11.30: Tv-bérlet. — 14.45: Francia nyelvtanfolyam haladóknak. — 15.15: Turpi úrfi. 7. Ubul (ism.) 15.45: Telesport. — 17.45: BNV — 1969. Helyszíni közvetítés. — 18.05: Delta. — 18.35: „Én vagyok a kunsági fi..." (II. rész). 19.10: A világ térképe előtt. — 19.20: Esti mese. — 19.35: Vidocq. 7. A „36 csillag" truppja. — 20.00: Tv-híradó. — 20.20: A vendég: Major Tamás. — 21.20: Lemezalbum

Szolnok megyei
NÉPLAP
A Magyar Szocialista Munkáspárt Szolnok megyei Bizottsága és a Megyei Tanács lapja
Főszerkesztő:
Varga József
Kiadja a Szolnok megyei Lapkiadó Vállalat
Igazgató:
Virágh Iván
Telefon: Szerkesztőség: 20—93, 23—20, 20—69
Kiadóhivatal: 20—94
Szerkesztőség és kiadóhivatal: Szolnok, I. sz. Irodaház
Index-szám: 25 063
A lapot előfizetésben és árusításban a Szolnok megyei postahivatalok és fiókposták terjesztik. A lap előfizethető bármely postahivatalnál és kézbesítőnél. Előfizetési ár egy hónapra 20.— Ft.
Szolnoki Nyomda Vállalat
Felelős vezető:
Kozák Ferenc

MDK

Sebők Margit

Rabinovszky: KUT kiáll. N.Szal.ban. Nyugat,
1929. jan.16. 145. l.

Sebők Margit

festőművész

Budai Szépművészeti Társulat karácsonyi képkiállítása - Budai Klub Margit körúti helyiségében- képével szerepel.

Nemzeti Ujság
1931.XII.17.

Sebők Margit

festőművész

Szent István heti festőhét kiállitása - elmaradt

Nemzeti Ujság 1931.VIII.19.

Schön Margit

Iparmüvész

Iparmüvészeti Társulat kiállítása - Iparmüvészeti Muzeumban - Speciális technikája modern díváng párna - terszivel szerepel.

Pesti Hirlap -
1929.VII.14.

Sebők Margit

Grafikus.

1929-ben a KUT kiállitásán szerepelt.

Rabinovszky Máriusz: Két korszak határán Bp. 1965.
199.l.

MDK

Sebők Margit

Halódás, festm.

Hány vég vásznat ér egy haldokló nő? Tolnai Világlapja 1932. 12.sz. 43. l.

MDK

Pályanyertes grafikusok

Sebők Margit

Magyar Iparművészet 1922. 4-5. o.

MDK

Sebők Margit

textil

O. Iparm. és Háziipari kiáll. Magyar Iparművészet. 1929. 133. l.

Joachimné

Sebők Magit

Neuzeli Halvar

1915 máre

~~Browstaigyak VII. 245.~~

~~füren II. 206~~

Joachimné Sebők Margit

kiáll. Nemzeti szalonban

1920 jan.-febr.

Elaludt modell, szinvázlat 2000.–

Varrogató öregasszony olaj. 2000.–

és több szines tusrajz

1920. M Akv Pf Egy

kiáll. Nemzeti szalonban

Föld szokuyás nő, pusztell		600.–
Öreg asszony	"	600.–
Manicur	"	600.–
Csipkerózsika	"	500.–
Toilette	"	600.–

1920. szept. n. o.

Napsütésben, olaj. 5000.–

Vörösmarty-Kör, székesfehérvári V. 63.

Sebők Margit

1913. máj. – jún. kiáll. MKE
Nemzeti Szalon

Nyár. Rajz. 400.–
Csendélet, vízf., 60.–

1914. MKE kiáll. u. o.
6 rajz és 2 olajf.

föherczog. arczk.

Lipót Eustach III. 34.

Sebők Margit

szül. Budapesten 1879

1899/900 I–II. vendeglat

Szászfalvi templom III. 85.

MDK

Sebők Margit

A képkiállitás megnyitása. Nagyvárad. 1914. márc.6.
5 l.

MDK

Sebők Margit

O.M.Iparmüv. Társ. gyermekmüvészeti kiáll. Bp. 1914.

Nagyvejke /Tolna/

R.k.templom, homlokzati toronny
szakaszos hajó. Épült 1776-ban.

/Stippek József, 1945/

Sebők Margit festő

196. *Sebők* Margit: *Önarckép.* 100 pengő.
197. *Sebők* Margit: *Önarckép II.* (Pasztell) 100 P.

Nemzeti Szalon
1929. jan.
Kut

A

MAGYAR KÉPÍRÓK KIÁLLÍTÁSÁNAK

KATALOGUSA

MDK

Sebők Margit

Muzsikus, kréta

Könyves Kálmán lő.kiáll. M.posztimpresszionisták.
1927.körül.

MDK

Sebők Margit

Gyermekszoba, repr.

Magyar Iparművészet 1914. 458.l.

Sebők Margit

festőművész

KUT Képzőművészek Uj Társasága kiállitása - Nemzeti Szalonban - képével szerepel. Két groteszk önarcképe heróikus bátorságra vall.

Nemzeti Ujság
1929.I.6.

Schék Margit

festőművész

KUT Képzőművészek Uj Társasága kiállitása - Nemzeti Szalonban - képével szerepel.

Esti Kurir
1929.I.c.

Sebők Margit

kut 1929. jan kiáll.

2 önarckép.

Sopron vármegye és Sopron szab. kir.
város egyesített museuma X. 170.

P. Szőke Margit

Mezőtúron a megyei amatőr képző- ipar- és népi díszítőművészeti kiállításon batikolt textilképei szerepelnek. Első díjjal lett az iparművészeti csoportban, Gyurik Mártával együtt.

Sz. Gy.: Amatőr művészek versenyeznek.

Szolnoka Megyei Néplap, Szolnok, 1971. május 6.

P. Sebők Margit

Monotípiái szerepeltek a IV. megyei képző- ipari és népi díszítőművészeti kiállításon, és „Dózsa" textilképe szerepelt. (emlékére)

Szabó János: Megyei kiállítás Mezőtúron.

Szolnok Megyei Néplap, 1972. máj. 6.

MDK.

P.Sebők Margit

Keszthelyi részlet

Pedagógusok lapja 1966 aug.22.

.MDK.

P. Sebők Margit

Kecskemét Rendőrfőkapitányság

Pedagógusok Napja 1966 aug. 22.

SEBŐK Margit

Egri Mária: Sebők Margit grafikái :
Szolnok, Művelődési Központ. In.
Új Tükör, XXIII.évf. 1986 2.sz. 4.p.

Franklin ny. 17 p. 28 cm.

/Klny. "Turul" 1929. XLII./

Egységár: 60.-Ft

279/194

TRAVNIK Jenő: A szinköltészet Börne fölfogásában. Bp. 1908, Hornyánszky ny. 103 p. 23 cm.

Egységár: 30.-Ft

280/188

[TÚRÓCZI] TROSTLER József: Mesenyomok a XVIII. század magyar irodalmában. A racionalizmus és irracionálizmus küzdelméhez. Bp. 1927, Magyar Nyelvőr. Hungária ny. 38 p. 23 cm.

/Klny. Magyar Nyelvőr 1927./

Egységár: 30.-Ft

Sebők Margit

szolnoki alkalót a szüri nivó dijjal

jutalmazta a Szolnok-megyei amatőr

képzőművészek és iparművészek tárlatán

Szolnok Megyei Néplap

1984. III. 4.

SEBŐK Margit festő

Vasárnapi Hírek
1992. nov. 29.

Pénteken a Nemzeti Múzeumban az 1992. évi magyar Izland-expedíció fotókiállítása délután 5 órakor nyílik. — Sebők Margit festőművész kiállítását a szolnoki Pelikán Galériában nyitják meg. Nagy Géza szobrászművész kiállítása a tatai városi művelődési házban nyílik meg.

A VASARELY MÚZEUM MEGHÍVJA ÖNT

SEBŐK MARGIT

FESTŐMŰVÉSZ

KIÁLLÍTÁSÁNAK MEGNYITÁSÁRA
1993. DECEMBER 9-ÉN
CSÜTÖRTÖKÖN 17 ÓRAKOR

MEGNYITJA:

DR. TAMÁS ISTVÁN

FŐTANÁCSOS

VASARELY MÚZEUM KAMARATEREM
BUDAPEST III., SZENTLÉLEK TÉR 6.
(ÁRPÁD HÍD ÓBUDAI HÍDFŐ)

A KIÁLLÍTÁS MEGTEKINTHETŐ:
1994. JANUÁR 9-IG

MDK.

Sebők Mariann

Ebédelünk /gyermekrajz/

Népszabadság 1966 okt.22.

Sebők Marianna, gyermekrajzoló MDk

Nyolcéves. Rajzának
címe: Ebédelünk.

Repr.

— : Az országos gyermekrajz – kiállítás
anyagából 8.

NÉPSZABADSÁG, 1966. okt. 22

MDK

Sebők Miklós

Budai muzeum a Tabánban. Repr.

Ünnep, 1935.II.7.sz.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 387-748, 340-726

1978 JAN 24

VAS NÉPE

F. X. Seegen, bécsi szobrász

1021

Dunamenti múzeum

Ikon: A tizenkét apostol.

Csehszlovákia egyik legnagyobb idegenforgalmi kapuja Komárno, (Komárom) a Csehszlovákia és Magyarország közötti határvonalon fekvő város. Múltjának ritkaságszámba menő emlékeit őrzi a komárnói Dunamenti Múzeum.

Mint a Bécs és Buda között fekvő jelentékeny kikötők egyike, Komárom már a XV. században vonzotta a Dunamenti országok gazdag fa- és terménykereskedőit. A szlovákokon és magyarokon kívül németek, románok, oroszok és szerbek is találkoztak e nemzetközi kikötővárosban.

A tizennyolcadik században Komáromban jellegzetes befolyásos csoportot alkottak a szerb hajósok és kereskedők. Kereskedelmük addig virágzott itt, míg a XIX. században az első gőzhajók ki nem szorították hajóikat a Dunáról.

A komáromi szerb családok lassan elvesztették befolyásukat és fokozatosan beolvadtak a hazai lakosságba. A mai napig fennmaradt azonban egy érdekes műemlék — az 1754-ből származó későbarokk pravoszláv templom, amely ma a Dunamenti Múzeum birtokában van, s a balkáni eredetű templomi művészet állandó kiállítása van benne.

A kiállítás legértékesebb emlékei közé tartozik az 1770-ből származó ikonosztáz. A szentképfal közepén félköralakú úgynevezett cári kapu húzódik. A kapu közepén domináló kép Krisztust (Pantokrator) ábrázolja, trónon ülve.

A szentképfal minden képét gazdagon faragott keret veszi körül. Hasonló faragásokat — amelyek hozzávetőlegesen a templom építésével egy időből származnak — találunk a padok homlokzatán és az úgynevezett stallákon — a nők számára elkülönített térségben. Gazdag faragás díszíti a szószéket is, amit F. X. Seegen bécsi szobrász művének tartanak.

Miloslava Kodonová

Ikon: Szent György lovasképe.

1. Svédország	6	5	-	11: 7	10
2. Ausztria	6	4	2	12: 6	8
3. Spanyolország	6	2	4	4:13	4
4. Nagy-Britannia	6	1	5	8:10	2

B-csoport, Nis: Franciaország—Jugoszlávia 2:1
Ilin 5:7, 3:6, Dominguez—Savics 6:4, 6:2, Proisy, Do
Savics, Ilin 6:2, 6:3.

1. Magyarország	6	5	1	13: 5
2. NSZK	6	4	2	13: 5
3. Franciaország	6	3	3	9: 9
4. Jugoszlávia	6	—	6	1:17

Aforizmák a labdarúgásról

A sok labdatologatás, a pálya packázásai: a futball bürokráciája.

A szép játék nem helyettesíti a játék szépségét.

Csak a labda megjátszása indokolt, a játék nem, érdek nélküli.

Csak a labda megjátszása indokolt, a játékénem, azt élni kell.

Kezdetben (1901) megengedték, hogy az I. osztályú játékos beiratkozzék a II. osztályba is. Sok csapat azóta is őrzi ezt a kétszintes hagyományt.

Az edzés eredetileg két gyakorlatból állott: kapuralövöldözés, poharazás. Vigyázzunk a két hagyomány egységére!

Nem lehet az olajválságra kenni, ha a csapatjáték nem elég olajozott.

Negatív bajnokság: egyetlen mérkőzésen egy bajnokságra való gólhelyzetet kihagyni.

A döntetlen egyenlőséget fejez ki: játékerőben, szerencsében vagy az álmosság fokában.

A történelemben két dolog megfellebbezhetetlen: a pápa és a játékvezető ítélete.

A gól nélküli döntetlen a pontszerzés legegyszerűbb módja. Riasztó az észjátéknak ez a logikája.

Dudák, kereplők hangja nem tudja fölerősíteni a játék pianisszimóját.

Cs. Nagy István

...vége pedig vastaps.

Puskás Csaba, a Kisalföld főszerkesztője azt javasolta, hogy az újságíró csapatok minden évben találkozzanak. A hangulatos nap után egybehangzóan elfogadták indítványát, legközelebb Tatabányán rendeznek hasonló tornát.

Szombathelyen pedig továbbra is edzésben marad a csapat, mert a részvétel valóban fontos. De talán a győzelem sem ártana...

Totó

3. HETI EREDMÉNYE

1. Bologna—Lazio	2-1	1
2. Foggia—Inter	0-2	2
3. Genoa—Fiorentina	2-1	1
4. Lanerossi—Juventus	0-0	x
5. Milan—Napoli	0-1	2
6. Pescara—Perugia	1-1	x
7. Roma—Atalanta	3-1	1
8. Torino—Verona	2-1	1
9. Avellino—Sampdoria	1-0	1
10. Bari—Brescia	3-2	1
11. Como—Catanzaro	1-2	2
12. Pistoiese—Lecce	0-0	x
13. Rimini—Samben.	0-0	x
+1		
14. Palermo—Cesena	1-0	1

SEBÖK, Stefan

Moravánszky 1988b 198, 202. ill

Sebők Ötvös György

Szombathely 1673–1703

l.

Horváth Tibor

32. 33, l.

1021

SEBŐK SÁNDOR KÉT ÉLETE

Aktok, portrék. Picassós festmények, zsúfolt csatajelenet, szobortervek, rézdomborítások, kedves mosolyú asszony és egy tündéri kétéves kislány...

A szoba, ahová először bevezettek, valójában a gyermeké. S ezen keresztül Sebők Sándorban elsősorban az embert, az apát ismertem meg. A mennyezet két átlósan szemben fekvő sarka piros színű, rajta hatalmas fehér pettyek. Mint a pettyes labda. A kicsinek, Nórikának...

Körben a falakon festmények. Nem túl változatos témájúak, de tehetségre valló munkák. Őszintén szólva, mikor körülnéztem a rendezett, és ízléses környezetben, az első gondolatom ez volt: hogy tudja ez az ember összeegyeztetni a gyárban végzett munkát otthoni szenvedélyeivel? Sebők Sándor címfestőre gondoltam, akit a gépgyári műhelyben láttam először, festékfoltos overallban. Óriási ellentétnek tűnt. Később megértettem...

Már gyermekkorában rajzolt. Első szerelme a papír és ceruza volt. Forgatta a szakkönyveket, állandóan tárlatlátogatással töltötte idejét. Főiskola? Az csak szép reménység maradt. Családi bajok korán munkára kényszerítették. Albérletről albérletre vándorolt. A háború után segédtiszt volt a postán. A mozgékony, örökké tenni vágyó ember nem bírta a tisztviselősködést. 1948-ban már itt található a gyárban; először betanított próbatermi dolgozó, majd adminisztrátor, de ismét unja az íróasztalt és 1955-ben címfestést vállal. Többet alig tudtam meg életútjáról. Mikor faggattam, szétárta karját: — Velem semmi különös nem történt ezeken kívül, még csak annyi, hogy festettem, mindig pepecseltem.

Így mondta: pepecseltem. Lehet, talán az első próbálgatások korszakát pepecselésnek nevezhetjük. Néhány képén valóban kiütközik a szakmai és művészi bizonytalanság. De van egy festménye, ami érett képzőművészeti látásmódról tanúskodik (kis rajzhibája ellenére is): a „Csempézők". Semmi különös: két kőműves mosdót csempéz. Mégis, valahogy ezen az úton kellene haladnia. Mert ez a kép éppen témája egyszerűségében, a munka ábrázolásában (amiben rengeteg a költői szépség) ragadja meg az embert. Érződik rajta, hogy Sebők Sándor valós, belsőleg is átélt témát vitt vásznára.

Nyughatatlan... Miközben beszélgettünk, két kecses kis dohányzókészletet rakott elém. Saját domborításait. Jó kezű ötvösmunkák. Azután a filcre terelődött a szó, új kísérletének alapanyagára. Két faliszőnyeget mutatott. Roppant érdekesek. Hogy mekkora a művészi értékük, azt majd hivatottabbak döntik el. De, mint kísérletek, feltétlenül figyelmet érdemelnek. Normálszőnyeg alakú vászonra ötvenféle színű filcdarabokat ragaszt fel. Nem minden értelem nélkül, nem mérő formalizmusból: ábrázol, mondanivalója van. Ez a másik szélsőség. Kubisztikus figurák, de nem abszolút geometria. Embereket és emberi történéseket ábrázol. Lehet, hogy a felhasznált alkotói anyag sajátos törvényei kényszerítik az elvontabb

jellegű kifejezésre? Lehet. De, hogy nem rugaszkodik el a valóságtól, az is biztos. Figyeljük meg a témákat: „Ötórai tea". Ezt nem kell magyarázni. Különösen a fiatalok ismerik e két szó hangulatát, ízét. A másik: „Bukott nő". Félreértések helyett: nem új téma, de új megfogalmazás. Nagyon emberséges megfogalmazás. Semmi erkölcsi felháborodás, semmi látványos „ítélethirdetés". Csupán egy szerencsétlen nő szembeállítása a családdal — éppen olyan őszintén és természetesen, mint ahogy az élet adja. Sajnálkozás, megértés és szeretet az elesett iránt, hitvallás az igaz, szükséges és legszebb életformáról.

Hosszasan vitatkoztunk a filcről. Rengeteg munkával készül. Vajon megéri-e a fáradságot? Sebők Sándor hiszi: igen. És ez a fontos. Az ember higgyen abban, amivel próbálkozik, amit újnak és jónak tart. Mindig így születnek az eredmények.

Ez a látogatás elég volt ahhoz is, hogy az előbb említett ellentmondás felől eloszlassa kétségeimet. Sebők Sándor két élete kiegészíti egymást. Szüksége van a gyári munkára, mert jól érzi itt magát, szereti a fizikai munkát. És a megélhetés miatt is. Nem tülekedő ember. Szerényen viszahúzódik, talán túl szerényen. Csak még szeresse meg és fedezze fel a gyárat úgy is, hogy az itt látható szépségek közül minél többet vigyen vásznaira. A „Csempézők" igazolja, hogy futja rá tehetségéből. Sőt, talán így találná meg a még mindig szenvedélyesen keresett utat. Minden lehetősége adva van, hiszen fél napokon át az üzem levegőjét szívja. Őszintén javaslom: próbálja meg.

R. Z.

beszél a felszabadulásunk évfor-e rendezett ünnepségen.

öt órai kezdettel a művelődési ezdtek meg gyárunk dolgozói ha-nyolcadik évfordulójáról.

s a szovjet himnusszal vette kez-lyet foglaltak gyárunk gazdasági vezetői, valamint a magyar és a

gzott szavalatot Illés Imrének, a gyár vezetőjének ünnepi beszéde ékezett a felszabadulás napjainak hazánk társadalmi, gazdasági és rtait, 3 és 5 éves terveink sike-rténelmi változás eredményeképp-

sereg tisztje emelkedett szólásra. vforduló alkalmából, méltatta a gyományait és további sikereket en.

ságait rövid műsor követte, majd el ért véget a bensőséges ünne-

zottságának, hogy az engedély nélkül túlóráztató üzemek munkaverseny jutalmazását csökkentsék. Súlyosabb esetekben pedig fegyelmi vizsgálatot kérünk.

Mindezeket kívántuk elmondani. A kép nem valami kedvező, de remélem, hogy ebben a negyedévben a jelentkezett hibáinkon változtatni tudunk."

A gépgyárban és a sajtolóüzemben márciusban nem volt baleset

(Tudósítónktól.)

Márciusban is elég sok baleset történt vállalatunknál. Tizennyolc dolgozó szenvedett munka közben balesetet és emiatt 416 munkanap esett ki a termelésből. Balesetmentes volt a gépgyár, a sajtolóüzem, ami örvendetes. Kevésbé az volt, hogy az öntödében hét, a kábelgyárban három, a kemenceüzemben három, a tmk-ban két baleset történt. Két súlyosabb, csonkulással végződött eset volt.

A konyhán Freisz Béláné az elektromos darálón húst darált. Már két tepsirevalót ledarált, amikor észrevette, hogy a készülékbe töltött hús között porc van Balkezével utánanyúlt, közben a henger elkapta az egyik ujját és szétroncsolta. A vizsgálat megállapította, hogy Freiszné nemcsak könnyelmű volt, de a munkavédelmi előírást sem tartotta be, mert a darálásnál nem használt tömőfát.

Diószegi Ede a kemenceüzemben dolgozik. A hidraulikus présen alkatrészt hajlított közben az anyag felfekvése miatt az ujja beszorult, és a gép levágta az első percét. A vizsgálat megállapította, hogy a balesetért csak részben hibáztatható a dolgozó, közrejátszott a munkahely zsúfoltsága, valamint az is, hogy a kemenceüzemben nincs tűzfogó.

G. M.

Jól szerepeltek ipari tanulóink

Külföldi üdülés, vörös oklevél, szakmunkásbizonyítvány

Felszabadulásunk 18. évfordulója tiszteletére a 8. számú Iparitanuló Intézet igazgatója az országos verseny selejtezőjeként szakmai versenyeket rendezett a tanulók között. A VK-ban tanuló fiatalok igen jól szerepeltek a versenyen. A harmadéves lakatosok versenyében *Somlai József* sajtoló üzemi gépbeállító tanuló második, *Szekeres Márton* harmadik, *Viola István* negyedik, *Mészáros Árpád* ötödik lett. A másodéves lakatosok versenyében *Farkas László*, a kísérleti üzem ipari tanulója lett a győztes. A második éves esztergályosok közül a VK-dolgozó *Petkó Rudolf* bizonyult a legjobbnak, *Tessék Vilmos* harmadik lett. A fényezők szakmai versenyén *Bara Mária* a harmadik helyen végzett. A versenyben első és második helyen végzettek jogot nyertek az országos versenyen való részvételre, ahol a legjobbak értékes díjakat kapnak. Az első három helyezett jutalma kétheti külföldi, illetve hazai üdülés, értékes tárgynyeremények, vörös oklevél és azonnali szakmunkás bizonyítvány.

két év munkájáról és ismertette a soronkövetkező feladatokat és terveket.

A beszámoló után került sor a választásra. A művelődési ház társadalmi vezetőségének tagjai: *Bognár Gyuláné, Császár Jánosné, Farkas László, Halmos Ferencné, Hegyi Aladárné, Illés József, László Antal, Markó Iván, Schrenk Gusztávné, Sepsi László, Szabó Imre, Tóth Rezsőné, Ackermann József, Alberti Lajos, Lehmann Vincéné* és *Szigeti János*. A számvizsgáló bizottság tagjai: Iványi János, *Bodnár Árpád* és *Lenti Mária*.

A választás után a művelődési ház irodalmi színpada részleteket adott elő készülő új műsorából.

A Villamosgép szerkesztősége jó munkát kíván a művelődési ház új vezetőségének.

GYÁRI KRÓNIKA

Napjainkban már csak ritkán találni munkaidő után nyitvahagyott irodahelyiséget. A gondos ajtózárás tehát már meghonosodott; baj azonban még akad — a kulccsal. A portai kulcstartó helyett reggelig a zsebben marad. Ez pedig hiba. Ha véletlenül a helyiségben valami történik, gondot okoz a kulcs hiánya.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296 188-307

Sebők Sándor

VILLAMOSGÉP

SEBŐK SÁNDOR MŰVE

A faliszőnyegen: A bukott nő

(Riport a 2. oldalon

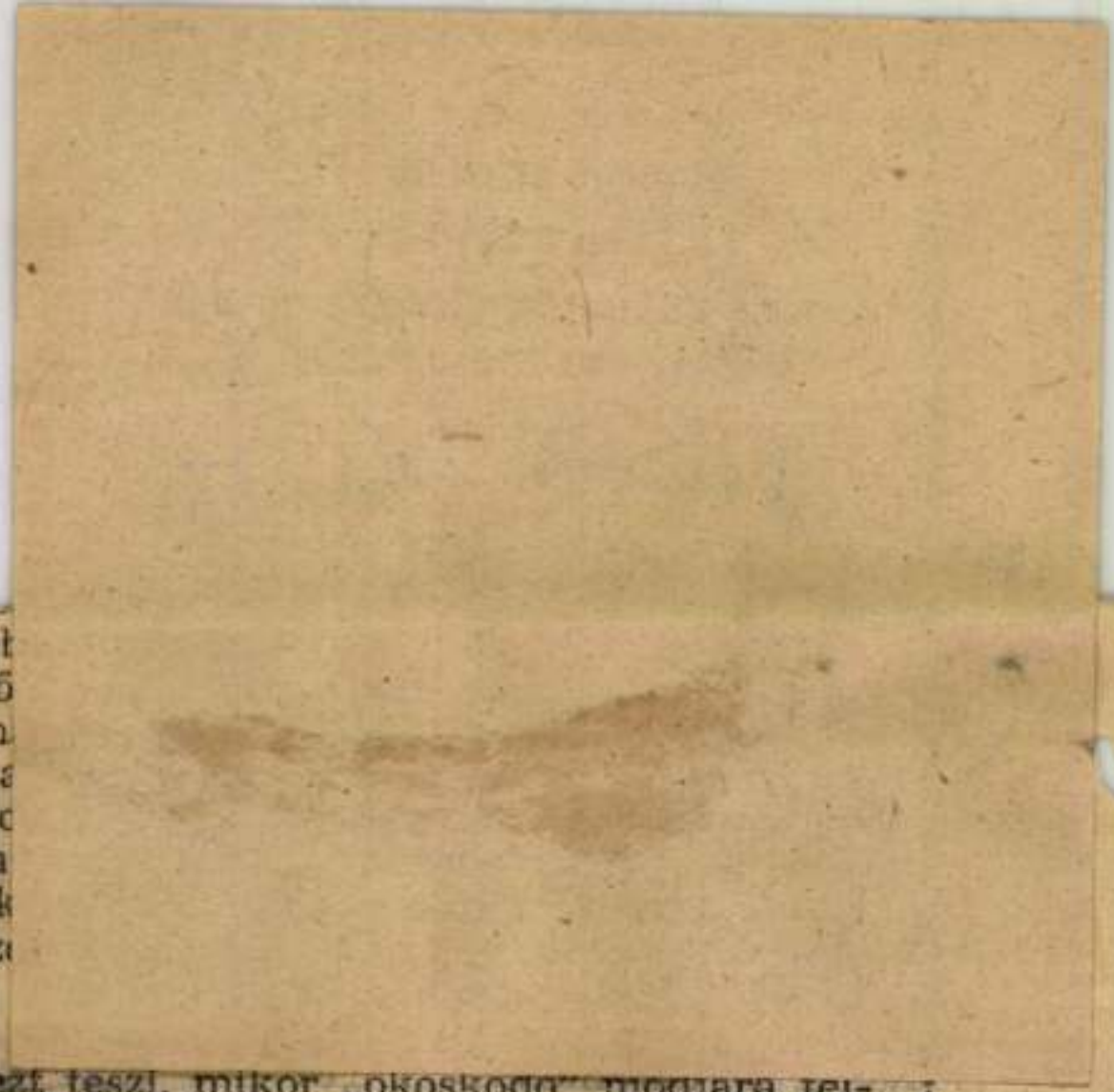

Hun utcai üzemét
denesetre a szerző
Van még néh
gógépeknél öt, gya
fogókészülék. Elfo
Elgondolkozta
hajtotta volna, ak
megkapta a pénz
nista és nemcsak
is nézi.

És akkor is ezt teszi, mikor „okoskodó" modjára felhívja felelős szervek és személyek figyelmét, ha anyagpocsékolást lát.

— *Fáj a szive az embernek, mikor látja, hogy mennyi értékes holmit szórunk a szemétbe. Higyje el kérem, én már vadonatúj anyagokat is vittem vissza a raktárba, amelyeket az ócskavasteleprõl halásztam. Hát szabad ezt hagyni? Csákiszalmája nekünk a réz, bronz, vas, alumínium, a csavarok, a lemezek? Menjenek ki, akik kíváncsiak és győződjenek meg róla, hogy mi minden megy itt veszendõbe nemtörõdömség miatt.*

De mi nem hallgatunk. Sem arról, hogy méltányos dolog-e különféle bürokratikus és vaskalapos intézkedésekkel elvenni egy kiváló újító kedvét a munkától (nem arról, amit a műhelyében végez, mert most éppen arról a pluszról van szó, amit a társadalom érdekében végez!), sem arról, hogy tényleg érdemes lenne kissé komolyabban utánanézni: ki hogy bánik az anyagokkal? **R. Z.**

SEBŐK SÁNDOR

Sebők Sanyi nagyvilágot látott rajzának részlete

MAGYAR HIRLAP L1977/25

Erdős Zsuzsa Sanyi

SEBŐK SÁNDOR 1

MAGYAR HIRLAP L1977/

Erdős Zsuzs

— Tetszik tudni, fociztam, azért nézek így ki — mondja tréningfelsőjét húzogatva, mezítlábasan *Sebők Sándor*, a Németvölgyi úti általános iskola nyolcadikos tanulója, amikor otthon felkerestem. Nem így képzeltem el. A harmadik törökországi gyermekrajzverseny legjobb alkotásainak — több európai ország utáni — budapesti bemutatóján, a Kavicsos közi lila iskolában láttam a fényképét. Ott még egy kisgyerek nézett igen komolyan vissza rám. Akivel meg most találkoztam, nyurga nagyfiú, igaz, csak ritkán mosolyogja el magát.

— *Hogyan került el a karikatúrád olyan messzire, Törökországba? Szeretsz rajzolni?*

— A mi iskolánkban mindenki megpróbálkozott ezzel. A rajzóráinkon Nóra néni sokat foglalkozik velünk. Egyszer mondta, hogy a következő alkalomra hozzunk magunkkal tust meg fekete filctollat, mert erre a nemzet-

SEBŐK SÁNDOR 2

MAGYAR HIRLAP 1977/25

Erdős Zsuzsa Sanyi

közi versenyre kell valamit készítenünk. Én nem szeretek különösebben festegetni, rajzolni, de azért hoztam a kért szerszámokat. Hozzáláttunk. Csináltam két portrét is, de nem tetszettek, úgyhogy mindjárt összetéptem őket. A harmadik ezek szerint jobban sikerült. Különben nemcsak én adtam be a rajzomat, hanem a többiek is. Nóra néni, úgy látszik, az enyémet küldte el.

— *Nagyon meglepődtél, amikor beállítottam hozzád. Nem tudtál arról, hogy Budapestre utaztak a hosszú körút után a versenyrajzok és köztük a tiéd is?*

— Nem, mert most másik tanító nénink van. Ő biztosan nem tudott a dologról — állapítja meg Sanyi szűkszavúan. Meglehet, hogy nemcsak az ő karikatúrája jutott tovább a szigorú oktatók szűrőjén. Más iskolában szintén sok rajzot tettek bori-

Hét nap — egy arc

Sanyi

tékba, hogy azok azután a nemzetközi bírák elé kerüljenek. Ám a temérdek kis műből csupán három magyart érdemesítettek a kiállításra. Egy budapesti meg egy vidéki kislányét, a harmadik Sebők Sanyié volt.

— Szóval én sokkal lassabban készítem a dolgokat, nem állom a sarat a többiekkel. Látom, hogy a szomszédom már az ötödik témát csinálgatja, míg én az elsőt sem fejeztem be. Ha meg hazahozom a rajzokat, abból biztosan nem lesz semmi... jobban szeretek focizni.

— *Eszerint a véletlen hozta a részvételedet? Pedig nagyon gyakorlott kézre vall a munkád!?*

— Hát, gyakorolni volt elég alkalmam. A suliban mindenfélével foglalkozunk, nemcsak rajzzal meg festéssel. Amibe hamuzni tetszik, azt az agyagtálat is én csináltam. Ilyeneket „gyártunk" bent.

SEBŐK SÁNDOR 3

MAGYAR HIRLAP 1997/29

Erdős Zsuzsa

A hamutartó nem egyszerű tálacska, van rajta egy ülő női figura, kendősen, érdekesen mintázott ruhában. Beszélgetés közben arra gondolok, hogy azért jó lenne, ha minden általánosban így törődnének a gyerekekkel. A szépérzék, a kézügyesség nem feltétlenül párosul elhivatottsággal. Sanyi példája bizonyítja...

— *Mi leszel, ha nagy leszel? Nyolcadikos vagy, most kell döntened, legalábbis válogatnod a pályák között. Hol tanulsz tovább?*

— Gimibe megyek. Még nem döntöttem el, hogy mi leszek. A földrajz, a fizika, a kémia és persze a foci érdekel. Nem tudom. Jó lenne nyelveket tanulni, de eddig még nem jutott erre időm. Fogalmam sincs arról, mi leszek, de képzőművész biztosan nem. Nincs hozzá türelmem.

Közben hazajött Sanyi anyukája, beült hozzánk a szobába kislányával együtt. Ő jobban meglepődött látogatásomon, mint a fia. Egyáltalán semmit sem tu-

dott a dologról. Elkérte a magammal vitt könyvecskét, amelyben ott volt a rajz.

— Ugye nálunk hagyhatja? — kérdezte most már büszkén csemetéjére a fiatal mama. — Nahát, ez szép, fiam. De mondd csak, mit ábrázol?

— Nóra néni azt kérte, hogy nagy tömeget rajzoljunk. Az iskolaudvarunkra gondoltam, amikor szünetben összevissza rohangálunk.

— Én meg már azt hittem, hogy a rohanó életünk jutott az eszedbe, ahogy sietve szaladunk az utcán, vagy máshol. Jó azért, tetszik.

Búcsúztam. Sanyi jólnevelten rám adta kabátomat. Majd cipőt húzott, s lekísért a buszmegállóig. Addig a fociról beszélt. Művészetről egy szót se.

Erdős Zsuzsa

Sebők Zoltán
Hobrait

„FIGYELŐ"
ÚJSÁGSZELVÉNY VÁLLALAT
Budapest, XIV., Nürnberg-u. 42.
Telefon: 296—534

Lap: Színház
Megjelent: 1948 APR. 27

93 Sebők Zoltán szobrászművész elkészítette Zalka Máté szobrát, amelyet májusban fognak leleplezni a Zalka Máté-laktanya oldalán.

t.mini … szám
.VII.c … ének
y a l … ére
a hiv … apá-
gü r.k … ihez
en 100
ó 17.- … l:
.miniszteri tanácsos.
ásolat hiteléül:

15.106/1939. szám.

III.

A Müemlékek Országos Bizottságának

Budapest.

Folyó évi február hó 11.-én 121.szám alatt kelt felterjesztésére, tudomás és megfelelő további eljárás végett másolatban megküldöm, azzal hogy a tatarozási

M.D.K.

Sebők Zoltán szobrászmüvész

"Elkészitette Zalka Máté szobrát, amelyet a májusban fognak leleplezni a Zalka Máté laktanya oldalán."-irja Berend Ilona: "Kiállitások" c. beszámolójában a "Szinház Szeme Füle" c. rovatban.

Szinház, Bp. 1948. ápr. 27.- május 3. IV. évf. 18. sz.

Sebők Zoltán.

szobrászművész.

A Hunyadi János lovasszobor pályázaton résztvesz pályaművével.

Magyar Nemzet, 1951. Okt. 6.

— **»Világít a hús!«** A főkapitányság bűnügyi osztályáról kedden a vegyvizsgáló intézetbe *félkiló disznóhúst* küldtek. A kérdés, amelyre felelni kell az intézetnek: mi történt a hússal? Szombaton vásárolta egy józsefvárosi hentesüzletben *Romhányi* Sándor magántisztviselő és hazavitte a Vas ucca 18. számú házba, albérleti szobájába, amelyet *Weisz* Hermannétól bérelt. Éjszaka három órakor Romhányi felkelt. Kiment a konyhába. *A hús becsomagolva a konyha kövén feküdt.* Amikor Romhányi odaért, a papír kissé nyitva volt és legnagyobb csodálkozására *a hús világított.* Ijedten hívta Weisznét, hátha az meg tudja magyarázni a furcsa tüneményt. Weiszné is csodálkozva nézte a csillogó húscsomagot és azt mondta, hogy nyilván *a holdfénytől ragyog.* Felemelték, de *a hús tovább világított,* bár a hold fénye nem esett rá. Zöldesszínben foszforeszkált és amikor letették egy asztalra, úgy Romhányi, mint Weiszné *keze is zöld lett.* Romhányi feljelentést tett a rendőrségen, hogy nyomozzák ki, *mitől romlott meg a hús, miért világított,* mert hiszen, ha ezt ő nem vette volna észre, másnap nyilván *húsmérgezést* kaptak volna. A rendőrség a vegyvizsgáló intézet szakvéleménye után dönt a továbbiakról.

— **Budapest városa eltörli az autók városi vámját, ha példáját a vidéki városok is követik.** *Szendy* Károly polgármester el akarja érni, hogy a személyautók városi vámjai megszűnjenek, mert ez idegenforgalmi szempontból nagyon fontos volna. A nemzetközi autóforgalom fellendítése céljából szükség volna ilyen intézkedésre, de hiába mond le a főváros 80.000 pengő jövedelméről, ha Győr, Komárom, Szeged és a többi városok továbbra is vámot szednek. A polgármester reméli, hogy a *többi városok is lemondanak erről a jövedelemről, amely az idegenforgalmat teljesen megbénítja.*

— **Letartóztatták a munkanélküliek állásszélhámosát.** Vakmerő szélhámost tartóztatott le kedden a rendőrség. *Weber* Miklós állásnélküli magánhivatalnok, álnéven Winkler Miklós nincstelen *munkanélkülieket csapott be.* Mindenfelé híresztelte, hogy magas összeköttetései vannak, *állást tud szerezni.* Nem kért száz pengőt, megelégedett *10—15 pengővel,* de természetesen esze ágában sem volt állást szerezni a szerencsétlen, elesett embereknek, akik utolsó pengőiket adták oda neki. Egymásután jöttek ellene a feljelentések. Végül kiderült, hogy *80 szerencsétlen embert csapott be.* Körülbelül *ezer pengővel* károsította meg a munkanélkülieket.

— **Gázolt a mentőautó. Kedd délben a Lehel út és a Ferdinánd tér sarkán a BN 160. rendszámú mentőautó,** amelyet *Kovács* Béla 32 éves sofőr vezetett, elütötte *Kun* Mátyás 24 éves cipészsegédet. A mentőorvosok azonnal első segélyben részesítették, majd a gázoló mentőautó Kunt súlyos állapotban az uzsokiuccai kórházba szállította. A vizsgálat megindult.

— **Megszüntették a magyarnyelvű tanítást a temesvári állami fiúiskolában és leánygimnáziumban.** *Temesvárról* jelentik: A temesvári állami fiúiskola magyar tagozatában és az állami leánygimnázium magyar tagozatában *megszüntették a magyarnyelvű tanítást azzal, hogy nincs elég számú növendéke az intézetnek.*

— **Kálmán Henrik kitüntetése.** Az Országos Testnevelési Tanács *Kálmán* Henrik kincstári főtanácsost, az Angol-Magyar Bank vezérigazgatóját, a bank tisztviselői sportegyesületének elnökét, a sportegyesület fennállásának 30 éves jubileuma alkalmából, a magyar sport előmozdítása érdekében kifejtett önzetlen és buzgó működése elismeréseképpen a Tanács aranyérmével és díszoklevelével tüntette ki.

— **Ady-szobor avatás Érmindszenten.** Vasárnap délelőtt nagyszabású emlékünnepély keretében avatták fel Érmindszenten Ady Endre szülőháza előtt a költő domborműszobrát, mely *Sebők* Zoltán nagyváradi szobrász alkotása. A szoborleleplezési ünnepen *Tabéry* Géza mondott beszédet, melyet sírva hallgatott végig Ady édesanyja és öccse.

— **Rákospalota kútjai.** Kaptuk a következő levelet: »A *Pesti Napló* 1935. évi szeptember 5. napján »Rákospalota költségvetése és a fertőzött kutak« című közleménynek az az állítása, hogy a városban levő kutak 75%-a fertőzött vízű lenne — a valóságnak nem felel meg.« Rákospalota, 1935 szeptember 16-án. Dr. *Cserba* polgármester.

— **Halálozás.** Kedden délután temették el a farkasréti temető halottasházából kisbaconi *Benedek* Sándornét, Benedek Sándor közigazgatási bírósági nyug. másodelnök feleségét. Az elhúnytat férje és hat gyermeke: özv. Benedek Endréné, Szacsvai Károlyné, Serly Gusztávné, dr. Benedek Zsolt, a református egyetemes konvent tanácsosa, dr. Benedek Szabolcs székesfővárosi főjegyző és ifj. dr. Benedek Sándor, a legfőbb állami számvevőszék tanácsosa, tizennégy unoka és dédunoka gyászolja. Az operaházi gyászkórus énekének elhangzása után *Kaiser* Ferenc, a Szent Anna-plébánia lelkésze végezte a temetési szertartást. A sírnál dr. *Osvárth* Ferenc ügyvéd búcsúztatta a halottat a Debreceni és Hajdumegyei Kör nevében.

Virágh Ferenc, a »Felsőszabolcs« felelős szerkesztője, Nyíregyházán hosszas betegség után 28 éves korában meghalt.

Eladó Zugliget egyik legkedvezőbb helyén 2500 négyszögöles, három uccára határos esetleg parcellázható virágospark és termőgyümölcsös közepén épült **komfortos VILLA** (központi fűtés, garázs, üvegház) Megbízott: Dr. Rendek Károly ügyvéd, VII., Thököly út 2. — Telefon: 43—2—93

— **Baltazár Dezső püspök templomot szentelt.** *Debrecenből* jelentik: *Baltazár* Dezső tiszántúli református püspök nagy ünnepély keretében szentelte újjá *Bagamér* biharmegyei község renovált református templomát. *Székelyhidy* Béla esperes imája után *Baltazár* püspök tartott prédikációt, *Baja* Mihály pedig alkalmi költeményét olvasta fel. A hősök emlékkertjében *Makláry* Károly egyházkerületi főjegyző emlékbeszéde után a püspök megkoszorúzta az emlékoszlopot. Az ünnep délutánján *Görömbei* Péter nagykállói lelkész a biharmegyei hajduközségek multjáról tartott előadást.

— **Lázításért vádat emeltek Ude gráci egyetemi tanár ellen.** Grácı jelentés szerint az ottani államügyészség lázítás címén vádat emelt dr. *Ude* János gráci egyetemi tanár ellen. Ude tanár legutóbb *több röpiratot bocsátott ki* és ezekben állást foglalt több időszerű *gazdasági és társadalmi kérdésben.* A rendőrség lefoglalta ezeket a röpiratokat. A vádirat szerint Ude tanár becsmérelte a hatóság intézkedéseit és izgatott mind az állami, mind a községi hatóságok ellen. Azzal is vádolják, hogy *becsmérelte a házasság, a család és a tulajdon fogalmát* és röpirataiban törvénytelen és erkölcstelen cselekmények mellett foglalt állást. Ude tanár személyesen védekezik a törvényszék előtt és maga látja el védelmét.

— **Thyssen báróné Párizsba érkezett.** *Párizsból* jelentik: Az Excelsior úgy értesül, hogy *Thyssen* báróné, aki *Mdivani* herceg halálos gépkocsibalesete alkalmával súlyosan megsebesült, teljesen felépült s pár nappal ezelőtt *Párizsba érkezett.* A báróné arcán a sebesülés örökre nyomokat hagyott. Mindezideig *nem sikerült megtalálni Thyssen báróné hárommillió frank értékű ékszereit,* amelyek a gépkocsibaleset alkalmával nyomtalanul eltűntek.

— **Másfélévi börtönre ítélték Korcsmáros Ede volt részvénytársasági igazgatót.** *Korcsmáros* Endre volt részvénytársasági igazgató ellen *csalás* címén tett feljelentést *Medgyasszay* Gyula építész, mert azt állítván magáról, hogy a *Meteor Építő és Ipari Rt.* igazgatója, rávette őt arra, hogy egész vagyonával támogassa őt. Kedden a törvényszék *másfélévi börtönre ítélte Korcsmárost.* Az ítélet nem jogerős.

— **Az angol vízummentességet egy hónappal meghosszabbították.** A M. T. I. jelenti: A magyar kormány az angol viszonylatban szeptember 30-ig engedélyezett vízummentességet ez év október 31-ig meghosszabbította.

— **Kémkedés címén három és fél évi fegyházra ítéltek Kassán egy magyarországi vármegyei tisztviselőt.** *Kassáról* jelentik: A kassai törvényszék büntető tanácsa két napi zárt tárgyalás után *három és fél évi fegyházra ítélte Berzétei-Duzsik* István magyarországi illetőségű vármegyei tisztviselőt, akit az ügyész *katonai titkok elárulásával és kémkedéssel vádolt. Berzétei-Duzsik* a karácsonyi ünnepeket *szüleinél Rozsnyón* töltötte és ott történt letartóztatása.

— **A csehszlovák kereskedelmi miniszter szerencsésvégű autóbalesete.** *Berlinből* jelentik: Mint a Német Távirati Iroda Bécsből jelenti, *Najman* csehszlovák kereskedelmi minisztert a Grossglockner-útról hazatérőben Neukirchen közelében *gépkocsibaleset érte.* A csehszlovák miniszter gépkocsija, amikor egy előtte haladó gépkocsit megelőzött és az utolsó pillanatban egy szembejövő motorkerékpár elől ki akart térni, *az útmenti árokba fordult, kétszer is átfordult és erősen megrongálódott. Najman* miniszter nem sebesült meg és vonaton folytatta útját Bécsbe.

— **Nyilvános »pénzes« főpróba a Nemzeti Színházban.** A *Missa Sollemnis* bemutatója előtt, pénteken este 8 órakor nyilvános főpróbát tart a *Nemzeti Színház,* amelyre a jegyeket a színház napi pénztára árusítja. Csak a péntek esti nyilvános főpróba és a szombat esti díszelőadás kezdődik 8 órakor; máskülönben a *Missa Sollemnis* előadásai épúgy, mint a *Nemzeti Színház* többi rendes előadása, este fél 8 órakor kezdődnek.

— **Ultrarövid hullámokkal tuberkulózist gyógyít két orosz tudós.** *Minszkből* jelentik: *Snetkov* professzor és a *Fehér-Orosz Akadémia* tagja, *Selwonski* érdekes kísérleteket folytat egy idő óta az ultrarövid elektromos hullámokkal, különösen ezeknek a hullámoknak a bőr- és csonttuberkulózisra gyakorolt hatásával. A kísérleteknek szép eredménye van. Egy tizennégyéves kislány, aki kéztuberkulózisban szenvedett, *két hét alatt nyolc kezelés alkalmazása után gyógyultan hagyta el az orosz tudósok laboratóriumát.* Az utólagos megfigyelések megállapították, hogy *a betegség nem tört ki újra és a kislány keze tökéletesen egészséges.* Az ultrarövid hullámokat az iparban is alkalmazhatják, különösen nagyjelentőségük van a *faszárításban.* Az ultrarövid hullámok egyszerre átmelegítik az egész fatömeget, mégpedig nemcsak a felületen, hanem ugyanolyan mértékben a belső részeken is. Ezáltal a fatömeget gyorsan és a különbeni gyors szárítás veszélyei nélkül lehet szárítani.

— **Körmend várurának esküvője.** Fényes keretek között tartotta esküvőjét *Batthyány-Strattmann* László herceg, Körmend fiatal várura. Az alsóausztriai Kirchdorf plébániatemplomban tartotta esküvőjét *Windischgraetz* Antoinette hercegnővel. Ebből az alkalomból a herceg kegyurasága alá tartozó összes templomokban ünnepélyes istentisztelet volt. Nagykanizsán a polgármester is résztvett a város képviseletében és Nagykanizsa táviratban gratulált az új párnak.

— **Orvosi hír.** Dr. *Horovitz* Béla bel- és idegorvos szabadságáról visszatérve, rendeléseit ismét megkezdte lakásán: VII. Rákóczi út 36. Telefon: 37—8—00.

Dr. *Jarno* Leó belgyógyász szabadságáról visszaérkezett és újból rendel.

Pesti Napló könyvek

Mit kell tudni róluk?

1. 36 kötetből áll a páratlan értékű könyvtár.
2. Minden hónap 1-én jelenik meg egy kötet.
3. Azurkék teljes vászonkötés, legszebb kiállítás, remek betűk és papír, dísze minden lakásnak.
4. Olcsósága példa nélkül való: kötetenként egy pengő az ára.
5. Könyvkereskedésekben semmi áron nem kapható, csak a Pesti Napló, Az Est és Magyarország előfizetői, vagy állandó olvasói kaphatják.
6. Hol szerezhetik meg? Előfizetőink Budapesten kihordók útján, vidéken bizományosainknál, vagy elküldjük postán.
7. **Az Estben, Pesti Naplóban, Magyarországban közölt szelvények közül négyet vágjon ki, adja át lapjaink elárusítóinak, bizományosainak, vagy a trafikokban és 1 pengő ellenében megkapja a gyönyörű kötetet.**
8. **Az azurkönyvek sorozatában a világirodalom klasszikus és modern remekei, a legnagyobb nevű magyar írók új könyvei jelennek meg.**
9. **Figyelje a neveket: Maurois, Farrère, Huxley, Sherwood Anderson, Pirandello, Daudet, Musset, Gogolj, Bródy Lili, Földi Mihály, Hunyady Sándor, Körmendi Ferenc, Laczkó Géza, Móricz Zsigmond, Sárközy György, Zilahy Lajos, stb.**
10. **És a regényeken, novellákon kívül a ma művelt emberének szenzációs könyvei jönnek a sorozatban. Például Világtörténelem, Színház és Film, A Ma Története, A Női Szépség Kézikönyve stb.**
11. **Vigyázzon: az első kötet már e héten megjelenik!**
12. **Csodálkozzék: egy pengő az ára!**

LEVELEK BUDAPESTRŐL

A *Pesti Napló* a következő levelet kapta:

A *Pesti Napló* mult vasárnapi száma rendkívül érdekes és sok tekintetben kétségkívül igen tanulságos beszélgetést közöl egy »névtelen külföldi«-vel, ki sok mindenre mutat rá, ami az idegennek szemet szúr, sőt jogos kritikáját is kihívja és amin részben minden áldozat árán okvetlenül kell, részben pedig valóban könnyen lehetne segíteni. De mond olyanokat is, amik, ha fednék a tényeket, károsan befolyásolnak örvendetesen fejlődő idegenforgalmunkat.

Nyilvánvalóan a legjobb akarattól vezérelt, de mégis csak téves az a megállapítás, hogy *e város mindenkit gazdagnak tart, aki idegen* s hogy csak az érzi itt jól magát, *akinek nagyon-nagyon sok a pénze.*

Bár mindannyiunknak, akik az idegenforgalmat szolgáljuk s annak gazdasági eredményeit fokozni szeretnénk, örömet jelentene, ha a Nyugat s Kelet gazdag és előkelő világának irígyeltjei itt adnának egymásnak találkozót. Rolls-Roysok táboroznának pompás hoteljeink előtt s a Balaton, Lillafüred, a Kékes nemzetközi mondain élettől volna hangos, de mert ilyen vendégeink egyelőre csak szórványosan vannak, a középosztály tömegutasainak, a kedvezményes jegyfüzetes egyéni utasoknak olcsó csomagolásban szervírozzuk mindazt a gyönyörűséget, mely megérdemelné a gazdagok hódolatát és áldozatkészségét is.

A középosztály e vékonypénzű tömegei pedig igen-igen jól érzik magukat nálunk és ki nem fogynak a dícséretből.

Cáfolatul és kóstolóul kiszedek néhány ilyen elismerést levelesládánkból s leteszem igen tisztelt Szerkesztő Úr asztalára, kérvén, hogy azoknak nyilvánosságot adni szíveskedjék.

Az első nyilatkozat egy elismerten *gazdagé:* báró Rotschild Alberté, ki még be sem jött az országba, de már a határon, a horvátjárfalui vámnál, midőn pénzt váltott, megragadja az idegennel szemben tanusított figyelem, aminek a vámhivatalban felfektetett emlékkönyvben így ad kifejezést:

»The most charming people and very polite to everybody I ever met in whole Europe.«

(A legbájosabb emberek és a legudvariasabbak is azok között, kiket Európában valaha is láttam.)

A. B. *Rotschild,* Paris, Rue Saigon.

Világjárók Svájcot tartják idegenforgalmi szempontból a legtökéletesebben felszerelt országnak. Annál kedvesebb ez a svájci elismerés:

»Budapestről visszatérve nem mulaszthatom el, hogy elismerésemnek minden vonatkozásban kifejezést ne adjak. Különösen vonatkozik ez a »3 nap Budapesten« jegyfüzetek beszervezésére, melyből mi svájciak is még igen sokat tanulhatunk, dacára annak, hogy úgynevezett utas-nemzet vagyunk.

Egyébként úgy Budapesttől, valamint a magyaroktól — akik a dánok mellett a legbarátságosabb lények azok között, akiket megismerni tanultam — teljes mértékben el vagyok ragadtatva. Rövidesen újra visszatérek. Barátságos üdvözlettel: Joachim *Wyss,* Zürich, Dufourstr. 46.«

»Husvétkor feleségemmel és ismerősökkel látogattam el felejthetetlen szép fő- és székvárosukba és indíttatva érzem magamat kitűnő szervezettségükért és fáradságos szolgálataikért köszönetemet kifejezni.

Kérjük, hogy a hozzánk beosztott idegenvezetőnek, ki fényes tehetségével, nyelvbeli tudásával és általános műveltségével valamennyiünket elragadott, leghálásabb köszönetünket kifejezni szíveskedjenek. Ő valóban mintája az elsőrangú idegenvezetőnek, ki telve mindazon előnyös tulajdonságokkal és legjobb neveltségű gentleman vonásokkal, melyek nemcsak vállalatának, de az önök megbecsült országának és népének, melyre régi fegyverbarátságunk idejéből oly szívesen emlékezünk, csak tiszteletet szerez stb. stb.

Willi Paul gyógyszerész, Orlau (Németország).

»1. Általában minden nagyon kielégítő volt.

2. A vonatokon nem volt semmi nehézség.

3. Azt javasolnám, hogy a szállóknál járjanak el aziránt, hogy különös gonddal kezeljék a szelvényfüzetes vendégeket, hogy azok egyenrangúnak érezzék magukat a készpénzfizető vendégekkel. Ajánlanám, kérjék meg a szállodákat, hogy ilyesvalamit mondjanak: »Mindig örülünk, ha szelvényfüzetes utasokat láthatunk vendégül.«

Jacob Wallach, 562 Pershing, St. Louis, Mo., USA.«

»Budapestet oly érdekesnek és elragadónak találtam, hogy 3 napos tartózkodásomat 7 napra hosszabbítottam meg. Remélem még visszajövök ide. Különösen el vagyok ragadtatva a székesfővárosi idegenforgalmi hivataltól és alkalmazottaitól, gróf Csáky vezetőtől, valamint a szálloda- és vendéglőszemélyzet udvariasságától. Ajánlom, hogy a nővezetők megafónt használjanak.

Miss Elma Warner, Brooklyn.«

»Első látogatásom, 1929 óta szeretem Budapestet. Azóta már háromszor voltam itt: 1930, 1933 és most 1935-ben a családommal.

Felhívás! Pruzsinszky Mihály borbély és fodrász egri fodrászmester **üzletét szándékozom átvenni.** Felkérem a nevezett hitelezőit, hogy a követeléseiket velem 3 nap alatt tudassák, mert a későbbi bejelentéseket nem veszem figyelembe.

Felli István, Eger, Bérc ucca 18.

Winfield *Averton,* Piedmont, California, USA.«

»Az ötnapos husvéti utazásról visszatérve kötelességemnek érzem magam és feleségem nevében megköszönni mindazt, amit városukban nekünk nyujtottak. Annyi előzékenységre és figyelemre találtam önöknél, hogy egész otthonosan éreztük magunkat. Mindkót vezető nagyon sokat fáradozott velünk. Érdekes magyarázataik nem száraz számbeli adatok, hanem érdeklődésre számot tartó előadások. Meg kell állapitanom, hogy ama sok európai városban, ahol hasonló szolgálatban részem volt, sehol sem találtam olyan összhangot idegenvezető és utas között, mint önöknél s ezért mindkettőjüknek hálás köszönet jár.

A szállodai ellátás és kiszolgálás kitűnő. Budapest rendkívül szép. A sugárzó tavaszi napban legszebb arcát mutatta nekünk. Messze vezetne, ha minden benyomásról számot adnék, de legyenek meggyőződve, hogy társaságunk legnagyobb része, ha ideje és pénze engedi, újra ellátogat önökhöz. Ugy baráti, mint ismeretségi körömben sokat fogok Budapestről beszélni és érte cselekedni.

E. Heise, Berlin-Lichterfelde.«

Kiváló tisztelettel

Bársony Oszkár
vezérigazgató.«

— **A kékesi MAC-sporthét.** Szeptember 18-tól 22-ig tartották meg Kékesen a *MAC* szokásos őszi sporthetét. 19-én kezdődtek meg a tenniszversenyek, melynek eredménye a következő: Férfi egyes hendikep: első hely *Péteri* Jenő és *Radocza* Gábor között pesten kerül eldöntésre 26-án, csütörtökön a MAC margitszigeti center court pályáján délután ½4 órakor, ugyszintén a döntője a női egyes hendikepmérkőzésnek *Záborszky* Elly és *Summer* Aranka között. A vegyes páros első helyezettje *Zupka* Baba—*Szendy* Béla pár, második őrgróf *Pallavicini Roger—Geiszt* Marlyval, harmadik *Pleschmidt* Jenő—*Záborszky* Ellyvel és dr. *Pétery* János—*Zboray* Gyulánéval. Kizárásos férfi páros verseny első *Pfaff—Kékesy,* második *Radocza* Gábor—*Pleschmidt* Jenő-pár, harmadik gróf *Csáky* István—*Faragó* László és *Szemety* —dr. *Várady*-pár. Női egyesben harmadik *Csonka* Lászlóné és *Zupka* Baba. Férfi egyesben harmadik *Pleschmidt* Jenő és *Kékesy* Márton. 20-án és 21-én este 6 órától bridzs tim csapatverseny került lebonyolításra. Eredmény: a *Szomjas* György-tim győzelme. 22-én, vasárnap páros szerencse bridzsverseny volt, melynek eredménye: I. *Hudovernig* Lászlóné—*Kovács* György. Szombaton este nagyszabású táncestély volt ifj. *Wahlkampf* Henrik és *Szedmáky* József rendezésében, mely estélyt a következő párok nyitották meg: Ifj. *Wahlkampf* Henrik—*Winchkler* Éva, *Szedmáky* József—*Astutó* Flaminia hercegnő, *Tóth* Miklós—*Zupka* Baba, *Gallei* István—*Péterfy* Judit. Az érkező előkelőségeket gróf *Csáky* István, a MAC képviselője fogadta *Péteri* Jenő döntnökkel. A bálra megérkezett *Winchkler* István kereskedelemügyi miniszter családjával és őrgróf *Pallavicini* Alfonzék. Pontban 12 órakor nagyszabású táncbobverseny következett, melynek zsűrije gróf *Csáky* István, *Miakich* Károly, *Rubner* Károly, *Krencsey* Mädy, *Megyery* Ella voltak. A táncbobverseny eredménye a következő: I. *Záborszky* Elly—*Aich* Hubert és *Szomjas* Györgyné—*Kovács* Miklós párok holtversenyben. II. *Winchkler* Éva—*Tóth* Miklós és *Zupka* Baba—*Szedmáky* József párok. III. *Astutó* Flaminia hercegnő—*Gallei* István és *Zboray* Gyuláné—*Bezzegh Huszágh* István lettek. A tánc a legjobb hangulatban folyt a reggeli órákig, mely után a társaság a kékesi sportétteremben folytatta a mulatságot. A megjelentek közül a következők neveit sikerült feljegyezni: Winchkler István és családja, őrgr. Pallavicini Alfonz és felesége, őrgr. Pallavicini Roger, Pallavicini Margit, gróf Csáky István és felesége, Erney Károly és felesége, Zupka Lajos és családja, Raffay Béla és családja, Orphanides Nóra, Vértesy Ilus és Mária, Münich Aladárék, Záborszky Viktorék, Záborszky Rezső és leánya, Zboray Gyula és felesége, Lyka István és felesége, br. Weisz Alfonzné, Csonka László és felesége, Geiszt Marley és Gáspár, Szomjas György és neje, Austutó Flaminia hercegnő, Dusoczky Károlyné, Bezzegh Huszágh Éva, Pétery Jenő és felesége, Thassy Mihály és neje, Hudovernig László és felesége, Koós Ödön és felesége, Bókay János, Krencsey Mädy Reichardt Emilné, Tölgyes István és felesége, Ábrányi Kornélné, Heinrich József és felesége, Fejér Leó és leánya, Megyery Ella, Miakich Károly, Petrovich Vidor, Rubner Károly, Schmidt Richárd, Berczelly György, Pétery János, Horváth György, vitéz Toth Aladár. Vasárnap este ünnepélyes díjkiosztó vacsora keretében ifj. *Walkampf* Henrik a MAC nevében felköszöntötte a résztvevőket és megköszönte a szálló igazgatóságának támogatását. A verseny díjait *Winchkler* Istvánné adta át. A rendezés munkájáért dicséret illeti a sporthét főrendezőjét, ifj. *Walkampf* Henriket; a bál rendezőjét, *Szedmáky* Józsefet; a tenniszversenyek intézőjét, *Pleschmidt* Jenőt és a bridzsvezetőt, *Toth* Miklóst.

— **Hirhedt ékszertolvajt hajszol a rendőrség.** A főváros területéről kiüldözött gonosztevők leginkább Pest környékén, a főváros közelében lévő *falvakban vertek tanyát* s az utóbbi időben ismét garázdálkodnak. A rendőrségnek egy hirhedt, fegyházból nemrég kiszabadult, megrögzött *ékszertolvaj* adja a legtöbb gondot. Hol egyedül, hol társaival *fényes nappal fosztogatja* a környék falvainak magános villáit és lakásait. *Siska* Mihály a neve, 40 éves, kissé görnyedthátú, barnaszemű, magashomlokú, kissé elállófülű, körülbelül 170—174 cm. magas. Magyarul, tótul és csehül beszél, valószínűleg *álnéven bujkál* a fővárosban vagy a környéken. Legutóbb szürke sapkát, szürke térdnadrágot és valószínűleg bordázott gumitalpú cipőt viselt. Ha valaki látja Siskát — ezt kéri a rendőrség a *Pesti Napló* útján a közönségtől — a legelső rendőrnek vagy csendőrnek adja át. Ha búvóhelyéről, esetleg álnevéről és társairól tud valaki valamit: értesítse a budapesti, vagy mátyásföldi rendőrséget. *A nyomravezető jutalomban is részesül.*

AZ IDŐ *(Rendkívül változékony.)* Közép-Európában a legutóbbi két nap szép ideje után meglehetősen erős változás állott be. Az egyik ciklon, amely a kontinens nyugati szélein okozott állandó viharokat, tovább vonult a Keleti tengerre és a keddi napon ott okozott erőteljes orkánszerű áramlásokat. Nyomában az Óceán felől újabb ciklon közeledett, amely Angliában és Franciaországban okoz locsapódásokat. Az Alpesekben és Felső-Olaszország egyes részein ugyancsak esős az időjárás. Száraz jellegét már csak Közép-Európa keleti része tartotta meg. Hazánkban az elmult 24 óra alatt száraz volt az idő, de felhősebbre fordult és a szél a nap folyamán kissé megerősödött. Északi légáramlatok alakultak ki. A Keleti tenger felől jövő ciklon mögött a sarki tájakról meglehetősen hideg légtömegek áramlanak le, úgyhogy csaknem egész Skandináviában már fagypont alá szállott a hőmérséklet és Németországban, valamint a kontinens nyugati részein a lehűlés olyan erős, hogy csak 15—17 fokra emelkedett a nappali hőmérséklet. Ezzel szemben hazánkban a hőmérsékleti viszonyok még meglehetősen kedvezőek annak dacára, hogy a nyugati megyékben már csak 19 fokra emelkedett a temperatúra. A Tiszántúl még mindig 28—29 fokot mértek. Ez az abnormisan magas hőmérséklet már nem tart sokáig, amennyiben a nyugati hűvösebb légtömegek valószínűleg tovább hatolnak nálunk is és a lehűlés az ország keleti részein is bekövetkezik. Ezzel kapcsolatban a felhősödés nyugat felől szintén fokozódni fog és nagy a valószínűség, hogy a szerdai napon ugyancsak nyugat felől újabb esők jönnek és esetleg zivatarokat is kaphatuk. *Dr. Massány Ernő* m. kir. főmeteorológus.

A Meteorológiai Intézet jelenti: Várható időjárás a következő 24 órára: Mérsékelt légáramlás. Változó felhőzet. Néhány helyen, de inkább csak nyugaton és délen záporeső, esetleg zivatar. A hőmérséklet egyelőre még kissé csökken.

— Vízállás. A Duna Dunaremete—Budapest és Baja—Újvidék között árad, máshol apad. Alacsony vízállású. Dunai vízállások: Schärding 156, Passau 193, Struden 126, Stein —73, Bécs —100, Pozsony 41, Komárom 154, Budapest 94, Paks —19, Baja 44, Mohács 71, Gombos 174, Újvidék 100, Zimony 11. A Dráva Barcsnál —66. A Budapest feletti Dunaszakaszon a legkisebb gázlómélység Lipótnál 15.5, Kisbodaknál 16.5, a Budapest alatti Dunaszakaszon Koppánynál 19 deciméter. A Tisza Tiszafürednél árad, máshol apad. Igen alacsony vízállású. Tiszai vízállások: Tiszaújlak —70, Vásárosnamény —160, Tokaj —54, Tiszafüred —56, Szolnok —96, Csongrád —175, Szeged —116. A Szamos Csengernél —48. A Körös Békésnél —104, Gyománál —112. A Maros Makónál —44. A Balaton Siófoknál 55. A Velencei tó Agárdnál —10.

— **Eiselsberg és Aschoff orvosprofesszorokat díszdoktorává avatta a debreceni egyetem.** *Debrecenből* jelentik: Kedden délelőtt avatták díszdoktorrá a debreceni egyetemen báró Anton *Eiselsberg* bécsi és Ludwig *Aschoff* freiburgi egyetemi orvostanárokat. A fényes ünnepségen rendkívül előkelő közönség jelent meg. *Benedek* László rektor mondott megnyitóbeszédet, majd *Orsós* Ferenc orvoskari dékán ismertette a két kiváló tudós nagy érdemeit és hangsúlyozta, hogy mind a ketten sok magyar orvost is neveltek. Ezután Benedek László rektor beszélt a két tudós jelentőségéről. A 75 éves báró Eiselsberg hosszabb beszédben köszönte meg az ünnepeltetést. Elismeréssel szólt Magyarország kulturális erőfeszítéseiről és gróf *Klebelsberg* Kuno hatalmas alkotásairól. Ezután azt hangoztatta, hogy *az orvosoknak állandóan a béke érdekében kell agitálniok.* Félre kell tenni azt a régen lejárt mondást, hogy: »Si vis pacem, para bellum« és ehelyett örökké ezt kell hangoztatni: *»Si vis pacem, para pacem«.* Beszédét »Éljen Magyarország!« kiáltással fejezte be. Aschoff tanár hasonló szellemben beszélt, azt hangoztatta, hogy *az orvostudomány nem ismer határokat és mindenütt gyógyít, ahol az embereknek segítségre van szükségük.*

— **Budapest és a Pestkörnyék vitás kérdése.** Budapest és a Pestkörnyék vitás kérdései sorában legelől áll *a fővárosi kövezetvám,* amelyet a háború óta felemelt díjtételei miatt egyformán sérelmesnek tart az ipar, a kereskedelem és a mezőgazdaság. Vasárnap az Ipartestületek Országos Központjának közgyűlésén is napirendre kerül ez a kérdés. A pestkörnyéki iparosság nevében az újpesti ipartestület a központ elé terjeszti ezt a sérelmet azzal a kívánsággal, hogy *a főváros a vámtételeket szállítsa le a békebeli nívóra, a tranzitó forgalomban pedig mondja ki a vámmentességet.* A pestkörnyéki iparosságnak egy másik sérelme is tárgyalásra kerül a közgyűlésen. Igazságtalannak tartja az iparosság, hogy a Beszkár, amelynek nagy forgalmat biztosít Ujpest, Rákospalota, Kispest, Pestszenterzsébet és Pestszentlőrinc, *semmiféle megrendeléssel nem támogatja a környékbeli iparosságot.* Ugyanez a helyzet a székesfővárosi Gázműveknél is, amelynek a pestkörnyéki városokban nagy számmal vannak fogyasztói. Az államrendőrségtől is ruházati megrendeléseket vár a pestkörnyéki iparosság azzal az indokolással, hogy az államrendőrség hatásköre az említett városokra is kiterjed és ezek jelentős összegekkel járulnak hozzá a rendőrség fenntartásához.

= **Akinek a szívműködése rendetlen, úgy érhet el** erőlködés nélkül megfelelő könnyű székelést, ha reggel éhgyomorra egy kis pohár természetes »Ferenc József« keserűvizet iszik.

= **Gyomorrontásnál gyorsségély egy félpohár Igmándi.**

Ortodox templomban férfi és női imaszékek Budán, II, Margit krt 7. sz. a. (Mecset uccai bejárattal) mérsékelt bérleti összeg mellett még kaphatók. A templomgondnokság

Sebők Zoltán

Tatán a 311-es Szakmunkásképző Intézet Kernstok Károly Kallégiumában működő képzőművészeti szakkor tagja Kopernikuszról készített lívómetszete szerepel a most megrendezett kiállításon.

Dolgozók Lapja / Komárom / 1974. máj. 11

Sebők Zoltán műkritikus

Vajdasági magyar képzőművészet

— beszélgetés Sebők Zoltánnal —

— Trianon után a közelmúltig jugoszláviai magyar művészetről beszélhettünk, ha egyáltalán beszéltünk. A vajdasági magyar művészetről is lehet összefoglalóan szólni. A huszadik századi státus-változások ellenére volt/van/nyilván lesz is magyar képzőművész és képzőművészet a volt Jugoszlávia területein. Hogyan, milyen módon lehet ezt sajátos művészettörténeti jelenségként értékelni?

— A kérdésre szakszerű választ nem tudok adni, mert nem vagyok művészettörténész, mi több, nekem semmiféle professzióm nincs. Mint a képek iránt érdeklődő azt tudom mondani, hogy a kérdés roppant nehéz. Amint kimondjuk, hogy jugoszláviai vagy vajdasági képzőművészet, máris érzékeljük fogalmazásunk botrányosan pontatlan voltát. Mondhatjuk-e azt, hogy jugoszláviai, amikor Jugoszlávia már nem létezik, s mondhatjuk-e azt, hogy vajdasági, amikor Vajdaság, mint autonóm politikai egység, ugyancsak nincs már? De miként fogalmazzunk akkor? Mondhatjuk, hogy szerbiai, esetleg kis-jugoszláviai magyar, vagy a korszellemnek megfelelően nagy-szerbiai kis-magyar, illetve kis-jugoszláviai nagymagyar. Miközben pedig így variálgatunk, felvetődik a kérdés, mit kezdjünk azzal a szabadkai származású magyar festővel, aki Belgrádban tanult, majd élete java részét hol Zágrábban, hol Londonban töltötte, több külföldi csoportkiállításon az egykori Jugoszláviát képviselte, az új földrajzi-politikai terminológia meghonosodását már meg sem érhette. Vagy hova helyezzük azokat, akik vegyes házasságból születtek, s legnagyobb biztonsággal a képzőművészet nemzetek fölötti vizuális nyelvét használják. S azokról még nem is szóltunk, akik Vajdaságban kezdték pályájukat, de az ottani szellemi sivárságból, vagy a háború elől menekülve, valamelyik európai kultúrközegben találták meg második otthonukat.

Mert ilyenekből is akad bőven. Mindenesetre a peremlét legbiztosabb ismérve, hogy már ezen az alapszinten sincs szavunk a megnevezésére. Utólag visszatekintve a vajdasági magyar képzőművészet utópia a szó eredeti értelmében: nincs helye=U-toposz. Teljesen igaza van *Tolnai Ottónak*, amikor a következőket írja Meztelen bohóc című esszékötetében: *„A jugoszláviai magyar irodalomról talán még sejt ezt-azt a világ, ám a jugoszláviai magyar festészettel mind a mai napig nem tudott mit kezdeni a magyarországi műkritika. Hihetetlen, de egyetlen érdemleges írás sem született ebből a tárgykörből. Akár botrányosnak is nevezhetnénk ezt. De sajnos, a jugoszláv kritikusok, galeristák sem tudják hová helyezni."* A helyzetet csak súlyosbítja, hogy a jugoszláviai magyar kritika sem foglalkozott vele érdemben. A vajdasági magyar kultúrában a kritika műfaját zömmel irodalmárok, gyakorló művészek és újságírók művelték, méghozzá többségük igen rapszodikusan. Éppen ezért, amikor a világ civilizált központjai sorra fedezik fel maguknak az indiánok vagy az afrikai népek művészetét, egyáltalán az eddig figyelemre nem méltatott régiók művészetét (ami manapság mélységesen posztmodern tettnek számít), ugyanakkor, attól tartok, a vajdasági képzőművészet még ebbe az egzotikus sorba sem tud érdemben csatlakozni. Mert specifikuma az, hogy tulajdonképpen nincs specifikuma. Abban a Jugoszláviában fejlődött ki, mely arra esküdött, hogy a kultúra nemzeti értelemben multikultúra.

— Mivel a művész/művészet származáshoz, anyanyelvhez, etnikumhoz, kultúrához (is) köthető, van-e különbség a szerb, horvát, macedón (vagy más) uralkodó kulturális környezetben létrejött magyar művészetek között? Vagy: magyar művész és művészete csak sajátos kulturális szigetként értékelhető?

— Megítélésem szerint az egykori Jugoszláviában tevékenykedő művészeket a kérdésben szereplő dilemmák nem igazán izgatták. Mint az imént mondtam, Jugoszlávia példamutatóan multikulturális volt. Ami azt jelenti, hogy fölültél a vonatra, és néhány óra alatt vagy az ortodox szláv, vagy az alpesi, vagy a mediterrán kultúrában találtad magad. Inspirációért nem kellett a szomszédba menni. Ki-ki maga dönthette el, miből merít, és mely esztétikai alapállás mellett kötelezi el magát. Éppen ezért a magyarországi művészekhez viszonyítva a vajdasági alkotókat távolról is szemet szúró stiláris sokrétűség jellemzi. Nem hinném, hogy öt-tíz évvel ezelőtt bárkiben is fölmerült volna, hogy amit csinál, az sajátos kulturális szigetként értelmezhető. A művészek tették, amit tenniük kell, s nem foglalkoztak azzal, hova helyezi őket a tulajdonképpen nem is létező kritika.

— Milyen műfaji arányok alakultak ki, s hogyan változtak e században a vajdasági magyar művészetben?

— A kérdésre természetesen nehéz egzakt választ adni. Mindenesetre a korabeli magyarországi művészekhez viszonyítva a vajdasági alkotók bizonyára nagyobb vonzalmat tanúsítottak az olyan alternatív műfajok és médiumok iránt, mint a vizuális költészet, az akció, a film, a videó, a telefax.

— Voltak-e, s kik, vezérlő csillagai, meghatározó egyéniségei ennek a művészetnek?

— Természetesen minden kultúrának vannak meghatározó egyéniségei. Ami a vajdasági magyar képzőművészetet érinti, az alkotók helyett csak nagyon szubjektíven tudok véleményt mondani. Biztos vagyok benne, hogy a maga egyéni lelki konfliktusaival derekasan szembenéző és vizuálisan is roppant értékes eredményeket adó *Hangya András* munkássága soksok művész számára jelentett egyfajta útmutatást. Az is nyilvánvaló, hogy *Sáfrány Imre*, a tragikus sorsú „sámán" elementáris festészete szintén e művészet nagy pillanata. Ugyanakkor nem hagyhatjuk ki a sorból a szabadkai-újvidéki *Bosch+Bosch* csoport tevékenységét sem, mely megítélésem szerint nem is annyira az egyéni teljesítményeiben, hanem a csoport által képviselt alkotói magatartás felszabadító erejével hatott ebben a kultúrközegben.

— A különböző népek és etnikumok együttélése hogyan hatott a vizuális művészetekre?

— A különböző népek és népcsoportok konstruktív együttműködése természetes, magától adott volt. Nem nyilatkozhatok a képzőművészek nevében, de ami engem illett, ma sem vagyok például tisztában azzal, hogy a szerb nyelven beszélő barátaim és kollégáim közül ki volt a szerb, a horvát, a bosnyák, esetleg a macedón. Ezekkel a kérdésekkel az egykori Jugoszláviában senki sem foglalkozott. Nem hiszem, hogy a képzőművészek esetében más lett volna a helyzet.

— A magyarországi művészet hogyan volt jelen Trianon után, s ennek milyen történetileg is jellemezhető periódusai vannak?

— A magyarországi művészet, benyomásaim szerint, semmilyen tekintetben nem gyakorolt nagyobb hatást a vajdasági alkotókra, mint bármely más kulturális központ. Mi több, az ötvenes években a politikai helyzet hatására a vajdasági művészek inkább a jugoszláv művészet és a jugoszláv médiumok segítségével próbáltak meg lépést tartani a világ képzőművészeti életével. A hivatalos magyarországi művészetet Vajdaságban általában konzervatívnak találták. Az alternatív műhelyek, az alternatív alkotók hatását is igen nehéz kimutatni, valószínűleg csak személyes kapcsolatokra korlátozódott.

— A vajdasági művészet (magyar is!) fórumai (tárlatai, múzeumi rendezvényei, művészteípei) sorában a sajtó (Új Symposion, Híd) is nagy szerepet vitt.

Az új művészeti médiumok megjelenésében es terjesztésében a vajdasági sajtó és könyvkiadás szerepvállalása hogyan értékelhető?

— A jelenség értékelésére már csak azért sem vállalkozhatok, mert magam is részt vettem benne, nem tudom a külső szemlélő tárgyilagosságával megítélni. Ám utólag visszatekintve számomra is zavarba ejtő mozzanat az, hogy a kelet-európai országokkal ellentétben a vajdasági magyar kultúrában az avantgárdnak, illetve az alternatív művészetnek sajátos státusa, helyzete volt. míg a térség országaiban az avantgárd jobbára csak cenzúrázott, megszűrt-megszelídített formában kerülhetett a nyilvánosság elé, addig a vajdasági magyar kultúrközegben gyökeresen más volt a helyzet. Az avantgárd uralkodó, már-már kötelező kifejezési formává lépett elő. Nemzetekfölöttisége és politikai semlegessége kitüntetett szerepet biztosított neki. Miközben a legszélsőségesebb formabontó kísérletek zökkenőmentesen publikálhatók voltak, állami támogatásban részesültek, addig az egyes nemzetek sorskérdéseivel (pl. asszimiláció) foglalkozó munkák alkotóit szinte közellenségnek tekintették. Az a gyanúm, hogy az avantgárdot a vajdasági kultúra paradoxális módon egyfajta védőpajzsként használta. Ez kultúrtörténeti tény, amelyre a kelet-európai térségben, ismereteim szerint, példa nincs.

— Milyen változásokat él át a volt Jugoszláviában élő magyar művészet a háborús időkben?

— A háború sajnálatos következménye az, hogy a vajdasági magyar képzőművészek zöme külföldre, elsősorban Magyarországra távozott. Ami viszont az otthon maradt művészeket illeti, hadd beszéljek csupán egyetlen példáról. A Budapest Galéria kiállítóházában láthatták egy vajdasági festő, *Maurits Ferenc* életmű-kiállítását. Évek óta követem Maurits munkásságának alakulását, s mégis óriási megdöbbenés számomra, ami a kiállításon kiviláglik: intuitív alkatról van szó, aki a környezet legkisebb rezdüléseit is képes papírra vinni. Ez a művész 1991-ben két sorozatot is készített, melyek egyszerűen összemérhetetlenek. Egyfelől ott vannak a Párizsi Füzetek képei, melyek a mai nyugati művészetnek akár közhelyei is lehetnek, másfelől viszont készített egy Bosznia-sorozatot, ami stilárisan — s ezt nehéz kimondani — az ötvenes évek informel és újfiguratív tendenciáival mutat szoros rokonságot. Olyan törekvésekkel tehát, amelyek a világ művészetében már tökéletesen aktualitásukat veszítették. A világ művészeti kirakata ma arról igyekszik meggyőzni bennünket, hogy a szenvedés idejétmúlt, krisztusi csökevény. A volt Jugoszlávia területén viszont mindennapi gyakorlat.

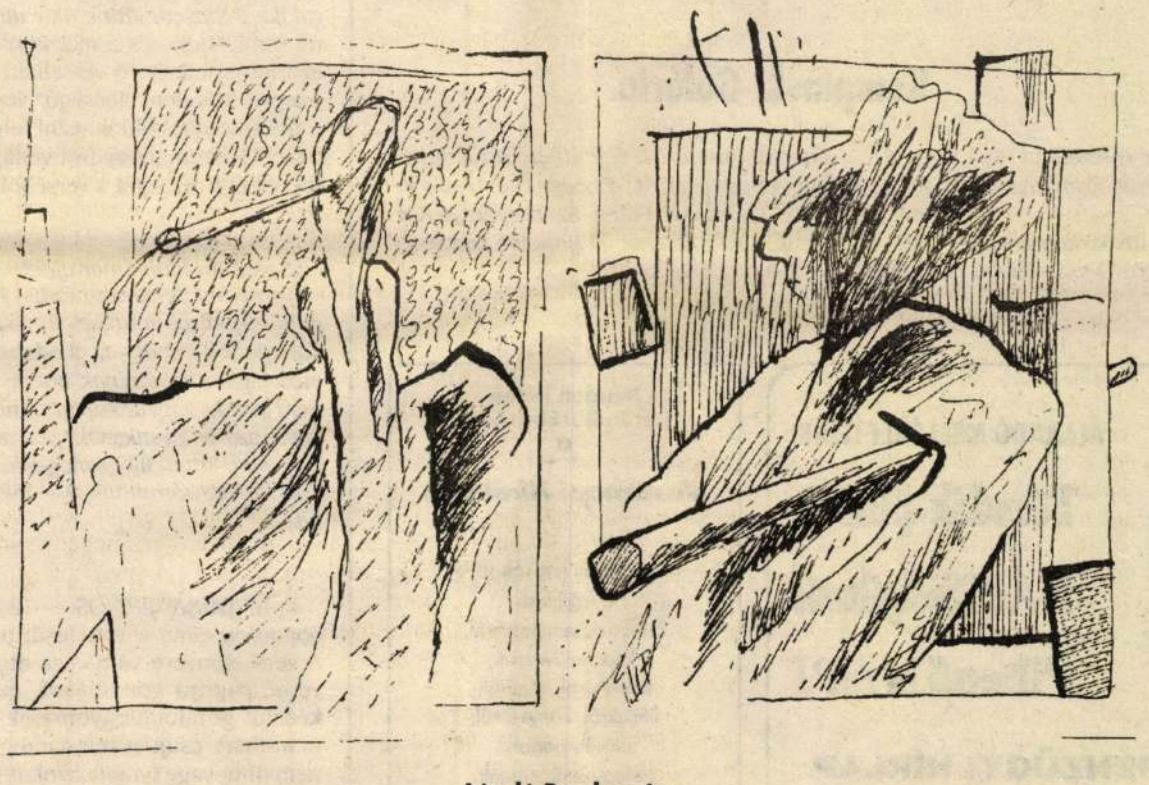

László Bandy rajza

Sümegi György — Tóth Piroska

MÁS

Egy életmű töredéke

Almásy Aladár kiállítása a budapesti Kiállítási Csarnokban (Budapest, XIV., Olof Palme sétány 1.) január 21-dike és február 20-dika között tekinthető meg.

A főiskolai diploma (1976) óta alig volt olyan országos grafikai kiállítás, amelyen Almásy Aladár ne szerepelt volna sikerrel. Az utóbbi évek alkotásban telt csendje után most újra kiállítással jelentkezik a 80-as évek végétől készült briliáns rajztechnikájú műveivel.

Ilyen volt, ilyen lett

Ezzel a címmel állították ki munkáikat a dunaújvárosi *Intercisa Múzeum* restaurátorai (*Dunaújváros, Városháza tár 4.*) A rendhagyó tárlat február 20-áig tekinthető meg.

„Új szerzeményeinkből 1991–1993" Kiállítás a Szombathelyi Képtárban

A nyolcvanas évek végéig még csak-csak jutott költségvetésünkből — alapfeladatunkra — a műtárgyvásárlásokra. Azóta időnként a puszta fennmaradásunk biztosítása is kérdéses — írják a képtár munkatársai.

Gyűjteményeink gyarapításáról mégsem mondhatunk le. Nehéz helyzetünkön komoly anyagi erővel a minisztérium segít, biztosítva a koncepciózus fejlesztést. Más forrásokból — hagyaték, csere, ajándék, átadás — ugyancsak szépen gazdagodik az intézmény.

1990-ben egy kamarakiállításon „számoltunk be" eredményeinkről. Most újabb három év termésből válogattunk, a szolid számvetés igényével.

A kiállítás február 13-áig tekinthető meg.

Hangverseny

Január 21-én 18 órakor a Goethe Intézetben (Budapest VI., Andrássy út 24.) a Forrás Kamarazenei Műhely ad hangversenyt.

A fiatal magyar zenészekből álló kamarazenei együttes 1992-ben alakult azzal a közös szándékkal, hogy Kurtág György és Rados Ferenc műveit megszólaltassák. Együttműködésük igen sikeres, bár még csak rövid ideje tart. Repertoárjukból, mely egyaránt tartalmaz reneszánsz és kortárs zenei műveket, most Reger, Hindemith és Brahms műveit játsszák.

Goldoni papíron

Kiállítás a Petőfi Irodalmi Múzeumban (Budapest VI, Károlyi Mihály u. 16.)

A Goldoni-megemlékezések keretében a 3 Veneto Tartomány, a nagy komédiaíró szülőföldjének 41 művésze tiszteleg 82 Goldoni-ihlette alkotásával a mester előtt. A kiállítás megtekinthető 1994. február 20-áig, az alábbi nyitvatartási rend szerint: keddtől péntekig 10–16 óráig, szombaton és vasárnap 10–17 óráig.

Pécsi Kisgaléria

A Pécsi Kisgalériában (Pécs, Szent István tér 4.) február 6-áig tekinthető meg Varga Géza Ferenc szobrászművész kiállítása.

Óbudai Társaskör

Az Óbudai Társaskörben (Budapest, III., Kiskorona u. 7.) január 23-án 16 órakor kezdődik Décsi Zsuzsanna (brácsa) és Gábor József (zongora) hangversenye. Műsoron: J. S. Bach, Milhaud és C. Frank szonátái.

No 5. Galéria

„X: Ez véletlenül lecsöppent.
Z: A véletlen szükségszerű.
X: De szép, olyan esetleges.
Z: Van-e esetlegesebb?
X: Esetleg, legesetlegesebb?
Z: Cseppents!!
X: Nem szép, olyan szándékolt.
Z: Lehet-e szándékolatlanabb?
X: Szándékosan esetleges?!
Z: Várj a véletlenre!"

(Szőnyei György)

Szőnyei György „DROPS" (Cseppek) c. kiállítása 1994. január 22.—február 12. között látható a No 5. Galériában (V., Apáczai Csere J. u. 5. az udvarban balra).

Kempinski Galéria

„6 x 2" címmel január 31-éig látható a Kempinski Galériában (Budapest, V., Erzsébet tér 7–8.) Jovián György, Stafanovits Péter, Szentgyörgyi Kornél, Tóth Ernő, Végh András és Vilhelm Károly kiállítása.

Szerkesztői üzenetek E héten válaszol: Ladik Katalin

H. M. KAZINCBARCIKA — Tisztelt Hölgyem! Idézem hozzám intézett levelének egy részletét: *„Kedves Ladik Katalin! Művei és munkássága során jól ismerem önt, kedvelem, amit csinál, és becsülöm azért, ahogyan csinálja. A sors úgy hozta, hogy bár gyakran megfordultam a modern irodalom műhelyeiben és számítottam is rá — személyesen eddig még nem találkoztunk. Hosszú évek óta először küldök anyagot hivatalos magyar újságnak: tetszik nekem ez a mostani ÉS: újságírói tartása, gerince van, modern grafikák, versek, színvonalas riportok teszik vonzóvá."* Kedves H. M.! Megköszönöm a nekem és a szerkesztőségnek szóló bizalmát, valamint elismerő szavait. Az igazi örömöt azonban műveivel találkozásom szerezte. Képkölteményei, noha hagyományosnak mondható módszerekkel készültek, tartalmilag, de még formailag is tudnak egyénit, noha nem mindig újat mondani a költészet e sokak által művelt mezsgyéjéről. Ha Pesten jár, ne kerülje el szerkesztőségünket, így többé nem lesz akadálya személyes találkozásunknak.

K. P. BUDAPEST — Tisztelt Ifjú Hölgyem! Mindössze annyit árult el magáról, hogy 16 éves gimnáziumi tanuló. Beküldött két versének címe: *A halál*, valamint *Én szerelmes vagyok a halálba*. Mindkét verse zárkózott természetéről, rendkívül erős érzelmi életéről, és nem utolsó sorban a versírásban való némi jártasságáról tanúskodik. Verseiben az oly szenvedélyes hangon megírt, erotikával túlfűtött halálvágy éppen rendkívül fiatal életkoráról és élettapasztalat-hiányáról árulkodik. De mindennek eljön az ideje. A szerelemnek is. Mire ezeket a sorokat olvassa, remélem, a szerelem is bekopogtatott az ön ifjú életébe. Kísérelje meg a következő versben a halál szót a jobban odaillő szerelem szóval helyettesíteni, meglátja, milyen egyszerű a megoldás. Kedves K. P.! Ön nem a halálba szerelmes, hanem a szerelembe. Ez így is van rendjén. Ami a versírást illeti, azt tanácsolom, írjon továbbra is. Kívánom, legyen továbbra is szerelmes, lehetőleg egy élő emberbe.

Én szerelmes vagyok a halálba

*én szerelmes vagyok
a Halálba,
vágyódom utána,
sírva kérem,
minden éjjel,
jöjjön, szeressen,
csókoljon öleljen,
remegő testemet
szorítsa magához,
s cserébe
könnyeimmel borítom be.
Várom, hogy fekete
keze fehér
vállamhoz érjen.
Simuljon hozzám
sötét gonosz teste,
megrontómmá
váljon egész
sötét lelke.
Bíbor szerelmem
ki nem éghet soha,
az idő múltával
egyre csak sötétül,
s mire eléri az ébenfeketét,
Ő eljön értem,
s én elnyerem végre
a kielégülést.*

K. O., GYULA — Mivel nem küldött felbélyegzett válaszborítékot, ezúttal válaszolok önnek. Mindkét verse *(Nagymama fülbevalója, Sohasem láttok már ufót?)* a versírásban való jártasságáról tanúskodik, és a múltkori levelemben említett humorérzéke ezúttal is fellelhető verseiben. Sajnos, mindkét verse a kortárs magyar irodalom „fecsegő" vonulatát követi, nem kevés sikerrel. Jópofáskodni, köldöknézni lehet versbe tördelve is — de kit érdekel? Hiszem, hogy írói vénájából futja igényesebb versekre is. Idézek egy részletet a verséből:

*„Sohasem láttok már ufót?
— fecni — / Senki sem tudja, / mióta aszfaltoznak itt, / ezek a lapátkezű,szőrös munkások, / szép nagy út lesz ebből, / csak ezt hajtogatják mindig az ebédszünetben, / szilvapálinkát isznak / és erős cigarettát szívnak hozzá, / és húst esznek, nem zöldséget, nem kecske vagyunk mi, / mint az ámerikaiak, / mondják a lapátkezű, szőrös munkások, / és nevetnek, olyanok ezek, / mint akik még nem láttak ufót,/ meg nem is látnak már soha, / mert mindig csak lefelé bámulnak, / a földre, /mert mindig csak aszfaltoznak,..."*

K. Á., DUNAÚJVÁROS — Tisztelt Uram! *Hét monológ (Joyce-ra gondolva)* című versciklusát nem javaslom közlésre lapunkban. A vers előnyére válna, ha átgondoltabban, fegyelmezettebben vetné papírra gondolatait, mert egyébként magánhasználatra készült gondolatlenyomatok, az „automatikus írás" termékei maradnak csupán mindaddig, amíg ihlettel párosult fegyelem nem önti, vagy faragja azokat verssé.

NAPI gazdaság
ÁLLANDÓ MELLÉKLETEINK:
Tőzsdék-piacok
NAPI Szolgáltatás
Pihenő NAPI
1135 Budapest, Csata u. 32.
Tel.: 120-8062, 149-0305
Fax: 140-8111
GAZDASÁGI ÉS PÉNZÜGYI HÍRLAP

Minden héten két kulturális oldal a
Vasárnapi Hírekben
Hírek, kritikák a legújabb színházi bemutatókról, képzőművészeti kiállításról, zenéről, filmekről, könyvekről, művészportrék, írójegyzetek, tárcák.

Aki némileg ismeri a pszichológiai-filozófiai fordítások gyötrelmeit, a gondolati pontosság-világosság vitáját stílussal-árnyalással, csak az mérheti fel Halasi lírájának eszközkészletét a maga teljességében. A fordítások egy — néha szinte követhetetlenül bonyolult — versbeszéd ornamentikájának kialakulását segítették elő. Pontos formaérzékkel alkotott, több síkon feltornyosuló versépületeket emel a költő, a legprofánabb történést is kozmikus kontextusba helyezve. Ízelítőül idézek az *Isten passzusa* c. költeményből (amint épp tömegközlekedik „Öregisten Urannosz"): *„Ám / kit ne viselne meg: deres őszi reggelen ülni / röpködő mínuszokban, szilvóriumszagu népek / közt kuporogva holmi kifordult bélü ülésen...*" Számomra értékes költői tulajdonság, ha valaki így képes hexametrizálni, szinte a beszélt nyelv ritmusában. Esemény és nézet ezenfelül tartalmilag átvilágítják egymást az emlékezésben, vállalva a torzításokat is, az elrajzoltságot is, akár a tévedés lehetőségét is. És mindez megtörténik a szemünk előtt, beleíródik a versbe. Egyszerre a történet, a reflexiói, a következményei, a hatása. Szinte azt mondanám: posztmodern Arany-balladákat olvashatunk.

Ott van e költészet gyengéje is, ahol az ereje. A szempontok bősége szétveri a vers folyamatát, zökken, torzul a mesélés, maradnak elvarratlan szálak. Nem beszélve arról, hogy ilyen metafizikai fegyverzettel a semmiből is lehet költeményt csinálni. Maga a költő is egyszerűsítene, az első — *Vivace* — ciklus után, amelynek 11 verse több mint a kötet felét teszi ki, egy szigorúbban kovácsolt, kevésbé barokk versvilágba csöppenünk. Időben ezek — a dátumozás szerint — körülbelül egy időben születtek a hosszasan kifejtődőkkel, ezért érdekes, hogy — azokkal szemben? mellett? — inkább jelzésszerűek, inkább líraibbak. És inkább rokonai a dátumozatlan, így talán a legfrissebb Halasi-versvilágnak. Persze mást is akarnak ezek a versek, mint az első ciklus versei, eltűnik a szemlélés eleme, szigorodik a technika. Mesélés, epikai intenció helyett állóképek, felismerések adott nézőpontból. A rövidebb, szigorúbb formák nem adnak teret a fecsegésnek: *Ők hárman az óriás fa alatt játszanak, én / nyugszéken ülök, távlatadó kék kanapén. / Míg arcukon irkál lemenőfélben a fény, / hintázhatok értelmemen, árnyék, szavakén.*" szól a *Szabadban*. Tetszik ez a könnyed formakezelés. Jó példa rá, hogy a kevesebb olykor több. Ahogy alannyá lesz az *árnyék* szó és hintává lesz az értelem.

Az utolsó ciklusba került a csemege. A *Rúmí-variációk* öt verse lehetne pusztán a fordítói tevékenység sodraléka, hál' istennek, nem az. Itt a legszemélyesebb a költői hang, a megszólított soha nem az én, hanem ő. Szép-lehetetlen szerelem rajza, fájdalmasan átélhető: *„Fok-fokra kilobban majd ablakban az alkonypír, / te is, én is, a világ is majd... majd / bennünk mire elhamvad, mindent kirekesztő éj / szüli újjá a türelmes hajnalt.*" S mindezek után, zárásul néhány társadalmi tartalmú vers, például a záródarab, a *Fogadkozó hajléktalan*.

Halasi Zoltán költői indulása első kötete tükrében reménykeltő, várakozást keltő.

Hegyi Zoltán Imre

Újrealizmus?

Sebők Zoltán:
Az új művészet fogalomtára
1945-től napjainkig
Orpheus Kiadó, 1996

Sebők Zoltán ahhoz a fiatal értelmiségi gárdához tartozik, amely a jugoszláv háború miatt volt kénytelen elhagyni szülőhazáját és Magyarországon próbált új egzisztenciát teremteni. Neki — hála kiváló tehetségének és képzettségének — igen hamar sikerült ez, és ma már az itteni tudományos és művészeti életben ismert személlyé vált. *Az új művészet fogalomtára 1945-től napjainkig* című könyve kézikönyvnek, fogalomtárnak tartja magát, de bizton állíthatjuk, hogy több ennél. A tudós szerző miniesszékben fejti ki egy-egy fogalom jelentését és ezáltal nagyobb betekintést ad a modern művészeti irányzatokba, mint ami egy „fogalomtártól" elvárható lenne. Ennek eredményeként nemcsak a címszavak jelentéséről tájékozódunk, de a megértésen keresztül kíváncsivá tesz bennünket, mi több megszeretteti ezeket az irányzatokat. Mert legyünk őszinték — a nagyérdemű közönség jelentős hányada — a művészetek periférikus részének tekinti a modern művészeteket (ha egyáltalán művészetnek tartja). Holott tudjuk, hogy ezeket a művészeti „kísérleteket" a kor inspirálja és közvetlenül rólunk szólnak.

Ez a kötet arra törekszik, hogy minden irányzatot elfogulatlanul bemutasson, azokat is, amelyek kevésbé vagy egyáltalán nem ismertek a köztudatban. A művészetek minden ágára kiterjed a szerző figyelme; az utóbbi fél évszázad irodalom, zene, képző- és filmművészet *új* irányzatainak magyarázatával találkozhatunk a könyvben. Egyedülálló segédeszközt kap minden érdeklődő, de még a szakterület ismerőinek és művelőinek is igen hasznos, hogy mindez az ismeretanyag egybegyűjtve megjelent.

Egyetlen komoly kifogást emelhetünk a kiadvánnyal szemben, és ez éppen a címválasztás. Az *új* művészet helyett *modern* művészet kifejezés találóbb lett volna, hiszen minden új, ami a tegnapi és tegnapelőtti után jön, akár csendéletről, akár a *body art*-ról van szó. A másik címbeli megjelölés a *napjainkig*, szintén erősen kifogásolható. 1996-ban jelent meg a könyv, de aki mondjuk 2025-ben veszi kézbe, és nem nézi meg az impresszumot, annak mit mond a címnek ez a része? A jelentős tudományos teljesítményen belül aránytalanságokat is vélünk felfedezni a szerkesztésben. Egyik-másik szócikk bővebb kifejtést igényelt volna. Pl. a *fónikus költészet* másfél sora nem mondja el azt, amit ez a szuggesztív és egyik leghatásosabb költészeti irányzat jelent. Viszont bőven kifejtett és lebilincselően izgalmas az *antiművészet* vagy a *médium* című fejezet.

Tudnunk kell, hogy az adattár már 1987-ben Újvidéken megjelent, de abban a formában nemigen volt hozzáférhető. Ez a kiadás bővített és kiegészített változatban, ajánló bibliográfiával látott napvilágot. A tájékozódást nagymértékben elősegítő képanyag teszi még hasznosabbá e könyvet.

Béládi Zsófi

Jelképek erdejében

Szimbólumtár
Szerkesztette: Pál József és Újvári Edit
Balassi Kiadó, 1997

A jelképek egyidősek az emberrel, végigkísérik az emberiség történetét s átszövik mindennapjainkat egymás köszöntésének módjától egészen a liturgikus cselekményekig. A most megjelent, s az oktatásban, tudományos tevékenység során a továbbiakban alighanem nélkülözhetetlen *Szimbólumtár* bevezetőjében Pál József és Újvári Edit fejtik ki szimbólum-felfogásukat, s elegendő, meggyőző érv alapján mondják el, hogy e fontos gyűjteményben nemcsak irodalomelméleti megfontolások alapján rendszerezték lexikálisan a szimbólumokat, hanem antropológiailag is, s igyekeztek a jelképek sorát történelmi környezetükben értelmezni. Az egyes címszavakat böngészve elmondhatjuk: a megvalósítás színvonala igazolta elképzeléseiket. Nincs módunk felsorolni a címszavak íróit, a lektorokat, de nem kétséges: valamennyien eredményes munkát végeztek, erőfeszítéseik koronájaként külcsínében és belbecsében egyaránt méltánylásra érdemes művet hoztak létre, s bebizonyították, amit egyébként számtalan egyéb tudományos kiadvány, publikáció igazol, hogy a szegedi József Attila Tudományegyetem Bölcsészettudományi Karán értékteremtő tudományos műhely született, amely az itt működő kiváló oktatók serkentésével és útmutatásával ciklusról ciklusra képes megújulni.

A címszavak, felépítésük logikus, áttekinthető, az adott terjedelemben meglepően sok hasznosítható információt tartalmaznak. Értelmezik az ősi szimbólumok jelentését a különböző kultúrkörökben, majd ikonográfiai leírásukat kapjuk, végül — ahol erre mód van — szemléltető idézetek révén bemutatják költői megjelenítésüket (külön öröm a magyar lírából választott versrészleteket olvasni).

A szimbólumteremtésbe érzésem szerint belejátszik az ember egyik ősi magatartásformája, a játékosság is. Némi fájdalommal vettem tudomásul, hogy a *Szimbólumtár* ezt a címszót nem tartalmazza. (Természetes, hogy a címszavak számát bőségesen lehetne szaporítani, de a szerkesztők vágyainak nyilván határt szabtak a terjedelem és a kiadó anyagi lehetőségei. Semmiképpen sem az a szándékom hát, hogy egy hiánylistát állítsak össze, de a játék olyan szimbólum, amely már a primitív népek életében is az életről szerzett tapasztalatok megjelenítési módja volt, ráadásul a játék és a szabadság tulajdonképpen egy tőről fakad, Matthias Schnegg szerint *„a játék a legszélesebb értelemben magában foglal mindent, ami az emberi élet része."*)

E hatalmas anyagot tartalmazó „tár" szisztematikus bírálata helyett a sorok írója azt a megoldást választotta, hogy néhány érdekes címszót igyekezett végigtallózni, mégpedig elég együgyű módon: találomra felütve a lexikont. Első próbálkozásomra a „kakas" címszónál nyílt fel a könyv. A korrekt leírás egyik mondata megállásra késztetett: *„A református egyház jelképe, amely templomaik egyik ismertetőjévé vált."* Kicsit árnyalnám a megfogalmazást: a derék jószág nemcsak a reformátusoknál volt az éberség, a bűnbánatra való felhívás és az egyházhoz való hűség jelképe, hanem Európában szinte mindenütt (erről tanúskodik a Szenczi Molnár Albert által lefordított *Az új templom megszentelése* címen kiadott Abraham Scultetus-mű). Az is megemlíthető, hogy a paloták tornyán Arany balladája szerint „élesen csikorgó érckakas" a rossz szellemeket tartotta távol, amelyeknek különben is csak az első kakasszóig volt hatalmuk.

Felütöttem az „oroszlán" címszót is, amely ugyancsak kitűnő összefoglalása e jelképnek. Márk evangelista, akinek szimbóluma az állatok királya, nem Velence „jelképe", hanem védőszentje. Feltétlenül említést érdemelt volna, hogy Péter apostol nyomán (*„Józanok legyetek és vigyázzatok, mert ellenségtek, az ördög, mint ordítozó oroszlán körüljár, keresve, kit nyeljen el."* 1 Pét 5, 8) a rontást is jelképezte.

A népi hiedelemvilág jelképei, a babonás hiedelmek, szimbólumok tárgyalása nyilván külön lexikont igényelne, egyik-másikra talán mégis lehetett volna itt is utalni. A különben kitűnően tájékoztató „csillag" címszóban például jelezni lehetett volna, hogy a magyar néprajzból a csillagokkal kapcsolatban több hiedelem ismert, ez esetben pedig az sem elhanyagolható, hogy az öt világrészt jelképező ötágú vörös csillag a nemzetközi munkásmozgalom jelképe. Ugyanígy el lehetett volna mondani, hogy a galamb — Picasso ábrázolása nyomán — a háborúellenes mozgalom szimbóluma lett. Persze egészen külön területe a szimbólum-kutatásnak és értelmezésnek a politikai, pontosabban a politikai jelentéstartalommal telített jelképek világa. Bizony, elég szomorú, hogy egy időszerű szimbólumtárban a 20. századi „horogkereszt" is magyarázatot kap. Odáig rendben van a dolog, hogy *„az alap keresztforma statikusságával szemben a dinamizmust is hordozza, így önálló jelentésköre alakult ki"*, de ha arra gondolunk, hogy e tiszteletreméltó jelkép mivé alacsonyodott 1920-tól, s milyen embertelen törekvések kapcsolódtak hozzá, akkor az ember eleve aggodalommal fogad minden olyan törekvést, amely az emberiség ősi szimbólumait a politika terében kívánja átértelmezni.

Egészen kitűnőek a vallási szimbólumok leírásai és értelmezései. Ez már csak azért is dicséret a műnek, mert mint erre Mircea Eliade utal *A szent és a profán* című könyvében, *„a vallásos ember csak megszentelt világban képes élni, mert csak az ilyen világ részesül a létből, s ezáltal csak ez létezik valóban"*. A vallásos ember számára „a vegetáció ritmusában egyúttal az élet és a teremtés titka nyilvánul meg". Ilyesformán az egyes jelképek egzisztenciális jelentésköre is változhat: nyilvánvaló, hogy amikor a hívő ember például az értelem világosságáról beszél, beleérti a hit világosságát is, amely bevilágítja az értelmet.

Rengeteg érdekes felfedezést, meggondolkodtató adalékot tartalmaz a *Szimbólumtár*. S hogy ily sok, az élet és magatartás lényegére utaló gondolatunkat mondhattuk el néhány címszaváról, talán bizonyíthatja, hogy ez esetben nemcsak egy művelődéstörténeti, irodalmi és képzőművészeti nézőpontokat magas színvonalon elegyítő jegyzéket köszönthetünk, hanem egy olyan vállalkozást, amely életünkkel, múltunkkal és jelenünkkel is szembesít. Ráadásul az olvasó nemcsak tanulsággal, hanem a szép könyvet megillető gyönyörűséggel merülhet el benne.

Rónay László

SEBŐK Zoltán

SZÉTROMBOLT LÁTÓKÖR

Üzenet 1988/10

SEBŐK ZOLTÁN: *Mítosz és művészet között.*
Forum, Újvidék, 1988.

Sebők Zoltán kötete kilenc esszéből áll össze, és az „esszét írok" magatartás végigivonul az írásokban. „Ezt a szöveget esszének nevezem" — írja szerzőnk, és tudatosan hivatkozik választott műfajára, hiszen még kötete elején, második írásának bevezetőjében vallomást tesz mindenről: „Azért kedvelem az esszé műfaját, mert abban nem feltétlenül az igazságot, a lényeget kell kimondani. Az esszé inkább az »alkotó mellébeszéléshez« nyújt tág teret, amin természetesen nem az igazság ki nem mondását, elpalástolását kell érteni, hanem a lényegre való »rátévedést, ráhazudást«. Ezt valahogy úgy képzelem el, mint Eörsi István a kancsal céllövőt, aki kénytelen mellécélozni, hogy célba találjon."

Vallomása rádöbbenti az olvasót arra, hogy alkotónk gondolatai mennyire elválaszthatatlanok művészhőseiétől. Picasso a formát nevezte „meggyőző hazugságnak", amelyet azonban az emberi szellem igényel, mert általuk formálódnak esztétikai nézeteink az életről. A gyűjtemény „alkotó mellébeszélései" pedig kiegészítik a művészi alkotófolyamatot, amelyről már Marcel Duchamp megállapította, hogy ennek megvalósítása nem kizárólag a művész dolga, hanem a néző teremti meg a kapcsolatot a mű és a külvilág között. Szerzőnk értelmezései, a felszín mögé hatolásának kísérletei valóban az alkotó folyamathoz járulnak hozzá. Sebők Zoltán fejtegetései gyakran meghökkentik az olvasót, új látószögeket nyitnak meg számunkra. Törekvését a híres malevicsi mondattöredék fejezi ki a legadekvátabban: „Én szétrombolom a látókört..." Az esszéíró a műértő „néző" szemével teszi ezt, tudatosan mai szemmel közelít tárgyához, ugyanis meggyőződése az átértékelés fontossága. Sebők kötetének középpontjában a „modern" képzőművészet alkotásai állnak.

A kötet első megdöbbentő írása a *Gondolatok a Guernica ellen,* amelyben a mai néző aspektusából veti fel a következő kérdést: Miért háborúellenes Picasso műve, amikor a háború éppen áhítatos ébresztővé, sőt reklámmá minősül a képen? Bebizonyítja, miként válik az esztétikai szempontból jó mű a háború rossz képévé, tehát háborúellenes tiltakozásként tartja rossznak. Szép, hazug műnek tekinti a *Guernicát,* amely 1937-ben készült, mégis merészen vállalja mai szemmel történő elemzését, mert szélsőséges lenne ma is egyszerűen a háborúellenes tiltakozás kifejezőjeként felfognunk.

Izgalmas gondolatok merülnek fel Cézanne kapcsán is. Az *Önarckép művészkalappal* című képén a művész körüljárja saját arcát, benyomásait szinte külön-külön dobálja a vászonra, egésszé is alig akarnak összeállni. Sebők Zoltán megállapítja: „Ehhez a recsegő, kopár szépséghez már egy vallás istenének sincs tehetsége."

Duchamp „szambólumhívó szituációjára", Warhol hasonlóság-elméletére szintén felfigyelhetünk, hiszen korunk problémája a személyiség elvesztése, az egyformaság kérdése. A szerző Hangya András kék színének rejtelmeibe is beavat bennünket, művészetét „lélektani festészetnek" minősíti.

Sajátos látásmódjával emelkedik ki tehát a kötet valamennyi írása. A kulcsszó pedig a „közötti" lehetne, amelyre a cím is utal. Művek és megközelítések egyaránt ezt sugallják. Hol van már a mítosz? Mennyiben művészet néhány közelről megvilágított alkotás? Talán Swiftet idézhetjük, Sztyeblin—Kamenszkij is az ő megállapítását alkalmazta *A mítosz* című könyvének mottójaként, fejtegetései is ehhez kapcsolódnak. Swift nézete így hangzik: „Semmi sem lehet olyan képtelen vagy annyira abszurd, hogy némelyik filozófus igaznak ne állítaná." Sebők Zoltán a gondolkodás jövőjét a sajátos esszéisztikus gondolkodásmódtól várja, az igazság „kihazudásától".

HÓZSA ÉVA

hihették, hogy szűkebb és tágabb világunk sokasodó történéseiről szelektálás nélkül be kell számolniuk, mert különben mulasztásokat követnek el. Így a tárca fokozatosan kiszorult a belpolitikai rovatokból, s ha gyógyírja maradt is, az a művelődési oldalakra került, mint afféle művészeti termék, amely egy kicsit önmagáért, önnön szépségéért létezik.

Vukovics Géza tárcái is a művelődési-irodalmi témájú írások között kaptak helyet hétről hétre, a Magyar Szó Kilátó című mellékletében, annak is *Varázsszem* elnevezésű rovatában, amelyről címét kapta ez a gyűjteményes kötet. Egyikük-másikuk esetében ez indokoltnak látszik, hiszen egyértelműen az íróember tollára utalnak, és a témájuk is irodalmi vagy legalábbis a szellemi élet területéről való, míg jelentős részüket a lapok első oldalain is szívesen olvasnánk, akár még vezércikként is, közérdekű témájuk és élvezetes stílusuk miatt.

Amikor kötetben együtt vesszük kezünkbe ezeket a tárcákat, azonnal észrevesszük: ki-kilépnek azokból a műfaji keretekből, amelyek amúgy is igen tágak. Vukovics tollát inkább a szellemes mondandó, mint a forma ismerete irányítja a tiszta papírfelületek felé. Ez a toll nem tér vissza régi nyomaiba, hanem a szellem erejétől feszítve halad előre megállás nélkül. Csak úgy tudom elképzelni, hogy a szerző „egy szuszra" meséli el valamely jellegzetes történetét, amelyben éppen annyi az adat, amennyi oda szükséges, és annyi az anekdota, amennyi a szöveget olvasmányossá teheti. A többi az érdekfeszítő stílusban történő leírás: ez és ez az esemény hogyan zajlott le. A mesélő közben egyetlen apró gesztus erejéig sem udvarol semmiféle vélt vagy valós hatalomnak. A napi politika rontó hatása alól könnyed eleganciával vonja ki magát. Ezért a harminc évvel ezelőtti írása is úgy hat, mintha éppen tegnap vagy ma született volna meg: frissen és üdén.

Annyiféle kérdés foglalkoztatja tárcaírónkat, hogy nehéz lenne számba venni őket. Lényegében minden érdekli, ami az ember életével kapcsolatos: apró megnyilvánulások és sorsdöntő események. Ezért is hisszük sokszor sorait olvasva, hogy mindent megtudtunk valamely történelmi zajlásról, holott éppen csak megsejtettük arányait. Ám a jelentőségével tisztába kerültünk, mert az egyértelműen kiderült Vukovics soraiból, aki rendelkezik a képességgel, hogy a legzűrzavarosabb helyzeteket is uralja; hogy mindenkor fején találja azt a bizonyos szöget.

Ehhez az utóbbihoz már merészség is szükségeltetik, hiszen emberi magatartásformákat kell pellengére állítania, méghozzá a sajtóban, amelyen a sértett fél ostora könnyen csattanhat. Szerzőnk mégsem úgy szedi össze bátorságát az apró leleplezésekhez, hogy a legkevésbé is idegesítené magát miattuk, hanem mint a pilóta, aki ismeri a levegő titkait, s a világ legtermészetesebb dolga számára a repülés.

Más műfajnál talán kevésbé számítana a szerző műveltsége, ám a tárcánál igen sokat nyom a latban. Márpedig Vukovicsnak éppen ez az egyik fő erőssége: mindenről tud valamit, és az ismeretei nem felületesek. Ezért nevezik szerkesztősége élő lexikonának.

Óriási nyelvi készséggel nyúl változatos témáihoz az egyetemes szellemnek ez a jó humorú embere. Könnyeden és pontosan fogalmazva beszél életünkről, s bizony a gúny fegyveréhez is hozzányúl, ha rémálmaink ellen kell felvennie a harcot.

Kiváló könyv csak úgy születhetett meg ezekből a remek kis miniatűrökből, hogy egytől egyig külön is megállják a helyüket. Együtt viszont a súlyuk még nagyobb. A kérdező ember áll mögöttük, aki az élettől várja az elfogadható válaszokat.

CSORDÁS MIHÁLY

Búcsú két festőtől

EGY MŰVÉSZ CSENDESEN TÁVOZOTT

MILIVOJ NIKOLAJEVIĆ (1912—1988)

Évszázadunk utolsó negyedének általános dinamizmusában, amikor a kultúra terén is viharos gyorsasággal emelkednek ki eszmék és irányzatok a semmiből és éppen olyan sebességgel zuhannak vissza a feledés mélységébe, a képzőművészeti tevékenység mezején is a hangoskodók, a feltűnésre vágyók, az önhírverők és menedzseltek állnak a figyelem középpontjában. Aki pedig e tumultustól félreállva, önmagába zárkózva figyeli a nagy történést, arról gyorsan megfeledkezik a maga sem tudja hova és merre rohanó világ; az már úgyszólván nem is számít igazán élő, cselekvő és alkotó lénynek. E tájon is éltek és élnek ilyen egyéniségek, erről a vidékről is elment már nem egy olyan művész, aki csak alkotni volt képes, de hangoskodásra, bohóckodásra, jellemükkel és világérzésükkel összeegyezhetetlen magatartásra nem volt hajlandó.

Ezek sorába tartozott Milivoj Nikolajević festő- és grafikusművész, akinek halála azért döbbentette meg a képzőművészet tudorait éppen úgy, mint a kollégákat és műpártolókat, mert erről a kiváló mesterről, akiben egyébként a Vajdasági Tudományos és Művészeti Akadémia tagját, a Matica srpska Képtárának és az egész neves intézménynek egykori igazgatóját is tisztelhettük, az utóbbi években csak nagy ritkán emlékeztek meg, de talán úgy is mondhatnánk, hogy megfeledkeztek a sajtó és más tömegtájékoztatási eszközök munkatársai. Itt élt még közöttünk, itt alkotott, irányított és oktatott csendes szerénységben, de jelenlétét alig vettük tudomásul, és ezen a tényen még az a körülmény sem változtathat, hogy nem is olyan régen számos társadalmi elismerésben részesült.

Néhány életrajzi adat közlése — akármilyen szokványosnak is tűnhet — elkerülhetetlen: 1912-ben Sremska Mitrovicán, tehát Vajdaságbon született. Festészeti tanulmányait Belgrádban, többek között Beta Vukanović és Simeon Roksandić felügyelete alatt végezte és már 1934-ben a kiváló Bogdan Šuput társaságában Román kiállította munkáit. Tagja lett a belgrádi Tízek elnevezésű csoportnak, akikkel együtt 1940-ben Belgrádban és Zágrábban mutatkozott be a közönségnek. Tanulmányútjai során megismerte Párizst, később pedig Európa csaknem minden jelentősebb művészeti központjába is ellátogatott.

Milivoj Nikolajević pályafutása kezdetétől tanáraitól függetlenített, vérmérsékletének megfelelő művészi felfogásban alkotott. Finoman kidolgozott, átszellemült és nagy érzékenységre valló enteriőrjei és tájképei inkább a tőle távol élő Antun Motika szellemével mutat rokonságot, és csak egy rövid időszakra, a háborút követő esztendőkben keményedtek meg kissé vonalai, amikor a tájképek mellett a fasiszta megszállás és a háború következményeit igyekezett megjeleníteni a saját szemszögén átszűrve. Az 1945-ös petrogradi (zrenjanini) nevezetes vajdasági seregszemlén kiállított tájképeit Jovan Popović l'art pour l'art-osnak látja, de „néhány rajzával a parasztok munkáját és a megszállók kegyetlenkedését igyekszik megörökíteni". Ugyanakkor B. Szabó György kiállított rajzaira utalva Nikolajevićet a vajdasági festészet egyik ígéretének tartja.

De ezek az idők elmúltak, az élet- és valóságábrázolást számon kérő kritikák megritkultak és ködbe vesztek, Milivoj Nikolajević pedig háborítatlanul visszatért önmagához, a saját szenzibilitásán és líraiságán nyugvó művészi cselekvéshez. A festészetet, ha nem is teljesen, mégis háttérbe szorította, munkásságának homlokterébe pedig a grafikai alkotást helyezte. Csendesen szemlélődve a természet kis szenzációit fedezte fel. A nagy vizek, a háborgó és tajtékzó tenger, vagy akár a Duna és más nagyobb folyók sodró áradata nem izgatta képzeletét. Figyelme csörgedező patakok, a hal-

kan folydogáló Bega és Temes vizén felakadt, vagy éppen aláúszó letört ágacskák mikrodrámája felé fordult. A letört ág talán az élet mulandóságát szimbolizálta, de lehet, hogy csupán egy forma kifejezésére adott ihletet és lehetőséget. Néha azért tájat is festett a maga érzékeny módján, az embert azonban mellőzte, nem vette tudomásul. Ő tudja, miért.

Az Ágacskák pedig egyre csak szaporodtak, hogy egyetlen jelentős opusba tömörülve Milivoj Nikolajević életművének alapjába épüljenek.

A finom lelkű festő halálával a vajdasági képzőművészet lombosodó fájáról is egy különös alkatú ág tört le, amelyet a lassan fujdogáló nyárutói szellő ismeretlen és kifürkészhetetlen tájak felé sodor.

EGY AMATŐR FESTŐ HALÁLA

TÓTH KÁROLY (1906—1988)

Orevet 1988/10

Szobám egyik falán elhelyezett képek sorából egy nagy formátumú, széles ecsetvonásokkal megfestett, élénk színezésű olajfestmény vonta magára napról napra figyelmemet, emlékeztetve, hogy alkotója, Tóth Károly amatőr festőművész nem csak személyével, de alkotásaival is itt volt, itt élt közöttünk. Múlt időben kellett leírnom ezt a mondatot, mert a nagy rózsacsokrot és egy nyitott könyvet ábrázoló csendélet festője 1988 augusztusában — ahogy a család gyászjelentéséből is tudomásunkra jutott — csendesen elhunyt.

Tóth Károly, a nem hivatásos festőművészek szabadkai doyenje ahhoz a generációhoz tartozott, mely — a helyi hagyományokhoz híven — a szélesebb köröket megmozgató képzőművészeti tevékenység folytonosságát képviselte a városban és környékén és — noha megélhetését más szakmai munkával biztosította — nem csupán „vasárnapi" művészként tevékenykedett, hanem színvonalas alkotások egész sorát, figyelemre méltó életművet hozott létre.

Akárcsak nemzedéktársai, Szilágyi László és Kubát József, Tóth is csatlakozott a felszabadulás utáni korszakban kialakított képzőművészeti csoportosulásokhoz, hogy társaival együtt szervezett fellépéssel szavatolják a társadalom által támogatott továbbképzést, hogy munkáiknak biztosítsák a kiállítási teret és tevékenységüknek a megérdemelt elismerést.

Kezdetben a Hangya által szervezett figurális rajztanfolyamhoz csatlakozott, melynek első kiállításán bemutatott képeivel az érettebb alkotók közé sorolhatta a kritika, majd a tanfolyam elhalása után a Képzőművészeti Alosztály keretében, képzett művészek társaságában folytathatta munkáját. Amikor az amatőrök és hivatásos művészek útjai különváltak, a Munkásfestők Klubjában tevékenykedett eredményesen, majd ebből kiválva az Expresszionisták, illetve Függetlenek újonnan megalakult, de később széthullott csoportjában találja meg fejlődésének és érvényesülésének lehetőségét. Mert ez a Žarko Rafajlović által létesített, igen törekvő csoport stílushajlama és temperamentuma alapján legjobban felelt meg Tóth Károly személyiségének, aki egész nem hivatásos festői pályafutása során elvetett minden, éppen az amatőröknél sokszor tapasztalható kötöttséget. Csapongó formai megoldások, széles ecsetvonások, pasztásan felrakott élénk színárnyalatok angazsált festőjeként, az expresszionizmus stílusjegyeinek szellemében működött. Nem ragaszkodott egyetlen témakörhöz, könnyedén valósított meg figurális kompozíciókat éppen úgy, ahogyan arcképeit vagy csendéleteit is megfestette.

Kiállított alkotásait számos ismert kritikus részesítette elismerésben; köztudomású volt, hogy képeinek színvonalával túllépte az amatőrség korlátait, mégis, élete utolsó évtizedeinek bánata maradt, hogy az illetékesek nem vették fel a Vajdasági Képzőművészek Egyesületébe. Nem vígasztalta az a sokszor elhangzott vélemény, hogy nem az egyesületi tagság, hanem alkotásainak értéke határozza meg majd a képzőművészeti életünkben neki kijáró helyét.

GAJDOS TIBOR

Budapest Galéria (Kiállítóterem)
1993 (Csoportkiállítás)

Amikor először hallottam Platonnak a híres elképzeléséről, hogy a tanulás emlékezés, rosszindulatú viccnek tartottam az egészet. Annál inkább meglepődtem azon, hogy az újszülött már eleve tud úszni, s csak akkor felejti el ezt az adottságát, ha nem gyakorolja. Amikor az ember idősebb korában úszni tanul, nálam tudósabb elmék szerint is eleve adott tudását idézi fel.

A másik meggyőző érv, ami Platon roskatagnak tűnő elméletét látszik alátámasztani, a gyermekrajz. Amióta barátom felesége a modern művészet és a gyermekrajzok viszonyáról készül tanulmányt írni, önként vállalt feladatomnak tartom, hogy magam is elgondolkodjam a kérdésről. Chagall-, Klee-, Dubuffet- és Twombly-albumokat lapozgatok, s ezzel párhuzamosan igyekszem különböző korú gyermekek rajzait egymással és a nagymesterek munkáival összemérni. Azt kell tapasztalnom, hogy a gyermek eleve zseniálisan rajzol, minél fiatalabb, annál inkább. Ez annyira nyilvánvaló, hogy mintha egyedül a pedagógusok lennének azok, akik nem veszik észre. Úgy tűnik, épp ők vállalják magukra azt a kínos feladatot, hogy a kicsikkel elfeledtessék ezt a csodálatos képességet: arra kényszerítik a kis zseniket, hogy a világot olyannak ábrázolják, ahogy azt a felnőttek egysíkú, mechanikus szeme látja. Világosan nyomon követhető, mennyit romlik egy gyermek látása röpke néhány év alatt az óvodában, de még inkább az iskolában: hogyan vész ki a vonalból a szenvedély, miként válik a szín a dolgok esetleges külső burkává, a rajz pedig tanítóbácsis szentenciák szimpla illusztrációjává. Ilyen helyzetben művész, illetve látni tudó ember csak azokból lehet, akiken nem fog ez az évekig tartó rontás, illetve akikben van annyi erő, hogy felnőtt fejjel is vissza tudjanak emlékezni eredeti tudásukra.

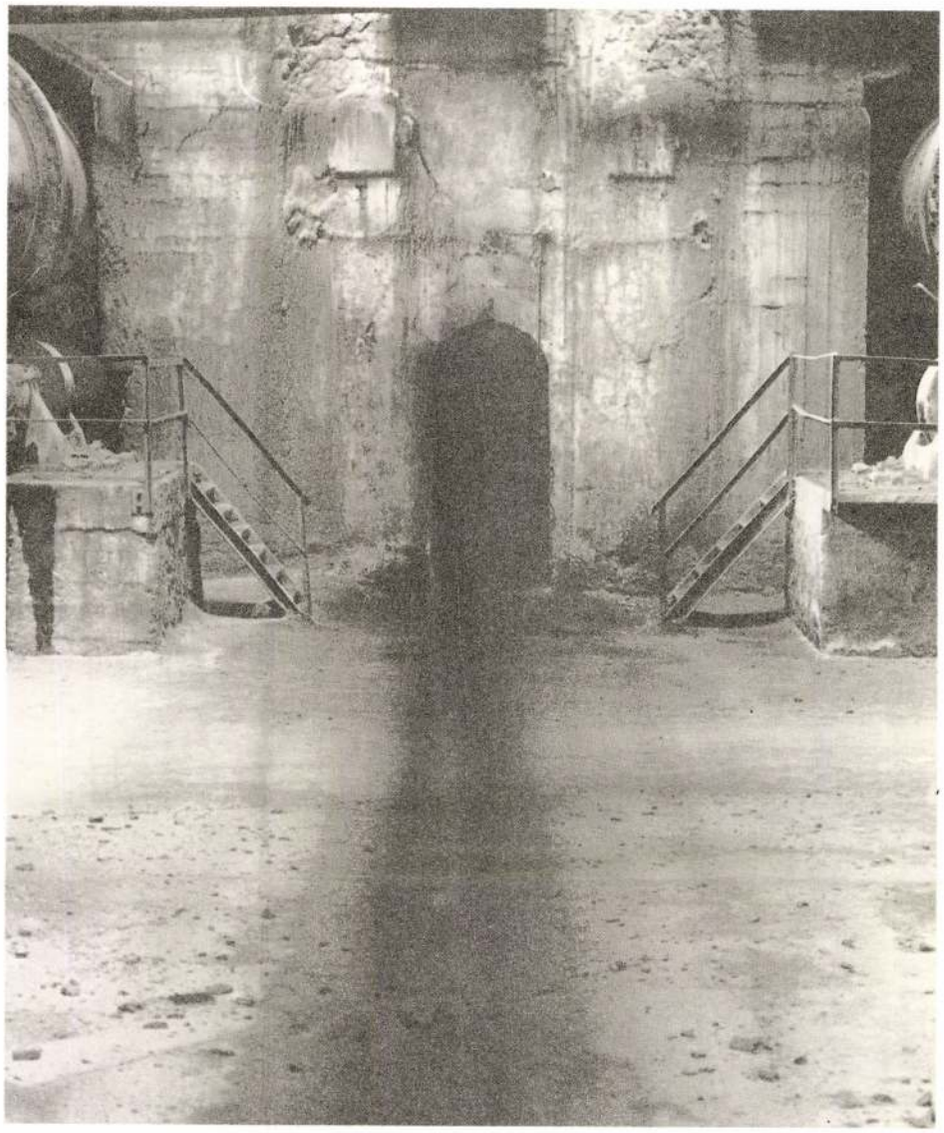

FEKETE FEHÉR FOTÓ / *PHOTOGRAPHIE NOIR ET BLANC* / 1988 / 45x56 cm

Ne cherchez pas sur les photos de Joseph Rosta l'empreinte du prédateur, prêt à bondir à tout instant avec son appareil, ni celle de l'explorateur, ni celle de l'éternel médiateur qui s'immisce entre image et réalité. C'est par une présence discrète, un renoncement délibéré aux apports (au dictat) de la technique et le choix du lieu que l'artiste établit le lien de familiarité: à peine porte-t-il un nôm, qu'il nous est aussitot familier, comme si nous y étions déjà allés, comme s'il avait toujours habité nos rêves. Chose étrange (pourquoi étrange?), à l'exception d'un ou deux séduisants noir et blanc, ce sont avant tout des univers noirs qui créent cette troublante relation. Ces images n'évoquent pas le néant, la désolation, la nuit ou la mort, elles ne portent pas de funestes messages, écrits en lettres sombres, ne traduisent pas des rapports troubles et obscurs. Loin d'exprimer le vide, les surfaces éveillent en nous la confidence, l'intimité: des côtés, des murs forment un ensemble de systèmes interpénétrables qui s'ouvrent et se ferment devant nous et qui, par l'action des lumières jouent tout à coup à cache-cache et se restructurent avec une force percutante. C'est le point du jour, la lueur crépusculaire qui est suggérée par la plupart des photos, prenant ici une forme matérielle, familière, presque palpable. Par son action photographique, Joseph Rosta invente un espace intérieur, dans lequel la Photogaphie observe sa propre origine et cherche spontanément refuge dans la chaleur et la sécurité; cela, sans jamais sombrer dans le pathétique. Le pathétique aurait pourtant ici quelques raisons d'être: si les "évidences" existent, c'est bien là qu'on peut les surprendre. Mais sans être flagrantes, ni manifestes, ni tapageuses, elles ne font simplement qu'affleurer à la surface de ces douces rêveries intellectuelles...

Ákos SZÉKELY

SEBŐK ZOLTÁN

A **memetika** fiatal, ám máris rendkívül dinamikusan burjánzó, több területről – genetika, evolúcióelmélet, informatika, virológia, pszichológia, kognitív tudományok – táplálkozó interdiszciplína, amely máris hasonló szerepet tölt be a tudományok világában, mint egykor a szemiotika. Azokkal a **mém**nek nevezett információs mintákkal foglalkozik, amelyeket a biológus Richard Dawkins eredetileg a gén, illetve a vírus kulturális megfelelőiként határozott meg. **Az önző gén** című könyvében kifejtett gondolataival Dawkins maga is egyfajta hatékony **mém**et teremtett, alaposan megfertőzve tudóstársai agyát. Nem is csoda, hiszen e diszciplínában az információs társadalom egyik legnagyobb kincséért, a figyelemért folyik a harc, miközben agyunk egyszerű trágyahalomnak bizonyul, melyben mások gondolatcsírái kelnek új életre.

VIGYÁZAT,
TÁMADNAK A MÉMEK!

Sebők Zoltán: Fertőző előadások a kulturális fertőzésről

2003. november 7, 12, 14, 19, 21.-én 18 órakor – Artpool P60

Az Artpool őszi fesztiválja • A nemzetközi kiállítás az előadások előtt 16 órától megtekinthető.

Történelmi lovastúra

Az ősmagyarok útján

Folytatás az 1. oldalról

Felkészítésük edzőtáborokban történik, ahol el kell jutniuk arra a szintre, hogy akár napi 6-8 órát is nyeregben tudjanak tölteni. Elméleti képzésük alatt néhány szavas orosz nyelvű szókincs és térképolvasási ismeretek elsajátítása értendő. A résztvevők ruházatán, a sátrakon és a kísérő járműveken emblémákat, feliratokat helyeznek el oly módon, hogy azok megjelenítése nem kérdőjelezheti meg a vállalkozás komolyságát. A túra a szigorítások lazulását kihasználva, az elmúlt évtizedek „zárt területeire" is eljuthat. (Az első magyar néprajzi expedíció hosszú idő után 1990-ben tehetett látogatást a keleti hantiknál.)

A lovasokat három egyedi tervezésű ponyvás szekér kíséri majd, 7-10 napi ellátmánnyal megpakolva. Ezek a szekerek – megfelelő elemekkel – alkotják a mindenkori nomád tábor vázát. A résztvevők felszerelésének szükséges összeállítását elsősorban a kivitelezésért felelős *Csobolyó Miklós* rendőr százados, a BRFK lovas alosztályának helyettes vezetője, a túra megbízott vezetője készítette. *Marschall Norbert*, a hazai ügetősport „utazó nagykövete" kialakult kapcsolatai révén szervezi és vállalja az adott területen a lovak biztosítását. Ugyancsak az ő közvetítésével állapodott meg a produkció a lovakról a táborozásokra, valamint a túra hazai szakaszára.

Kidolgozták az expedíció rádiós kapcsolattartási és híradórendszerét, mely a 100-120 napos túra alatt tájékoztatási lehetőséget nyújt a nomád körülmények között élő résztvevőkről.

Somlai László szerkesztő, produkciós vezető határozta meg a forgatócsoport és az utómunkálatok stábjának személyi összetételét. Ő felelős a technikai feltételek biztosításáért. A készítendő film korrektségének érdekében konzultál az őstörténetünk kutatásában érintett tudományágak reprezentánsaival. A túra és a filmkészítés célja az őstörténetünkkel kapcsolatos történelmi, régészeti, néprajzi, nyelvészeti ismeretek közvetítése.

Politikától mentes filmet kívánnak csinálni, s híreket akarnak hozni a bizonyított és feltételezett őshazáinkban ma élő népek hagyományairól, értékeiről, terveiről, humoráról. Rendkívül gazdag, színes anyag vár feldolgozásra, melyről részletes forgatókönyv készül a szükséges tárgyalások lefolytatása után. Külföldi televíziós társaságok is jelezték érdeklődésüket a sorozat iránt, amely eredetileg 13-15x30 percesre tervezett anyagát erősen rövidített feldolgozásban ajánlják bemutatásra a millecentenáriumi rendezvényeken és kiállításokon.

Az expedíció logo- és arculattervét *Haász László* és *Kozák Attila* grafikusművészek készítik. 1996-ra művészeti albumot adnak ki magyar képzőművészek alkotásaiból, valamint a túrán ugyancsak részt vevő *Winter Erzsébet fotóművész munkáiból. Ez az album lesz a millecentenárium jegyében szerveződő vándorkiállítás alapja.*

Kóta Beáta

A Pokol klaviatúrája

Az öreg Liszt (Gartner Iván) látomása A SZERZŐ FELVÉTELE

A *Közép-Európa Táncszínház* megint kitett magáért. A lehetetlenre vállalkozott (sikerrel), elképesztően rövid idő alatt. A színházi kötelezettségei miatt szétszabdalt társulat legutóbbi gigantikus vállalkozása (Bulgakov A Mester és Margarita című regényének táncszínházi adaptációja *A Sátán bálja* cím alatt) után most, ha lehet, még magasabb lécet próbált átugrani: a zenetörténet egyik legkiemelkedőbb komponistájának, *Liszt Ferencnek* életét, érzelmi gyötrődéseit vitték színpadra – szavak nélkül. Itt a zene és a test beszél. A fantázia szárnyalásának nincs határa, hiszen egy-egy dinamikai váltás ebben a muzsikában számtalan asszociációra ad alkalmat. Ezért lehet talán, hogy a koreográfiát *(Bakó Gábor)* időnként egyenetlennek érzi a néző, míg a dramaturgiai vonal számos vitatható pontot tartalmaz. A disputa jelen esetben meddő. A zene mindent elnyom. Ezért lehetetlen ez a vállalkozás, ezért nem lehet szakkritikát írni, pusztán az impressziókra lehet hagyatkozni.

Liszt Ferenc Úr boldogságos pokoljárása a Benedictusszal kezdődik. *Loósz Krisztina* (Lélek) fején égő gyertyával, testét lepellel maximálisan elfedve veszi magához és löki el újra s újra *Gartner Iványt* (Idős Liszt) orgonasípok és gyertyalángok övezte pas-des-deux-jükben. Az Idős Liszt testeken gyalogolva majdnem felkerül a Mennyek Végtelen Birodalmába, ám a végén lezuhan. Elérni az elérhetetlent? Az író-rendező *Köllő Miklós* adaptációjában ez még Lisztnek sem sikerülhet. De miért nem? Élete a válasz erre.

Meg is jelenik *ifj. Hajdú János*, aki a gyermek Lisztet alakítja. Itt egy pillanatra illik megállni. Rég bevett, olcsó és örökké sikeres fogás gyermekszereplőket alkalmazni. Ebben a produkcióban ez a kisfiú fantasztikus színészi és táncos erényeket csillogtat. Fizikailag maximálisan igénybe véve, ugyanazt a bonyolult koreográfiát táncolja, vezényli végig a II. Magyar rapszódia nemzetemető és feltámasztó jelenetében, amiben bizony a mégoly profi táncosok is rendesen megizzadnak. A kis Liszt és a művész Liszt (Vati Tamás kiváló alakításában) hisz a forradalomban. A szerelmi revolúcióban is. Dramaturgiailag éppen ezért követheti mindezt az egész előadás legfantasztikusabb kettőse a Mefisztó-keringőre. Köllő víziói itt teljesednek a legfinomabban, amihez elengedhetetlen segítség *László Gyula* (Mefisztó) lenyűgöző játéka és táncolása. Az egész jelenet egy buja kaland, amely a szexuális szabadosság összes verzióját felvonultatja. S mindezek után jön egy csodálatosan komponált kép, amelyben mindhárom Liszt egyszerre jelenik meg: az Ave Maria. Mi más követhetné ezt a nyíltszíni tapsot kapó, léleknyugtató látványt, mint a *Les Préludes*, a francia forradalom hevítő lendülete, amelyben a francia nemzeti trikolór színeiben megjelennek Liszt szerelmei (*Fodor Katalin, Kiss Tímea* és *Ferencz Szilvia* gyönyörű megformálásában).

A második felvonás kétételes. Az első a *Haláltánc*, a második a *Pokol*. A Pokol kapuján a füstköd, a sejtelmes fények világította bugyortengerbe, arctalan hullák siklós testű tömegébe, a megcsonkítás kegyetlen násztáncaiba átlépni csak a legelvetemültebbek fantáziájában létezhet vágyként. Dante és Liszt nagy egymásra találása, Köllő segítségével, itt jelentkezik. Kell a megértéshez *Balatoni Szilvia* (Szűz) és Gartner kettőse, amely egyben azt is bizonyítja, hogy a Közép-Európa Táncszínházban feltűnt egy újabb „angyalarcú" tehetség, aki képes fiatal kora ellenére nagyon komoly feladatokat színészileg és tánctechnikailag is megoldani. A vizuális élményt nagyban segítették *Szörényi István* díszletei, *Szentesi Erzsébet* praktikus és látványos jelmezei, valamint *Preisinger Éva* maszkjai.

A mindig újjal és újjal próbálkozó Közép-Európa Táncszínház, az ezúttal dramaturgként közreműködő *Szögi Csaba* igazgatásával, most már véglegesen elindult azon az úton, amelynek végén *Nemzeti Táncszínházzá alakulhat.*

Csúri Ákos

Warhol, Mona Lisa, Lenin–Tzara

Sebők Zoltán Sziveri-díjas

Dadaista volt-e Lenin? – játszadozik el a gondolattal *Sebők Zoltán* műkritikus. Merthogy elképzelhetetlen, ne járt volna el körükbe, amikor zürichi fészkük, a *Cabaret Voltaire* tőszomszédságában lakott. Nyugati kutatók egyenesen azt bizonygatják, hogy egyik Tzara-verset maga Lenin írta volna. A fejtorna arra jó, hogy az Újvidékről áttelepült esszéista – a piedesztálra hamisított, korabeli fotókon ágáló – népvezér művészetellenességéről szellemes paradoxonok során át meditáljon. Mielőtt mondanivalójának magvához eljutna, csillámló fénytörések játszi megvilágításában láttatja a tárgyát, s józserével észre sem vesszük, hogy a tetszetős külső fölvillantása után milyen mélyen a látszat mögé vezeti pillantásunk. Sebők Zoltán bravúrosan bontja ki fejtegetéseit a maga bogozta információszövedékből, ami a világ, s benne az őt leginkább foglalkoztató kortárs művészetfilozófiai, -szociológiai, esztétikai jelenségek egyikét-másikát illeti. A szovjet fotóhamisítások „ideológiájától" a hajdan üldözött, mára ünnepelt szalonművészetté avanzsált orosz alternatív művészetig, a szoc-artig, az egykor vandalizmusként kezelt graffiti megdicsőülésétől a Mona Lisa számítógépes „vizuális értelmezéséig" sok mindenről szó esik *Életjátékok* című esszégyűjteményében, melyet a Kortárs Kiadó jelentetett meg.

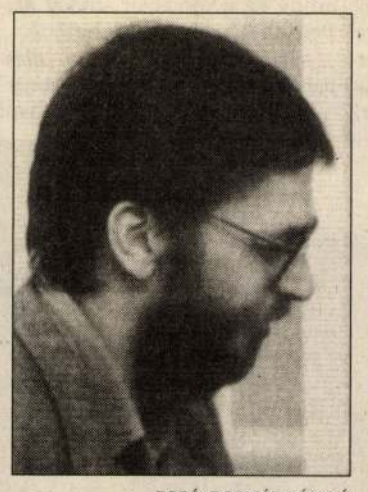

FOTÓ: DORMÁN LÁSZLÓ

Sebők tehetséges, de nem önmenedzselő

A harmincas éveiben járó műkritikus hétvégén vette át érte az Írószövetség rendezvényén az öt éve elhunyt újvidéki poéta, *Sziveri János* emlékére alapított díjat. A költő születésének negyvenegyedik évfordulóján irodalmi esten tisztelegtek Sziveri derékba tört életműve előtt, majd *Fogarassy Miklós* méltatta a díjazott művészetfilozófus tavaly megjelent esszégyűjteményét. Dicsérte műértő felkészültségét, mely eredeti hangnemben jut kifejezésre, a könyv soraiból áradó intellektuális izgalmat, s azt a szellemi vitalitást, mely a művészetfilozófiai témák könnyed és ironikus kezeléséből fakad. Nemcsak a proletkult meg a szocreál kapja meg a magáét: nem viszik el szárazon a posztmodern blöffök sem. Szellemi karakterére jellemző, hogy a peremjelenségek felől közelít a lényeghez. A látszólag mellékes jelek mentén jut el célkitűzéséhez.

Sebők Zoltán, Sziveri egykori harcostársa, akinek első írásai az *Új Sympoziumban* jelentek meg másfél évtizeddel ezelőtt, most letette a garast új hazájában, az anyaországban is. Oknyomozásai – az ezredvég szépművészeti labirintusában – egy krimi izgalmasságával tartják fogva az olvasót. Lett légyen szó a hatvanas évek underground kultúrájáról vagy a tömegmédiumok sztárcsináló manipulációiról, a művészeti piac működéséről, az alternatív művészet szakrálissá emeltetéséről, a clochard-ok, a párizsi csavargók kiállításairól, performance-airól. Akik, többek között, rájöttek, hogy „pénzesen az élet gondtalanabb, mint pénztelenül. S miután a műkereskedelemben manapság valóban észveszejtő összegek cserélnek gazdát, teljesen magától értetődő, ha az ember művésznek adja ki magát." S ahogy a divat szeszélyeit s a műkereskedők üzleti szimatát ismerjük, minden esélyük megvan rá. Sebőknek viszont arra, hogy Magyarországon kiteljesítse munkásságát. Pedig korántsem önmenedzselő típus. De tehetsége följogosítja rá.

Metz Katalin

KIVÁNCSI A JÖVŐJÉRE?
Hiteles horoszkóp Laár Andrástól
Hívja a 06/90 310-
telefonszámot, utána saját csillagképének számát:
ÉJJEL-NAPPAL HÍVHATÓ!
STUDIO 10° 1399 Bp. Pf. 701/251 Belföldi hívás 77 Ft+ÁFA/perc

281 KOS
282 BIKA
283 IKREK
284 RÁK
285 OROSZLÁN
286 SZŰZ
287 MÉRLEG
288 SKORPIÓ
289 NYILAS
290 BAK
291 VÍZÖNTŐ
292 HALAK

Ütköző érdekek

Elmarad a Szinkronfesztivál

Már hatvan éve van Magyarországon filmszinkron, amit egykor világhír dicsfénye övezett. Meg is érdemelne egy Szinkronfesztivált a szakma, ahol leméfhetné, ki a legjobb. Így gondolta a Demjén magánstúdió is, és fesztiválszervezésbe kezdett. Mindenki örült a szakmában: végre itt az igazi megmérettetés, vége a hanyatlásnak, mivel itt is felütötte fejét a „piacgarázdaság".

Jöttek is a nevezők, kisebb-nagyobb cégek, hetvenen. Ekkor aztán beütött a mennykő: kiderült, hogy hatvan év ide vagy oda, nincsenek igazi szabályok, törvények, melyek meghatároznák a szerzői, tulajdonosi jogokat. A szinkron nem jogvédett tevékenység. Aztán jött a szöveg is: „Mi az, hogy egy magánfilmstúdió szervez meg egy nemzeti Szinkronfesztivált?" Csőstül jött a baj. Az MTV, a legnagyobb filmszinkronizáló visszalépett, s vele fogyatkozni kezdtek a szponzorok is. *Demjén Imre*, a fesztivál szülőatyja szomorúan látta, ügye elbukott, az ellenérdekeltek erősebbek nála, míg végül tegnap bejelentette: nincs mit tenni, nem lesz fesztivál április 3 és 9 között a Termál Hotel Heliában és a Videoboxban. Pénzük csak arra futja, hogy a benevezett filmeket levetítsék, de nem lesz gálaest, nem lesz látvány, nem lesznek díjak. Az egyetlen díjat a közönség szavazza meg. **(bertók)**

Balsors akit régen tép?

A vallás szerepe a magyar történelemszemléletben címmel tart előadást Szíj Rezső a Hermann Ottó Akadémián április 3-án, hétfőn délután öt órakor a TESZ Szoboszlai u. 2–4. sz. alatti székházában. Az előadássorozat első része Magyarország és Európa története címen hangzott el.

● Lemondott a moszkvai Nagyszínház vezető karmestere. Lazarev az utolsó a Bolsoj régi művészeti vezetői közül, aki benyújtotta lemondását, az igazgatási reformra való hivatkozással. Jurij Grigorovics vezető koreográfus és Valerij Levental fő díszlettervező két hete vált meg a színháztól.

● Marcello Mastroianni 71 éves korában visszatér a színpadra, mert az – mint mondja – „a fiatalság elixírje". Novemberben Velencében „Les petites lunes" (Kis holdak) című darabban lép fel. Egy 80 éves férfit alakít, akit a fia könyörtelenül kilakoltat otthonából, mert neki van szüksége a lakásra.

SaRock

Tanya és a király

Tanya Donelly énekes-gitáros és zeneszerző, aki mellesleg a poprockvilág egyik legtökéletesebb fogsorának is boldog tulajdonosa (csak ne lenne olyan agresszív a tekintete!), négy évvel ezelőtt keltette életre *Belly* nevezetű zenekarát. Valamikor mostohatestvére, *Kristin Hersh* együttesében, a *Throwing Musesben* ismerhette meg a nagyvilág, később tett egy rövid kitérőt a *Breedersben* is, de akkor – helyesen – úgy gondolta: tehetségének megfelelően a legjobb, ha maga veszi kézbe az irányítást. A szülővárosából, Newportból induló Belly – melynek rajta kívül *Chris Gorman* dobos, *Tom Gorman* gitáros és *Gail Greenwood* basszeros a tagja – hamar népszerűvé vált, s 1993-ban megjelent első lemezük, a *Star* mindjárt aranylemez is lett a tengerentúlon. (Angliában „csak" ezüst színűre „festették" be ottani rajongóik.) A Kinget tavaly ősszel rögzítették a Bahamákon, miután az addig eltelt 20 hónap alatt 15 országban 195 koncertet adtak (még a U2 előtt is felléptek), valamint két Grammy- és két MTV-díjat sepertek be nagy buzgalommal. A kritika zenéjüket a Go-Go, a Cocteau Twins és Sinéad O'Connor bizarr keverékeként jellemezte, ami (természetesen) csak részben igaz, különösen mostani anyaguk tükrében. A King mindenesetre friss, ropogós és az évszaknak megfelelő. Sok-sok gitárral, könnyed és nehezebb lélegzetű akkordokkal, érdekes, bár időnként kiszámítható zenei fordulatokkal.

Hasonlóan friss, de lényegesen komorabb tónusú a kortárs angol gitárzenét játszó *Mecca* legújabb opusza. A *Mysteries of Allah* – mely hazánkban a *Bahia* terjesztésében érhető el – tíz évvel ezelőtti ködös albioni hangulatokat ébreszt fel, mai hangszerelésben és hozzáállással. Magáról a zenekarról keveset tudni, négyen vannak, klasszikus a felállás (ének, gitár, basszus, dob), mostani anyaguk harmadik a sorban, zenei világuk alapján valamelyik közép-angliai iparvárosból valók, s dalaik nehéz, párás levegőt árasztanak. (Kicsit olyan, mint tegnap hajnalban Budapest.) Annak ellenére, hogy dalaikat a kék szín melankóliája lengi körül, időnként keményen feszülnek benne a bicepszek, dagadnak a nyaki ütőerek. S bár bizonyosan nem veszélyeztetik a nagy sztárok helyét a toplistákon, olyan muzsikát játszanak, amit még tíz vagy húsz év múlva is élvezettel hallgatnak az emberek.

(jávorszky)

Belly: King. 4AD/HMK Music, 1995; Mecca: Mysteries of Allah. Voice of Shade, 1995

Sebők Zoltán művtört

Kiállításkavalkád Kőbányán

Mától öt napon át várja látogatóit az AGRO+MASHEXPO '95 és két kapcsolódó kiállítás a kőbányai vásárvárosban. A szervező Hungexpo Rt. nem véletlenül döntött úgy, hogy a 16. alkalommal megrendezett mezőgazdasági szakvásárral egyidőben ad helyet a 2. MACH–TECH nemzetközi fémmegmunkálási és szerszámgépipari, valamint a szintén másodszor bemutatkozó CHEMEXPO vegyipari szakkiállításnak. A három rendezvénynek ugyanis számos találkozási pontja van, s ezek lehetőséget adnak a szakembereknek a pontosabb tájékozódásra.

Az AGRO+MASHEXPO '95 területén 71 külföldi résztvevő van jelen, főként mezőgazdasági gépeket, eszközöket bemutatva, de elhozták újdonságaikat a szakágazatok képviselői, a kertészek, az állattenyésztők, a vetőmaggyártók, az öntözéssel, erdőműveléssel, famegmunkálással foglalkozó szakemberek is. A hagyományokkal szakítva idén nincs élőállat-bemutató. Nagyobb hangsúlyt kapott viszont a kisgazdaságok igényeit kielégítő alapanyagok, szolgáltatások és különféle felszerelések bemutatása, hiszen Magyarországon az agrárgazdaság fejlődése rendkívül fontos: minden ötödik munkavállaló ebben az ágazatban talál munkalehetőséget. Az ágazat jelentőségét igazolja az a tény is, hogy az ország területének 70 százaléka alkalmas megművelésre, és a bruttó nemzeti terméknek 16-18 százalékát ez az ágazat adja.

A 2. MACH–TECH fémmegmunkálási és szerszámgépipari szakkiállításon 10 ország mutatja be újdonságait, köztük Németország, Svájc, Olaszország és Ausztria. Magyar részről fontos eseménye a kiállításnak, hogy a Hegesztéstechnikai Egyesülés és a Gépipari Tudományos Egyesület egész napos konferenciát tart. Az előadásokon a szakemberek új információkhoz juthatnak a gépgyártás és megmunkálás anyagairól, a megmunkáló gépekről és géprendszerekről, tudomást szerezhetnek a géptervezés korszerű módjairól.

A 2. CHEMEXPO nemzetközi vegyipari szakkiállításra 306 cég jelentkezett 3 kontinens 16 országából. A tematika rendkívül széles, a teljes iparágat bemutatja. Az áttekinthetőségre is gondolva, 22 témakörre osztva mutatják be az árucsoportokat, amelyek közt ott van a gyógyszeripar, a műanyagipar, a gumiipar, a szervetlen vegy- és műtrágyaipar, a korrózióvédelem és a környezetvédelem is. A magyar résztvevők aránya meghatározó: 156 cég közel 3500 négyzetméteren sorakoztatta fel termékeit.

(szabó)

Ikarusok Indonéziának

Az Ikarus Rt. 43 gázüzemű városi autóbuszt szállít Indonéziába, de ez a szám felmehet 200-ra is, miközben a szakértői tárgyalások már ezer Ikarus kiviteléről folytatódnak. A mielőbbi szállítások megkezdése mellett egy összeszerelő üzem létrehozásának terve is felmerült a délkelet-ázsiai országban – nyilatkozta tegnap lapunknak *Soós Károly Attila*, az Ipari és Kereskedelmi Minisztérium politikai államtitkára a *Hardyanti Rukmana* asszony – *Szuharto* elnök leánya – vezette küldöttséggel folytatott budapesti, kétoldalú magyar–indonéz tárgyalások befejezése után.

A tárgyalásokat követően a 43 Detroit Diesel gázüzemű motorral felszerelt jármű szállítására vonatkozó szerződést *M. D. Rachman*, az indonéziai Insan Gaya Wira Pt. vezérigazgatója, magyar részről pedig *Semsey András*, az Ikarus Rt. vezérigazgatója írta alá. Az Ikarus idén januárban nemzetközi versenytárgyaláson vett részt Indonéziában. A tendert elbíráló bizottság a csúcsszínvonalat képviselő amerikai motorral és üzemanyagrendszerrel felszerelt gázmotoros, légkondicionált városi Ikarus autóbuszokat részesítette előnyben, és az Ikarus Rt.-t egyedüli szállítónak választotta. Az Ikarus a korábbi vegyes üzemű motorokkal ellátott autóbuszok után tavaly kifejlesztette a tisztán földgázzal üzemelő városi gépjárműveit. Az elkészült prototípusok amerikai – a Detroit Diesel és a Cummings cégek által sorozatban gyártott – motorral és a legkorszerűbb amerikai gázellátó rendszerrel vannak felszerelve. Maga a jármű a hazai piacon ismert modelltől eltérő, ugyanis a jelentősen átdolgozott farmotoros 200-as autóbusz délkelet-ázsiai igényekhez igazodik.

Soós Károly Attila közölte, hogy indonéz részről igény jelentkezik a Ganz Hunslet által gyártott elővárosi motorvonatok megvételére is. A tárgyalásokon az indonéz fél felvetette helikopterek és repülőgépek magyarországi szállításának a lehetőségét. Erről az államtitkár kifejtette, hogy más versenytársi ajánlatok mellett meg kell vizsgálni a honvédelmi költségvetés helyzetét is. A megbeszéléseken az indonéz partnerek élénk érdeklődést tanúsítottak nagy mennyiségű magyar gabona felvásárlása iránt.

(békés)

Agrárvállalkozási ábécé – filmen

A dinnyeültetést, a tehénfejést vagy a birkanyírást bizonyára még igen sokan a szüleiktől tanulták, ám közöttük is egyre kevesebben akadnak olyanok, akik a családban szerzett tudásukat elegendőnek érzik a mai, még inkább a holnapi talponmaradáshoz – főként, ha az egyéni vállalkozás keretei között gazdálkodnak.

Ugyanis, ebben az egyre tömegesebbnek számító esetben a szakmai tudáson túl birtokolni kell bizonyos pénzügyi, adójogi, biztosítási ismereteket is, amelyek ráadásul eléggé gyakran változnak.

Korábban segíthettek az eligazodásban a háztáji agronómusok, majd a nyomukba lépő falugazdászok – ám, fájdalom, napról napra kevesebb településen lehet találkozni velük. Égető hiány pótlására vállalkozott tehát a Nagyváthy János Gazdaképző Egyesület, a Verzál Könyvek Kiadója és a Profilm Kft., amikor a kezdő és a gyakorló vállalkozók számára nélkülözhetetlen ismereteket – Agrárvállalkozási ABC címmel – videokazettára gyűjtötte.

A háromórás film készítője, *Kurucz Miklós* példamutatóan alapos munkát végzett, amikor a 16 fejezetre osztott anyagban a vállalkozások elindításának adminisztrációs teendőitől a csődeljárás forgatókönyvégig mindent egybefoglalt.

Sajnos, a technikai feltételek szigorú korlátokat szabtak a vállalkozásnak – amit a szerzők azzal igyekeznek ellensúlyozni, hogy a könyvelési tudnivalók részletesebb ismertetésére még egy kazettát készítenek. Az időközben elavult információk helyesbítését pedig évenként, külön függelékbe gyűjtve teszik majd közzé.

A nagy kérdés csak az: vajon a hasonló témájú kézikönyvek garmadája mellett hány mezőgazdasági vállalkozó részesíti előnyben a filmkazettákat, amelyekből – az előzetes hírek szerint – egyetlen darab is háromezer forint körüli összegbe kerül?

(káposztás)

Önnek

Pont

olyan szakemberek kellenek, akik nem ismernek lehetetlent: magasan képzettek, nyelveket beszélnek, dinamikusak és bátrak.

Éljen a lehetőséggel és vegyen részt

Magyarország legnagyobb, hagyományosan sikeres rendezvényén, az

Állásbörzén

1995. április 25-26-án a Budapesti Közgazdaságtudományi Egyetemen. Az ország vezető gazdasági, műszaki, jogi felsőoktatási intézményeiből közel 2000 végzős hallgató közül választhatja ki az Önnek legmegfelelőbb szakembereket.

AIESEC

Bővebb információ:
Magyar Közgazdászhallgatók Egyesülete
European Serviced Offices Irodaház
1065 Budapest, Révay utca 10.
Telefon: 166-8061, 269-1043, 269-1100/AIESEC
Telefax: 269-1030

● *Suchman Tamás* privatizációs miniszter tegnap hivatalában fogadta az Európai Unió országainak Magyarországon tartózkodó nagyköveteit. A találkozón a készülő privatizációs törvényről, illetve a kormány privatizációs stratégiájáról esett szó. *Francois Nicoullaud* francia nagykövet a találkozót követően újságíróknak elmondta: a megbeszélés lehetővé tette, hogy jobban megértsék a magyarországi privatizációs folyamat időrendjét és irányát. Az Európai Unió tagországai bíznak a magyar kormány új gazdasági csapatában, és abban, hogy célkitűzéseiket meg tudják valósítani.

● A Fogyasztóvédelmi Főfelügyelőség hatósági jogosítványt szeretne szerezni a szolgáltatók ellenőrzésére, jelenleg ugyanis csak a kiskereskedelemben érvényesítheti ellenőrzési jogait. Kormánydöntésen múlik, ellenőrizhetik-e a fogyasztóvédelmi felügyelőségek, egyebek közt az Elektromos Művek számláira, a víz-gáz-csatorna szolgáltatásra érkező panaszokat a lakosság jelzései alapján. Újabban ugyanis a panaszok zöme a közüzemi szolgáltatásokra vonatkozik.

● A világ repülőterei tavaly több mint 2 milliárd utast szolgáltak ki. A személyforgalom 8 százalékkal nőtt, az áruszállítás pedig 13 százalékkal emelkedett és megközelítette a 42 millió tonnát. A légiközlekedés vezető országa tavaly is vitathatatlanul az Egyesült Államok volt: a világ tíz legforgalmasabb repülőtere közül nyolc az USA-ban van.

„Meg kell akadályozni, amíg lehet"

Kapkodás jellemzi a kormány döntéseit

Folytatás az 1. oldalról

– *Hogyan érinti ez a felsőoktatást, illetve a kutatástfejlesztést?* – kérdeztük Ferencz Csabát.

– A tudományos kutatásnak két funkciója van. Biztosítja, hogy Magyarországon színvonalas felsőoktatás legyen. Hogy megőrizzük régi erényünket: ha Magyarországról egy diplomás kiment Nyugatra, akkor ott nagyon jól megállta a helyét, vagy éppen világhíres lett, hála a magyar felsőoktatás színvonalának. Ez abból a sajátosságból következik, hogy a magyar felsőoktatásnak más a szerkezete, mint az európainak, s különösen az amerikainak.

A kutatói, fejlesztői munka minősége teszi lehetővé továbbá, hogy hazánk képes a korszerű technológiák fogadására, illetve hozzá tud járulni ezek kifejlesztéséhez. Mindebből az következik, hogy a felsőoktatás és a műszaki fejlesztés színvonalának megőrzése, fejlesztése – még a legnehezebb gazdasági körülmények között is – stratégiai kérdés. Ehhez képest viszont azt kell tapasztalni, hogy napjainkban a kutatást és a fejlesztést, illetve a felsőoktatást durva gazdasági támadás éri. Ez stratégiai tévedés, ami az ország számára súlyos kárt okoz. S ha ez beleillik abba az átfogó oktatáspolitikai stratégiába, amelynek kiindulópontja a hatelemis iskolák visszahozatala, akkor ez nem más, mint nemzetromboló politika.

– *Mit jelent mindez forintban kifejezve?*

– Ma a központi műszaki fejlesztési alapban nincs pénz. Ezt az *Antall*-kormány első évében pályázati bázisként létrehoztuk, és *Pungor Ernő* miniszteri minőségében oroszlánként harcolt a megőrzéséért, illetve kellő szintre emeléséért. Ezzel szemben hónapok óta már pályázatokat sem fogadnak el, helyette ígérgetik, hogy az év folyamán újra indul a pályáztatás, s majd lesz valami. Csakhogy az, hogy már néhány hónapja áll a rendszer, önmagában súlyos csapás a hazai kutató-fejlesztő gárdára, hiszen fokozatosan elapadt az arra érdemes kutatóhelyek pénzügyi forrása. A mecenatúra terén lényegében ugyanez a helyzet. Az Országos Tudományos Kutatási Alap, amely az alapkutatások támogatására hivatott, kimerült. Jellemző példa, hogy három évre szóló, komoly kutatási témára 1995 elején – jellemzően és átlagosan – másfél millió forintot adnak. Ez évi félmillió forint, ami a mai árak mellett nevetséges summa. Hiszen például hozzávetőlegesen ennyi egy vezető banktisztviselő havi bruttó bére. Ehhez hozzávehetjük, hogy a Magyar Tudományos Akadémia a támogatott egyetemi kutatóhelyek fenntartását felülvizsgálja.

Vitathatatlan, hogy az Akadémiának is újra kell gondolnia lehetőségeit. Kifogásolható azonban, hogy a felülvizsgálat folya-

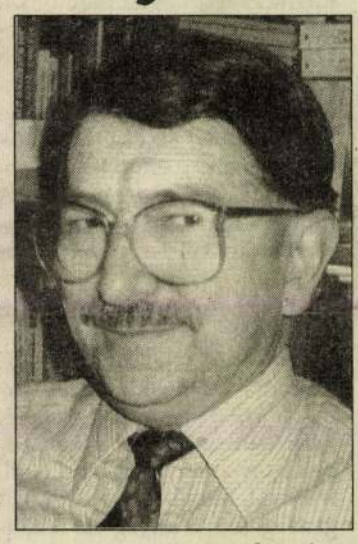

A SZERZŐ FELVÉTELE

Ferencz Csaba: Felelős a Horn-kormány

mán az egyetemekkel fennálló legelevenebb kapcsolatokat kellene erősíteni, nem pedig „újragondolni". Ez ugyanis a felsőoktatási munkát is nehezíti, hiszen kisebb részben az akadémiai intézetek munkatársai, de a támogatott egyetemi kutatóhelyek valamennyi kutatója intenzíven részt vesz a magyar felsőoktatásban.

Ezt tetézi az egyetemi hallgatókat sújtó különféle támogatásmegvonás, illetve az egyetemi oktatók létszámának nagymértékű csökkentésére irányuló szándék. E mögött alapvető oktatási, képzési és tudománypolitikai tévedés húzódik meg. A tévedés kifejezés használata ez esetben szépítő gesztus. A magyar felsőoktatásnak ugyanis sajátossága, hogy miközben nagy előadások hangzanak el a hallgatók számára, a munkát kiscsoportos gyakorlati foglalkozások teszik teljessé. A sajátosság egyik következménye, hogy a fajlagos oktatói létszámigény magasabb, ámde ez a módszer sokkal alaposabb képzést tesz lehetővé.

– *Hogyan konkretizálható álláspontja a Bokros-programra vetítve?*

– *Bokros Lajos* a programjával

FOTÓ: BÁNKÚTI ESZTER

Felvételünkön: az ELTE jogi karának épülete. Az egyetemi oktatók létszámának nagymértékű csökkentése oktatási, tudománypolitikai tévedés – állítja riportalanyunk

talok azonban megtalálják új helyüket, beilleszkednek, és soha többé nem lehet visszaédesgetni őket a jóval kisebb fizetést biztosító felsőoktatásba. Értéktelenebb munkáért sokkal jobb fizetést fognak kapni, miközben a magyar felsőoktatás újraépítése legfeljebb csak évtizedek múltán válhat ismét valóra.

– *Mit lehet tenni?*

– Meg kellene akadályozni ezt az intézkedéssort. Jóllehet a választópolgárok kétharmada dühös a Bokros-program miatt, egyelőre mégsem tértek vissza a polgári jobbközép pártjaihoz, azaz a Fideszhez és a korábbi négy év kormányzatát adó MDF–KDNP–kisgazda koalícióhoz. Érdekes, hogy minden életszínvonal-rontási terv ellenére a polgárok jelentős része megmaradt MSZP-szavazónak, nem véve észre, hogy a Magyar Szocialista Párt az SZDSZ akaratát hajtja végre, miközben a választók nem a szabaddemokratákra adták meghatározó mértékben a szavazataikat. Talán túl közel járunk még az előző ciklus végéhez. Ezzel együtt meg kellene érteniük a választópolgároknak, hogy bár vannak nehézségei egy ilyen átalakulásnak, az intézkedéseknek mégsem kellene ilyen drasztikusaknak lenniük, mint amilyenekről napjainkban szó van.

– *Van tehát más út?*

– Mindenképpen van. *Boross Péter* annak idején azt mondta: ha győzünk a választásokon, bevezetünk megszorító intézkedéseket; de azokat nem ilyen keményen, nem ilyen mértékben és időben jobban széthúzva tettük volna meg. Ha a korábbi koalíció marad kormányon, bizonyos, hogy nem támadta volna meg sem a családokat, sem a kutatást, a felsőoktatást.

– *Milyen következménye lehet annak, ha tartósan támadják a nemzet „eszét"?*

– A legfőbb gond az, hogy a nemzet esze nem is évtizedek, hanem évszázadok alatt jön létre, az egyes egyetemeken kialakuló hagyományokra épülve. A tanszékeknek, csoportoknak, kutatóhelyeknek megvan a múltjuk, léteznek a jelenkori folytatóik. Ők a professzorok, a docensek; s hozzájuk kapcsolódik a hallgatóság krémje, akikből a holnap oktatói, kutatói lesznek. Ha a folyamatosságot megszakítjuk, akkor lesznek olyan területek, amelyeken a pusztítás nyomait soha többé nem tudjuk eltüntetni. Sajnos, a rombolás természete ilyen. Ezért kell most fölemelnünk a hangunkat. Ha valamit tehetünk, akkor most még van rá alkalom. Jelenleg csak beszélnek a rombolásról, egyelőre csak terv, hogy ki kell rúgni az egyetemi oktatókat. De már olyan terv, amelyet az egyetemeken a rektori, kari tanácsokban hozzáláttak lebontani karokra, tanszékekre, a napi cselekvés szintjére. Ha ezt a józan ésszel, a nemzeti ellenérdekeltséggel szembeszállva végrehajtják, nagyon nagy baj lesz. Át fog alakulni a magyar felsőoktatás. Évtizedekre elveszítjük ennek következtében azt a sajátos előnyt, ami eddig megvolt.

A jelenlegi oktatásirányítás olyan útra lépett, hogy ha tervei teljesülnek, akkor kicsi az esély arra, hogy a munkások, a kis fizetésű közalkalmazottak, a paraszti munkából élők gyerekei túljussanak a hat elemin. Ez a nemzet nagyobbik részének cselédsorban tartására irányuló politika, ami megengedhetetlen. Eközben, a folyamat túlsó végén, a nemzet eszét jelentő, magasan képzett gárda darabjaira hullik, megcsonkul, s a rosszabb képzés miatt sokkal kevésbé lesz művelt. Ebben egységes ez a „művelődéspolitika". Ha tervezetten, ha véletlenül alakult ki ez a szándék, az eredmény akkor is egy és ugyanaz lesz.

Horváth K. József

Sebők Zoltán

Szabálytalan természetrajzok

A kettő, mint tojás meg a létra, aztán mégis mint útburkolati jel és közlekedési tábla, irányadók. Nádas ezer, Géczi kétszáz oldal, és nem épp pöttyös könyvek, akkor sem, ha harminc oldal egy pillantás, vagy hat oldal egy kis versbetét a szomorú selyemfenyőről. Tizenkét év a szerzők között és nyolc év a két mű első megjelenése között, mégis joyce-i mikrorealizmus és megemelt naturalizmus. Baudelairerel barangolnak a természet templomában, mely menekülést enged a zavart szavaknak, de oszlopaiban, lelkünk emlékképeiben vagy a kúszórózsában mégis önmagunkra ismerünk.

Hogy a végén kezdjem: lehetőségünk a halál, így lehet képzeletre és tapasztalatra hagyatkozva némi áttekintésünk erre a közbülsőre, az életre, ami mégiscsak némi önreflexióval, önmérséklettel, egyensúlyra való törekvéssel volna elérhető. Kellemesebb, ha a szeretet egymásrautaltság is, ha elfog a vágy, hogy akár egyetlen pillanatra ő legyek; ő: a másik, a fű, a fa vagy egy galagonyabokor. Remélhető, hogy a gyűlölet óráinál a szeretetéi többet tesznek ki, és az apokaliptikus átlényegülés után akár válogathatunk gránátalma és őszibarack között is. Kézbe kell vennünk a természet és az emlékezet tárgyait – így a nyelvet is. Újra kell tanulnunk a fogalmakat, le kell tisztogatni őket, akkor is, ha port fog verni a lószőrecset. Engedélyezett önvédelmünk a memoár- és füvész bedekker.

A lapokon városok (Budapest, Berlin, Veszprém, Koper) és északi meg déli tengerek. Régi és új séták, férfit három nimfával ábrázoló antik falikép, fügefák, Rilkéé és a szerzőé. Az alig ismert 1953-as berlini éhségmenet, a magyar 1956, 1968 és mediterrán páncéltörő gránátok meg aknavetők. Szóval mindaz, ami fontos, és mindez az emberi lélek szempontjából és szövegben, képben, zenében. A szavak ólomlábak nélküli tapasztalata és a valóságból eredő szürreális elegye a „mindenki kiszolgáltatott" képét fixálnák itt is – ott is, ha a nagyszabású, többtételes szimfóniaként ható szövegek nem ellenpontoznák mindezt. De az idősíkok, a távolság, a felosztás, a betétversek ritmust teremtenek csakúgy, mint a szerkesztő Csordás Gábor és az illusztrátor Györgydeák György munkája. (Bár az *Emlékiratok* Ginács László tervezte első kiadása feledhetetlenül szebb volt.)

Prózaibb a Sancho Pansák köre. Nádas Don Quijotéját, ha betegek is, mégis emberek veszik körül. Géczinél a fajok dzsungelkönyvében a homo sapiens szinte mindig áldozat, társként a pulikutya, a papírlap és a számítógép jelenik meg. Szelektált kapcsolatrendszerű, leszűkített énű hősök valamennyien. Csatangolnak térben és időben Közép-Európán keresztül-kasul, keresve mozaik-identitásukat, minőségi változásukat, és csak megformálójuk belső fegyelme, rendje, etikai optimizmusa tartja meg őket, mivel a természetrajz törvényei szerint nincs lehetőségük.

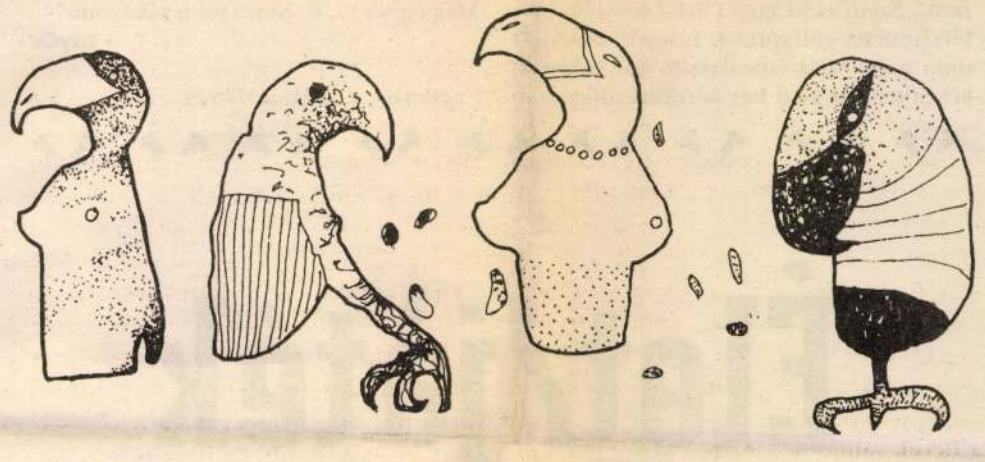

Illusztráció: Györgydeák György

Ha számosabb is, de a kritikus szerint mégsem súlyosabb a könyvek különbözősége. Géczi egyszerűbb időhasználatával szemben Nádas hármas, mesterien formált és tartalommal is telített idősíkot használ: az úgymond jelen idejűt, az elbeszélő gyerekkorát idézőt, és amelyik legtávolabb esik az elbeszélés idejéhez.

Fejezetei nemcsak önálló történetek, hanem külön-külön is kifeszülnek. Géczi mondatai Nádaséival ellentétben rövidek, frappánsak. Fejezetei jól szúró szilánkok. Egymáshoz képest Nádas inkább Proust komolyabb, Géczi inkább Lénárd Sándor könnyedebb stílusa felé hajlik. Géczi könyve inkább munkakönyv, számbavevő, előkészítő mű egy nagyobb vállalkozáshoz, Nádasé viszont maga a mérföldkő. Fontosabb azonban kettejük egymást is erősítő véletlen találkozása, amelyben részben különböző formai megoldással, de ugyanazon nagyszerű eredményhez jutottak, önmagukhoz.

Kovács Nándor

Nádas Péter: Emlékiratok könyve, Jelenkor Kiadó, 1200 Ft. Géczi János: Fegyverengedély, Pesti Szalon Könyvkiadó, 360 Ft.

Bécsi decemberek

Sznobkalauz

Bécs bevásárlóhely, Bécs köztes megálló. Bécsbe megérkezik az ember, gyorsan vásárol valamit és hazavágtat, esetleg átutazik Nyugat felé, vagy éppen onnan érkezve sietve távozik Hegyeshalom irányába. Mondják, Bécs unalmas, az emberek szürkék, tradicionálisan öltözködnek, az utcán elkerülik egymás tekintetét. Ahogy Esterházy Péter valamelyik írásában megjegyzi: ha pár órát a császári városban tölt, ez a szürkeség elkerülhetetlenül ráragad, beleolvasztja az utca tömegébe.

Aki egy pici időt mégis rászán arra, hogy megismerje ezt a várost, kellemesen csalódhat. Bécs nyugodt hely, nem kell rohanni, de aki kedveli a nyüzsgést, nyüzsöghet is. Bécsben van Tilos az Á és Fekete Lyuk, van kísérleti színház és jó kiállítás, vannak jó kocsmák és kellemes mozik, nyáron rengeteg kiülős hely és szabadstrand, télen, ha befagy a Duna holtága, sok-sok kilométer ingyen korcsolyapálya, vannak a közelben hegyek, van Práter, wurstli és vannak parkok, olcsó a kínai, jó a sör és így tovább. Esténként a diákkocsmák és az alternatív helyek megtelnek fiatalokkal, a szín itt már nem a szürke, zajlik az élet az Alt Wienben, a Lukasban, a Kain und Abelben, a latin kocsmákban, műsoros estek az Andinóban, az Amerlinghausban, a Tunelben, táncolás a Titanicban, az U4-ben, működnek a jazzkocsmák és az alternatív mozik, a Filmcasino, a Votiv vagy a Stöbergasse. Koncertek a Zet Sátorban, a Szene Wienben és az Arénában, ha komolyzenéről van szó, akkor a Konzerthausban.

Hogy általában mikor mi történik ebben a városban, mindenki megtudhatja a „Falterből". Ez a hetilap pontosan tartalmaz mindent, amit Bécsről tudni kell: koncerteket, kiállításokat, a színház- és moziműsort, a zenés-táncos helyeket, az irodalmi esteket, pontos címmel együtt.

Bécs decemberben hideg, esős-havas, karácsonyra rendszerint már leesik az első hó, de a környező hegyekben már előbb is lehet síelni. A december a karácsonyi készülődés jegyében telik, kidíszített utcák fényáradata várja a bevásárló tömegeket. Meg a karácsonyi vásárok. A legnagyobb a Rathaus körüli Christkindelmarkt, forralt bor és puncs mindig kapható. A belvárosban az első kerületben a Freyungnál az Altwiener Chriskindelmarkt a Mariahilfhez közel a hetedik kerületben az Am Spittelberg, újabban pedig a Schönbrunni Kastély is helyet ad az alternatív karácsonyi vásárnak. Mindenütt gyerekprogramokkal.

Decemberben az Operában, 15-én Umberto Giordanótól a *Fedora* premiere látható, 23-án pedig tradicionálisan a *Diótörő*. Minden évben barokkzenével köszönti a Belvedere Dísztermében (Rennweg 4) a Clemencic Konsort a karácsonyt. A Lohtringerstraße 20-ban, a Konzerthausban esténként komolyzenei koncertek várják az érdeklődőket. A Burgtheater és az Akademietheater klasszikus-hagyományos programja mellett (Nestroy, Pirandello, Brecht, Ibsen, Turrini, Shakespeare, Kafka, Jandl, Bernhard, Gombrowicz) működnek a kísérleti színházak is: a WUK (9. kerület, Währingerstr. 59) 13-án és 14-én mutatja be Peter Turrini osztrák drámaíró *Gyerekgyilkosságok* című darabját a TU (Technische Universität, 6. kerület, Getreidemarkt 9.) Auditoriumában 9-én és 10-én Vaszilij Kandinszkij utolsó, „romantikus" darabjának rekonstrukciója látható hét képben és két közjátékban. A 1911–14-ben keletkezett darab hét jelenetének mindegyike a festészetet idézi, „kirándulás az absztraktba".

A Künstlerhausban egy reprezentatív kiállítás látható „Egyptomanie" címmel, a Kunsthistorisches Museumban pedig az állandó kiállítások mellett az osztrák Alfred Hrdlicka művei láthatók. December 20-ig a Kindermuseumban (7. kerület, Messeplatz 1.) a gyerekek vehetik birtokukba Pablo Picassót, Picasso absztrakt műveihez nyújt segítséget ez a kiállítás, ahol a fiatal látogatók továbbgondolhatják, továbbfesthetik a mester képeit. A Hundertwasserhaus a harmadik kerületben, a Löwengasséban áll, nem messze tőle egy állandó kiállítást is berendeztek Hundertwasser műveiből. A Karlsplatzon nemrég felállított feltűnő sárga-kék építményben, a Kunsthallében a híres avantgárd művész Oskar Schlemmer több mint 250 vázlatát, rajzát, akvarelljét, színházi maszkjait és díszleteit állították ki. Az irodalom kedvelőinek az Alte Schmiede és a Literaturhaus nyújt állandó programot. A fordítószeminárium keretében a Literaturhausban (7. kerület, Seidengasse 13.) az orosz irodalom jut 9-én, 10-én, 12-én szóhoz, az Alte Schmiedében (1. kerület, Schönlaterngasse 9.) pedig 7-én H. C. Artmann olvas fel, 14–16-án a Friederike Mayröcker tiszteletére rendezett szimpozion szövegportrékat mutat be a híres osztrák írónőtől és -ről.

Másodikán a Szene Wienben (Hauffgasse 26.) az angol Ukrainians és Rew Hammer játszik, az Arénában pedig 10-én Gruge Event-koncert lesz, „In Memoriam Kurt Cobain". Aki a specialitásokat kedveli és osztrák rockra és folkrockra vágyik, keresse az Allgemeine Verunsicherung és Hubert von Goysan koncertjeit, CD-it. Osztrák tájszólásban pedig az „Indien" című filmkomédia ajánlott.

Szilveszterezni pedig minden jó kis kocsmában, mulatóban vagy tánclokálban lehet, sőt, kötelező. Hát kellemes karácsonyt Bécsből!

- wernitzer -

A csend

A Földművesek Évkönyve szerint

John Cage válogatott írásai

Illusztráció: Tooth Gábor Andor

Kérdés, hogy igaza van-e annak a véleménynek, mely szerint John Cage gondolkodói teljesítménye zenei munkásságán is túltesz. Nem is a hasonlítgatásért érdekes ez, hanem az alapállás miatt: bár zeneszerzőként ismerjük, Cage írásai, előadásai **éppoly** jelentősek.

Ne vonjuk meg a perctől a pátoszt: 33 évvel az első angol nyelvű kötet, két esztendővel a Mester halála után magyarul is olvashatóak ezek a szövegek, amelyekhez fogható hatást kevés dolog tett a század – maradjunk most ennél – új zenéjére. A kötet címe *A csend – Silence* volt az első, 1961-es Cage-könyv címe is. Nyilván praktikus okok zárták ki, hogy egy magyar nyelvű Cage-összest a *Silence* teljes fordítása kezdjen meg, így is ebből szerepel a legtöbb írás a pécsi kiadású kompilációban. A kötet vezérelve afféle „introdukció": Cage legalapvetőbb nézeteinek, elveinek, gondolatainak, nem utolsósorban útjának bemutatása. Ilyen tartalmú írásokban voltaképpen nincs hiány. Nagy biztonságot ad, hogy Wilheim András személyében Cage legkompetensebb, legavatottabb hazai ismerője válogatott köztük.

Talán egy kis ízelítő kívánkozik még ide – minek dicsérgetni Cage-et, inkább idézem. „Szem előtt tartva azt a fentebb már kifejtett megállapítást, hogy a szóváltás nem más, mint szórakozás, hat válasszal készültem az első hat kérdésre, függetlenül a kérdések mibenlététől." – írja az *Előadás a semmiről* – egy ténylegesen elhangzott előadás – utóiratában. Íme a hat válasz: „1. Ez egy nagyon jó kérdés. Nem szeretném a válasszal tönkretenni. 2. Azt hiszem, megfájdult a fejem. 3. Talán ha hallotta volna múlt áprilisban Palermóban Marya Freundot Arnold Schoenberg *Pierrot Lunaire*-jét énekelni, akkor nem kérdezte volna ezt. 4. A Földművesek Évkönyve szerint Ravasz Tavasz van. 5. Kérem, ismételje meg a kérdést... Még egyszer... Még egyszer... 6. Nincs több válaszom."

- czyCs -

Jelenkor, 216 oldal, 310 Ft.

Élet/játék

A magyar mindenség egyik tüneményes ellentmondása évtizedeken át abban állt, hogy legnyugatibb szeglete délen, a Vajdaságban helyezkedett el.

Sajátos helyzeténél és történeténél fogva az ottani magyar értelmiség soha nem esett bele a hazai – elszigeteltségből eredő – provinciális hermetizmusba. Kultúrájukat és kapcsolataikat pedig kevésbé szabdalta szét a Tudományos Szocializmus Szalámitaktikája. Nagyobb információs- és mozgásszabadságuk és a honi, túlnyomóan angolszász orientációnál szélesebb körű tájékozódásuk folytán árnyaltabb és sokrétűbb hatásoknak voltak kitéve – nem utolsósorban a kitűnő horvát, szerb és szlovén nyelvű lapok, továbbá (frissen fordított) könyvek sokasága révén. Ennek köszönhetően ott az elmúlt negyedszázad során emelt szintű európai szellemi élet alakult ki, melynek gyümölcsei a határon inneni közönség elől sem voltak (teljesen) elzárva. A magyar nyelvű könyv- és folyóiratkiadás, kivált a 60-as évek közepétől Újvidéken megjelenő *Új Symposion* révén számos olyan szellemi áramlat, mű és szerző vált ismertté és legalább egy-egy szegletében hozzáférhetővé, ami szinkronban volt a nyugatabbra zajló szellemi folyamatokkal. Mindemellett olyan magyarországi szerzők számára is megjelenési lehetőséget és kitűnő közeget jelentett, akik kívül rekedtek a korabeli Dialektikus és Történelmi Dadaizmus által kiszabott kereteken. Ezért aztán a jószerével csak néhány hazai könyvtárban hozzáférhető *Új Symposion* a szellemi folyamatok szabadegyetemének számított. Magyar nyelvterületen elsőként itt közölték jó néhány, ma már modern klasszikusnak tekinthető nyugati művész és teoretikus munkáját; itt írtak először kimerítően a fluxusról, az újabb zenei vonulatokról; itt jelentek meg Erdély Miklós, Hajas Tibor és mások szövegei, képei.

Mindezt azért említem, mert nemrég Budapesten megjelent az *Életjátékok* című könyv, aminek szerzője, Sebők Zoltán évekig az *Új Symposion* szerkesztője és az újvidéki rádió munkatársa volt, a kötet néhány esszéje pedig még 1991-es, kényszerű áttelepülése előtt készült, és a széthullás előtti Jugoszláviában jelent meg. Továbbá azért is, mert pár portréja ottani (vagy még inkább: onnan elszármazott) művészekről szól.

Sebők korábbi könyveinek *(Médiumok és művészetek*, Újvidék, 1982; *Mítosz és művészet között. Esszék*, Újvidék, 1988) középpontjában is a képzőművészet állt. Nála azonban ez a tárgykör nem merül ki puszta kritikai, művészettörténeti vagy esztétikai reflexiókban; Sebők nem kritikus, nem művészettörténész és nem esztéta. A képzőművészet iránti érdeklődése a szokásos műkritikusi és műélvezői érdeklődésnél mélyebbről ered és messzebbre is vezet; „a játék és az élet közötti párhuzam" érdekli – mint azt a *királyi életjáték*, a sakk kapcsán írja. Ezen belül is az a finom válaszvonal, az a láthatatlan fordulópont foglalkoztatja, ahol az élet/játék határa húzódik: ahol a kiábrázolás és leképezés, a megjelenítés és alkotás kérdései életbe vágóvá válnak. Ahol történetesen a játék játékossága vérfagyasztóvá válik (mint I. Mohamed szultán 1408-ban rendezett élő sakkjátéka esetében, melyben a kiütött figurákat megjelenítő rabszolgákat lefejezték), vagy vér és vas veszi el az irónia élét (mint azt a szónokló Lenint ábrázoló fotográfia története mutatja, melyből kiderül: a retusőrök által eltüntetett mellékalakok, előbb vagy utóbb, az élők köréből is eltűntek...).

Az iróniának azért még bőven marad tere, mi több, egy teljes fejezetet tölt ki. Ott olvasható a *szocart (szocreál + popart)* kialakulásának rövid és meglehetősen általános érvényű története, melynek során „a hősi avantgárd kitűnően fizetett szalonművészetté vált". (Illusztrációként Erik Bulatov *Napfelkelte vagy naplemente* című festménye szerepel, melyen a hullámzó tenger horizontján a Szovjet Birodalom feledhetetlen címerkölteménye képezi a címben jelzett talányt.) Csakúgy, mint a Jean Tinguely *önpusztító gépei*nek moszkvai bemutatója kapcsán készült írásban vagy arról a könyvről, amely a svájci emigrációban élő, táncos kedvű Leninről mint a dada névadójáról szól (vesd össze: *Da! Da!* [orosz, duhajszó]!).

A modern művészet persze nemcsak e peremvidékével van jelen ebben a könyvben, a „későpolgári művészetipar" fősodrára is megjelenik egy-egy figyelemre méltó metszetben (*Warholizmus, Joseph Beuys kiállítása*). S ami fontosabb: olyan újabb vonulatok bemutatásával, mint a *Láthatatlan természet* kiállítás japán művészeinek munkáiról vagy az olyan jelentékeny alkotókról szóló szövegek révén, mint amilyenek a Baranyay Andrásnak, Tony Craggnek vagy Schmal Károlynak szentelt esszék.

A könyv áttekinthetően megszerkesztett – többnyire egy-egy alkalom (kiállítás, könyv) kapcsán keletkezett – írásaiból kirajzolódik a közelmúlt és a kortárs képzőművészet körképe. Ez a kép nem egybefüggő és korántsem enciklopédikus. Mégis kivehetőek főbb erővonalai, fontos csomópontjai, égető kérdései. Akárcsak annak a társadalomtörténeti átalakulásnak az íve, aminek köszönhetően *„a szenvedő művész mítoszát teljesen kiszorította a szalonművész valósága"*. Ez a problematika képezi egyszersmind Sebők könyvének sarkpontjait: a kérdést a háború utáni európai festészet egyik nagy alakjának, az informel „atyjának" számító Wols fotóiról szóló nyitóesszében veti fel – ami egyszersmind a magyar esszéírás remekbe szabott darabja; egyszerre érdekfeszítő, informatív és személyes is –, majd a könyv végén a Szenved-e a mai művész? körkérdés ismertetésével zárja le.

Az *Életjátékok* esszéiben nem csupán egy-egy kiemelkedő művész pályaképe, a jelen és a közelmúlt jó néhány fontos műve és áramlata rajzolódik ki, hanem – a szerző filozófiai kultúrája és tájékozottsága folytán – a szélesebb szellemi háttér is, amibe beleágyazódnak, és ami megértésüket lehetővé teszi. Általános érvényű kulturális kontextus híján ugyanis a modern művészet mindaddig halott formák és üres tárgyak tömkelege, amíg fel nem tárul az a szellemi környezet, ami keletkezésében döntően közrejátszott, ha nem éppen közvetlen inspirációjaként szolgált.

(A szép kiállítású könyvnek mindössze egyetlen „szépséghibája" van: a Kortárs Alapítvány révén azóta elhíresült Kortárs Kiadó adta ki – az egyébként nívósnak ígérkező *KorSzak* sorozatban.)

Tillmann J. A.

Sebők Zoltán: Életjátékok; Kortárs Kiadó (KorSzak), 290 Ft

Selök Zoltán

EX LIBRIS

BODOR BÉLA

Hopp Lajos: Az „Antemurale" és „Conformitas" humanista eszméje a magyar-lengyel hagyományban

Amikor emlékezetes beszédében Rákosi Mátyás kijelentette, hogy „Magyarország nem rés, hanem erős bástya a béke frontján", sokan kinevették a zavaros képet. Pedig a nagy manipulátor pontosan tudta, hogy a nemzet emlékezete a „bűnös nép" gondolata után ebben a másik, a török háborúk korából származó eszmében eredendő küldetésének vezérgondolatát fogja felismerni. A „bűnös nép" gondolatának keletkezéséről Őze Sándor írt kitűnő könyvet („Bűneiért bünteti Isten a magyar népet"; az 1993. IV. 17-ei ÉS-ben írtam róla), Hopp Lajos pedig (aki elsősorban a 17-18. századi magyar irodalom, Rákóczi és Mikes műveinek, valamint a magyar-lengyel történelmi kapcsolatoknak a kutatója-szakértője) ebben a munkájában rendkívül izgalmasan, a *lengyel-magyar kettős tükörben* vizsgálja az antemurale (előfal, védőfal), propugnaculum (sánc, bástya), „murus et clipeus fidelium" (a hűség fala és pajzsa) eszméjének megjelenését őseink gondolkodásában.

Nagy Lajos még *zászlóvivője* a kereszténységnek. VI. Ince pápa a „pugil Christi, athleta Domini, miles fidei Christiane" kifejezéseket használja neki írott levelében. A kereszténység ökölvívója, az úr bajvívója, atlétája, a kereszténység hűséges katonája titulus is sejteni engedi, hogy a pápa szerint Krisztus „nem azért jött, hogy békességet hozzon"; ezek azonban mégis egyfajta aktivitást feltételező megnevezések. Zsigmond keresztes hadjáratának kudarca után azonban egyre statikusabb képekkel írják le a magyarokra osztott szerpet, és a bajvívó, a katona *emberi* figurájával szemben egyre gyakrabban jellemzik *tárgyként:* pajzs, bástya, védőfal. Innen ered a magyar

A szóban forgó antológia, amely Baranyai Decsi János 1979-ben megjelent Sallustius-fordításához és Háportoni Forró Pál 1988-ban megjelent Curtius Nagy Sándor-életrajzához csatlakozva már nem annyira a könyvgyűjtők, mint a korszak és a magyarországi latin hagyomány iránt érdeklődők igényei szerint készült, a lehetőségekhez képest hű képet ad arról, hogy a 16. század végétől kezdve milyen latin műveket fordítottak magyar nyelvre, milyen minőségben, milyen igénnyel, és milyen célból. Hiszen — tudjuk — a kor értelmisége és diáksága tudott latinul. Ezekről a kérdésekről szól — egyebek mellett — Kecskeméti Gábor terjedelmes utószava.

A kötetben Vergilius Georgiconjából, Cicero műveiből, Cornelius Nepos híres hadvezérekről szóló könyvéből, Annaeus Florus *Róma viselt dolgairól* írt négy könyvéből olvashatók részletek, illetve néhány Horatius-óda jegyzetelt prózai nyersfordítása, ami alighanem iskolai jegyzet lehetett.

Cicero, Vergilius és Horatius neve tulajdonképpen magától értetődően arra utal, hogy a szövegek oktatási célt szolgáltak. Annál meglepőbb a történetírók névsora. Ha a két említett kötetet is ide soroljuk, azt látjuk, hogy a 16-18. században Sallustius, Curtius, Nepos és Florus munkáit fordították magyarra, és ez a névsor elképesztően egyenetlen. Mi lehet a közös ezekben a szerzőkben? Az előszót író Havas László a következő elméletet állítja fel: „A magyarra fordított római szerzőknél jelentkezik egy közös nézet, ami az antik történetíróknál (...) közel sem volt általános. Ez a megközelítési mód a városállamokat, népeket, országokat, birodalmakat és hatalmi rendszereket olyan *élő szervezeteknek* fogta fel, amelyek a természetnek megfelelően keresztülmennek a születés, a fejlődés és növekedés, a kiteljesedés, majd a hanyatlás és az elmúlás stádiumán. (...) Ennek a történetszemléletnek a magyarországi humanista gondolkodók műveiben is számos nyoma van." Itt látom tehát jelentkezni a megjósolt antropomorfizáció motívumát, ami korábbi elméletemet alátámasztani látszik.

Márton István, a Göttingenben tanult és a bécsi cenzúrán elvérzett teológus-filozófus írja: „Nekem is kéntelen kelletlen közletnem kellett a' vágást, 's nem lehetett azon Kerékvágásba mennem, a'mellyen más Nemzetek menvén az egekig emelkedtek már felettünk 's mint meg annyi tzédrusok nagy unalommal tekingetnek onnan alá mi reánk tsak Galagonya Magyarokra, a' kik a'midőn Originálok nem akarunk lenni, tsak arra is alkalmatlanok vagyunk, hogy az előttünk tántzolókat hűségesen majmoljuk." A szövegek tanulmányozásakor azonban olykor éppen ennek az ellenkezőjét tapasztaljuk. A magyar bölcselők sokszor a filozófiai részletkérdéseket vizsgálva is az egészre, az élet teljességére érvényes kijelentéseket igyekeztek megfogalmazni — Empedoklész gondolkodói magatartásával gyakorolták a tiszta ész kritikáját —, máskor néhány bekezdésnyi általános fejtegetés hozadékát máris gyakorlati magyar életbölcsességként próbálták kamatoztatni, mint Terray Károly a protestantizmusról szóló metafizika-fejezetben. Ez a magatartás talán kedvezett volna egy peripatetikus, társalgó bölcselkedésnek; de a szolgálatra kényszerült oskolamester-filozófusok csak vergődtek a kettős kötöttség szorításában.

A nagynak ígérkező életművek tehát egytől egyig torzóban maradtak. Ez a kötet azonban arra figyelmeztet, hogy ami megvan, az sokszor nagyon is figyelemreméltó; elég Márton Istvánra, Bessenyei Györgyre vagy a következő könyv kapcsán részletesebben tárgyalt Bárány Péterre gondolni. És még valami: ez a gazdag mutatvány egy átfogó, az érdeklődő nagyközönség számára hozzáférhető *magyar filozófiatörténeti kézikönyv* felháborító hiányára is rámutat. *(Pannon Panteon, Comitatus Kiadó, Veszprém, 388 oldal, 290,- Ft)*

Gyárfás Ágnes: Az első magyar bölcseleti mű és története

(Bárány Péter: Jelenséges lélek-mény)

Hogy Bárány munkája mennyiben tekinthető az *első* magyar bölcseleti műnek (tehát hogy Szenci Molnáré vagy Apáczaié nem volt az), nyilván vitatható állítás. Az azonban kétségtelen, hogy ehhez mérhető színvonalú lélektani munka ezt megelőzően és ezt követően még nagyon sokáig nem volt a magyar tudományban. Az 1789-ben „magyar nyelvű bölcseleti mű" megírására hirdetett pályázaton Pálóczi Horváth Ádám *Psychologiá*ja, ez a kor tudományos-korabeli európai tudományos műveltségnek, és ehhez járult remek problémaérzéke, kreativitása, és az a képessége, hogy a feldolgozott ismeretanyagot mindig a maga hétkönapi tapasztalataira vetítette. Soha több joggal nem neveztek pszichológiai művet *tapasztalati lélektudománynak* (hiszen a cím ezt jelenti).

Részletes ismertetésre persze nincs mód, de néhány dolgot kiemelhetek. Egyszerűen fantasztikus mindaz, amit Bárány az álomról mond. Nemcsak pontosan definiálja az alvás szakaszait, de az elfojtásról is beszámol, ami (száztíz évvel Freud *Álomfejtése* előtt) nem csekély teljesítmény: „Tsak akkor lehetnek ilylyen álmadásaink, midőn a' testi eszközök elegendően elevenek: mert ha azok igen lankadtak, akkor éppen semmit sem álmadhatunk... Ilyenkor méll álomba merülünk." „Olylyan képek is megjelennek az álmodásban, melylyek az ébren-lételben az erősebbektől *el valának nyomva*, azért, mert az álomban a' külső érző eszközöknek lankadtsága miatt megszűnnek azok az akadályok, amelylyek miatt az elnyomott kép ki nem nyilatkozhatott." De éppilyen remek gondolatok találhatók az elmebetegségekkel, vagy az elnyomott zsenialitásból eredő devianciával kapcsolatban. Bárány műve segít megértenünk annak a szellemi tömeggyilkosságnak az arányait, amit a magyar kultúra az 1790-es években elszenvedett, és csak a reformkorban hevert ki — úgy, ahogy. *(Magyar Tudományos Akadémia Könyvtára, 450 oldal, 150,- Ft)*

„Elmész". Szemelvények a régi magyar filozófiából

Többé-kevésbé a *Galagonya magyarok* második kötete ez, bár az ott kötetzáró Böhm Károly bő fél évszázaddal fiatalabb az itt a sort nyitó Sipos Pálnál. Talán az lehetett a szempont, hogy az első kötetben inkább létbölcseleti próbálkozások, a másodikban inkább szakfilozófiai tárgyú szövegek vannak; illetve itt Kant és Hegel gondolatrendszerének feldolgozása után már egyfajta sajátosan magyar filozófia megteremtésével kísérleteznek többen is — igen sovány eredménnyel.

Szontagh Gusztáv mindenesetre eljut az alapvetésig. A magyar filozófusokat vizsgálva —, akik közül kiemelkedőnek látja Imre Jánost és Köteles Sámuelt —, és egybevetve Berzsenyi esztétikájával, arra a következtetésre jut, hogy bölcseletüket és „az egész Philosophiát az egyezmény, a harmónia elvére" alapítják, és mert „ minden philoso-

Az **ÉS** könyve

— január—

FÖLDÉNYI F. LÁSZLÓ:

„Szabad szellemi tartomány”

Ismerem jól Marcel Duchamp bajuszos Mona Lisáját; de arra még soha nem gondoltam, hogy a művészetellenes gesztuson túl Duchamp esetleg Leonardo érzékeny pontjára, androgin lelki alkatára is rátapintott. Tudok róla, hogy Lenin szeretett sakkozni; de el nem tudtam volna képzelni, hogy a Bogdanovval folytatott játszma közben készült fénykép egyszer még művészettörténeti problémákat is fölvet. És Wolsnak az ételmaradékokról készült fényképeivel is találkoztam már; de eddig nem vettem észre, hogy bármilyen összefüggésben állnának tragikus életével, ételmérgezésével, megrendítő festményeivel.

Folytathatnám a példákat. Talán ezek mentén tudnám a legkényelmesebben megközelíteni *Sebők Zoltán*nak a modern művészet néhány kardinális témájáról szól kitűnő kötetét, az *Életjátékok*at. S ez nem véletlen. A könyvet, ha egészében elolvasom, művészettörténeti kuriózumok, eszmetörténeti párhuzamok, filozófiai kérdések és töprengések hálórendszerének is nevezhetném. Rövid kifejtések, egy-két oldalas elemzések, érintőleges analízisek, tömören fölvázolt portrék: mindenekelőtt ezek ragadnak meg, s a felvillanásoknak ez a tűzijátékra emlékeztető rendszere (?) bilincsel le. Egyszóval olyan, mint minden izgalmas könyv: olvastatja magát.

Mégis, ha csupán erről lenne szó, nem érdemelne megkülönböztetett figyelmet. Sőt, még gyanakodhatnánk is. Sebők Zoltán kötete azonban nem egyszerűen művészettörténeti ínyencségek tárháza. Könyve *módszertanilag* is példamutató: miként lehet egyszerre tájékoztatóan, ismereteket átadva, ugyanakkor mégis elmélyülten írni, hogyan tud *tényeket* közölni úgy, hogy közben nem riad vissza ezek *értelmezésétől*. Egyszóval miként egyeztethető össze az, ami összeférhetetlennek tetszik: a történeti megközelítés, illetve az egyes műre összpontosuló intenzív figyelem.

Sebők Zoltán, az Újvidékről áttelepült művészettörténész legújabb könyvében jól hasznosítja azt a módszert, amit korábbi, még Jugoszláviában megjelent köteteiben kidolgozott. A tárgyalt műveket úgy tudja művészet- és eszmetörténeti kontextusba állítani, hogy közben észrevétlenül ki is emeli őket ebből az összefüggésből. A látszólag legkülsődlegesebb tényekben is előbb vagy utóbb talál valamit, ami a mű belső, saját kohézióját erősíti. Ez az oka annak, hogy az olvasó egyfelől rendkívül sok információban részesül, másfelől ezt mégis csak utólag veszi észre. Amíg a hagyományos, nálunk még mindig viruló (bár eleve halott) pozitivista módszer szellemében készülő műelemzések úgy halmozzák agyon az olvasót a tényekkel, hogy egyből el is veszik a kedvét mindenfajta művészettől, addig Sebők éppen a tények sajátos csoportosítása, válogatása, konfrontálása, azaz „tálalása” révén hozza meg a kedvünket. Én legalábbis így jártam. Miközben a legfurcsább tájakra kalauzolt a szerző, ahelyett, hogy elkedvetlenített volna az, hogy belém akarnak sulykolni valamilyen tudást, egyre nagyobb késztetést éreztem arra, hogy még többet megtudjak mindarról, amit ő esetleg csak egy-két mondatban villantott fel. Mondanom sem kell, hogy ehhez a modern, háború utáni művészetről szóló lexikonokra, összefoglaló monográfiákra lenne szükség. Magyar nyelven is létezik ilyesmi: éppen Sebők Zoltán tollából jelent meg *Az új művészet fogalomtára 1945-től napjainkig* című rendkívül hasznos lexikon (Újvidék, 1987.), amelynek itthoni változatával még adós a könyvkiadásunk.

Mitől olyan eleven ez a kötet? (Hiszen tudjuk jól: a kritika- és esszégyűjtemények többnyire igencsak unalmasak és kényszeredettek.) Három magyarázatom is van erre. Az első: Sebők olyan szellemi eszköztárral felfegyverkezve érkezett Budapestre, amely Magyarországon jószerivel ismeretlen. Nálunk a kritikusok, ha valamiről értekezni kezdenek, akkor szinte rettegnek, nehogy elhagyják a kitűzött terepet. Ettől olyan nehézkések: a képzőművészeti kritikus csak a képzőművészetről hajlandó (az-az mer) írni, a színikritikus csak a színházról, az irodalmár csak az irodalomról, stb. Eleve kijelölik saját határiakat. Ám kérdéses, hogy ekkor valóban arról ír-e még a kritikus, amiről látszólag ír. Hogy valóban a művészetről van-e szó, s nem inkább a „szakma” mesterségesen felállított céhszabályairól. Hajlamos lennék azt mondani, hogy nálunk a kritikának igencsak „németes” íze van — még azoknál is, akik esetleg egy szót sem tudnak németül. Az elméleti igényességnek és a tárgyalás könnyedségének az az üdítő egysége, amely ráadásul igen tág horizontokat is föl mer villantani, inkább az angolszász, de méginkább a francia kritikára jellemző. Sebők érezhetően ennek szellemi hagyományában nőtt fel. Ezzel tudom magyarázni, hogy a szó legjobb értelmében fecsegve és szellemesen képes föltárni olyan összefügéseket, amelyeknek, ha a magyarországi kritikusok kezdenek róluk írni, mindig elméleti és ideológiai izzadságszaga van. Az, ahogyan például az avantgárd anarchizmus, a komputervírus és az AIDS között összefüggést szimatol, engem inkább Baudrillard-ra emlékeztet, semmint Habermasra; ha Lenin és a dada *bensőséges* és korántsem ártatlan kapcsolatát kezdi feszegetni, akkor aufklérizmus vagy ideológiatörténet helyett inkább dekonstrukcióra gyanakszom; amikor pedig divattendenciákról, kortárs irányzatokról vagy éppen a hamisításról ír, akkor a németes hermeneutika nehéztüzérsége helyett a francia „csábítás-elmélet” szórakoztató, egyszersmind emberibb módszerét hívja segítségül.

A másik magyarázatom igen egyszerű. E kötet attól olyan friss és üdítő, hogy amiről ír, az szemmel láthatóan őszintén érdekli is. Márpedig ha az embert valami tényleg érdekli, akkor nem akarja mindenáron megőrizni az objektivitás látszatát, ami bizony gyakran az unalom jele: az olvasóé éppúgy, mint a szerzőé. Sebők, ha írni kezd valamiről, akkor ezt nem azért teszi, mert adva van egy mű, amit „helyére kell tenni”, hanem, mert még mielőtt eldöntené, hogy művészet-e az, amit vallatóra fog, izgatja az, amit lát. Emiatt olyan felszabadult az asszociációs rendszere. Legyen az sakkjáték, fényképhamisítás, víruselmélet, keleti művészet, gondolatai szabadon veszik semmibe a különféle diszciplinák mesterségesen kitűzött határait. A bolgár posztmodernben a konceptualizmus helyett így bukkan a bizánci teológia nyomaira; emiatt él a gyanúperrel, hogy Andy Warhol és a pápa között bizony elég szoros a rokonság; s bár érezhetően Roland Barthes az egyik mestere, mégsem átallja, hogy egyfolytában csipkedje is.

S végül a harmadik magyarázatom: Sebők igen jól ír. Könnyed, szellemes, ismeri a hatáskeltés elemi szabályait. Csalhatatlanul érzi, hogy egy-egy gondolatmenet mikor kezd elnehezedni, s ilyenkor, ahelyett, hogy csak azért is erőltetné, váratlan ötleteket vet be. Néha olyan benyomásom támadt, mintha végre egy dadaista művészettörténészt olvasnék. Nem azért, mert értelmetlen, hanem mert meghökkentő gondolatpárosításai megszégyenítik a teóriát. S furcsa módon ettől mélyülnek el az írásai. Amit csinál, annak semmi köze a zsurnalizmushoz. Baranyay Andrásról például csak Tandori írt olyan elmélyülten, mint Sebők; Roland Barthes-ra vonatkozó kritikái nemzetközi mércével mérve is figyelemreméltóak; s végre valaki úgy ír magyarul a szocreálról, hogy közben nem lóg ki valamilyen ideológiai lóláb.

Sebők Zoltán nemrégiben települt át Újvidékről Budapestre. Mint sorstársai esetében (Thomka Beáta, Radics Viktória vagy Szombaty Bálint, stb.), őt olvasva is olyan érzésem van, hogy nem provinciáról került a szellemi központba, hanem éppen fordítva. Hadd vigasztaljam hát azzal, hogy ő ugyan elvesztette az otthonát, mi viszont kaptunk ajándékba egy kiváló művészeti írót.

(Sebők Zoltán: Életjátékok, Budapest, 1994. Kortárs Kiadó, 160. oldal, 290.- Ft.)

KÖNYVSZEMLE

Új kézikönyv születik

A történelemtanítás és a történelmi megismerés általában három pilléren nyugszik: a *kronológián*, a *topográfián* és a *történelmet alakító személyiségeken*. A múlttal való iskolai vagy iskolán kívüli ismerkedés közben óhatatlanul kérdések merülnek fel a történelem időbeliségével, helyszíneivel és személyiségeivel kapcsolatban. Az érdeklődő ilyenkor kézikönyvekhez nyúl. Míg történelmi kronológiából, fogalomtárból és névlexikonból többféle is rendelkezésre áll, addig egy jól használható történelmi-topográfiai összeállítás mindmáig hiányzott. Ezt az űrt tölti be dr. Veresegyházi Béla *Történelmi-topográfiai kislexikon* című kötete.

Az ilyen jellegű kézikönyvekkel kapcsolatban mindmáig legalább három alapvető kérdés merül fel. Az első mindjárt a tartalmat meghatározó címszójegyzék összeállításának kérdése: mit és milyen alapon válogatott össze a szerző a történelem végtelen anyagából? Veresegyházi Béla az autonóm válogatás elvét alkalmazta, nem hagyva azonban figyelmen kívül bizonyos iskolai igényeket. Művét az iskolai oktatásban eltöltött éveinek tapasztalatai alapján írta meg, mely így a középiskolai történelemanyagra épít, de tekintettel van az iskolából kikerülő, a világot felfedezni, bebarangolni vágyó emberre is, aki nehezen igazodik el a térképek, atlaszok, bedekkerek útvesztőiben. Ha a keresett helyet, földrajzi objektumot meg is találja, csak újabb böngészés, kutatás után tudja emlékezetébe idézni az ahhoz kapcsolódó történelmi tényeket, személyiségeket. Ez a lexikon ebben nagy segítségére lehet, jelentősen lerövidítve az információhoz való jutás idejét.

A második kérdés az, hogy az egyes címszavakról mit közöl és milyen elvek alapján dönt a tartalomról. Itt is a tananyag lesz-e mérvadó, vagy egy ettől független fontossági sorrend; lényegi teljességre törekszik-e, vagy csupán néhány fontosabb eseményt, személyiséget emel ki? Elmondhatjuk, hogy szerzőnk jó érzékkel választotta ki azt az „arany középszert", mely a címszavak kidolgozása során minden, a megalapozott történelemtudáshoz szükséges ismeretet számításba vesz, ugyanekkor nem csekély mértékben ki is bővíti az „iskolai kötelező anyagot".

A harmadik kérdés azzal kapcsolatban merül fel, hogy az egyes szócikkekben a történelmi avagy a földrajzi szempontok dominálnak-e. Megítélésünk szerint szerzőnk választása e tekintetben is szerencsés volt: a történelmi események számbavételének tulajdonít nagyobb jelentőséget, de egyben – a címszavak definiálása során – a helyszínek pontos topográfiai meghatározására törekszik, megkönnyítve a keresést a történelmi és földrajzi atlaszokban. Természetesen a *Történelmi–topográfiai kislexikon* használata nem teszi feleslegessé a manapság elterjedt, ismert történelmi és földrajzi világatlaszok lapozgatását, sőt egyenesen megköveteli ezt, még ha a kötet függelékében közzéteszünk is egy-egy, a magyar, illetve a világtörténet alakulását időrendben dokumentáló térképsort.

Úgy véljük, az új kézikönyv mind a diákok, mind pedig az átlagos történelmi felkészültségű felnőttek hasznos segédeszköze lesz: azoké is, akik behatóan kívánnak a történelemmel foglalkozni, de azoké is, akik utazásaik során alaposabb tájékozódásra törekednek, vagy egyszerűen csak a napi híreket szeretnék a térképen követni.

T. A.

Veresegyházi Béla:
Történelmi-topográfiai kislexikon
Aqua Kiadó.
Kb. 300 oldal, fűzve kb. 800 Ft.

Képek és szavak

Magyar–angol képes szótár
Magyar–német képes szótár
Akadémiai Kiadó.
Kb. 900 oldal, kötve kb. 1650 Ft.

„A" Duden: fogalom. Nemcsak a német nyelvvel ismerkedők számára, a német helyesírási szabályokban eligazodni vágyók részére, hanem a Duden Kiadó által közreadott szótárak révén is. Az ugyancsak neves Oxford University Press is ezért vállalkozott arra, hogy – a Dudennel közös kiadásban – kétnyelvű képes szótárakat adjon ki. Most az Akadémiai Kiadó ismerte fel az igényt, és a német „tízkötetes Duden" szótársorozat harmadik köteteként megjelent képes szótár alapján készült angol–német kiadvány nyomán *Magyar–német*, illetve *Magyar–angol képes szótárt* bocsát az olvasók rendelkezésére.

A magyar kiadás az eredeti rendkívül gazdag képanyagát csorbítatlanul veszi át: 384 képtábla foglalja össze a német, illetve az angol szókincs szerteágazó anyagát. Az ábrákkal ellentétes oldalon a magyarázatok találhatók német–magyar (angol–magyar) bontásban. Jellemző a szótár gazdagságára, hogy a 384 képtábla értelmezésében mintegy 28 000 szóval és kifejezéssel találkozhat az olvasó.

Évtizedek óta nagy érdemeket szerzett az Akadémiai Kiadó a hazai szótárkiadásnak. Felvetődhet a kérdés, hogy a szerteágazó szótártermés mellett miért van szükség efféle képes szótárakra? Összeállítóinak tapasztalata egybevág a pszichológusok megfigyeléseivel: az emberek jelentős hányada vizuális típus. Ehhez járul az a tény is, hogy bizonyos információk (mint például a bonyolult gépek, szerkezetek egyes részecskéi) képeken pontosabban és világosabban közelíthetők meg, mint magyarázattal és körülírással. Olyannyira így van ez, hogy a kiadónak a képeken ábrázolt részletek magyar nyelvű értelmezéséhez az egyes szakterületek legjobb hazai szakértőit kellett segítségül hívnia.

A szótár felépítése tematikus. Egy-egy képoldalon rendkívül gazdag képanyag fér el ugyan, de ez a gazdagság csak nagyon ésszerű csoportosításban szemlélhető. A témakörök során az atomtól a világmindenségig, a Földtől az égboltig, az emberi környezettől a természet különböző szépségeiig, a különféle foglalkozásoktól a tudományos élet területeiig, a könyvnyomtatás eszközeitől a különféle irodai felszerelésekig, a szabadidő eltöltésének számtalan lehetőségétől a sportok sokszínűségéig, a fényképezéstől a filmezésig, a színháztól a képzőművészetekig juthat el az olvasó. A hétköznapok jelenségei (szereplői és színterei) csakúgy helyet kaptak e szótárakban, mint az öltözködés, a divat, a smink stb. szakkifejezései.

Persze a képes szótár is: szótár. Nyelvtani fogalmakat alig közöl: a német szótárban a szavak nemét tüntetik fel, az angol szótárban pedig a többes számot. *Németül, angolul megtanulni nem lehet az Oxford-Duden Képes Szótárak alapján, de gazdagítani nyelvismeretünket minden bizonnyal.* Akik az idegen szókészlet „finomságait" keresik, akiknek a nyelvek apró részleteire van szükségük, nagy haszonnal forgathatják őket.

Végh Ferenc

A pszichoanalízis szótára

A könyv, amelyet szerzői szerényen „szótár"-nak neveznek, valójában a mai pszichoanalízis egyik alapműve. Mint a kötet magyar kiadásának előszavában *Vikár György* helyesen állapítja meg: a pszichoanalízis fogalomkincse iránt érdeklődők köre mára jócskán túllépte a szűkebb szakma határait: nemcsak a pszichoanalitikusok, a pszichiáterek, pszichoterapeuták, nem csupán a pszichológusok és pszichiáterek számára nélkülözhetetlenek (és tegyük hozzá: egyre mindennapibbak) a pszichoanalízisben használt szavak, kifejezések, fogalmak. Hiszen a Sigmund Freud nyomán meginduló és korunkban mind szélesebb teret foglaló lélekelemzés tudományként is, szellemi irányzatként is hatalmas hatást gyakorolt századunk tudományos életére, szépirodalmára és művészetére.

A pszichoanalízis ugyanis teljes egészében Freud műve, és ez a megállapítás akkor is igaz, ha tudjuk, hogy ő is épített az előtte járók eredményeire, megfigyeléseire, észrevételeire; de az előzményekből – Platontól Szent Ágostonon keresztül Kantig és Schopenhauerig – egyéni és páratlan szintézist alkotott. Vikár György rendkívül figyelemreméltó és alapos előszavában nemcsak e szintézis kialakulásának útját mutatja be, hanem részletesen szól arról, hogy Freud nemcsak gondolkodott a tudattalanról, mint elődei, hanem „kutató és gyógyító módszert talált, amivel a tudatot elkerülő, rejtett motivációk és összefüggések rendszeresen vizsgálhatók és befolyásolhatók." Méltatja a stílus varázsával ható nagy írót, művészt is, akinek az általa felfedezett, merőben új jelenségvilágra szavakat is kellett találnia, hogy beszélni tudjon róla. Felfedezéseit kora természettudományos világképébe illesztette be, de a jól ellenőrizhető természettudományos fogalmak nem voltak tökéletesen alkalmazhatók a szubjektív élmények definiálására. E felismerés nyomán a tudományos fogalmak egy új rendszerét alkotta meg, a metapszichológiáét, melyet újra meg újra módosított; az ő rendszerét egészítették ki az utódok – követők és vitapartnerek – fogalomalkotásai.

E fogalmi-nyelvi gazdagságnak – amely természetesen német nyelven épült ki – további szélesedését jelentette, hogy a nácizmus erősödésével a freudi pszichoanalízis angol nyelvterületre tevődött át: Freud minden művét lefordították angolra, iskolája Angliában és az Egyesült Államokban gyorsan elterjedt, a tudomány nyelvébe egyre több angol fogalom, kifejezés, szó épült be. A pszichoanalízis mai művelőjének, tanulójának tehát számos nyelvi-fogalmi nehézséggel kell megbirkóznia. Ehhez nyújt hatalmas segítséget J. Laplanche és J. B. Pontalis műve, amelyben minden fogalmat eredetéig követve vissza, a két francia tudós nem „csak" a pszichoanalízis szótárát alkotta meg, egyben tankönyvet is ad az egyre szélesebb körben alkalmazott szakterület tanulmányozói kezébe.

V. F.

J. Laplanche – J. B. Pontalis:
A pszichoanalízis szótára
Akadémiai Kiadó.
Kb. 640 oldal,
kötve kb. 3400 Ft.

HIRDETÉS

Mozaik a Kortárs Kiadó új könyveiről

Gion Nándor
IZSAKHÁR
280 oldal, fűzve: 280 Ft.

Izsakhár Jákob fiainak egyike, a legszerencsétlenebb sorsú közülük. Épp róla kezd regényt írni M. Holló János, egy olyan városban, amit mármár elér a közvetlen közelben zajló háború. Az egyre agresszívabbá váló ifjak és az egyre inkább rettegő lakosok fegyverekhez jutnak: ölik egymást a konkurens fegyverkereskedők. Az események nem kímélik M. H. J. barátait és szeretőjét sem, ő azonban lakásába zárkózva fonja Izsakhár történetének fonalát: a határokon háborúk dúlnak, Izsakhár gyógynövényeket kezd termeszteni; s ekkor M. H. J. barátja – s egyúttal szeretőjének férje – rááll a gyógyteák forgalmazására; egyre csak húzza-halasztja, hogy az írás szerint beteljesítse Izsakhár balsorsát...

Gion Nándor összefüggő novellákból kiformálódó új regénye az újvidéki közelmúltat idézi fel: a valóság rideg tényeit, de ahogy korábban is összeolvadt írásaiban a brutalitás és a kedvesség, a cinizmus és az álmodozás, az M. H. J. által megélt életet is beindázza a sztoikus kedély, az akasztófahumor, a gyengédség. Mire menne tájainkon egy valóságábrázoló író az abszurditás iránti fogékonyság nélkül?

Orbán Ottó
A KÖLTÉSZET HATALMA
329 oldal, fűzve: 329 Ft.

Kiváló, teljességgel eredeti, egyedülállóan értékes könyv Orbán Ottó új verseskötete, *A költészet hatalma*. A költő azoknak a verseinek egy részét gyűjtötte kötetbe, amelyek – közvetlenül vagy közvetve – „mesterségé"-vel, vagyis a költészettel foglalkoznak: nagy elődöket vagy kortársakat megidéző költeményeket, rejtett és nyílt önvallomásokat, hommage-nak szánt irodalmi pastiche-okat, polémikus verseket, ars poeticákat.

Réz Pál

Játszi könnyedséggel ír Arany János vagy Walt Whitman, Balassi vagy Poe, Tandori vagy az avantgárd modorában. De nem egyszerűen pastiche-t csinál: tökéletes alakításai, mondhatni, vérre mennek. Kosztümben, maszkban is a magáét mondja, többnyire sokkal hatásosabban, mintha egyenesben beszélne. Kikezdhetetlen szuverenitására jellemző, hogy roppant életművéből összeállított új kötetének sokféle hangja tökéletesen egynemű, minden pillanatában az övé.

Lator László

Pálinkás György
A VÁROSBAN ESIK AZ ESŐ
349 oldal, kötve: 349. Ft.

Az epizódokra tördelt szöveg álomszerű világában, egy kisgyermek belső reflexiósorozatából, és kivételes ritkaságú, munka közben feltárt hajdani fotók epikai-vizuális montírozásából alakult ki ez a könyv.

Sándor Iván

Pálinkás György 1990-ben megjelent *Hermina* című regényével komoly szakmai elismerést vívott ki: általános volt az a nézet, hogy kísérlete a magyar próza új lehetőségeit tapogatja ki. Jelen munkája szülővárosa, Pécs „regénye", pontosabban – követve előző könyvében kimunkált formáját – egymáshoz költőien kapcsolódó szövegek együttese. Ma rokonszenves és igen jelentékeny eredményeket hozó irányzat a világirodalomban az úgynevezett regionális költészet vagy próza. A magyar kultúrában is jelentős példa erre Mándy Iván Budapestje, s emlékezetes Temesi Ferenc Porlódja: Szeged. Kívánatos volna, hogy hazánk kultúrateremtő városai közül minél többnek megszülessen(ek) az emlékműve(i), s Pécs nyilvánvalóan az egyik legjelentősebb ezek közül.

Radnóti Sándor

Sebők Zoltán
ÉLETJÁTÉKOK
260 oldal, fűzve: 260 Ft.

Sebők Zoltán az esszéírók középnemzedékének – Földényi F. László, Hajdú István és mások – meghatározó egyénisége, s egyik legizgalmasabb személyisége. A Vajdaságból való kénytelen-kelletlen áttelepülése előtt a legendás *Új Symposion* belső munkatársa és állandó esszéistája volt. Új kötetében – ami idehaza az első – fölvillantja a nyugtalan, kutató szellem minden jellegzetes vonását: a lenyűgöző tárgyi tudás mellett az örökös kétséget, s a magabiztos, szinte fölényes nyelvkezelés mögött megbúvó öniróniát. A kéttucatnyi esszé közül – ajánlásképpen – talán a Lenin és a dada kapcsolatát fölvető Végjáték, a bácskaiságát Pesten is őrző menekült otthoni festőket idéző esszésorozat, a vírusokról írt hézagpótló „értekezés" és a Mona Lisa mosolya körüli bonyodalmakon derülő frivol futam kívánkozik előre.

Jöttem Láttam Győztem

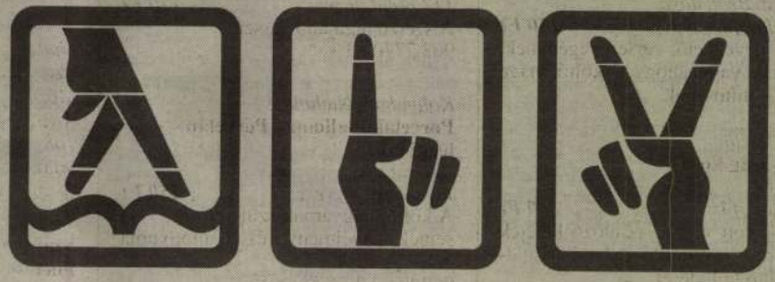

Mindig nyer, ha velünk tart...

212-1486

HUNGARIAN YELLOW PAGES KFT
1027 BUDAPEST, TÖLGYFA U. 28. TEL.: 212-1486, 212-1487 FAX: 212-1484, 212-1485

SEBŐK Zoltán

S. Z.: Élekpárbaj. Bp. 1994

rec. Bohár András

ÉS 1994. szept. 23. 13.

Gyula - házasságlevele s
szentmártonban látta meg
még állt a Blaskovich káp
dalon az az ôsi félemel
Bertalan a Kubinyi kasté
jáig lebontott.
Blaskovich Gyula ifjú kor
ideig Nagyszombati papnöve
jogászkodott. Ezután közig
1829-tôl alszolgabíróként
Solt-Kiskun vármegye pes
megerôsitették e tisztség
megye táblabírói közé vála
tôl kezdve már Heves m

SEGESDI György

Váci u. Anna Presnó
kroinacél dombornú

ld. Wehner Tibor: Ezeltel a szobrokkal
mindig csak a bajvan. = ÉS 1994.
aug. 26. 19.

VH 35

RATRUDE (lat. *Ratrudis*), vergine, santa (?). *Codex Sangallensis 1720* (pp. 542-43), redatto sec. XVIII nell'abbazia di S. Gallo (Svizzera), iene la trascrizione di una *scheda pervetusta amena* di una sconosciuta chiesa di S. Alesro, in cui sono enumerate le reliquie conser- nella chiesa, fra le quali anche quella di santa vergine R. Il luogo, il tempo e piú ise circostanze della vita di questo perso- gio sono, peraltro, completamente sconosciute. R. sia stata una reclusa di S. Gallo non è stato né nel citato ms. né in altra fonte; sono anto erronee le affermazioni di Stückelberg e mermann.

IBL.: E. A. Stückelberg, *Geschichte der Reliquien er Schweiz,* II, Basilea 1908, p. 18; Zimmermann, p. 96; Torsy, col. 461 (anche in questo repertorio detta reclusa di S. Gallo ed è indicato il 2 giug. giorno della festa).

Johannes Duft

Secco , Joannes, épitész MDK

1571. ápr. 28. Nagybátyjának, Martinus Secco-nak Joannes Secco - architectus noster - 2 hónapi szabadságot kap.

195. o. ~~260. adat~~ 260. adat.
196. o. 282. adat.
197. o. 305. adat.

+ Ázbenjárárat

Kapossy János: Művészettörténeti regeszták a királyi határozatokból és rendeletekből. II. XVI. sz. (Közzéteszi Bánrévi György)
Műv. Ért. 1956. V. évf. 2-3. sz. 190-197.o.

Secco Baptista János

XVI

l.

Patakiváró

129. l –

SECCO,Giambattista./XVI.sz./.Secco..
Martino unokaöccse, ő is "muratore
reale" Magyarországon,az északi vá-
rakon dolgozott.1571-ben két hónapra
Itáliába ment./K.A.W./

Maggiorotti,440.

Secco Giammartino

olasz építőmester 1568-ban a Szendrő-i
váron dolgozott.

H. Takács Marianna: Magyarországi
udvarházak és kastélyok. Budapest, 1970

2381

SECCO vagy SECO vagy THECO,Martino. A XVI.sz. második felében Magyarországon "architectus murarium" és kapitány volt.1568-tól 72-ig Szendrőn dolgozott,ahol egyik ~~fivérét~~ unokaöccse,Battista,parancsnok volt.Ezután Murakeresztur helyreállitását végezte.Elhagyva Magyarországot,olasz csapatokkal Flandriába ment 1579-ben, majd Spanyolországba,ahol résztvett a Portugália elleni háboruban,s végül visszatért hazájába. /Pataki./

Maggiorotti,440.

SECCO KER. JÁNOS kir. építész (architectus), az előbbi unokaöccse, Rueber János felsőmagyarországi főkapitány alatt szolgált. A király engedélyével 1571 tavaszán két hónapra hazájába, Olaszországba utazott, ahonnan a mondott év őszén ismét visszatért a király szolgálatába.

Orsz. Ltár; Cam. Scepus., Ben. mand. 1571. Apr. nr. 80., Nov. nr. 336., 1572. Nov. nr. 413.

Herzog József: Adatok a kassai építészet XVI. századi történetéhez.

MAGYAR MŰVÉSZET

1927. 589 l.

MIKULÁŠ
TÜHMER
MIKU
STÜHMER

Secco Kr. János

MAGYAR MUVESZET
1927.589

Doszkár János és Ferenc

Háztatarozási, építési és átalakitási
vállalata

Budapest.

Iroda:
IV. Veres Pálné-u. 40.
Telefon 117-04

Telep:
IX. Márton-u. 3/B.
Telefon József 8-53.

Secco Ker. János

Magyar Múzeum
1927. 589

1903-909-11
Térey-lakás
Háló-szoba.

74. Csillár.

1 darab zsinóron függő csillár fölül ellensulyozóval és csigával.
Értéke.....54.00 K

Készitette a Magyar fém- és lámpaárú gyár az 1903: X. 9-én kelt és 1903: XI. 4-én 78671 sz.a. jóváhagyott alkuegyezmény alapján (666-903).-- Kifizettetett az 1904: IV. 5-iki 21092 sz. leirat értelmében (280b).

Secco, Martinus, épitész. MDK

1568. jun. 22. Szendrő várába küldetett ki.
191.o. 183. adat.

1570. dec. 31. A szendrői vár épitészévé -
- architectus - nevezik ki.
194.o. 250. adat. 268.adat

1571. ápr. 28. Joannes Secco nagybátjának, Martinus Secconak, közbenjárására 2 hónapi szabadságot kap.
195.o. 260. adat.

1571. okt. 5. A vár jövedelméből kiutalt élelmiszerért ~~kár~~térités nem jár. 195.o.272.

Kapossy János: Müvészettörténeti regeszták a királyi határozatokból és rendeletekből. II. XVI.sz. (Közzéteszi Bárévi György)
Müv. Ért. 1956. V. évf. 2-3. 190-197.o.

Secco Márton János

Magyar Nemzeti
1927. 168, 589

1903-909-7
Térey-lakás.
Szalon.

80. Csillár.

1 darab öt ágú rézcsillár, felül csokorkötéssel, irisalakú üveggel és öt égővel.
Értéke.....420.00 K

Szállitotta a Ganz és Társa czég az 1903:X.8-án kelt és 1903: XI. 4-én 78670 sz.a. jóváhagyott alkuegyezmény alapján (663-903).-- Kifizettetett az 1904: IV.5-iki 21092 sz. leirattal (280-904).

Secco, Marton János

MAGYAR MŰVÉSZET
1927. 168,589

Doszkár János és Ferenc

Háztatarozási, építési és átalakitási
vállalata

Budapest.

Iroda:
IV. Veres Pálné-u. 40.
Telefon 117-04

Telep:
IX. Márton-u. 3/B.
Telefon József 8-53.

Secco Márton János

építész

1568-72. Szendrő

MAGYAR MŰVÉSZET

1927. 168. l.

SECCO (ZECCO, SECHO) MÁRTON JÁNOS kapitányt és kir. építészt (architectus, murariorum) a király 1568 nyarán havi 50 r. frt fizetéssel Szendrő várába rendelte, ahol 1572-ig építkezett.

Orsz. Ltár; Cam. Hung., Ben. res. 1568. jún. 22., júl. 1. — Cam. Scepus., Ben. Mand. 1570. Dec. nr. 247., 1571. Apr. nr. 80., Aug. nr. 204., Oct. nr. 265., 305., 1572. Jan. nr. 22. — Liber exped. 1571/74. fol. 86 v., 131., 1574/81. fol. 17.

Herzog József: Adatok a hazai építészet XVI. századi történetéhez.

MAGYAR MŰVÉSZET

1927. 589 l.

STÜHMER
MIKULÁŠ
TÜHMER
MIKUL
STÜHMER

Secco Márton

XVI.

l.

Palakúvárép

122. l.

Secco Márton János

XVI

l

Patakivarsp

129.l-

Secco Sallustius

XVI

l.

Patakivarep

122-l

Sechart János

ács

l.

Bedy Vince dr. A győri
református tört. Győr,
1936. 30. l.

Seckl

farcras

l.

Haberlandt

27. l.

Gyermek képe:

Derékon alól, állva
ja s baljáz az asztal sar
borítva. Fehér paróláját g
csavart nyakkendője feher
nyakon piros s az ugyan

Olajfestés, va
Lanfrancon

M.D.K.

SECOŞEANU Adrien

1930-ban Nagybányán a Szépművészeti Iskola tagja

Réti: Nagybánya.... Bp. 1954. 340.l.

Secosiani Emília

1918/19

Ferképzomfoiskóvk

131.1.

Secundinus, festő

A római kori Pannónia területéről összesen csak két művésznevet ismerünk. Szombathelyen találták meg két festő közös síremlékét; a felirat magyar fordítása: "A két vándorfestő emlékének, Launionusnak, aki élt ötven évet és 11 napot, és Secundinusnak, aki élt 25 évet és hét napot, állitották kollégái."

dr.Wellner Iatván: A magyarországi római kori épületek belső diszitő művészete. - Éptud, 197o /II/, 3-4.sz. 327-4oo.l.

4oo.l.

Secretum secretorum

kódexet Angliában őrzik. I. Lajos

könyve volt

Magyar Kódexek Bp. 1965. 31. o.

Secunda Stanislaw

III. éves építész hallgató
1944–45-ben.

Internátusi étkerő-
terem.

(Magyar parasztí
stílusban)

Repr –

Technika. 1945.
247. f. 79. l.

Secundinus

festő

MDK

Az u.n. szt Mártoni rómaikori keresztény temetőben megtalálták két idegen /peregrinus/ keresztény festőnek Launionak és Secundinusnak sirfeliratát / Repr. 40.o. 28. kép/ ezek inkább falfestményeket készithettek s nem a savariai bazilika mozaikjait.

39-41.o

Kádár-Balla: Savaria. Bp.1958.

Secundinus

pannoniai festō

l.

Gerevichrománkorieml.

8. 215. l.

nyet szeretetet másoktól; mert a szere-
let csak szeretésnek lehet jutalma.

Külalak: 1
Helyesírás 1

M. D. K.

Securi (?) festő

Oltárképe 1803, Csénye r. k. tplom.

Genth. Műeml. 1959 I. 61.

Secco Gianmartino

1568-ban mint várépítő Szendrő
várán dolgozott.

H. Takács Marianna: Magyarországi
„dvarházak és kastélyok, Budapest,
1970.

901

Secretan Marcné

festő

1.

Ferkèpzomfoisk`vk

1939-41. 142. l

MUZEUM ORSZÁGOS BIZOTTSÁGA
1944 szám.
7
bő 98 n.

Kas

Igen Tisztelt Ig

Egy készülö munkámhoz kér
gróf életet. Ezt az életrajzot képek
kastélya csupa érdekes és értékes
hogy m. tisztelt Igazgatóság tulajdo
van. Casagrandei alkotasokról, a kas
A legnagyobb tisztelettel kérve - k
hogy ezekről a fényképekről másolat
költségeket- igen természtesen- meg
ban van meg minden felvételük, kérem
zésemre bocsátani kegyeskedjenek.
Kéresem ismetlese és köszönete
az igen tiszte

tis

K

Séd Gábor, restaurátor

Tíz éve van a pályán Séd Gábor. Érettségi után a művészeti központban jelentkezett, elvégezte az összes tanfolyamot, most diplomázik a főiskolán. Eredetileg szobrestaurátor, de foglalkozik fa-, bőr-, textillel is. Jelenleg egy öltöztetős-Madonnával foglalkozik, egy éve hozták be Aszódra „gyógykezelni" a kicsi szobrot. /repr./ Rajong a régi tárgyakért, katalógusmunkát végez, tanul és pályakezdőket tanít.

Vadas Zsuzsa: Rokkant diafilmek árnyékában.
Magyar Ifjúság, 1980. júl. 25. 26. old.

MDK

Séd Miklós

Európai Isk. "Fiatalok" kiáll.

Pán I: Az európai iskola. Index. 21-24. 1947.

Sed Miklós festő

Szabad Nép

1946. 11. 1. – 6. l

Séd Teréz, jelmeztervező, Magyar Néphadsereg Szinháza

Leánynéző, jelmez

Színház és Mozi. IV.évf.51.sz. 1951. dec.21.

21.

SÉD MIKLÓS (? - ?)

1948/49-ben elhagyta az országot. Párizsban él, ovos, grafikái a JPM-ban.

1946 ban rent vett a Fiatalok Liall.

György-Patuki 1990 106,152,201

Words form the basis of most presentations. Your presentations will succeed to the extent that your words emerge with clarity and visual impact.

The following six steps allow you to add words to your PowerPoint presentations.

- *Choose the right tool for entering text.* You can use the Labeler tool, the Attached Label feature, or the Word Processor tool.
- *Format the text.* It's essential that you choose the right typeface, type size, and type style. In addition, you need to choose the appropriate text alignment and fine-tune such details as line spacing, tabs, and indents.
- *Edit your words.* Editing is an essential part of successful presentation design. Your visuals will improve to the extent that you rigorously eliminate unnecessary words and replace long words with short words whenever possible. Visual fine-tuning is also necessary to eliminate widows—that is, instances of a word or two isolated on a line.
- *Add text enhancements.* You can use frames, background fills, shadows, colors, and bullets to add emphasis to your words.
- *Establish styles and defaults.* The Styles command allows you to

M.D.K.

Séd Teréz

Molière: "Dandin György" c. vigjátékához készitett jelmezeket.
A darabot a Magyar Néphadsereg tüzte müsorra.

Szinház és Mozi. Bp. 1952. nov. 21-27. V. évf. 47. sz.. 11. lap.

M.D.K.

Séd Teréz

Miljutyin: "Juanita csókja" c. darabjához készitett jelmezterveket.
A kecskeméti Katona József Szinház előadása.

Tarka Krónika c. rovatban
Film Szinház Muzsika. Bp. 1962. ápr. 27. VI. évf. 17. sz. 39. lap.

mdk.

Séd Teréz

rajza

Séd Teréz: Gyermeki világképek a bibliában.
Népművelés 1963. 6. sz. 32. l.

mak

Sed Teréz

bábrajzai

barom reprodukció

Sed Teréz: Játszani tanultak
Képművelés 1963, 2. sz 39. l

M.D.K.

Séd Teréz

Gogoly: Leánynéző c. komédiájához tervezett jelmezeket.
A darabot a Magyar Néphadsereg Szinháza tüzte müsorra.

Szinház és Mozi. Ep. 1952./január/4-10. V. évf.
1. sz. 3. l.

M.D.K.

Séd Teréz

Az Uttörő Szinházban Brustein: "Pányuska iskolája" c. szinmű/diszbemutatójához készitett jelmezterveket. -vének/

Szinház és Mozi. Bp. 1952. febr. 15-21. V. évf. 7. sz. 11. lap.

Séd Teréz, bábkészítő

Az előadásokat az Ifjúsági és Úttörőházban, valamint a békéscsabai Jókai Színházban rendezik meg. A bemutatókat szakmai viták követik. *Demeter Zsuzsa, Nagy Katalin, Szabó Gyuláné, Séd Teréz* bábtervezők bábkészítő foglalkozásokat tartanak a gyermekvendégeknek.

– Nemzetközi bábfesztivál

Esti Hírlap, Bp. 1981. jún. 23.

2.

MEGHÍVÓ

EDAY ÉVA

Fk. Wortmann Sándor – 8112 fnyv 1

A KÉPCSARNOK VÁLLALAT
MEGHÍVJA ÖNT

SÉDAY ÉVA

FESTŐMŰVÉSZ

KIÁLLÍTÁSÁNAK

ÜNNEPÉLYES MEGNYITÁSÁRA

1964 AUGUSZTUS 29-ÉN
SZOMBATON DÉLI 12 ÓRAKOR

MEGNYITÓ BESZÉDET MOND:

BERNÁTH MÁRIA

MŰVÉSZETTÖRTÉNÉSZ

MEDNYÁNSZKY TEREM,
BUDAPEST V, TANÁCS KÖRÚT 26

Séd Terézi, ipornűvesi

[illegible] kozul
már csak hatan maradtak versenyben az ötkarikás szereplés jogáért vívott harcban. *Egyedül Pavel Lednyev helyzete látszik biztosnak, a 37 éves négyszeres világbajnok a müncheni és a montreali olimpia után harmadik „nagy szereplésére" készülődik. Lednyev* a rosztovi bajnokságon magas pontszámot ért el, főpróbája igen jól sikerült. És akik küzdenek még a csapatba kerülésért: *Jevgenyij Lipejev, Anatolij Sztarosztyin, Alekszej Paljonov, Oleg Bulgakov és Vaszilij Nyefedov.*

–: Sokan kirándultak, strandoltak 8.

Esti Hírlap, Bp. 1980 júl. 7.

Séd Teréz, [ ]

Fokus Gábor: Játszóház
Népszabadság, Bp. 1981.

..... A bábosoknál és a gyékényezőknél szinte mindig telt ház van, s az itt összegyűltek figyelmesen, csendben hallgatják a foglalkozásvezető útmutatásait. A festőknél rajzlapok, kartonok, színes ceruzák, hurkapálcikák kerülnek az asztalra; alig telik el néhány perc, s a gyermeki fantázia nyomán állatfigurák, ismert mesehősök elevenednek meg a papíron. A foglalkozásvezetők — *Séd Teréz* képzőművész, *Puskás László* pedagógus és *Nagy Katalin* óvónő — lendületesen, valóban szívvel-lélekkel magyaráznak, s látszik, hogy örömüket lelik ebben a munkában. Útmutatásuk nyomán megannyi jó ötlettel formálódnak az egyszerű játékok; ki hinné például, hogy egyetlen papírzacskó és néhány sárga, zöld és piros kartoncsík segítségével élethű babát lehet csinálni?

A játszóházban hétről hétre szép sikert arat *Szabó Ildikó* színművésznő, aki versekkel tanítja a gyerekeknek.

A foglalkozások tematikáját *Székely Éva* textiltervező, a népművészet ifjú mestere állította össze; ő a program szerkesztője. Érdemes hát meghallgatni észrevételeit.

Nem passzív szemlélők

— A foglalkozások szorosan kapcsolódnak egymáshoz, s ügyelünk arra, hogy a különböző korú gyerekek egyaránt hasznos, értelmes elfoglaltságot találjanak. Egyik helyszínen sem passzív szemlélőkként ülnek az asztal körül, nem egyszerűen végrehajtják a kapott útmutatást, hanem nagyon is alkotó módon vesznek részt a játékok készítésében. Minden foglalkozáson van ugyan mintadarab, de ennek ellenére kifejezetten ösztönözzük a részvevőket arra, hogy tetszésük, fantáziájuk szerint nyugodtan térjenek el attól. A bensőséges hangulat eredménye, hogy a gyerekek könnyen feloldódnak; ebben a légkörben már több olyan játék született, amelyre mindannyian büszkék lehetünk. Az eddigi játszóházak legmeglepőbb tapasztalata mindenképpen az, hogy sok szülő csak itt döbben rá, mennyi fantázia, alkotókedv van a gyermekében. A tanulság kézenfekvő: odahaza is több időt kellene szakítani hasonló elfoglaltságokra.

A játszóházi foglalkozásokon készült legkiválóbb alkotások közül bábok, filcből készült állatfigurák, gyékényből, sásból font babák rövidesen kiállításon is láthatók majd.

Új múzeummal gazdagodott Bác
nyitották azt a helytörténeti gyűjtem
gába foglaló múzeumot, amelyet a h
ideig egyedülálló kezdeményezéssel
ményben a környék népi építészeté
mint a kihalófélben levő mesterségek
részletek.

Délre cammog az óramutató, az ebéd némi élénkséget kavar a horkolással, sóhajjal, nyögéssel csíkozott csendbe.

Gazsó úr, az ács — a professzor adja a példát az „urazásra" — rákezdi, hogy a lencsefőzelék odakozmált, a húsnak szagát érzi. Odébb löki a tányért, csoszog a nagyterembe, hogy az ott fekvők étvágyát még idejében elronthassa.

A híd alatt robogott el a vonat, hosszan füttyentett, Gazsó úr ilyenkor szokta mondani:

— Hiába sípolsz, még nem ülök föl rád, nem telt még ki az én időm.

— Minek a vonat? A hullakamráig

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 387-748, 340-726

DUNAÚJVÁROSI HÍRLAP

Séday Éva festőművész

1978. április 25., kedd

1021

Séday Éva festőművész kiállítása a képcsarnokban

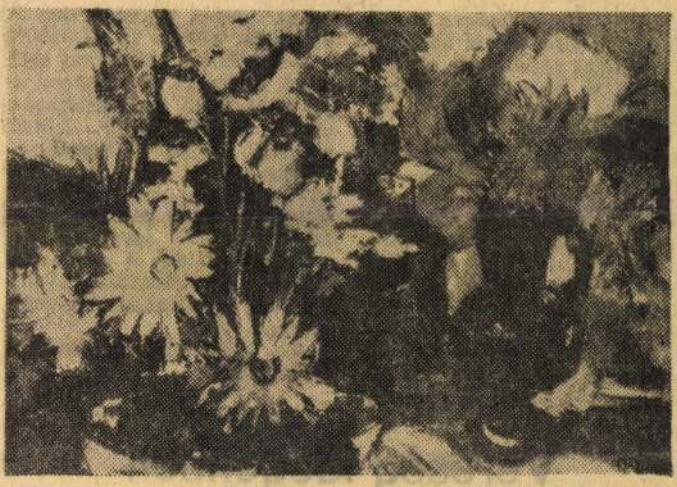

A Képcsarnok idei első kiállítása április 27-én délután öt órakor nyílik.

Séday Éva 1929-ben született Kispesten. Kétkezi dolgozó családból indult, ez a tény határozza meg józan, realista szemléletét. Ezt a szemléletet fejlesztik tovább benne a Képzőművészeti Főiskolán mesterei is, Főnyi Géza és Papp Gyula. 1956-ban lett a Magyar Népköztársaság Művészeti Alapjának tagja. Képei mindig szorosan kötődnek a realitásokhoz, tájakhoz személyekhez, eseményekhez. Gondolatait mindig közvetlenül a láttató formák és színek nyelvén közli. Művészi kifejezésmódja a munkában töltött 22 év alatt vállalt következetességgel maradt ezen az úton. Nem kíván rejtvényeket feladni nézőinek, témáit is közvetlen környezetéből választja. Műveiben a művészetet kedvelők örömüket is fellelhetik, kezdő művészetbarátok pedig Sédaytól vezettetve megszerethetik ezt a művészi módon ábrázolt mindennapi világot.

E. L.

s az utolsó pillanatban

Építők előnye már 3 gólra nőtt. A csapatban egyedül Keszthelyi rendkívüli kapusbravúrjai tartották a lelket. Sikerült több 7 méterest kivisszavetette a csapatot az, harcolni, de még jobban hogy ezek sorban kimaradtak. A Kohász sorozatos cserékkel kizökkentette lendületéből, és 2 gólra megközelítette. A mérkőzés végének közeledtével egyre jobban keményedett a játék. Ez és a sok reklamáció az oka annak, hogy az Építők játékosai közül többen is a kiállítás sorsára jutottak. A mérkőzés utolsó percére óriási izgalmak között a hazaiaknak sikerült hátrányukat egy gólra lefaragni. Fél perccel a játékidő vége előtt megszereztük a labdát, és ismét pályára lépett a korábban taktikai okok miatt lecserélt Varga Zs. Azonnal megkapta a labdát, és 9 méterről remekül eltalált lapos lövéssel kiegyenlített. A mérkőzés ebben a pillanatban véget ért, már az újrakezdésre sem maradt idő.

Jó: Keszthelyi, a mezőny legjobbja.

V. J.

Vereség idegenben

TAPOLCAI BAUXIT SE—DUNAÚJVÁROSI KOHÁSZ SE 22-20 (12-10)

D. Kohász: Heidum — Jezsek (2), Józsa (7), Kovács (2), Vura (5), Végh (4), Szabó. Csere: Füredi, Molnár, Takács, Kovács L., Gyurgyák.

Tartalékos összeállításban utazott NB II-es férficsapatunk Tapolcára (Baráth, Rapatyi sérülés miatt hiányzott), ennek ellenére a pontszerzés volt a cél. Az első félidőben a jól védő tapolcai kapus rendkívül sok zicce-

zetők indiszponált működése.

SPORTISKOLÁSAINK ALAPON

Az Alapi Általános Iskola meghívására a múlt héten Alapra látogatott sportiskolánk 5, 6, 7, 8. osztályos fiúkézilabda-csapata. Sokkal színvonalasabb mérkőzéseket játszottunk, mint legutóbb a Vasas ellen. A rendkívül lelkesen dolgozó alapi tanár, Sárközi László igen színvonalas kézilabdaéletet teremtett meg ebben a faluban.

Eredmények: 5. osztály,

bb 49. séday éva festőművész kiállitása a mednyánszky teremben

áe sk vm zs 1021 1964. augusztus 29. Séday Éva

szombaton a budapesti mednyánszky teremben megnyilt séday éva festőművész kiállitása. a művész legujabb alkotásaiból összeállitott tárlat mintegy 30 festményt mutat be. az ünnepélyes megnyitón bernáth mária művészettörténész méltatta séday éva művészi munkásságát./mti/

tes ádám, keres emil, kiss ferenc, molnár tibor, mészáros ági, horváth teri és tábori nóra játssza.

a fehérvár-csurgói volt károlyi-kastély is a filmesektől hangos. rényi tamás rendező itt forgatja a ,,déltől hajnalig,, című filmdrámát, amelynek forgatókönyvét fábián zoltán irta. forgách ottó operatőr még csak a film első jeleneteit vette filmszalagra, a forgatást ugyanis egy héttel ezelőtt kezdték meg. a tanácsköztársaság bukásának napján játszódó történetben szegedi erikát, bujtor istvánt, szakáts miklóst és koncz gábort láthatjuk majd.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

Séday Éva

MAGYAR NEMZET

1964 AUG 30

10

NAPLÓ

Augusztus 30

1021

Séday Éva festőművész kiállítása szombaton nyílt meg a Mednyánszky-teremben. A művész legújabb alkotásaiból összeállított tárlat mintegy 30 festményt mutat be.

8

ték

- vételével ipari létesítmények-
t kel kellene megteremteni szá-
- mára a további anyagi és kul-

Séday Éva

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

NÉPSZABADSÁG

1964 AUG 30.

*

SÉDAY ÉVA FESTŐMŰVÉSZ kiállítása szombaton nyílt meg a Mednyánszky Teremben. A művésznő legújabb munkáiból összeállított kiállítás mintegy harminc festményt mutat be.

*

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

Séday Éva

PESTMEGYEI HIRLAP

1964 AUG 7 6.

— Szombaton déli 12 órakor nyílik meg Budapesten a Mednyánszky-teremben Séday Éva festőművész kiállítása, Bernáth Mária művészettörténész mond megnyitó beszédet.

— Augusztus 28-án dél-

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

MAGYAR NEMZET

Séday Éva

1964 SZFP 1 1.

Magyar Nemzet

Séday Éva festőművész kiállítása

a Mednyánszky-teremben

1021

Az eddig jól bevált gyakorlatot követve a *Mednyánszky-teremben* az őszi kiállítási évadot is fiatal művész munkáival nyitják meg. *Séday* Éva olajképei az elmúlt esztendőkből valók; sommázása egy korszakának, amelyben kialakította formanyelvét, megtalálta a saját érzéseivel, eszközeivel kifejezhető témakört. Ez a világ egyelőre még nem terjed túl szűkebb környezetén, de a motívumok gondos kiválasztása, határozott elvek szerinti rendezése, s érzéseinek őszintesége lelkiismeretes, elmélyült művészi munkáról vallanak. Egy kicsiny részt mutat meg a világból, de azt a kis területet jól ismeri, törvényszerűségeit, belső rendjét egyszerű eszközökkel tárja fel.

Témái között zömmel figurális kompozíciókat és csendéleteket találunk. Alakjai nyugodtak, harmonikusak, mozdulatlanságukban van valami tömbszerű, szinte szobrászi zártság. Érdekes példája ennek például *Fekvő asszony* című képe, vagy a *Fésülködő* több nézetből is megörökített figurája. Ezek a festmények azonban már a fiatal művésznő munkásságának egy másik fontos vonását is tükrözik, az egyénítés, karakterábrázolási készségét, amelynek legszebb példája *Anyám* című portréja.

Csendéletein nemcsak színeiben, de szerkesztési elvein is Cézanne hatását érezzük. A nagy francia mester munkássága kalauz a számára és a rend mértéke. Nem másolja a cézannei formavilágot, hanem a tőle tanultakat a saját egyéniségének, elképzeléseinek megfelelően alkalmazza.

A rendre való törekvés vezeti ecsetjét. *Körték, Csendélet piros kancsóval*, vagy a margarétás *Csendélet* című munkáin a tárgyak csoportosítása ennek a képszerkesztői rendnek megfelelően történik. E legutóbb említett képénél már maradék nélkül sikerült a fehér színt beépítenie a kompozícióba, ez a probléma több munkáján is foglalkoztatta.

Séday Éva egészséges színvilága, gondos alkotómódszere azt mutatja, hogy művészete jó irányban indult el. Ha témakörét szélesíteni fogja, fiatal művészgárdánk egyik markáns egyéniségévé válhat.

Sárvári Márta

Magyar Nemzet

...ap után

Lett ház. Három éve vették a telket.

Ez a kis árva lány, Gecse Piros, ügyes kezével olyan kazári varrott babákkal lép Kovács Erzse örökébe, hogy éppen most rendeltek Kanadába egyet. Magának is ott mosolyog kettő az asztal tetején. De sző és horgol, slingöl, sufrikázik, alkot párnát — jól használom a szót — alkot. Lakásuk már kézimunka-pompa. Az új bútorokon.

Nem tudom, minek éppen, de nekem is hímezzen hát egy dísztörülközőt. Karácsonyra *mevvarja*. Jó.

Mert most még a házval vannak.

— A hűségpénz! — mutat a házigazda az új kerítésre. — Abból került ez. Mert én nem iszok.

— Szólják is az írigyek — csillog Piros —, hogy mért csak építünk, mért csak hordjuk? Hogy nincs-e más örömünk?

— A két gyerek ez öröm. Nekik hordjuk.

Napvilágra állítjuk a két menyecske-babát, úgy képezzük le. De a hízódisznókat is

Kádár János fogadta a norvég pártmunkás-küldöttséget

Kádár János, az MSZMP KB első titkára fogadta a hazánkban tartózkodó norvég pártmunkás-küldöttséget, amelyet Just *Lippe*, a Norvég Kommunista Párt Politikai Bizottságának tagja, a Központi Bizottság titkára vezet.

A baráti hangulatban lefolyt beszélgetésen részt vett *Nemes* Dezső, az MSZMP Politikai Bizottságának tagja, a Központi Bizottság titkára és *Puja* Frigyes, a KB osztályvezetője.

Szófiából vidékre utazott a magyar küldöttség

A magyar párt- és kormányküldöttség, amely *Fehér* Lajosnak, az MSZMP KB Politikai Bizottsága tagjának, a magyar kormány elnökhelyettesének vezetésével részt vett a bulgáriai szocialista forradalom győzelmének 20. évfordulója alkalmából rendezett szófiai jubileumi ünnepségeken, csütörtökön rövid vidéki útra indult. A nap folyamán Pernikbe és Küsztendilbe láto-

Séday Éva

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

NÉPSZAVA

1964 AUG 25.

— SÉDAY ÉVA festőművész alkotásaiból kiállítás nyílik augusztus 29-én a Képcsarnok Vállalat Tanács körúti Mednyánszky-termében.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

Séday Éva

NÉPSZABADSÁG

1964 AUG 25.

— **Séday Éva festőművész** alkotásaiból rendez kiállítást a Képcsarnok Vállalat a Tanács körúti Mednyánszky László Teremben. A tárlatot az augusztus 29-i megnyitó ünnepségen Bernáth Mária művészettörténész ismerteti.

— **A japánok szent hegyét, a** Fudzsijamát ábrázoló tízforintos

kalmazzák. A rendrako-arató ge-
nek általában vontatott kivite-

Séday Éva

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

MAGYAR NEMZET

1964 AUG 28.

Séday Éva festőművész kiállítását augusztus 29-én nyitják meg a Mednyánszky-teremben.

1021

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

Séday Éva

VAS NÉPE

1963 NOV 28

1021

SÉDAY ÉVA

festőművész kiállításáról

Pénteken délután nyílt meg a Képcsarnok Vállalat szombathelyi fiókjában Séday Éva festőművész kiállítása. Séday Éva a mai fiatal festőgeneráció egyik tehetséges, rokonszenves művésze. Első kiállításával alig egy évvel ezelőtt mutatkozott be Budapesten a Mednyánszky-teremben.

A látogató első benyomása a kiállított képekről az, hogy festőjük „nő létére" meglehetősen energikus egyéniség. Köztudott ugyanis, hogy a nők rendszerint puha, pasztell-hatású, finomságokkal teli alkotásokat produkálnak. Sédayról ezt nem lehet elmondani. A képek többségét tüzes, eleven színek uralják, a sötét tónusokból szépen villannak ki a világosabb foltok. Témáját közvetlen környezetéből veszi, csendéletein virágok, vázák, egyéb berendezési tárgyak váltogatják egymást. Érdeklődése középpontjában azonban szemmel láthatóan mégis az ember áll. A gondosan kiválogatott képek nagy része figurális kompozíció. Az embert ábrázolják pihenés, szórakozás, vagy éppen munka közben. A kompozíciókra általában a kiegyensúlyozottság, nyugodtság jellemző. Az ülő, muzsikáló figurákon a vonalak sajátos egyéni ritmusa uralkodik. Különösen tetszett a Pihenő című kép. A háttér sötétkékjéből, feketéjéből meghökkentően „ugrik ki" a szép tartással ülő alak vörös ruhája. Hasonlóképpen érdekes, — bár komponálásában kis elnagyoltságot látunk — az Újságárus című festmény is. Az újságos bódé mélyén meghúzódó idős asszony könnyedén, szinte vázlatosan megfestett figurája előtt vibrál a képeslapok, újságok tarkasága. A pesti kiállításon is nagy sikert aratott Fekvő asszony című kép okkerjai, barnái Derkovitsot idézik, és ha már hatásokat keresünk az alkotásokon, akkor elmondhatjuk, hogy különösen csendéletein a cezanne-i szerkesztési elv szigorúságát alkalmazza, ami nem másolás, hanem a szigorú képszerkesztési módnak jó értelemben vett alkalmazását jelenti. Csendéletein kitűnően alkalmazza a hideg-fehér, fel-felvillanó drapéria megoldásokat.

Ha az előbb arról beszéltünk, hogy Séday energikus festő, akkor most arról is szólnunk kell, hogy ennek ellenére sem tagadja meg női szereti alakjait, együtt él velük. Különösen érződik ez a könnyedén megfogalmazott melegség azon a képén, amelyiken egy idősebb, ősz hajú asszony mellett egy zongorázó fiú látható. Hideg színeket csak ott alkalmaz, — és azért, hogy a meleg színek még jobban érvényesüljenek — ahol azt a kompozíció megköveteli.

A kiállított képek minden bizonnyal érdeklődésre tarthatnak számot a szombathelyi közönség körében. Megoldásukat, színeiket tekintve is modernek, mégis mindenki számára közérthetőek. A Képcsarnok Vállalat helyesen döntött, amikor a fiatalok közül éppen Séday Éva képeit mutatta be Szombathelyen.

(zentai)

Virágcsendélet.

55 évvel ezelőtt halt meg E

VAS utak

Vigyázat! Csúszós az út!

A ködös, nyirkos, sáros, jeges utakon a baleset veszélye nagyobb. A gépjárművezetők gyakorlatból tudják, hogy ilyenkor minden körülményt figyelembe véve, igen óvatosan kell közlekedni. Sajnos nem mindeki tartja be ezt a szabályt. November 8-án halálos balesetet követelt az elővigyázatlanság. Nagy József, az 1/4-es AKÖV nyerges vontatójának a vezetője Sárváron, a Rákóczi utcában gépjárművével elütötte Mánts Károlyt, aki egy lovaskocsi előtt haladt a kerékpárjával. Amikor a vontató a lovaskocsit már elkerülte, Mánts Károly, a kerékpárral hirtelen, csökkentette. Vele szemben jött egy Utos traktor, azt még kikerülte, de a kitérés alkalmával teljesen letért a menetirány szerinti jobb oldalra, ahol a nagy sebesség miatt a gépkocsi jobb oldali kerekei kifaroltak, s a kanyarból kiért kocsi végül is kerekeivel felfelé állt meg. Személyi sérülés nem történt, az anyagi kár 25 000 forint.

November 4-én Celldömölkön, a Kossuth Lajos utcában Görög József egy 90 fokos kanyar után, az esőtől feláztatott úttesten megcsúszott és dömperével nekiütközött a Kossuth Lajos utca 12. számú ház falának, amelyben az OTP irodái vannak. Személyi sérülés szerencsére nem történt, de a dömper körül-

csúszik a kocsi, mert ellenkező esetben megperdül a saját tengelye körül, és ennek a következményei kiszámíthatatlanok. Vonatkozik ez a szabály az erős fékezésből származó, és a túlgyors kanyarvétel következtében fellépő csúszásra, sodródásra egyaránt.

Ha a fékolaj feltöltésére, pótlására nem tudjuk az ere-

Jelentés az október havi balesetekről

Az októberi 61 baleset harminccal több, mint amennyi 1964. októberében volt. A balesetek közül 46 esetben fordult elő személyi sérülés. Halálos baleset 7, súlyos 13, könnyű 32, sérülés nélkül 15, baleset volt.

A vasvári járásban emelkedett (10), Szombathelyen (9) és a szombathelyi járásban (10) kevesebb volt a baleset a szeptemberinél.

A baleseti okok közül az úttesten való szabálytalan áthaladás miatt történt balesetek száma nőtt. A gyalogosok által előidézett balesetek közül a legtöbbet a gyerekek okozták.

Tanulságként felhívjuk a közlekedési propagandával foglalkozók figyelmét, hogy az iskolákban a gyermekek helyes közlekedésének oktatásával többet törődjenek. Az előadók használjanak szemléltetési eszközül diafilmeket, keskenyfilmeket, amelyeket a közlekedési osztálytól kérhetnek. Helyes a községek lakóit is meghívni ilyen előadásokra.

Az őszi mezőgazdasági szállítások megkezdése óta rendszeresen végeznek közúti szállításokat a termelőszövetkezetek. Sajnos, elég gyakori, hogy műszakilag hibás gépjárművekkel fuvaroznak. Súlyos felelőtlenség, hogy a rakodómunkásokat a termény tetejére ültetve szállítják. Októberben ilyen okok miatt két halálos baleset fordult elő. A feladat, hogy a műszakilag meghibásodott gépjárművek javításáról azonnal gondoskodjanak a tsz-ek vezetői, másrészt, hogy azonnal szüntessék meg a rakodómunkások szállítását az áruk tetején.

Felelőtlen

Ez év szeptemberében 26 000, októberében pedig 20 000 forintnyi összeget „szedett be" helyszíni bírságolásból a közlekedésrendészet a megyében. A helyszíni bírságok javarészt Szombathelyen, a Széchényi utcában szabály-

MK SAJTÓFIGYELŐ

MAGYAR HIRDETŐ

BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51

Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1972 SEP 17

Magyar Nemzet

Séday Éva festőművésznő

Séday Éva festőművész kiállítása szeptember 22-én, pénteken délután nyílik meg a Fényes Adolf teremben.

(1021)

Séday Éva festőművész

MEGHÍVÓ

4907 fnyv. I.

A KIÁLLÍTÁSI INTÉZMÉNYEK

MEGHÍVJA ÖNT

SÉDAY ÉVA

FESTŐMŰVÉSZ

KIÁLLÍTÁSÁNAK MEGNYITÁSÁRA

1972. SZEPTEMBER 22-ÉN, PÉNTEKEN DÉLUTÁN 5 ÓRAKOR

MEGNYITJA:

DOÓR FERENC

FESTŐMŰVÉSZ

FÉNYES ADOLF TEREM

BUDAPEST, VII., RÁKÓCZI ÚT 30.

SÉDAY ÉVA festő
Kispest, 1929

A Képzőművészeti Főiskolán Fónyi Gézánál szerzett diplomát 1954-ben. Tanulmányuton Franciaországban járt. Önálló anyaggal 1964-ben a Mednyánszky Teremben, 1965-ben Szombathelyt, 1972-ben a Fényes Adolf Teremben mutatkozott be. - Festészetében a látványt tudatosan szerkesztett munkával formálja képpé. Figurális kompoziciók, tájképek mellett előszeretettel fest csendéleteket, melyeken rendszerező és megjelenitő ereje harsány kolorittal párosul. Figyelemre méltó portréista.

Művészéletrajzok 197

SAJTÓFIGYELŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 132-068, 337-743, 340-726

Sédey Éva
festőművész
Fakusz

1976 MÁR 15

1021

Március 11-én nyílt meg Sédey Éva festőművész kiállítása Veszprémben (Szabadság tér 10.) a Képcsarnok rendezésében. A kiállítás március 25-ig tart nyitva

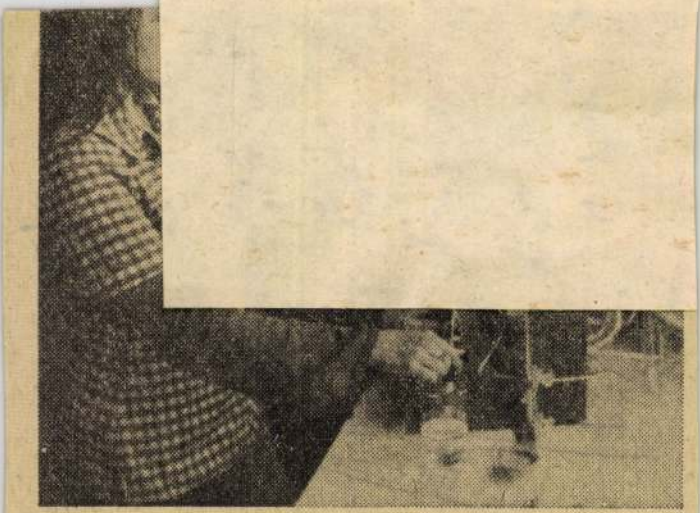

Munkában a kazánházi labor két vegyésztechnikusa: Bíró Anna (balról) és Kéner Ágota. Vízkeménységmérést végeznek. A labor, amely február 10-én indult be, szerepet játszik az energia takarékosabb felhasználásában (Fotó: Hársfalvi)

Séday Éva
Az ujpesti vasuti hid épitése, rézkarc
Fiatal Képzőművészek és Iparművészek kiállitása
Ernst Muzeum, 1955.junius, 25 l.

élete és művészete. Bp. 1938., 387. l.

Folyóparton

Vászon, olaj, 30×43 cm.
Jelezve lent jobbra: Lotz K.

Földváry István: Az esztergomi érseki képtár. Fővárosi Lapok, XIII., 1876., 760. l. —ó: Az esztergomi hercegprímási képtár. Magyar Korona, III., 1879., 21. szám. — Rényi 24. l. — Maszlaghy: Az esztergomi érseki képtár. Új Magyar Sion, VII., 1876., 35. l. — Kőrösy László: Esztergom. Esztergom, 1887., 239. l. — z: Az esztergomi érseki képtár leírása. Új Magyar Sion, XVI., 1885., 850. l. — Maszlaghy II., 178. szám. — Gerevich: Az Újság, 1916. júl. 20, 4. l. — Gerevich: Régi és újabb magyar képek a prímási képtárban. Vasárnapi Újság, 1916., 554. l. — Leopold—Homor 98. l. — Gerevich PA, 252. l. — Ybl Ervin: Lotz Károly élete és művészete. Bp. 1938., 387. l.

Lovász feleségével

, olaj, 20×29 cm.
ezve jobbra lent: Lotz.

Beszédes Kálmán: Az esztergomi érseki képtár. Esztergom, II., 1875., 43. szám. — Földváry: Az esztergomi érseki képtár. Fővárosi Lapok, XIII., 1876., 760. l. —ó: Az esztergomi hercegprímási képtár. Magyar Korona, III., 1879., 21. szám. — Rényi 24. l.

Séday Éva, festő MDK

festői gazdagodása felismerhető.

Péter Imre: A fiatal képzőművészek Stúdiójának kiállítása az Ernst Múzeumban

Népszabadság Bp. 1960. febr. 5. 8. l

Séday Éva MDK

Baross utca, ceruza

Műcsarnok 1957 Tavaszi tárlat

Sédai Éva festő . M.D.K.

kiállitását aug. 29-én nyitják meg a Mednyánszky-teremben

Napló

Magyar Nemzet 1964. augusztus 26. 4.1.

MDK

Séday Éva

Müteremben, of.

Képzőművészenők Nemzetk. Kiáll. 1960. Mücs.

Séday Éva festő M.D.K.

Fekvő asszony,

Fésülködő,

Anyám,

Körték, Csendélet piros kancsóval,

Csendélet /margarétás /

Sárvári Márta: Séday Éva festőművész kiállitása ...

Magyar Nemzet 1964. szeptember 11. 4.l.

Sóday Éva a Pestő

A.D.K.

Fekvő asszony,

Fésülködő,

Anyám,

Körték, Csendélet piros kancsóval,

Csendélet /margaréta/

Sárvári Márta: Sóday Éva festőművész kiállítása ...

11. 4.1.

SÉDAY Éva

Az újpesti vasúti híd építése

Fiatal képzőművészek és iparművészek
kiállítása 1955

Séday Éva

kiállított grafikája:

Baross utca, ceruza, 40×80 cm.

Tavaszi tárlat. A Műcsarnok kiállítása 1957. Kat. szerk.: Kisdiginé Kirimi Irén. Bp. 1957. 19 l.

15. l.

MDK

Séday Éva, grafikus

Baross utca. Ceruza.

Műcsarnok.-Tavaszi Tárlat. 1957. Kat. 15.1.

Sédai Éva MDK

Müteremben, olf.

Mücsarnok 1959 Képzőművésznők nemzetközi kiáll.

Gédai Éva

Festőművésza, egyéni kiállítása volt a Medgyánszky-

teremben.

B.G.: A Medgyánszky-teremben, Műgyűjtő, 1970.1.22. 4. l.

Sèday

Nove emlètve.

Ha együtt van a walád (Kurucz Gy.) – Mügyüjtő, 1969. 1. sz. 48. l.

Sédai Éva

Műtermemben, olaj, 100 × 120

Képzőművészeti nemzetközi
kiállítás. 1960. Bp.

Séday Éva MDK

Sátortábor, olf.

Müdsarnok 1961 Boldog gyermekévek kiáll.

Séday Éva

Baross-utca, cerura, 40 x 80 cm

Budapest Műcsarnok kiállítása, 1957. kat. nem. kisdéginé, kisimi Irén.

15

Séday Éva

Kiállítása nyílt a Medvyánszky

tekemben

Fésülködő nő (emlitve)

Kövező "

Szobrásznő "

Körték "

Csendélet piros kancsóval (emlitve)

Kortárs 1964 X. n. ~~[illegible]~~ 1672 old.

MDK

Sédey Éva

Sátortábor, of.

Boldog gyermekévek ... kiáll. Műcs. 1961.

Sédary Éva, festő MDh

Kiállítása nyitva a Medgyászky Teremben.

–: A hét végi kulturális programból 10

NÉPSZABADSÁG ~~sz. 1964.~~ omg. 29.

Sédar, Éva, festő MDK

Aug. 29. -én Kiállítása nyílik a Medmyánszky Lázló Teremben.

10.

—: Hír

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1964. aug. 25.

Sédai Éva, festő

Aug. 29-én kiállítása
nyílt meg a Medgyessy
Teremben.

— : Kulturális hírek

10

NÉPSZABADSÁG Bp. 1964. aug. 30.

MDK

Séday Éva, festő

A Mednyánszky Teremben van tárlata.

— : A hét végi kulturális programból 10.

NÉPSZABADSÁG Bu. 1964. szept. 5.

Séday Éva, festő

□ SÉDAY ÉVA festőművész kiállítása április 27-én, csütörtökön délután, 5 órakor nyílik Dunaújvárosban, az Apáczai Csere János út 4—6. szám alatt.

□ Séday Éva

2.

Esti Hírlap, Bp. 1978. ápr. 27.

Sédey Éva festő

Kiállítása a dunaújvárosi Képcsarnokban

1978. április 27 - május 11-ig.

– Katalógus a könyvtárban –

Ly. 4857/78

Éva Séday

Ausstellungen in der Provinz:

Dunaújváros (Galerie): Gemälde von Éva Séday,

Daily News, 1978. máj. 3.

Séday Éva
festő

Séday Éva festészetét a látogatók a Fenyes Adolf Teremben láthatták IX.ho 22-től.

-.- Kiállitási naptár

MÜVÉSZET, 1972.szeptember - 48.oldal

Séday Éva festőművész

A Fényes Adolf -teremben szeptember 22.-én nyitják meg a művész kiállitását, -közli a lap kulturális eseményeket ismertető rovata.

Élet és Irodalom, Bp. 1972. szept. 23.
XVI. évf. 39. sz. 2. lap.

Séday Éva, festő

A Fényes Adolf Teremben
nyílik meg tárlata.

— :□ Séday Éva

2

ESTI HIRLAP, Bp. 1972. szept. 19.

Séday Éva

Székeken keverő világcsokrokat fest és a Kecskemét környéki tanyák „hangulatát".

Losonci Miklós: A kecskeméti művésztelepről; Mügyűjtő 1972/4. sz. 10. l.

Séday Éva festő

Kiállítása a Belgrádi
Képcsarnokban 1976. III. 11-25.

— Katalógus a Könyvtárban —

Séday Mária, festőművész

Séday Mária Budapesten született, és *Berény Róbert, Bernáth Aurél, Hincz Gyula* tanítványaként végzett 1953-ban a *Képzőművészeti Főiskolán*. Értékei csöndesek, de igaziak, aki csak a harsogást szereti, könnyen elhalad mellettük, pedig fénylenek, de születésüket nem azonnal fedezzük fel. A mi hibánkból, mert szerénysége csöndet von a csöndre, rejtőzik. Keresésére indulunk, s rátalálunk művészetének halk sugárzására. Ő tényleg színekkel beszélget, *virágokkal, Török fürdővel, budai hegyekkel, arcokkal, kendős nénikékkel, nagymarosi kertek* bensőségével. Nem siet, van ideje. Minden csendélete elmélyült, olyan meghitt, őszinte és szerves a kapcsolata tájakkal és tárgyakkal, évszakokkal és emberekkel. Igen választékosan és szeretettel ábrázolja egyik festményén a *Nagymarosi tanítónő-t, Szende Lászlónét*, másikon *édesapját*, akinek megtört profilja az öregség bölcsességét tükrözi.

Séday Mária a gyermeknevelés után most kezd igazán festőileg élni, most kezdi átadni képi üzenetekkel vallomásait a világról és az ember dolgairól. Várjuk és igényeljük bátor léptű teljes kibontakozását, melyben Nagymaros kimeríthetetlen látványkincse is segíti.

Losonci Miklós

Losonci Miklós: Batári – Séday művészi házaspár.

Pest Megyei Hírlap, 1975. jún. 29.

SAJTOFIGYELO
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 387-748, 340-726

B. Séday Mária
Vác

PEST MEGYEI HIRLAP
1976 AUG 24

Lasonci Miklós

1021

Művészjelöltek váci bemutatkozása

A dunakanyari táj B. Séday Mária budapesti tárlatán

Nagymaros és Vác képzőművészeti élete egyre gyarapodik értékben, új hajtásokkal.

Nagymaros vonzásában

Évek óta jár *Nagymarosra*, most a *Fényes Adolf-teremben* mutatta be az elmúlt évek festői termését. Nagyon halk, nagyon szelíd egyéniség, csöndje azonban érett műveket eredményezett. Egyszerű pompa ez, ízes tónusok fokozódnak a szín detonációivá, naplementéi súlyosak, szinte zsoltár, a Dunakanyar, az almádi táj, ahogy látja, láttatja.

Az elmélyülés is a tehetség része, aki erről megfeledkezik, rongálja képességeit, nem így B. Séday Mária, aki hiteles minden mozzanatában. Miért? Könnyű megfejteni törvényeit a képek alapján. Semmit nem ront el lehetőségeiből, mert nem siet, olyan ritmusban halad előre portréiban és természetmegfigyeléseiben, melyet tudása és sorsa engedélyez. Szerénysége magatartás, nem a minőség csökkenése, annak megvalósításában nagyon is következetes, nagyon is határozott minden látszólagos és tényleges halksága ellenére.

Van benne valami Nagy Balogh János imponáló makacsságából, abból a zártságból, mely sugárzását megőrzi a holnapnak is. Rejtett szenvedély ez, nem korán és nem azonnal felismerhető kincs, de kincs a javából.

A katalógus ízléses címlapja a szakköri tagok műveivel

...gyakorosi városi tanácstól kaptunk jutalmul, mert harmadszor nyertük meg a Pest megyei Ifjúgárda Szemle versenyeit — mondja búcsúzóul Mojzik János, a göndör hajú esztergályos.

Virág Ferenc

gramm, a méter, liter stb. tartoznak. A „mennyi" mellett igen fontos meghatározni, hogy „milyen" *minőségű* valamely termék. Különösen így van ez a mezőgazdasági termékeknél, az élelmiszereknél,

melyik „félnek" kedv... ban a szabvány?

— Az elmondottakbó... ez már ki is derült: eg... *ce eleve nem lehet rész...* A méterrúdnak méte... mutatnia az eladónak ... vevőnek is, legalábbis ... ha az pontos, hiteles. ... gyakorlatban mégis k... lett a megmért porték... nemigen a méterrúd t... termelés-forgalmazás-f... tás érdekei a dolog lényegéből adódóan nem azonosak. Az eladó jobb pénzért szeret eladni, a vevő olcsóbban szeret vásárolni, a közvetítő kereskedőnek pedig mindkét felet jól kell szolgálnia. E „hármasfogatban" a szabványnak *az objektív középpontban* kell helyét elfoglalnia, mindhárom fél érdekeit egyformán kell képviselnie, segítenie, vagy éppen védenie. Ez nagyon is lényeges, alapvető követelmény és a gyakorlatban is igaz. Egyébként a szabványosításra vonatkozó rendelet is előírja: *a szabványok előírásait az érdekeltekkel egyeztetve kell megállapitani.*

A nagyon körültekintően, sokoldalúan kialakított és egyeztetett jellemzőknek, műszaki követelményeknek — szerepüknél fogva — viszonylag stabilaknak is kell lenniük —, hozzátéve, hogy ugyanekkor a technikai fejlődéssel is lépést kell tartaniuk. Az előbbi követelmény azt is jelenti, hogy *nem a szabvány mércéit kell átrendezni, átállítani* akkor, ha bő a termés és „túl sok" az első osztályú minőség, vagy a szűk évben „görbe az uborka". Ne kiáltsuk ki ilyenkor sem a görbét egyenesnek, s a harmadosztályút se léptessük elő kiválónak: ettől szabványokat. Ilyenkor nem elég húsos a sertés, csak harmadosztályú a hizlalt liba, görbe az uborka, nagy a tojás légzsákja, savanyú a szőlő... Bár az egészséges, elfogulatlan vita önmagában még nem baj, hiszen segíti kiegyenlíteni a kereslet-kínálat árkövetkezményeit, azonban a szabványelőírások egyoldalú, esetleg hamis szándékú alkalmazása károkat okoz a termelőnek. Ismételten azt tanácsoljuk: *ismerje meg jobban, alaposabban a termelő is ezeket a szabványokat, ellenőrizze, hogy az azokban előírt módon folyik-e pl. a mintavétel a minősítéshez.* Ez utóbbi is sokkal lényegesebb dolog, mintsem sokan gondolják. Egy-egy tételből az egyoldalúan, nem véletlenszerűen, hanem az átvevő által válogatva kivett mintával például az egész tétel rosszabb osztályzatot kaphat, mint az a valóságban lenne! Vitás esetekben is megvan arra a lehetőség, hogy az elfogulatlan, objektív döntés mindkét fél számára igazságos legyen. Élni kell ezzel a lehetőséggel a termelőnek is. Ezt viszont csak akkor tudja alkalmazni, ha *megismeri a vonatkozó rendelkezéseket, a szabványokat.*

Kun József

...sztett

őket. Tizenhat éve egyszer sem éreztették vele, hogy Magyarország csak második hazája.

Lányai közül az egyik egészségügyi szakközépiskolába, a másik gimnáziumba jár Budapesten. Felesége szintén ebben a tsz-ben dolgozik, csak most betegállományban van, túlhajszolta magát. Az óbudai új lakótelepen élnek, úgy mint mások. S úgy mint mások, hétvégén beülnek Dacia gépkocsijukba és ismerkednek a magyar tájakkal. IBUSZ-szal nem régen járt Bulgáriában, néhány hete jött vissza. Néha meglátogatja szülőföldjét, kicserélik tapasztalataikat a rokonokkal, ismerősökkel. Azután visszatér oda, ahol már *gyökeret eresztett* és számontartják, hiányzik, ha távol van. Valev Jordan Dimitrov vezetőségi tagja a Bolgár Kulturális Egyesületnek, amely hivatott ápolni a bolgár nemzetiségűek együvétartozását, s talán szimbólumnak is jó: vezetőségi tagja a gyorsan fejlődő Blagoev Termelőszövetkezetnek; ahol magyarok, bolgárok *együtt munkálkodnak közös boldogulásukért.*

S. Á.

B. Séday Mária, festő

□ B. SÉDAY MÁRIA festőművész kiállítását dr. Solymár István, a Magyar Nemzeti Galéria főigazgató-helyettese nyitja meg augusztus 13-án, pénteken délután fél 6-kor a Rákóczi úti Fényes Adolf teremben.

2.

B. Séday

ESTI HIRLAP Bp. 1976. aug. 10.

B. Séday Mária

B. SÉDAY MÁRIA festőművész mintegy félszáz alkotása került a közönség elé tegnap Budapesten a Mednyánszky-teremben. A kiállításon közreműködött Ránki Dezső, Kossuth-díjas zongoraművész és Berkes Kálmán klarinétművész. A tárlat március 12-ig tekinthető meg.

A tegnap

Magyar Hirlap 1981/2/27/11

B. Séday Mária képei
a Mednyánszky-teremben

Mutatós képeket fest *B. Séday* Mária, s ennek oka talán a színezés túlfűtöttsége, az a fajta kolorit, amely szinte magába szívja az ábrázolt (összefogottan megjelenített) tárgyat, s *mint dekorativ elemet* adja vissza már, hogy érdekes folt legyen a lakásfalon. E felfokozottságban mestereinek, főképp *Hincz* Gyulának és *Bernáth* Aurélnak felszabadító hatása is ott munkál, ám látványteremtő módszereik mélyebb értelmének és céljának érzékelése nélkül. Ezt mutatja tematikájának *jellegzetesen idillikus, de igazából hidegen részvétlen* (s így a legtöbbször szépelgő) egyhangúsága, melyben hiába keresnénk a világ felfedezésének momentumait: fonott kerti székek, teáskannák, napsütötte fák és nehézkes aktok váltogatják egymást, mintegy újraélesztve a két világháború közötti szalón-festészet kelléktárát. Be is érik az akkor kidolgozott, csöndes hangulati hatásokkal, szerény képméretben.

Egyetlen munka próbál kimozdulni e körből, vad, és rendezetlen kavalkádjában mindazt felsorolva, ami *Az élet;* csakhogy a békegalambok, a gyár, az anya a gyermekkel, a magvető és egyéb szimbólumok valami szőnyeg-szerű *szerkesztetlen szerkezetben* terülnek szét, és inkább kínos feladvány-megoldásnak tűnnek, semmint korunk egyik lehetséges, emelkedett összefoglalójának.

Érdekes, hogy mindezt a vásárlók is észrevették; legalábbis erre enged következtetni, hogy a forgalmas kiskörúti galériában csak egy-két produktumnál lehetett látni az „eladva" piros korongját. Holott néhány évvel (s még inkább évtizeddel) ezelőtt B. Séday Mária bizonyára nagyobb sikerre számíthatott volna, legalábbis azok körében, akik a festménytől sem várnak többet, mint a lakberendezés akármely másik tárgyától.

Szabó György

Romániai Bartók-ünnepségek

Romániában is megünneplik Bartók Béla születésének közelgő centenáriumát. Temes megyében a megemlékezések sorát a román televízió magyar adásának, valamint a Szocialista Művelődési és Nevelési Tanács megyei bizottságának közös estje nyitotta meg. Hétfőn a művészeti liceum hangversenytermében tartották a Bartók-megemlékezést. Az előadás zenei részében bukaresti, kolozsvári, marosvásárhelyi és temesvári művészek léptek fel, az est irodalmi műsorában a Temesvári Állami Magyar Színház tagjai szerepeltek. A Marosvásárhelyen megjelent Igaz Szó című magyar nyelvű irodalmi folyóirat a centenárium alkalmából Bartók-számot jelentetett meg.

Hétfőn kezdődik a magyar nyelv hete

A magyar nyelv hetét az idén március 16. és 22. között rendezik meg Budapesten — mondta keddi tájékoztatóján *Grétsy* László, a TIT magyar nyelvi szakosztályának elnöke.

A hét, amelyen 212 előadás hangzik majd el, hétfőn az Akadémia felolvasótermében nyílik meg, ahol a megnyitót követően tudományos ülésszak lesz, *Társadalmi fejlődés és nyelvi magatartás* címmel. A nyelv hete alkalmából szerdán este ünnepi műsort ad a Radnóti Színpad. Jövő vasárnap délelőtt kerekasztal-beszélgetés zárja a sorozatot, itt nyelvkultúránk ápolásának jeles képviselői a mai költői nyelvről cserélnek véleményt.

HV 1981. III. 11

számára meglepetést. Főként azoknak, akik nem figyeltek fel rá, milyen feltűnően *higgadtan* reagált Moszkva az új washingtoni elnöknek és külügyminiszterének első nyilatkozataira. Emlékezetes, hogy első sajtóértekezletén Reagan is és Haig is minden diplomáciai körültekintés mellőzésével kendőzetlenül durva szovjetellenes rágalmakra és támadásokra ragadtatta el magát. (Az új amerikai vezetők úgy jártak el, mintha továbbra is magánszemélyként élveznék „a felelőtlenség kiváltságát" — írta a minap az amerikai külpolitika új irányítóinak első állásfoglalásait jellemezve Georgij *Arbatov*, a moszkvai Amerika-kutató Intézet igazgatója.)

Moszkva szinte rendíthetetlen nyugalma később tükröződött a kongresszusi Brezsnyev-beszámoló egész hangnemében, mindabban, ami ott a szovjet—amerikai kapcsolatokról elhangzott, ezen belül a csúcstalálkozót kezdeményező javaslatban is. Nem kétséges, hogy ugyanez a higgadtság mutatható ki abban is, ahogyan Moszkva a feltűnően lassan érlelődő washingtoni döntésre vár.

Az már most is világos — mutatnak rá Moszkvában —, hogy az új szovjet indítványokat semmiképpen sem lehet agyonhallgatni. Washington számára ma már nem az a kérdés, számolt-e kellőképpen egy szovjet „békeoffenzíva" lehetőségével, hanem sokkal inkább az, hogy mit csináljon a hozzá került labdával. Akár elfogadja a Reagan-kormányzat a felkínált párbeszédet, akár feltételek támasztásával vagy egyértelmű nemmel elutasítja azt, a döntés mindenképpen *nagy jelentőségű* lesz. Nemcsak a két vezető hatalom viszonyának a jövője szempontjából, hanem a nyugati szövetségi rendszeren belüli helyzet alakulása tekintetében is. Hiszen nem szükséges bizonygatnunk, milyen feszültséget okozhat egy határozott nem Amerika, és a kiegyensúlyozottabb kelet—nyugati kapismerte. Utóda, Caspar *Weinberger* viszont nemcsak e lényegi paritás létezését vonja kétségbe, hanem magának a fogalomnak az értelmét is, helyette *hadászati fölényt* sürget. Mint a *Pravda* rámutatott, Caspar Weinberger és a haditengerészet minden irányú fejlesztését, az Egyesült Államok „tengerek feletti uralmát" követelő *Lehman* haditengerészetügyi miniszter egyenesen a SALT 1. és SALT 2. megállapodások felrúgását sürgeti, mondván, hogy azok akadályozzák az amerikai fegyveres erők fejlesztését.

A GONDOLATSORT továbbfejlesztve a keddi *Trud* külpolitikai szemléjében összefüggést mutat ki az új amerikai fegyverkezési programok gyors előterjesztése, és aközött, hogy Washington malmai nagyon is lassan őrölnek, amikor a szovjet javaslatok elemzéséről van szó.

Egyszóval az, ami ezekben a napokban Washingtonban történik, nem sok alapot ad arra, hogy Moszkva megőrizze a szovjet—amerikai viszony jövőjére vonatkozó derűlátását.

Ez a viszony azonban a kelet—nyugati kapcsolatok *tengelye*, és ezzel tisztában vannak Moszkvában. A szovjet Amerika-szakértők azzal is számolnak, hogy „a felelőtlenség kiváltsága" időszakában formálódott nézetek még jó ideig éreztethetik nemzetközi hatásukat, s világunk kérlelhetetlen realitásai esetleg csak hosszú hónapok alatt érlelnek meg egy megalapozottabb külpolitikai nézetrendszert Washingtonban. „Szeretnénk mégis azt remélni, hogy azok, akik ma meghatározzák Amerika politikáját, végül is képesek lesznek reálisabban szemlélni a dolgokat" — mondotta erről kongresszusi beszámolójában Leonyid Brezsnyev.

Ez a remény, ezek a felismerések jelentik továbbra is Moszkva higgadtságának és *türelmének* az alapját.

Szászi József

B. Séday Mária, festő

B. SÉDAY MÁRIA festőművész mintegy félszáz alkotása került a közönség elé csütörtökön Budapesten, a Mednyánszky Teremben. A tárlat március 12-ig látogatható.

– Hír

Nepszabadság. Bp. 1981 febr. 27.

8.

1021

Egy kerti zug, egy megszokott tárgy

A művész pályáját gyakran a kiállítási dátumokkal mérik, a tárlatokat fordulópontként értékelik. Valójában az alkotó folyamat egy-egy szakasza kívánja meg a közönséggel való közvetlen találkozást. B. Séday Máriával a Mednyánszky teremben rendezett, harmadik önálló kiállítása alkalmából beszélgettünk.

— Tőlem már megszokták a nagyobb méretű kompozíciókat. Ezeket a kisebb képeket csak a magam örömére festettem, nem is terveztem a kiállítást. Barátaim tanácsára álltam velük mégis közönség elé. Főleg azért, mert érettebbnek érzem őket az eddigieknél, számomra egy kristályosabb alkotói folyamat kezdetét jelzik.

Az apró képek mintha egy óriási tabló részletei lennének. Ez az élet nyugalmasabb, eldugottabb zugát ábrázolja, rejtőzést a természetben, a tárgyak között, az emberi test biztonságában.

— Témáim is, alakjaim is közérthetőek, céljuk elsősorban a gyönyörködtetés. Tizenöt évvel ezelőtt bizonytalanná tett a modern nonfiguratív művészet erős árama. A realizmust választottam, de a sok új irányzat hatása itt is érződik.

A művész ír, fest vagy mintáz, s mikor művei tárggyá formáltan állnak a közönség előtt, ő újra fegyvertelen és kiszolgáltatott.

— Amikor festek, mindent elfelejtek. Csak a színek, a durva ecset van előttem. Meg az élmény bennem. A beszéd nem az én feladatom. A kép mondja a magáét, a festő hiába beszél aztán.

Méltatója dr. Fedor József a bensőségességre, a szépségkeresésre hívta föl a figyelmet. Talán ennek egyik eleme az időtlenség is. Akármikoriak lehetnek ezek a kertek, fák, a csendéletek mindennapi tárgyai. Állandóságot sugallnak a kígyózó vonalak, nem ér meglepetésként a fölcsillanó fény, a szürkék, zöldek, okkerek közt felragyogó élénkebb színfoltok. A képeken, s bennük sem borzolódik semmi, inkább elsimul. A művész megengedi, hogy most csak azt lássuk, ami az életben is biztonságot ad. Egy kerti zug, egy megszokott tárgy, bútordarab, egy biztos falú kastély.

— A képek alatt nincs évszám. Vannak egészen újak, de tízévesek is. A piktúrában lassú a fejlődés, s vannak olyan témák, melyekhez bármikor jó visszatérni. Így vagyok kedves festőimmel is. Vermeerhez, Rembrandthoz és a posztimpresszionistákhoz mindig visszatalálok. A világ sok felkavaró, nyugtalanító dolga mellett kell olyan is — a művészetben is — ami biztonságot sugall.

Molnár Gabriella

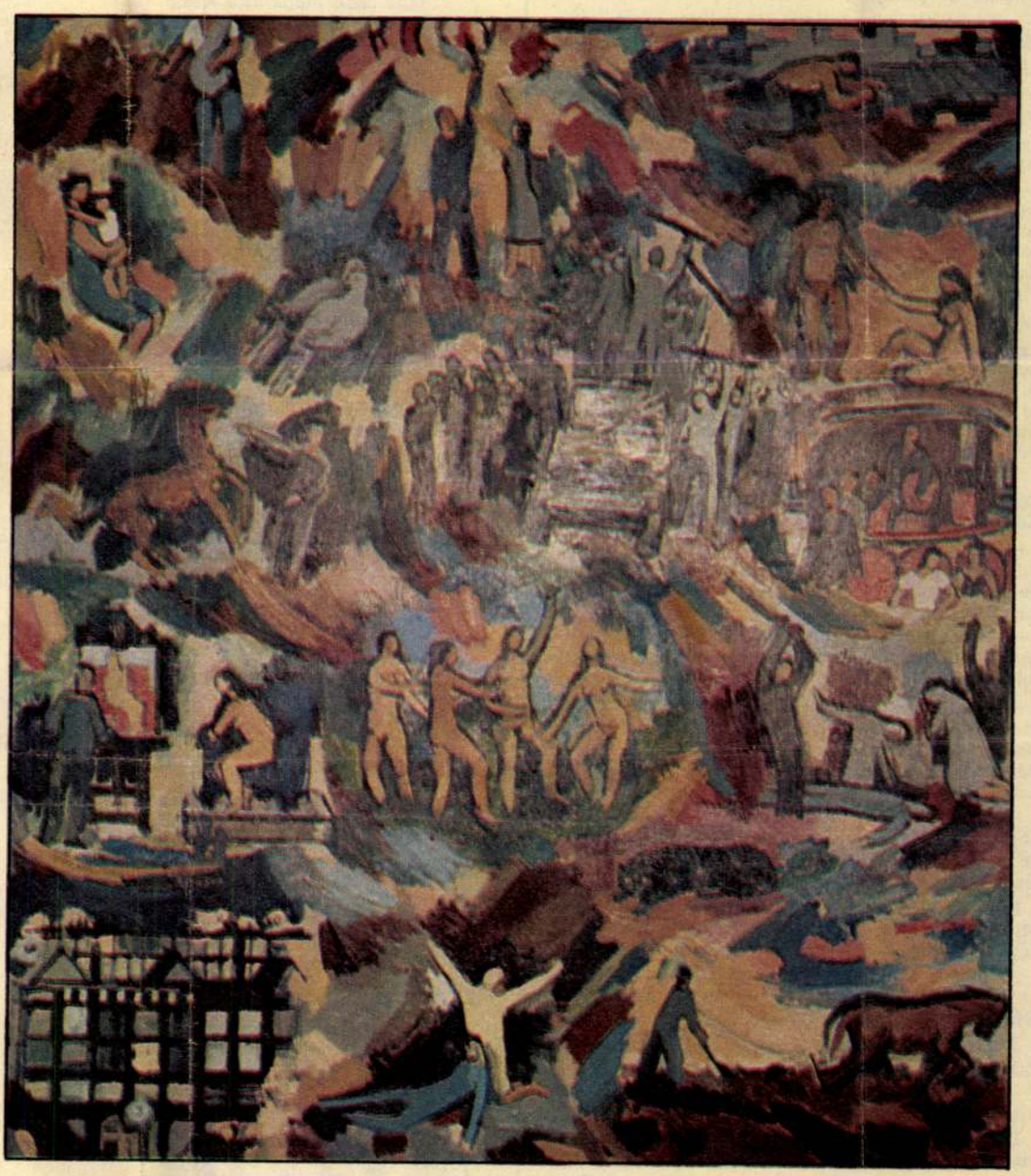

AZ ÉLET

KERTI SZÉK

NÁDOR ILONA FELVÉTELEI

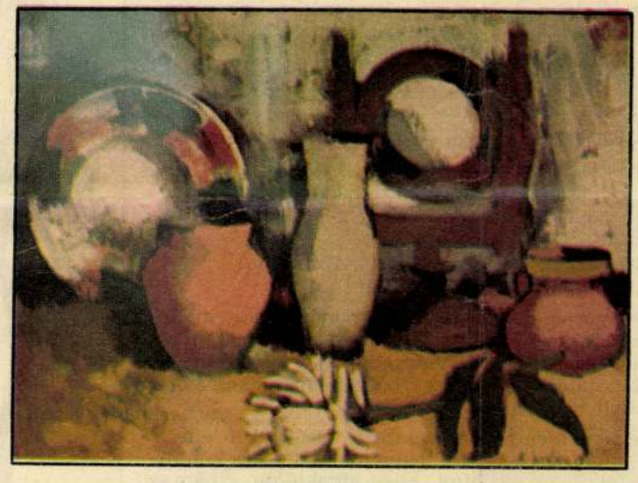

CSENDÉLET

— Hát bizony, eltelik az idő — sóhajtotta anyám a tűzhely mellett.

— És az? — intett az öcsém felé, aki az ágy szélén ült és onnan nézegette aput. — Ő a Pisti, ugye? Azt a nevet adtad neki? — fordult anyám felé.

— Azt. Nem azt mondtad, ha fiú lesz, a nagyapja nevét viselje?!

— És te be is tartottad! De milyen nagy gyerek már! Kész legény! Gyere már ide, kisfiam!

De az öcsém idegenkedett tőle.

— Gyere, no! — biztatta apám két karját kinyújtva.

— Nem megyek a bácsihoz! — mondta, s anyámhoz szaladt, odabújt a kötőjébe.

— De én nem bácsi vagyok, hanem az apád! Érted Pistikém! Te az én fiam vagy! — csalogatta, és próbált mosolyt erőltetni az arcára. Hol anyámra, hol az öcsémre nézett. Meglepte a váratlan eszmélés.

— Az anyukám fia vagyok, nem a bácsié! Ugye, anyukám?

— Pistike, én az anyukád vagyok, ez a bácsi meg — és kesernyés mosollyal nézett apámra — az apukád. Látod, nem tudja, mi ez! — emelte fel szemét apámra. Apám csak nézte, nézte. Az öcsémet aztán ölébe kapta és csókolta, ahol érte. Pisti húzódozott.

— És te is gyere már ide, kisfiam! — odaölelt engem is. — Micsoda két fiam van nekem, aszszony! Ezt nézd meg!

— Le se tagadhatnád őket! — mondta anyám boldogan, ahogy így együtt látott bennünket. — De te hét évig feléjük se néztél. — Nehéz, nagy csend.

— Hosszú ez, Katóka, nehéz erről beszélni! — mondta apám, és ahogy ölelt bennünket, elgondolkozott.

— Na jó, együnk! Majd beszélgetünk — mondta anyám a levest félrehúzva. Már a nokedli is készen volt. Pörkölt mellé azt szerette apám. — Ráérsz, nem? Vagy vár valaki? — s egy pillanatra megállt a mozdulatban.

— Ráérek. Nem látlak én olyan sűrűn titeket, hogy máris rohanjak. — Anyám felkapta a fejét, de egy pillanatra csak, már folytatta is a terítést.

Leültünk. Anyám meg apám az asztal mellé. Mi gyerekek az ágyra és a hokedlire meg az egyik karosszékre tettük a tányérunkat.

A másik karosszéken apám ült, anyám meg az ágy szélén foglalt helyet, mely az asztalig elért a rövidke szobában.

Nézték, hol az aranyszínű, gyöngyös levest, hol egymást.

— Szedjél! — szólt anyám. Könny volt a szemében.

Bámultak a levesbe emlékezőn. Mindketten visszamentek ki tudja, hány évet.

— Szedjél nekem! Olyan régen szedtél — mondta csendesen apám. És anyám szedett.

— Főztem bele egész hagymát is. Szeretted mindig.

— Most is szeretem.

— Hát a kaparója? Adjam?

— Adjad az egyiket!

— Adhatok négyet is. Két tyúkot vágtam!

— Adj akkor kettőt, te is szereted!

Apám lassan, illedelmesen evett. Oda-odanézett ránk. Ismerkedett. Nem volt otthon. Illeszkedett.

— Esznek ... a gyerekeink, Katókám!

— Esznek ... a gyerekeink.

A második fogásnál apám combot, meg mellehúsát kapott. Aztán a borra is sor került. Koccintottak. Anyám tartózkodó volt. A süteményt rakta tálcára. Lekváros batyú. Apám kedvence. A kelt tésztát szerette.

Apám meg-megsimogatta a kezét, de ő elhúzta mindannyiszor: — Hagyjuk ezt — és sóhajtva felállt az asztaltól, hogy elpakoljon. Apám se erőltette a kedveskedést. Nem volt kedélyes, de szomorú sem.

Tordon Ákos

FÉLELEM

már csak magamtól félek
senki mástól a haláltól sem
csak magamtól
ki szabadít meg e félelemtől
és ki válthat meg önmagamtól

Petrőczi Éva

CSAK ENNYI

Altatnom-takarnom
őket nem szabad,
de a várakozás
idején bőrömbe vésett

magzati hieroglifák
— az eltéphetetlen
gyöngyház-távirat —
halálomig velem marad.

Szőnyi Gyula rajzai

1981 MÁJ. 12
NŐK LAPJA
1091 BUDAPEST, IX., DÉLI ÚT 8.
Telefon: 337-748, 340-726

— [illegible]tán, hogy állt. szir[illegible]

— re[illegible] cé[illegible] I[illegible]

anyja [illegible] nem írtatok?

— Hát a címedet honnan [illegible] nem írtad meg? A kisujjamból? — Anyám [illegible] gerült lett.

— Úgy emlékszem, hogy ráírtam a címet is!

— Nem volt azon. Az Annuska keresztanyja pedig mindent elolvasott, ami azon volt. Még kérdeztem is, biztos, hogy nincs rajta?

Feszes és egyenetlen volt a beszélgetés.

Látszólag nem figyeltünk, de ott volt a fülünk. Minden idegszálammal azon voltam, hogy kötni tudjam a párbeszédet az anyámtól hallottakkal.

— Te úristen! Most már emlékszem. Hisz onnan tovább akartam költözni. Így aztán elmaradt a cím is. Problémás lett volna ottmaradni a vonatjárásig.

— És aztán?! Miért nem jöttél?

— Nehéz tészta ez. Én sem tudom, hogyan történt. Halasztódott az utazás egyik napról a másikra. Veletek nem tudtam mi történt. Az aszszony mosott rám, főzött, az Esztike. Nem tudom, hogy ... — megállt.

— Elvetted? — Anyám eljutott a pontig.

— Hát igen, ő a feleségem.

— Szereted? — kérdezte látszólag közömbösen.

— Nem tudom. Rendes asszony. Megszoktuk egymást.

— Mióta tudod, hogy mi is eljöttünk Polgárról? De őszintén.

— Már régóta. — Kényelmetlenül érezte magát. Idegesen gyújtott másik cigarettára. Hosszú hallgatás. Apám odavont magához.

— És előbb miért nem jöttél? A gyerekeidet csak meglátogathatod? Nem?!

— Nem mondta ő, hogy ne jöjjek. Csak hát ...

— És mégsem jöttél. Féltél, hogy megharagszik?

— Katóka, hagyjuk ezt. Nem tudok erről beszélni. Most is haraggal váltunk el. Nem tudom, mit csináljak.

— Vissza tudnál jönni? — Anyám vitte a mécsest, de nem látott mögötte semmit sem. Botorkált a szavak közt. Szerette volna tudni az igazat, meg félt is tőle. — Mi a szándékod?

— Elengedett. — Újabb cigarettát gyújtott meg. Beharapta a szája szélét. Nézett körbe, a falakra, ránk, egyenként, jártatta a tekintetét el-vissza. Anyámra néha pillantott egy-egy rövidet. Nem állta a tekintetét.

— Tudod, ha ezt az ujjam harapom, ez is fáj, ha azt az ujjam harapom, az is fáj.

Éreztem, hogy nem értették egymást. Anyám sírt.

— Ne sírjál, az isten áldjon meg! Most mit mondjak? Kétfelé nem szakadhatok.

Anyám nem zokogott. Csak csendesen peregtek a könnyei, és valami nagyon fájt nekem is.

Apám szemében is könny volt. Nem szólt egy szót sem. Sokáig ült és hallgatott. Aztán lassan felállt.

Anyám elfordult, mikor meg akarta csókolni. Én sem tudtam viszonozni a kedvességét. Álltam, mint akinek ígértek valamit, amire nagyon vágyott, s elvesztette abban a pillanatban, ahogy megkaphatta volna. Örökre el.

Látszólag egyformán mentek a napok, mint eddig, de anyám nem várt már senkit sem.

B. Séday Mária, festőművész 1) Folytatás

A tiszakécskei nyári művésztelep alkotásaiból rendeztek kiállítást, a község műv.-i központjában. I kiállításon a Tisza játssza a főszereket. Kilenc művész alkotásait látjuk.—
A művész bensőségesen, lírai közvetlenséggel fogalmazza a folyó hangulatváltozásait.

Vadas Zsuzsa: Variációk a Tiszára.
Petőfi Népe, 1979. nov. 18.

D. Séday Mária festőművész 2) Feladatai.

● B. Séday Mária: Alkony a Tiszán. (Tóth Sándor felvételei)

Vadas Zsuzsa: Vallomások a Tiszáról.
Petőfi Népe, 1979. nov. 18.

B. Séday Mária, Jestő MDK

4 π. Kerületi művészek felszabadulási

Kiállításán szerepel.

Péter Imre: Jegyzetek Kiállításokról 9. l

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1961. ápr. 19.

MDK.

B.Sédai Mária

Kiállítási kritika

Magyar Nemzet 1966 nov.12.

MDK.

B.Sédai Mária

Kiállitási kritika

Magyar Nemzet 1966 nov.12.

Séday Mária

Linhart György - rézkarc Bp.1962.
276x218 mm 100.-Ft.

Az 1961 és 62. évi grafikai plakátok és metszetek /összeállitotta: Munkácsi Piroska/ 207.1.
O.Sz.K. kiadványai Bp.1965.

Séday Mária

Kecskeméten dolgozó művészek.

/pasztell képen dolgozik/ mélt.

Esti Hirlap 277 sz. 1957. nov.26. 2 old.

MDK.

B.Séday Mária

Nagymaros 66 kiállitás meghivója

B. Sédgy Mária MDK

Zászlóbontók 1919, pasztell

Halas csendélet, pasztell

Mücsarnok 1959 VII. Magy. Képzőm. Kiáll.

B. Sédai Mária

MDK

Önarckép, olf.

Műcsarnok 1955 VI. Magy. Képzőm. Kiáll.

B. Sédqi Mária MDK

Ipari tanulók, olf.

Mücsarnok 1957 Magyar Forradalmi Müvészet

MDK

Séday Mária

Az Ernst muzeumban a kecskeméntí telep anyaga. Fenti művész munkái is szerepelnek.

Esti Hirlap 22 sz. 1959. jan. 27. 2 old.

B. Séday Mória

Zuglói házak, papír, pasztell, 50x60cm

A felszabadult Budapest művészete.
Budapest, 1960. kiállítás, katalógus
36 l.

M. D. K.

B. SEDAY Mária festő

Részvétel a kiállításon

a. m. Felszabadulási kiállítás a II. kerületben

Magyar Nemzet 1961. ápr. 19. 4. l.

MDK

B.Séday Mária

Zuglói házak, paszt.

Felszabadult Bp. művészete. N.Szal. 1960.

MEX

M.D.K.

B.Seday Mária.

Festőművész kiállitja müveit a Felszabadulási kiállitáson.

Felszabadulási kiállitás a II.kerületben.
Magyar Nemzet 1961. ápr.19. 4.old.

MDK.

B.Séday Mária festö

"Önarckép" /olaj/

VI.Magyar Képzőművészeti Kiállitás
Mücsarnok,1955. 21. 1.

MDK

B.Sédai Mária

Önarckép.Olajf. 50x70

VI.Magyar Képzőművészeti Kiállítás.Műcsarnok.
1955.Kat. 21.l.

MDK

Sédai Mária

Péter I.:
A kecskeméti müvésztelep kiáll. az Ernst Muzeumban. Népszabadság 1959. febr. lo.

MDK

B. Séday Mária, [festő] MDK

A VI. VIT tiszteletére a Nemzeti Szalonban rendezett kiállításon távolabbi ösztönzések nyomait is felfedezhetjük a fiatalok müvein. Igy

Szlávik Lajos Anya-képének motivumaiban mintha Uitz Béla festészetének igézetét éreznők.

B. Séday Mária Sörözők c. pasztelljében Rippl Rónai családképeinek hangulatát fedezhetjük fel.

Novák Lajos Várakozás c. képén Matisse festészetének egyénivéalakitott hatását érezzük.

Artner Tivadar: Az ifjuségi kiállitásról.

Esti Hirlap,II.évf.135.sz. 1957.jun.12.sze.
2.oldal

[illegible]

Sédai Mária, festő MDK:

Batári ferenc felesége. fiatal művén.

A vidéki élet intim jeleneteit
szereti ábrázolni, pasztell sinekben.

Pelter Imre: A kecskeméti. művéntelep kiállítása
az Ernst Múzeumban

Népszabadság, Bp. 1959. febr. 10. 4. l

Sédayné Mária

Sédayné Mária festőművésznő
Batári László felesége.

Koroknay Gyula: Képzőművészet Szabolcs-Szatmárban.
Művészet, 1977. szeptember - 18. oldal.

B. Sédeny Mária

1925 Bp. –

1943-ban az Iparajz Iskola grafika tagozatán Zárajzolói segédlevelet nyerestem. és a felszabadulásig a Filmiroda hirdetési osztályán rajzolóként dolgoztam. 1948-ban a Képzőművészeti Főiskolán Berény Róbert, Hincz Gyula és Dunáth Aurél Zorrelturái alatítottak.

Ziállítása a Fényes Adolf Teremben Bp.

1976 VIII. 13 – IX. 5.

Séday Mária, Aestő

„Szász Ildikó portréja"

(repr.)

Vadas Zsuzsa: „Sej szellők, fényes szellők!..."

Petőfi Népe, 1976. dec. 10.

Séday Mária festő

Festői előrehaladása szintén a Dunakanyar nagymarosi kiszögelléséhez kapcsolatos.

Losonci Miklós: Téli napok a nagymarosi alkotóházban.

Pestmegyei Hírlap, 1945. jan. 9.

B. Séday Mária festőművész

A KIÁLLÍTÁSI INTÉZMÉNYEK
MEGHÍVJA ÖNT

B. SÉDAY MÁRIA

FESTŐMŰVÉSZ

KIÁLLÍTÁSÁNAK MEGNYITÁSÁRA

MEGNYITÓ BESZÉDET MOND:

DR. SOLYMÁR ISTVÁN
A MAGYAR NEMZETI GALÉRIA FŐIGAZGATÓ HELYETTESE

1976. AUGUSZTUS 13-ÁN, PÉNTEKEN DÉLUTÁN FÉL 6 ÓRAKOR

FÉNYES ADOLF TEREM
BUDAPEST VII., RÁKÓCZI ÚT 30.

B. Séday Mária

A Józsefvárosi Müvelődési Házban ifj. Koffán Károly kiállitása augusztus 2o.-ig, a karcagi Déryné Müvelődési Központban Pálfy Gusztáv szobrász kiállitási augusztus 31.-ig, a kaposvári Somogyi Képtárban Bálint Endre festőművész kiállitása szept. 12.-ig, a Fényes Adolf Teremben B. Séday Mária festőművésznő kiállitása szeptember 5.-ig tart nyitva.
Az esztergomi Petőfi Sándor Müvelődési Központban Kaponya Judit festőművész aug.14.-én, a szentendrei Vajda Lajos Képzőművészeti Studió kiállitóhelyiségében Joláthy Attila aug. 14.-én nyitja meg kiállitását.

Élet és Irodalom, Bp. 1976. aug. 14.
XX. évf. 33. sz. 8. lap.

B. Sedlay Mária, Jertő

L.: Bozóky M.

—: A hétvégi ..... 9.

Népszabadság Bp. 1976. aug. 14.

Pesti Napi Hírlap,
1910. június 29.

Séday Mária.

Séday Mária: Nagymarosi tanítónő

minél közelebb építhessék. Az erőmű körüli úgynevezett biztonsági övezet vagy egészségügyi védőzóna sugara a jelenlegi előírások szerint — az erőmű teljesítményétől, a geológiai, hidrológiai, meteorológiai stb. viszonyoktól függően — 2.5—3 kilométer.

Az atomerőművek tervezési feltételei, hogy normál üzemi viszonyok között a környezetet radioaktív anyagok ne szennyezzék. A hulladékot — ami lehet szilárd, folyékony és gáz halmazállapotú — különleges tisztítóberendezésekben fogják fel, majd megfelelő folyamatkezelés után (higítás, pihentetés, szilárd végállapotúra való átalakítás) kerül ki az erőműből a hulladéktárolóba vagy izotóptemetőbe. A szellőztetőberendezések a helyiségek levegőjét megfelelő tisztítás, szűrés és ellenőrzés után kéményen át engedik ki a szabadba.

Az erőmű környezetében — vagyis az atomerőmű kerítésén belül és kívül — az egészségügyi védőzónában és még azonkívül is, külső dozimetriai (sugáradagmérő) szolgálat végez folyamatos ellenőrzési munkát, amelynek során mintát vesznek a növényzet-

ges kiképzésű épületről van szó, amelynek még az esetleges földrengést is sérülés nélkül kell állnia.

Végeredményben milyen veszélyes üzemzavarok következhetnek be az atomerőművekben? Legsúlyosabb a robbanás lehet, aminek minimális az esélye, de mégis gondolni kell rá. Nos, maga az épület, egyes megoldásoknál pedig az erőművet körülvevő acélgömb még ilyen esetben is biztonságot nyújt.

Veszélyforrás lehet a reaktor-nyomótartály és az elsődleges kör csővezetékén esetleg képződő repedés, törés is (a primer körben 120—130 kp/m² nyomáson kering a víz). A rendszeres ellenőrzés és maga az a tény, hogy a fém alkatrészeket rendkívüli elővigyázattal és különleges hegesztéssel erősítik össze, kisebbíti a meghibásodás veszélyét.

Az atomerőművek személyzetét speciális sugárvédő eszközökkel óvják a radioaktív sugárzás esetleges veszélyétől. Mindamellett olyan leállító rendszereket tartanak üzemben, amelyek a normálistól a legkisebb mértékben eltérő észlelés esetén azonnal „lefékezik" a reaktort.

Radioaktiv temető

Séday Mária, festő

L: Mátis K.

Goór J: Műveinteleszt ... 75-89.

Forrás, Kecskemét, 1980 marc. XII/3

B. Séday Mária, festőművész

Öten négy éve megjelennek egy-egy hónapra Tiszakécskén és környékén: Batári László, B. Séday Mária, Jánosi Sándor, Szurcsik János és Würtz Ádám. Összeköti őket a közös indulás. Különbözőképpen jutott ki nekik a sikerből is. – B. Séday Mária elmondja, hogy minden nap együtt voltak a kollégiumban és később a főiskolán; számára egy kicsit nosztalgikus érzéssel jár, hogy 30 év után újra találkoznak. – Természetelvű festőnek vallja magát; realista alapokon próbálja képpé formálni mindazt, aminek a látványát átérzi.

Halász Ferenc: Festők Tiszakécskén.

Petőfi Népe, 1980. szept. 14.

Séday Mária, festőművész

Batári László festőművész felesége Séday Mária. Dienáth Aurél tanítványa volt két évig Séday Mária, 1958-60.-ig.

Tarczy Péter: Batári László festőművész portréjához. Kelet-Magyarország, 1982. jan. 16.

Sédaj Márton

Artner Tivadar: Festők a Tisza partján

Népszabadság, 1984. VIII. 24

K. D. K.

Sedelmayer

Jestő

Avadi Törlfest. 296.

Sedelmayer Ádám

ötvös.

Bécsben született, s Holwein
Gáspár bécsi ötvösnél tanult.
1732-ben Pozsonyban működik

A. Illésy János. Magyarországi
ötvösök 1732-ben. Arch. Ért. Uj
evf. 394. l.

XI. Buda
2005. ápr. 13.

Tető Galéria

Séday Éva festőművész Ami körülvesz bennünket című kiállítását április 15-én, pénteken 18 órakor Balázs Gyula alpolgármester nyitja meg. Cím: XI., Ecsed u. 13. A tárlat május 9-ig tekinthető meg hétfőtől péntekig 14 – 21 óráig.

Sedelmeier Ferenc, pozsonyi ötvös

V. 126.

Sedelmeier Ferenc, pozsonyi ötvös V. 93.

Sedelmeier Ferencz

ötvös 1739

láid

Mih. Pozs. 93.

Sedelmeier Ferenc

átvő 1738

Laid

Mik. Pors. 126

Sedelmayer Ferenc Ádám

ötvös

1732 Pozsony

„ Relictae Mariae Sophiae Rosaliae Husiár primarius sodalis, Viennensis, apud Casparum Holwein itidem Viennensem"

Kapmagyarországötvösök 281.

Maria Terézia:

Mellig, balra, négysi
daillonban. Pártás gya
kötőjén, a vegén csokor v
háját fodor diszíti. Felix

„M: a: The

Reimetpet, méretei a rézl

Ltpa 8014.

Sedlmayr András

Festő a soproni régi
Szt Mihály temető előhertjé-
ben lévő szép rokokóstilű
síremléket 1766-ban elhalt
felesége emlékére állíttatta.
S. ekkor a külső tanácstagja
volt
A győri jezsuítak Szt Ignác
temploma szószékének, orgo-
nájának stb. aranyozására
1753-ban és 1757-ben szerző-
déseket kötött -

Storno Miksa:
Adatok a soproni festészet
történetéhez.
Soproni Szemle
1937. 212. l -

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Visegrádi-utca 36.

Sedelmayer, Festő MDK

Zoller Xavér Ferenc, sopronban 1772-ben
Vésztett hires barokk óráját aranyozta.
Itt óra a régi városházán van. 272 old

Faller Jenő: A brennbergi szénbány
nyászat útörői. II. Zoller/Xavér Ferenc/ 1738-1800.
272.o.

Soproni Szemle, Helytört. Folyóirat. 1957. XI. Kiadja
Sopron Város Tanácsa

Sedlmayer András
soproni festő
veszletes postai
életrajzát lásd

Csatkai Endre:
Sedlmayer András
soproni festő.
Soproni Szemle
1938. 100. l.

MOB Könyvtár.

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Visegrádi-utca 36.

Seidlmayr András

lásd

Pigler Antal dr.:

A győri Szent Ignác-templom és mennyezetképei. Bp. 1923.

78, 79, 80. l.

Heves

Sedelmayer András

aranyozó

l.

Csatkai Sopr. körny

54. l.

A Magyarországi

PROHÁSZKA KÖRÖK

alakuló ülése 1935. október 2-án, (szerdán) délután 1/25 órakor a SZENT ISTVÁN-TÁRSULAT díszteremében. (Budapest, VIII., Szentkirályi-utca 28. szám.)

Felelős kiadó: Kézai Béla. Stephaneum r. t. Budapest.

Sedelmayer, Andreas

Foto

l.

Csat-Frey ÖSt Kunst

XXIV.K

175.1.

MŰEMLÉKEK ORSZ. BIZOTTSÁGA
VEGYES MŰVEK.
305

Sauvage et Hamy. Terrains quaternaires du Boulonnais.
Paris, 1866.

4.

cd.

Sedlmayer (Ádám) András

festő és aranyozó

l. Bán Sopron

369, 374, 380–2,

400. l.

Sedlmayer András

soproni festő.

nemesi címere

Tompos Ernő: Címeres pecsétek, Különös tekintettel a polgári címerekre.
Soproni Szemle
1942. 270. l.

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Visegrádi-utca 36.

Sedlmayer András

aranyozó és festő

l.

Csassoprharang

9. l.

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Visegrádi-utca 36.

zsát lehet mérni. A találmányról 1817-ben a Tudományos gyüjtemény is megemlékezik. Putz szerkovács (Zirkelschmied) volt, a Fehér rózsa épületének egy részét ő birtokolta. Örökösei halálakor 1829-ben, e házrészt eladták a fogadósnak.

Egy másik feltalálóról az 1826-os bécsi címjegyzék (Adreßbuch) emlékezik meg. A soproni *Kuhn József*, aki ez időtájt Bécsben tartózkodott, szabadalmat nyert egy világító szerszámra (Federleuchter). Ez a szabadalom 1824 decemberében kelt és három évre szólt. Kuhn József ötvös volt, fia a kitűnő *Kuhn Gottlieb* ötvösnek. 1807-ben lett soproni polgár és 1823-ban Bécsbe költözött.

Csatkai Endre.

Nádasdy Ferenc gróf udvartartása.

A kastély megjelölése nélkül érdekes kis adatot közöl a Világ című budapesti ujság 1842-es évfolyamának 101. száma B—y Móricz jelzéssel Sopron megye hajdanában leghatalmasabb mágnásának, *gróf Nádasdy Ferencnek* udvartartásáról. A cikkíró „bizonyos családi könyvtár" egyik, 17. századból való kéziratos könyvének egykorú bejegyzései nyomán a várkapitányok, gazdatisztek, kulcsárok és a megyegyülésekre kiküldött meghatalmazottak részére szóló, különféle tárgyú, jobbára magyarul irt utasításokból néhányat csak éppen megemlít, de szószerint is közli azokat a rendelkezéseket, melyeket Nádasdy Ferenc az asztalok elrendezésére vonatkozóan Lében András konyhamesternek adott. Az idézet így hangzik: „1-sö: Magunk két asztala. 2-ik: Praefectus asztala. 3-ik: Hoffmeister asztala. 4-ik: Leányasszonyok asztala: 5-ik: Daykák asztala. 6-ik: Musikások asztala. 7-ik: Számtartó asztala, ennél legyenek Vice uraimék, Patikárius, Dávid deák, Gombkötő legényeivel, Szabó Mihály legényeivel, vice Porkoláb, vice Kulcsár. 8-ik: Gyöngyfüzők asztala. 9-ik: Konyhamester asztala, ott legyenek négy Szakács, két német Trombitás, Eötvösök, Kasznár, Ispán, Konyha Sáfár s az Udvari mészáros, az Magyar Fe'ő Trombitások. A Kulcsár, Inas és Kuktáké leszen, ami ezen asztaltól megmarad. 10-ik: Sütőné asztala. 11-ik: Csatlósok asztala. 12-ik: A két hetes Inas s 3 Discantisták. Die 10-a mensis 9-bris 1648." Ebből az is kitetszik, hogy Nádasdy udvarában (Sopronkeresztúr, Sárvár, Léka?) a zenének és éneknek nagy szerep jutott, ünnepségek esetén Sopronnak is kölcsön adta zenészeit. Hasonlóan nagy számmal voltak ott iparosok is, főleg fényüző ruházati cikkek készítői. A soproni ötvösök mesterkönyvének szegődtető részében az 1649-es évről szó van egy inasról, aki már több évet töltött Keresztúron Nádasdy ötvösénél. Talán ennek az adatnak a nyomán következtethetünk arra is, hogy az asztalok összeírása is e vár udvartartására vonatkozik. A cikkben olvashatni még egy idézetet, amely Nádasdynak tréfás kedvében irt utasítását tartalmazza egyik kulcsárja számára. Ebben ugyanis az „e" magánhangzót többnyire kihagyta a gróf: „Az v.nd.g.kn.k is tölth.t ugyan Bort, d. az magunk italunkra r.nd.lt.tt Borbul s.nk.-n.k csak egy pohárral is ne tölczön ki czapatás alatt." *Cs. E.*

Soproni iparosok mint az elkobzott sopronkereszturi Nádasdy-kastély becsüsei 1672-ben.

Sitte Alfrédnek egy nagyobb tanulmánya, amely a Nádasdy-hagyaték leltáráról a „Berichte und Mitteilungen des Altertums-Vereines zu Wien" 1907-es évfolyamában jelent meg, egy minket érdeklő közléssel rávilágít arra a helyi irodalomban eddig elsikkadt adatra, hogy soproni iparosok is résztvettek a hatalmas vagyon leltározásában, és pedig a közeli Sopronkeresztúron. Ezek voltak: Zeiner János Lipót szabó, Schwentz János György puskamíves, Krützsch (nem Kritsch?) György nyerges és Eschenhorn Fülöp Kristóf vászonárus. Nyilvánvalóan nem sokat értettek a műbecsű dolgokhoz, így történhetett, hogy 1805 forintra becsülték a nagy kastély kiváló értékeit, beleszámítva 25 nagy tájképet, 10 közepes nagyságú festményt, 17 arcképet, 59 kisebb képet, hét németalföldi gobelint, az elhúnyt grófné menyasszonyi ruháját, egy ládát 650 asztali vászonneművel, egy másik ládát több mint 300 darab fehérneművel, amelyet aranytól, ezüsttől súlyos csipke szegélyezett, nemkülönben 180 vadonatúj puskát stb. Természetes, hogy ily becsárak mellett könnyen szétszóródhatott a rengeteg érték. *Cs. E.*

Schiller József vallásos tárgyu képe.

Storno Miksa tanulmánya régi soproni festőkről folyóiratunk utolsó számában új adatokkal vonzó képét rajzolja meg Schiller József soproni festő (1756—1820) pályafutásának. Ehhez egy vonást kívánunk szolgáltatni. Schiller festette a ruszti evangélikus templom oltárképét 1785-ben. Mintegy 50 évvel ezelőtt tűzvész erősen megrongálta e festményt, pótlása után az oltár mögött helyezték el romjait. Nincs kizárva, hogy a Storno említette rajz ehhez a képhez készült. *Csatkai Endre.*

Sedlmayer András soproni festő,

akinek működéséről Storno Miksa tanulmánya emlékezik meg a „Soproni Szemle" 1937. évi utolsó számában, 1746-ban kapott polgárjogot Sopronban, a bajorországi Friedbergben született, ahol atyja halász volt. Főfoglalkozásképen az aranyozást űzte, de festett is és oltárokat is faragott. A Storno említette győri munkálkodása az eddig ismert legrégibb adat tevékenységéről, azután következik 1759-ben a soproni Előkapu festéseinek javítása. 1761-ben Károly főherceg jelképes ravatalára, 1765-ben pedig Ferenc császáréra fest címereket. 1773-ban a város hét táblát festtet vele üdvözlő felirattal Mária Terézia tiszteletére; ugyanebben az évben készíti a balfi fürdőkápolna oltárát, valószínűleg annak a képét is, ugyanott emléktáblát készít. 1774-ben a ruszti Szentháromságtemplom főoltárát aranyozza. 1783-ban átadja műhelyét Lechleitner Félixnek, 1785. szeptember 26-án pedig 68 éves korában befejezi földi pályafutását. Önarcképét és feleségéét a Zettl-gyűjtemény birtokolta az utóbbi időkig, legújabban a festő leszármazottjai váltották magukhoz. A Szt. Mihály-temetőben levő díszes síremlék alatt Sedlmayer első felesége nyugszik, míg az utódok a második feleségtől származnak. A bécsi egyetem művészettörténeti tanára, Sedlmayer János dr., a festőnek egyenes leszármazottja. A családfájukat soproni ősükön túl még egy évszázadra visszavezetik. *Csatkai Endre.*

Soproni Szemléből

Sedelmayer András

soprom festő és aranyozó

Aranyozza a győri jezsuita

~~ten~~ most bencés templom

~~n~~ összekét s egyéb faragvá-

nyait. 1754-ben.

Gyulai Rudolf: A győri

és pápai templom. A

pannonhalmi főapátság

története. V. Bpest 1907.

728. l.

1757-ben fenti Kötelezi ma-

gát, hogy az új orgona tok-

ját és diszítését befesti

és aranyozza Goofstett. u. o.

Gedelmayer András

Magyar Művészet
1928. 538

Sedelmayer András

faszobrász és aranyozó Sopronban

faragta a balfi fürdő-
kápolna oltárát.

Csatsopronkörnyék. IX. l.
és 54. l.

Remek faragású rokokó
díszek, szt Pál és Péter
alakja ékesítik az oltárt.
Aranyozta a kápolnában
lévő emléktáblát és az
oltárkövet. Mindezekért
kiutalt neki a soproni
városi tanács 1774-ben
395 frtot.

Sedlmayer András

festő

sírkove a soproni

Szt. Mihály-temetőben.

Feinkeje repr.

Soproni Szemle

1937 211. l.

M.D.K.

SEDELMAYR, Andreas soproni aranyozó

Esztergázás a kastély egyes helyiségeiben

másoló, aranyozó munkát végez. 1767.

Művészt 1955. 1. sz.
Valkó Arisztid: Fertőd / Eszterháza, Süttör: Győr-Sopron megye/ mesterei, művészei 1720- 1768 között

132. l.

Sedlmayer András

soproni festő

lásd okv.

Soproni Szemle

1940. 158. l.

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Visegrádi-utca 36.

Sedlmeyr András

aranyozó, festő

lásd

Pigler A. A győri
Szt. Ignác templom
és mennyezetképei.
Bp. 1923. 78 és kv.
ll. és egyebütt is.

Sedlmayer András aranyozó

Felsége Siremléke 1766-ból. A családnak van az emlékről egy régi rajza, azt az aranyozó tervezetének hiszi. Az aranyozó csakugyan fanagott, de fára; festői képességét önarckége gyatrának mutatja.

Csatkai Endre: A nyugatmagyarországi barokk-mohrászat problémái. MTA II. Társ.-tört. Tud. Ont. Közl. II. köt. 1. sz. (1951) 93. l.

Sedlmayer Andreas Adam

festő és aranyozó

szül. 1717. k. Granitz Stadt Fridbergben (Bajorország)

megh. 1785 szept. 25 Sopronban

1746. sopronin polgárrá lesz.

1753. a győri Szt Ignác-templom nőszeke.

1759. n. ott az orgona.

(Pigler. A győri n. Ignác templ. 78, 79.)

1759. a soproni Előkapunál renovál

1761. Károly főherceg halálára címereket fest.

1773. bemutatja a balfi kápolna oltárának tervét.

1773. Mária Terézia tiszteletére 7 táblát fest 46 formát a Sopron városnak

1774. Ki fizettek neki a balfi oltárért, aranyozásáért, emlékháblaért portatiliért 395 frt.

1774. A ruszti oltárt aranyozza

1783. átadja üzemét Lechleitner Felixnek. Csatközl.

Bónay, Maria: Die Schätze des Christlichen Museums in Esztergom. A Műgyűjtő, V – 1931, 6 l.

—

Van Marle: The development of the italian Schools of Painting, X. hötet, Haga, 1928, 542 l.

Neri di Bicci.

—

SEDLMAYER András festő M.D.K.

1746 - ban szerez polgárjogot Sopronban + 1785

Belső fürdő kápolnájának oltárát fa-
ragta

Önarckép

Felesége arcképe

Címerek, feliratos táblák

Művért. 1952. Csatkai Endre: Altomonte és Schaller István
szerepe a soproni barokk festészetben 71. l.

M.D.K.

Művért. Csatkai Endre: Altomonte és Schaller István szerepe a soproni barokk festészetben

Sedelmayr András, festő, aranyozó

Soproni művész. Inkább aranyozó, de festett arcképet is, faragott zobrot. A maga és felesége arcképe elég torz alkotás, de a család birtokában lévő ékszerek felismerhetők. A képek a soproni Zettl-gyüjteményben voltak, onnam kapta cserébe a [illegible] festő egyik leszármazottja. 257.old. 2.jegyz

Csatkai Endre: Adalékok a soproni barokk festészethez II.rész 253.old

Soproni Szemle. Helytört. Folyóirat. XXII.évf. 1968. Sopron

Sedelmayer András festő
Eredetileg aranyozó, de szobrot is faragt
A művész és felesége arckepe (emel)

Csatkai Endre: Adalékok a soprom. barokk festészethez

Borsodi Szemle 1968 3 sz. 253 old.

Sedlmayer András

M.O.K.

oltárépítő

A balfi fürdőkápolna oltárépítménye

1773.

Gerevich. Művtört. 1955 I. 30

Sedelmayer András

építész

Gentzmüeml

210. l.

KARL W. H

BUCHHÄNDLE

Rechnungs-Auszug für Die Landes-

Fol. 26/3.

Erfüllu

1915.		*Sie empfingen:*
2/8.		Kunstdenkmale in P
		Text, Lfg. 5

11. 11.

M. D. K.

SEDLMAYER András szobrász

1773. Balf, Szt. József - fürdőkápolna, rokokó főoltárvon tabernakulum - angyalok, oszlopok előtt Péter- és Pál-szobrok, egy emléktábla, összesen: 395,- forintért

Aggházy: Barokk szobrászat. - Bp. 1959.

I. 125. 274. II. 16.

 M. D. K.

SEDLMAYER (Sedelmeyer) Ádám András festő

szül. Friedberg (Bajor o.)

megh. 1785

1742 ~~1742~~ Sopron Szt. Háromság szobor megújításánál festői munkák

1753 Győr Szt. Ignác t. szószék aranyozása

1757 Győr Szt. Ignác t. orgona aranyozása

./.

 M. D. K.

SEDLMAYER (Sedelmeyer) Adám András

1759 Sopron Tüstorony festése (~~Igaz-ság, Okosság~~)

1767 Eszterháza kastély, aranyozási munkák

1774 Ruszt Szt. Háromság t. aranyozási munkák

1782 Sopron Szt. Lélek t. aranyozási munkák

Garbs XVIII. 17

M-D K.

SEDLMAYER (Sedelmeyer) Ádám András

Balf rk. t. oltár aranyozása

Kismarton ágostonrendi apácák

t. festői munkák

Garas XVIII. v. 140, 194, 251. l.

MDK

Sedelmayer András aranyozó ~~xszobrász~~

Csatkai E: Soproni szobrászat. Magyar Művészet,
1928. 7.sz. 538 l.

Sedelmayer József

ötvös. 1761.

lásd

Mih. Pors. 133

Sedelmayer, Joseph, pozsonyi ötvös-
inas V. 133.

Sedendorffer Márton

könnves

1649-ben a győri céh
kötelékebe tartozott

Bedy Vince

Adalékok a győri
ipar történetéhez.
Győri Szemle
1941. 184. C.

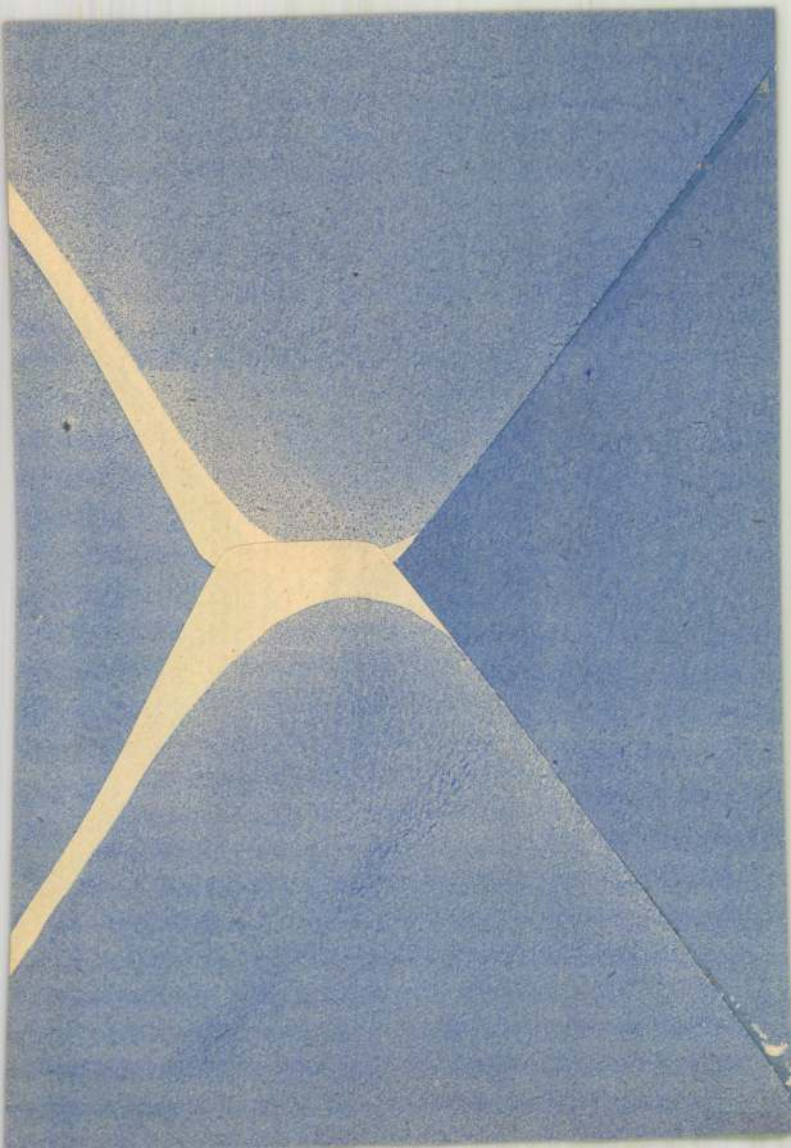

Sedlmayer József

órás Malacka

oszlopos óra,
biedermeier

írod

Csányi Mubarát

100. l.

Sedlmayer József
órás Malacka
XIX. n.
cvód
Pritz
56. l.

Sedlmayr János, építész

MDG

A nagyvázsonyi Kinizsi vár és a veszprémi Szent György-kápolna restaurálását ebben az évben befejezi, s megkezdi a kőszegi vár helyreállítását.

Kocsis Sándor: Nagyszabású munka

Népszabadság. Bp. 1960. ápr. 26. 8.1

NICOLAUS SEDL/Niclas Schell, kovácsmester

A régi fertődi kastély 1732-ben javításra szorult. Az első Süttőn letelepedett kőművesek végezték e munkákat: Vitus Conrad/Veit Konrad/ kőművesmester; Joannes Tangl kőműveslegény, Mathias Grober kovács és Nicolaus Sedl vagy Niclas Schell kovácsmester. 133.old

KATONA IMRE: A fertődi kastélyrendszer kialakulása
1 0.old

Soproni Szemle, Helytört. folyóirat, XXX. 2.sz.
Sopron, 1976

URBANUS SEDL, tetőfedő

A régi fertődi kastély 1732-ben javításra szorult. Főleg fedésmoserével kezdődött. E munkákat a nemrégen Süttöre betelepedett kézművesek végezték. Tetőfedőmesterek ill. segédek: Urbanus Sedl; Adamus Ganczl; Joannes Frievirt; Mathias Holtzer; Andreas Kögl. 134.old.

KATONA IMRE: A fertődi kastélyrendszer kialakulása 1 0.old

Soproni Szemle, Helytört. Folyóirat, XXX. 2.sz. Sopron, 1976

MDK.

Sédli István

Kiállitási kritika

Csili 1967 máj.

Sédli István rajza

Sédli István
grafikusművész
1981. május 24.

tehát. Jelenleg főként magyarok és szerbek lakják. Történelmét nem tudom a messzi évszázadokig visszavezetni. Az 1848—49-es szabadságharc történetében viszont már jegyzik: nagy csaták dúltak arrafelé. A későbbiekben ismét csöndesen zajlott ott minden, nem mutatott különösebben dinamikus fejlődést a helység. Épp ezért külső képében, szokásaiban, lakosainak természetében sok mindent konzervált Szenttamás. Megőrző voltában érdekes hely tehát — legalábbis az én számomra... Ott születtem 1941-ben, egy nagyon kicsinyke, szüleim bérelte házban, de egy másik vertfalú épület lett „a mi házunk", melyet szüleim nemsokára fölépítettek. Temetőkkel körülvett helyen, nagy mező szélén áll ez a ház mind mostanáig. Pontosabban: lényegében még ma is ugyanaz az egyetlen sor ház néz a sírokra, mint valamikor, éppen csak a háztetőkön tévéantennákat is látni. A hantokon túl pedig kis víz halad. Ez a különös környezet ösztönzött arra, hogy a szenttamási emberek múltjáról, jelenéről írjak. Már Ezen az oldalon című korai könyvemet is erre a helyre „lokalizáltam". Sokan olvasták, rádió- és tévéjáték is lett belőle, talán a hitele miatt, amelyet földijeimnek köszönhetek.

2. *Hogyan születtek, éltek, temettek ebben a községben az emberek? Másként fogalmazva: eleven gyereknek, felnőttnek mit mutattak azok a sírkövek?*

— Sokat írtam már erről, de úgy érzem, még mindig nem eleget. Emlékszem, amikor apámék fölverték házunk falát, felrakták a tetőt, s állt már az el-

veztük, mert Szenttamáson németek voltak a reformátusok) és a zsidó temető. Igaz, kipusztulófélben voltak (főként a háború után, mert addigra a németség, zsidóság igen „megfogyatkozott"), de a magunkféle gyereknek remek búvó- és játszóhelyéül szolgáltak ezek a gyönyörűen szomorú helyek. Itt-ott fölhangzott még egy-egy temetés moraja, de többnyire csak kisze-kusza keresztek, pókhálós kripták, különös sírköveken rejtélyes héber „hieroglifák" jelezték az „eltűnt időt". S mert mind több sírt megszüntettek (a halottakat exhumálták, s máshová vitték csontjaikat), nekünk az nem volt a halottak birodalma, csak juharral, ördögcérnával, gyommal, virággal elvadult táj. Vadon, amelyben naphosszat lehetett kóborolni. S bár én ma már talán mást látok bele abba a tájba, mint amit ott gyerekfejjel érzékeltem, a fiam most gyakran ugyanott játszik. És rendszerint úgy kell előcsalogatni az ismét élettel benőtt üregekből, az immár messzi múltat idéző sírkövek mögül, mint engem, annak idején.

3. *Szemközt az enyészettel, édesapja — építkezett. Máskülönben is a teremtés embere volt? S milyennek látta gyermekkorának felnőttjeit, a többieket?*

— A szenttamásiak életét, mindennapjait, tudatát nem kis mértékben meghatározta a több nemzetiségű, több felekezetű környezet. Nem messze tőlünk egynyelvű községekben laktak a bácskaiak, vagy kis keveredésben; ott a nemzetiségi kérdés másképpen jelentkezett. Szenttamáson évszázadok óta egymásra utalva élt magyar, szerb, német

szolgálta,

4. *Úgy
édesa
másfé
miekben —
épp ez ösz*

— Patr
nemzedékel
szent volt
beszállni t
De a ma
módján ko
apám szem
lág leghasz
nek számít
dördült a k
találtam a
mányomat
gyem. Igaz
évek végé
nemigen al
ami volt: a
rajtacsípett,
hogy tönkr
S mit ad is
vérzett min
egy álló év
betűt. Ám
tam, szen
visszatérter
érzékeny
nagyapám
hogy „vissz
gam a kön
apám sem
rosan kide
dolgokban s
gyok, befog
kellett tanu
get. Aztán
majd a saj
csinálsz, an
lába küldö
nak. Vért
más könny
valahogy „
az osztályo
szakmát m

Sédli István, grafikus

Szabad Föld,
1980. aug. 17

(SÉDLI ISTVÁN rajza)

- és Munkácsy-díjas

ly Krisztina felvétele)

Összefogással — a lak

Hat baranyai kis községben — Olasz, Belvárdgyula, Birján, Lothárd, Hásságy és Magyarsarlós — 2820 ember él. Kilenc esztendő alatt kétszázzal fogyott a lakosság. Pedig jó kereseti lehetőség van a belvárdgyulai Közös Út Termelőszövetkezetben, Pécs közelsége — autóbuszjáratai révén — elsősorban az ottani üzemekben megfelelő munkát biztosít. A jólétről tanúskodnak a modern, újonnan épült és épülő lakóházak, a falvakban levő 300 személygépkocsi, és csak a mecseknádasdi Takarékszövetkezet olaszi kirendeltségénél elhelyezett 32 millió forint lakossági betét.

— 25 ez
tanács -
sításban
ban, köz
való fás
tanács
450 ezr
ugyanen
zett köz
ka érték
— Ez
ak. Egy
— A
vaslatot
ciális s
re. Nag
sek szer
sében.
a tanác

Sedlmayer András
festő

Lásd
2

Soproni hemle
1942. 148 l.

133/1944

Hivatkozással a Nm.Min
felszólitásra a Műemlékek Ország
vetési előirányzatát a következő

I.Személyi kiadáso

Bár a műemlékvédelmi m
területének megnagyobbodásával é
léptetése esetén is jelentékenye
a Műemlékek Országos Bizottsága

Selök István

építész

Drerda

l.

Forgó Pál

új építészet.

Bp. 1928. 147. l.

500.-

2730

20.000.-

6.000.-

23.96

200.-

76.23

95.30

36.-

MDK

Sedendorfer Márton

könüves mester

az 1649-ben alapitott győri könüves céh alapitó tagjai közt szerepel.

Jenei Ferenc: Régi győri házak.
Bp. 1959. 8.o.

Sedi Paul

ötvös 1717
1721

lásd

Mih. Pors. 122
123

310

PÉTERFALVAI PAPIRGYÁR

Olcsó
Billiger

PÉTERFALVAI (Erdély)

irodai anyag
Kanzleistoff

(Sedj)

Sedi, Paul, pozsonyi ötvösmester V. 122, 123.

Sedéri Márta MDK

Karkötő ezüst

Ruhadisz, ezüst

Mücsarnok 1960. Képző- és Diszitőművészeti körök kiáll.

Sédi Gyula

MÁD.K.

A Véradó állomás tervpályázaton megvétel

Társtervező : Virág Csaba- Pá zmándi Margit-
Destek Endre

Magyar Épitőművészet 1963/6. 8.l.

MDK

Sedlacek Ferenc

T li tájkép, o.

Szépmüv. Muz. háborus veszteségeinek jegyzéke

Bp. 1952

SEEGEN, Frannz Xaver

Keleti, Magda: F.X.Seegen a jeho sochárska aktivita na Slovensku. = Zbornik slovenskej narodnej galerie Galeria 8 (1984) 250 - 270. p. ill. G

800	–	–	–
900	–	–	–
900	13500	12000	–
900	23000	–	–
–	–	–	–
900	12500	10500	9200
500	–	–	–
200	19000	16200	13200

n értendők és tartalmazzák
stig történő szállítását
költség nélkül.

m alapján forintban fizetendő.

k állítható szervó kormány, A/C,
mata sebességváltó.

áridő: 4–8 hét.

ocsihoz alkatrészek beszerzése.
áridő: 2–4 hét.

TECHNIK
R CENTER

TECHNIK
DELMI KFT.
jcsy-Zsilinszky út 78.
111-1673

Sedlmayr János

1964 elején vette át az egri vár földbás-
tyájának tervezését.

Deresényi Dezső, Entz Géza stb.: Magyar
műemlékvédelem 1963-66. Budapest 1969.

2310

Sedlmayr János

tervei alapján kezdték meg 1964-ben a vértesszentkereszti bencés kolostortemplom helyreállítási munkálatait.

Dercényi "Dezső", Entz Géza stb.: Magyar műemlékvédelem 1963-66. Budapest 1969.

2331

Sedlmayr János

tervei alapján állították helyre a csengeri ref. templomot 1963-66.

Dercsényi Dezső, Entz Géza stb.: Magyar műemlékvédelem 1963-66. Budapest 1969.

2351

Sedlmayr János

S.J.: Lakóház, Eger, Bajcsy Zsilinszky út. - Vázlattery: Sedlmayr János, munkatárs: Földesi Csongor; kivitelí terv: Komáromi Ágnes, statikus Barna László. /Ismertetés, fotók: Mihalik Tamás, Nagy Szabolcs/.

Magy.Ép.műv. 1972.5.sz. 24-27.l.

SEDLMAJR JÁNOS, mérnök

Diósgyőri vár helyreállitási javaslata: Sedlmayr János terve. Távlati kép északról. Fekete repr. 32.old.

ifj. HORMÁTH BÉLA: Miskolc II.III.és IV. kerületének kialakulása, városképei és műemlékei 30.old

A MISKOLCI HERMAN OTTÓ MÚZEUM KÖZLEMÉNYEI, 1956. dec. Miskolc

Sedlmayr János, építő

L. Iserba Dezső

12-24

Polónyi Károly: A Duna-part változásai

Magyar Építőművészet, Bp. 1983

83/3

Sedlmayr János

a budai Hilton Gallé épülete helyreállítása és átalakítása során a műemléki restaurálást terveste.

Vendégváró régi házak, Műszaki Kiadó, Bp. 1979. 185. o.

Sedlmayr János

a Kőrjegi turisztikus vár bár-eszpresszó

régének helyreállító, átalakító tervezője.

Vendégváró régi házak, Műszaki kiadó Bp.1979.186.o.

Sedlmayr János, Ybl-díjas építész (OMF). 1) Folytatás.
Lakóház helyreállítása, Sopron, Kolostor u. 13. Építész: Sedlmayr János (OMF).

1. Lakótornyok a soproni belvárosban. (Sedlmayr János rajza). (repró)

1. Lakótornyok a soproni belvárosban (Sedlmayr János rajza)

1. Sopron, Kolostor utca 13. Archív fotó a múlt század végéről (repró)

1. Sopron, Kolostor utca 13. Archív fotó a múlt század végéről

Magyar Építőművészet, 1986.5., 24-27-28-old.

Sedlmayr János, Ybl-díjas építész 1.) Folytatás.

Építészeti utalások helyreállított műemlékeinkben.

3. Budapest, volt Domonkos kolostor udvara a Hilton szállóban. A homlokzat üvegkorongból készült, fémkeretes nyílásokkal. (Elkészült 1976-ban)

1. Eger, Vár gótikus kaputornya. A torony feletti ívtető vasbeton hídon áll.

2. Nagyszekeres, reformátustemplom. A szentély hálóboltozatára a deszkamennyezet alatt fölállított bordaívek utalnak. /repr./ (Tervezők: Szekér György - Sedlmayr János.)

3. Budapest, volt Domonkos kolostor kerengője. A boltmezők rézlemezből készültek. /repr./

Magyar Építőművészet, 1986. 5., 25-26-old.

Sedlmayr János

Barbély, József: Die alte Synagoge. [Sopron] =
Bud. Rund. 5. August 1985 6 ill

MEGHÍVÓ

ICOMOS KLUBRA

Halló! Itt az ICOMOS-Klub-Híradó! A hosszú forró nyár után újra kellemes programmal jelentkezünk.

A **2002. szeptember 4-i** ICOMOS-Klub témája **Sopron város elmúlt 50 évének műemlékhelyreállításairól** szól. A kötetlen, nosztalgikus beszélgetés érdekességét és sikerét sopron- szakértő kollégáink

Sedlmayer János, Orosz József, Dávid Ferenc és Kriszt György

biztosítják.

Szeretettel várunk minden érdeklődőt **17.00 órakor** a KÖH pinceklubjában (Budapest, I. Táncsics M. u. 1.)

A jó hangulatú lelki táplálékról a közreműködők, a testi táplálékról (bor, pogácsa) pedig a házigazdák gondoskodnak.

Janotti Judit

Nagy Gergely

Sedlmayr Jana

Sedlmayer János építész

Barisko 1995 48, 49, 53, 62, 71, 89

Könegi helyreállítási

Rohe. = Magyar Építőművészet, 1986, 4. 58-59. ill.
SPAETH, David: Mies van der Rohe. Deutsche Verlags-Anstalt, 1986 **ism.** M. GYÖNGY Katalin = Magyar Építőművészet, 1986, 3. 63.

1149. Millet, Jean François

DALAI, Salvador: Millet Angelusának tragikus mítosza. "Paranoia-kritikai" értelmezés. Bp., Corvina, 1986 157 p., ill. (Imago) **ism.** VADAS József: Szó és kép. = Könyvvilág, 31, 1986, 10. 17.

1150. Mincu, Ion

DÁVID Gyula: Ion Mincu (1851-1912). = Magyar Építőművészet, 1986, 2. 50-51. ill.

1151. Monet, Claud

Rossi Bortolatto, Ligiana: Monet művészete, 1870-1899. Bp., Corvina, 1985 > 1985, 1553. **ism.** SALAMON Nándor: A legkövetkezetesebb impresszionista. Monet művészete 1870-1889. = Népszava, 1986. április 8. 6.

1152. Monnier, J. G.

PAVIOT, Jacques: Un itinéraire inédit a travers le sudest européen. La voyage de J.G. Monnieren 1786. = Revue des Études sud-est européennes, 24, 1986, 3. 234-248.

1153. Munkácsy Mihály

ARADI Nóra: Egy Munkácsy- és egy Csók-festmény előképe. = Ars Hungarica, 14, 1986, 2. 176-182. ill.
Sz. KÜRTI Katalin: Debrecen, Déri Múzeum, Munkácsy-terem. Bp., Tájak, Korok, Múzeumok, 1986 16 p., ill. (Tájak, korok, múzeumok kiskönyvtára, 233.)
SZILÁGYI Ferenc: Nemzeti festészetünk koszorúsa: Munkácsy Mihály. = Nyelvünk és Kultúránk, No 62, 1986 9-86. ill.
VALKÓ Arisztid: A Liszt Ferencről készült vázlat = Magyar Nemzet, 1986. november 18. 4.

1154. Nagy Balogh János

GERGELY Mihály: Él-e még Nagy Balogh Já

Szellmayr János

MEGHÍVÓ

az

OMvH - ÁMRK

1997. évi tudományos beszámoló ülésszakára

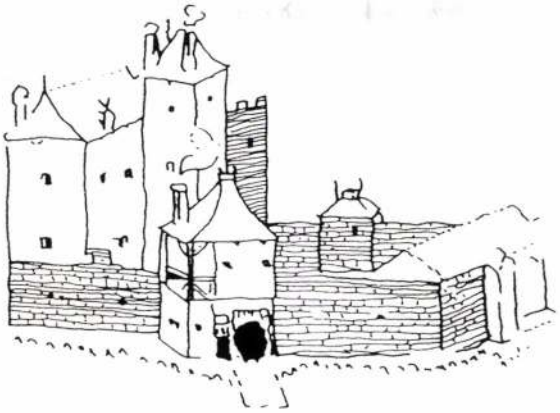

Helyszín: Óbudai Társaskör előadóterme

(1036 Budapest, Kiskorona u. 7.)

Időpont: 1997. február 25-26.

Levezető elnök : Lővei Pál

14^{00} **Szekér György :**
A szamosújlaki református templom

14^{30} **László Csaba :**
Kutatások Szentiványfán

15^{00} Vita

Szünet

15^{30} **Kozák Éva :**
A nagygerezsdi rk. templom építéstörténete

16^{00} **Káldi Gyula :**
A nagygerezsdi középkori templom helyreállítása

16^{30} **Sedlmayr János :**
A soproni zsinagóga

17^{00} Vita

VÁROS POLGÁRMESTERI HIVATALA • FVM DÉL-ALFÖLDI TERÜLETI FŐÉPÍTÉSZI IRODA • BÉKÉS MEGYEI ÉPÍTÉSZ KAMARA • KÖH ALFÖLDI MŰEMLÉKHELYREÁLLÍTÓ KFT.

KULTURÁLIS ÖRÖKSÉGVÉDELMI HIVATAL SZEGEDI REGIONÁLIS IRODA • BÉKÉSCSABA MEGYEI JOGÚ

SEDLMAYR JÁNOS

Ybl-díjas építész

MŰEMLÉKEINK ELVI REKONSTRUKCIÓJA

c. kiállítása

Megnyitó:

2001. november 30-án 14 órakor

Békéscsaba MJV Polgármesteri Hivatala

Mokos-termében (Szent István tér 7.)

A kiállítást megnyitja:

Arnóth Ádám építész

KÖH Műemléki Felügyelet vezetője

A kiállítás

megtekinthető: december 14-ig munkanapokon 8.00-16.00

órák

MEGHÍVÓ

MEGHÍVÓ MEGHÍVÓ MEGHÍVÓ

MEGHÍVÓ

SEDLMAYR JÁNOS

Ybl-díjas építész

KIÁLLÍTÁSA

AZ ORSZÁGOS
MŰEMLÉKVÉDELMI HIVATAL
meghívja Önt

SEDLMAYR JÁNOS

YBL-DÍJAS ÉPÍTÉSZ

KIÁLLÍTÁSÁRA

1992. október 16-án délután 3 órára
az OMVH aulájába
(Budapest, I., Táncsics M. u. 1.)

*

Megnyitja: Dr. Gerő László
Herder- és Ybl-díjas építész

Nyitva: 1992. október16.–november 8.

e was elected a member of
Luca
. He maintained close
leading masters of Neo-
with Anton Rafael Mengs,
on the decoration of the
apiti. As one of the most
painters of Mengs' circle,
several great artistic
the decoration of Villa
acles , 1784-86). He also
portraits
works of antiquity

SEDLMAYR János épitész

Budapestért Dij

1993nov.17.

Én pedig a te kegyelmed
sokaságából házadba mehetek.
5. Zsoltár

Mély fájdalommal, de Isten akaratában megnyugodva tudatjuk, hogy

SEDLMAYR JÁNOS,

Ybl-díjas építészmérnök,
az Állami Műemlékhelyreállítási és Restaurálási Központ
nyugalmazott főépítésze

türelemmel viselt betegség után 2004. december 16-án elhunyt.

Temetése az óbudai temetőben 2005. január 5-én 13^{15} lesz
a római katolikus egyház szertartása szerint.

Az engesztelő szentmiseáldozatot január 11-én 17 órakor mutatjuk be
a Budavári Nagyboldogasszony plébániatemplomban.

Gyászolják:
felesége, Beck Zsuzsa

testvérei:
Dr. Sedlmayr Tamás
Maria Isak
Grete v. Koós

fia, Sedlmayr János
lánya, Sedlmayr Krisztina
menye, Bányai Judit
veje, Ferenczi Attila

unokái:
Ferenczi Orsolya
Sedlmayr András
Ferenczi Annamária
Sedlmayr Bálint
Sedlmayr Anna

Sógornői, sógorai, rokonai, barátai, munkatársai és mindazok, akik szerették.

Sedlmayr Jánost az ÁMRK saját halottjának tekinti.

1014 Budapest, Tárnok utca 7.

SEDLMAYR Jaime epitaxi

†

Tisztelettel meghívjuk Önt

az

ÁMRK Pinceklubjában
1996. február 13-én 15 h-kor kezdődő,

Sedlmayr János :

A sopronhorpácsi templom elméleti rekonstrukciói

című előadására.

Sedlmayr János

M E G H Í V Ó

Műemléki beszámolók és előadások

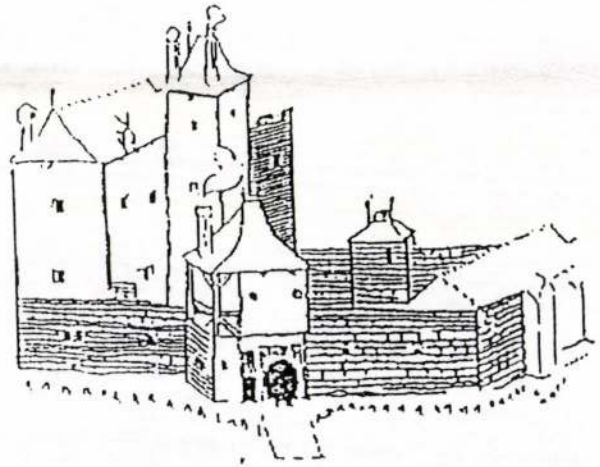

Helyszín: ÁMRK, Pinceklub
1036. Budapest, Dugovics T. tér 13-17.
Időpont: 1996. február 13. 15 h.

KÉT KERÉKEN SZÉP AZ ÉLET

A városi biciklizés láncszemei ● Még benzinbűzben is egészségesebb ● Spórold meg a buszjegyet! ● Statisztika nincs

Barátságos arcot kérünk!

Holland utcarészlet. Parkolás két kereken.

A kerékpár szerencsére már régen nem csak gyerekjáték, szünidei szórakozás, megszállott sportemberek rögeszméje. Biciklizni a Lajtán túl nagy divat, de mifelénk is egyre inkább az lesz. De hogy még inkább így lehessen, sok mindennek meg kellene változnia a hazai utakon, és a fejekben is. Ezt a változást szeretné mielőbb elérni a Városi Biciklizés Barátai Egyesület, amelynek aktivistájával, Nagy Andreával arról beszélgettünk, mi kell, kellene ahhoz, hogy bárki bátran kerékpáron járhasson munkába, iskolába.

— A kerékpárlánc első szeme maga az eszköz, a bringa, a „drótszamár". Szerencsére ebből bőséges a választék. Tizenöt-húszezer forintért kis utánjárással, szemfülességgel hozzá lehet jutni korszerű, váltós gépekhez, a divatosabbakért azonban harminc-negyvenezret is elkérnek, s a határ a csillagos ég. Ám ha kiizzadtuk a beugró összeget, s nekiindulnánk, bizony kemény falakba ütközünk. Az első probléma: hol tartsuk a biciklit?

— Sajnos a lakótelepeken nem nagyon gondoltak a biciklisekre, ezért aztán sokan kénytelenek az erkélyen vagy a folyosón garazsírozni. Egyik sem kényelmes, praktikus megoldás. A szerencsésebbeknek pincerész jut.

— *Amikor fölülünk a biciklire, bizony alaposan meg kell fontolni, tervezni, merre is megyünk. Mert az autósok nem nagyon örülnek a lassú, kiszámíthatatlanul araszoló bringásoknak.*

— Valami furcsa közmegegyezés szerint az autósok nagy része azt hiszi, nem is szabad kerérpározni a forgalmas utakon. Pedig a KRESZ szerint minden olyan úton megengedett, ahol ezt táblával nem tiltják — kivéve az autópályát. Tehát a Nagykörúton, a Rákóczi úton nyugodtan lehet kerkezni, legfeljebb csúcsidőben nem tanácsos.

— *A légszennyezettség miatt?*

— Amiatt is, bár talán meglepően hangzik, de az autóban ülők töményebb gázt szívnak be, és a vérükben lévő szennyezőanyag is több. Azonkívül a kerékpáros a „gyengébb", tehát jobb elkerülni a nagy járműveket. Egyesületünk ebben az évben készítette el, és adta ki a Bringás Budapest-térképet. Ezen jelöltük, mely utakat javaslunk a közlekedésre, hol vannak kerékpárutak, egyirányú utcák, hol lehet, s hol nem tanácsos a járdán haladni. Ebből ki-ki megtervezheti azt az útvonalat, amely a legelőnyösebb a számára.

— *Igen ám, de ha el is értük baj nélkül a célunkat, hová tegyük a biciklit?*

— Nyugaton kétféle megoldást találtak erre. Zárt, fedett bokszot, amelyért fizetni kell, illetve a támaszokat. Ezekhez hozzá lehet támasztani, lakatolni a járgányt. Reméljük, néhány éven belül nálunk is lesznek ilyen egységes küllemű támok. Addig pedig a portások jóindulatára, illetve korlátok, oszlopok szilárdságára kell hagyatkoznunk.

— *Sokan lelakatolva is félnek magára hagyni kedves bringájukat, ami a több tízezer forintos értéket tekintve nem is egészen indokolatlan.*

— Kapható elérhető áron Viro márkájú, edzett rúdacél zár. De a célnak az is megfelel, ha valaki mind a két kerekét odaláncolja valami bombabiztos tereptárgyhoz. Egyébként nálunk még nem hatalmasodott el olyan mértékben a kerékpármaffia, mint mondjuk Hollandiában. Ott bizony valóságos kereskedelmi hálózat működik a „másodlagos elosztás" lebonyolítására.

— *Hány kerékpáros lehet az utcán manapság Budapesten?*

— Pontos statisztikák erről nem készültek, de az egymillió fővárosi kerékpár öt-tíz százaléka úton lehet. Így, nyáridőben még több is. És nagyon sokat segítene a város levegőjén, ha mind többen ülnének át az autójukból kerékpárra. Hacsak nem a peremről kell jó néhány kilométeres utat megtenniök, garantáltan gyorsabban célhoz érnek, mint bármilyen más járművel. Ráadásul megspórolják a benzinköltséget, s a buszbérlet árát is.

Jámbor Gyula

DIÁKSZIGET, ZÖLDBEN

Aki veszi a fáradságot és autóval, HÉV-vel vagy kerékpárral fölkeresi a Hajógyári-szigetet, nem bánja meg. Érintetlen, a népszerű nagy fővárosi parkoknál természetközelibb, csöndesebb és tisztább épített tájat találhat. Nem csoda hát, ha ezt a paradicsomi vidéket találták ki, álmodták meg a nemzetközi diáktalálkozó helyszínéül a Diáksziget kéthetes rendezvénysorozatának szervezői. De az sem csoda, ha a terület fenntartója, a kertészeti vállalat attól tart, hogy a várható többször tízezer látogató tönkreteszi a sziget növényzetét. *Müller Péter*, az ötletgazda ezzel szemben azt gondolja, hogy a rendezvény ideje alatt az ő szigetük lesz a legkörnyezetbarátabb, „legzöldebb" hely Budapesten.

— Bátran állíthatom — mondja némileg indulatosan a Sziámi frontembere —, hogy soha ennyire átgondoltan, előkészítetten nem rendeztek itt még bulit. Az elmúlt években jóval nagyobb közönség táborozott a különböző rockfesztiválokon, anélkül, hogy az infrastruktúrát megszervezték volna. Mi az első pillanattól kezdve igyekeztünk átgondolni, milyen feladatokat ró ránk a várhatóan napi tízezer fiatal vendégül látása. Nemcsak hogy nem fogjuk károsítani a környezetet, hanem kifejezetten környezetvéd rendezvény lesz a Diáksziget.

— Az előkészítés során folya matosan konzultáltunk a ki lönböző vállalatokkal, az in rastruktúra kiépítése, fennta tása érdekében. Megoldjuk szemétszállítást, a higién szükségletek kulturált lebony lítását. Tárgyaltunk az óbud önkormányzat környezetvédő vel. A tábort pedig nem má mint *Páska Csaba*, a Körny zetvédelmi Minisztérium állan titkára nyitja meg, s a fiatalok nak a sziget természeti értéke ről tart előadást. Százfős, ör kéntesekből álló Zöld Őrség állítunk fel, amelyet a buli elő kiképzünk, s amely a rendezv nyek ideje alatt és után is ügy letet tart. A közbiztonságról p dig az egyik legjobb biztonsá szolgálat kétszáz embere gon doskodik majd.

Müller Péter elmondta mé hogy a Diáksziget programjá nak szervezésével jól haladna szinte az egész magyar rock szakma fellép, s a külföldi kö reműködők is egyre-másra j lentkeznek — lassan a bős zavarával kell szembenézniü Minden együtt van hát, hog valódi kulturális eseménny gazdagodjék a főváros nyári k nálata, melyet a szervezők a k vetkező években is meg kívá nak rendezni.

J. Gy.

ZSÁMBÉK SZÉPSÉGE VESZÉLYBEN

Melocco Miklós szobrászművész mondja: Meg kell menteni! ● Tudatlanság a tudatlansággal vitatkozik ● A világörökség része

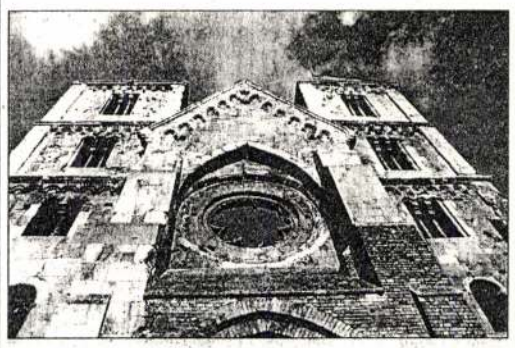

— A 13. században kései román-gót átmeneti stílusban épült, háromhajós, két homlokzati tornyos zsámbéki bazilika épségben levő falait veszély fenyegeti. Ha a romkatedrális restaurálása és konzerválása, mely hosszú évek óta tart, nem a művészet és az építészet szabályai szerint folyik tovább, a munkálatok kárt tesznek az eredeti formákban, elesúfítják a remek látványt, megsértik az esztétikum írott és íratlan törvényeit.

— Ha Sándor Móric gróf, a nagy önbíráskodó lehetnék, akkor én azt, amit nappal rosszul megépítenek, éjjel lebontatnám ötven jól fizetett, markos legényemmel. De sajnos, ez nem adatott meg nekem. Így csak tiltakozhatom. Megtettem ezt *Andrásfalvy* miniszternél, írtam *Antall József* kormányfőnek ez ügyben, aki megküldte levelemet a környezetvédelmi tárca vezetőjének. *Keresztes K. Sándor* pedig továbbította — mint „nem illetékes" — a Műemlékvédelmi Hivatalhoz. Most utóbbihoz, *Gyurkó János* miniszterhez fordulok: azonnal állítsa le a munkálatokat, amíg nem késő.

— *Román András, az ICOMOS (az UNESCO műemlékvédelmi szervezete) magyar alelnöke maga is azt nyilatkozta, hogy Zsámbékon „földbe gyökerezett lába a látványtól", s föl is adta nyomban a világörökség gondolatát.*

— Nem értem Román megrökönyödését. Ő egyben az Országos Műemlékvédelmi Hivatal osztályvezetője is, és ezen a poszton ismernie kellett, sőt jóvá is kellett hagynia beosztottjának, *Sedlmayr János* mérnöknek helyreállítási terveit.

— *Ugyanakkor Sedlmayrt „a 20. század legnagyobb magyar műemlék-helyreállítójának" nevezi. A két állítás egymásnak ellentmondani látszik.*

— Még kevésbé értem. Sedlmayr sohasem tudott romot „kezelni", megerősíteni, ő mindig hozzáépít. A visegrádi Salamon-toronyból transzformátorházat csinált. Zsámbékon csigalépcsős tornyot készíttetett egy föltevés alapján, a toldást pedig piros tetővel födette be. Az aztán, hogy két egyazon hivatalban dolgozó ember dicséri egymást, mit ér...

— *Száz évvel ezelőtt Möller István építész — mellesleg ő tervezte Zsámbék mintájára a Lehel téri templomot — szinte napjainkig kitartóan konzerválni tudta a romot. Hogyhogy sikertelen mostani kísérletünk?*

— A modern technológia képes megbirkózni a feladattal, csakhogy itt nem alkalmazzák. A pisai ferde torony további dőlését is meg tudták akadályozni — ólomgolyók földbe süllyesztésével, kicövekeléssel stb. —, visszabillent két évvel előbbi helyzetébe. Zsámbékon a falakat először is impregnálni kellene, különben a víztől lassan szétmállik az egész. A megmegújuló szélrohamoktól kábelekkel, vegyi és hőhatásnak ellenálló burkolt drótkötelekkel lehetne megvédeni, a horgony végét 8-10 cm mélyre ásott betonlapba ágyazva.

— *Arról volt szó, hogy egykét év múlva — ha minden jól megy — végre megnyitják zsámbéki templom kertjét nagyközönség előtt. Misézni l hetne a szabad ég alatt...*

— Ahhoz először is meg ke szüntetni a jelenlegi toldozás foldozást, ezt követően pedi sürgősen össze kell hívni eg szakértékből — statikusokbó konzervátorokból, tervező épí tészekből — álló konzíliumo akik értelmesen megvitatjá majd a helyzetet, és dűlőre jut nak a tennivalókban.

H. B.

Fotó: Grnák—Mo

DRÁGA LENNON!

Egy névtelen amerikai gyűjtő rekordösszeget fizetett Elton John lemezgyűjteményéért és John Lennon I am the Walrus című számának kézírásos szövegéért. A londoni Sotheby's aukciós ház árverésén az értékes lemezgyűjtemény 182 694 fontért kelt el. A bevételt AIDS-esek megsegítésére fordítják. A Lennon-dal szövegéért 40 000 fontot fizetett ugyanez a gyűjtő, ezt az összeget azonban nem szánják jótékonysági célokra.

A sok érdeklődőt vonzó, 25 ezer nagy- és 23 ezer kislemezt tartalmazó gyűjtemény legértékesebb darabjai a Rollins Stones együttes japán piacra gyártott lemezei, valamint Marc Bolan, David Bowie és a Genesis demolemezei.

TARIFAKÉRDÉS

Nyakunkon a legújabb, immáron sokadik tarifaemelés. De vajon mi ennek a közhasználatú kifejezésnek, a „tarifa" szónak az eredete? Szakszerű magyarázatért *Rákóczi Margit* muzeológushoz, a Postamúzeum könyvtárának vezetőjéhez fordultunk.

— A „tarifa" szó közismerten díjszabást jelent. Noha gyakorta használt kifejezés, az eredetét nem, legfeljebb az elterjedését köszönheti a postának.

Felütvén a Nagy Világatlaszt, névmutatójában egy érdekes helységnevet találunk: Tarifa, ugyanott Tarifa-fok, melyek a Gibraltári-szoros közelében találhatóak. Valaha itt spanyol erőd állott, s a „díjszabás" jelentés ezzel az erőddel, illetve egyik tevékenységével függ össze. A régi időkben Tarifa várának katonái szedték be a díjakat azoktól a hajóktól, amelyek áruikkal megrakodva a Gibraltári-szoroson igyekeztek átkelni.

Ezután tehát ha tarifaemelésről hallunk, ne csak a mostani díjbeszedőket, hanem a régieket is szidhatjuk...

(hozó)

PIPPIN KIRÁLYFI KISVÁRDÁN

A Kisvárdai Várszínház és a Nyíregyházi Móricz Zsigmond Színház közös bemutatójaként pénteken kerül színre Hirson–Schwarz Pippin című kétrészes történelmietlen zenés játéka. Hogyse, Pippin, a középkori Nagy Károly fia, aki ebben a zenés játékban huszadik századi laza fiatalként jelenik meg a közönség előtt. Boldog akar lenni, arra vágyik, hogy ő legyen az élet királyfia. Mivel királyi családból származik, oly sok a lehetősége az önmegvalósításra, hogy épp a lehetőségek sokasága hozza zavarba. A szigény királyfi viszontagságai mindazonáltal igen szórakoztatóna ígérkeznek.

Sedlmayr János épitér

SEDLMAYR János építész

Az OMvH Építészeti Osztályának 1992-ben megvalósult tervei. = Müemlékvédelem, 1993,2. 65.p. skk.
munkáinak felsorolása és részletes ism.

BÁNHIDI László: Kiegészités Tragor Ignác 1929-es kiadású Váci Kalauzához. Vác : Városvédők és Városépitők Egyesülete, 1992

SEDLMAYR János ejtőre

Visegrád, Alsóvár

Mv. 1995/2 92.

SEDLMAYER Jaime

Aran, Puntateuplon, állagmegóvás a betvenes évek derekán

Kalapi 1995 57.

SEDLMAYR Jaina

helyreállításainak bemutatása
és kritikája

= Tusnád 1995. Sepsiszentgyörgy, 1996

nangja, a reprezentatív munkák színvo-
orszerűsége szempontjából.
n értékei és milyen gyengeségei vannak
gyűjteménynek? A helyszíni vizsgálattal
a felmérés korlátait is számításba véve
z áttekintés eme fázisában megbízható
tetésekre jutni?
óvatossággal a beküldött adatok alap-
érdemes bizonyos jellemzőket csokorba

ok ilyen apró gyűjtemény a külföldi és a
agyarországi szakintézmény kapcsolata
vén alakult ki, pl. a művészetek, statisz-
ka, közgazdaság, néprajz stb. területén,
mely szakfolyóiratok, évkönyvek cseréjét
redményezte (pl. Biblioteca dell'Istituto
azionale di Archeologia e Storia dell'Arte
Roma), Statistik CentralbyÁ. Biblioteket
Oslo), Export Market Information Centre.
epartment of Trade and Industry (Lon-
on), Museum of Mankind. The Ethnogra-
hy Department of the British Museum.
ibrary (London) stb.)
a kiadványok, ha elég teljesek, a szak-
lapinformációit közvetítik. A kapcsolatok
val azonban hézagossá válhatnak.
Más esetekben egy-egy magyar szakem-
er működésének eredményeként jöttek
etre (pl. Korrach Mór kerámiatörténész

kiegészítésül s
A rejtett hungarik
eshetnek ki a látószö
temények, amelyek k
csolatban, pl. a Büch
(Herne), Rumänische
mänische Bibliothek
und Sikorski Museum
egy speciális téma va
tőhelyei, pl. a New C
ton-Watson gyűjtemé
Archive Centre (Read

Nyelvi megoszlás

A magyar nyelvű
garológiai intézmény
legnagyobb általáno
koncentrálódik. Pl. a
hungarika anyagána
Poriban kialakított hu
a University of Lond
East European Studi
a Niedersächsische
liothek, referat für U
Geschichte (Göttinge

SEDLMAYR Jánosné: A volt Pénzügyminisztérium épülete a Szentháromság téren : A helyreállitás tervezője: Radós Jenő. = Épités- Épitészettudomány, 17, 1985, 1/2. 15 -25. ill.

Bp., I.Szentháromság tér, Pénzügyminisztérium

névm: Fellner Sándor épitész

műemlékvédelem

korative Plastiken für
auten.

66 (fig.), 67, 127, 321,
, 273, 326, 329, 330
94; III, p. 82, 443. –
s vaudois, p. 155, 186,
.), 532 (fig.), 566. –
projets de décoration
t l'iconographie pro-
1963, S. 58–60). –
nauer Johann August
des Historischen Ver-
, 1970, S. 3–256; siehe

Ue.

1674 Kruzifixus Kir-
g i. Ue.; Muttergottes-
rche Romont (FR).

BECKER XX, S. 292. –
g.), 403. – JENNY 3,
Manuel des orfèvres,

Sedlmayr Jánosné: A budai várnegyed felújításának tervezésével összefüggő kérdések. = Településfejlesztés. 1985. 1. 46–51 ill. G

Sedlmayr János

Kállai Géza: Gigaléniá a romtemplomban.
= ÉS 1993. sept. 24. 12.

zsámbéki

SEDLMAYR János építész

kiáll.BP.,OMVh , 1992
ism.CSÁSZÁR László: Diósgyőrtől Sopronig. = Magyar
Építőművészet, 83,1992,6. 44-46.ill.

Sedlmayr János

(devich): Templomliegérítés? : A Magyar Művészeti Akadémia Tsánbérért. =
M. Nemet, 1993. okt. 14. 9.

„A térképen Belső-Somogy
a szívben a hely és idő
ahonnan így-úgy mérhető
hogy ki vagyok, ha az vagyok"

(A világnak négy sarka volt . . .)

FÉSZEK
Anno
1901
MŰVÉSZKLUB

BERTÓK LÁSZLÓ
szerzői estje

Bevezető:
DOMOKOS MÁTYÁS

Közreműködnek:
NEMES MELINDA
PAPP JÁNOS
VALLAI PÉTER
színművészek
valamint
KÖRMENDY KLÁRA
zongoraművész

Házigazda:
FODOR ANDRÁS

A Somogyiak Baráti Köre,
a Magyar Irószövetség és a Fészek Művészklub igazgatósága
tisztelettel meghívja Önt és családját

1993. április 15-én, csütörtök este 7 órára.

— A meghívó két személy részére szól —
A klubtag vendége részére a napi tagjegy megváltása kötelező.

SEDLMAYR János

FEKETE Judit: Lopott betonbombák a nagyvázsonyi vár falában /interju/. ÷ Magyar Nemzet, 1993, január 28. 7.

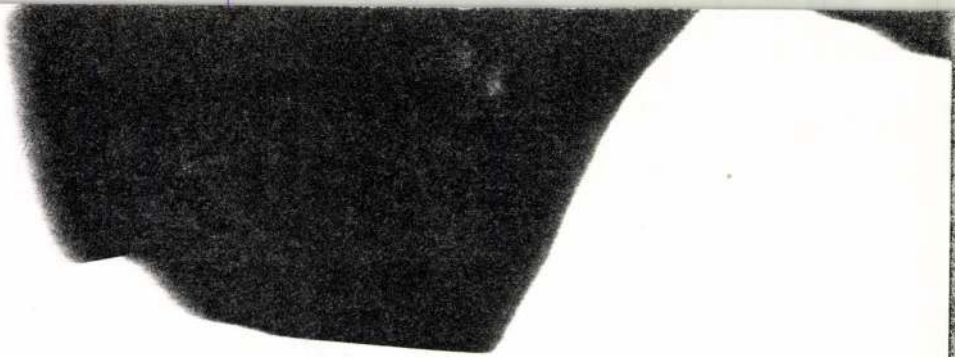

Sedlmayr János

KÁLLAI Géza: A legszebb rom. = ÉS XXXV. évf.40.sz. 1991. okt.4. 12.p.

OMF, Zsámbék helyreállitási terve kiáll. 1991

Lábához az egyik evangélista állatjelképe, I
alakját laza, elegáns felsorakozásban kétolc
ja udvarolja, a sarkokban a sir és az ujjász
jelzése. Ha ebből a centrális képi élményből
végső szálát fognánk: az ábrázolatok rendsz
zésrendszernek kulcsa van kezünkben. Így
geometriáját követi a teológiai kvadrialitás.
szán a legfelső háromszögek holtterét – öss
gélista is négy –, a három másik evangélist
alakja tölti ki. Az Atyaistennek hódoló Mári
felett fehér palástot visel: könnyed mozdulat
derekát. A bokáig érő, lila ujjas inget viselő
kulcsolja imára kezét.

És ez a virtuóz sodró erejü lendület szint
boltozat déli boltsüvegének jelenetén. Tán az
képe ez! Itt a liliomos jogaru és liliomos ko
egy szétomló, kékes-vörös drapéria-zuhatag
nonsalansszal koronázza Máriát "Mennyek ki
kulcsolja – kékbélésü és kékgalléros fehér p
zét. Mind az Urnak, mind Máriának szelid, f
eszményét revelálja.

SEDLMAYR János: Késő gótikus zárt erkély a győri püspökvárban. = Műemlékvédelmi Szemle, 1992. 1. 48 - 53.p. ill. EG

Lex: Sedlmayr János

flüge. Von seinen Artikeln sind zahlreiche auc
wiener Zeitschrift *Mitteilungen der Zentralcon*

Zwischen 1869 und 1872 war er auch
Er brachte Interpellationen im Interesse der
richts an den Universitäten ein, weiterhin be
Forschungsarbeit oder im Schutze mancher
rierung von Kirchen. Unter seinen Vorschlag
brachte Gesetzentwurf über Denkmalschutz d

1872 zog er sich von der Tagespoliti
malpflegeamt und übernahm als Herausgeb
1873 wurde er zum ersten Professor für Ku
ernannt. Als Ergebnis seiner jahrzehntelang
großen Monographien über die Geschichte
ségei, I–III. Budapest, 1869, 1870, 1873. (
Fünfkirchen). *Magyarország ó-keresztény,*
rövid ismertetése. Budapest, 1876. (Eine kur
schen und im Übergangstil erbauten Kunst
Budapest, 1878. (Die Altertümer der Stadt
műemlékei. Budapest, 1880. (Die im S
Ungarns).

Neben der Universität unterrichtete er
unter seinen Studenten sind hervorragende

Sedlmayr János: Műemléki lakóházak helyreállítása és konzerválása. = M. Épip. 34. 1985, 5. 305-310. ll

Sedlmayr János

BALOGH Gyula: A zsámbéki rom templom kálváriája [Román András, Finta József, Fejérdy Tamás nyilatkozatai]. = Magyar Hirlap, 1993. julius 28. 13.

Sedlmayr János

Sedlmayr János

(devich): Érvek és kételyek Zsámbékon.
Magyar Nemzet, 1993. nov.111 14. ill

ted to Sigrist.

KG

SEDLMAYR János

GERŐ László: Sedlmayr János építész 60 éves.
= Műemlékvédelem, 36,1992,3. 129-144.p.ill.E

szükséges

amelynek az ember része, ...dig kívülálló mestere. A dia- fejlődés századunkra végze- ...vált. A tudományos-technikai ...ció száz esztendő alatt – ami ...beriség történetében igen rö- – felborította azt az egyen- melyet ingadozva bár, de az ...vezredek megőriztek. Felélte ...szet és a kultúra tartalékait. ...kra a természet mint olyan, Földről, pici, még le nem be- ...t szigetek vannak csupán. ...nmisültek gyermekkorunk va- ...s természetfilmjeinek, útleírá- ...színterei, az őserdők, puszta- ...s tengerek, a természeti né- ...vadállatok, de eltűntek a házi- a földművelő parasztok és a ...esek is. A jeges tengerek és ...ok alatt csövek és kábelek ...ak, a tengereket olajszennye- ...tja, a termőtalaj vegyszeres, ...erék, a levegő gyilkos sugár- ...dozó mérgesgáz. Végül ma- ...mber, aki mindezt elindította, ...többé a folyamatnak. Jelen ...ban csupán alkatrésze a ...i fejlődés sátáni spiráljának. ...éhány veszélyes és gyorsan ...zerkezet működtetésének a ...tába állította, és elképzelni ...ennél különb sorsot a maga ... Mérgezés és éhínség előtt ...z ökológiai katasztrófa nem ...zély tehát, amely ha nem vi- ...bekövetkezhet, hanem sai- ...

ni törekedtünk. Ez a tudományos-technikai forradalom egyenes következménye, és a kommunizmus, az ipari társadalom legdurvább változata csupán epizód a történetben. A világ néhány gazdag központjában azért tisztább a levegő, mert a piszkos munkát és a szennyes hulladékot áthárítják a szegény régiókra, azokat is önpusztító versenyfutásra kényszerítve.

Hogy itt a vég, azzal az emberiség leikiismerete a 60-as évek óta tisztában van. Csendben megindult egy ellentétes folyamat. A Római Klub jelentései, a vallási megújulás, különféle alternatív mozgalmak, életforma-keresések. Mindez halvány reményt ad arra, hogy a szakadék felé rohanó kocsi lassan lefékezhető. Ehhez azonban nem elég a belátás, hogy az amerikai fogyasztói paradicsom húszmilliárd ember számára elérhetetlen. Egyéni megtérés szükséges. Helyzetünk a bibliai tékozló fiúéhoz hasonlít, aki kikérve örökségét, eltékozolta apja vagyonát. Amikor már odáig züllött, hogy a disznók moslékjából is szívesen evett volna éhségében, ki tudta mondani a szót: felkelek és atyámhoz megyek. A Földet megmenteni már nem lehet, csak helyreállítani. Ha megéljük, ez lesz a következő évszázadban az emberiség dolga. *Ehhez azonban egyénenként vissza kell térnünk Istenhez, és azokhoz a hagyományainkhoz, amelyek a munkához kellő tudást* és tapasztalatot kínálnak.

SEDLMAYER János: Visegrád, palotaegyüttes új helyreállításai javaslata. = Műemlékvédelem, 36, 1992, 3. 155 -159.p.ill.E

téllyel azonos szélessé-
rences templomban, s mind-
szétválasztott fiókos
s falsávokkal szakaszok-
kon korai barokk formá-
k meg a földszinti első
ágítását fekvő téglalap
tosítják. A déli oldalon
edik el.

Sedlmayr János

Zsámbéki premontrei templom- és kolostorrom.
Bp.,OMvH, 1992.III.9.-IV.26

ism.KERNY Terézia: A zsámbéki premontrei templom- és kolostorrom. = Műemlékvédelmi Szemle, 1992,1. 89 - 92. p. E G

HORLER Miklós: Megnyitóbeszéd a zsámbéki templom- és kolostorrom helyreállitási munkáit bemutató kiállítás alkalmából. = Műemlékvédelem, 36,1992,3. 186-188.p.

BESZÉLŐ — Ku

HAJDU ISTVÁN

Nemzeti nagylétü

Somogyi Győző gyűjtemény

Mint valami – valószínűleg – soha körbe nem érő, hatalmas panoramikus mű darabjai, úgy rakódnak, nem össze, inkább szét *Somogyi Győző* munkái a kezdetek, a hetvenes évek eleje óta.

Első publikussá lett grafikái, a feketefehér szitanyomatok a *bennelét vállalásával*, a teljes empátia mozdulatával rögzítették a megszomorítottak és megnyomorítottak *történelmét*. Munkái komponálatlanok, töredezettek és tagolatlanok voltak, mint az élet színterei: figurái szomorú és csúf bábokként befejezetlen mozdulatokba merevültek, tájai a világ végét formázták. Utolsó festményei klasszikus képi szerkezetekben nagy és kis hősöket, nagy és kis pillanatokat ábrázolnak, környezettel vagy épp anélkül, de mindig színesen, világosan, tisztán, majdhogynem üdén. S valószínű, sőt bizonyos, hogy Somogyi most is vállalja a bennelétet, s működik az empátia is. Ám épp ezért a dolog innen

egyfajta historizá

Sedlmayr János Ybb díjas építész

Horler Miklós: Építészet és örökség negyed századdal ezelőtt.

6. Bencés apátság, Pannonhalma /repr./ Építész: Sedlmayr János, 1963.

Magyar Építőművészet, 1988., 3., 38-old.

Sedlmayr János Ybl-díjas építész
Dévay Nikolett: II. világháborús emlékműpályázata.

Sedlmayr János és Szűcs László építészek
munkái szerepelnek az emlékműpályázaton.

Művészet, 1989., okt., 63-old.

Sedlmayr János, Ybl-díjas építész

József Dénes: Építettük 85.

Építeszet.

Az Építésügyi Tájékoztatási Központ 1975 óta minden tavasszal, megrendezi az „Építettük..." c. kiállítást, melyen szelőző évben elkészült v. felújított létesítményeket mutatják be. Az idei kiállításon nagy hangsúlyt kaptak a felújítások, különösen a műemléki felújítások: pld. a Sapron Kolostor u. 13. alatti irodaház, amelynek pallókból összeállított, jó arányú tetőtéri árnyékoló szaluja remekül egészíti ki a történeti formakat: Sedlmayr János építész műve. (említve).

Kritika, 1986, szept. 45-old.

Sedlmayr János epitész

SEDLMAYR János: A zsámbéki templom helyreállítási terve. = Műemléki Szemle, 1991. 2. sz. 29 - 35.p. ill. E.G.

ctnek körvonalai is csak nagyon

ehetsége kétségtelen, rajztudása
ely nem engedi szabadjára festői
nem a festői ábrázolásból folyó,
tatlan összefüggésben. Tájképe-
, figurális képei klasszicista szel-
teljes értékű műveket azonban
kísérletein túljut. Kitűnő szob-
incs e kiállításon, de olyan sem,
tázta. Primitíveskedő ólomszob-
tják – sok báj van, teremközépi
szont plasztikai tömörség és nagy
k között a legjobb, fejlődése biz-
zavarossá teszik a grafikus cico-
ndületes kompozícióba fogottak.
maga szűk skálájában, amelyről
szközökkel alakítja képeit, ame-

Sedlmayr János épitész M.D.K.

OMF

Lakóház Bp. I., Tárnok u. 7.

repr.

terv: 1964.

épitès: 1965-66.

Társtervező: Kriszt György

Főépitésvezető: Burai Sándor

Épitésvezető: Csendes József-Góczán Ferenc

Magyar Épitőművészet 1966/6. 44- 49.l.

M.N.K.

Sedlmayr János épitész

OMF

A kőszegi vár helyreállitása, repr.

Belsőépitész: Mikó Sándor,
Kőszobrász resturátor: Kőfalvi Imre
Falfestmény restaurátor: Lente István és
Prudzik József

Magyar Epitőmüvészet 1966/3. 58-64.l.

Sedlmayr János

Sallay Marianne - Sedlmayr János. A soproni trent György templom homlokzatának kefreállítása

Az 1966. évi magyar művészettörténeti irodalom bibliográfiája /Művtört. Ért. 1969. 3.sz. 243-284.l./ 252. l.

Sedlmayr János

A visegrádi lakótorony helyreállítása. (Sedlmayr János építén.) – Magyar Építőipar 1967. 16. évf. 1. s. 60-61. l.

Az 1967. évi magyar művészettörténeti irodalom bibliográfiája /Művtört. Ért. 1970. 1. sz. 68-107. l./

78. l.

Sedlmayr János
építész

Résztvett a nagyrázsonyi vár helyszál-
lításában.

Gerő László: Nagyrázsony, kinizsi vár.
Élet és Tud. XXIII. 1968. I. 19. 3. n. [illegible]

Sedlmayer János

Horler Miklós: Lakóház, Bp. I. Tárnok u. 7. /Sedelmayer János építész, Örsi Károly kerttervező./ - Magyar Epitőművészet, 1966. 15.évfolyam, 6.sz. 44-49. l.

Az 1966. évi magyar művészettörténeti irodalom bibliográfiája /Művtört.Írt. 1969. 3.sz. 243-288. l./ 248. l.

Sedlmayr János

Cseke László: Visegrád. /ill. Garami István, Sedlmayr János./ 3. átdolg. kiad. - Bp, 1967. Panoráma, Utikönyvek.

Az 1967. évi magyar művészettörténeti irodalom bibliográfiája /Művtört.Írt. 1970.1.sz. 68-107. l./

72. l.

Sedlmayr János

cikkei: Középkori várak helyreállítása Magyarországon. Építés- és Közlekedéstudományi Közlemények, 1966. 10. köt. 1. sz. 21-38 l.

A visegrádi lakótorony helyreállítása. - Műemlékvédelem 1966. 10. évf. 1. sz. 17-27 l.

Az 1966. évi magyar művészettörténeti irodalom bibliográfiája /Művtört.Ért. 1969. 3.sz. 243-284.l./ 252. l.

Sedlmayr János

Horler Miklós: Soproni lakóházak helyreállitása II., Uj utca 8.sz. és Kolostor utca 5.sz. ház. /Sedlmayr János épitész/ - Magyar Epitőművészet, 1966. 15.évf. 2.sz. 54-56. l.

Horler Miklós: A kőszegi vár helyreállitása. /Sedlmayr János épitész./ - Magyar Epitőművészet, 1966. 15. évf. 3.sz. 58-63.l.

Az 1966. évi magyar művészettörténeti irodalom bibliográfiája /Művtört.Ért. 1969. 3.sz. 243-283. l./ 251. l.

Sedlmayr János

cikke: A Kőszegi Nagybástya helyreállítása. – Műemlékvédelem. 1967. 11. évf. 2.n.65-68.

Az 1967. évi magyar művészettörténeti irodalom bibliográfiája /Művtört.Ért. 1970. 1.sz. 68-107. 1./

77. 1.

Sedlmayr János

Horler Miklós: A visegrádi Salamon-torony helyreállitása. /Sedlmayr János épitész./ - Magyar Épitőművészet, 1967. 16.évf. 3.sz. 46-51. l.

Az 1967. évi magyar művészettörténeti irodalom bibliográfiája / Művtört.Ért. 1970. 1.sz. 68-107. l./

77. l.

M.D.K.

Sedlmayr János épitész

OMF

Soproni lakóházak helyreállitása ,
II. Új u. 8. sz. Kolostor u. 5. sz.

repr.

Magyar Épitőművészet 1966/2. 54-56.l.

Sedlmayr János épitész M.D .K.

OMF

Na gyvázsony, Kinizsi-vár helyreállitása. . r-pr.

Magyar Épitőművészet 1963/5. 57.1.

Sedlmayr János
épületei

M.D.K

Méltatói.

Dercsényi Dezső: Új épületek történeti környezetben
Művészet, 1962. november — 40 lap

Sedlmayr Jánosné épitész M.D.K.

Szécsény, belváros részleges rendezési terve

A VÁROSTERV Műeml. o. hírei

Műemlékvédelem. 1965/4. 249. l.

M.D.K.

Sedlmayr Jánosné

Autóparkirozóhely terve . Kaposvár, un szentjakabi romnál.

VÁROSTERV Müeml. o. hirsi -

Müemlékvédolas, 1965/4. 247. l.

Sedlmayr Jánosné épitész M.D.K.

Tervét 14 000 Ft-ért megvették

Társtervező: Sedlmayr János

Sikers volt a pécsi városrendezési tervpályázat

Magyar Nemzet 1964. október 17. 7.1.

M.T.K.

Sedlmayr Jánosné M.D.K.

Kőszeg, Belváros rendezési terve

Tájékoztató, Rövid hírek

Műemlékvédelem 1965/1. sz. 63-, 64,1.

M.L.K.

Sedlmayr Jánosné

Sopron, Uj. u. 21 . sz. ház felujitása

Tájékoztató, Rövid hirek

Müemlékvédelem, 1965/1. sz. 62. l.

MNK.

Sedelmeyer Ferenc
nyomdája

bronz érmet kapott (Pallas nyomda)

– A párisi világkiállítási kitüntetései.
Grafikai Szemle 1900 évf. 9 sz. 126 l.

Sedendorffer Márton könnyes

Győri Szemle 1941. 184.

A győri ipar Történetéről

M.D.K.

Sedlacek Ferenc

570. Tél tájkép. Olajf. 47 x 62.5, fa.

Háborus mütárgyveszteség-jegyzékek. I. füzet.
MUMOK. Bp. 1952. 63. l.

Sedlmajer Ferenc

esztergályos

1789. Kassa

1.

Arch. Ert. 1915

361. l.

Bánáti Sverák József: Szentendre.

MDK

Sedelmayer János

Repr: Az Árpád-hid pesti hidfője.
/Kisléghy Nagy István és munkatársai:
Sedelmayer János és S. Beck Zsuzsa
dijnyertes terve/.

Granasztói Pál-Polonyi Károly:Budapest holnap.
Bp. 1959.
93.1.

M. P. K

SEDLMAYR János építész

A bozsóki Sibrik-kastély helyreállítása.
nak építészeti tervezője (Repr.)

munkatársa: Nagyné Judit

Kivitelező az OMF Sopron Építésvezetőségén
(Építésvezető: Marsti Pásló) Rőszegi csoportja
(Csoportvezető: Seber Ferenc)

Sedlmayr János: A bozsóki Sibrik kastély
helyreállítása

Műemlékvédelem 1960. 4. sz. 198. l.

M.D.

Sedelmayer Jánosné
épitőművész

Az JKL díj II. fokozatát kapta.

Kitüntetések
Művészet, 1969. április – 31 lap.

Sedlmayer János

Bpest I. Tárnok-u. 7. tervezője.

Csák Máté = A budai Várnegyed rekonstrukciójának néhány kérdéséről.

Magyar Építőművészet 1968. I. n. 63. l.

Sedlmayr János

tervei alapján végeztek helyreállítási munkát a szigligeti Avasi tornyon.

Doresényi Dezső, Entz Géza, Gerő László stb.: Magyar Munkavédelem I. (1949-1959) Budapest, 1960. 224 l.

Sedlmayr János

az alábbi pályázaton 32.000 forintos kiemelt megvételben részesült 6. sz. pályamű egyik szerzője.

Román András: Lébény községközpont tervpályázata. 1970. - Magyar építőművészet, 1970.6.sz. 2-6.l.

Sedlmayr János

Sedlmayr János: Megyei Múzeum tanulmányterve, Eger, Széchenyi utca. Építész: Jánossy György, belsőépitész: Hámori Judit.

Magyar Építőművészet, 1969.3.sz. 6-8.l.

Sedlmayr János

vette át 1964-ben, felsőbb döntésre, Ferenczy Károlytól az egri vár helyreállításának lehetőségét. Terv-et készített a Tömlöc bástya helyreállítására és a gótikus épület folytatásában feltárt rommaradványok bemutatására.

Horler Miklós: Az Országos Műemléki Felügyelőség építés eti helyreállításai /1963-1966/. Magyar műemlékvédelem 1963-1966. Bp. 1969. Akadémiai k., 289 l., 369 kép, 229-247. l.

231. l.

Sedlmayr János

Sedlmayr János: Ref. templom helyreállitása, Karcsa. - Épitész: Kiss Tiborné Nagypál Judit, statikus: Mayer József, kerttervező: Örsi Károly, kőfaragó-restaurátor: Csiszovszky György, fotók: Dobos Lajos.

Magyar Épitőművészet, 197o.5ssz.46-49. l.

Horler Miklós

Sedlmayr János

tervei alapján állitották helyre a nagy vázsonyi várat.

Deresényi Dezső, Entz Géza, Gerő László stb.: Magyar Munkavédelem I. (1949–1959) Budapest, 1960.

220 l

Sedlmayr János

terve szerint fogják a vértesszentkeresztti templomromot helyreállítani a következő években.

Horler Miklós: Az Országos Műemléki Felügyelőség építészeti helyreállításai /1963-1966/. Magyar műemlékvédelem 1963-1966. Bp. 1969. Akadémiai k., 289 l., 369 kép, 229-247. l.

234. l.

Sedlmayr János

Lerwei rezint állitották helyre 1963-64-ben a sopron Szt Jakob tré-polnát. A Storno féle restaurálás ekkertikus elemeit eltávolitották

Horler Miklós: Az Országos Müemléki Felügyelőség épitészeti helyreállitásai /1963-1966/. Magyar müemlékvédelem 1963-1966. Bp. 1969. Akadémiai k., 289 l., 369 kép, 229-247. l.

235. l.

Sedlmayr János

1963-ban készült tervei szerint állították helyre a csengeri ref. templomot. 1966-ban fejeztér be.

Horler Miklós: Az Országos Műemléki Felügyelőség építészeti helyreállításai /1963-1966/. Magyar műemlékvédelem 1963-1966. Bp. 1969. Akadémiai k., 289 l., 369 kép, 229-247. l.

235. l.

Sedlmayr János

által kivitett tervek nevint indult meg 1963-ban a visegrádi Salamon torony helyreállítása.
Munkatárs: Puntai Ilona, statikus: Szlávik Tibor

Horler Miklós: Az Országos Müemléki Felügyelőség épitészeti helyreállitásai /1963-1966/. Magyar müemlékvédelem 1963-1966. Bp. 1969. Akadémiai k., 289 l.,369 kép, 229-247. l.

231. l.

Sedlmayr János

munkaja a Sopron, Kolostor u. 5 sz. alatti középkori eredetű bekötés helyreállítása.

Horler Miklós: Az Országos Műemléki Felügyelőség építészeti helyreállításai /1963-1966/. Magyar műemlékvéd lem 1963-1966. Bp. 1969. Akadémiai k., 289 l., 369 kép, 229-247. l.

241. l.

Sedlmayr János

1963-ban fejezte be a könnyi vár restaurálását. A középkori városfal DNy-i sarkán álló nagybástya restaurálását 1963-64-ben végezték, szintén Sedlmayr tervei szerint.

Horler Miklós: Az Országos Műemléki Felügyelőség építészeti helyreállításai /1963-1966/. Magyar műemlékvédelem 1963-1966. Bp. 1969. Akadémiai k., 289 l., 369 kép, 229-247. l.

230. l.

Sedlmayr János

tervei szerint 1965-66-ban elkészült a Nyergesújfalui vár keleti kapubástyájának helyreállítása.

Horler Miklós: Az Országos Müemléki Felügyelőség építészeti helyreállításai /1963-1966/. Magyar müemlékvédelem 1963-1966. Bp. 1969. Akadémiai k., 289 l., 369 kép, 229-247. l.

231. l.

Sedlmayr János

Tervei szerint állították helyre a Kolostor u. 5-tel egybeépült Új utca 8. n. alatti lakóházat (turistaszálló céljára) Sopronban.

Horler Miklós: Az Országos Müemléki Felügyelőség épitészeti helyreállitásai /1963-1966/. Magyar müemlékvédelem 1963-1966. Bp. 1969. Akadémiai k., 289 l., 369 kép, 229-247. l.

241-243. l.

Sedlmayr János épitész

M.D.K.

Részt vett a pályázaton / megvéve/

Társtervezö: Horler Miklós, Nándori Klára

repr.

Szanyi József: Budai Várnegyed lakóház terv-pályázata

Magyar Épitömüvészet 1964/1 2-12. l.

Sedlmayr János építész

M.D.K.

OMF

A visegrádi Salamon-torony helyreállitása
Munkatárs: Sch. Pusztai Ilona
Főépitésvezetők Szarka Imre, Pálik Károly
Építésvezető Kiss László

Magyar Építőművészet 1967/3. 47.1.

M. D. K.

SEDLMAYR János

Diósgyőri vár. Szálloda-terv
Diplomaterv. Repr.

Weichsinger Károly: Építésztallgatók
nevelése,
Magyar Építőművészet 1956 (V.) 1. sz. 22-23.

M. D. K.

SEDELMAYR János építész

Kislégy Nagy munzatársa a pályá-
zaton

Granasztói Pál: A budapesti Árpád-
tíd pesti fidpőjének város rende-
zési terpályázata
Magyar Építőművészet 1957 (VI.) 5/6.
126-127.

M.D.K.

Sedlmayer Jánosné

Az Ybl Miklós-dij II. fokozatát kapta a "Művészeti dijasok" között 1969. április 4.-e alkalmából.

Élet és Irodalom, Bp. 1969. ápr. 5.
XIII. évf. 14. sz. cimlap

M.D.K.

Sedlmayr Jánosné

Szécsény városközpontjának rendezési terve.

Műemlékvédelem 1966/2. 127.1.

Sedlmayrné Beck Zsuzsa M.O.K.

A siklósi vár műemléki tervezésén dolgozott.

Fer nczy Károly
Műemlékvédelem 1966/2. 84. 1.

M.D.K.

Sedlmayrné Bick Zsuzsa épitész

Bp. a belvárosi Szt. Mihály templom felujitási munkáinak terve. / Váci u. 47 . /

Müemlékvédelem 1966/1. 53.1.

Sedlmayrné Beck Zsuzsa

Nyirbátor, ref templom homlokzathelyreállitása

Magyar műemlékvédelem 1961-1962, Bp. 1966. 240.l.

MDK

Sedlmayr Jánosné, építész

a Ybl-díj II. f.-t kapta.

-: Kiosztották az Ybl-díjakat 4.

Népszabadság, Bp. 1969. ápr. 3.

Sedlmayr János építőmův.

Városterv (rajz) Tervezte S. J.-ne Sedlmayr János, Pimoji F., ot Pécsely B., és Galombos F. (144)

Beszámoló a Balaton fejlesztésének egyéves munkájáról. Jelentés: Bárczes István, Farkas Tibor stb., Bp. 1958, 137-166 l. [Klny. a Magyar Építőművészetből] 144

Sedlmayr Jánosné épitész M.D.K.

VÁTI

Badacsony, Kisfaludy-ház présház bővitési tervei

Müemlékvéd elem 1 66/4. 251.1.

M.D.K.

Sedlmayr Jánosné

Kőszeg, Belváros rendezési terve.

Sopron, " " "

128. l.

Műemlékvédelem 1966/2.

Sedlmayr Jánosné

M.D.K.

Sopron, Szentlélek u. 7. sz. XVIII. sz-i barokk lakóház helyreállitási terve.

Müemlékvédelem, 1966/2. 128.1.

Sedlmayrné Beck Zsuzsa

tervezte a magiborszörnyi Bányún-templom helyreállítását. 1966-ben kérült el. /VÁTERV/

Horler Miklós: Az Országos Műemléki Felügyelőség építészeti helyreállítási /1963-1966/. Magyar műemlékvédelem 1963-1966. Bp. 1969. Akadémiai k., 289 l., 369 kép, 229-247. l.

235. l.

Sedlmayrné Beck Zsuzsa

Jegyzetben említve, mint a szécsényi
városrendezési terv készítője

Műemlékvédelem, 1969. 4. sz. p. 200.

Sedlmayrné, Beck Zsuzsa

Jegyzetben, emlitve, mint a tveskei v. benciszapátsági templom helyreállításának terveroje.

Müemlékvédelem, 1969. 4. sz., p. 200.

Sedlmayr Jánosné (Beck Zsuzsa)

készítette Fricsény községközpont részletes rendezési tervét 1966-ban.

Műemlékvédelem, 1969. 4. sz. p. 219.

Sedlmayr Jánosné (Beck Zsuzsa)

cikke: „Sárvény községközpont részletes rendezési tervének műemléki kérdései

Műemlékvédelem, 1969, 4. sz., p. 216-220.

Sedlmayrné Beck Zsuzsa

állította helyre a Sopron, Kolostor u. 3. sz. alatti lakóházat.

Horler Miklós: Az Országos Műemléki Felügyelőség épitészeti helyreállitásai /1963-1966/. Magyar műemlékvéd lem 1963-1966. Bp. 1969. Akadémiai k., 289 l., 369 kép, 229-247. l.

241. l.

Sedelmayer András

oltár építő

l.

Csatkai Sopron 1847

14. l.

Gyulafehérvári székesegyház he

Zelta

az 1914. I. félévi beszerzés

drb.	Tárgy		Melléklet száma
48	vessző seprő	327. p.t.n.	6
6	Csákány	390	69
3	fürész reszelő	469	148
1	Villany körte	469	148
1	Lyukasztó	469	148
16	Lámpa	469-471	148-150
2	reszelő	469	148
1	Palakó	469	148
1	fein. fürész	469	148
1	furró	469	148
5	Lámpa üveg	471	150
5	Meszelő	471	150

Sedlmayr András

Festő

Sopron

1746. jan. 12.

polg. esküt

Hári

A M

MÉRNÖK- ÉS

KÖZ

FELE

EDVI IL

Sedlmayr János

Tervező – építész, a pannonhalmi főapátság helyreállításának tervezője

Gerpely ffy. András: Tájékoztató

Műemlékvédelem 1962. 2n. 120. l.

Sedlmayr János

Tervezte a visegrádi alsóvár körüli munkálatokat

G.A.; Tájékoztató Műemlékvédelem, 1962, 3 a 175. l.

Sedlmayr János

Tervezte a kőnegi ~~[illegible]~~ helyreállítási munkálatokat és a Soproni Uj u. 8 sz. házat

G.A. Tájékoztató

Műemlékvédelem, 1962, 3 sz, 174 p.

Sedlmayr János

Terverte a Soproni Fabricius
hás helyreállítását

G. A.: Tájékoztató

Műemlékvédelem, 1962, 3 n. 174. l.

Sedlmayr János

Terve és rajza a nagyvázsonyi
Szt. István templom rekonstrukciójáról
(elméleti)

Sedlmayr János: A nagyvázsonyi Szt. István
templom helyreállítása

Műemlékvédelem 1962. 1 sz. 1. l.

Sedlmayr János

Tervezte a kőszegi vár helyreállítását

Milyen pályázatokon vett részt:

Milyen megbizásai voltak (vannak)

Jelentősebb müvei:

Gegelyffy András: Tájékoztató

Műemlékvédelem 1963 fsz. 38. l.

d ő i v

. . . . . .

. . . . . .

. . . . . .

. . . . . .

. . . . . .

ok művészetéről: . . . . . .

Scollmayr János

Terrező-építésze a pannonhalmi főapátsághoz van végzett helyre-állításoknak

Gerecsy András: Tájékoztató

Műemlékvédelem 1962 2. sz. 120. l.

Milyen kitüntetéseket kapott:

Mikor és hol volt külföldi tanulmányutó

Sedlmayr János

budai várnegyedbeli építészi működését említi-értékeli

Csák Máté: A budai Várnegyed rekonstrukciójának néhány kérdéséről. Magyar Építőművészet, 1968. 5.sz. 63-64. l.

Sedlmayr János

tervei szerint állították helyre az őrvényesi (Veszprém megye) románkori temetőkápolnát.

Deresényi Dezső, Entz Géza, Gerő László

stb. Magyar Műemlékvédelem, I (1949-1959) Budapest, 1960. 1051

Sedlymayr János

képítette Kisvárda várának helyre-
állítási tervét.

Deresényi Dezső, Entz Géza, Gerő László stb.: Magyar Műemlékvédelem I. (1949-1959) Budapest, 1960.

878.

Seidlmayr János

készítette a Kinizsi vár helyreállítási tervét.

Dercsényi Dezső, Entz Géza, Gerő László: Magyar Műemlékvédelem I. (1949-1959) Budapest, 1960.

94 l.

Sedlmayr János

tervei alapján állítottak helyre a soproni Íj utca 9. p. a. lakó épületet

Deresényi Dezső, Entz Géza, Gerő László stb. Magyar Műemlékvédelem I. (1949-1959) Budapest, 1960. 74 l.

Sedlmayr János

Szakal Ernő és Hell Géza-tervei alapján állitották helyre a soproni Uj utca 16. sz. a. lakóházat.

Deresényi Dezső, Entz Géza, Gerő László stb.: Magyar Műemlékvédelem I. (1949-1959) Budapest, 1960. 74 l.

Seidlmayr János

Tervei alapján, 1958-ban állították helyre a kisapáti (Veszprém megye) románkori kápolnát

Deréky Dezső, Entz Géza, Gerő László szerk.: Magyar Műemlékvédelem I. (1949-59) Budapest, 1960. 1058

SEDLMAYR JÁNOS

ÉPITÉSZ. TERVEZŐCSOPORTJÁVAL RÉSZT-
VESZ AZ ALÁBBI PÁLYÁZATON.

REPR.: 2 RAJZ, 1 FOTÓ.

DR KISSNÉ NAGYPÁL JUDIT: SOPRON MŰEMLÉKI
BELVÁROSÁNAK ÜRES TELKEIRE
KIÍRT TERVPÁLYÁZAT, 1968.

MAGYAR ÉPITŐMŰVÉSZET, 1969/5. 7. LAP.

Sedlmayer János építész – Vilt Tibor szobrász

Gellhívánt Zaptár a Máscius 15.
tér rendezésére Kiírt pályázatra.

Magyar Nemzet
1969 márc. 15

Sedlmayr János

Rajzait közli a könyv

Héjj Miklós: A visegrádi királyi palota
Bp. Corvina 1970

Sedlmayr János

és Szakál Ernő végezte a soproni
II j. u. 11. sz. épület udvari pázmyánok
helyreállítási munkálatait.

Deresényi Dezső, Entz Géza, Gerő
László stb. Magyar Műemlékvédelem I
(1949-1959) Budapest, 1960 111 l.

Sedlmayr János -

és Koppány Tibor tervei alapján állitották helyre a pigliget-i (Veszprém megye) avasi torony- és templomot.

Deresényi Dezső, Entz Géza, Gerő László stb.: Magyar Müemléhvédelem I. (1949-1959) Budapest, 1960

106 l.

Sedlmayr János

budai várbeli épületeitm mint az új és régi magas szintü ötvöződéseit említi Kapsza Miklós: A tervező megjegyzései c. cikkében.

Magyar Építőművészet, 1963. 5.sz.

37.l.

Sedlmayr János

~~[illegible]~~ készitette a soproni ~~[illegible]~~ . Beloiannisz tér 6. sz.
müemlék lakóház helyreállitásának tervét.

Sedlmayr János: Soproni müemlék-lakóházak helyreállitásának és kutatásának kérdései.
Magyar Épitőmüvészet, 1971. 1.sz 50-54. l.

Seollmayr János

tervei alapján végezték helyreállítási munkálatokat az egri várban.

Dercsényi Dezső, Entz Géza, Havassy Pál, Mercsényi Ferenc: Magyar műemlékvédelem V. (1967-68) Budapest, 1970.

353.

Sedlmayr János

nevét emliti pannonhalmai munkáival kapcsolatban [illegible]

Bosos

[illegible] László recenziója Levárdy Ferenc: Pannonhalma c. könyvéről. - Műemlékvédelem, 1970.2.sz.124. l.

Sedlmayr János

Sedlmayr János: Budavári ~~Kxtik~~ Palota, Történeti Múzeum déli rész helyreállitása és felhasználása. /Kékesi László, Gerő László épitészek, Németh István, Domokos Géza belsőépitészek./ - Müszaki Tervezés, 1968. 5.sz.1-6.l.

Az 1968.évi magyar müvészettörténeti irodalom bibliográfiája. - Müvtört.Ért. 1971.2.sz.149-182.l.

157.1.

Sedlmayr János

Sedlmayr János

Sedlmayr János: A budai Várpalota középkori épületeinek helyreállítása /Gerő László, Szabó László, Lux Hálmán, Várnai Dezső, Mendele Ferencné, Kardos József, Kiss György építészek, Ormos Imre, Kiss Gusztáv kertterve-zők./ - Magyar Építőművészet, 1968.6.sz. 9-15. l.

Az 1968.évi magyar művészettörténeti irodalom bibliográfiája. - Művtört.Ért. 1971.2.sz.149-182.l.
157.l.

Bellmont Farms

Sedlmayr János

állitotta helyre a Kőszeg-i XVIII. századi lakóházat 1959. 313. sz. reprodukció.

Merényi Ferenc: A magyar építészet 1867-1967. Budapest 1970.

1171

Sedlmayr János

állította helyre a Viscgrád-i lakótorony boltozatát. 1966. 308. p. reprodukció.

Merényi Ferenc: A magyar építészet 1867-1967. Budapest 1970.

1171

Sedlmayr János

állította helyre a bp-i Tornok utcai lakóépületet 1966. 298 n. reprodukció.

Merényi Ferenc: A magyar építészet 1867-1967 Budapest 1970.

1161

Sedlmayr János

készítette a visegrádi vár lakótornyának helyreállítási tervét. Munkáját röviden méltatja-ismerteti:

Gerő László: A magyar várak helyreállításának mértékéről és módjáról.

Műemlékvédelem, 1970. 1.sz. 23-38. l.

31-32.l.

Sedlmayr János

Tervezte a csengeri ref. templ. helyreállítását, ~~1966~~ mikor 1967-~~ben~~ fejezték be.

Tombor Ilona: A csengeri középkori templomtorony és építészeti kapcsolatai

Műemlékvédelem, 1970. 2.sz. 71-77. l.

77.l.

Sedlmayr János

cikke:

Sedlmayr János: A csengeri ref. templom épitészeti leirása és helyreállitása.
Műemlékvédelem, 1970. 2.sz. 78-84. l.

Sedlmayr János

cikkét a csengeri ref. templomról és a visegrádi lakótoronyról
/megjelent a Magyar Müemlékvédelem 1967-1968. c. kötetben/ recenzeálja Komárik Dénes

Müemlékvédelem, 197o.4.sz. 254-255.1.

Sedlmayr János

cikke:

A vértesszentkereszti apátsági templom helyreállítási terve.

Műemlékvédelem, 1970.4.sz. 206-215.l.

Sedlmayr János

tervei alapján épitettek kőtárat Pilis-szentkereszten.

Deresényi Dezső, Entz Géza, Havassy Pál, Merényi Ferenc: Magyar műemlékvédelem V (1967-68) Budapest, 1970.

355 l.

Sedlmayr János

és Sch. Pusztai Ilona készítettek helyre-
állítási tervet 1962-63-években a vise-
grádi lakótoronnyal kapcsolatosan.

Dercsényi Dezső, Entz Géza, Havassy Pál,
Merényi Ferenc: Magyar műemlékvédelem,
V. (1967-68) Budapest, 1970.

333 l.

Sedlmayr János

ugyanezen rovatban megjelent hasonló tématú korábbi cikkeit idézi jegyzetben

Császár László: Műemlék-középületek és műemlék-lakóházak helyreállításáról. /Gyakorlati tanácsadó-rovat/ Műemlékvéd elem, 1970.3.sz.174-177. l.

Sedlmayr János

rekonstrukciós tervei alapján állítják helyre a vértesszentkereszti templom- és kolostorromot.

Dercsényi Dezső", Entz Géza, Havassy Pál,
Mezényi Ferenc: Magyar műemlékvédelem
V (1967-68) Budapest, 1970. 3557

Sedlmayr János

tervei alapján állitották helyre a
visegrádi palota dipudvarát.

Dercsényi Dezső, Entz Géza, Havassy
Pál, Merényi Ferenc: Magyar műemlék-
védelem V. (1967-68) Budapest, 1970. 353 l.

Sedlmayr János
építén

~ ~~terve~~ vestanszálta a nagyvázsnyi
kinizsi-vasát.

Rados Jenő: Magyar építénettörténet
Műszaki Könyvkiadó 1971. 132.

Sedlmayr János.

Terve a diósgyőri vár helyreállításához

Ferenczy K.; Beszámoló a diósgyőri vár helyreállítási munkáiról

Műemlékvédelem 1962. 2 sz. 72.

...dőiv

...ok művészetéről:

Milyen pályázatokon vett részt: . . . .

. . . . . .

. . . . . .

. . . . . .

. . . . . .

Milyen megbizásai voltak (vannak): . .

. . . . . .

. . . . . .

. . . . . .

Jelentősebb müvei:. . . . . .

. . . . . .

M.D.K.

SEDLMAYR János épitész

Kőszeg várának restaurálása

Rados Jenő: Magyar épitészettörténet Bp. 1961. 374.

Sedlmayr János, építész MD4

A bozsóki Sibrik = kastély helyre = állításának építéneti terveit készítette munkatársával: Nagypál Judittal együtt. (9 kép, 2 alapraj)

Sedlmayr János: A bozsóki Sibrik-kastély 193-200. l.

Műemlékvédelem, bp. 1960. 4. sz.

Sedlmayr János

Építész. Részt vett a pannonhalmi helyreállító munkálatokban

H. Gyürky Katalin
~~Gerevich András~~. A pannonhalmi kerengő és kolostorudvar helyreállítása

Arrabona 1963. 121. l.

Sedlmayr János

Tervezte a könnyi nagybástya helyreállítását

C. Harrach Erzsébet: Tájékoztató Műemlékvédelem 1963 2 sz. 112 l.

. . . . . .

. . . . . .

. . . . . .

Milyen kitüntetéseket kapott: . . . . . .

. . . . . .

Mikor és hol volt külföldi tanulmányutor

. . . . . .

Sedlmayr János

Terverte a környi Nagybástya helyreállítását

Tájékoztató

Műem. Likvidáciom 1963 3 sz. 180 l.

Sedlmayr János

Tervezte a körnegi Yurisich vár helyreállítását

Tájékoztató

Műemlékvédelem 1963. 3n. 180.l.

Sedlmayr János

Terverte a soprom szt. Jakab kápolna helyreállítását

Tájékoztató

Műemlékvédelem 1964 1 sz. 48, C.

Sedlmayr János

Építész, tervezte a soproni Új u. 8 sz. helyreállítását.

Műemlékvédelem 1964 2. sz. borítólap

. . . . . .

. . . . . .

. . . . . .

Milyen kitüntetéseket kapott: . . . . .

. . . . . .

Mikor és hol volt külföldi tanulmányut

. . . . . .

Sedlmayr János

Építési, a romok gyakorlati filhasználásának kédéseivel foglalkozott

Horler Miklós: Romok műemlékvédelmének módszerei
Műemlékvédelem 1964. 1 sz. 2 l.

. . . . . .

. . . . . .

. . . . . .

Milyen kitüntetéseket kapott: . . . . .

. . . . . .

Mikor és hol volt külföldi tanulmányut

. . . . . .

Sedlmayr János

Tervezte a Kinizsi vár helyreállítását

Horler Miklós: Romok műemlékvédelmének problémái

Műemlékvédelem 1967 1. 22. l.

Kér

Név: . . . . . .

Születési év: . . . . . .Hely: . . . . . .

Hol, mikor és kinél tanult: . . . . . .

Önálló kiállításai: . . . . . .

Mely kiállításokon vett részt: . . . . . .

Hol jelentek meg kritikák vagy méltatás

Sedlmayr János épitész

OMF/

M.D.K.

1964-ben Ybl-díjjal kitüntetve II. fokozat

Müemlékek helyreállitásának tervezéséért

Magyar Épitőművészet 1964/4. 13. l.

MDK.

Sedelmayer János

Visegrádi restaurációs munkájáról

Pestmegyei Hirlap 1964.X.8. lap -

Sedlmayr Jánosné

Nagybörzsöny, Bányásztemplom /Sedlmayr Jánosné épitész, Őrsi Károly kertterv./ - Magyar Épitőipar, 1968.1.sz. 53.l.

Az 1968.évi magyar művészettörténeti irodalom bibliográfiája. - Művtört.Ért. 1971.2.sz.149-182.l.

157.l.

Sedlmayr Jánosné

Sopron és Kőszeg műemléki városközpontjának rekonstrukciós terveiért az Ybl-díj II. fokozatát kapta.

Átadták az idei művészeti díjakat.

Magyar Hírlap, 1969. április 3. 7. l.

Sedlmayr Sánosné

Az ibl díj II. folyamát lapta

Mápszava 1969 április 3
2. old.

Seldmayr Jánosné
építén

~ restaurálta a nyírbátori ref.
templomot

Radó: Magyar építénettört. 407.
Műszaki K. 1971.

Seldmagy Jánosné
ajutén

n restaurálta a vijelátor, ref.
templomot

Raab: Magyar ajutónett. 404.
Műszaki Kr. 1941

Sedlmayr János

~ tervei szerint restaurálták kőszeg
vasát.

Radisi Magyar építészettört. 406.
Műszaki K. 1971.

Looking for:

Terre Haute Normal Institute
Map of Clay Township.
Indiana N. 1874.
Doolin

Sedlmayr Jánosné

A Bp.V. Eötvös Loránd utca 2.sz. ház mai formáját ~~ix~~ 1841-ben, Hild József terve szerint nyerte. A megkezdődött felújitás terveit Gimesi Béla, az árkádositás tervét Sedlmayr Jánosné készitette.

Komárik Dénes: Rövid hirek budapesti épületekről.
Müemlékvédelem, 1970.2.sz. 121-122.l.
121. 1.

Sedlmayr Jánosné

Készítette Pécs korábbi városrendezési tervét.

Dercsényi Dezső, Entz Géza, Havassy Pál, Merényi Ferenc: Magyar műemlékvédelem V (1967-68) Bpest, 1970.

267 l.

Sedlmayr Jánosné

1964-ben képült el Sopron belvárosá-
nak rekonstrukciós terve.

Perényi Imre: A város központja tervezés
és rekonstrukció, Budapest, 1970.

1731.

Sedlmayr János, Ybl-díjas építész 2.) Folytatás.

Építészeti utalások helyreállított műemlékeinkben.

4. Visegrád, a Lakótorony IV. emeleti szintje. A gótikus boltozatrendszerre a függesztett fémháló utal (repr.)

5. Sopron, Templom u. 9. A homlokzaton két gótikus periódus fetárt részletei és barokk ablakok együtt láthatók.
Tervező: Sedlmayr János, statikus: Vándor András.

A kőszegi Jurisich vár barokk árkádsora mögött, a vár reneszánsz palotájának udvari ablakai maradtak meg. A festett, illa reneszánsz sgraffitóval keretezett ablakok bemutatása érdekében elbontásra került a barokk folyósó ~~homlokzata~~ boltozata, a nyílásokat kiegészítették. A kapualjból és udvarból egyaránt érvényesül a barokk árkád és a reneszánsz ablaksor. (Tervező: Sedlmayr János.) (repr.) (említve)

Magyar Építőművészet, 1986. 5., 26-old. + 27-old.

SEDLMAYR JÁNOSNÉ

ÉPITÉSZ (VÁTTI). 1969-BEN KITÜNTETÉK AZ YBL MIKLÓS-DÍJ II. FOKOZATÁVAL, SOPRON ÉS KÖSZEG MŰEMLÉKI VÁROSKÖZPONTJA REKONSTRUKCIÓS TERVEINEK KIDOLGOZÁSÁÉRT.

MAGYAR ÉPITŐMŰVÉSZET, 1969/4. 9. LAP.

Sedlmayrné Beck Zsuzsa

Hprler Miklós: Középkori templomok helyreállitása, Nagyb[illegible]zsöny /Erdei F[illegible]renc, Sedlmayrné Beck Zsuzsa épitészek, Orsi Károly kertterveső, Szakál Ernő, Reisinger Mária restaurátorok/. - Magyar Épitőművészet, 1968.2.sz.42-49.l.

Az 1968.évi magyar művészettörténeti irodalom bibliográfiája. - Művtört.Ért. 1971.2.sz.149-182.l.

157.l.

Sedlmayrné Beck Zsuzsa

tervei nerint és irányítása mellett ól-
litották helyre a nagybörzsönyi Bányász
templomot.

Dercsényi Dezső, Entz Géza, Havassy Pál,
Merényi Ferenc: Magyar műemlékvédelem
V. (1967-68) Budapest, 1970.

356 l.

Sedlmayrné Beck Zsuzsa

készítette a soproni Új u. 21. sz. és Templélek u. 7. sz. műemlék lakóház helyreállításának tervét. Ő készítette Sopron belvárosa rendezési és műemléki rekonstrukciós tervét.

Sedlmayr János: Soproni műemlék-lakóházak helyreállításának és kutatásának kérdései.
Magyar Építőművészet, 1971. 1.sz 50-54. l.

Sedlmayrné Beck Zsuzsa épitész M.D.K.

VÁTERV

Középkori templomromok helyreállitása Nagybörzsöny

repr.

Társtervező: Erdei Ferenc

Magyar Építőművészet 1968/2. 42-43.l.

Sedlmayrné Beck Zsuzsa épitész

Nagybörzsöny, bányásztemplom müemléki helyreállitása

repr.

Magyar Epitőművészet 1968/2. 46-49.1.

Sedlmayr József

Terverte Sopron belvárosának és Jáknak rendezési tervét

Tájékoztató

Műemlékvédelem 1963. 3 sz. 180 l.

2 -

Kér

Név: . . . . . .

Születési év: . . . . . Hely: . . . . . .

Hol, mikor és kinél tanult: . . . . . .

Önálló kiállításai: . . . . . .

Mely kiállításokon vett részt: . . . . . .

Hol jelentek meg kritikák vagy méltatás

Sedlmyr Tibor

A kőszegi un. nagybástya restaurálása , belsejében borozó terve

Magyar műemlékvédelem a 1961-1962. évben. Bp. 1966.

236.1

Sédi Mari

MK

Társművészként szerepelt a kecskeméti aranyhomok szállóépítésénél/ / pítéstervező Janáky István, Belső épít sz Király József/

Kovács Zsuzsa: A kecskeméti Aranyhomok szálló. Művészet. 1963. dec. 17-20 lap. vő.
Kovács Gyula: A kecskeméti Aranyhomok szálló meg a képzőművészeti alkotások.
Művészet 1963.dec. 20-22. lap.

M.D.K

Sédi Máré
iparművész

A hecskeméti Aranyhomok Szálló-
kilátószobájának kezzel festett
függönyét készítette.

Kovács [illegible]: A hecskéméti Aranyhomok Szálló
Művészet, 1963. december - 17 lap.

Sédy Mária, textilfestő iparművész

MDh

Nem végzett iparművészeti főiskolát, műszaki rajzoló volt eredetileg. 1957/58-ban tizenkét díjat nyert. Külföldön is nagy sikerei voltak.

(Zsugán): A selyemhendők művésze 2

ESTI HIRLAP bp. 1965. máj. 6.

Sedlmayr Jánosné

Zofahl, Tüköry és Erhárd szakvéleményét és Hild József szerepét a Bp.V.Eötvös Loránd u.2.sz. ház kiépitésével kapcsolatban emliti az alábbi cikk. Az é pület 1969-ben kezdett felújitásának terveit Gimesy Béla és Sedlmayr Jánosné készitették.

Percházy Károly: A Városrász-rekonstrukciók...
Művtört.Ért.1972.3.sz.213-223.l

220.l.

Sedlmayr Jásno épitész MDK

1958-ban kiegészitette és tetővel fedte le a Kisapá
ti-i szt.Kereszt-kápolnaromot.

Sedlmayr J.
építész MDK

Repr: "Ideális rekonstrukció a kisvárdai vár XVII. századi képéről" /1956/.

G erő: ÉpMüe 106.o.

Sedlmayr J.

építész MDK

Repr: A Adió sgyőri vár átalakitási terve szálloda részére
109.o.
A Adiósgyőri vár északi homlokzata a tervezett felhasználás után.
108.o.

Gerő: ÉpMüe 108-109.o.

Sedlmayr János
építész

MDK

A Szt Kereszt templomrom /Aisapéti fölött a Szentgyörgyhegy északkeleti peremén/ helyreállitása 1958.

100 és. 101. o.

Entz Géza - Gerő László: A Balaton környék müemlékei. Bp. 1958.

MDK

Sedlmayr János
építész

A nagyvázsonyi vár /Vázsonykő/ konzerválásánál a helyszini felméréseket és terveket készitette. a feltárás és konzerválás még folyik /1958/

70.o.

Repr: A nagyvázsonyi Kinizsi vár. ~~65~~/6.69.o. 65. kép.
" " " lakó tornya és kapuvédőmü a helyreállitás után. 71o. 66. kép.
Entz Géza - Gerő László: A Balaton környék müemlékei. Bp. 1958.

Sedlmayr J. MDK
építész

A z 1945-ben elpusztitott tetőzet
és falak helyreállitása Kisapátiban.

Két repr.

Gerő: ÉpMüe 356. 357.o.

S edlmayr

Sedlmayr János

a rekonstrukciós rajzokat
készitette

a

Éri István: Nagyvázsony. Bp. 1959.

c. füzetben.

/ Zádorvár alaprajza/Zádorvár a XV. sz. elején. 9.o.
A Kinizsi-vár a XV-XVI. sz. fordulóján. 46.o.
A vázsonyi pálos kolostor a XV. sz. végén 51.o.
A csepelyi templom rekonstrukciós rajza. 61.o./

Sedlmayer János építész

Részvét a március 15. tér
tervpályázatán

N. N.: Keppen nyilvános vita a
március 15. tér rendezéséről

Magyar Nemzet 1969 III. 15

Sedlmayr János, építész

1957 dec-ben az Orsz. Műeml. Felügyelőség megbizásából a hajdani soproni zsinagóga épületét megvizsgálta Szakál Ernő szobrásszal együtt. 293.old

Scheiber Sándor: A feltárt középkori soproni zsinagóga. 289.old

Soproni Szemle. Helytört. Folyóirat. XII. 1958. Sopron

Seldmayer János

Résztvett az alábbi pályázaton

h. gy.: Kihirdették a Március 15 tér pályázatának eredményét

Magyar Nemzet 1969 IV. 2

Iktatószám:
Ügyintéző:
Tárgy:

Sedelmayr László

rajz.

Új Írás 1963. 9. sz

1152. L

M.D.K.

Sedlmayr János épitész

Kőszeg, vár helyreállitása

138. l.

Müemlékvédélem 1965/3.

Sedlmayr János épitész M.D.K.

Eger, várszékesegyház helyreállitása

Tájékoztató
Müemlékvédelem, 1965/3. 173. l.

Sedlmayr János épitész . M.D.K.

Sopron, Szt. György templom helyreállitása

Müemlékvédélem 1965/3. 137.1.

Sedlmayr János M.D.K.

A köszegi vár helyreállitásának terve

Sedlmayr János: A helyreállitott köszegi vár
Müemlékvédelem, 1965/2. sz.
77. l.

Sedlmayr János építész M.D.K.

Sedlmayr

VÁTI

Szécsény faluközpont részletes rendezési terve

Társtervező: Beck Zsuzsa

Tájékoztató

Műemlékvédelem, 1965/3. 173. l.

Sedlmayr

Sedlmayr János épitész

M.D.K.

A visegrádi Alsóvár rekonstrukciója, XIII.sz.végén. repr.

Müemlékvédelem 1966/1 . 21. 1.

Sedlmayr Jánosné épitész

Gbl díjat kapott (II. fokozat)

N.N.: Áladták az idei művészeti díjakat

Magyar Hírlap 1969 IV. 3

Sedlmayr Jánosné

A kőnegi bekötés rekonstrukciós terve. Tervező: VÁTI – Sedlmayr Jánosné. (repr.)

Román András: Műemlékvédelem és városrendezés. Magyar műemlékvédelem 1963–1966. Bp. 1969. Akadémiai K., 289 l., 369 kép, 23–30 l., Német resumé.

28. l.

Sedlmayr Jánosné

Gbl díjat kapott (II. fokozat)

N. N.: Irodalmi és Művészeti díjasok

Élet és Irodalom 1969 IV. 4.

Iktatószám:
Ügyintéző:
Tárgy:

M.D.K.

Sedlmayr János

Pannonhalma, főapátság kerengőjének helyreállitása

Magyar müemlékvédelem 1961-1962, Bp. 1966. 239.l.

M.B.K.

Sedlmayr János

Sopron, Szent György-templom homlokzati helyreállitása,

Magyar müemlékvédelem 1961-1962, Bp. 1 66 , 239.l.

M.D.K.

Sedlmayr János

A vértesszentkereszti volt bencés apátság román kori templomromjának restaurálási terve

Magyar műemlékvédelem 1961-1962, Bp. 1966 238.1.

Sedlmayr János M.D.K.

Sopron, Fegyvertár u. 3. sz. és Uj utca 9. sz.
lakóházak restaurálása,
Fabricius -féle ház helyreállitása

Magyar műemlék/ édelem 1961-1962, Bp. 1966. 241.l.

Sedlmayr János M.D.K.

Sopron, Szent Jakab-kápolna helyreállitásának terve

Magyar műemlékvédelem 1961-1962, Bp. 1966. 240.l.

M.D.K.

Sedlmayr János

A siklósi vár müemléki tervezésén dolgozott.

Fer nczy Károly
Müemlékvédelem 1966/2. 84. 1.

M.D.K.

Sedlmayr János

A visegrádi lakótorony / Salamon-torony / helyreállitási terve , 1961

Magyar müemlékvédelem, 1961-1962, Bp. 1966. 233-234

M.D.K.

Sedlmayr János

Kőszeg ,Jurisich vár helyreállitása

Egyes műemlékvédelem 1961-1962, Bp. 1966, 233.1.

Sedlmayr János épitész M.D.K.

A Szigliget Avasi templomrom helyreállitásának terve

Magyar műemlékvédelem 1961-1962. Bp.1966. 130.1.

Sedlmayr János M.D.K.

A kőszegi nagybástya müemléki helyreállitásának és terve.

Müemlékvédelem 1967/2. 65-68. l.

Sedlmayr János épitész M.D.K.

maradványainak

A pilisszentkereszti elpusztult ciszterci apátság bemutatásának terve.

Müemlékvédelem 1967/1. 59.1.

M.D.K.

Sedlmyr János épitész

Köszeg, Belváros részletes rendezési terve

A VÁRSOTERV Müeml. o. hirei
Müemlékvédelem 1965/3. 178. l.

Sedlmayr János
építész

M.D.K.

1964-ben, az Jbl díj II-fokozatával jutalmazták.

—: Pinér

Művészet, 1964. junius – 44 kap.

Szollmayr János, építész MDK

Az Ybl-M.-díj II. f.-t kapta.

—: Átadták az idei Ybl-díjakat 9.l

NÉPSZABADSÁG, bp. 1964. ápr. 3.

Sedlmayer János MDK

épitész tervei szerint restur. 1958.a kisapáti Sztkereszt-templom romjait és a nagyvázsonyi várat, 7o, lol.o.

Entz-Gerő: A Balaton-környék műemlékei.Bp.1958.

Sedlmayr János épitész M.D.K.

Terve díjazva / 14 000 Ft-ért megvásárolva/

Társtervező: Sedlmayr Jánosné

Sikeres volt a pécsi városrendezési tervpályázat

Magyar Nemzet 1964. október 17. 7.l.

M.D.K.

Sedlmayr János

Vértesszentkereszt, bencés apátsági rom helyreállítása

Tájékoztató Rövid hírek
Műemlékvédelem, 1964/4. 249. l.

M.D.K.

Sedlmayr János

Az Orsz. Műemléki Felügyelőség Tervezési Osztályán az építész-kollektíva tagja.

A konzerválás és állagbiztosítás, építészeti tagok kiegészítése és a romok gyakorlati felhasználásár végeztek tanulmányokat

Horler Miklós: Romok műemlékvédelmének módszerei

Műemlékvédelem 1964. 1. 2.1.

Sedlmayr János épitész M.D.K.

Nagyvázsony, Kinizsi vár lakótornya , kiállit
céljára helyreállitott belső tér

repr.

Horler Miklós: Romok müemlékvédelmének módszerei 22. l.
Müemlékvédelem, 1964. 1. sz.

M.D.K.

Sedlmayr János épitész

Sopron, Szt. Jakab kápolna helyreállitása

Tájékoztató, rövid hirek

Müemlékvédelem, 1964. 1. sz. 48. 1.

Sedlmayer János építőművész

Városterv (rej.) Terveste S. J.

Sedlmayer J.-néval, Sima J.: F.-el,

Ó Pécsely Bélával és Galambos

F.-el együtt. (144. l.)

Beszámoló a Balaton fejlesztésének egyéves munkájáról. Szerk.: Bárczes István, Farkas Tibor stb., Bp. 1958, 137-166 l.

[Kluy. a Magyar Építőművészetből] 144.

Sedlmayer János, építész MDK

Tervei alapján építik újjá a Salamon-tornyot.

Rekonstrukciója: A királyi palota Mátyás korában. Depr.

Békés István: A visegrádi vár feltámad 9. l

NÉPSZABADSÁG Bp. 1963. jún. 16.

Sedlmayer János

MDK

Tagja a Városépítő Tervező Iroda 14 tagu kollektivájának, melynek pályamüvét - Genf kantonjának tervpályázatán a "Nemzetek tere" problémájának megoldására - a beérkezett 123 pályamü közül az első tiz közé rangsorolták.

Repr.

Müszaki Élet. 1957. jun. 27.

Sedlmayr János

M.D.Y

építész

A magyarsomyi kinizsi vár
kápolna helyiségét alkotta
vissza.

Perehány Károly: Kinizsi vára
Művészet, 1967. május - 3 lap.

MDK

Sedlmayr János, építész

A visegrádi Salamon-torony
helyreállításáért

↓

—: Nívódíjat kaptak a legjobb regionális
és városrendezési tervek alkotói 9

Népszabadság, Bp. 1967 máj. 5.

Sedlmayr János

kérintette

Rácheve településközpont rekonstrukciós tervjavaslatát.

Borkayné Kállai Ilona, Régi hásak Rácheve kialakulé képében.
Műemlék védelem, 1974. 3. n. 169. l.

SEDLMAYR JÁNOS

KIRÁLY GYÖRGY fényképészről
(az OMF fotósáról) írt
megemlékező cikke

Müemlékvédelem, 1974. 1. sz. 45. l.

Sedlmayr János

cikke: Király György. 1937-1973 (nekrológ)

45.l.

Műemlékvédelem, 1974. 1. sz.

SEDLMAYR JÁNOS

150

Sopron, Uj u. 8. sz. egykori lakóház
helyreállitásának tervezője

Sedlmayr János: Soproni lakóházak ujabb
kutatási és helyreállitási eredményei

Müemlékvédelem, 1974. 5. 1. sz. 23-30. l.

SEDLMAYR JÁNOS

A szalonnai ref. templom helyreállitása

c. cikke

Müemlékvédelem, 1976. 3. sz. 153-157. l.

SEDLMAYR JÁNOS

Soproni lakóházak ujabb kutatási és helyreállitási eredményei c. cikke

Müemlékvédelem, 1974. 5. 1. sz. 23-30. l.

SEDLMAYR JÁNOS

építész

Ráckeve településközpontjának rekonstrukciós tervjavaslatát készitette (1971)

Borkayné Kállay Ilona: Régi házak Ráckeve kialakuló képében

Müemlékvédelem, 1974. 3. sz. 165-169. l.

SEDLMAYRNÉ BECK ZSUZSA

Sopron, Szt. Mihály domb müemléki vizsgálata c. cikke

Müemlékvédelem, 1974. 5. 1. sz. 23-30. l.

SEDLMAYRNÉ BECK ZSUZSA

ÉPÍTÉSZ (VÁTI)

Sopron belvárosának részletes rendezési tervét készitette

Kissné Nagypál Judit: Történelmi város-rekonstrukció és rehabilitáció Sopronban

Müemlékvédelem, 1974. 5. 1. sz. 13-22. l.

Sedlmayr János
Sch. Pusztai Ilona
K. Kremnitzán Ilona
Földesi Gyula

Tervét II. díjban részesült a Borsod-Abaúj-Zemplén megyei családi üdülőtelep-rajzpályázaton (1974)

Magyar Építőművészet 1974/4 3.old.

Sedlmayr János
épitès

Méltatás.

Dercsényi Dezső: MATHIAS REX Szálló avagy HILTON HOTEL?
Müvészet, 1973. október - 35.oldal

Sedlmayr János
építész

A Hilton Szálló műcsiléti kérdé-
seinek megoldására Sedlmayr
János jel díjas építész vállalkozott.

Dercsényi Dezső: MATHIAS REX Szálló avagy HILTON HOTEL?
Müvészet, 1973. október - 35.oldal

Sedlmayr János építész

Tárnok utcai lakóház építészeként

említve

Magyar Építőművészet 1945-70
69. old.

Sedlmayer János építész

Tárnok utcai lakóház
építészeként neve említve

Magyar építészet
1945-70
69. old.

Sedlmayr János
OMF

a visegrádi Királyi palota
építéstörténete nyomán

Magyar építészet 1945–70
254. old.

Sedlmayr János

a pannonhalmi bencés főapátság
építészéről említve a helyreállítás-
ról.

Magyar építészet 1945-70
258. old.

Sedlmayr János
OMF

a Kőszegi Vár építése –
emlékre

Magyar építészet 1945-70
249. old.

Sedlmayr János
OMF

az egri Vár helyreállításának
építésze - emlitve

Magyar építészet 1945-70
250. old.

Sedlmayr János

a nagyvázsonyi Vár helyreállításának építésze - említve

Magyar építészet 1945-70
252. old.

Sedlmayr János
OMF

a visegrádi alsóvár helyreállításának építészeti emlékre

Magyar építészet 1945-70
254. old.

Sedlmayr János

az alábbi tervpályázaton 2. dijban részesült 1. számú terv egyik szerzője.

Salamon Ferenc: Székesfehérvár, Arany János utca 7.szám lakóház tervpályázat a. 1971.
Magyar Építőművészet, 1972.2.sz. 2-7.l.

Sellmayr János

Sedlmayr János

készitette a ~~helyreál~~ Budai Tárnok u. 7. sz. ház fogh. j. beépi-
sésének, ill.
helyreállitásának tervét. Az épület képét közli:

Horler Miklós: Müemlékvédelem és mai épitészet.
Magyar Épitőmüvészet, 1972.2.sz. 26-33.1.

Sedlmayr János

volt a visegrádi vár és lokótorony ~~ja~~ helyreállitásának építész-tervezője.

Gerő László: Váraink műemléki védelméről. Magyar Építőművészet. 1972.2.sz. 34-43.l.

Sedlmayr János

[redacted] visegrádi Salamon-torony
helyreállításának tervét. Az épület képét közli:

Horler Miklós: Műemlékvédelem és mai építészet.
Magyar Építőművészet, 1972.2.sz. 26-33.1.

Leslie Spaulding

Sedlmayr János

készitette a soproni Fabricius hár, a középkori zsinagóga és en Újkori lokshár helyreállitásának terveit.

Dr. Kissné Nagypál Judit: Sopron "falai". -A városmagrekonstrukció gondjairól. - Magyar Épitőmüvészet, 1972. 2.sz. 18-25.1.

Sedlmayr János

volt a zegvi és a köszegi vár helyreállitásának épitész-tervezője.

Gerő László: Váraink müemléki védelméről. Magyar Épitőmüvészet, 1972.2.sz. 34-43.1.

Lehlmayr Jóna

volt a regri és a környi
tásának építész-tervezője.

vár helyreálli-

Gerő László: Váraink műemléki védelméről. Magyar
Építőművészet, 1972.2.sz. 34-43.l.

Sedlmayr János
műépítész

A sopron-i zsinagóga ujjáépi-
-tését az Scheiber Sandor bevonásá-
val Dáird Ferenc műtörténész és
Sedlmayr János műépítész végezte.

Molnár Anrál: Középkori kincsesbánya.
Pükör, 1976. márc 16 - 15. oldal

SEDLMAYR JÁNOS, müépitész

Miután kitünő eredménnyel diplomázott, a Városépitési Tervező Vállalathoz került. Itt városrendészeti és müemléki terveket készitett, de ezek zömmel nem kerültek megvalósitásra. /1956-57/. 450.old.

HECKENAST JÁNOS: Vas megyei vonatkozásu Ybl-díjak 449.old

VASI SZEMLE, Helyismereti Évkönyv, XVIII.évf. 1964 III.szám. Szombathely, 1964

Sedlmayr János

tervei alapján állítják helyre a soproni Benás templom épületét.

Dercsényi Dezső, Havassy Pál, Entz Géza, Merényi Ferenc: Magyar műemlékvédelem, 1969-70. Budapest, 1972.

2971

Sedlmayr János

tervei alapján állították helyre a soproni Fabricius-ház bástyakerti pórnyát.

Deresényi Dezső, Entz Géza, Havassy Pál, Merényi Ferenc: Magyar műemlékvédelem, 1969-70. Budapest, 1972

2911

Sedlmayr János

Készítette a győri székesegyház Héder-vári kápolnájának helyreállítási tervét.

Deresényi Dezső, Entz Géza, Havassy Pál, Merényi Ferenc: Magyar műemlékvédelem 1969-70. Budapest 1972

3841

Sedlmayr János

Készítette a magyarfalvai templom helyreállítási tervét.

Deresényi Dezső, Entz Géza, Havassy Pál, Mezényi Ferenc: Magyar műemlékvédelem 1969-70. Budapest, 1972.

.383.

Sedlmayr János

tervezte az egri vár tornyának védőtető-
jét 1971-ben.

Voit Pál stb.: Heves megye műemlékei II. köt.
Magyarország műemléki topográfiája VIII. kötet.
Budapest, 1972.

891

Sedlmayer János

Nyereg-letős családi ház a buda-
pesti XI. kerületben, Sedlmayer
János terve alapján készült.

Balogh János: Az ín háram.
Tükör, 1975. szept. 23 - 3 oldal.

Sedlmayer János, építész

Műve: „Lejtős terepre épített, eltolt szintű családi ház." (fényhép.)

Legány Zoltán: A családi ház — A telek és az épület 1373–1377.

Élet és Tudomány, Bp. 1975. jul. 18. XXX/29.

Sedlmayer János, építész

Műve:

Családi ház.

(Jényhép – R.)

Legány Zoltán: A családi ház – Külső megjelenés 1568-1573.

Élet és Tudomány, Bp. 1975. aug. 15.

xxx
33.

Sedlmayr János

tervei szerint állitották helyre az egri vár keleti részének egy épületét.

Voit Pál szb.: Heves megye műemlékei II. köt.
Magyarország műemlékei topográfiája VIII. köt.
Budapest, 1972.

1231

Sedlmayr János

Képzitette a visegrádi polota díszudvará nak stb. helyreállítási tervét.

Deresényi Dezső, Entz Géza, Havassy

Pál, Merényi Ferenc: Magyar műemlékvédelem, 1969-70. Budapest, 1972

3800

Sedlmayr János

Képitette el a visegrádi Északi kaputorony helyreállítási tervét.

Dercsényi Dezső, Entz Géza, Havassy Pál, Merényi Ferenc: Magyar műemlékvédelem 1969-70. Budapest, 1972.

3791

Sedlmayr János

Képitette az egri vár helyreállitási ter-
vét.

Dercsényi Dezső, Entz Géza, Havassy Pál,
Merényi Ferenc: Magyar műemlékvéde-
lem 1969-70. Budapest 1972.

3781

Sedlmayr János

Készítette el a vértesszentkereszti templomrom állagmegóvási tervét.

Deresényi Dezső, Entz Géza, Havassy Pál, Merényi Ferenc: Magyar műemlékvédelem 1969-70. Budapest 1972.

3851

Sedlmayr János

Készítette a visegrádi királyi palota mó-
dosított tervét. 179. sz. reprodukció.

Deresényi Dezső, Entz Géza, Hlavassy Pál,
Merényi Ferenc: Magyar műemlékvéde-
lem 1969-70. Budapest 1972.

2101

Sedlmayr János

Terveinlapján elakitották a soproni Szent György templom barokk-kapu párkányát.

Deresényi Dezső, Entz Géza, Havassy Pál, Mezényi Ferenc: Magyar műemlékvédelem, 1969-70. Budapest, 1972 2231

Sedlmayr János

földszínti alaprajza a soproni II/j u. 11.
sz. a. házról; 135, 136. sz. reprodukció.

Deresényi Dezső, Entz Géza, Havassy Pál,
Merényi Ferenc: Magyar műemlékvédelem
1969–70. Budapest 1972

1891

Sedlmayr János

földszinti alaprajza a kőszegi várról.

142. p. reprodukció.

Deresényi Dezső, Entz Géza, Havassy Pál,

Merényi Ferenc: Magyar műemlékvédelem

1969. fo. Budapest 1972.

1421

Sedlmayr János

terve alapján helyreállított nagyvázsonyi
szt. István templom belső tere. 156. sz.
reprodukció.

Deresényi Dezső, Entz Géza, Havassy Pál,
Mezényi Ferenc: Magyar műemlékvédelem
1969-70. Budapest 1972.

1991

Sedlmayr János

tervei alapján épül fel a soproni Új-utcai turistapálló.

Deresényi Dezső, Entz Géza, Hlavassy Pál, Merényi Ferenc: Magyar műemlékvédelem, (1969-70), Budapest, 1972

2971

Sedlmayr János

tervei alapján állítottak helyre a bozsoki
vidéki kuriát.

Merényi F.: L'ultimo quarto di Secolo
della Tutela dei Monumenti in Ungheria.
Acta Historiae Artium, Budapest,
1972. 1–2 sz. 541

Sedlmayr János

tervei alapján állították fel a soproni zsinagóga épületét 1958-60 között

Mezényi F.: L'ultimo quarto di Secolo della Tutela dei Monumenti in Ungheria. Acta Historiae Artium, Budapest, 1972. 1-2 k.

480

Sedlmayr János

Teroci alapján állitották helyre a Pannonhalmi apátság belső részét.

Merényi F.: L'ultimo quarto di Secolo della Tutela dei Monumenti in Ungheria. Acta Historiae Artium, Bpest, 1972.
1-2 sz.

461

Sedlmayr János

Tervei alapján állitották helyre a visegrádi öregtornyot (1963–66.)

Merényi F.: L'ultimo quarto di Secolo della Tutela dei Monumenti in Ungheria. Acta Historiae Artium. Budapest, 1972. 1-2 p.

381

Sedlmayr János

terveci alapján állitották helyre a Sopron Új utcai középkori lakóházat.

Merényi F. L'ultimo quatro di Secolo della Tutela dei Monumenti in Ungheria. Acta Hist. Artium, Bp. 1972. 1-2 sz.

581

Sedlmayr János

a Nagyvázsonyi Gt. István tpd, helyre-
állításánál építége. Foto. 156. Lép

Magyar Műemlékvédelem 1969-70
1972 Bp. Akadémiai Kiadó

199. old.

Sedlmayr János

Készítette a sapvoni Uj u. 9. sz. a. ház

homlokzat részletének helyreállítási tervét.

Deresényi Dezső, Entz Géza, Havassy Pál,

Merényi Ferenc: Magyar műemlékvédelem

1969-70. Budapest 1972

2171

Sedlmayr János

teroc alapján állítottak helyre a sopron kt.

Jakob kápolna szentélyét. 201. sz. reprodukció.

Deresényi Dezső, Entz Géza, Havassy Pál,

Merényi Ferenc: Magyar műemlékvédelem

1969-70. Budapest 1972

2218

Sedlmayr János

a visegrádi XIII. sz.-i lakótorony
végleges helyreállításával építésze

Magyar Műemlékvédelem 1969-70
Bp. 1972 Akad. Kiadó
203. old.

Sedlmayr János

a visegrádi Királyi palota ~~rekon~~ módosított formájú rekonstrukciójának építése

Magyar Műemlékvédelem 1969-70
1972 Bp. Akadémiai Kiadó
210. old

SEDLMAYR JÁNOS, műépitész

Müemléki helyreállitásai:-Veszprém megyében:Nagyvázsony, Kinizsi-vár,ezelőtt romos állapotban,feltárás és helyreállitás/1955-1961/,utána Muzeum.-Nagyvázsonyban még a Szent István templom helyreállitása. /1961/. 451.old

HEGEDÜS JÁNOS: Vas megyei vonatkozasu Ybl-dijak 449.old

VASI SZEMLE, Helytörténeti Évkönyv, XVIII.évf. 1964 III.szam. Szombathely, 1964

SEDLMAYR JÁNOS, müépitész

A sopronbánfalvai karmelita templom/1959-60/, a Soproni Szt. György templom homlokzata/1961-62/ és Szt. Jakab kápolna/1963-64/felujitásai is az ő munkáját dicsérik.
452.old

HRUSKOVICS JÁNOS: Vas megyei vonatkozasu Ybl-dijak
449.old

VASI SZEMLE, Helytörténeti Évkönyv, XVIII.évf. 1964
III.szam. Szombathely, 1964

SEDLMAYR JÁNOS, műépitész

Már az egyetemi évek alatt /1950-b/ érdeklődéssel fordult a műemlékek felé. Nógrád megyében, Pest megyében és egyéb helyeken, mintegy száz községben végzett felmérései-ket több hallgató társával együtt. Vas megyében részt vett a büki kastély felmérésében. 450.old

HECKENAST JÁNOS: Vas megyei vonatkozásu Ybl-dijak 449.old

VASI SZEMLE, Helyismereti Évkönyv, XVIII.évf. 1964 III.szám. --Szombathely, 1964

SEDLMAYR JÁNOS, műépítész

Műemlékvédelmi munkája elismeréseként 1963.év folyamán kormánykitüntetést kapott a kőszegi vár tervezéséért.1964-ben pedig Ybl-dijat kapott.Szakmai továbbképzésem több alkalommal járt külföldön,keleti és nyugati államokban. 449.old.

HECKENAST JÁNOS: Vas megyei vonatkozasu Ybl-dijak 449.old

VASI SZEMLE, Helyismereti Évkönyv, XVIII.évf. 1964 III.szám. --Szombathely, 1964

SEDLMAYR JÁNOS, műépitész

1932.ápr.10-én szül.Bécsben.Szülei 1929 után a sopronmegyei Sopronhorpácson telepedtek le.Tiz éves koráig ott, majd Sopronban végezte el az elemit, majd 1950-ig Sopronba a középfoku iskolát.Apja növénynemesitőként dolgozott.
449.old

HECKENAST JÁNOS: Vas megyei vonatkozasu Ybl-dijak
449.old

VASI SZEMLE, Helyismereti Évkönyv, XVIII.évf. 1964
III.szám. --Szombathely, 1964

SEDLMAYR JÁNOS, műépitész

1964.ápr.4-én kiosztották a többi művészeti kitüntetéssel egyidejüleg az YBl-dijakat is.Sedlmayr János kitüntetésében komoly szerepet jatszottak vas megyei munkái Két kitüntetett pedig,Brenner János és Heckenast Péter vasi származásuak. 449.old

HECKENAST JÁNOS: Vas megyei vonatkozasu Ybl-dijak 449.old

VASI SZEMLE, Helytörténeti Évkönyv, XVIII.évf. 1964 III.szám. --Szombathely, 1964

SEDLMAYR JÁNOS, müépitész

Müemléki helyreállitásai Veszprém megyében:-Örvényes és Szigliget, templomromok állagmegóvásaidegenforgalmi bemutatásra alkalmassá tétele/1959/.-Hegymagas:Lengyel Kápolna/1959/. 451.old

HEKKNAST JÁNOS: Vas megyei vonatkozásu Ybl-dijak 449.old

VASI SZEMLE, Helytörténeti évkönyv, XVIII.évf. 1964 III.szám. --Szombathely, 1964

SEDLMAYR

SEDLMAYR JÁNOS, műépitész

Munkáiban az az alapelv vezeti, hogy a helyreállitás nem csak állgvédelem, hanem oly ujrafogalmazás, mely megtalálja a neki legjobban megfelelő rendeltetést. És ha egy jelentősebb müemlékbe közintézmény költözik, az azt jelent, hog tömegeket vonz magához, azok találkoznak az épület szépségével, múltjával. Ilyen szellemben fogantak müemléki helyreállitásai. 450.old

HECKENAST JÁNOS: Vas megyei vonatkozásu Ybl-dijak
449.old

VASI SZEMLE, Helyismereti Évkönyv, XVIII.évf. 1964. III.szám. --Szombathely, 1964

SEDLMAYR JÁNOS, műépitész

Müemléki helyreállitásai Győr-Sopron megyében: Sopron: Uj utca 16. romos lakóház, helyreállitás /1958-59/ utana OMF székház, Uj utca 11. sz. házban feltárt és helyreállitott középkori zsinagóga ma már európai hírnévre tett szert. /1952-60/. Fegyvertár u. 3. /1958-59/ és Uj u. 9. /1959-60/ lakóházak helyreállitása. 451. old

HECKENAST JÁNOS: Vas megyei vonatkozásu Ybl-dijak 449. old

VASI SZEMLE, Helyismereti Évkönyv, XVIII. évf. 1964. III. szám. --Szombathely, 1964

SEDLMAYR JÁNOS, müáé pitész

Müemléki helyreállitásai, Sopron: Beloiannisz tér 6. "Fabricius ház" feltárt és helyreallitott homlokzata Sopron egyik legnevezetesebb látványossága. Kiadványok cimlapján van. Bent ma korszerü muzeum/1959-61/ Az Uj u. 8. sz. romos épületből turistaház/1962/a Kolostor u. 5. sz.-ból korszerü laköház lett/1963-64. tevékenysége nyomán. 451. old

HECKENAST JÁNOS: Vas megyei vonatkozásu Ybl-dijak 449. old

VASI SZEMLE, Helyismereti Évkönyv, XVIII. évf. 1964. III. szám. --Szombathely, 1964

SEDLMAYR JÁNOS, építész

Műemléki helyreállításai Vas megyében: Kőszeg: Az elővárban gazdasági épületből fürdőt/1956-60/tervezett. Jurisich-tér lábasház/1959/, Jurisich vár; az elhanyagolt raktár és tárolóépületből művelődési ház és eszpresszó, a város kultúrközpontja lett/1958-63/. Nagybástya, rendeltetésnélküli félig romos épületből borozó lett/1963-64/. 452.old

HECKENAST JÁNOS: Vas megyei vonatkozású Ybl-díjak
449.old

VASI SZEMLE, Helytörténeti évkönyv, XVIII.évf. 1964.
III.szám. --Szombathely, 1964

SEDLMAYR JÁNOS, műépitész

1950-ben, érettségi után a Müszaki Egyetem épitészmérnöki karára nyert felvételt. 1955-ben diplomázott kitünő eredménnyel. Már az egyetemen és azóta is a müemlékvédelemmel foglalkozott. 1957 óta az Orsz. Müemléki Felügyelőségen, mint tervező épitész. Munkáinak nagy része a Dunántulon folyt: Nagyvázsony, Kőszeg, Sopron, Visegrád. 449.old

SEDLMAYR JÁNOS: Vas megyei vonatkozásu Ybl-dijak
449.old

VASI SZEMLE, Helytörténeti évkönyv, XVIII.évf. 1964.
III.szám. --Szombathely, 1964

SEDLMAYR JÁNOS, műépitész

Munkáját a fiatalság lendülete, a r tudás alapossága, a m
művész választékossága és igényessége jellemzi, s remélj
jük, hogy tehetsége még sokértékes műemlék felújításával
gazdagítja jelenünket, példát mutatva a jövő építészei-
nek. 453.old

HECKENAST JÁNOS: Vas megyei vonatkozásu Ybl-dijak
449.old

VASI SZEMLE, Helyismereti Évkönyv.-XVIII.évf. 1964.
III.~~IV~~.szám. -Szombathely, 1964

SEDLMAYR JÁNOS, építész

Több pályázaton vett részt. Sikeresek voltak a budai vár Szentgyörgy térrel és Szent Háromság térrel kapcsolatos pályamunkái is. 453.old

HECKENAST JÁNOS: Vas megyei vonatkozású Ybl-díjak
449.old

VASI SZEMLE, Helyismereti Évkönyv.-XVIII.évf. 1964.
III. ~~IV~~.szám. -Szombathely, 1964

SEDLMAYR JÁNOS, műépitész

Cikkek, tanulmányok írásával is rendszeresen foglalkozik
A Müemlékvédelem című folyóiratnak rendszeres munkatár-
sa, több alkalommal volt a Vasi Szemle cikkeinek szerzője
is. 450.old

HECKENAST JÁNOS: Vas megyei vonatkozasu Ybl-dijak
449.old

VASI SZEMLE, Helyismereti Évkönyv.-XVIII.évf. 1964.
III-IV.szam. -Szombathely, 1964

SEDLMAYR JÁNOS, műépitész

A kőszegi vár helyreállítása legszebb példája a sokrétű, sok körültekintést és művészi ízlést követelő munkának. Ezért nem véletlen, hogy bár általában várak helyreállítási tervezésért kapta az Ybl-díjat, azt a kőszegi Jurisich vár tervezése után kapta meg. 453.old

HECKENAST JÁNOS: Vas megyei vonatkozásu Ybl-dijak 449.old

VASI SZEMLE, Helyismereti Évkönyv, XVIII.évf. 1964 III.szám. -- Szombathely, 1964

SEDLMAYR JÁNOS, műépitész

Müemléki helyreállitásai Pest megyében: Visegrádon a kiégett Salamon-torony helyreállitását 1962-64-ben tervezte meg..-A Visegrádi fellegvár és palota, az egri vár és a vértesszentkereszti templom-és kolostorrom helyreállítási terveit készíti. 452.old

HECKENAST JÁNOS: Vas megyei vonatkozasu Ybl-dijak 449.old

VASI SZEMLE, Helyismereti Évkönyv, XVIII.évf. 1964 III.szám. -- Szombathely, 1964

SEDLMAJR JÁNOS, műépítész

SEDLMAYR JÁNOS, műépítész

Műemléki helyreállításai Vas megyében; Bozsok, Sibrik kastély helyreállítása. /1959/. Társadalmi munkában készíti el Kőszeg számára a Köztársaság-tér rendezésének tervét, mely megvalósult és a Jurisich-tér rendezési tervét, mely megvalósításra vár. 452.old

HECKENAST JÁNOS: Vas megyei vonatkozású Ybl-díjak 449.old

VASI SZEMLE, Helytörténeti évkönyv, XVIII.évf. 1964 III.szám. -- Szombathely, 1964

SEDLMAYR JÁNOS, müépitész

1957-ben került az Országos Müemléki Felügyelőségre, amelyet ekkor erősen fejlesztettek. Itt bontakozott ki igazán sokoldalú tevékenysége. Elsősorban műemléki helyr reállításokon dolgozott. Működési területe a Dunántúl volt. 450.old.

HECKENAST JÁNOS: Vas megyei vonatkozásu Ybl-dijak 449.old

VASI SZEMLE, Helytörténeti évkönyv, XVIII.évf. 1964 VII.szám. -- Szombathely, 1964

SEDLMAYR JÁNOS, építész

---

nyolc tervpályázaton vett részt. Az Árpád-híd pesti hídfőjének rendezésére kiírt pályázaton/1959/, melyen Kisléghy Nagy Istvánnal vett részt. I. díjat nyertek. Többekkel társként V. díjat nyert a Genfi Népszövetségi Palota előtti tér beépítésére meghirdetett pályázaton. 453.old

HECKENAST JÁNOS: Vas megyei vonatkozásu Ybl-dijak
449.old

VASI SZEMLE, Helyismereti Évkönyv, XVIII.évf. 1964
III.szám. -- Szombathely, 1964

Sedlmayr János

tervezte a visegrádi vár helyreállítását.
Munkatársa Pusztai Ilona; statikus:
Szlávik Tibor.

Deresényi Dezső, Entz Géza stb.: Magyar
műemlékvédelem 1963-66. Budapest 1969

2311

Sedlmayr János

tervei perint állitották helyre a Köpegi várat 1963-64.

Dercsényi Dezső, Entz Géza stb.: Magyar műemlékvédelem 1963-66. Budapest 1969

2301

Sedlmayr János

Vilt Tibor – Sedelmayr János részt vett Sopron város 700. évfordulójára hé-sülő emlékmütervezésére kiírt pályá zaton.

----: Képzőmüvészeti pályázatok.

Müvészet, 1976. december – 48. oldal.

Sedlmayr János

Tánc u. 7.sz. épület

~~helyreállításának~~ tervező építésze

(Hunyadi S. út felől)

Magyar Müemlékvédelem 1971-72

Bp.Akadémiai Kiadó 1974 73.old.

Sedlmayr János ópítész

Könyv, a vár földszintő alapzata,
+ belső részlet a fölépcsővel (142, 143. lép)
repró. — Helyzállítás —

Magyar Műemlékvédelem 1969-70
Bp. Akad. Kiadó 1972 192-193 old

Sedlmayr János

Sopron, Új u. 11. Középkori

Zsinagóga, földszinti alaprajz; metszet zsyr.

– Helyreállítás –

Magyar Műemlekvédelem 1969-70

Bp. Akad. Kiadó 1972 189. old

Sedlmayr János

A Visegrádi Alsóvár lakótornyával és az Egyeki Zaputorunyak a helyreállítását tervezte

Magyar Műemlékvédelem 1969-70
Bp. Akadémiai Kiadó 1972
379. old.

Sedlmayr János

Az egri vár helyreállításának
építés-technológiája

Magyar Műemlékvédelem 1969-70
Bp. Akadémiai Kiadó 1972
378. old

Szállmayr János

tervei alapján állitották helyre a soproni Újutca 8 sz. a. házat és alakitották át turistaszállóvá. 1966.

Dercsényi Dezső, Entz Géza stb.: Magyar műemlékvédelem 1963-66. Budapest 1969.

2431

Sedlmayr János

tervei alapján állitották helyre a soproni Kolostor u. 5. p. a. lakóházat 1966.

Deresényi Dezső, Entz Géza stb.: Magyar műemlékvédelem 1963-66. Budapest 1969.

2411

Siedelmayer János, Ybl-díjas építész

az Országos Műemléki Felügyelőség munkatársa, a műemléki együttesek beillesztését, beterrezését végzi.

Képes Krónika

1976. I. 18, Televízió, 17.45 – Rné – /40/

Sedlmayr János

az egri Buttler-ház helyreállításának

és átalakításának tervezője

Vendégváró régi házak, Műszaki kiadó bp. 1979. 186. o.

Sedlmayr Jánosné

a siklósi Vár - gálloda tanulmány tervét

Régítette el.

Vendégváró régi házak, Műszaki kiadó Bp.1979.186.o.

SEDLMAYR JÁNOSNÉ

A helyreállítás tervezője

Vukov Konstantin: A városkut forrásházának helyreállitása

Müemlékvédelem, 1975. 3. sz. 151-152. l.

Sedlmayr Jánosné

készítette a soproni Hátsókapu 3. sz. a. lakóház helyreállítási tervét.

Dercsényi Dezső, Entz Géza, Havassy Pál, Merényi Ferenc: Magyar műemlékvédelem 1969-70. Budapest, 1972

3811

Sedlmayrné Beck Zsuzsa

és dr. Baka Albert tervei nek alapján
készítették és Sopron két terének díszburkolatát.

Deresényi Dezső, Entz Géza, Hovassy Pál,
Merényi Ferenc: Magyar műemlékvédelem,
Budapest, (1969-70) 1972

2971

Sedlmayr Jánosné

rekonstrukciós terve a Kőszegi belvárosról. Reprodukció.

Dercsényi Dezső, Entz Géza stb.: Magyar műemlékvédelem 1963-66. Budapest 1969

281

Sedlmayrné Beck Zsuzsa

képítete a soproni belváros répletes rendezési tervét.

Deresényi Dezső, Entz Géza, Havassy Pál, Merényi Ferenc: Magyar műemlékvédelem, 1969-70. Budapest, 1972

281

Sedlmayer Zsuzsa, építész

Sárvári Márta: Pillantás a Várra. „... áll Buda még"

Sedlmayer Zsuzsa építész, a rendezési terv egyik irányítója, mondja, hogy a minőségi el nem végzett feltárás nélkül a felújítás úgyszólván felelőtlenül végzett munkával lesz. Mire elkészül, akár újra lehet kezdeni, hisz tönkre megy az épületek, építmények lábazata, alja.

Budapest folyóirat, 1988., 4., 18-old.

Sedlmayrné, Beck Ursula (VATI)

1965-ben Sopron belváros védett területére készített részletes városrendezési tervet

Magyar Műemlékvédelem 1969-70
Bp. Akad. Kiadó 1972
292. old.

Sedlmayrné Bech Zsuzsa

tervei alapján állitották helyre a soproni Kolostor u. 3. sz. a. épületet 1966.

Derecsényi Dezső, Entz Géza stb.: Magyar mű-emlékvédelem 1963-66. Budapest 1969.

2411

Sedlmayrné Beck Zsuzsa

tervei alapján állitották helyre a nagybörzsönyi Bányásztemplomot 1965-66.

Deresényi Dezső, Entz Géza stb.: Magyar műemlékvédelem 1963-66. Budapest 1969.

2351

Sedlmayrné Beck Zsuzsa

készitette a soproni belváros részletes rendezési tervét
~~helyreállitásának terveit~~.

Dr. Kissné Nagypál Judit: Sopron "falai". -A városmagrekonstrukció gondjairól. - Magyar Építőmüvészet, 1972. 2.sz. 18-25.l.

Sedlmayr Jánosné

állította helyre 1967-ben az V. Váci u. 47. sz. a. templom és zárda épületét.

Berza László, Bernát György, Erdei Ferenc szk.: Budapest Lexikon, Budapest 1973 1335 l

Sedlmayr Jánosné

a

Szigetvári János beszámolója Szovjetunió-beli müemléki tanulmányútról, melyen rajta kivül Kubinszky M. és Sedlmayr Jánosné vett részt.

Műv.ép.műv. 1972. 6.sz.

62-63.l.

Sedlmayr Jánosné

Kubinszky Mihály: Két foghij beépitése Sopronban.
/Lenin krt 1o8, épitész Sedlmayr Jánosné, - Széchenyi tér, posta üzemi épület, Roth János./

56-57.1.

Magy.Ép.mÉv. 1972.6.sz. [illegible]

Sedoglavits Antal

ötvös

1828 Zombor

Kapmagyarosnötvösök 45 l.

Alfred
4456. (Kowalski-Wierusz ~~Albert~~:
Sz. Suwalkiban 1849 oktob

Közeleg a zivatar.

Olyképen vanegy sík vi
balról már ~~ez~~ szakad a
~~[illegible]~~ be ~~[illegible]~~
~~[illegible]~~
~~[illegible]~~
egy ~~[illegible]~~ földre ült kis leány ö
nehéz felhők ~~[illegible]~~ torzuvosulna
cial takarta be, ~~[illegible]~~ mig bal ke
vet rágcsáló pejnek kántar
a A. Wierusz-Kowalski.

Vászon, mér. 110.5: 150 cm
Gróf Andrássy Dénes hagyománya
gyar Nemz. Muzeum örökletéte (1
~~23-án (2046-913)~~. -- Bejelentete

1972 SEP 27
MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

Magyar Nemzet

Séday Éva festőművész.

Nemzet 1021

KÉT KIÁLLÍTÁS

Két festő: *Séday Éva*, illetve *Bodóczky István* képeiből nyílt meg kiállítás legutóbb Budapesten, a *Fényes Adolf-teremben*, illetve a Bajcsy-Zsilinszky úton berendezett *Stúdió Galériában*.

Séday Éva

legalább tíz esztendővel hamarabb kapta meg festődiplomáját a Képzőművészeti Főiskolán Bodóczky Istvánnál. S ez a tíz esztendő esetükben még sokkal „több". Tartalmilag, s magatartásban mindenképp. Hiszen, mint tárlata mutatja, Séday Éva hűségesen elfogadott minden tanítást, minden figyelmeztetést, amit egykori mesterétől, Fónyi Gézától kapott. Nem formálisan, nem külsődlegesen, de az egész kompozíción belül kapott helyiértékét tekintve ugyanúgy használja ma is a fekete árnyalatait, amint megtanulta, s ugyanolyan áhítat fogja el magától a festés tényétől, mint — talán — növendékkorában. Ám ez, bármilyen rokonszenves magatartás, nagy műveket nem nagyon terem. Legföljebb artisztikus, bár túlzsúfolt, s egy csöppet erőltetetten affektált csendéleteket; portrékat, amelyek egyelőre szándékukban jobbak, mint megvalósításukban.

Bodóczky István

— akárcsak nemzedékének sok más tagja — nem ilyen belenyugvó, nem ilyen „tanítványi" típus. Inkább ellenkező, a maga útját kereső. S ennek az sem mond ellent, hogy ezúttal bemutatott festményei még alig mutatnak valami önállóságot — lévén stílusuk túlontúl „közeli" Svábv Lajos (egyébként ma még szintén átmeneti állapotban levő) piktúrájához.

De hát ez nem probléma. Legalábbis ma semmiképp. Hiszen Bodóczky éppen csak elvégezte a Képzőművészeti Főiskolát; s meglehet, az idei tavasz, a Derkovits-ösztöndíj elnyerése hozta meg számára a főiskola befejezése után az első nyugodt, teljes figyelemmel, s tisztán munkával töltött időt.

Korai lenne hát, ha most epigonizmust kiáltanánk, hiszen az utánzás lehet az útkeresés első lépése is. És Bodóczky színérzékenysége — amit a *Vörös ruhás nő* címmel bemutatott képe híven tanúsít — s a kompozíciók dinamikája — illetve e dinamikában megtalált új egyensúlyának biztonsága — arra enged következtetni, hogy a további lépésekre nem várunk hiába.

H. Gy.

súly-politikája

ság, ha országokat egyáltalán egymás mellé lehet állítani. Az Izraeltől északra fekvő, alig 10 400 négyzetkilométer kiterjedésű ország — lakossága is mindössze 2,5 millió — természeti kincsekben aránylag szegény. Inkább fejlődő agrárországnak nevezhetnénk, a hegyek terméketlenek, a földterületnek körülbelül 30 százaléka áll művelés alatt, főként a mediterrán éghajlatú partvidéken. Mezőgazdasági és ipari

Megkezdő

Huszonnyo

Kedden Budapesten, a Magyar Tudományos Akadémia várnegyedben levő kongresszusi termében megkezdődött az európai polgármestereknek a magyar főváros centenáriuma alkalmából rendezett háromnapos találkozója. A nagy jelentőségű nemzetközi tanácskozáson — amelyre a kontinens fővárosainak történetében első alkalommal kerül sor — a vendéglátó budapesten kívül 28 metropolis vezetői vesznek részt. A tanácskozás témája: az urbanisztikai problémák, a legfontosabb várospolitikai kérdések, az európai fővárosok fejlesztésének közös gondjai.

A nyitó ülésen ott volt *Cseterki* Lajos, az Elnöki Tanács titkára és dr. *Papp* Lajos államtitkár, a Minisztertanács Tanácsi Hivatalának elnöke is. Megnyitó beszédet *Szépvölgyi* Zoltán, Budapest Főváros Tanácsának elnöke mondott.

Szépvölgyi Zoltán beszéde

— Budapest Főváros Tanácsa, s a főváros egész lakossága nevében megkülönböztetett tisztelettel és őszinte örömmel köszöntöm önöket, Budapest kedves és nagyra becsült vendégeit, akik az európai fővárosok ötvenmillió polgárának vezetőiként elfogadták meghívásunkat — kezdte beszédét a fővárosi tanács elnöke. — Mostani találkozónk megtartásához Budapest egyesítésének centenáriuma szolgáltat jó alkalmat. Az évezredes városrészek: Pest, Buda és Óbuda száz évvel ezelőtt egységes fővárossá alakultak, majd együttesen korszerű világvárossá fejlődtek. Így lett Budapest, a kontinens egyik legősibb települése egyben Európa egyik legfiatalabb fővárosa is. Több település összeolvadása gyakori módja a

Sédai Éva festőművésznő.

1021

1972.IX;23.Petőfi, 19.35 /6/ KJ

Láttuk, hallottuk

- Tegnap nyilt meg a budapesti Fényes Adolf teremben Sédai Éva festőművésznő bemutatója

- Magyari Erzsébet mondja el kritikáját a kiállitásról.

- A Fényes Adolf terem már sok érdekes, jelentős kiállitásnak adott otthont. Ezért van fontos szerepe mostoha adottságai ellenére a ritka bemutatkozási lehetőségeket engedő kevés számu kiállitó termek sorában. Sédai Éva tárlatában azonban nem jelent erős láncszemet a nivós kiállitások sorában. Képeivel az ismerkedést már első pillanatban megnehezíti a kompoziciók zavaros tulzsufoltsága. Hiába keresnénk egy nyugodt pontot, ahol megpihenhetne a szem, fő motivumot, amitől értelmet kapna a mondanivaló. Főként csendéleteinek hibája ez, márpedig ezek a képek a tárlat egyharmadát teszik ki. Egy-egy kompozicióba zsufol minden elemet, amiből csendéletet lehet festeni. Minden rajta van és mégsem fogja meg a nézőt, Intim hangulattal, ami a csendélet egyik sajátja lenne nem bilincsel le, nem éraszt derüt, nem ad nyugalmat. Kevesebbel, egyszerübben sokkal többet mondhatna. Ugy látszik azonban elragadja a sokatmondás, felszabadul a képzelete és ezt a benyomást még inkább alátámasztja a harsogó, szemet vibráltató szinezettség, ami minden csendéletének sajátja. Tisztábban fogalmaz, fegyelmezettebben komponál táj-

1972.IX.23.Patófi, 19.05 /6/ KJ

Lettuk, Hallottuk

- Tegnap nyilt meg a budapesti Fényes Adolf teremben Sédai Éva festőművésznő bemutatója

- Magyari Erzsébet moneja el kritikáját a kiállításról.

- A Fényes Adolf terem már sok érdekes, jelentős kiállításnak adott otthont. Ezért van fontos szerepe mostoha adottságai ellenére a ritka bemutatkozási lehetőségeket engedő kevés számu kiállító termek sorában. Sédai Éva tárlatában azonban nem jelent erős láncszemet a nivós kiállítások sorában. Képeivel az ismerkedést sér első pillanatban megnehezíti a kompozíciók zavaros tulsúfoltsága. Hiába keresnénk egy nyugodt pontot, ahol megpihenhetne a szem, fő motivumot, amitől értelmet kapsa a mondanivaló. Főként csendéleteinek hibája az, mérpedig ezt a képek a tárlat egyharmadtá teszik ki. Egy-Egy kompozícióba zsúfol minden elemet, amiből csendéletet lehet festeni. Minden rajta van és mégsem fogja meg a nézőt, Intim hangulattal, ami a csendélet egyik sajátja lenne nem bilincsel le, nem érszt derűt, nem ad nyugalmat. Kevesebbel, egyszerűbben sokkal többet mondhatna. Ugy látszik azonban elragadja a sokatmondás, felszabadul a képzelete és ezt a benyomást még inkább alátámasztja a harsogó, azemet vibráltató színezettség, ami minden csendéletének sajátja. Tisztábban fogalmaz, fegyelmezettebben komponál téj-

tájképeiben. Szinei itt is tüzelnek, de a formák logikus rendjével együtt értelmet kapnak, harmonikusabbá válnak. Az Alkony szinvilágának kékei, meleg barnái és vörösei, a régi házak, a kertek alja képeken, átszürtebb a motivum anyag, harmónizálóbb a szinfoltok egysége, határozottabb a szerkezet és ugy tünik gazdagabb az érzelmi skála is. Képeinek egyhasmada pasztell portré. Akadnak ezek között is sematikus, kevésbé sikerült képek, igy a Kislány almával, a kislány és a parasztasszony portréja, amelyből hiányzik az érzelem, a megértés, az érdeklődés. Jobban sikerült Gyurkovics Tibor és Öveges professzor portréja a Fazekas bácsi pipával, a költőről festett arcmás. Ezek objektiv megfigyeléssel, szeretettel, együttérzéssel és érdeklődéssel készültek, a modellek gondolatvilágát, érzelmeit tükrözik. Ezeknek a jó portréknak is azonban van egy hibájuk és ez vala. hennyi pasztell képére is vonatkozik. Szinei itt is éppugy harsognak, mint az olajtechnikáju csendéleteken. Sédai Éva FényesdAdolf beli tárlata, a kiállitás összképét tekintve nem meggyőző. A szigoru mérce, az önkontroll kötelezk a művészt, amikor összegyüjtött képeit a közönség elé tárja.

Várható időjárás kedd estig:

A Dunántúlon 27–31, keleten 30–34 fok

A hét közepén záporok, zivatarok, a hőmérséklet csökkenése várható

A Meteorológiai Intézet továbbra is *kánikulát* ígér. Budapesten vasárnap 26 fok volt a hőmérséklet napi középértéke, a sok évi átlagnál 5,4 fokkal magasabb. *Hétfő délben 30 fokot mutattak a hőmérők a fővárosban,* s bár a prognózis szerint kissé felhősebb idő jön, néhány záporeső és zivatar is lehetséges, *keddre a Dunántúlon még mindig 26—31, sőt keleten 30—34 fokos hőséget várhatunk.* A távolabbi kilátások azonban biztatóak: a *hét közepén záporok, zivatarok lehetségesek, s ha igaz, a hőmérséklet is csökken.*

Csúcsforgalom kora reggel

Igazi kánikulai víkenddel fejeztük be a múlt hetet. Budapesten vasárnap *már reggel 6 órakor 22 fok volt a hőmérséklet,* s kora reggel megindult az emberáradat a strandok, a pályaudvarok felé, s az autók, motorkerékpárok sűrű sora a Balaton irányába. A Fővárosi Autóbusz Üzem tájékoztatása szerint *már fél hétkor csúcsforgalom volt* a vonalakon, s a kocsik alig győzték szállítani az utasokat a Szabadság strandra, a Szigetre és a többi fürdőbe. A zöldbe induló kocsik is mind zsúfoltak voltak. Az Autóbusz Üzem váratlanul *vasárnapi rekordforgalmat* bonyolított le.

A Budapesti Fürdőigazgatóság már a hét közben jelezte, hogy a kánikulai vasárnapon igen nagy forgalomra számít, s ha nehézségekkel is, de szükség esetén körülbelül 120 ezer fürdőzőt tud elhelyezni a strandokon. A *Szabadságstrandon* már reggel fél hétkor másfélezer ember állt sorban a pénztáraknál, *fél kilenckor pedig minden jegy elkelt.* A *Palatinuson* fél nyolckor már tizenötezren fürödtek és tíz óra felé a 26-os autóbusz indítóállomásán is közölték már a várakozókkal: *reménytelen a helyzet.*

„Telt ház" a Balatonon

A HÉV *15 percenként* indított szerelvényeket a Római-strandra, Csillaghegyre, a kirándulóhelyekre, de a déli órákban már intézkedni kellett: este tíz kocsiból álló szerelvények hozzák vissza a fővárosba a kirándulókat. A hajók is zsúfolva voltak, a *nyolc budapesti vízibusz 12 ezer utast szállított.* A Vidám Parkban már délig kilencezer belépőjegyet váltottak.

Mozgalmas volt az élet a reggeli órákban a Déli-pályaudvaron is. A Velencei tóra 4.45 órakor indult az első vonat, az utasok azonban már erre is nagy számban várakoztak. 5.50 órától 8.40 óráig a Déli pályaudvarról *18 szerelvény indult a Balatonra és a Velencei tó felé.* A MÁV gondolt arra, hogy az első igazi nyári vasárnapon megrohanják az utasok a Balatonra induló szerelvényeket, éppen ezért megerősítette azokat: a *szokottnál több kocsival* indultak a vonatok, ennek ellenére valamennyien zsúfoltan indultak.

A balatoni műúton is szinte egymást érték az autók, autóbuszok, robogók, motorkerékpárok: magánszámítások szerint a reggeli órákban *percenként 15 jármű haladt végig a 7-es műúton.* »Telt ház« táblát érdemelt volna Siófok, ahol több mint tízezren szállták meg a vizet, köztük több ezer külföldi vendég. Megtelt a balatonboglári, a lellei, a fonyódi strand, s mind az északi, mind pedig a déli parton szinte alig lehetett találni üres partszakaszt.

Ájuldoztak Angliában

Nemcsak nálunk, szinte az egész világon mozgalmasan kezdődött a nyár. Európa északi és nyugati részein, valamint az Alpokban felhős, záporos, zivataros, helyenként szeles és hűvös az időjárás. Közép-, Dél- és Kelet-Európában ezzel szemben derült, száraz, csendes meleg idő uralkodik. *A rekorderedmények általában mindenütt 30—34 fok körül váltakoznak.* Londoni jelentések szerint Dél-Anglia lakosai vasárnap ájuldoztak a hőségtől. *28 fokos meleget mértek és ez a hűvös, nyirkos időjáráshoz szokott Angliában rekordot jelent.* A sziget északi részén, elsősorban Skóciában bőséges esőzések és szélrohamok tarkították a képet. A csatornán is viharos volt az időjárás. Több hajó összeütközött.

Tízezrek kerestek menedéket a strandokon a kánikula elől Nyugat-Németországban is. *Westerland* tengerparti fürdőhelyen 11—13 éves iskolásgyerekek fürödtek csoportosan, egy hirtelen árhullám azonban több gyereket elragadott és négyen vízbe fulladtak.

Az Egyesült Államokból ismét nagy esőzésekről számolnak be a hírügynökségek. *Dallában* száz családot felszólítottak, hogy hagyják el házukat.

Tokiói jelentés szerint Honsu sziget nyugati részein több folyó kiöntött medréből, 2600 ház megrongálódott, vagy víz alá került, 334 esetben történt hegycsuszamlás, több helyen megbénult a vasúti forgalom. Az esőzéseknek 11 halálos és 6 sebesült áldozata van, 11 ember nyomtalanul eltűnt.

Munkásmozgalmi emlékművet avattak Debrecenben

Debrecenben vasárnap folytatódtak a jubileumi ünnepségek. Az új városrészben, a Március 21-e téren *felavatták a munkásmozgalom hőseinek több mint tíz méter magas emlékművét.* Körülötte az épülő új városrészben már több mint harminc új bérház, félezernél is több lakás hirdeti a város gyors fejlődését. Az ötéves tervben még 1850 lakás épül.

Az avató ünnepségen ott voltak a debreceni gyárak, üzemek, hivatalok dolgozói, jelen volt *Hajdú* János, az 1919-es debreceni direktórium vezetője, s a Tanácsköztársaság sok idős harcosa. Az emlékmű avatásán részt vett *Kállai* Gyula, az MSZMP Politikai Bizottságának tagja, a Minisztertanács első elnökhelyettese, *Reszegi* Ferenc, az Elnöki Tanács tagja, dr. *Tatár Kiss* Lajos, a SZÖVOSZ elnöke, a külföldi testvérvárosok küldöttségei, valamint Hajdú-Bihar megye és Debrecen város vezetői.

A hat és félméteres bronzszobor — *Kiss* István budapesti szobrászművész alkotása — a *győztes munkást* ábrázolja. Az emlékmű talapzatára Kállai Gyula elhelyezte az MSZMP és a forradalmi munkás-paraszt kormány koszorúját. Vasárnap délután megnyitották *a hatszázéves város fejlődéstörténeti kiállítását,* az építők nagyerdei színpadán a legjobb debreceni kultúrcsoportok adtak színvonalas műsort.

Akcióprogram a nehézipari export gazdaságosságának fokozására

A Nehézipari Minisztérium kollégiuma egyik múlt év végi ülésén utasította a tárca iparágait, vizsgálják meg, hogyan növelhetnék exportcikkeik gazdaságosságát. Az *iparágak legnagyobbrészt a külkereskedelemmel együtt kidolgozták és akcióprogramba foglalták a szükséges intézkedéseket,* s a *Czottner* Sándor miniszter elnökletével hétfőn délelőtt megtartott kollégiumi ülés elé terjesztették.

A programot az eddig elvégzett export gazdaságossági számításokra építették. Többek között *javasolják az Országos Tervhivatalnak a timföldgyártás második ötéves tervben előirányzott fejlesztésének lényeges meggyorsítását.* A kőolajipari termékek közül a bitumen exportjának fejlesztése kívánatos. Kísérleteznek gazdaságosan előállítható transzformátor olajjal és más cikkekkel is. Lehetőségek vannak a gazdaságos export növelésére a festékiparban, méginkább a fotókémiai iparban. A *Forte*-gyárat a többi között a dokument *fotopapír-gyártás* fejlesztésére ösztönzik. A gumi és műanyagfeldolgozó iparban a gépkocsiköpenyek futási teljesítményének további fokozásával lehet növelni kifizetődően az exportot. A gumijátékok gyártásáról át kell térni a PVC játékok nagyüzemi előállítására.

Tízezer új lakás épül Székesfehérvárott a távlati rendezési terv szerint

Elkészült Székesfehérvár általános rendezési terve. A Városépítési Tervező Vállalat figyelembe vette a terv elkészítésénél, hogy Székesfehérvár regionális központ lesz. A város lakosságát 75 000 fővel vették számításba.

A városban jelenleg működő három nagyipari létesítmény mellett az újonnan létesülő és a belterületről kitelepítendő üzemeket egységes ipartelepen központosítják, figyelembe véve a zöldben és üdülőterületben szegény város összefüggő zöldövezeti rendszerének kialakítását.

Az általános távlati tervben *tízezer lakás* elhelyezését kellett biztosítani, kétezret családi ház, nyolcezret pedig többszintes beépítésű mód formájában. Érdekes tervet dolgoztak ki az Öreghegy fejlesztésére, ahol több száz lakást helyeznek majd el; újból *felvirágoztatják* a pusztulásnak indult *Szőlőskert kultúráját,* visszaállítják az Öreghegy és a Rác-hegy nyaraló- kirándulóhely jellegét.

Székesfehérvárott a távlati időszakban számos új közintézmény létesül, amelynek helyét a tervben már kijelölték. A többi között új postafiók, tűzoltólaktanya, két új irodaház létesül. Bővítik a Városi Színházat, új filmszínház, a Vidám Parkban pedig szabadtéri színpad épül. Ezenkívül gyógyszertárakat, szociális otthont, anya- és csecsemőotthont, tisztasági fürdőt építenek. Bővítik a megyei rendelőintézetet és kórházat, a városi strandfürdőt, reumakórházzá alakítják át az Árpád-fürdőt. A város nyugati részén új sportstadion létesül. G. J.

GÁRDONYI, KARINTHY, MARK TWAIN, VERNE, GAJDÁR, KIPLING

és a magyar és világirodalom többi nagy ifjúsági írójának művei

„AZ ÉN KÖNYVTÁRAM"

szép kiállítású ifjúsági sorozatban

„AZ ÉN KÖNYVTÁRAM"

A LEGSZEBB AJÁNDÉK

fiúk—lányok számára

A sorozat első kötete, Gárdonyi Géza örökbecsű műve, a

LÁTHATATLAN EMBER

MÁR MEGJELENT.

SIESSEN!

Fizesse elő az 50 kötetes ifjúsági sorozatot az Állami Könyvterjesztő Vállalat boltjaiban, vagy az üzemi könyvterjesztőknél!

A Kínai Népköztársaság új nagykövete az országgyűlés elnökénél

Rónai Sándor, az országgyűlés elnöke, hétfőn bemutatkozó látogatáson fogadta *Csei Cemint,* a Kínai Népköztársaság új magyarországi rendkívüli és meghatalmazott nagykövetét.

A szocialista országok postaügyi minisztereinek tanácskozása Varsóban

Hétfőn megkezdődött Varsóban a szocialista országok postaügyi minisztereinek tanácskozása.

A tanácskozásra a lengyel fővárosba érkezett Kossa István közlekedés- és postaügyi miniszter. A Szovjetunió, Kína, a Német Demokratikus Köztársaság és Csehszlovákia miniszteri, Bulgária, a Koreai Népi Demokratikus Köztársaság, a Mongol Népköztársaság, Románia és a Vietnami Demokratikus Köztársaság miniszterhelyettesi szinten képviselteti magát.

Elutaztak az angol parlamenti képviselők

Lord *Boothby* és Sir Leslie *Plummer,* az angol parlament Kelet—Nyugat Kereskedelmi Bizottságának elnöke és alelnöke egyhetes magyarországi látogatás után hétfőn elutazott Budapestről. Az angol vendégek tanulmányozták a magyar—angol kereskedelem további fejlesztésének lehetőségeit, találkoztak a magyar gazdasági élet több vezető személyiségével és hasznos eszmecserét folytattak a két országot érintő gazdasági kérdésekről. A *tárgyalások az angol vendégek megítélése szerint is eredményesek voltak, s arra mutattak, hogy van lehetőség a magyar—angol kereskedelem további növelésére.*

A Román Népköztársaságba utazó két angol parlamenti képviselőt a Ferihegyi repülőtéren *Kallós* Ödön, a Magyar Kereskedelmi Kamara elnöke búcsúztatta.

Somogyban már aratják a búzát

A nyári melegben vasárnap is folytatódott az aratás a szántóföldeken. *Somogy megye több állami gazdaságában megkezdték az olasz búza aratását.* A gazdaság a környező tsz-ek földjein 500 hold gabonát arat le. A vasárnapi munka eredményeképpen a megyében több mint 20 000 hold őszi árpát és ezer hold olasz búzát arattak.

Az ország egyik legnagyobb gabonatermő megyéjében, *Csongrádban,* a megye gépállomásának mintegy száz kombájnja és 125 aratógépe állt munkába. *A szegedi járásban megkezdték a rozs aratását is.* Szabolcs-Szatmár megyében a Felső-Tisza táján levő Vencsellőn a korai előcsíráztatott burgonyát takarította be vasárnap a falu lakossága.

A népfront a faluért, a termelőszövetkezetek megszilárdításáért

Harmati Sándor nyilatkozata

Harmati Sándor, az MSZMP Központi Bizottságának tagja, a Hazafias Népfront Országos Tanácsának titkára, a falusi népfrontmozgalom tevékenységéről, eredményeiről nyilatkozott a *Magyar Távirati Iroda* munkatársának.

— A népfrontbizottságok munkája színesebb, élénkebb lett, s különösen a társadalmi munkák szervezésében és lebonyolításában értek el szép sikereket — mondotta. — *A népfrontmozgalom jelenleg munkájának legnagyobb részét a falvakban végzi.* A többi között segítséget ad az újonnan alakult termelőszövetkezetek megszilárdításához. *Bács* megyében az orvosok munkaidejükön kívül sok ezer megyei lakos tbc-szűrővizsgálatát végezték el, s ezzel csupán a bajai járásban mintegy 6 millió forintos, a kalocsai járásban pedig csaknem tízmillió forintos kiadástól mentesítették egészségügyi kormányzatunkat. *Az egyetemi akcióbizottság mellett különféle szakbizottságok alakultak, amelyek megyénként általában 80—100 szakember munkáját biztosítják a községrendezési tervek kidolgozásához.* A Közlekedés- és Postaügyi Minisztériumnak semmiféle kapacitást nem kellett biztosítania a termelőszövetkezeti bekötőutak tervezéséhez és egyéb mérnöki munkáihoz; ezt a feladatot aktivistáink a maguk erejéből meg tudják oldani.

— *Szolnok* megyei bizottságunk tapasztalatcserékkel segíti a mezőgazdaság fejlesztését. Jászberényben tanácskozásra hívták meg a mezőgazdasági szakembereket és a tszek asszonyait. Kezdeményezésükre minden háztáji porta legalább 20 baromfit és egyéb hízott sertést ad az idén az országnak.

Szakmunkás-tanfolyamokat rendeznek, segítenek az úgynevezett kihelyezett mezőgazdasági technikumok szervezésében, népszerűsítik a fejlett mezőgazdasági termelési módszereket. Így például a földeáki Dózsa Tsz kiváló tehenészei, a kiszombori Előre Tsz baromfitenyésztői a népfront felhívására a környező falvak más közös gazdaságaiban is ismertették eredményes termelési módszereiket. *Vas* megyében a népfront megszervezte a tsz-ek vezetőinek állandó tapasztalatcseréjét is.

— *Baranya* megyében a Hazafias Népfrontbizottságok javaslatára száz községben vásároltak televíziót a falusi klubok számára. Tótszentgyörgyön, és Mágocson, a műsoros rendezvények bevételéből gyarapították a könyvtárak gyűjteményét. Falusi népfrontbizottságaink általában megtalálták azt a formát, módszert, amellyel kivehetik részüket az újjászülető, formálódó falu életének alakításából, gazdagításából.

„Öt ország vezető államférfiaival tanácskoztunk" — Puja Frigyes külügyminiszterhelyettes nyilatkozata

Hétfőn a Ferihegyi repülőtérre megérkezett a magyar jószolgálati küldöttség, amelynek tagjai egy hónapot töltöttek az északi országokban. A delegációt a repülőtéren *Szarka* Károly külügyminiszterhelyettes, a Külügyminisztérium és a Külkereskedelmi Minisztérium vezető munkatársai fogadták. Ott volt Krasztyu *Sztojcsev,* a Bolgár Népköztársaság nagykövete, a diplomáciai testület doyenje, dr. Walther *Peinsipp,* az Osztrák Köztársaság követe és a Finn Köztársaság nagykövetségének képviselője.

A jószolgálati küldöttség vezetője, *Puja* Frigyes külügyminiszterhelyettes megérkezésekor a delegáció útjáról nyilatkozott a Magyar Távirati Iroda munkatársának:

— Küldöttségünk azzal a szándékkal utazott az északi országokba, hogy megvizsgálja az északi államok és a Magyar Népköztársaság kapcsolatai továbbfejlesztésének lehetőségeit — mondotta. — Ennek érdekében számos hasznos és érdekes megbeszélést tartottunk több vezető államférfival. Öt országban jártunk: Dániában, Norvégiában, Svédországban, Izlandon és Finnországban.

— Az öt ország államférfiaival, vezető személyiségeivel folytatott beszélgetések a *várakozásnak megfelelően eredményesek, hasznosak voltak.* A találkozókon bebizonyosodott: az északi országok kézsek arra, hogy országaink között a kapcsolatokat minden téren fejlesszük és kiszélesítsük. A megbeszélésen elhangzott egy sereg olyan javaslat, amely *elősegítheti a népeink közötti kapcsolatok szorosabbra fűzését.*

— Delegációnk átutazóban néhány napot Ausztriában is eltöltött és megbeszélést folytattunk dr. Bruno *Kreiskyvel,* az Osztrák Köztársaság külügyminiszterével a két ország közötti kapcsolatok továbbfejlesztésének lehetőségeiről.

Megkezdődött a II. nemzetközi mérés- és műszertechnikai konferencia

Hétfőn délelőtt az Építők Rózsa Ferenc Művelődési Házának nagytermében mintegy négyszáz külföldi és kétszáz magyar szakember jelenlétében megkezdődtek a II. nemzetközi mérés- és műszertechnikai konferencia — az IMEKO 1961 — egy hétig tartó tanácskozásai.

Az ünnepélyes megnyitáson megjelent és az elnökségben helyet foglalt *Csergő* János kohó- és gépipari miniszter, valamint az érdekelt tudományos szakterületek legkiválóbb külföldi és hazai képviselői.

A konferenciát *Hevesi* Gyula akadémikus, a Magyar Tudományos Akadémia alelnöke, a Műszaki és Természettudományi Egyesületek Szövetségének elnöke nyitotta meg. A magyar tudományos kutatás elismeréseként méltatta azt a tényt, hogy az egyik legújabb és egyre nagyobb jelentőségű tudományterület immár másodízben Budapesten rendezte meg nemzetközi seregszemléjét.

Dr. *Tárczy-Hornoch* Antal akadémikus, a Méréstechnikai és Automatizálási Tudományos Egyesület tudományos tanácsának nevében üdvözölte a konferencia részvevőit, majd dr. *Striker* György docens, a nemzetközi előkészítő bizottság főtitkára köszöntötte a megjelenteket.

Ezután különböző nemzetközi szervezetek képviselői üdvözölték a konferenciát, köztük A. M. *Letov* professzor, a Nemzetközi Automatizálási Szövetség elnöke, dr. I. *Terrien,* a Nemzetközi Súly- és Mérésügyi Hivatal alelnöke és dr. M. *Jacob,* a hivatalos Nemzetközi Mérésügyi Bizottság elnöke. Végül a különböző delegációk képviselői mondottak néhány üdvözlő szót.

Az ünnepélyes megnyitó után megkezdődtek a konferencia plenáris tanácskozásai. A délelőtti ülésen a méréstechnika fejlődésének főbb tudományos és műszaki irányzatairól, valamint a mérésről, mint az automatizálás alapjáról tartottak előadást. Délután pedig négy előadás alapján tárgyalta meg a konferencia a mértékrendszerek nemzetközi koordinálásának időszerű kérdéseit, a nemzetközi elektrotechnikai szótárral kapcsolatos egyes problémákat, a mérések fontosságának kérdését, valamint a mérés- és műszertechnika felsőfokú oktatásával összefüggő problémákat.

Hétfőn este a konferencia részvevői ismerkedésre gyűltek össze a Technika Házában.

RÁDIÓ – TELEVÍZIÓ

Tekintsünk át egyszer röviden a kora reggeli műsorokon. Sokan hallgatják, falun is, városban is, a reggeli készülődés, munkábamenetel előtt. Pszichológiai tény, mennyire fontos az ébredés mozzanata: ezek a reggeli percek vagy félórák nagymértékben befolyásolják napjaink alakulását. Tehát nyilvánvaló, hogy az első követelmény a jó hangulat, az egész napra kisugárzó jó kedélyállapot, munkakedv elősegítése. Ezt a jó diszpozíciót kívánja megteremteni az a többórás és sokrétű, összetett műsor, melynek — funkciójához híven — a

Vidáman — frissen

címet adták. A jó hangulatot elsősorban sok zenével érik el. Ám ezen belül másra is szükség van: a szocializmust építő társadalomban élő hallgatók számára fokozottabb igény, természetes szükséglet a tájékozódás — s ez vonatkozik a magunk háza tájára éppúgy, mint a nagyvilágra — az ismeretek gazdagodása, a mind szélesebb látóhatár, egyszóval mindaz, ami a társadalmi lét tudatosodását is jelenti. Véleményünk szerint a rádió igen jól oldja meg ezt a feladatot. Rövid villámműsorokkal szakítják meg a vidám, hangulatos zeneszámokat — olyan műsorokkal, melyekhez nem kell »odaülni« és szinte észrevétlenül végzik el tájékoztató feladatukat, mintegy lehorgonyozva a hallgatót mindennapjaink világába. Sokféle igényt kell kielégíteni: például tekintettel kell lenni a falusi hallgatók speciális igényeire is. A *Falurádió* teljesíti ezt a feladatot: mezőgazdasági hírekkel, tájékoztatással, riportokkal, az időszerű feladatok megtárgyalásával. A *Falusi életképekben* szintén ez a cél: talán csak annyit jegyeznénk meg, hogy ezek az írások, riportok, a kialakuló új falusi életforma krónikájaként, gyakran túl szürkék, sablonosak, nem mindig tükrözik a forradalmi változások izgalmát és lendületét. S mit hallunk még, minden nap mást és mást, a reggeli zene hangulatos közegébe ágyazva? Csak úgy találomra: *könyvismertetéseket, orvosi tanácsokat, néhány perc tudományt* stb. Összegezve véleményünket: a rádió jól használja ki ezeket az órákat, csupán azt javasolnánk, hogy az említett villám-műsorokat szerkesszék még változatosabban és színesebben.

Általában kevés szó esik a rádió

publicisztikai tevékenységéről,

pedig fontos és nagyhatású funkciót teljesít, közvetlen agitatív ereje korántsem lebecsülendő. A különböző rovatok közül most csupán hármat említsünk. *Dezséry* László *Hétvégi jegyzeteiben* mindennapi életünk és a nagyvilág eseményeit kíséri éles szemmel, kitűnő, lényegbevágó megjegyzéseit mindig fontosnak érezzük. *Boldizsár* Iván karcolatai — *Emberek között* — a futó impressziókat, élményeket rögzítő, szenvedéllyel és lírával áthatott irodalmi publicisztika élvonalába tartoznak. *Balla* Anna *Mai emberek* című rovatában portrékat, embersorsokat rajzol.

Végül hadd számoljunk be egy igen üdítő, színvonalas adásról:

Vasárnap Egerben.

A kitűnően, pergő változatossággal rendezett műsor — *Lakatos* Ernő rendezése — ötletesen aknázta ki a történelmi város nyújtotta téma lehetőségeit: a zenével fűszerezett város-ismertető tarkaműsor egyik legsikerültebb összeállítása volt ez.

Jó volt a rádió e heti színházi közvetítése is. *Paál* Ferenc Zsákutca című 3 felvonásos színművének előadását hallottuk a Szegedi Nemzeti Színház kamaraszínházából.

Görgey Gábor

∞

Maradandó élményt, váratlan, kellemes meglepetést szerzett a televízió a komoly muzsika kedvelőinek

Yehudi Menuhin

szombati hangversenyének közvetítésével. Örvendetes, hogy a TV lehetőleg minden világhírű vendégművész műsorából, művészetéből ízelítőt ad nézőinek.

Ezen a héten ismét működő együttes, a sztálinvárosi

Ostor

kabaréműsorát láttuk. Az Ostor fiatalabb együttes, nem olyan kiforrott, mint a nemrég látott Dongó. A szereplők játékán, mozgásán még érződik az elfogódottság. Bátorságuk, harci kedvük, ötletesen, szellemesen megírt és színrehozott műsoruk azonban dicséretet érdemel. A sztálinvárosi fiatalok együttese — természetesen — elsősorban helyi vonatkozásban ábrázolja és gúnyolja a visszásságokat, de témái — a kettős nevelés, a giccs elleni harc — országos viszonylatban is aktuálisak. Ezért tudunk valamennyien szívből nevetni az elaggott tánccsoporton, a szemünk előtt készülő giccs festményen, a kettős nevelés ellentmondásait szellemesen feltáró jeleneten, sőt a látszólag teljesen helyi jellegű Sztálinvárosi Hírlap paródián is, amely többé kevésbé valamennyi lapunkra jellemző.

A francia sanzonokból összeállított

Párizskert

című műsorban néhány kitűnően fényképezett, rendezett filmecskét is láttunk. Érdekes összehasonlításra nyílott alkalom a dalok minden sorát *képben* is kifejező francia és a legtöbbször minden szcenírozást nélkülöző magyar felvételek között. A francia képek sikeresen áthidalták a nyelvi nehézségeket, közérthetővé tették a dal tartalmát, ugyanakkor azonban szinte megsemmisítették az előadóművész egyéniségét.

Az idekívánkozó ellenpélda

Zsolnai Hédi

csütörtöki műsora, amelynek közvetítésénél, több hasonló eset után, először éreztük, hogy a rendező és az operatőr, tervszerűen, az előadóművész egyéniségének megfelelő, elképzeléseit segítő »fogásokkal« dolgozott. Örömmel vettük ezt észre annál is inkább, mert az énekes szólisták műsoránál az utóbbi időben készült felvételeknél gyakran gondatlanul beállított fénykép-hanglemezek jelennek meg a képernyőn.

A 172 várkisasszony

vonzó cím. Színes, hangulatos volt a riport is a Magyar Pamut leányotthonából. A két riporter közül *Karácsondi* Miklós mutatkozott ügyesebbnek, gyakorlottabbnak. A meglehetősen bonyolult közvetítésben akadt néhány kisebb technikai hiba. Ennél sokkal lényegesebb azonban, hogy a játékos, derűs riport csaknem végig megmaradt a felszín ábrázolásánál és csak halvány nyomokban mutatkozott az a törekvés, hogy a kedves, csacsogó leányhadból egyeseket alaposabban, a mai fiatalságra jellemző egyéni vonásain, sorsán keresztül is bemutassanak.

Salgó László és *Szitányi* László Szavanna-utakon Guineában című riportfilmje érdekes és tanulságos volt. Az

Élő Újságtól

viszont ezen a héten többet vártunk. A neves külföldi vendégek *ömlesztett* bemutatását tapintatlanságnak éreztük. A vendégek, valamennyien kiváló művészek, közéleti személyiségek, ott ültek a szemünk előtt szépen sorban és várták, hogy mikor ér el hozzájuk a riporter. Érdekes volt a János-napi nyomdai filmriport. Hiányoltuk, hogy a 600 éves Debrecenről csak fényképet láttunk és adatokat hallottunk. Hol maradt a film? A Vita a Balatonnal című filmriport jó ötletéből sokszor erőltetett, kínrímekre emlékeztető asszociációk alakultak ki.

Vilcsek Anna

NAPLÓ

Június 27

A román néphadsereg hazánkban tartózkodó művészegyüttese vasárnap este Kaposvárott a Dózsa sportpályán felállított szabadtéri színpadon adott nagysikerű műsort.

⊕

Két kiállítás nyílt vasárnap a szegedi Móra Ferenc Múzeumban. Bemutatták a csehszlovák néphadsereg képzőművészeti studiójának száz festményét és szobrát; a múzeum kupolacsarnokában Vincze András szegedi festőművész tárlata kapott helyet.

*

Az amerikai szenátusban most vizsgálják a televízió kihatását a fiatalkorú bűnözésekre. Rendkívül terhelő vallomást tett a szenátus előtt Ivan Tors televízió rendező, aki kijelentette, hogy két nagy adóállomás — az NBC és a CBS — vezetősége felszólította, hogy műsorait több szexualitással és erőszakkal »fűszerezze«. Ivan Tors a CBS televízióhálózatnál azért is szüntette be működését, mert megkövetelték tőle, hogy minél több erőszakos jelenetet szerepeltessen ifjúsági sorozatában.

♁

A nagyhírű bécsi filharmonikus zenekar hosszabb külföldi hangverseny-körútra indul a jövő év tavaszán Herbert v. Karajan vezetése alatt. A tervek szerint Varsóban, Odesszában, Kijevben, Moszkvában és Leningrádban adnak koncertet.

♔

A Marguerite Long-ról elnevezett nemzetközi zenei verseny első díját Marina Mdivani szovjet zongoraművésznő nyerte meg. A magyar Szabó Csilla nyolcadik lett.

⊙

A Tudományos Ismeretterjesztő Társulat Keletbarátok Köre és a Magyar Helikon Könyvkiadó június 29-én, csütörtökön este 8 órakor a Kossuth Klubban Arab irodalmi estet rendez az Arab Költők Antológiája megjelenése alkalmából. Bevezetőt mond: Dr. Dobrovits Aladár egyetemi tanár. Az arab irodalomról előadást tart: Dr. Germanus Gyula egyetemi tanár.

Barta Éva és Sédy Mária kiállítása

Két iparművésznő munkásságát ismerhetjük meg a *Fényes Adolf*-terem biztos ízléssel rendezett, szép kiállításán. A textiltervező és a kerámikus együttes szereplését indokolja, hogy mindketten főleg a női öltözködés területén dolgoznak, és értek el eredményeket. Érdekes rajzú ruhaanyagokat, batikolt faliképeket hozott el a kiállításra Sédy Mária, Barta Éva pedig az öltözködés fontos tartozékát, újszerű kerámiaékszereket mutat be bő változatokban. Az agyagnak és a máznak ékszerré való alakítása nem újkeletű törekvés, de *Barta* Éva kitűnő érzékkel felismerte, hogy a kerámia lehetőségeiből többet is lehet kicsiholni, mint a szokványos, anyagszerűségében nehézkes, s eddig általában használatos nyaklánc, klipsz, vagy tű. Ő valóban az ékszer fogalmát egyeztette összse a kerámiával, megfinomítva és kifinomítva a formákat, mázaiból pedig úgy rakja össze színeit, hogy a modern értelmű ékszerszerűséget hangsúlyozza. Barta Éva Szőnyi-tanítvány volt, a nagy színlátó mester mellett fejlődött ki színérzéke. Ékszereiben nemcsak díszítő szándékok jutnak kifejezésre, hanem hangulata, érzelmi kicsengése van mindegyik darabjának, s valami sajátos halkszavú költőiség, igényes művészi szellem jellemzi azokat. Barta Éva nagyszerűen bánik anyagával. Tud egyszerű lenni, játékos, de ért ahhoz is, hogyan lehet egy ünnepi öltözéket még ünnepibbé, pompásabbá tenni egy-egy szellemesen komponált nyakék, színeiben jól összehangolt mázaival. Változatosak a formái és rendkívül kulturált ízlésre vallanak. Figurális kísérletei, színes falicsempéi ugyanazt az igényességet, a munkában való elmélyedés komolyságát tükrözik, mint egyéni arculatú, művészi értékű ékszerei.

Sédy Mária ma még talán nem annyira kialakult egyéniség, mint Barta Éva. Technikai felkészültsége, dekoratív látása egyelőre a ruhaanyagok és a függönyök merész színezésű rajzában érvényesül. Különösen sikerültnek találtuk fehér nylonkelméjének, az anyag természetéhez simuló mértani rajzát és növényi elemekből stilizált függönyének eleven ritmusát. Hogy Sédy Mária tud a sík felületen gondolkozni és érzi a sík lehetőségeinek határát, arra jó példa gyárépületet ábrázoló, kék tónusú faliképe. Érzésünk szerint többi falképében még nem sikerült a színeket kellő dekoratív egységbe fognia, kissé hangosak és harsányak ezek a selyem-, vagy vászon batik-képek, s egyelőre nincs bennük annyi tartalom, ami indokolná lakásdíszítési szerepüket.

d. m.

Középiskolai igazgatók tanácskozása

A Marx Károly Közgazdaságtudományi Egyetemen hétfőn országos értekezletre ültek össze a középiskolák igazgatói, hogy megtárgyalják az elmúlt év tapasztalatait és a további feladatokat. A tanácskozáson megjelent *Ilku* Pál művelődésügyi miniszterhelyettes, *Várnai* Ferenc, a KISZ Központi Bizottságának titkára, *Lugossy* Jenő, az MSZMP Központi Bizottsága tudományos és kulturális osztályának képviselője. Dr. *Benczédy* József, a Művelődésügyi Minisztérium középfokú oktatási osztályának vezetője tartott referátumot, amelyben az idei középiskolai évad eredményeiről, a gyakorlati oktatás kérdéseiről beszélt. A gyakorlati oktatás — mondotta — már összesen 57 000 középiskolás diákot érint. A tapasztalatok arra intenek, hogy a jövőben fokozni kell a gyakorlati munkák tervszerűségét.

A dolgozók középiskoláinak esti és levelező tagozatain nyolcvanötezren tanultak az elmúlt tanévben.

A következő tanév fontosabb feladatai között említette a középiskolai reform-tantervek vázlatainak kidolgozását, amelyeket majd az 1962—63-as oktatási év elején vitatnak meg.

Kitűnt a beszámolóból, hogy a dolgozók középiskoláinak hálózatát a jövőben *elsősorban mezőgazdasági vidékeken* fejlesztik.

A referátumot vita követte.

KÖNYVESPOLC

Turóczi-Trostler József: Magyar irodalom — világirodalom I—II.

A két vaskos kötet Turóczi-Trostler professzor gazdag életművének, tanulmányírói munkásságának javát tartalmazza. A tanulmányok végig kalauzolnak az egész európai irodalmon, legalábbis annak legtöbb igen fontos korszakán. Nagy jegyzetapparátus egészíti ki a könyvet, s a második kötethez csatlakozó bibliográfia Turóczi-Trostler József hatalmas irodalomelméleti, kritikai munkásságáról ad átfogó képet. *(Akadémiai Kiadó.)*

A magyar stilisztika útja

Rendkívül hasznos, jelentős munka a Nemzeti Könyvtár sorozatának új kötete, amely a hazai stilisztikai irodalmat gyűjti egybe, s gazdag válogatást ad a magyar stilisztika legfontosabb műveiből. Több mint négyszáz éves a minden valószínűség szerinti első tanulmány, Sylvester Jánosé, aki az Új Testamentum első teljes fordításához függelékként stilisztikai fejtegetéseket is mellékelt. Geleji Katona István Magyar grammatikácska című műve, Verseghy Ferenc, Szvorényi József, Kulcsár Endre és Kulcsár Gyula tanulmányai után a terjedelmes kötet teljes egészében közli Zlinszky Aladárnak ma már hozzáférhetetlen stilisztikai tankönyvét és néhány kisebb művét. A könyvet, amelyet Szathmári István rendezett sajtó alá és látott el a magyar stilisztika történetét tárgyaló alapos bevezetéssel, a stilisztikai alapfogalmak lexikona és értékes bibliográfia gazdagítja, szintén Szathmári István tollából. A bibliográfiában különösen figyelemre méltó, s irodalmaink számára haszonnal forgatható az a rész, amely a magyar írók stílusával foglalkozó cikkek és tanulmányok jegyzékét közli. (Gondolat Kiadó)

Tanulmányok a neveléstudomány köréből, 1960.

Az iskolareform munkálatait támogatja az a vaskos tanulmánykötet, amelyet most jelentetett meg az Akadémiai Kiadó. A könyv felöleli a pedagógiai tudomány számos érdekes és fontos kérdését. A tanulmányok írói a Magyar Tudományos Akadémia e gyűjteményében behatóan foglalkoznak az erkölcsi nevelés tartalmával, az erkölcstan oktatásának jelentőségével a tudatformálásban, a tanterv sok elvi és gyakorlati problémájával, s terjedelmes cikkek ismertetik meg az olvasót a Szovjetunió tanügyi reformtörekvéseivel, valamint néhány más, érdekes külföldi elgondolással. Ez a kötet hasznos segítséget ad mind a gyakorló pedagógusoknak, mind a tudományos színvonalon munkálkodó pedagógiai szakembereknek az iskolaügy továbbfejlesztéséhez. *(Akadémiai Kiadó)*

Bodrogi Tibor: Mesterségek születése

A szerző etnográfus, könyve általános tájékoztatást nyújt az egyetemes néprajz kialakulásáról és célkitűzéseiről, s megismertet azokkal az eszközökkel, amellyekkel a primitív társadalmak népei anyagi kultúrájukat létrehozták. A könyv a Gondolattársorozatban jelent meg. *(Gondolat)*

Mosoly u. 101

A Kulich Gyula téri színpad szombat esti előadásával kezdődött meg igazán a szabadtéri idény, mert a *Mosoly u. 101* az idei első bemutató, amely sorozatos műsort kezd. Írója, Galambos Szilveszter így határozta meg a műsor műfaját: Egy pesti ház 2 részben. Konzervatív kifejezéssel élve vidám zenés-táncos játékot vártunk e szokatlan meghatározás nyomán, ám a Mosoly u. 101 inkább csak szokványos esztrád. A betét-számokat erőltetett és tartalmatlan szöveg kötötte össze. Miben jelent ez a műsor mégis előrelépést? Abban, hogy a tréfák és jelenetek, a magánszámok többsége kedves, közvetlen humorú, mai eset — ha nem is igazán mai témájú. Leginkább *Psota* Irén és *Szathmári* István jelenete tetszett, legkevésbé *Csonka* Endre ízléstelen tartalmú és színvonaltalanul előadott magánszáma. *Latabár* Árpád, *Salamon* Béla, *Bilicsi* Tivadar, *Petress* Zsuzsa, *Vámosi* János, a riporter, dr. *Várady* György közreműködése sok vidám nevetést fakasztott. *Latabár* Kálmán legalább részben felfrissítette műsorát. *Solymossy* Imre több szerepben kitűnően parodizált. A szereplők és a műsor is megérdemelt volna egy találóbb és helyénvalóbb összekötő szöveget.

(z. l.)

Korszerűsítik, tatarozzák a színházakat

Néhány színházban már megkezdődött a nyári szünet, s rövidesen másutt is befejeződik az 1960—61-es színházi évad. Ezzel egyidőben megkezdődött a színházak tatarozása, csinosítása is. Az *Erkel Színház* nézőterét mintegy 30 centiméterrel megemelik, gumiburkolatú padlót készítenek és párnázott székekkel cserélik ki az ülőgarnitúrát. Korszerűsítik a *Fővárosi Operettszínházat* is. Korszerű díszlet- és jelmeztárat, s díszletfestő műhelyt rendeznek be. Augusztusban valószínűleg sor kerül a színésztöltöző, az előcsarnok egyes részei javítására, kifestésére is. A *Nemzeti Színház* épületének tetőszerkezetét csaknem teljesen kicserélik.

Nagyszabású színháztatarozási munkák kezdődtek vidéken is. A *kaposvári Csiky Gergely Színházat* mintegy tízmillió forintos költséggel újítják fel. Az idén mintegy hárommillió forintot költenek a *pécsi színházak* és a szabadtéri színházak tatarozására, építésére. Átépítik *a debreceni Csokonai Színház* színpadát és nézőterét is; 600 helyett 800 személyt befogadó nézőtérrel kezdik meg az 1962—63-as évad előadásait.

A fiatal operaénekesek nemzetközi versenyének ünnepi megnyitója

Június 26-án, hétfőn nyílt meg Szófiában a fiatal operaénekesek nemzetközi versenye. Vasárnap este a szófiai operaházban ünnepi megnyitót rendeztek. A megnyitón *Papazov* művelődésügyi miniszter üdvözölte a szüri tagjait és a nemzetközi verseny részvevőit.

Hétfőn délelőtt a bulgáriai hangversenyteremben megkezdődött 25 ország, köztük Magyarország ifjú operaénekeseinek versenye.

TÁNCZENEKAROK NEMZETKÖZI TALÁLKOZÓJA

Kisstadion, július 7—8—9-én

PRÁGAI RÁDIÓ TÁNCZENEKARA Karel Krautgartner	FRED FROHBERG
	VLASTA PRUCHOVA
	NÉMETH LEHEL
BERLINI RÁDIÓ TÁNCZENEKARA Günther Gollasch	MONICA GRIMM
	JANUSZ GNIATKOWSKY
	SÁROSI KATALIN
SKOWRONSKY JAZZ ZENEKAR (Varsó)	JAN DANEK
	DANUTA RINN
	WIASLAWA ORLEWITZ
MAGYAR RÁDIÓ TÁNCZENEKARA Zsoldos Imre	KORDA GYÖRGY
	KOÓS JÁNOS

Mindhárom napon az összes szereplők felléptével

Jegyek válthatók az Országos Rendező Iroda központi jegypénztáránál (V., Tanács krt. 10.) és a közönségszervezőknél

Sédei Éva festőművész.

Kiállítása szept. 22.-én nyílik a Fényes Adolf teremben, melyen csendéletei, tájképei és arcképei szerepelnek.

Mestere Fányi Géza volt.

Tárlatkalauz.

1942. VIII. 27. 17.50 D. /12/ Petőfi

Sédy Mária
iparművész

M.D4

A Fényes Adolf teremben van kiállítása
— Méltatás. —

(Somos): Mélyvízben.

Magyar Ifjúság 1961. június 24.

Sédy Mária

Textiltervező művész alkotásai a miskolci iparművészeti kiállitáson szerepeltek 1963-ban

Északmagyarország 1963. máj. 10. 6.l.
Iparművészeti kiállitás a Herman Ottó Muzeumban.

MOK

Sédy Mária

V. Orsz. Ipars. kiáll. Műcs. 1965.

M.D.K.

Sédy Mária
ipamúrén

Lakástextiljével lett ismert

Domanovszky György: Bódy Irén
Művészet, 1961. augusztus – 31 l.

M. D. K

SÉDY Mária textilkerveső

Kiállítása a Fenyes Adolf. Teremben

a. m. Barta Éva és Sédy Mária kiállítása

Magyar Nemzet 1961. jún. 25. 4. l.

Gédy Mária

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

ESTI HÍRLAP

1965 MÁJ 6

1021

PORTRÉVÁZLAT

A selyemkendők művésze

1.

A batikolás indonéz eredetű textilfestési mód. A kívánt rajzot melegített viasszal viszik rá az anyagra, aztán a kelmét festékbe mártják, majd a viaszt leolvasztják, s helyén festetlenül marad a kívánt ábra. Mindezt annyiszor ismétlik, ahány színűre a kelmét festeni akarják.

Az indonéz asszonyoknak ez az ősi, művészetté fejlesztett technikai eljárása a század elején terjedt el Európában, s világszerte máig is szinte változatlanul alkalmazzák.

2.

Sédy Mária műszaki rajzoló ugyszólván egyik napról a másikra azzal robbant be a textilfestő szakmába, hogy megreformálta az ősi technikát. Nem végzett sem művészeti gimnáziumot, sem iparművészeti főiskolát — ma mégis a magyar textilfestő művészet legjelentősebb fiatal tehetségei között tartják számon.

1957—58-ban tizenkét pályadíjat nyert azzal, hogy művészi mondanivalóját magas szinten, tudatosan összehangolta a korszerű technikai kivitelezéssel.

Először a klasszikus anyaggal, *nyakkendőselyemmel* dolgozott; artisztikus kendőket, művészi terítőket, selyem faliképeket alkotott. A Fényes Adolf-teremben rendezett, legutóbbi kiállításán az általa megújított eljárással batikolt, valamint kézzel festett függönyeit, modern színvilágú selyem faliképeit dicsérték a szakemberek és a szépért egyre többen lelkesedő laikusok.

3.

— A festő, a grafikus vagy a szobrász javíthat, radírozhat, ha rosszul sikerült egy vonal. A textilfestőnek nincs erre lehetősége, hiszen *alapfeltétel, hogy a kelme állja a mosást*, tehát letörölhetetlen festékkel kell dolgoznunk. Ez adja a szakma különös nehézségét — de szépségét is.

— Ma már egyre szélesebb körben hódít a modern iparművészet; a porcelán fogfájós kiskutyákat művészi kerámiák, a cirádás keretű giccseket artisztikus grafikák vagy jó festmények reprodukciói szorítják ki napról napra több lakásból. Ez a tömeges ízlésfejlődés tette olyan népszerűvé a mi szakmánkat is, hiszen akinek *Gorka-kerámia, Percz-ötvöstárgy, vagy Kondor-grafika* kerül a lakásába, az rövidesen kidobja a giccses falvédőt. Ebben a műfajban *nemzetközi szinten is kitűnően állunk.* A közelmúltban több nyugati országban jártam, s nagyon büszkén jöttem haza: ott még az eredeti, primitív textilfestő technikát alkalmazzák, s dekorációs kelméik átlaga művészi szempontból is a hazai mögött marad. Ezért tudjuk olyan előnyösen exportálni művészi textiliáinkat."

4.

Sédy Mária — akinek a külföldön rendezett reprezentatív magyar iparművészeti kiállításokon látható kelméiről a szaklapok is a legnagyobb elismeréssel írtak — most ismét új eljárásokkal kísérletezik. Demokratikusabb, olcsóbb anyagokkal akarja helyettesíteni a nyakkendőselymet: *raffiából, műanyagból, PVC-csipkéből készít terítőket, művészi lakásdíszítő textíliákat;* azt szeretné, ha minél több otthonból sikerülne kidobatnia az avitt csipkehorgolásokat, a mai emberhez méltatlan, giccses, háziáldásos falvédőket.

(zsugán)

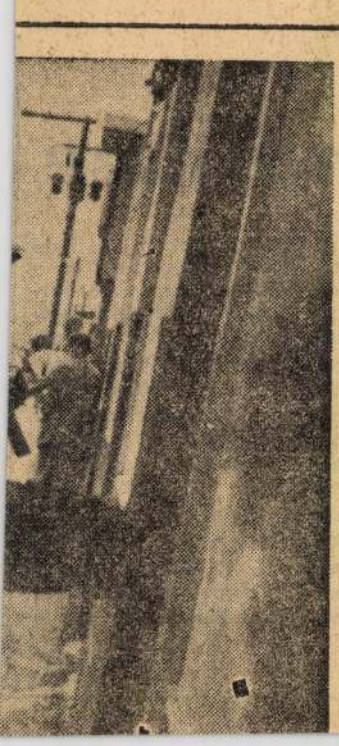

Ára 60 filler

X. évfolyam

1965. május

Esti Hír

POLITIKAI NAPI

Magyar
és kormány
utazott B

A fasizmus feletti győzelem 20. évfordulójának ünnepségeire ma reggel párt- és kormányküldöttség utazott Berlinbe. A delegáció vezetője *Gáspár Sándor*, a Magyar Szocialista Munkáspárt Politikai Bizottságának tagja, az Elnöki Tanács helyettes elnöke; tagjai: *Losonczi Pál* földművelésügyi miniszter, *Puja Frigyes*, az MSZMP Központi Bizottsága külügyi osztályának vezetője és *Kárpáti József*, hazánk berlini nagykövete, aki az NDK fővárosában csatlako-

Koszigin v
szovjet ki
indult B

Moszkva, május 6.

Lapzártakor gyorshírben jelenti a TASZSZ:

Alekszej Koszigin, az

AZ APJÁTÓL...

MDK

Sédy Mária textiltervező

Barta Éva keramikus és Sédy Mária textiltervező iparművészek kiáll. Fényes A. terem, 1961. jun.

Sédy Mária, iparműrész textiltervező B Dk

H fényes Adolf Teremben állított ki Barta Évával együttesen.
függönyök, festett és batikolt falképei, ruhaanyagai nagyon szépek.

Péter Imre: Jegyzetek Kiállításokról 8. l

Bp. 1961. jún. 24.

NÉPSZABADSÁG

Sédy Máriy textiltervező M.D.K.

függönyei a kecskeméti Aranyhomok Szálló bárjában

Domanovszky György: Husz esztendő magyar rajzmüvészete és textilmüvészete

Magyar Nemzet 1965. április 17. 4. l.

Sédy Mária

textiltervező

hurkolt textil faliképpel

szerepelt a Herman Otto Múzeumban rendezett kiállításon.

Molnár László: Modern iparművészeti kiállítás Miskolcon.

BORSODI SZEMLE 1963. 3. sz. 82-89. lap. 89.l.

Sédy Mária MDK

textilmunkáival szerepelt a kiállitáson.

Borbáth Sándor: Modern iparmüvészeti kiállitás a győri müvsarnokban.
Kisalföld. 1962. dec. 18.

Műanyagból mozaik-kockákból készítik alkotásaikat Sédy Mária iparművész és Hermann Imre vegyészmérnök

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296 188-307

ködő
a) el
ködő,
b) e
ködő
2. V
ködő
a) el
b) pi
hangsz
Ezek
tanak

elveken felépülő hangszórókat csekély jelentőséggel. A filmszínházakban leginkább dinamikus hangszórók jönnek számításba, amelyekkel bővebben kívánunk foglalkozni.

a) Elektromágneses elven működő hangszórók:

Az első filmszínházi hangszórók az elektromágneses elv alapján készültek tölcséres vagy kónuszos

ses térben elhely
rajta átfolyó áram
hat, amelynek irá
erővonalakra és a
egyaránt merőleg
mágneses teret 2
elő:

a) egyenáramma
hangszórót gerjes
nak nevezzük:

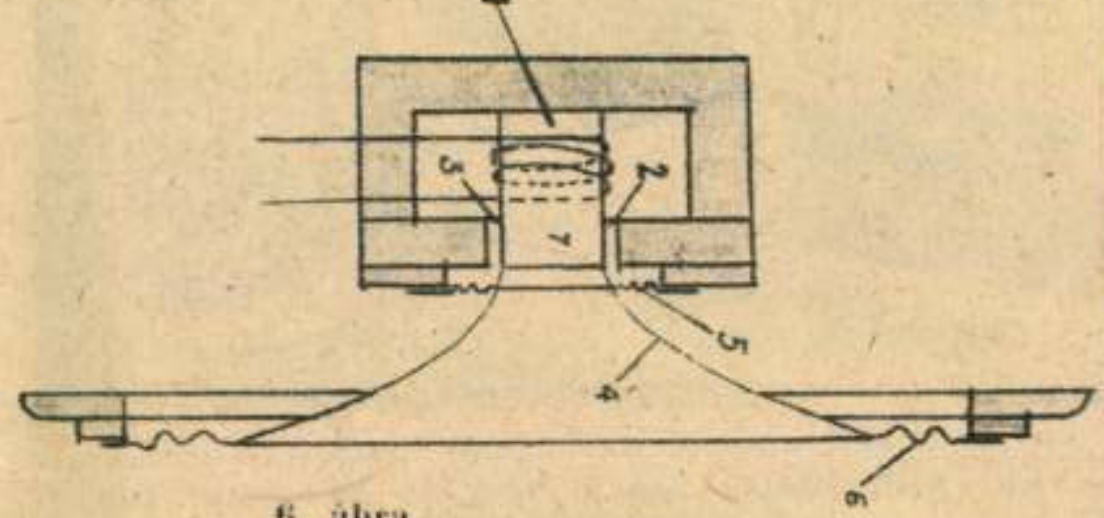

6. ábra

Sédig Mária MNK

modern tárgyu batik faliképekkel

szerepelt a Művészarnok és a városi tanács által a kecskeméti Katona József Múzeumban rendezett kiállításon.

V.Zs.: A szépség és jó ízlés nevében.
Petőfi Népe, 1962. aug. 16.

Sédy Mária MDK

szerepelt a kiállitáson.

batik falképe.

- ffy - : Kézzel szött faliképek, kerámiák, ötvös ékszerek. Az ország legjobb iparmüvészeinek kiállitása a Megyei Müvelödési Házban.

HEVESMEGYEI NÉPUJSÁG. 1964. jun. 25.

MDK.

Sédy Mária

Magyar Nemzet 1965 ápr.17.lap 4.

M.D.K.

Sédy Mária.

Iparmüvésznő kiállitja müveit a Fényes Adolf teremben.

Napló.
Magyar Nemzet.1961.juni.27. 4.old.

MDK

Sédy Mária

Szerepelt a /békéscsabai?/ Művelődésházban bemutatott iparművészeti kiállitáson.

faliszönyegei és textiliái

Ö.F. Hasznos izelitő a korszerü lakáskulturáról.

Békésmegyei Népujság. 1963. jan. 25.

Sédy Mária

szerepelt a miskolci kiállításon.

.H.: Iparművészeti kiállítás a Herman Ottó Múzeumban. Dunántúl, Magyarország 1963. máj. 10.

Sédy Tivadar építész M.D.K.

Az Építőipari Tudományos Egyesületben végzett kiváló munkájáért és az építészetben szerzett érdemeiért Alpári Ignác éremmel kitüntetve. I. fokozat

Napló
Magyar Nemzet 1963. junius 9. 8.l.

Sédy Tivadar, [építész] MDK

Az Alpár-érem I. fokozatát kapta.

– : Kiosztottáta az idei Alpár Ignác-érmeket

6, l.

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1963. jún. 9.

ee. D. K.

SEERAUER Béla építész

Saját helyszíni munkák áttekintője

Farkas Tibor - Polonyi Károly: Beszámoló a délmagyarországi árvízsújtotta területek újjáépítéséről

Magyar Építőművészet 1956. (V.) 24-2. l.

MDK

Seefelder János, festőm.

Balatoni táj. Olf. 50x33. J.l.j.

Árv.Kösl. 1930. 4.rk.sz. 55.szám. 33.1.

MDK

Seefelder János, festőm.

Interieur. Olf. J.1.j.

Árv.Közl. 1931. 3.rk.8z. 66.1.

MDK

Seefelder János

Interieur. Olajf. 70x50./Jelzett./

Árverési Közlöny, 1937. okt. rk. sz. 36.1.

MDK

Seefelder János

Interieur.Olajf. 52x80./Jelzett./
Interieur.Olajf. 53x68./Jelzett./

Árverési Közlöny,1936.2.sz.50.l.

MDK

Seefelder János, festőm.

Interieur. Olf. Jelz.

Árv. Csarn. 1937. okt. 83. sz./Árv. Közl. rk. sz./ 36. l.

MDK

Seefelder János, festöm.

Interieur. Olf. Jelz.

Árv. Közl. 1937. 4.rk.sz. 34.l.

MDK

Seefelder János, festőm.

822. Interieur. Olf. Jelz.

823. Interieur. " "

Árv. Közl. 1936.márc. 76.sz.2.rk.sz. 5o.l.

MNK.

Seefelder János festő

"interieur" /olaj/

Árverési Különy 4.sz. 1939. december .
46.l.

Seefelder János MDK

Interieur, olf.

Mücsarnok 1926 téli kiállitás

MDK

Seefelder János,
festöm.

925. Interieur. Olf. J.l.b.

Árverési Közlöny.1929.ápr. 3.rk.sz. 36.l.

MDK

Seefelder János

Interieur, of.

Arv. Közl. 1929. jun. 4.rk.sz. 30 l.

Seefelder János

Interieur, olaj

" "

Árverési Közlöny, 1936. márc. 2.renk.sz.

50 1.

MDK

Seefelder János

Interiur, of.

Árverési Közl. 1937. 2.rk.sz. 81.sz.

37 l.

MDK

Seefelder János

Interieur, of.

Árv. Közl. 1937. 7.rk.sz. 84.sz. 29 l.

Seefelder Imre

Mücsarnok festő Márton u. 15

~~[illegible]~~ 1926. tél. kiáll. 535

Kondoros VIII. 124

Seefelder János

Árverési Csarnok (aukció) kat.

31. sz. 1926. febr.
32. sz. 1926. ápr.
34. sz. 1926. okt.
36. sz. 1927 febr.
37. sz. 1927. márc.

~~Aranyjbrokát-szövet, Keleti I. 210.~~

1904. VII. 8.

Temesvár Etár.

Lemz. Múzeum jelentése (436/1904.)

/ééé/ Seefehlner Gyula

MDK

vashid-épitész

A bajod államvasutnál szerzett gyártási és tervező gyakorlatot. Az 1894 évi pályázaton A MÁV gépgyár megvásárolt terve az ő nevéhez füződik. A Ferenc-József-hid részletterveinek kidolgozásakor fel is használták.

Az Erzsébet és az ujjÁépitett lánchid lánclemezeinek gyártója és helyszini szerelési vezetője.

63. o.

Irodalmi müködése

64.o.

Dr.Mihailich Győző: A XIX. és XX. századbeli magyar hidépités története. Bp. 1960.

Seefehlner Gyula

A régi Lánchid ujjáépitésénél /1913-15/
a vasszerkezetek gyártási munkáinak vezetője.

53.o.

Dr. Mihailich Győző: A XIX. és XX. századbeli magyar hidépités története. Bp. 1930.

Seefehlner Gyula

MDK

Az Erzsébet-hid aléptményének tervezői és épitői: Gruber Antal és Fischinger /Pöspöki/ Gyula.
A Vasszerkezet gyártását és helyszini szerelését Seefehlner Gyula irányitotta. Gottlieb Ferenc vo t a MÁV hidosztály főnöke, Fleischmann Győző pe ig diósgyőri vasmü vezetője.

45.o.

Dr. Mihailich Győző: A XIX. és XX. század magyar hidépités története. Bp. 1960.

Seelehner Gruß

Seefehlner Gyula

MOK

Az Eskü téri és Fővám téri hidak terveire 1894-ben kiirt nemzetközi pályázaton megvették

Cathry/ a MÁV gépgyár igazgatóságának, Cathry Sz. és Fia bp-i épitési vállalkozóknak és Schikedanz A. müépitésznek Eskü téri hidtervét. A vasszerkezet tervezője Seefehlner Gyula Máv főfelügyelő.

38.o.

Dr. Mihailich Győző: A XII. és XI. századbeli magyar hidépités története. Bp. 1960.
38.o.

SEEFRANZ, Franz, poznanyi avtalos-
segéd

F. S. Tischlergesell, † 19 éves korában, Poznay,
1839 október 17, tüdőbajban. (1839, 785 l)

Preuburger Zeitung
(Genthon)

SEEFRANZ, Franz, pozsonyi asztalossegéd

F.S. Tischlergesell,
† 19 évesen, Pozsony, 1839 okt.17,
tüdőbajban
[1839, 785 l.]

Pr.Z.

Seegard, Johann

Zimmermeister
Györött 1786-ban

Stenggör. 38. l.

30 HÉ

Judit, Judit

31 KE

Ignác, Oszkár

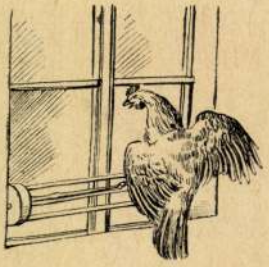

KI KOPOG?

MI KOPOG?

EGY FEKETE HOLLÓ!

DEHOGY AZ!

Gyönyörű színes tollú kis kakas kopog az ablakon, hogy belopja a harmatos reggelt, a napsugarat, mindazt a szép színt és gazdagságot, amit megtalálunk a

Seehard, Johann

Zimmermeister.

Az 1786-ban épült győrivárosi plébánia templomon dolgozott, mely ma már nem létezik.

Stengel 38. l.

bontakoznak ki: *Czakó Elemér-Iványi*

TFŐ

Béla-Gárdonyi Albert: A Kir. Magy. Egyetemi Nyomda története (1577—1927) című számos egykorú képpel díszített műből. Ára kötve 10 P.

T ESZTENDŐ A

VOLT A

GYETEMI NYOMDA

ása óta

b nyomdája évszázados multjának
na is a maradandó értékű magyar
rig magyar hazafias szellemű tan-
yönyörű kiadványai révén a jövőbe
ívelődés fáklyahordozója.

K. D. K.

SEEGARD János asztalos

1786. Győr, ferencesek feloszlatá-
sakor becslő
Győr, újvárosi plibániatemplom-
nál dolgozik

Agghásy. Barokk szobrászat... Dp. 1959
I. 274.

Seegen Bertalan

bécsi akad. szobrász
1724 – 1780 –
készítette a nyitrai
zoborhegyi templom
korusának 18 bas-
reliefjét.

Kemény Lajos
Hefele Menyhértő
1716 – 1794. Pozsony
1915. 13. l.

Seegen Franz Xav.

l.

Wagdej

189. l.

i Dalli Torzeki 10 lírá
ara 1898: V. 22-én (190/982)

t 1901: VIII. 26-án 373 elm. sz. alatt

1476. d) Olaszmester:

Pásztor.

Egész alak, áll és
mintha kérégetne. Batyu
~~[illegible]~~ Kalapos ~~[illegible]~~ vísel, haja és
szűk ujakkal és térdig ér

Fa, magassága
Vétetett Della-Torré
L. 191/98. II. a) N=1

1897: VII. 31-én az

(480 97)

Seegen Franz Xav.

Szobrász

Nyitra

l.

Heklerlung

111. l.

Érk: 1906 JUN. 12

péld. felz. mell.

Bend

A tekintetes budapesti I-III. ker kir. Járásbirósághoz.

Halasztó hatályú

Sommás igénykeresete

Schmidt Jánosné

Seegen, Franz Xavér

[illegible]

XVIII [illegible]

[illegible] kálvária —

[illegible]

l

Hekler M. M. Tört

170 l.

Vertán Endre, ors. képviselő

VII. 275.

M.D. K.

Seegen, Franz Xaver szobrász

A majki kamalduli remeteség egyik mestere.

bécsi szobrász

Magyar műemlékvédelem 1961-1962, Bp. 1966. 201. l.

Seegen, Franz Xav. M.D.K.

Faragványrészlet a majki Nep Szt. Já nos templom ból származó stallumból, 1763, Komárom , gör kel. templom, repr.

Magyar műemlékvédelem 1961-1962, Bp. 1966.

222. l.

Seegen, Franz Xav. szobrász M.D.K.

a stallumok munkáihoz érkezik Majkra Bécsből,
ő a nyitrai stallum-dombormüvek faragója,

224.1.

Magyar müemlékvedelem,1961-1962, Bp. 1966.

Franz Xaver Seegen

képzitette a majki főoltárt, Nepomuki
szt. János és más szentek szobraival, a
stallumok dombormüves faragványait
(ma Komáromban).

Voit Pál: A barokk Magyarországon,
Budapest 1970.

381

Franz Xaver Seegen

a Nyitra melletti Zobor hegység kamat-
dulirem meteség Szent Romuald életéből
vett jelenetekkel díszített stallumfarag-
ványait is ő készítette.

Voit Pál: A barokk Magyarországon,
Budapest, 1970. 1521

381

-l.- K.D.K

SEEGEN, Franz Xaver szobrász
(1724 - 1780) Bécsben

1736-ban állítólag már az akadémián tanult.
Magyarország számára készült munkái:
Apponyiak egyikének (valószínűleg Lázárnak) síremléke
Agyházy: Barokk szobrászat.... Bp. 1959.
I. 274.l.

./.

— Q. — M. D. K.

SEEGEN, Franz Xavér szobrász

Nyitra, Zoborhegyi kamalduli kolostornak stallumdombormüvek Romuald életéből vett jelenetekkel (ma Apátkoloson)

Majk, kamalduli kolostornak fő oltár Nep. Szt. János- és egyéb szobrokkal 900,- forintért

Aggházy: Barokk szobrászat... Bp. 1959.

/. I. 274. l.

 M. D. K.

SEESEN, Franz Xaver szobrász

valószínűen az itteni stallumok is tőle (Majk) ma Komáromban

Pozsony, szignált feszülete a Galériá-ban

Neve alatt közölt ferences domborművek nem azonosak a Zoborhegyiekkel

Agghány: Barokk szobrászat... Bn. 1959.

I. 96. 268. 274. 302. II. 10. 141. 147, 190, 195, 196, 201, 204.

Seegen, Franz Xavér

MDK

A komáromi muzeum feszülete, az előtte térdelő Madonnával. /1766./

264.o.

Dr. RÉVHELYI ELEMÉR/ismertetés/:Aggházy Mária, Magyarországi barokk szobrászat. Bp. 1959. Müv. Ért. 1960. IX. Évf. 3. sz. 262-264.o.

Seegen , Franz Xaver MDK

osztrák szobrász. / valószinüleg jezsuita/

résztvett az Apponyiak siremlékének készitésében /valószinüleg Lázár siremlékénél./

KOZÁK KÁROLY9 Győr-Sopron megye háromszög ~~alaku~~ alaprajzu barokk épitményei.
ARRABONA 2. Győr 1960. 87-98.l. 91.l.

MDK

Seegen, Franz Xavér

magyarországi müködése

Vigilia, 1947. jan.XII.évf. 1.sz. 53. l.-Jajczay János: A magyarországi barokk és Maubertsch- 52-55.l.

Seeger von Dürrenberg

báró

1769

l.

Eperjessy 1929

16-l.

Kunoka IV. 230

MDK

Seeger Miklós, ötvös
/ Nikolaus Seeger/.

Neve a czéhkönyvben az elhalt mesterek sorában a 65-ik.

Mikalik Sándor: Beszterczebányai ötvösök a XV-XIX. sz.-ban. Muz. és Kvt. Ért. 1918. 41-53. l.

Seeger

l.

Eperjessy 1929

6. l.

SEEGRUBER, Michael Röfarugó

1747 Porsay

An 1998 245.

lló épületet 1823-ban emelték
vallomást tesz Barcza prefektus
rint a patika tartás az ő kiváltsá-
évvel tartott fenn patikát Heller
lt, özvegyét Hávránek Ignác vet-
özvegy, és mind fenntartották a
, melyet most Gróff Mihály bír,
ıt szerepelt. Innen 17 éve költö-
tsistye Jánosnak, Bitsistye Gott-

Seehardt

ács

Réntvett az 1786-os becslésben

Csatkai Endre: Az 1786-ban felon-
latott győri, ferencz kolostor és temp-
lom leltára
Arsabuna 1964. 139.C.

SEEHARDT Julius dios

SSz 2001. 386.

Csoma, 1786

M&M DESIGN

BELSŐÉPÍTÉSZET

nplom lehetséges rekonstrukciója volt. A homlokzati architektúra maradványok és ével állítottuk vissza a megmaradt rotun- ázad végén készült bővítés – a mai temp- zky Viktor 1900-ban készült akvarelljéről fedett tetőt.[1] Ezzel a templom visszanyer- *(1. kép)*

feltárt maradványok alapján visszaállítot- jét, ezzel a korai körtemplom a belső tér- ély új deszkamennyezetet kapott. A temp- nk, amely a középkori templomoknál, ha . A nyitott fedélszék révén a templomtér s megoldódott, amely a református temp- yugati oromzati falban ugyanis több kes- lehetőséget biztosított arra, hogy a temp- eti formában állítsuk vissza. A népies, fes- rtottuk, az úgynevezett „kiskarzatot" papi középkori falképek és barokk berendezési tását. Egyedül a rotunda középpontjában y, ennek fedlapjául azonban egy középko- megnyilvánul az a történelmi és vallási fo- ly szépen érvényesül.

dalon álló fa haranglábbal és terméskő ke- *p)* A harangtorony és a kerítés kapubejá-

SEGNANI, Niccolo

Unger – Sàbathier Karolina, 1837

Huszár: Személyi érmek, Bp. 1999
Nr. 136

P. Seel

ćenw.

lásd VI. K.

Glbé 62 l

Jelentem, hogy .....

távolmaradását.

Tudomásul vette:

.....

az osztályfőnök aláírása.

Enged

.....

a műhelyfőnök
al

8. sorsz. Műhelyi min'a

Seel, T.

érenivésű

l.

Fek Bptörök

36. tábla

z helyreállitás költségeinek

havi leszámolása.

	Melléklet	Bevétel	Kiadás
		20 56.48	
	1.		15.-
ezetekért	2.		275.-
	3.		-.42
	4		18.-
etdija			
	5		1500.-
0.	6		18.-
orto	7		-.62
7.	8		21.-
sznek	9		20.-
	10	2000.- 56.48 1500.- 2.26	51.20
rt	11.		6.-

Seel Pál

magyarországi ügyvéd

1610

l.

Korrespondenzblatt

1886-32.1.

I – VIII + 1.-72. M.
1 + I – IV Répes
tabla
Darmstadt
Arnold Bergsträsser
1894

M.D.K.

SEELE, Johann Baptist arcképtervező
szül. 1774 Messkirch, megh. 1814 Stuttgart

gr. Károlyi arcképe szign.

Garas XVIII. n. 252. l

Seelenfreund Salamon

az Orsz. m. izr. közalap
bizottságától 100 k.
Értímisk 1911/12
25. l

Zgodovinski Muzeum TV. 257

Seelenfremd Salamon

U. 1140. 1137

MDK.

Seelenfreund Salamon
ipar művész (Szeged)

egy 200 lapból álló tervezetkollekciót állított össze. Ó zsidó betükből diszítőanyagot.
Melléklet

Novák József: Az ó zsidó betü mint diszítőanyag.

Grafikai Szemle 1914 évf 3 sz 58

Seelenfreund Jedidja

jeruzsálemi ispaninvész

magyarországi származásu

archepe repr.

Múlt és Jövő

1935. szept.-okt.

Seelenfreund Salamon

szegedi ipar mű-
vész U. 1140.

Patai Edith:

Szegedi művészek.

Múlt és Jövő.

1914. jan. 17.

(Archéjjel és Lepekkel)

díszítő festő 1a
Zsidó betűk dekorativ
jelleget egészen eredeti
módon és új területeken
használja fel,
erősen szecessziós ízzel.

yi Fehér-megye.

r élete.

rei.

rica.

elepülése.

.

gi Teleki-kastély.

lgársága.

eti modernizmus.

yai művésztelep.

os a VII. században.

n Lajos.

a XVI. században.

esztergomi főszékesegyházi kincstár.

lmagyarosodása.

ametői.

Seelenfreund

magyar ornági harmazásu
zsidó ipar minvest

Mult és Jövő

1921. jan.-febr.

A cikket lásd
Székely (Schein) Frigyes
csomagjában

Nathaniel Sichel (Berli

Seeger v. Dürrenberg

1769

l. Eperjessy 1928

IX. tabla

631

ellenségeinek száma pedig folytonosan szaporodott. Harmincnegyven éven át majdnem minden számottevő aradi nő és férfi szerepelt az ő irásaiban, ennek révén mindenkit ért valami megbántásféle és mikor Tiszti Lajos megöregedett s félig megvakulva végigsétált az aradi korzón, bizony sokan elforditották a fejüket, megfeledkezve arról, hogy pedig Tiszti Lajos az ő mulattatásukra alakult át annakidején Tüske Tónivá és hogy nagyon jól is mulattak az elmésségein — ha másokat szurkált meg.

Tulajdonképpen ebben benne foglaltatik a vidéki ujságiró tragikuma. Ha megülepedett valahol, akkor lassankint megutálták, mert féltek tőle, ha pedig egyik helyről a másikra vetette bizonytalan sorsa, akkor élete hasonlatos volt a vándor szinészéhez. Mindenütt segitett épiteni, fejleszteni, munkálkodni. Vékony, kopott vállán hordta vármegyék és városok gondját. Lángolt, lobogott és lelkesedett mások jóvoltáért és gyakorta éppen az ellenkezője jutott neki osztályrészeül, mint amit köztiszteletnek neveznek.

Öreg korára ez volt a szegény Tiszti Lajos sorsa is Aradon. Valahol messze a külvárosban lakott, mindenkitől, régi barátai-

Seeger v. Dürrenberg

Kartogr.

1769

l.

Eperjessy 1928

15. l.

16. l.

CENTRO PAPIR CP

HÉBER DÍSZÍTŐMOTIVUMOK

Seelenfreund Salamon érdekes zsidó motívumú grafikájáról már több ízben emlékeztünk meg ezeken a hasábokon. Még a háború előtt bemutattunk egy egész sorozatot Seelenfreund műveiből és ha világ nem borul lángba és nem lobogott volna öt éven keresztül, ma bizonyára a „Bezalel" jeruzsálemi iparművészeti iskola terjesztette volna el Seelenfreund művészetének értékes produktumait az egész világon.

Mert Seelenfrend helye ott volna a Bezalelban, ahová különben rég készül.[1] Héber díszítőmotivumai ma már országszerte ismeretesek nálunk. Tóratakarókat, frigyszekrény-függönyöket, zsinagógaajtókat, héber motívumú templomi tapétákat, serlegeket, tagsági okmányokat, díszokleveleket stb. tervezett a fővárosi és a vidéki hitközségek megbízásából és a héber betűk és pontozatok keleti ritimusai, amelyeket a Mult és Jövő mutatott be először, ma már mindenütt nagy népszerűségnek örvendenek.

Mai számunkban közölt tervezetei között a zsidó motívumú exlibrisek és címlapok érdekes betűrajzolása vonja magára a figyelmet. Az „Exlibris Kramer"-en oldalt levő „Miszifré" (könyveiből) szónak egymás alatt elhelyezett betűi gyönyörű fantasztikus láncolatot adnak. A héber betűknek misztikus alakzatokból való összetételére kitünő alkalmat nyujtottak Seelenfreundnak *Patai* József *„Kabala"* c. könyvéhez tervezett címlapok. Az egyiken fent héber pontozatokból alakított fej-kontúrok láthatók, a jobboldalon „Résith chochma jirath hasem" (A bölcsesség kezdete az istenfélelem), ami a másik címlaptervezeten is ismétlődik, míg lent és baloldalt a „Smá jiszrael" szövege olvasható. Azaz

[1] Lapnyomás közben értesültünk, hogy a Zsidó Szemle gyűjtést indított egy palesztinai Seelenfreund-Otthon létesítésére. A Mult és Jövő szerkesztősége 300 K-val járul hozzá és szívesen közvetítünk további adományokat. (*Szerk.*)

Seelenfreund : Címlaptervezet Patai József „Kabala" című könyvéhez
Seelenfreund : Titelblatt

hogy nem olvasható. Mert ha nem figyelmeztetjük reá a nézőt, észre sem veszi, hogy ezek a kabbalisztikusan ható bizarr díszek tulajdonképen héber betűk. A rajz fantasztikumának megfelel a tompított színek harmóniája, amit sajnos a mai technikai anyaghiány mellett, reprodukálni nem lehet.

Seelenfrend úttörő munkát végez a héber díszítő motívumok ápolásával. A zsidóság hálás lehet neki érte. Hiszen ez is egy darab emancipáció megvalósítása. (S—s.)

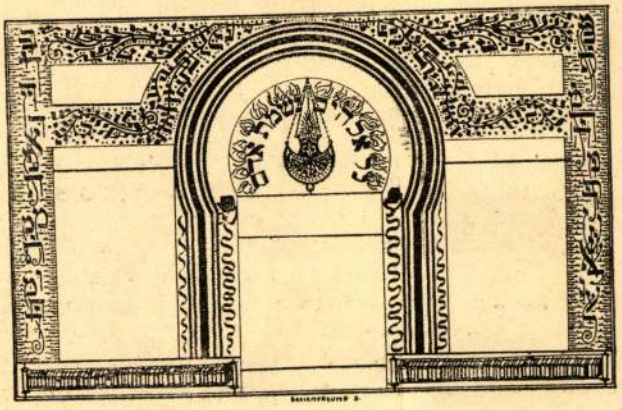

Seelenfreund Salamon : Jahrzeittábla-tervezet. — Jahrzeittafel

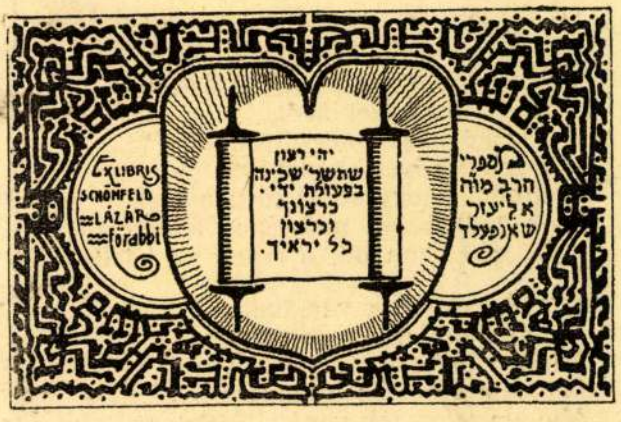

Seelenfreund : Ex-libris

Mult és Jövő
1919. IX. évf. januári szám

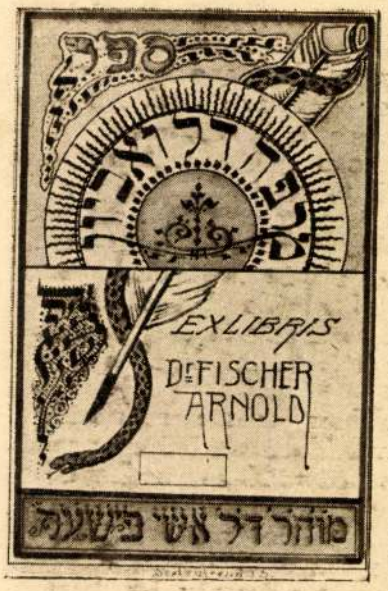

Seelenfreund: Ex-libris

Seelenfreund: Címlaptervezet. — Titelblatt

Seelenfreund: Poale-Cion jelvény

PAP IZSÁK: KIÁLTÁS A SIRBÓL

Dr. Hevesi Simonnak küldöm

Uram, vak némaság nyújtózik erre,
szünetlen bódulatnak ólom árnya
nehéz felhőkkel nyomja homlokom,
lelkemet sötét halál-vizekbe mártja
és őrült káprázat parazsát szórja szememre.

És fekszem, fekszem mozdulatlan,
Fölöttem új idők viharja harsan,
És fekszem, fekszem tétlenül,
Fölöttem millió év repül.
Szívem se ver, kezem se mozdul,
S minden börtön-zár csikordul,
Minden halott életre kél,
Megmozdul minden sír-fedél,
Recsegve ropogva dől le a tegnap,
Minden alanti mennyekig felkap
új, száguldó lendületen, —
csak én maradok, fekszem idelenn.

Uram, tudom, magam gubóztam
lelkem köré ólom-koporsót,
Uram, tudom, nagy-mélyre ástam
a zúgó, forgó élet-orsót,
nehéz kövekkel megsúlyoztam
s tenger vizével elfedettem
a síromat, hogy senki meg ne lelje
s az emlékezést, mely nem feledte
útját, megöltem ott, a rejtett sír felett.

Minden síroknak van tudója,
Minden síroknak van nyitója,
Minden halottnak van, ki várja,
Ha hajnal kél az éjszakára,
Minden tetemnek van, ki keltse,
Nekem nincsen egy se, egy se.

Fölöttem alszik örök vizek méhe
tompa, mozdulatlan, bódulatos álmot,
s világtépő vihar hiába csatázott,
feneketlen mélybe, hiába, nem ér le
és az alvó alszik és a tetem rothad
s minden más sírokból felkelnek a holtak.

Tán van irgalom még rettentő bűnökre,
Tán az öngyilkos sem pusztul el örökre,
Tán, aki akarta, hogy soha ne éljen,
Tán, aki rothadna örökön a mélyben,
Tán, ki megátkozta mindazt, ami élet,
Tán a kárhozott is egyszer még megébred.

Uram, kit imádtak kanaáni ősök,
Ki fiaik elől felhőbe rejtőzött,
nézd, minden kel, ébred, sarjad, kivirágzik,
holtat rejtő szikla élettől felázik. —
csak az én koporsóm nem nyílik, nem dobban.
Minden holtak között én maradok holtan,
élők között élő, aki szinte voltam. —
Riaszd a vihart meg, csapdosd meg a tengert,
űzd az ólom-felhőt, törd a némaságot,
rázz életre engem, — aki hajdan Téged,
kit senki nem ismert, Istenévé váltott.

Seelenfreund: Bélyeg-tervezet

Seelenfreund: Melltű-tervezet

NEMÉNYI BELLA: ÉLETMENTOK

Szeretetben és köztiszteletben álló pap bácsi fejét kezére hajtva sötéten maga elé nézve ült dolgozószobájának asztalánál, hol nagy foliánsok terjesztették széjjel szárnyaikat. A rabbi miatt ugyan teljes nyugalommal be is zárulhattak volna, mert most minden egyébre gondolt, csak éppen arra nem, hogy belőlük bölcsességeket hozzon napfényre. Kedvenc bócherja már egynehányszor bedugta fejét az ajtó nyíláson, de mindannyiszor visszahúzta, anélkül, hogy mesterét zavarni merészelte volna. Már dél jóval elmult, a rebbené maga is aggódva nézett minden pillanatban az ajtóra, melyen csak nem jött a várvavárt. Egypárszor odalopódzott az ajtóhoz, de belépni ő sem mert.

Végül 3 óra felé a bócher nem bírván többé ellentállani a vágynak, belépett. Oda állott mestere elé, egypárszor halkan köhintett is, azonban a rabbi nem emelte fel a fejét. Szimhele ekkor remegő ujjakkal megérintette a rabbinus karját.

— Rebbe — mondá fájdalmasan — rebbe, vajjon mivel érdemeltem meg a mellőztetést, mivel érdemeltem meg, hogy ennyi év után bizalmát megvonja tőlem?

A rebbe ráemelte tekintetét, Tiszta tükrű kék szemei voltak, melyeknek tekintete máskor oly nyugodt és tiszta vala, mint virágillatos tavaszi alkonyon a tó vize, most oly sötéten nézett Szimhelere, hogy az ijedten hátrált és elhalványulva várta mestere ajkáról a szót, ki egy pillanatig még a remegő ifjút nézte, azután ellágyult arccal halkan mondá:

— Fiam, nyugodj meg, nem reád haragszom . . .

— Rebbe — suttogta boldogan Szimhele — ha valamely nehéz kérdés vár megoldásra . . .

A rebbe szomorúan intett. Óh, fiam, ha te e kérdést meg tudnád oldani, de ehhez nem csupán bölcsesség és jó akarat kell . . .

Szimhele sötét szeme nagyot lobbant. — Ha a rebbe már elkezdte, akkor folytatja is . . .

— Ülj le!

A bócher szembe ült a rebbével, egyik sovány kezére támaszkodva.

A rebbe előtt egy ódon tépett könyv feküdt, s most ebben keresgélt, végre fellapozta, átnyujtotta a bóchernak.

— Régi hagyomány, talán nem is helyes, de a járvány rettenetes s meg kell kísérelni mindent.

Szimhele ittas szemekkel olvasta az írást. Mikor befejezte kimondhatatlan boldogság világítá meg sötét, koravénült vonásait.

— Meglesz rebbe.

— Honnan? Van-e még egy élő pár a hitközségemben!

— Van rebbe, száz is!

— De vajjon ki lesz hajlandó megtenni.

— Még ma meglesz, rebbe.

Szimhele újból a könyv után nyúlt és lassan olvasta:

„Súlyos járvány idején egy fiatal párt kell a temetőben megesketni. Ki kell vinni a halottak közé az életet, hogy az élef fénye, melege elűzze a halál irtózatos sötét árnyát".

A pap most odavonta Szimhelet az ablakhoz. Csak pár pillanatig kellett ott állaniok. hogy lássák a legborzasztóbbat. A lieberer 8—10 fekete halotti leplet vitt a karján és úgy járta be a halottas házakat. Az utcán megtépett, sikoltó asszonyok rohantak végig, kinjukban őrjöngve marcangolva öntestüket . . .

Szimhele borzadva állott mestere mellett. Az arca halálsápadt volt, homlokán hideg verejték gyöngyözött.

— Ezt akarta mutatni a rebbe — mondá végre remegő hangon? — Ez többé nem újság. Ma délelőtt meghalt reb Tarfon és a kisebbik leánya a gyönyörűséges Eszter, továbbá . . .

A rabbi lángoló szemekkel vágott szavába

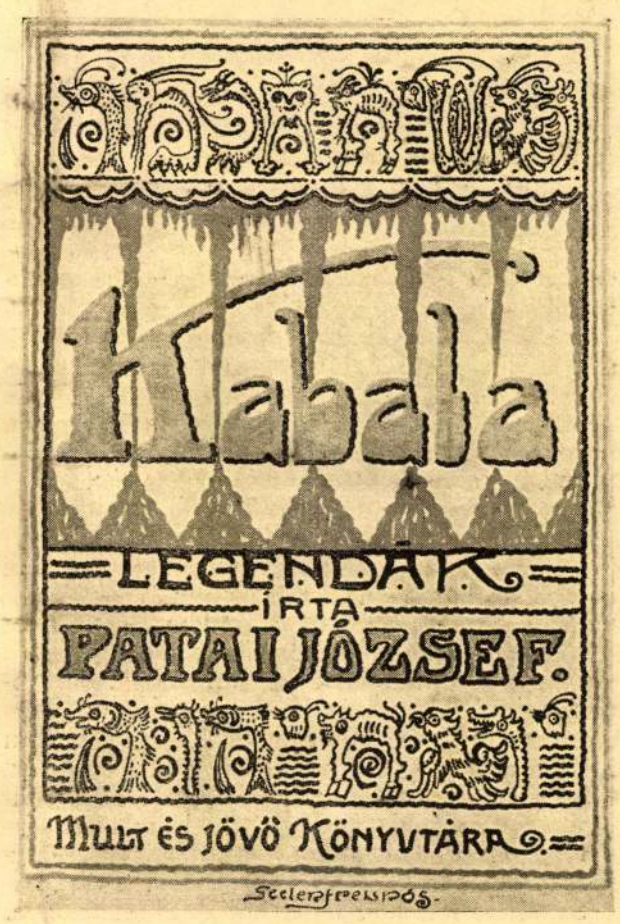

Seelenfreund: Címlaptervezet Patai József „Kabala" című könyvéhez
Seelenfreund: Titelblatt

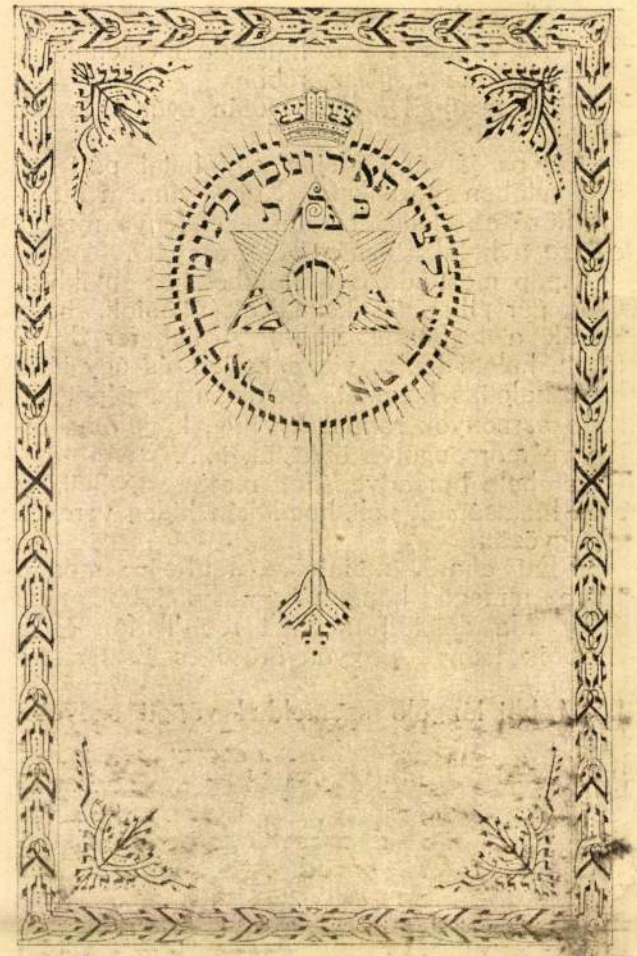

Seele freund : Porocheth Seelenfreund : Tórafüggöny

és zokogva tépte meg fekete selyem drága kaftánját.

— Nem, nem akarom hallani, eleget látok a borzalmakból! Aztán leborult az asztalra és sokáig maradt úgy vergődve fájdalmában.

Mikor felemelte a fejét, fenséges nyugalom ragyogott fehér homlokán.

— Isten akarta így, áldassék az Ő szent neve!

Szimhele az ajtó felé indult és a rabbi egy szóval sem tartotta vissza.

Végigment a hosszú folyosón, mely a rabbi dolgozószobájából a lakásig és onnan a kijáratig vezetett. Amint elhaladt a konyha előtt, Jütte, a rabbi szolgálója éppen libát tépett. Már a szárnyánál tartott. Kínosan rángatta ki az erősen benőtt tollakat és keserves arcfintorgatása élénken mutatta, hogy nem túlságosan van inyére a dolog. Durva kezei véresek voltak, háta széles ívben görbült munkája fölé. Olykor óvatosan szétnézett s ha senkit sem látott közelben, az ujja hegyére köpködött, valószínűleg ezzel akarván lankadt izmait erősíteni.

Szimhele lehajtott fejjel haladt el mellette, de alig ment pár lépést, hirtelen öröm gyúlt fel szemeiben és visszasietett a leányhoz.

— Te, Jütte, szeretnél-e te férjhez menni?

Jütte nehézkesen egyengette vállait, kihúzta a liba merevvé vált, kemény nyakát és csodálkozva nézett a bócherra.

— És ha szeretnék?

— Én akkor tudnék neked egy jó partit. Egy szép balboszné lehetnél...

Jütte szeme parázsosan égni kezdett.

— Most már csak az a kérdés, akarsz-e — sürgette türelmetlenül Szimhele.

— Hogy akarok-e, egy kérdés, hogy akarok-e!

— Mondjuk, hogy a vőlegény nem lenne oly túlságosan fiatal és szép...

— Aj — mondta bölcsen Jütte — ha fiatal és szép volna, akkor miért éppen engem venne el, hisz akkor megkapná Rézele Holländert is, vagy Frümet Grünhutot...

Ez mind igaz volt és Szimhele egy szót sem vesztegetett többet, hanem elsietett.

Ez rendben volt. Gyors iramban tartott reb Anschl lakása felé.

Reb Anschl béke időben nagy, fonott kosárral a hátán járt faluról falura, tanyáról tanyára és déli gyümölcsökkel kereskedett. Az országúton csendesen baktatott. Sohasem sietett. Ha valami alkalmatosság kerülközött, felkéredzkedett, ha nem, úgy is megsegítette az Isten. Mikor a faluba ért, elkiáltotta magát:

„Öt vérbélű narancs egy hatos, aki vesz, annak lesz, aki nem vesz beteg lesz... Inkább vegyenek, minthogy betegek legyenek...!"

Mindezt valami sajátságos éneklő orrhangon muzsikálta és a falusi asszonyok nevetve siettek kifelé a kapuba, hol már egész sereg utcagyerkőc csoportosult körülötte. Nem volt ez abban az időben rossz üzlet. Az irígyei már azt rebesgették, hogy reb Anschl lovat akar venni, annyira felvitte az Isten a dolgát. Reb Anschl azonban ezt a legerélyesebben lecáfolta.

— Minek nekem egy ló? Hát kell nekem egy ló, hogy örökös gondom, bajom legyen vele? Van nekem kettő és legalább nem kell külön etetni, de ami a fő: még egyszer sem ragadt el velem...

Hogy volt, mint volt, nem érdemes kutatni, annyi azonban bizonyos, hogy a háború nem ártott neki és az utóbbi időben, mióta kendőkkel kereskedik, el van terjedve a hír a városban, hogy reb Anschel házat akar venni...

Igaz-e, nem-e, nem tartozik rám.

Mikor Szimhele benyitott éppen a tachrichemjét, vagyis a halotti ruháját nézgette. Passzió, amilyen szép volt. Még békebeli igazi szép siffon vászon.

Szimhelet megpillantva kissé elhalványult.

— Megint meghalt valaki?

Anschel ugyanis most, hogy a liebererek kevésnek bizonyultak a sok halott eltakarítására, a micve kedvéért segített nekik.

— Sőt ellenkezőleg.

Seelenfreund Salomon

— Tehát feltámadt — örvendezett Anschl.

— Azt éppen nem.

— Hát mi történt?

Szimhele egy székre ereszkedtt, megköszörülte a torkát és beszélni kezdett:

— Nézze reb Anschl, az élet oly rövid, a halál oly közel, különösen most, eszembe jutott, miért ne élje le maga 80—90 esztendejét úgy, mint mások örömben. Mit kell itt magának úgy élni, mint egy elátkozottnak, egyedül, elhagyottan! Miért ne nősülne meg maga éppen úgy, mint más istenfélő zsidó? Nem-e parancsolják bölcs törvényeink, s ha parancsolják, akkor biztosan csak jót akarnak. Én most azért jöttem, hogy egy jó partit ajánljak magának . . .

— Most? szörnyedt el reb Anschl.

— Csak most. Ha magát is elviszi a kolera, akkor már későn . . . és ha tudni akarja, nem is jönne éppen üres kézzel . . . Szép, fiatal, egészséges . . . Reb Anschl élénken pillogott és idegesen babrálta szakállát.

— Hm és ki volna az?

— Egy leány, aki örömmel elmenne magához.

— Örömmel — ismételte reb Anschl és a két orcája égni kezdett.

— És ki légyen az?

— A rebbeék Jütteje.

— A szakácsné?

— Az.

Reb Anschl arcán boldog derű fakadozott, de aztán elkomolyodott.

— Fiatal az hozzám.

— A nő sohasem lehet elég fiatal . . . Öltözzön fel szépen, reb Anschel, a szombati ruhájába és jöjjön velem.

Jütte éppen az utolsó véres húsdarabot dobta az áztató dézsába, mikor Szimhele reb Anschellal belépett a kapun. Amint meglátta reb Anschelt ünnepi ruhájában, mit még a nyakára tekert piros zsebkendő egészített ki szombatira, kissé megrázkódott, de aztán arra gondolt, hogy balboszné lesz, úgy mint más leányok, és megnyugodott, mert azzal immár tisztában volt, hogy a neki szánt vőlegény senki más nem lehet, mint reb Anschel.

Szimhele egyenesen a rebbe szobájába vitte,

— Itt a vőlegény, rebbe, és rögtön követendi a menyasszony is.

— Hívjátok be!

Jütte pirulva, de büszkén jött.

A rebbe ekkor előterjesztette a dolgot a fiataloknak. Reb Anschl elhalványult, de azért nyugodtan mondta:

— Ha a szent pap úgy kívánja, szívesen . . .

Jütte remegve, kétségbeesett könyörgéssel nézett vőlegényére, majd riadtan, esdekelve kereste a rebbe pillantását. Szája szögletei vonaglottak. Szimhele látta, hogy mindjárt kitör belőle a tiltakozás, ezért hozzálépett és halkan sugta:

— Ha egy szót szólsz, vége a partinak, és sohasem lesz belőled „balboszten", de ha hallgatsz, még rasekolné is lehetsz idővel . . . Asszonyoknak nem kell sokat beszélni. Ha szólni kell, itt van a vőlegényed . . .

És Jütte nem szólt. Boldogan, megadóan hajtotta le a fejét.

Igaz. Minek kell neki szólni, mikor itt van a vőlegénye?

És a lakodalmat megtartották. Hej, volt ott annyi enni-inni való, hogy nagyon sokáig beszéltek róla. Hogyisne lett volna, mikor mindenki összehordta, amije volt a nemes életmentőknek.

Jütte még öt-tíz év után is boldogan mesélgette:

— Volt nekem egy lakodalmam, akár egy rasekol lányának . . . De ez mind semmi, hanem mink szüntettük meg a betegséget, a járványt, mink, én meg reb Anschl, tartsa meg az Isten! És nagyon büszke volt erre a cselekedetére. Sokkal büszkébb, mint bármely csatát nyert fővezér. Reb Anschl maga soha nem beszélt róla. Tudja Isten miért, talán, mert a férfiak okosabbak . . .

זעעלענפרייד ש.

Seelenfreund : Herzl-Gedenkblatt

Seelenfreund : Herzl-emléklap

HEVESI FERENC: AZ ESZME

Amikor forradalmi láz rázza az emberiség testét, a világ gigászi vajudásának e borzasztóan fenséges korszakán a jelen kietlenségét fájlalva és a jövő fényességét epedő lélekkel várva, a multnak szépségeibe akarok elmerülni, menekülni. Fölütöm a *Bibliát*, sóvárgó lelkem szomjasan issza magába az Igét. Vigaszt találok benne a jelen sivársága fölött, reményt merítek belőle a jövőre. Megtalálom benne Istent és bizton hiszem, hogy eljön a világnak boldog, megváltott, messiási korszaka.

Fölütöm a Bibliát és íme: az ideálok, a vágyak, a törekvések, melyek ma a világ jobbérzésű és emelkedett erkölcsű embereiben élnek, hatnak, munkálkodnak; a világ megváltását, az emberiség megjobbítását, a kultúra és bölcseség növelését célzó eszmék mind, mind benne vannak a mi régi, jó, öreg Bibliánkban, nem unalmas doktrinák, száraz elmélkedések formájában, de élettel teljesen, stílusosan, lendülettel, ütemesen, hogy kiérzik a szavakból a meggyőződés, az erő és az igazság. Olvassátok a Bibliát, lapozzatok benne és meglátjátok, hogy benne van az *Eszme*, a szociális gondolat. A Biblia a zsidóságé és a zsidóság a Bibliáé; a zsidóság a szociális gondolatnak, az Eszménck örök zászlóvivője volt, a zsidóságé a hivatás, az isteni Rendeltetés, hogy a világot megváltsa és megjobbítsa.

Seelenfreund: Ex-libris

A zsidóság a világnak lüktető vére, mely az éltető táplálékot, az Igét, az eszmét széjjelvitte és viszi az emberiség minden erébe. Ezt olvasom egy kis füzetben — címe: *Az Eszme*, írója *Aszlányi Dezső* — és a világtörténet bebizonyította ezt sokszorosan. Az eszme: hit a világban, hit az emberiségben és hit Istenben. Az eszme: hit abban, hogy a világ nem ragad meg örökké az anyagiasság és erkölcstelenség kátyújában, hogy eljön a Világosságnak is egyszer kora; az eszme: hit abban, hogy az emberiség is megembereli végre magát, lerázza magáról a jármot, az anyagnak jármát, a zsarnokság, rabszolgaság, féktelen indulatok, bűnök igáját; az eszme: hit abban, hogy az erős Isten vezérel minket és kisegít a bűnök világából a messiás világába. Az eszme: hit a szociális jólét és emberi boldogság eljövendő országában. A zsidóság a szocializmus népe, a zsidóság tanai azok az ideálok, melyeket elérni a világnak még nem adatott meg, de amelyeket a szociális világnézet diadala közel hoz mihozzánk.

Gyönyörűen, szinte dekoratív szépségű szavakkal írja meg Aszlányi Dezső az ő nagyszerű meggyőződését: „Gondolatok, tettek kemény ütközéseiből egyedül az *Egyistenhit* fénye vihet enyhületbe . . . Izráel vérei ültették szét a földön az egyistenhitet. Előttük nem volt, csak pogányhit. Az ő ajkaikról hangzottak el a kinyilatkoztatások; ők próféták, apostolok, hitsugárzó médiumok és ők az Igéretek jutalmazottai . . . Aki tőlük elzárkózik, az Isten elől zárkózik el; aki őket sérti, az Istent sérti . . . Az istentenszellem a zsidóság lelkén keresztül szétsugárzott a világba; — a katholicizmusban tartó burkot öltött önmagára. A zsidóság a lényeg, a katholicizmus a külső forma, a fegyelem . . . A zsidóság az örök búzatermő birtok, — a katholicizmus az őrlőmalom. *A búza malom nélkül is kalászok anyja, élelem, de a malom új búza nélkül csak álló malom.*"

És mégis, a Biblia népét folyton üldözték. Az egyház ráfeküdt a zsidóságra, elhazudta tőle jogos büszkeségét, a Bibliát magát is. Azt mondta: a krisztusi tan magasztosabb a Mózesénél, pedig Jézus is zsidó volt és a zsidóság eszméiből merítette tanításait. Ez a kereszténység örök igaztalansága szülőjével, a zsidósággal szemben.

Szeretnék a könyvről többet is írni, szeretném kifejteni, hogy mennyire van igaza írójának, szeretném egyes részlettévedéseit kimutatni, szeretném gáncsolni néhol túlzó miszticizmusát és szeretném csodás hitét, nemes igazságszeretetét és őszinte önismeretét méltatni, de többet mond nálam maga a könyv, amelyet érdemes egészében elolvasni.

A világ képe meg fog változni. Egyre nagyobb lépésekkel sietünk a Biblia társadalma felé. Eljött a zsidó Marxnak vallása: a szocializmus. Reméljük, hogy ez a vallás is sietteti a mi vallásunk, a mi tanunk, a mi hitünk diadalát. A zsidóság tanait sokszor elidegenítették, a zsidó eszmékre sokszor hazudták, hogy nem Izráel tulajdonai, lehet, hogy az új társadalom fanatikusai is azt fogják mondani: „ez a mi eszménk, nem a Bibliáé, nem a zsidóságé", de ez a zsidóságot nem csüggeszti, hiszen *eszméi* diadalát várja és nem nemzeti dicsőséget, ami úgyis bekövetkezik, ha a zsidó eszmék diadalra jutnak, mert akkor diadalmaskodik az *Igazság* is.

Vermes Józsefné a napokban Budapesten elhunyt. *Vermes* József, a nasici tanin- és gőzfűrészgyár igazgatója feleségét gyászolja benne.

Debrecenben november 15-én az egész város részvéte mellett temették dr. *Gál* Zoltán ügyvédet. Igazi „kultúrzsidó" volt a szó ideális értelmében. A Csokonai-Körben verseket olvas fel, a társadalomban, mint radikális író, vezérszerepet visz, de egyben hitközségének legvallásosabb tagja, aki az ősi hagyományokhoz hűen ragaszkodik, sőt gyermekeit is ilyen életre nevelte és szoktatta. A magyar kultúrának lelkes bajnoka, de a zsidó eszmékért is ugyanúgy lelkesedett. Krausz Vilmos főrabbi könnyezve búcsúztatta szeretteitől és tisztelőitől. Dr. Gált ideálképen állítva a zsidóság szemei elé a „magyar zsidó férfi mintaképét".

ELJEGYZÉS. *Seelenfreund-Leát*, Seelenfreund Salamonnak az ismert iparművésznek leányát eljegyezte *Mandl Mordechaj* fővárosi tanító és író.

* „A magyar zsidók és a magyar föld." Indokolás és terv, hogy a zsidó ifjúság egy része a földművelésre tereltessék. Írta: Liebermann Manó rabbi. Főbizományos: Kucsera Gyula Budapest, IX., Ferenc-körút 43., III., 17. Ára 2 K. Kapható minden könyvkereskedésben. A mű ismertetésére legközelebb visszatérünk.

* IMIT. Évkönyvek és kiadványok, valamint egyéb könyvek és folyóiratok bold. Simonyi Zoltán tanár hagyatékából eladók. Cím: özv. Simonyi Zsigmondné, Korpona, Hontm.

* Mint más években, úgy ezidén is Kurzveil balatonfüredi festőfényképész bemutatta budapesti (gróf Zichy Jenő-utca 10) műtermében, nagyobb társaságnak portréjeit, amelyeket fénykép útján festett. Képei igazán szépek és a most dominálló 5—1000 koronás árak mellett, oly mérsékelt árúak, hogy a polgári középosztály is juthat jól sikerült portréhoz.

* Hadiözvegy, rituális háztartásban és a gazdaság minden ágában jártas, házvezetőnőnek ajánlkozik. Jó bánásmódon kívül más igénye nincs. Cím: özv. Hirsch Antalné, Bethlen 110.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

F. M. DÉS. Ideiktatjuk levelének néhány sorát:

„Béke van s azért nincs biztonságban az életünk és vagyonunk. De mégis béke van!

Ujjongva tör elő lelkünkből egy idézet: „Aki alszik aludjon, aki él az éljen, a szegény hős pihenjen, szegény nép reméljen."

Egyszer, régen, évekkel ezelőtt volt egy egyetemi hallgató, ma már nincs, Lublin alatt van valahol eltemetve, örökre elnémult a szája, nem tanul többé, nem lát és nem hall nagy művészeket, itt hagyott mindenkit, akiket annyira szeretett, szülőt, testvért, rokont.

Irt egy kis regét, amit nekem adott, elküldöm a Mult és Jövőnek."

Értjük és tiszteljük a fájdalmat, amely most oly sűrűn jelentkezik. A rege, bár nem a Mult és Jövőnek való, igazán szép és szívhez szólóan szomorú, de még szomorúbb a valóság, amely mögötte sajog.

FR. D. ZILAH. A levél érkezte óta nagyot változtak a viszonyok. Majd visszatérünk még a felvetett eszmékre is

H. M. M. L. Hogy illik-e leánynak beteg fiatalembert meglátogatni? Ha szíve diktálja és szülője elkíséri, nem lehet ellene semmi kifogásolni valót találni.

QUI VIVRA VERA. 1. Nem kell kétségbe esni. Most felhős az ég és dermesztő a hideg, de lesz még tavasz és ragyogni fog a nap. 2. A versek mély érzésűek, de mértékünket még nem ütik meg.

DR. L. A. NYIRBÁTOR. Hogy héberül is közöljük a képek címeit, szép és lelkes gondolat, de egyelőre el vagyunk zárva a szűk határok közé és körülvéve ellenségektől. Talán később, a várva várt szebb időben.

ELŐFIZETŐ LEÁNYA. Bihari festő eredeti neve csakugyan az volt.

Dr. báró Herczel Manóné, Latzkó Klára a maga és gyermekei Heddy és Pál nevében mély fájdalommal jelenti, hogy szeretett férje

dr. báró
HERCZEL MANÓ
egyetemi rk. tanár

november hó 28-án, élete 57-ik évében rövid szenvedés után meghalt.

Özv. Popper Mórné Herczel Flóra nővére, özv. Latzkó Károlyné anyósa, Latzkó Andor és neje Köbel Paula, Latzkó Gusztáv és neje Máté Hilda, dr. Schmidl Miklósné Latzkó Irén, dr. Latzkó Vilmos és neje Baumgarten Jolán sógorai és sógornői.

Schwarz Arthur a saját, valamint kis gyermeke Pista és Károly nevében megtört szívvel jelenti, hogy imádott felesége, gyermekeinek önfeláldozó anyja, a legjobb gyermek

SGHWARZ ARTHURNÉ
szül. GYENES MARGIT

nincs többé. Drága, felejthetetlen halottunkat december 5-én d. e. 10 fél órakor az új izraelita temetőből utolsó útjára kísértük.

Gyenes Samu és neje szülők, Gyenes Andor és Marci testvérei, özv. Schwarz Sámuelné anyós, Schwarz Fülöp, Schwarz Izidor és neje, Schwarz Jakab és neje, Schwarz Arnold és neje, Schwarz Irén sógorok és sógornők.

Vermes József a maga, mint gyermekei: Pál, Ödön és Ella, valamint az egész gyászoló család nevében mélyen lesujtva tudatja, hogy forrón szeretett felesége, a legönfeláldozóbb anya, gyermek és testvér

VERMES JÓZSEFNÉ
szül. BÖHM MALVINE

áldásdús, jótékony életének 46., boldog házasságának 23. évében, rövid, súlyos szenvedés után jobblétre szenderült.

Drága halottunkat örök nyugalomra helyeztük a rákoskeresztúri izr. temető halottasházából.

Böhm Adolf mint atya, özv. Ilcsek Emánuelné és Böhm Etelka mint testvérei, Vécsei Miksa és neje, Ernst Ede és neje, Vermes Lajos és neje, Fischbein Károly és neje, Guthardt Zsigmond és neje sógorai és sógornői.

Dr. Jünker Pál a maga és gyermekei Elly és Endre, valamint az egész gyászoló család nevében mélyen lesújtva jelenti, hogy forrón szeretett hűséges hitvesét, a legjobb gyermeket és testvért

Dr. JÜNKER PÁLNÉ
szül. EHRLICH SÁRIT

ifjú életének 27-ik, boldog házasságának 9-ik évében a spanyoljárvány áldozataként elragadta a kérlelhetetlen halál.

Drága halottunkat a Kerepesi-úti izr. temetőbe örök nyugalomra helyeztük.

Ehrlich G. Gusztáv és neje szül. Geiringer Klára szülei, Ehrlich L. Ferenc, dr. Ehrlich Miksa és neje, dr. Ehrlich Mátyás, Ehrlich Sándor és neje, Ehrlich Károly, dr. Jünker Elek és neje, Jünker Géza és neje testvérei, sógorai, sógornői.

Múlt és Jövő
1919. 37. l.

KÖZGAZDASÁG.

A HADITERMÉNY KÖZGYŰLÉSE. A Haditermény R.-T. nov. 28-án tartotta harmadik évi közgyűlését Sándor Pál, a társaság új elnöke vezetése alatt. A kormány Erdélyi Mórt, dr. Pete Mártont, Rasso Illést, Szél Menyhértet, Térfi Bélát, és dr. Varga Jenőt nevezte ki az igazgatóság tagjaivá. Tudomásul vette a közgyűlés az igazgatóság és felügyelőbizottság jelentéseit és jóváhagyta a mérleg- és üzleteredményszámlákat.

Első Kecskeméti Konzervgyár R.-T.
főzelék-, gyümölcs- és húskonzervgyártmányainak magyarországi vezérképviselete:
Beck Jakab, Budapest, VII., Izabella-tér 1.
Telefon: József 21—27.

ARAHYAT 9—16 koronáig; brilliánst, ezüstöt, régiséget legmagasabb áron veszek. Ékszerek nálam olcsón kaphatók.
SCHWARTZ J. ÉKSZERÜZLETE
BUDAPEST, IV., MEHMED SZULTÁN-ÚT 21.

ŐRI JÓZSEF droguista, Budapest, X., Liget-tér 2. Telefon: József 38-19.
Illatszerek, pipere, háztartási és fényképészeti, valamint kötszerek, gummiárúk és betegápolási cikkek

Száj-és-fogápolásra-kitünő-a
Fodormentha-Lysoform

ELKÁN GYULA SZŰCS
SZŐRMENAGYÁRUHÁZA
KÁROLY-KŐRÚT 19.
KÁROLY KIRÁLY-ÚT 19.

TEMPLOMI ARANYHIMZÉSEKET, proches tóraköpenyt stb. készít művészies kivitelben
HERZ EMMA aranyhimző-műterme. Udvari és kamarai szállító. Arany érdemkereszt tulajd. stb. Budapest, IV., Kossuth Lajos-utca 3.

HÖLGYFODRÁSZ
KRÁNITZ Á.
Budapest, IV., Párisi-u. 5.
(Főpostával szemben)
Szalónomban hajmosást, ondolálást, fésülést, hajfestést, manikürt és az összes hajpótlékokat elsőrangú munkaerők végzik szakszerű vezetésem alatt.

TÉLI SPORT.
Hallvölgyi- és svédszánkók, gyermekródlik Teljesen felszerelt lilienfeldi ski Korcsolyák. Jéghockey ütők és labdák nagy választékban.
KERTÉSZ TÓDOR
BUDAPEST, IV., KRIST F-TÉR.

A zsidó orvosok sikere s népszerüsége felkeltette keresztény kollégáik irigységét. Boszorkánysággal vádolták meg őket s sikeres gyógyításaikat gonosz szellemeknek tulajdonították. 1293-ban törvényt hoztak, melyben megtiltották a kereszténveknek, hogy zsidó orvosok által gyógyíttassák magukat. 1306-ban a zsidó orvosokat kiüzték Montpellierből. 1350-ben megengedték ugyan visszatérésüket, de hivatásukban nagy korlátozásoknak lettek alávetve. 1394-ben egy királyi decretum kiüzte az összes zsidókat Montpellierből s azzal teljesen vége szakadt az ottani zsidó hitközségnek.

Telekes Béla:

Dávid király 129. zsoltára.

Óh beh gyakorta nyomorgattak engem!
— Sir föl a panasz Izraelen; —
Óh, beh gyakorta, ifjuságom óta! . . .
De nem bánhattak el velem.

Óh mint szántottak hátamon a szántók
Vassal, mely nagy, mély barázdát hasit!
De igazságos az Ur, szertevágta
A gonoszok istrángjait.

Megszégyenülnek és megsemmisülnek
Mind, mind, akik a Siónt gyülölik,
Olyanok lesznek, mint fü háztetőkön,
Mely gőgösen felütközik.

De elszárad, még mielőtt kitépnék,
Hiába nőtt és mindhiába nő.
Óh arató nem tölti vele markát,
Sem ölét kévekötöző.

Nem mondják neki, akik arra járnak:
„Az Ur növesszen, óvjon kegyesen!
Megáldunk, ime, az Urnak nevében! . . .“
Nem mondja ezt majd senki sem.

KÉZIMUNKA.

Szines és arany selyemszálakból bogozom furcsa kézimunkám s rátok borítom, hogy ne lássalak.

Én embereim: szebbé varázsollak.

Akarom: legyetek szépek. Segitek nektek, megszépítelek. Megálmodlak, elvarázsollak, hazudok nektek és magamnak.

Lelkemből rojtosan, hosszan, dús arany selyemszálakat eregetek s befonom vele szintelen, komor élteteket.

. . . S akarva, nem akarva, mit se kérdve: hozzátok bogozom magamat.

Bán Margit.

KRÓNIKA-ÉS-SZEMLE

ZSIDÓ MŰVÉSZEK KIÁLLITÁSA PALESZTINÁBAN.

— Seelenfreund iparművész levele Jeruzsálemből. —

Régi óhajomnak és kötelességemnek teszek eleget, amikor a Mult és Jövőnek irok. Hosszú hallgatásomnak az volt az oka, hogy tájékozódni akartam, mindent látni és tudni és csak azután irni. Igaz, hogy nem vagyok sem iró, sem riporter, de még a magam szakmájában sem voltam eléggé tájékozott, amikor ide kijöttem.

Van-e munkám? Van. Ha száz évig és száz kézzel dolgoznék, akkor is volna mindig munkám, — d e n e m r e n d e l é s r e. Ugyan, kinek is adjak el valamit! A koplaló chalucoknak? . . . Hogy mit csinálok? Tűrni tanulok és arra tanítom az embereket, necsak

Gur-Arje (Jeruzsálem): Jemeni fiu (palesztinai kőből faragva). A jeruzsálemi Zsidó Művészegyesület tavaszi kiállitásából.

Strauss Adolf professzor
Seelenfreund Salamon jeruzsálemi műtermében.

olyat termeljenek, amit a külföldön el lehet adni, hanem olyat, amit itthon is megvesznek. Szerkesztő úrban bizonyára felmerül a kérdés: nem bántam-e meg, hogy kijöttem? Nem bántam meg minden küzdés és nyomorúság ellenére sem. Inkább vagyok itt munkanélküli munkás, mint másutt multimilliomos. Irjak még valamiről? Irjam meg, milyenek a gazdasági viszonyok, a jövő kilátások, milyen szemmel látjuk mi, kivándoroltak otthoni, góluszban élő testvéreinket? Ha erre szerkesztő uram kis fiacskájának kellene felelnem, hát egy mesét mondanék el . . .

Volt egyszer egy ország, ahol mindig háborúskodtak. Ellenség égette, pusztította, rombolta a házait, palotáit, lakóit rabságba hajtották. És amikor a sok ellenség látta, hogy ez az ország úgysem lehet az övé, minden várost lerombolt, minden falut felperzselt, csak egyetlen egy kis falunak kegyelmezett. Ebben a kis faluban nem maradt más életben, csak egy meztelen, éhes, síró-rívó kis csecsemő. A többiek mind elmenekültek, csak a gyönge kis emberpalánta maradt ott. És a többiek, amikor biztonságban voltak, azt mondták: Adnék ennek a koplaló kis gyereknek enni és innivalót, de úgyis elveszik tőle. És nem adtak néki. Aztán azt mondták: Felöltöztetném, de úgyis leszedik róla a ruhát. És továbbra is rongyos maradt. Mikor a gyermek tovább nőtt, fejlődött és látták, így szóltak: Milyen szép sudár növésű gyerek! . . . Bátor, nyilt homlok, tiszta szemek, dacos száj . . . gyönyörű . . . Fel is nevelném, de más elfoglaltságom van . . . Aztán ki tudja: megbetegedhetik, elviszi valami gyerekbetegség és én hiába vesződtem vele . . . Ez a rongyos, éhes, de szép, dacoslelkű gyermek, — kis fiam — Palesztina . . . Koplal, küzd, dolgozik, de segítség nélkül, a jómódban élő testvérek nem hajlandók kockáztatni, hátha ismét elpusztítja egy — gyermekbetegség . . .

Van itt munkakedv, munkaalkalom. Földje áldott és termékeny. De a világ zsidó hadimilliomosai félnek ide kihozni a milliókat, mert az itt csekély 4000 fontra zsugorodik össze. És inkább tovább vannak a kétezeréves góluszban. Nem baj! Azért ebből a „csecsemő"-ből még férfi lesz.

Végül, hogy magamról is írjak: itt küldöm a Hivatalos Kereskedelmi Közlönyt és a Haarezet, amely velem foglalkozik. Itt küldöm egy szépirodalmi hetilap címfejét, amelyet kézzel faragtam egy horgonylapra fémdarabokból. Nagyon hálásak lennénk, ha a Mult és Jövő régi zsidó tárgyú kliséket küldene nekünk.

Az országos iparkiállítás most rendezte kiállítását a Migdal Dávid melletti citadella helyiségeiben, ahol arab szövőmunkák, a „Marvadia" zsidó szőnyegszövőgyár tárgyai és Popovics, magyarországi zsidó butorfonó munkái kerültek kiállításra.

A Zsidó Művészegyesület is rendezett kiállítást, ahol körülbelül husz művész állította ki tárgyait. A megnyitáson jelen volt Sir Herbert Sámuel és neje, akik több tárgyat megvásároltak. Mellékelten küldök a Mult és Jövő részére néhány fényképfelvételt a kiállított tárgyakról.

Átvonulás a Vörös-tengeren. (Ben Dávid tanár, festőművész képe után.)

Palesztinai kőből faragott jemeni fiú. (Guz Arje iparművész tanár munkája.)

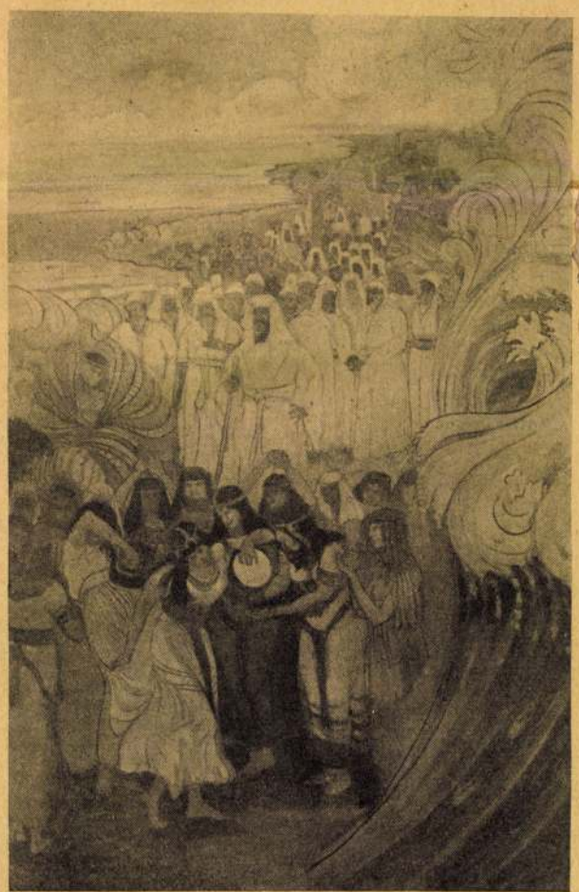

Ben Dávid (Jeruzsálem): Átkelés a Vörös tengeren.
A palesztinai Zsidó Művészegyesület tavaszi kiállításából.

Mult és Jövő
1922. május

Mirjám? A nemes lovag, aki nyájasan udvarolt neked. Most ordít a vérszomjasokkal.

MIRJÁM: Fájdalmában. Tövises volt Hebron rózsája.

HÓHÉR *(az ajtónál megáll, pallosára támaszkodik):* Rabbi! Te egyszer visszaadtad az életemet, sőt a nyomortól is megmentettél. Engem, aki abból él, hogy életet veszt és nyomorba dönt. Meneküljetek innen, míg nem késő. A fiam vezetni fog benneteket. Az éj megoltalmaz azoktól, akik úgysem látnak az eszük sötétjétől.

DÁVID: Köszönöm a segítségedet, Johann. Még nem adtuk fel a reményt. A tanács oltalmazni fog bennünket.

HÓHÉR: Vigyázzatok! Én ismerem a csőcselék dühét. A gyilkosság a csemegéjük. Most alkalmat szimatolnak s úgy látom, rátok vijjognak.

DÁVID: E város története nemes és tiszta.

HÓHÉR: Az nem az igazi. A történelmet mi csináljuk: a gyilkosok! Meneküljetek!

DÁVID: Köszönöm, Johann. Ha szükségünk lesz rá, számítok a segítségedre *(hóhér el).*

LÉVI: A halál embere szembeszáll a halál angyalával.

VÁNDOR *(lassan kitáruló ajtón csendesen belép. Prófétai jelenség. Meglepetve szemlélik):* Ez a némaság az örök béke, amellyel egymást üdvözölni szoktuk s ez a mozdulatlanság számotokra az ismétlődő pillanat, amely már megint tarthatatlan. Indulnotok kell.

DÁVID: Hová... hová?

VÁNDOR: Tovább, mindig tovább.

DÁVID: Ha volna ősöm, akinek az emléke irányt sugallana, valami írás, valami jel, amelyhez nem kell töprengő gondolkozás és nem kell öntudat, hogy tudnám a családjainkat vezetni valamerre, ahol az élet újra kezdődik s őseink megbolygatott álmait folytatni tudnánk.

VÁNDOR: Az ősi multból rátok ragyog a családfának isteni törzse, mely töretlenül izzik felétek; soha nem alvó tüze égesse a lankadó büszkeséget s a roskadó gerincet magasztosítsa keletnek.

DÁVID: Igen. Hazátlanságunkban keletnek tisztelgünk, de csak a sóhajunk ér oda. Pihenj meg nálunk, ismeretlen testvér.

VÁNDOR: Nem azért jöttem, rabbi; aki most jönni fog, ahhoz lesz mondanivalóm.

DÁVID: Ki vagy te, testvér?

VÁNDOR: A véred vagyok, az ősök futó árnyéka.

LOVAG *(maga előtt tolja Jákobot):* Na, ne félj! Elhoztam Jákobot, hogy búcsúzzon el tőletek. Ő a mi testvérünk lett, felvette a keresztény hitet *(gúnyosan körülnéz, majd megakad a szeme a Vándoron s meghökkenve néz vele farkasszemet).*

DÁVID: Igaz ez, fiam, Jákob?

JÁKOB *(sápadt, remeg az az izgalomtól, de azért dacosan elszánt):* Igaz. Nem bírtam már elviselni a gúnyt és megaláztatást, a sárga foltot, amely a ruhámon át a testemet rágta. Őrjítő az örök éjszaka és nincsen hajnalhasadás.

LÉVI: De ahhoz gyáva vagy, hogy meglásd torz lelkedet a saját cselekedetedben s elbújsz a hangod mögé, hogy önvilágod sötétben maradjon, mint az árnyék, mely fényétől menekül.

DÁVID *(megtörten):* Miért jöttél ide?

JÁKOB *(lehajtja fejét):* Atyám, szeretném ha megáldanál.

(Dávid irtózatosan küzd magával, majd kitör belőle a halotti ima. Többiek kísérik.)

JÁKOB: Istenem, élve temetnek *(megrendülten távozik).*

LÉVI: Aljas, aki a gyűlöletet felelőtlenül a gyerekeibe oltja. Ne adja Isten, hogy legyenek neki!

LOVAG *(nekiugrik):* Szemtelen zsidó kölyök. Majd elnémítlak! *(Kardjához kap.)*

VÁNDOR: Állj, lovag! Ne merj hozzányúlni!

LOVAG *(zavarba jön):* Ki vagy, te jött-ment?

VÁNDOR: Nem tesz jót lovagi önérzetednek, ha megmondom.

LOVAG: Vakmerő zsidó. A pokolra küldelek!

VÁNDOR: Ne fáradj a kardoddal, lovag. *(Okmányt vesz elő.)* Én a pápa bizalmából utazok. Menlevelet adott, mert megmondtam őszentségének, hogy egy lovag ölte meg és rabolta ki a követét a regensburgi országúton. Ne remegj, lovag! Csatlósaiddal őrködni fogsz a regensburgi országúton, hogy a menekülő zsidóknak ne essék bántódásuk. Nyugodtabb lesz nekünk ez az út a te védelmed alatt, mit az a másik, amely a császári bírósághoz vezet.

LOVAG: Jól van, megyek. De te mivel biztosítasz arról, hogy hallgatni fogtok?

VÁNDOR: Az életünkért hallgatunk, a halálunk azonban beszélni fog.

LOVAG: Nyugodt lehetsz. Üzleti dologban mindig ti vagytok a nyertesek. Az élet pedig értékes portéka és számotokra a legnagyobb nyereség *(el).*

(Lévi és Mirjám lepedőket, kosarakat hoznak és batyukat készítenek.)

DÁVID: Mit csináltok?

MIRJÁM: Készülünk. Nem várhatjuk meg, míg a gyülevész tömeg reánk tör.

DÁVID: Legalább várjátok meg a polgármestert. A szégyen visszatart, mit miattuk érzek.

VÁNDOR: Én már elvégeztem itt. Ti sem fogtok maradni. Élni... élni kell, mert az elmulás nem sorsotok. Menjetek tovább... mindig csak tovább... *(el).*

LÉVI: Ki volt ő, atyám? Ismerősnek tűnik.

MIRJÁM: Jaj, nem tudom, miért reszketek.

DÁVID *(az ajtóhoz siet, kitárja, de az ajtó becsapódik. Dávid a székhez támolyog):* Ő volt. A próféta. Elijáhu...

POLGÁRMESTER *(jön sietve, látja az elkészült batyukat):* Hát elmentek, Dávid?

DÁVID: Igen, elmegyünk, hogy valahol újra megtaláljuk, amit itthagyunk. Hogy keressük a célt, mely lényegünket adja és vándorolni kényszerít. Elmegyünk innen nemes barátom és el fogunk menni mindenhonnan, ahol a föld urai az eget akarják megrabolni s évezredek szellemét szeretnék megsemmisíteni, mely hitünkben kiteljesedett. Mennünk kell, hogy ne legyünk útban, mikor a kínok és butaságok erjedt mocsarából újból és újból forradalmak buggyannak ki, hogy lázas korokból fáradtan józanodva ismét útnak induljanak gyermekkorok napfényes álmai, a felszabadult emberiség felé... Áldjon meg az ég jóságodért, nemes barátom.

POLGÁRMESTER: Nincs érdemem, Dávid, csak rájöttem, hogy az igazságot ott kell keresni, ahol a fájdalom van s ehhez egy tanu is elég: a bánat. *(Megöleli Dávidot. Emberek elvonulnak, miközben a polgármestert üdvözlik. Végül Dávidra is batyut adnak a gyermekei és sírva távoznak. Közben a hóhér belép, meghajol a polgármester előtt és félreáll. Kívül felhangzik Dávid éneke, többiek kísérik.)*

POLGÁRMESTER: Hallod, Johann? A búcsúzó Dávid énekel. Dávid király énekel és vele Izrael. Itthagyták ezt a házat s egy másikat keresnek s azt fogják találni, ami e nagy ürességben ittmaradt: kettőnket. Ez a zsidók sorsa. Mindenütt akad a számukra egy barát és egy — hóhér.

SEELENFREUND SALAMON ILLUSZTRÁLT HAGGADÁJA

Seelenfreund-Jedidja Salamon, aki közel négy évtized óta dolgozik a hagyományos zsidó stílus felújításán, két évvel ezelőtt nemes, szép feladatra vállalkozott. Legrégibb népkönyveink egyikét, a peszachesti Haggadát illusztrálta meg, egészen eredeti felfogásban. Több mint 30 színes műlap illusztrálja a peszachesti könyvet, amelyeknek mindegyike a zsidó mult és zsidó sors egy-egy jellegzetes fejezetét tükrözteti. Érezzük az egyiptomi, babylóniai, a bibliai idők levegőjét a képekből. Formai és taralmi erejük az ős-új stílus, amelynek kikutatásában és kialakításában Seelenfreund Salamonnak úttörő érdemei vannak. A héber írás természetes fejlődésének alapján látjuk kiemelkeddni nála a vonalak artisztikumát, a mózesi törvények és a zsidó hagyományok határozottságával és erejével. E stílus alakiságán és szellemiségén plasztikusan mutatkozik, hogy az írás népe vagyunk; „am haszefer". Eltérően a régi Haggada-illusztrációktól, a képíró ezúttal nem élt a korabeli formaművészet kifejezéseivel, hanem miután megismerte és magába azonosította a zsidó mult kifejező energiáit, tárgyi szemlélet alapján, de egyénien juttatta kifejezésre a Haggada tartalmát és szellemét.

Különös figyelmet érdemelnek az új Haggada „Chad gadjo"-tablói és az „Echad mi jodea" dalok illusztrációi. Tizenhárom színes lapot szánt a művész e két népszerű találós dalnak. Chad gadjót úgy érzékeltetik a képek, mint a zsidó történelem igazságszolgáltatásának szimbólumát. Az „Echad mi jodea" illusztrációi viszont a zsidó lelkiség művészi tükre; tizenhárom motívum, amivel a templomokat, kultúrházakat lehetne díszíteni.

A Haggada elé Szabó Imre írt bevezetőt. Ismerteti benne a Haggada történeti gyökereit, a bibliai és későbbi írásos emlékek és hagyományok peszachi vonatkozásait, a széderi szokások különbözőségeit, a széder elrendezését és levezetését, a szövegek históriáját és szimbolumainak magyarázatait. Történeti megvilágításban találjuk meg itt a széderest különböző szokásait és egy érdekes összefoglaló részt a régi Haggadák illusztrációiról. A bevezető gondos román fordítása dr Kasztner Rezső munkája. A könyv nívós előállítását a Braun Litográfia grafikai műintézete végezte. Hálásan kell megemlékeznünk Vadász Jenő gyárosról, akinek nemes támogatása tette főleg lehetővé a Haggada méltó kiállítását.

A Seelenfreund Haggada kétségtelenül jelentős nyeresége a zsidó népi irodalomnak és a belőle kisarjadt zsidó művészetnek.

Jámbor Ferenc

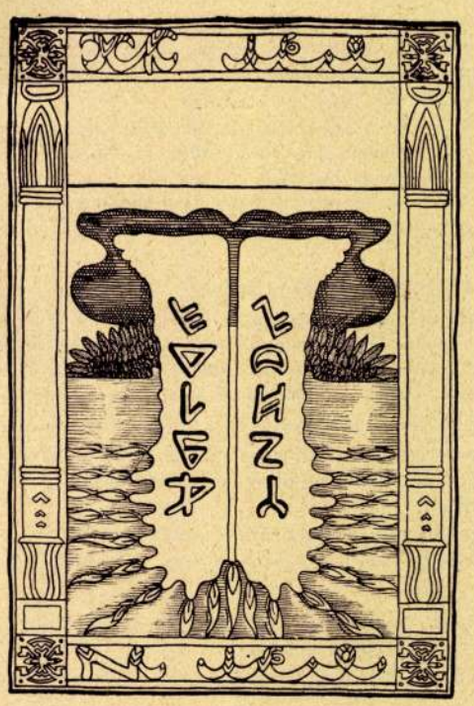

Múlt és Jövő 1938. évf.

Seel, Paul ötvös Nr. 223

Der Sohn PETER SEELS (1660-1695) war ein Salzburger Münzpräger und Graveur. Außer den Münzen weltlicher Herrscher prägte er auch die Münzen des Erzbistums Salzburg bzw. des Bistums Olmütz. Er modellierte auch verschiedene Erinnerungs- und Porträtmedaillen; seine Erinnerungsmedaillen an historische Ereignisse waren geschätzt.

Schätze 1991

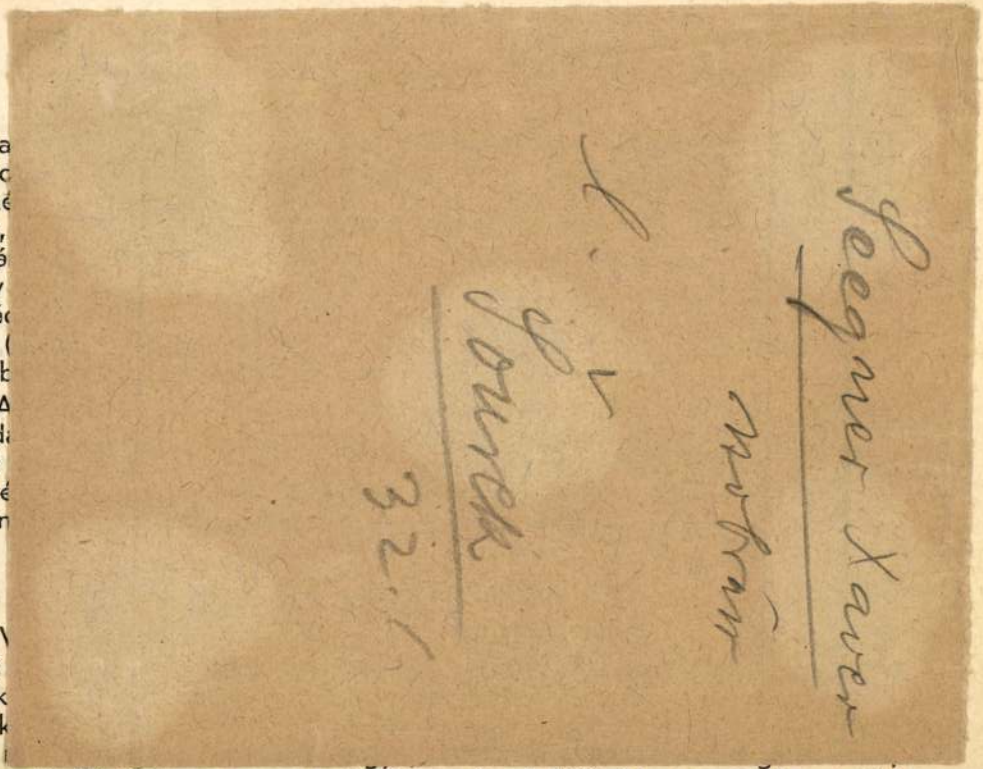

nonia
ezred
nyéké
meg,
vulká
hegy
Guláe
tető (
utóbb

A
minda
mert
letöré
ritkán

V
nevű
vidék
észak
220
élesen kiváló 291 m. magasságú Sáp, melynek fölépítése ugyanolyan, mint

pompás fenyő-, tölgy- és bükkerdőivel s az alpesi flóravidékhez tartozó növényeivel, kedvessé teszi az erre csatangoló vándor utját.

2. A Fertőmelléki dombsor a Rákos és Oka községek között, a Fertő nyugati partvonalával párhuzamosan haladó domblánc, melynek legnagyobb emelkedése a Házhegy (283 m.) sem éri el a 300 méter magasságot. A vidéket ujharmadkorbeli korallmész bányái teszik nevezetessé. Közülök már a rómaiak korában is müvelt Felsőrákos és Szentmargitabánya messze földön híresek. E bányákat nemcsak épitkezésre kiválóan alkalmas kövei, hanem a belőlük nagy számban kifejthető halkövületei tették ismertté.

3. A Rozália-hegység Sopron-megye s hazánk régi határhegysége. Bécs-Ujhely közelében, Lajta-Szentmiklósnál kezdődik és a Schwarzbach forrásvidékénél ér véget. Hossza m. e. 15 kilométer. Dél felé folyton emelkedő, többnyire ősfenyvessel borított gerinchegyei a 746 méteres Rozáliában érik el a legnagyobb magasságukat. Festői tájrészletekben gazdag, bekalandozásra érdemes vidék. Geologiai szerkezete megegyezik a Lajtahegységével. A hegységnek a régi határtól befelé terjedő része érdekesen hepehupás, gyümölcsös és szántóföltos térséggé, az úgynevezett Buckelige Welt-té alakult át, melyen még 700 méter magasságban is találni szántóföldeket. Ismertebb csúcsai: a Gespitzte-riegel (587 m.), Kloster-riegel (460 m.), Bihr-Kógel (616 m.), Krie-riegel (684 m.-, Auerberg (720 m.), Fraknói-bérc (532 m.), Az Osterr. Touristen-Club a hegységet minden irányban átszelő, kiválóan gondozott és jelzett útakkal látta el, úgy hogy annak minden szép pontját kényelmesen lehet bekalandozni.

Tisztelettel meghívjuk

Önt és kedves ismerőseit a

Kulturális Örökség Napjai
alkalmából rendezett

Jelek-tervek-képek

Sedlmayr János és S. Beck Zsuzsa
Ybl-díjas építészek munkássága

című kiállítás megnyitójára

2005. szeptember 15-én 16 órára

az Örökség Galériába
(Budapest I., Táncsics Mihály u. 1.)

Megnyitja:
Dávid Ferenc művészettörténész

A kiállítás megtekinthető:
2005. december 11-ig naponta 9-17 óráig

SEELENFREUND SALAMON

1. Illusztráció pergamenbe fesett ve Jeremiás siralmáról

2. Részlet a szegedi zsinagóga belsejéből

fotók

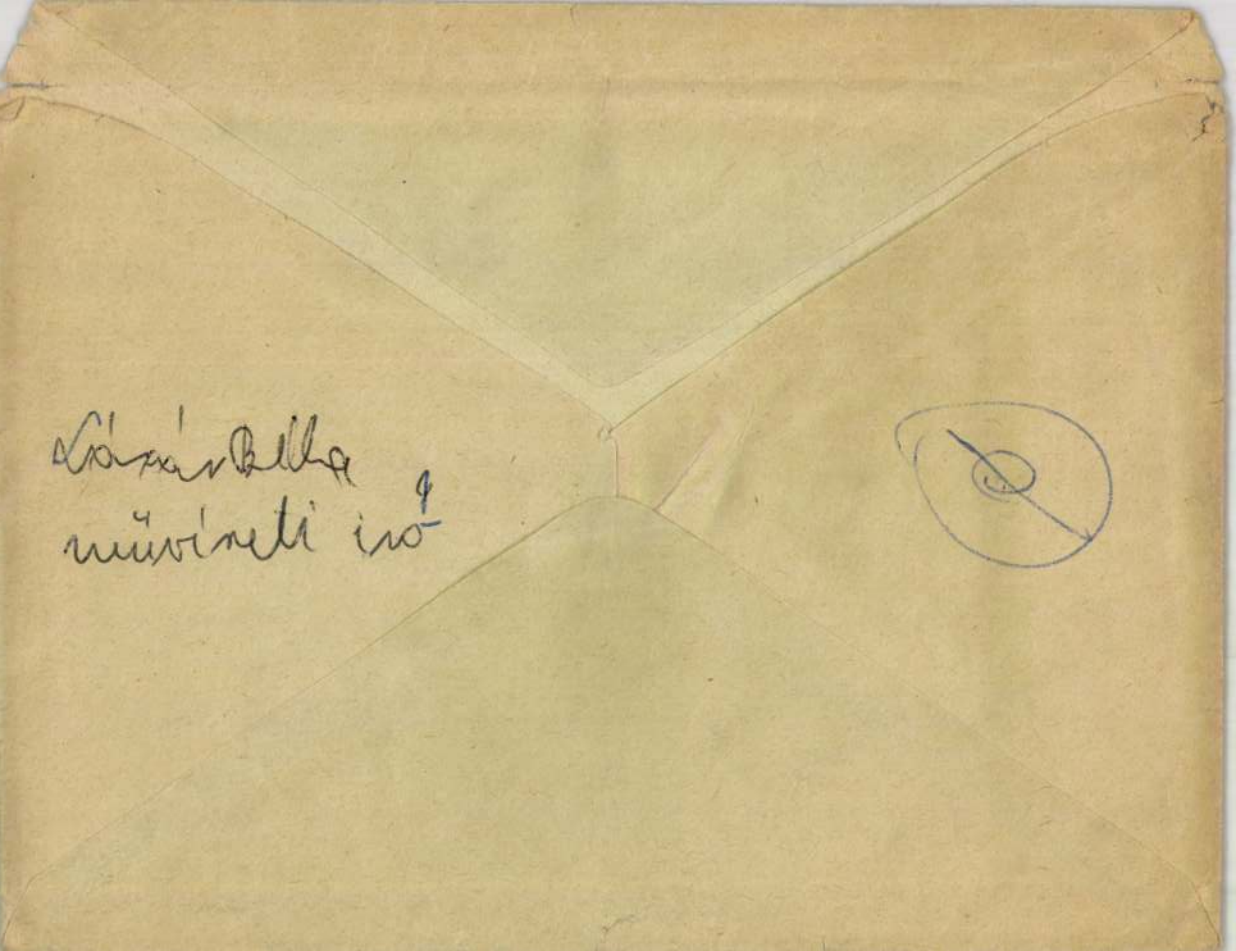

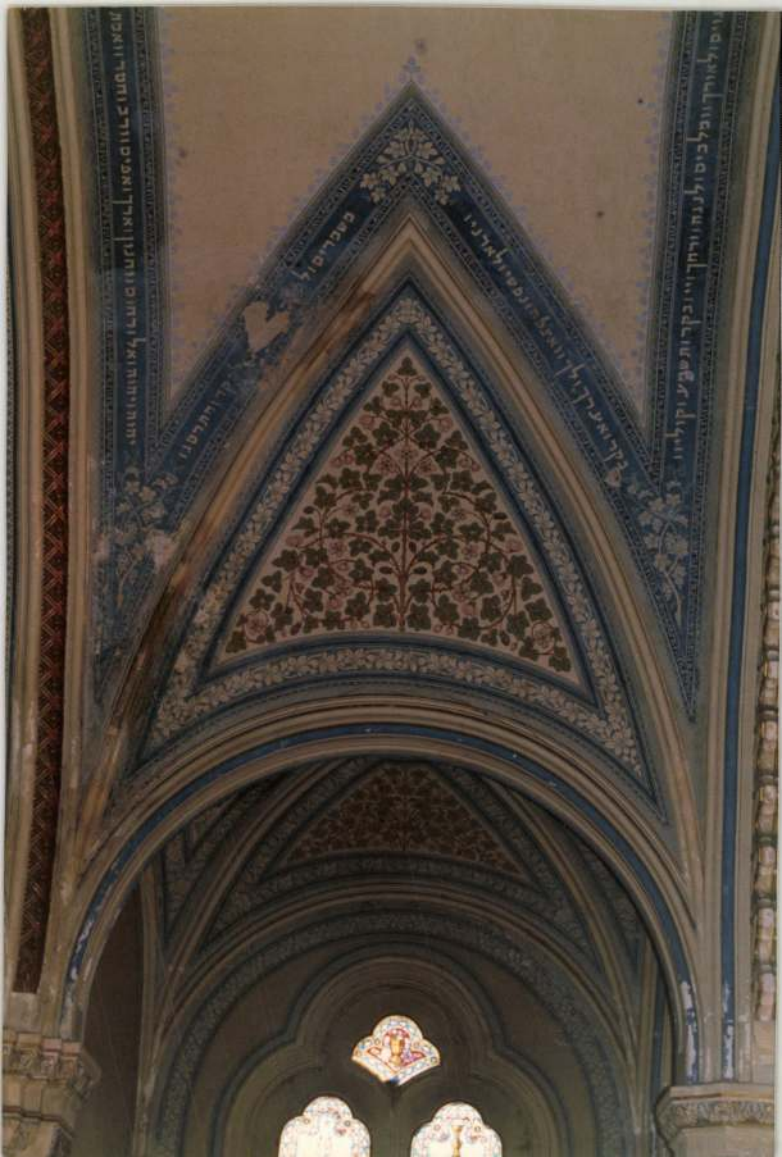

II

III - IIA

RIVKA
SYNA
JERUSALEM 91180 ISRAEL

זכר יהוה מה־היה לנו
הביט וראה את חרפתנו נחלתנו נהפכה לזרים
בתינו לנכרים יתומים היינו אין אב אמותינו
כאלמנות מימינו בכסף שתינו עצינו במחיר
יבאו על צוארנו נרדפנו יגענו לא
הונח לנו מצרים נתנו יד אשור
לשבע לחם אבתינו חטאנו

I

27-DEC-95 ORIENT-COLOR

Seeligmann Ferenc

budai Stempel Graveur

W. Watts intézetében

Schams Ofen

386. l.

MDK

Seelinger /Szelinger / Ferenc,

a dalos, mankós edényfestö 1890-töl 23 éven át a legtöbbet festö edény, ill étkezési-, kávés-, teás-, moccás készletek "magnás", "japán", "vadrózsa" dekorjait festette. Késöbb Brindl-el, Bottlikkal más helyen jobb alkalmazást kerestek.

Nikelszky Géza beszámolója Dr. Szentiványi Gyulának:
A Zsolnay gyár müvészei és kivitelezöd.
Pécs. 1948.nov.16.

Seelos G.

6173

Pétervárad. T. 6173.

A háttérben balra látjuk a fellobogózott erődöt, a melyen innen Kamenitz községe fekszik a katonai nevelő intézettel és a melyen előtt a Dunán gőzhajó halad. Felirata:

K.K. MILITAIR-OBER-ERZIEHUNGSHAUS
zu Kamenitz
(bei Peterwardein.)

alól balra: G. Seelos gez.
középütt: Mit Vorbehalt des Nachdrucks.
jobbra: Druck v. Reiffenstein & Rösch in Wien.

Szines kny., mér. az aranykeretnek 28.5 : 45.8 cm.

140-95.

Seelos f

München 1914. 408

Csengey Gusztáv VI. 229

G. Seelos.gez

K. K. Militair-Ober-
Erziehungshaus/
zu Karnautz (bei
Peterwardein)
Ismeretlen kozjat, folio
fent. jelzés.

Seelos, Gottfried
(1829-1900)

„Parkrézlet" Vízfestmény 30x45

J. l. 6. G. Seelos 872. Védett.

Kiáltási ár: 3000 ft.

BÁV 43. Kiparkció Budapest, 1977. szeptember

Seelos J.

MDK

Fenyő erdő Botzen mellett

Műcs rnok 1877. nov.8.

M.D.K.

Seeloss Joseph,lakatosm.

Budán dolgozott.Budán polgárjogot nyert.1743.VII.8.
250.o.

Nemesváry Ferenc: Lakatosipari érdekességek a Magyar Nemzeti Múzeum gyűjteményében. 237.o.

Folia Archaeologica.XVII.1965.Múzeumi Ismeretterjesztő Központ.Bp.

MEGHÍVÓ

A

MŰEMLÉKEK ORSZÁGOS BIZOTTSÁGÁNAK

19 ..... évi ..... hó ..... n ..... napján

.....

délelőtt / délután ..... órakor megtartandó végrehajtó-bizottsági / rendes / albizottsági ülésére.

Tárgy: .....

Elnök megbízásából:

.....

Hornyánszky V. R.-T. Budapest.

NYOMTATVÁNY.

Nagyméltóságú
Méltóságos
Nagyságos

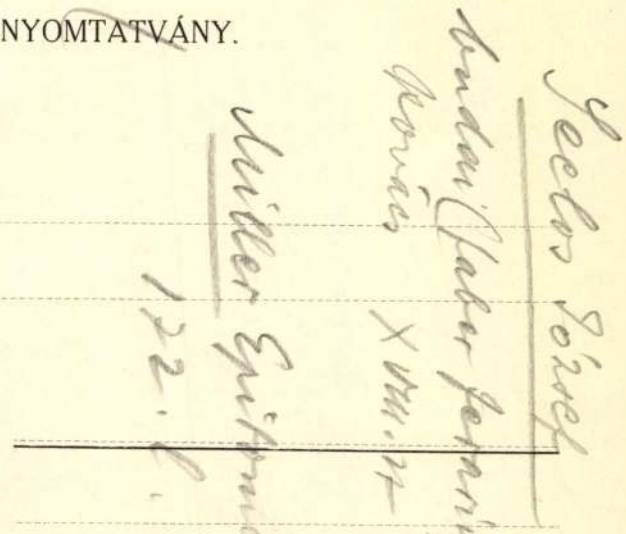

MDK

Seeloss József, lakatosmester

végzi a szentély kovácsolt vas rácsát a Szt.Flórián kápolnában.1760.

Müller FLóriánKápolna. c/el.1936.4o.sz.dolg. 4-84.l.
Müvtört. és Kerrág.Int.

Seelos József,lakatosm . M.D.K.

Budán dolgozott.Budán polgárjogot nyert.1777.I.7.
250.o.

Lemesváry Ferenc: Lakatosipari érdekes ágak a Magyar Nemzeti Múzeum gyűjteményében. 237.o.

Folia Archaeologica.XVII.1965.Múzeumi Ismeretterjesztő Központ.Bp.

Seemann András

Hobrán

1930

Iparm.Isk.Évk.

1930-34. 46. l.

Az Ipolyi-gyüjteményből.
Gerevich. PA, 258. l. — Gerevich IPGY, 99. l.

NÉPI HÍMZÉS,

nyolc darab, lepedőszél és párnahéj, kettő piros és kék, többi piros fonállal, laposöltéses technikával. Némelyik fehér, vert csipkeszegéllyel.
XIX. század.
Az Ipolyi-gyüjteményből.
Gerevich IPGY, 99. l.

NÉPI HÍMZÉS,

11 darab, párna és lepedőszél, vörös pamut vagy gyapjúfonállal, szálánvarott technikával.
Magyar munka, XIX. század.
Az Ipolyi-gyüjteményből.
Gerevich IPGY, 99. l.

NÉPI HÍMZÉS,

tíz darab, párna és lepedőszél, két- vagy többszínű fonállal, szálánvarrott és keresztszemes technikával.
Felvidéki munkák, XIX. század.
Az Ipolyi-gyüjteményből.
Gerevich IPGY, 99. l.

NÉPI HÍMZÉS,

öt darab, párna- és lepedőszél, szőrfonállal és keresztöltéses technikával készült.
Magyar, XIX. század.
Az Ipolyi-gyüjteményből

MDK

Seeman András

Májusi fagy, gipsz
Szorongás, "
Ketten..., "

Uj Szalon tav. kiáll. 1934. máj.

MDK

Seemann András

Kisplasztikáival szerepelt az Uj Szalón tavaszi kiállitásán.

Cikk: Fiatalok tavaszi kiállitása.

Az Est, 1934.máj. 27.

Seemann András

festő

lárd

Rösze Seemann A.

alatt

A m. kir. postatakarékpénztártól

16136

MŰEMLÉKEK
ORSZÁGOS BIZOTTSÁGA

Budapest
IX. Hügyes Endre u. 10.

Hivatalból
Díj átalányozva

Seemann András, szobrász

180.	Álom.	Gipsz.
181.	Szép szomoruság.	"
182.	A rózsa...	"
183.	Ave Mária.	"
184.	Zsip-zsupp, kenderzsup.	

Uj Szalon. Megnyitó Kiállitás. Bp.1934. ápr. Kat.

MDK

Seeman András

"Mária" és "Gyomlaló anyam" c. gipszmunkája a spiritualis művészek kiallitasan a Nemzeti Szalonban.

K.: Spiritualis művészek kiall.

Magyar Nemzeti Művészet, 1939. 2.sz. 49.l.

Seeman András MDK

Májusi fagy, gipsz
Szorongás, gipsz
Ketten, gipsz

Uj Szalon 1934. május
Tavaszi kiállitás

Seemann András

"Új Szalon" első kiállításán a Kossuth L. utcában finom érzéssel átszellemített kis szoboralakjaival szerepelt.

Ujság 934. IV. 15.

Seemann András MDK

Mária, gipsz

Mücsarnok 1937 IV.Képzőm. Kiáll.

MDK

Seemann András

Kis család, gipsz

Szerelmi csend, "

Új Szalon...karácsonyi kiáll. 1954. dec. 8. 1.

MDK

Seemann András

A Gyermek, mükő

Eszmélés, gipsz

Vágyódás, mükő

Uj Szalon...karácsonyi kiáll. 1954. dec. 8. l.

MDK

Seemann András

Kézcsók, gipsz

Első lépés, "

Hegy csucsán,"

Fájdalom, mükő

Uj Szalon... Karácsonyi kiáll. 1934. dec. 8. l.

Semann András nobrász

Szerepel az VME VII. kiállításán

a Nemzeti Szalonban

Magyarország 1937 IV. 25

Seemann András

Kerepel az UME kiállítása a Nemzeti Szalonban

Budapesti Hírlap 1937 IV. 25

Seemann András rajzával az UME VII. kiállításán a Nemzeti Szalonban

Lipzig 1937 IV. 28

Seemann András szobrász

„Keresgélő" c. nobra szerepel az UME jubiláris kiállítását a Nemzeti Szalonban (emlitve)

Pesti Hirlap 1937 IV. 25

Seemann András Szobrász

Szerepel a „hűtekem"

kiállításán

Lyság 1937 VI. 1.

MD K

Seemann András, szobrász.

Mária. Gipsz.

OMKT.-Műcsarnok. IV. Nemzeti Képzőművész. Kiáll.
Bp.1937.ápr.29.-jun.20. Kat. 91.

Seemann Gyula

nőtársa

az Iparművészeti Társulattól

bronz Trefort-plakett.

Érdemiek

1905/6. 15. l.

SEEMANN KÁLMÁN, grafikus

A Népr.Muz.Adattárában kecskeméti subák rajzai vannak tőle. 290.old

CS.SEBESTYEN KÁROLY: A Néprajzi Muzeum rajzgyüjteménye 287.old

NÉPRAJZI ERTESITŐ, Nemzeti Muzeum, Néprajzi Muzeum ÉVKONYVE, XXXVI. 1954. Bpest. 1954

SEEMANN KÁLMÁN, rajztanár

A Néprajzi Muzeum Adattárában, a rajzrakrár leltárában számos müvével szerepel. Sok kecskeméti szücsmunkát örökitett meg. 292.old

CS. SEBESTYÉN KÁROLY: A Néprajzi Muzeum rajzgyüjteménye 287.old

NÉPRAJZI ÉRTESITŐ, Nemzeti Muzeum, Néprajzi Muzeum Évkönyve. XXXVI. 1954. Bpest. 1954

Seemann Kálmán

Soproni Képzőművészeti Kör kiáll. 1927.

7 l.

Seemann Kálmán

Soproni Képzőművészeti Kör kiáll. 1927.

6 l.

Seemann Kálmán

Paraszthház. Rendesen, Vizf.

Soproni Képzőművészeti Kör kiáll. 1927.

22 1.

Seemann Kálmán

A Balaton délelőtt, vizf.

Soproni Képzőművészeti Kör kiáll. 1927.

18 l.

Seemann Kálmán
Szürkület felé, vizf.
Köves legelő, illuminált kréta
Ut a faluba, festett ceruza

Soproni Képzőművészeti Kör kiáll. 1927.

18 l.

SEEMANN 1. *Kálmán*, festő, * Ki falud (Zemplén vm.) 1859 dec. 27. A bpesti mintarajziskolában vágezte tanulmányait, majd Kecskeméten és Sopronban volt rajztanár. Az 1890-es években néhány művét a Műcsarnokban is kiállította.

E. G. II 4321

1192. *Zsedényi Eduar*

Derékig, jobbrafordult
elejű érmen van ábrázolva.
hosszú, körszakálla rövid. (
kendő, mellény és egyelejű
tős körben, vésett betűkkel

Ezüstözött rézvéset, átmé
Értéke 40 K. — Havas (Hirsc
30-án (787–907). — Átvétetett
(1950–909), az 1910 február 25-
eln. sz. leiratok, illetőleg az 1
az 1910 márczius 23-iki (519–9
jelentetett 1908 január 31-én (

Seemann Kálmán

MAGYAR MŰVÉSZET
1928. 563

Doszkár János és Ferenc

Házlatarozási, építési és átalakitási
vállalata

Budapest.

Iroda:
IV. Veres Pálné-u. 40.
Telefon 117-04

Telep:
IX. Márton-u. 3/B.
Telefon József 8-53.

Seemann Árpád

1879/80 - 882/83

Ferképzomfoiskèvk

131. l.

Seemann Kálmán
tanár

---

festő?
Soprontban?

Wód
Mkć 144 l

A szegedi m. kir. állami fő

Érte

.....

.....

.....

..... *tantárgyakbó*

Magaviselete .....

Szeged, 191..... *év* .....

Látta az atya vagy helyettese:

Seemann Kálmán

szül Kisfaludon (Zemplén m)

1859 dec. 27.

1880/81. I. II. szakoszt.

1880/81 II. " "

1881/82 I. III. " "

1881/82 II. " " "

1882/83 I. III. " " "

1882/83 II. " " "

Hekler Antal IV. 37.

Seemann Kálmán

1879/80. I. I. nakosztály –
szül. Kisfaludon (Zemplén m.)
1859 dec. 27 Rk. Kassai áll-
főreáliskolában érettségi –
1879/80. II. I. szakosztály

Leles, postaissai VI. 202 - 207

Seemann Kálmán

---

vajdanád

ha kek -

a keskemét

föreáliski tört.

38.l 47.l

48.l

Ringwald Géza IX. 27.

Seemann Kálmán
Kecskemét

Mülsandk
1893/94. téli Kiáll -
1894. tavaszi Kiáll -

Alagi népkrt. X. 163.

Seemann Kálmán

festő, iskolaigazgató
Sopronban. jelenleg.

A Soproni Képző-
művészeti Kör kiállítása 1927

806

Ranftl Johann Mathias

Vizslafej. Rk.

K. 1.

68 m 99 z.

Seemann Kálmán

Magyar Művészet
1928. 563

Seemann Kálmán

nabadkeži rajz és geometria tanára
1887 – töl –
1890–94. a kardiwárt is tanította

Hanusz István, Az első huszonöt év a kecskeméti m. kir. állami főreáliskola életéből.
Kecskemét, 1895. 38. l.
40. l. 46. l.
47. l. 48. l.

Seemann Kálmán

l.

Emléklap Sopr. 1897

25. l.

396. -: Elbeszélések a rómaiak tö
ju Szent János és Eudoxia cs
keleten. Ford. Öreg János. Bp. 18
397. THIRRING GUSZTÁV: Magyar Lász
2 térképpel és 38 képpel. Bp. 1
398. THOLD ORBÁN IMRE: A budapesti
399. THOMAS-SAN-GALLI W.A.: Johann
Notenbeispielen und Faksimile
400. -: Ludwig van Beetnoven. Mit
Handschriftenfaksimiles. Münch
401. THURY ETELE: Iskolatörténeti
1906.
402. TIMÁR KÁLMÁN: Dunántuli magy
403. TIMON SÁMUEL: Imago antiquae
404. TODD A.: A parliamenti kormá
kifejlődése, és gyakorlati al
Bp. 1876-77. 3 vk.
405. TOLDY FERENC: Régi magyar pa
magyar irodalom és rajzmüvés
nyelvjegyzetekkel kiadta. (Ci
406. TÓTH BÉLA: A magyar anekdota
407. TÖRTÉNETI SZEMLE. Szerk. Angy
Bp. 1912-30. (Teljes sorozat,)
408. TRENDELENBURG ADOLF: Logisch
1 fbőrk.
409. TURÓCZI-TROSTLER JÓZSEF: Mag
410. VÁCZY JÁNOS: Berzsenyi Dánie
411. -: Tompa Mihály életrajza. Bp
412. VAGNER JÓZSEF: Adatok a Nyit
Nyitra, 1902.

Seemanné Vörös

Erzsi

l.

Emléklap Sopr. 1897

25. l.

292. PEKÁR IMRE: Földünk buzája és l
a molnár és a termelő szempontj
közti különféle táblázatos össz
293. PELT A.F.K.: Theologische Encyk
Fbő k.
294. PEREPATITS ISTVÁN: A budapesti
főgimnázium félszázados fennáll
Bp.1908.Fvk.
295. PEST. Egy tiszaháti magyar őszi
utánzási kór és nevelés felett.
296. PETHE FERENTZ: Házi majorság va
tetés.Béts,1814.
297. PETROVICS ELEK: Ujakról és régi
298. -: Élet és müvészet.Bp.1937.
299. PINTÉR JENŐ: A magyar nemzet év
Jászberény,1918.(Ért.-ből kny.)
300. PINTO (SACAVEM) ALFREDO: S.Fra
Ilustracoes de José Tagarro.Lis
301. PÓR ANTAL: Az esztergom-várbeli
vezett prépostság története.Bp
302. POURRAT H.: Die alten Papiermü
Zürich,é.n.
303. PRIDHAM CH.: Kossuth and Magyar
during the war in Hungary.Lond
304. PONORI THEWREWK JÓZSEF. Dictio
német,dalmát,magyar nyelven.)
305. -. Keresztesi József 1799-iki
felfödözése s megismertetése.P
306. PROHÁSZKA LAJOS: Az élet, mint
307. PRÓNAI ANTAL: Dugonics András

1356
2081

Seemann Kálmánné

Vörös Erzsébet

soproni festő

† Sopronban 75 éves korában.

Csatkai Endre dr

Sopron művészeti élete

1939. szept – 1940. szept.

Soproni Hetilap

1940. 377. l.

Seemann Vörös

Ernst

festö

l.

Thirfelsödmántul

129. l.

Római játék Korongocska VI. 268.

Seemann

S. 2. *Kálmánné, Vörös Erzsi*, festő, Dabas (Pest vm.) 1864. Kecskeméten és Sopronban működött. 1889 óta táj- és genreképeket állított ki a Műcsarnokban.

E. G. II. 432 l

~~1192. Ismeretlen művész.~~
A XIX. században.

1192. Zsedényi Eduard.

Derékig, ~~látható és~~
Haját előrefésülte, bajus
Öltözete: körülcsavart ny
zsinóros kabát. Felirata
fölül: ZSEDÉNYI EDV
~~Karimája és hátlapj~~

Ezüstös ~~xxxxx~~ réz-
értéke 40 K. -- Havas Emi
(787-907-148).

[mélyitett vésé

Láid még
Vörös Ersit

Seemann Kálmánné
n. Vörös Eversi

festőnő

1889. Kecskemét.

(159) Mocsár, Alpár Környé-
Károl. Olaj f. 100 frt.

(441) Kecskemét – vidéki
juhász. Olaj f. 100 frt.

Téli Kiállítás 1889/90.

Seemann Kálmán

Vörös Ernő

Magyar Nemzet

1928. 563

Seemanné Vörös Ersi

Kecskemét

Miscsanok

1894. tavaszi Eiall.

1897. tav. Eiall.

Erdély IV. 90.

Seeman Kálmánné
Veörös Erzsi

festőtő

Sopronban?

csó

Mké 144 l.

A szegedi m. kir. állami fő

Érte

.....

.....

.....

.....*tantárgyakbó*

Magaviselete .....

Szeged, 191..... *év* .....

Látta az atya vagy helyettese:

Szemann Károlyné
Vörös Erzsi

MAGYAR MŰVÉSZET
1928. 563

Doszkár János és Ferenc

Háztalarozási, építési és átalakitási
vállalata

Budapest.

Iroda:
IV. Veres Pálné u. 40.
Telefon 117-04

Telep:
IX. Márton u. 3/B.
Telefon József 8-53.

ÉLETÜNK

2001/2. SZÁMÁNAK MŰMELLÉKLETE

SEGESDI GYÖRGY

Kőben, fában, acélban

Segesdi Györgyről szólva.

Hetvenedik életévét taposó szobrászról (művészről) - természetesen - pályaképet illik adni, ami azonban esetünkben, jelen körülményeink között hiábavaló erőlködés volna, föltehetőleg illetlen is, maradjunk tehát a vázlatnál, átfutásnál, a pálya némely - inkább jellegzetes, semmint az egyebekből kiugró (hiszen éppen egyenletes és magas színvonala lenyűgöző ennek az életműnek) - pillanatának bevillantásánál; erre van lehetőségünk, ezt tudjuk tisztességgel elvégezni, és nyomban állapítsuk meg: anyagban, formában, témában, megmunkálásban ebűvölően gazdag ez a pálya, a címben szereplettetett matériákhoz számos példával bizonyíthatóan sorolhatnánk akár a bronzot, akár a plexiüveget, formákhoz - mondjuk - a lamellás szerkezeteket, plexihajlításokat, témához - a képeken láthatókon kívül - a mobilt, a geometria ökonómiáját, a technológiához a hegesztést, a plazmavágást stb, stb, ez azonban mind csupán jelzés, utalás: ez is van - valószínű, ha kicsit is érzékeny érdeklődő tekint át ezeken a műveken, magabiztosan állapítja meg: manierizmus, hiszen olyannyira rááll az osztályozó emberi agy a kategorizálásra, olyannyira igényli a besorolások biztonságát emlékezete erősítésére - akárha a lényeg kitakarása árán, noha sietve leszögezhető: Segesdi esetében tudatos és vállalt manierizmusról van szó, aminek válogatásunkban alighanem a Hommage a Till a legszebb példája, a címadás által is szándékolt kapcsolódás a gótika német mesteréhez, Riemenschneiderhez (jelesül: Mária és Erzsébet találkozása című, creglingeni illetőségű szobrához), a redőzet, a pli-repli barokkba utaló óriásához - aféle idézet képpen is (miként az M.S. mester-hommage-ban), hogy a möhrendorfi "családfa" forma- és jelképtombolásáról szó se essék, holott a vonzalom - úgy tetszik: mára világosabbá válik - kiolvasható már akár a szentesi Fürdőből, a tapolcai Batsányi-emlékműből, és hát ennek a formakultusznak (ugyan milyen kultusznak hódoljon egy szobrász?) fölszabadult, elegáns, fintorokat, iróniát, mítoszt és frivol bájt egyaránt sugárzó darabaja a Vizafogó című szoborterv, az acéllemez, a hegesztés, a már-már pimasz pli-repli ("plis jaunes de la pensée" - a gondolat elsárgult hajlatában) különös egyvelege, amelyet a fafejű, a honi szokásoknak megfelelően érzéketlen zsűri volt szíves egy pályázaton eltanácsolni és általa megfosztani bennünket egy varázsos köztéri plasztikától; no, de ez nem a szobrász kudarca, ez az idétlen koré és közegé, amelyben alkotni adatott neki... manierista gúnyolódásai talán éppen erről szólnak - önmagának védekezést, nézőjének szórakozást kínálva - szóval mindhalálig mindenben plasztika...

Fábián László

Portré – acéllemez-kép előtt (Féner Tamás fotója)

Címlapon: Plasztika

Juhász Gyula, Szeged – Batsányi János, Tapolca

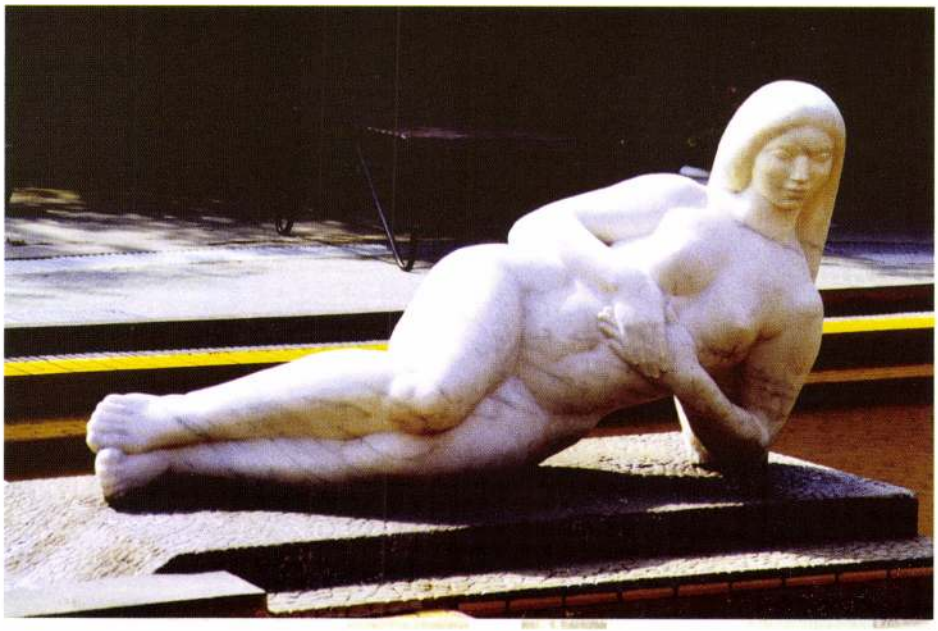

Fürdő, Szentes

Családfa, Möhringen

Vizafogó

7

egesdi_p.qxd 1/19/01 6:12 PM Page 4 (Black plate)

Hommage á M.S.

8

Hommage á Till

9

legesdi_p.qxd 1/19/01 6:23 PM Page 3 (Black/cyan/magenta/yellow)

Üveggyár, Orosháza

10

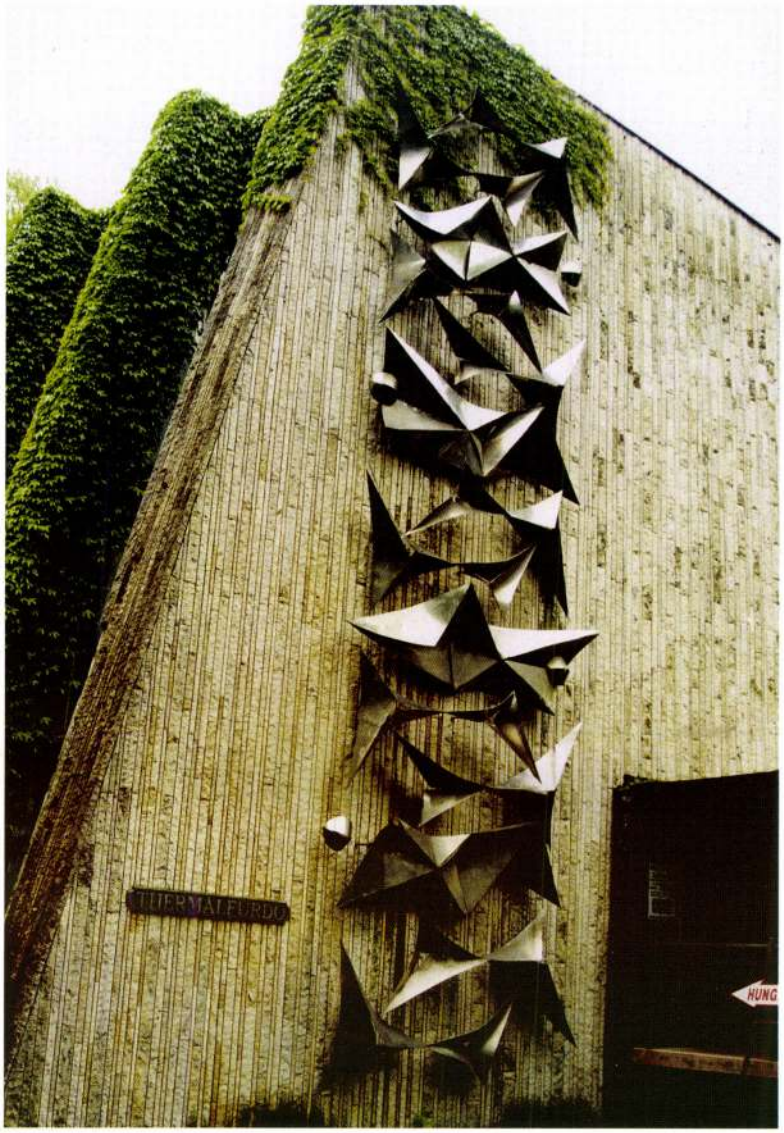

Thermálfürdő, Hévíz

Acélplasztika, Erlangen

Képtár, Szombathely

Novotel, Budapest

SEEN FERENC, fazekasmester

A tanács ugy döntött,hogy a Weimann-gyár felszámolásakor visszamaradt féligkész áru 2/3-ad részét valamelyik helybeli fazekasmesterrel égettessék ki.A közel 2800 tárgy kiégetését Seen Ferenc fazekasmester vállalta és még 1838.dec-ben végzett vele-Igy ezek árverését 1839. jan 3-án megtarthatták. 394.old. 28.jegyz

MOLNÁR LÁSZLÓ: Weimann Ágoston kőszegi kőedénygyára 383.old

VASI SZEMLE, Helyismereti Évkönyv, XX.évf. 1966 3.szám Szombathely ,966

Segesd 1664

a vár alaprajza

Esterhazy Pál nádor

tollrajza Mars Hungaricus c. kéziratos

munkában.

Repr.-

Borbás Zsigmond

Esterhazy Pál Mars

Hungaricusa. Bp.

1895. 54. l.

HELYSÉG

GÓSFALVA.

VÁRMEGYE

SZAKCSOPORT

Ker

KOR

XVII. s

ŐRZÉSI HELYISÉG

TULAJDONOS

MÉRET

TÁRGY

LEIRÁS (ANYAG, MEGMUNKÁLÁS, DISZITÉS, FELIRAT, JELZÉS):

FÉNYKÉP, RAJZ

Segesd 1664-ben

Esterházy Pál Mars
Hungaricusában levő
rajz után repr.

Bubeller

175. l.

Segesdi templom

C

Balogh Erdélyi ren

neöm

KIRÁLYI MAGYAR EGYETEMI NYOMDA

31 nap **AUGUSZTUS** 34. hét

17 Vasárnap		Jácint *Anaszt.*
18 Hétfő		Ilona csász. *Ilona*
19 Kedd		Lajos *Huba*
20 Szerda		Szt. Istv. kir. *István király*
21 Csütörtök		S. Franciska *Sámuel*
22 Péntek		Timót *Menyhért*
23 Szombat		Ben. Fülöp *Farkas*

SEGDINSZKY JÓZSEF, molnár

1832-ben már többen dolgoznak, egyes pontokon megduplázódott a létszám. Érdekes, hogy a két molnárnak, Kolozsi György és Segdinszkynek lényegesen magasabb a készpénz fizetése, mint a számtartónak, Ducsay Jánosnak.
256.old.

LATONA IMRE: A telkibányai kőedény-és porcelángyár alapitása és működése 255.old.

A Herman Ottó Muz. Évkönyve, XI. Miskolc, 1972

Segedi Stefan ötvös

1597, Varsóban tűnik fel.

Patakiné D-né: Adatok a segedi ötvösség történetéhez

Művészettörténeti Értesítő, 1957, II. évf. 1. sz. 27 l.

M.D.K.

Stefan Segedi ötvös

1597-ben Varsában él

Művért. 1955. 1. sz.
Divéky Adorján: Magyarországi ötvösök Lengyelországban
XIV-XVIII. században 54. l.

M.D.K.

Segdinszky József, keramikus

1832-ben a regéci porcelángyárban "törős molnár". 180.o.

Mihalik Sándor: A magyar porcelángyártás kezdetei 168.o.

Folia archaeologica, VI. 1954. Bp. Tankönyvkiadó Váll. Bp. 1954

Segal George: amerikai szobrászművész (1925 – 3.) Folytatás.
Antal István: „Szólítsa Izmáelnek" – New York-i kiállításokról,

„Ábrahám búcsúja Izmáeltól (részlet). (repr.)

„Helen a fal és az ajtó előtt"
festett gipsz, 96.5 x 139.7 x 35.6 cm, 1987. } (repr.)

Művészet, 1989. 4., 58 } 59 } old.

Segal George amerikai sokrászművész 4.) Folytatás.
Antal István: „Szólítás Izmáelnek". New York-i kiállításokról.

Izmáel a pop kultúrában. 1988 New York-i tavaszának leggyönyörűbb kiállításával *George Segal* örvendeztette meg híveit. Tárlatát csak két nappal láttam korábban, mint Basquiat műveit, és amikor az utóbbi harcias önjellemzését olvastam, utólag megdöbbentett a közös világnézeti platform. Szükségtelen fejtegetnem, hogy generációs hovatartozásuk, formakultúrájuk és érdeklődési körük jellegét tekintve oly messze járnak egymástól, mint ama Makó vitéz a Szent Várostól. Ehhez képest Segal a Sidney Janis New York-i galériájában felhasználható három terem egyikét kizárólag az Ábrahámnak Izmáeltől vett búcsúját ábrázoló szoborcsoport alakjaival töltötte meg. Már a témaválasztás is megdöbbentett, hát még a feldolgozás módja! Segal „történelmietlen" csalásai. A bibliai szöveg szerint Izmáel piciny gyerek, akit Ábrahám búcsúzáskor éppen úgy tesz fel anyja vállára, mint a „tömlő vizet".

Művészet, 1989. 4. 57-old.

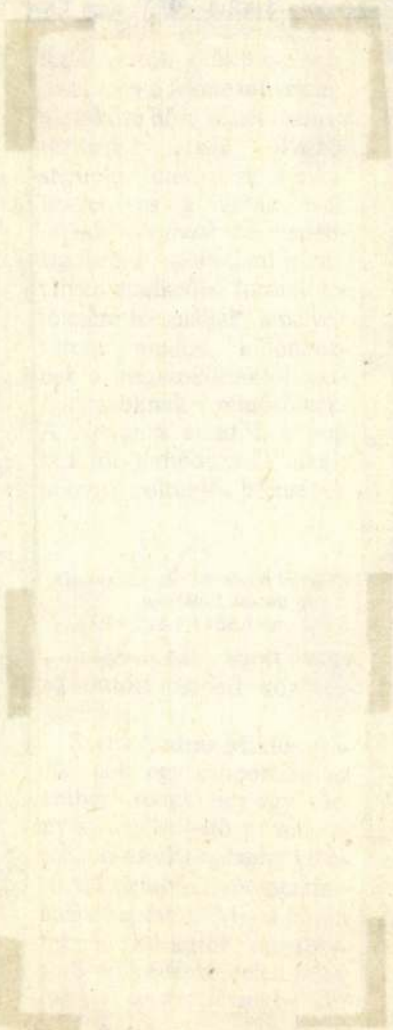

Segesdi keresztelő-
medence

Segesd, r. kat. templom

közepe

MEDENCÉK

Dercsényi: Nagy
Lajos Eora. 23.
tábla

számban, de nyolcszori megjelenésse
megjelenés helyett) sokkal több képe
számot fog nyujtani, mint amennyire
miatt eddig kényszerültünk.

A társulat tagdíját, illetve a Magy
dacára is meghagytuk s így **egészévi 2**
s egész sereg *egyéb kedvezményt* nyujt
említjük az egyre sűrűbben rendezett *k*
szóló díjtalan belépőjegyeket, valami
tárgyak 5%-os vásárlási kedvezményét,

Joggal mondhatjuk, hogy nemcsak
közt egy sincs, mely **aránylag csekély**
szolgáltatást nyujtana, mint az Ország

Ezt csak az a szerető támogatás tet
minden tényező, közhatóságok, iparm
pártoló magyar közönség részesítette

Ehhez a mi megértő s nemesízlésű
akarjuk új és új kapcsolatokkal megsz
hogy **minden tagtársunknak, aki legalá**
elengedjük, ezzel is buzdítást nyujtva
mely végeredményben a *magyar mű*
szolgálja.

21.390. — K. M. E.

Segal George, amerikai szobrászművész 5.) Folytatás. Antalfalvi: „Szólítsz Izmáelnek". New York-i kiállításokról

Segal 1987-ben készített művében viszont kamasz fiú, akit jövőjétől fosztanak meg azzal, hogy világgá zavarják. Ez az Izmáel közelebb áll a kenti diákok emlékét őriző Izsákhoz, aki a gyilkos Ábrahámtól retteg *(Az 1970. május 4-én Kent Államban megtörtént események emlékére,* 1978), vagy *A kivégzés* (1967) bokájánál felfüggesztett hullájához, mint a konkrét bibliai személyhez. Segalt láthatóan nem az esemény, hanem az érzelmek leírása („Ábrahámnak pedig igen nehéznek látszék e dolog, az ő Fiáért.") és a különböző magatartásformák megkomponálásának lehetősége ihlette meg.

Az elaggott Ábrahámot éppen úgy megfosztják az utódjában történő továbbélés lehetőségétől, mint az életterétől és apjától/mentorától eltaszított Izmáelt. Hágár, az anya, aki Szárai kérésére „fogada az ő méhében", fiatal lány. Nővére lehetne a kiebrudalt fiúnak, nem az anyja. Az ő kiutasítása a legegyértelműbb, a legkevésbé ellenpontozott. Bűne, hogy utódot képes kihordani. A háttérből leselkedő Szárai, a törvényes feleség, a népmesék gonosz boszorkánya, fiatal lányokra irigykedő banya. Vagy helyzetét vigyázó dogmatikus. Hatalmára féltékeny zsarnok

Művészet, 1989., 4., 5-oldt.

ARGUS
DOKUMENTATIONS-SERVICE PRESSE, RADIO, TV
INTERNATIONALER ARGUS DER PRESSE AG
CH-8030 Zürich Telefon 01 252 49 37

SEBÖK LAJOS

Der Bund
Bern (CH)
Aufl.t.62 460

1021

2.Dez.1981

Gemalte Allegorie des Herbstes

Lajos Sebök in der Galerie Feldmann, Münstergasse 42

agm. Seit 16 Jahren lebt der gebürtige ungarische Maler Lajos Sebök in der Bundesrepublik Deutschland, nachdem er seine Heimat verlassen hat, wo er als Werbegrafiker, Kunstmaler und Professor der Kunstanatomie tätig war. In Europa und Amerika hat er seither häufig ausgestellt und mehrere Auszeichnungen erhalten.

Die Kunstwerke von Lajos Zebök grenzen ans Surrealistische, was aus den vielen Porträts in der Galerie Feldmann zu ersehen ist: Obschon die Ölgemälde sehr realistisch wirken, sind sie nicht Abbilder lebender Menschen sondern Produkte der Phantasie des Künstlers.

Das bleichgesichtigte Ehepaar «K. und K.» erinnert an die vergangene österreichisch-ungarische Monarchie. Ein wohlgeformter Mädchenkopf ist Allegorie des Herbstes. Das junge Gesicht trägt eine füllige, braune Haartracht und als Kopfbedeckung ein verwelkendes Blatt. Der Blick des Mädchens ist nach links gewandt, einem Baume zu, der tief unten am Boden, vom Winde gebeugt, seines Laubes beraubt wird.

Verschiedentlich hat sich Lajos Sebök mit der tragischen Figur des Don Quichote befasst. Eine Vollansicht offenbart den wackeren Ritter mit schütterem Bart und hohem Hut. Auf der Hutspitze reitet er gleichzeitig auf seinem bockigen Pferd und durchbohrt mit einer langen Lanze den Sichelmond. Einige abstraktere Bilder, wie der Hühnerhof, in dem sich das Geflügel aus wenigen, prägnanten Strichen zusammensetzt, sowie eine Anzahl Tuschakte beweisen, dass sich der Künstler auch mit andern Techniken auseinandersetzt. Die Ausstellung dauert bis 5. Dezember.

Jetzt hat die [illegible] neuen Namen: Audi 100 CS. Und einen attraktiven Preis: Fr. 23300.–

Mit Frontspoiler und markanten seitlichen Stossprofilleisten. Abklappbare Armlehne im Fond schafft Platz für Skis (diebstahlsicher!). Reiche Serien-Ausstattung mit höhenverstellbarem Fahrersitz, Leichtmetallrädern u.v.a. mehr. Und natürlich mit dem spurtreuen Frontantrieb mit 136 PS!

V·A·G

Ihr V.A.G Partner für Audi und VW

Segal George amerikai szobrászművész (1925–
antal István: „Szőlőtő Imádnok" – New Yorki kiállításokról
„Ábrahámbűcsűig Irmáeltől." festett gipsz,
259 x 198.1 x 198.1 cm, 1987.

2.) Folytatás.

Művészet, 1989., 4., 57-old.

./.

./.

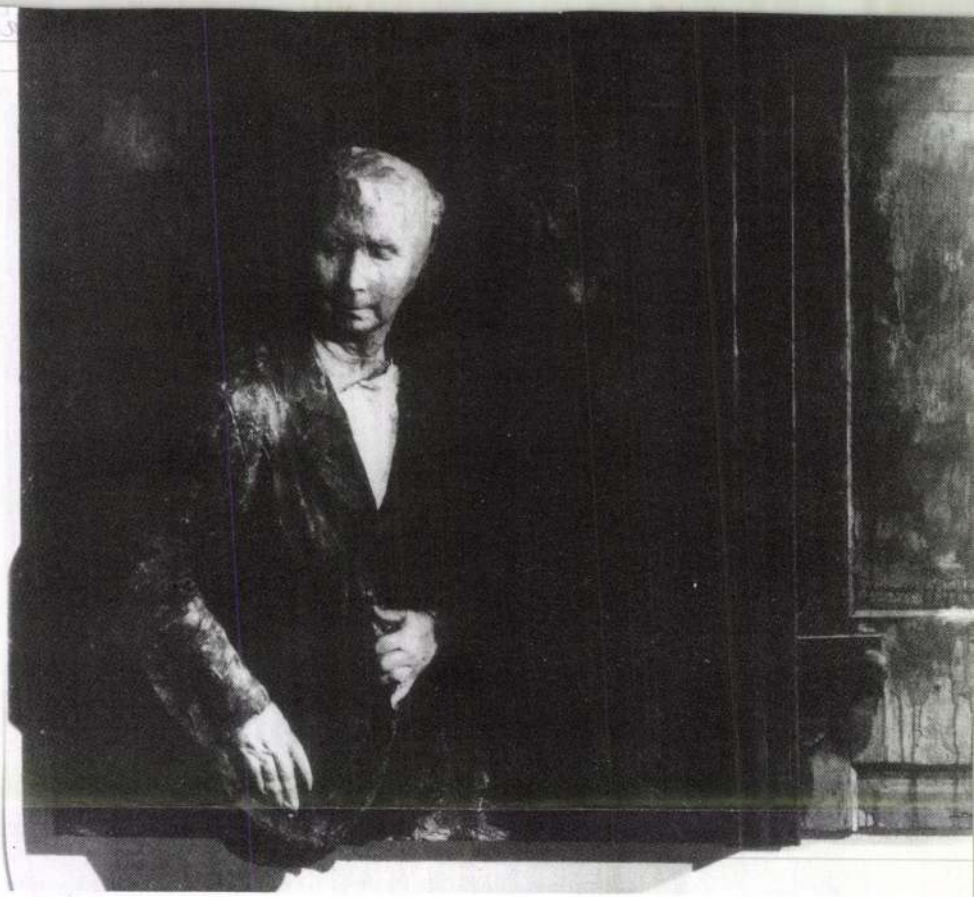

George Segal: Helen a fal és az ajtó előtt, festett gipsz, 96,5 × 139,7 × 35,6 cm, 1987

jellemzésére. Eredetileg pejoratív hangsúlya volt.) kultúrájának egyik alapvető kreátora lett.

Sok hajdani graffitisztárt láttam már elvérezni a galériák falain, mert mindegyikük bizonygatni kezdte, hogy ő sem tud kevesebbet, mint az „igazi" festők, hogy a falfirkakultúra is konformizálható. Basquiat – velük ellentétben – alulfesti korábbi önmagát, amióta a kiállítási csarnokokba költözött. Művei nem krikszkrakszok, nem graffitik, nem is barlangrajzok, és nem a gyermekrajzok ügyetlenségeit tolják elénk. Pongyola kifejezéssel élve, Basquiat egyszerűen „firkant". Jeleket hagy, mint a madárlábak, de oly vehemenciával, mint az egykori kőtáblák vésőírnokai. Új műfaja pedig a leltározás, és szemléletének tisztaságával *Boethius*t idézi, aki egy világbirodalom és egy civilizáció elhalásakor lajstromozással mentette, ami menthető. Nagyformátumú tablóin egymással ke verednek a primitíven jelsze rű ábrák meg a szószedet

James Rosenquist: Harc, olaj, vászon, 58 × 58 cm, 1964

Segal George, amerikai szobrászművész (1925- , 1 , 1.) Folytatás
Antal István: „Szólítás Izmáelnak" – New-York-i kiállításokról.

Ebben a New-York-i kiállítási beszámolóban négy művészről van szó: Jean-Michel Basquiatról, George Segalról, James Rosenquistről és Sol Le Wittről. Az utóbbiakat Magyarországon is jól ismerjük már, ám az ifjú underground sztárról eddig keveset tudtunk.

Művészet, 1989., 4., 57-old.

Segal: Férfi létrán – villanyszerelő, gipsz, fa
neon, 285 × 272 × 180 cm, 1970

LUD a közgyüjtő

IG,

agyar Nemzeti Galériában

aph

Ducki has been living in Hu
ears. Born in Warsaw in 19
l as a graphic artist from th
Fine Arts in 1982. During t
Hungary he has won many
nual reviews of *the year's best*
tional Gallery. One may say
Ducki has found his home
an basin and he represent
ul influence of the famous
ool. The "Polish" characte
means a category of styl
zes also the DOPP-group, a
of which Ducki is a memb
as been described in conn
án Orosz and *Péter Pőcs*.
rizes the "Polish" style? Plast
nd
ma

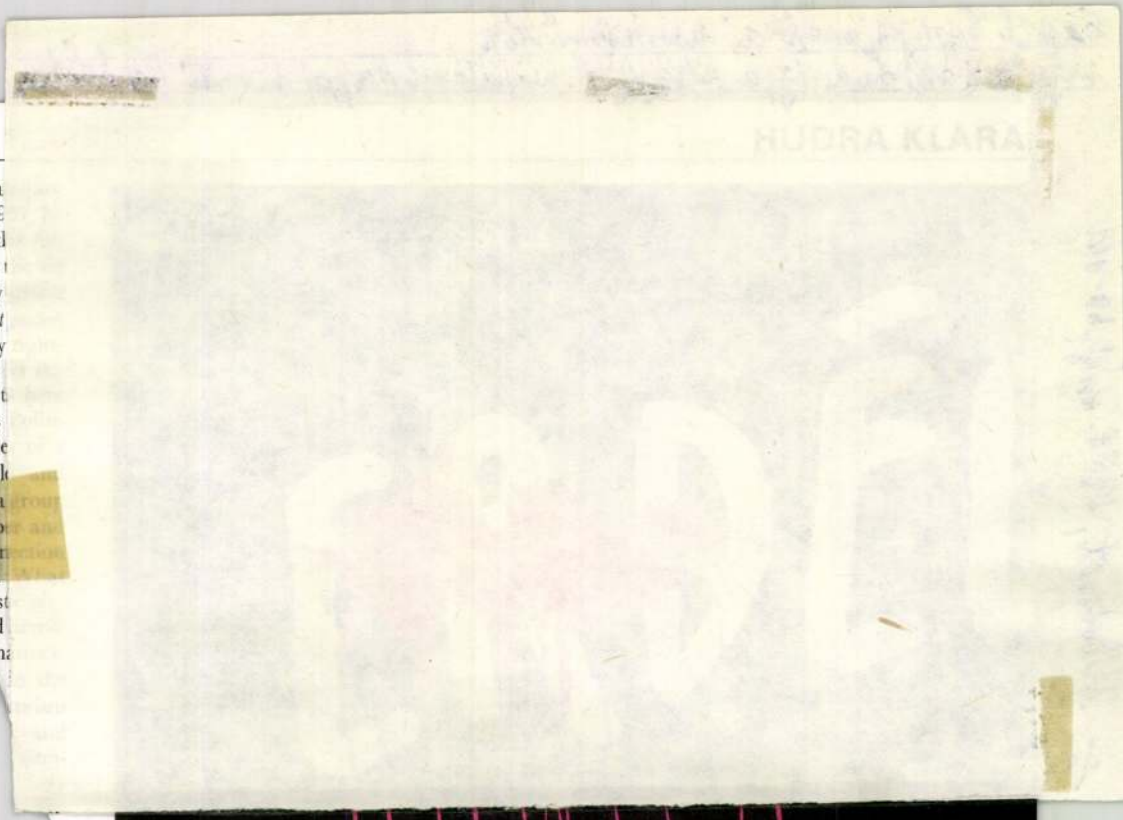

MAHIR SAJTÓFIGYELŐ
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-743, 340-726

DÉLI HÍRLAP
1983 JAN 4

1021

Jenő

SEFCSIK

Kiállítás a Rónaiban

Megyénk amatőr művészei

Örökös fájdalma és panasza az amatőr képzőművészeknek, hogy alig kínálkozik alkalom a megmérettetésre, vagy — horribile dictu! — a profikkal" való együttes szereplésre. Holott — mondták el a Rónai Művelődési Központban rendezett egyik tanácskozáson — csupán a „státusukban" van különbség, magát a produkciót csak a felkészült zsűri, sőt olykor még az sem tudja megkülönböztetni. Ezért sürgetik sokan (és sokszor), hogy ezt a megkülönböztetést meg kell szüntetni, illetve valamilyen módon közelíteni kell a két tábort. Erre ugyan aligha kerül sor egyhamar, ám örvendetes, hogy az amatőrök most már kiállítási lehetőséghez jutottak: a Rónai Sándor Megyei Művelődési Központban mutatkoznak be Borsod amatőr képző- és iparművészei.

Mindenekelőtt az amatőr kiállítás tényét kell üdvözölnünk. Az amatőr művészek stúdiója olyan lehetőség, amellyel minden kiállítani kívánó élhetett. A 36 alkotó több mint száz munkája — úgy tűnik — jó keresztmetszet, megközelítően hű képet ad a megye amatőr mozgalmáról is, ám ha úgy tetszik, a legfrissebb tendenciákról is. Kísérletező kedvben semmivel sem marad el a hivatásosokétól — azok túlzásai nélkül —, s ha valaki a mesterségbeli tudást kéri számon rajtuk, nos, abban sem vallanak szégyent.

Borsos István márványszobrai, *Pléh Zoltán* érmei, fém-, *Gál István* faszobrai, *Nagy Lajos* tűzzománcai. *Lakatos Mihály* rézből formált tárgyai a legjobb példák erre. Igaz, ők (a szobrászok) vannak kevesebben. Dominál a grafika, a festmény és a fotó. Ez utóbbiakért fel kell menni az emeletre, ahol a néprajzi műemlék jellegű épület- és tájképek mellett *(Nagy Miklós)* fellelhetjük a játékosabb, ironikusabb, kísérletező fotókat is. *Dobosy László* a történelmet idézi a Bánszállási anzix I., II., III. című sorozatával, *H. Szabó László* és *Szatmáry Király Ádám* az irónia és önirónia lehetőségeit keresi a fotóban. A grafikusok és festők közül (sajnos) sokan szerepelnek csupán egyetlen munkával. (A legdekoratívabb talán *dr. Lantosné Grubits Gizella* Nyári önarcképe.) *Juhász Lászlót* azért emelem ki (a festők, grafikusok közül), mert van egy érdekes és poétikus megoldású Madonnája — fából. A roncsolt fagerendában egy kis Madonnaszobor van, ám az anya ölében levő pólya üres. Ez a gondolat szinte megismétlődik — profánabb változatban — egy festményen (Nagy Miklós: Gondolat a szobor körül), amely egy csókolózó emberpár szobra előtt álló üres gyerekkocsit ábrázol. Ez, a kiüresedés, fenyegetettség több grafikán és festményen is megjelenik, mint téma és hangulat. *Zombori Józsefnek* már a címei: az „Igen — nem", „Pedig szeretik egymást" is utalnak erre, ugyanígy *Marján Ida* bedeszkázott Ablak-a, *Juhász László* Balladája, Valaki emlékére, Szegény ember balladája, Ballada-illusztráció, vagy *Sevcsik Jenő* Napraforgó és Madár című munkái. Ez utóbbiak egy halott virágot, illetve madarat ábrázolnak, a fonnyadás, a pusztulás képét. Láthatunk néhány szépen megoldott tájképet is (Sevcsik Jenő, *Lőrincz Róbert, Znak Károly, Kecskeméthné Törő Irén, Mezőfi Tibor, Nagy József*, Nagy Lajos, *Orosz Ottó, Bukovenszky László, Rézművesné Nagy Ildikó)*, amelyeken a Sajó, a Tisza-part, Sárospatak, a Balaton, néhány bükki falu jellemző részlete látható.

Asztalosné Barnóczy Lenke textiljei (Tenger, Cím nélkül, Mag) dekoratívak, de nem funkcionálisak. Szinte naturálisan ábrázolni, mintegy lefényképezni kívánják a valóságot.

(Végezetül egy szelíd megjegyzés. A kiállítás a Rónai Művelődési Központ színházterének előcsarnokában van. Igaz, hogy eddig enyhének mondható a telünk, ám a fűtetlen térségben alig magasabb a hőmérséklet, mint kint az utcán. Reméljük, hogy ezt nem barátságtalan gesztusnak szánták az amatőr képzőművészekkel és a tárlatlátogatókkal szemben. Amint láttam a minap, mindenki szinte futólépésben nézte végig a tárlatot, mert hidegben álldogálni még nagykabátban sem kellemes.)

(horpácsi)

✶ *Sevcsik Jenő rajza: Pihenő asszony*

✶ *Borsos István márványszobra*

Lakás és telek

(CIKK A 3. OLDALON)

Hull már a karácsonyfa

(CIKK A 3. OLDALON)

A Csendes-óceán dermesztő vizében...

Vancouver kanadai városban a hagyományos „jegesmedve"-úszással kezdte az új évet 3000 bátor nő és férfi. Az úszók mintegy 10 000 néző előtt produkálták magukat. Először jelmezekbe bugyolálva szórakoztatták

Ma reggeli telefon

A Vasudvar a vásárlókért

Leltároz a Zsolcai kapui Vasudvar. Milyen változások lesznek nyitás után a bolt üzemeltetési rendszerében és áruválasztékában? — kérdeztük Olasz Józseftől, az üzlet vezetőjétől.

— Ma reggeltől január 12-ig leltározunk, s most készítjük elő az új jövedelemérdekeltségi rendszer bevetését is. A Borsodi Iparcikk Kiskereskedelmi Vállalat egységei közül mi vagyunk a másodikok, akik megkapták az ármegállapítói jogkört. Ennek a felhatalmazásnak az alapján az általunk forgalmazott termékek árát meghatározott keretek között mi állapítjuk meg ezentúl, a kereslet-kínálat alakulásától függően. Évi forgalmunk meghaladja a 80 millió forintot, s nyereségünk eléri a négymilliót. Tizetön tagú kollektívánk az új üzemeltetési rendszerben igyekezetétől, szorgalmától függően nagyobb részt kap a nyereségből. Boltunk kollektívája érdekeltebbé válik a forgalom alakulásában, a vásárlók jobb kiszolgálásában. Jelenlegi árukészletünk 80 százalékosnak mondható, nagy választékban kapható padlóburkoló és falicsempe. Nyitáskor csaknem 100 százalékosra bővítjük a választékot. Együttműködési szerződést kötöttünk az Ózdi Kohászati Üzemekkel, a Borsodnádasdi Lemezgyárral, a Romhányi Csempegyártó Üzemmel, a gázkészülékeket készítő FÉG-gal és a Lenin Kohászati Művekkel. Az utóbbi üzemben csak a boltunknak gyártják majd a

gyja-e kétákat?

vényhozásban, ha nem változtat határozottan „költekezési szokásain" és változatlanul a társadalombiztosítási rendszer, az oktatás, a foglalkoztatottság rovására akarja finanszírozni fegy-

Sefl Trucker

vésnök

1773. körül Makón

működött.

Kecskeméti Ármin dr

A csanádmegyei zsidók

története. Csanádvár-

megyei Könyvtár 16. sz

Makó 1929. 7. l.

valók:

. eln. B. M. sz. rendelettel rendszeresített

hordja magánál és azt hatósági felszólításra

neg. Ha az igazoló lap elvész, ezt a körül-

nai szervnek, polgári szervnek vagy magán-

nélyzeti parancsnoknak bejelenteni, akitől

zigorúan büntetik!

(a katonai szerv, polgári szerv vagy magánüzem megnevezése)

(székhelye)

Igazol

a polgári foglalkozásában ideiglen

Név) .....

(Születési éve és helye) .....

(Azonossági száma)[1]) .....

(Polgári személyi lap száma)[1]) .....

(Polgári foglalkozása) .....

(Katonai rendfokozata) .....

(Katonai [csendőrségi] állományteste) .....

részleges vagy teljes mozgósítás esetére é

M.DLK.

Seffler József, piktort

Egerben 1828-ban írjat össze a marlári hóstyán, mint vagyontalan adózót.

Heves megye müemlékei I. irta Voit Pál,
Magyarország müemléki topográfiája VII. köt.
Szerk.: Dercsényi Dezső.
Bp. 1969. Akadémiai Kiadó, 398. old.

Sefler János, márványos M.D.K.

Egerben 1775-ben a Szt. János negyedben herül összeírásra mint vagyontalan zsellér.

Heves megye müemlékei I. irta Voit Pál,
Magyarország müemléki topográfiája VII.köt.
Szerk.: Dercsényi Dezső.
Bp. 1969. Akadémiai Kiadó, 398. old.

SEFFLER József piktor. Egerben 1828-ban irják össze, amikor a maklári hóstyán a város I. negyedének 4. fertályában mint vagyontalan adózik.

A Hevesmegyei Topográfia adatgyüjtéséből. Voit.

SEFLER János márványos. 1775-ben Egerben a szent János negyedben él és ott irják össze mint vagyontalan zsellért.

A Hevesmegyei Topográfia adatgyüjtéséből. Voit.

M.D.K.

Seftsik Antal, szobrász

egy Sugár-utcai épülő
palota számára készít
hat nyugvó szobor-alakot,
melyek a palota alsó ablak-
sorának párkányzatát fog-
ják díszíteni.

Vállalkozók Lapja, Bp. 1884. V. évf.

szept. 17 sz.

Sefcsik József — keramikus, szobrász

Majk, mesterkurzus
Lásd: Zsombolyai Mária
Komárom - Esztergom
megyei Hírlap
96. 09. 10
„Nyári mesterkurzus Majkon"

dására, fatemplomok áthelyezésére vonatkozó adatok.
ız mellett a későbbi középkorban a háromosztatú ház a
ıadtűzhelyes konyha, mellette a szobával, amelynek
: oldalán egy legvalószínűbben kamrának használt
Sarvaly ásatásaiból ismert) több helyiséges házak talán
sbe. Kőépületek a középkori falvakban igen ritkák
sok házai épültek kőből.
askodással, pusztítással kapcsolatban olvasunk írott
; az az alkalom is, amikor a jobbágyok vagyonáról
vagy onnan jövő jobbágyoktól árut, ruhadarabokat,
ól terményt elragadni vagy állatot elhajtani. Emellett
r jelentősebb értékeket is elragadhattak. A megbecsült,
ıt a városi polgárság köreiben: mindenekelőtt az ágy
lett gyakran azt a *palliumnak* nevezett köpenyt, amely
ontos ruhadarabja volt. Egyes esetekben nagyobb
; kimutatható, hogy gazdag jobbágyok birtokában a
: is volt. Az ismert legjelentékenyebb vagyont 1389-ben
yfiú öröksége 2 ezüstcsészéből, 11 kanálból, 2 övből, 1
mbból, továbbá textíliákból és ágyneműkből állott, s az
u rablók és hatalmaskodók számára legvonzóbb, és épp
dszerint a plébános háza volt a templommal együtt,

SEFCSIK József egri kőműves. A városi adókönyvek szerint 1775-90 között fizetett adót.

A Hevesmegyei Topográfia adatgyüjtéséből. Voit.

M.D.K.

Sefcsik József, egri kőműves

1775-80 között szerepel az adózók névjegyzékében.

Heves megye müemlékei I. irta Voit Pál,
Magyarország müemléki topográfiája VII. köt.
Szerk.: Dercsényi Dezső.
Bp. 1969. Akadémiai Kiadó, 398. old.

Feljegyzések

Tanay József nyugalomba vonult. A Pesti Könyvnyomda Rt. műszaki igazgatója, a kiváló szakíró és jeles szakember, *Tanay* József ápr. 21-én búcsút mondott, 56 esztendős áldásdús munkálkodás után a nyomdászatnak, amelyet annyira szeretett. Ebből az alkalomból a nyomda személyzete búcsúest keretében, meleg ünneplésben részesítette szeretett igazgatóját, a Magyar Világ étteremben. Fölösleges lenne az idősebbek előtt Tanay szakmai érdemeit fölsorolni, hiszen azokra mindegyike még emlékszik, az ifjabb generáció részére pedig méltattuk az ő sokoldalú nyomdásztársadalmi működését hat esztendővel ezelőtt, fényes ötvenéves jubileuma alkalmából. A Könyvnyomdászok Dalköre, amely utódja az Ébredés Dalárdának, szép dalokkal kedveskedett egykori elnökének, a nemes dalbarátnak. A Részvénynyomda személyzete, az igazgatóság és a szakmai testületek képviseletében meleghangú felköszöntők hangzottak el, amelyekhez mi őszintén csatlakozunk azzal a hő kívánsággal, hogy Tanay József, az egykori szakfolyóirat-szerkesztő és termékeny szakíró, még sokáig éljen nyugodalmas, boldog öregségben!

Halálozás. Hoffmann Sándor, volt debreceni nyomda- és laptulajdonos, április 8-án hosszas szenvedés után elhunyt Debrecenben, 73 éves korában. A megboldogult általános megbecsülésnek és szeretetnek örvendett nemcsak Debrecen városában, amelynek törvényhatósági bizottsági tagja volt, hanem az egész ország nyomdásztársadalma részéről is. Temetése április 10-én ment végbe nagy részvét mellett. Sírjánál a vidéki nyomdatulajdonosok nevében Klein Samu, a debreceni kartársai nevében Liebermann Géza, a nyomdai munkások megbízásából Simon János és a Hegedüs és Sándor Rt. nyomda nevében Nagy Károly búcsúztatták el a halottat. — *Révész* Sándor, a Győri Hirlap Könyvnyomda tulajdonosa április 12-én Győrben elhunyt, 63 éves korában. 14-én temették el a lap szerkesztősége, kiadóhivatala és nyomdai személyzete őszinte részvéte mellett. Mindkét szakember emléke megérdemli, hogy az ország könyvnyomtatói kegyelettel megőrizzék.

A nemzetközi „Pressa"-pályázat eredménye. A németországi Bildungsverband vezetősége a „Pressa" (= Presseausstellung, a nemzetközi kölni sajtókiállítás) vezetőségének támogatásával tudvalevően mult év szeptemberében nemzetközi pályázatot hirdetett. A „Pressa" kétezer márkát, a Büchergilde Gutenberg száz könyvdíjat tűztek ki a legjobb munkák díjazására. Készítendő volt 1. a „Typographische Mitteilungen" borítékának vázlata; 2. a „Graphischer Betrieb" borítékcímlapjának vázlata. Beérkezett összesen 955 vázlat. A „Typographische Mitteilungen" részére 513 német és 168 külföldi munka, a „Graphischer Betrieb" részére 202 német és 22 külföldi vázlat. A következő külföldi államokból érkeztek pályamunkák: Belgiumból (22 „T. M." és 15 „G. B.". Franciaországból (34, 12), Hollandiából (11, 11), Lettországból (1, 1), Ausztriából (14, 7), Lengyelországból (13, 2), Romániából (3, 1), Svédországból (17, 1), Svájcból (34, 13), Csehszlovákiából (16, 7) és *Magyarországból* (3 „T. M." és 2 „G. B."). A bírálóbizottság február 26-án és 27-én tartott ülést Berlinben, amikor is hosszas, nehéz mérlegelés után meghozta döntését. A 2000 márkát 85, 60, 40, 25 és 10 márkás díjakra osztották föl. Minden pályázónak, tekintet nélkül a résztvett pályamunkák számára — csak egy díjat adnak ki. A „Typographische Mitteilungen" csak a német pályanyertesek neveit közli, míg a külföldiek saját egyesületeik útján értesülnek a rájuk vonatkozó eredményről. Ehelyütt csak a díjaknak országok szerinti elosztását adhatjuk: Belgium 75 márka, Franciaország 75, Hollandia 75, Lettország 1 könyvdíj, Ausztria 75 márka és 4 könyv, Lengyelország 10 márka, Románia 1 könyvdíj, Svédország 10 márka, Svájc 125 márka és 5 könyv, Csehszlovákia 75 márka és 5 könyv, *Magyarország* 15 márka. A külföldi díjak kiosztását a bírálóbizottság az illető országokra bízza.

A C. Angerer és Göschl grafikai műintézet arról értesíti budapesti üzletfeleit, hogy Budapest, VII, Csengery ucca 20. szám alatt fiókgyárat állított fel, hogy a klisérendelésnél megkímélje megrendelőit attól az időveszteségtől, amelyet eddig azzal szenvedtek, hogy Bécsbe kellett megrendeléseiket küldeni.

Az Offset-, Buch- und Werbekunst februári száma a nemzetközi teherautomobilkiállításra való tekintettel az automobilipari reklámnak van szentelve. Egyébként sok benne a grafikai iparra vonatkozó szakcikk is. A művészeti szakfolyóiratnak ez a száma is méltán sorakozik illusztráció és szöveg tekintetében elődjei mellé.

Käthe Kollavitz. A német szociálizmus nagy grafikusa. Mostanában hatvanadik születésnapját ünneplik, s úgy tűnik fel, mintha naturalista rajzművészetét csak most fedezték volna fel igazán. Alapvonása a szociális együttérzés minden emberi munkával, érzelgősség nélkül. Asszonyi lelkét még a rajzónon át is meg tudja éreztetni s mégsem válik soha édeskéssé. Vonalvezetése szigorú, tárgyilagos és végig megmaradt a naturalista emberlátás ama tárgyias magasságában, melyből Liebermann és társai lassanként eltávoztak. Mikor rajzol, nemcsak az emberekbe, hanem a környezetbe, annak minden kis részletébe is szuggesztív életet visz, az egész miljő élni kezd, hatni tud, amit csak nagy gondolatok új és új megformálásával tud elérni. Néha évekig dolgozik egy lapon s mégis csak hosszú beleéléssel tudjuk egy-egy lapja lényegét igazán magunkba szívni.

Preetorius Emil. Ez a kitünő német könyvművész, aki mostanában négy felolvasóestén oktatta és szórakoztatta Budapest közönségét, a mai német grafikai művészet úttörői közé tartozik. Talán az elsők közt volt, akik az illusztrálóművész feladatába a tipográfiai megjelenés szépségét is bevonták s a kettőnek harmónikus egységével a könyv szellemét igyekeztek kifejezésre juttatni. Ez ma már természetesnek tűnik fel. De huszonöt évvel ezelőtt még nem volt az. Pedig Preetorius működése abban az időben kezdődött, mikor még világszerte a Buchschmuck-os könyvcifraságok keltettek hatást. Indulásakor Preetorius a müncheni Jungend köréhez tartozott s főleg Langen kiadványai számára dolgozott. Illusztrációi azonban távolabb estek a szecesszió vonalvezetésétől s inkább azzal a halk iróniával tartottak rokonságot, mely Walser, Heine s mások vidám szentimentalizmusában nyilatkozott meg. A nyárspolgár biedermeieres érzelgősségét, Thoma bajor kedélyességét, Wedekind maró szatiráját kísérték rajzai. Minden hang számára megvolt az ő kicsit ódon, kicsit karikatúrás vonalvezetése. Hol sziluettekbe zárta hangulatait, hol finom japános, kolorizált képecskékbe. Ám amint ez a századeleji müncheni kör lassan kihalt, Preetorius a berlini könyvgrafika felé tolódott el. Betűhatások, sőt a betűk játékai kezdték érdekelni. Szignetek, elegáns és gáláns betűötletek kerültek ki tolla alól, exlibrisek, tömör és csattanó könyvdíszek, amelyekben halkan és következetesen vezeti végig a könyv belső stílusát. Nagy művészi kultúrája úgyszólván a könyv és a grafikai kifejezésmód egész történetén végigvezette őt, de legszívesebben a keletázsiai művészetnél időzött, melynek finom analizisét budapesti előadásaiban is többízben nyujtotta hallgatóinak. Preetorius tevékenységében külön kiemelendő fontossága van a könyvkötés terén való szereplésének is. Kevés könyvművész van, aki annyit tett volna a modern kézműves és gépi könyv táblájáért, mint ő. Hogy ma a német tömegkönyv is, a gépi úton sokezer példányban megjelenő munka tetszetős, sőt kitünő „kiadói" vászonkötésben jelenik meg, e tény körül elenyészhetetlen érdemei vannak. Terveivel, kritikusi tollával, fáradhatatlan agitációjával ma is egyik oszlopa a német könyvművészeti mozgalomnak. Jelszavak és művészi pártfelfogás nélkül, egyedül a könyv tárgyias szépsége érdekében dolgozik, szerelmese a könyv széles kultúrájának, egyszóval üdítő jelenség abban a korban, mely kezdi elfelejteni a könyv külsejének nevelő erejét.

A Német Betűöntődék Egyesülete 1928 március 16-án érte el 25 éves fönnállásának évfordulóját. Ebből az alkalomból elmaradt a szokásos ünnepség, mert — mint karácsonyi számunkban részletesen közöltük — az egyesületet D. Stempel igazgató no-

vember 2-án bekövetkezett halálával súlyos veszteség érte és a gyász érzése nem engedi meg a zajos ünnepségeket.

Kiállítási hírek

Mit akar a Pressa-kiállítás. Közvetlen a világháború kitörése előtt, 1914 emlékezetes nyarán nagy iparművészeti kiállítás volt Kölnben. Az egész művelt világ érdeklődése fordult ekkor a Rajna partjának e nagyszerű városa felé. Azóta Köln jelentősége s az iparművészeti ízlése csak fokozódott, míg végre ez év nyarán újra alkalma lesz, hogy a németség e határmenti kultúrközpontja erejét s modern élettempóját bemutassa. A Pressa-kiállítás a maga exakt teljességében tulajdonkép csak keret lesz ahhoz, hogy a rajnamelléki városiasság egész kultúrtevékenysége a világ szemei elé tárulhasson. A nemzetközi sajtókiállítás újra jelentős lépés lesz a népek együttműködéséből folyó áldások végső céljai felé. Főbb osztályai, melyek 12 csoportba sorakoznak, megmutatják a kiállítás széles terjedelmét. Ez osztályok címei a következők: A napilap. Az időszaki folyóirat. Könyvipar és grafika. Technikai berendezések és segítőeszközök. A sajtók szövetsége. Német sajtó az idegenben. Sajtó és közlekedés. Sajtó és művészet. Reklám a sajtóban. Ujságtudomány. A papiros. Fényképezés és mozgófénykép. Ehhez a külföldi államok külön kiállításai csatlakoznak. Maga a grafikai és könyvipari rész 14 különféle alosztályra fog oszlani s az anyagoktól s a nyomdatechnikai eljárásoktól kezdve a szakiskolákig minden felszínen levő kérdésre ki fog terjeszkedni. A művészeti részben nemcsak a művészek részvételét mutatják be a mai ujságcsinálásban, hanem külön képzőművészeti s külön karikaturakiállítás is lesz. A legérdekesebb mindenesetre a film- s fotókiállítás lesz, melynek érdekesebbé tételére már pályázatot is írtak ki idevágó filmtémákra.

A villamosság kora. Így nevezik a huszadik századot, és pedig teljes joggal. Bár már száz évvel ezelőtt, Goethe is sejtette, hogy ez a „világ lelke", a tudomány akkori álláspontján még nem igen tudták a lényegét megállapítani. De már ötven évvel ezelőtt kezdték a villamosáramot ívlámpák, majd 1881-ben izzólámpák energiájára is használni. Érdekes, hogy a legnagyobb német mérnök-szaktekintély, Werner Siemens még 1877-ben azt hitte, hogy a villamosvilágítás a gázzal sohasem fog tudni versenyezni. Pedig ma már nemcsak a világító-technikában, hanem az ipari, mezőgazdasági és háztartási élet úgyszólván minden ágában felhasználják. Az iparban a legnagyobb s legnehezebb gépek hajtására is felhasználják az erejét. A szövőipar, a modern papírgyártás, a nyomtató-műhelyek rotációs- és könyvnyomó-gépei ma már alig tudnák nélkülözni ezt a fontos hajtóerőt. A kisiparban is egyre nagyobb területeken alkalmazzák, így például a mosóintézetekben, a mészáros- és hentesiparban, a sütődékben. A sokáig modern újításoktól elzárkózó mezőgazdasági termelés is széltében-hosszában alkalmazza. Cséplőgépek, arató- és kaszáló-gépek, őrlőmalmok épúgy behódoltak a villamosságnak, mint a tejgazdaságok, melyekben fejésre s a tejtermékek higiénikus feldolgozására is villanyáramot használnak. Hogy a nagyvárosi közlekedésben, vasúti pályaudvarokon s újabban a gőzmozdonyok elektrifikálásában mekkora a szerepe, azt úgyszólván naponta láthatjuk. Kevésbé ismeretes, hogy a háztartásokban hányféle alkalmazása van. Itt

Sefer Éva: Rajz

vannak a villamos porszívó-, főző-, hűtő- és vasaló-készülékek, a villamos erővel hajtott varrógép, az éjjeli olcsó árammal felmelegített melegvíz-tartályok, a villamosszellőző, mosó- és füstemésztő-készülékek, egyszóval az egész villamosított háztartási üzem. Hogy az egészségápolásban a villamos fényfürdőktől és masszázsgépektől a Röntgen-készülékig milyen szerepe van, azt csak az orvosok tudják igazán értékelni. Ennek a hatalmas, az egész emberiség életét átformáló energiának ezen a nyáron nagy ünnepe lesz. Az *idei drezdai kiállítás* (Dresdener Jahresschau) májustól szeptemberig a villamosság minden alkalmazását bemutatja *„A technikai város"* című nagy évi szemléjében, melyben a német munka haladását mutatja be.

Még Prága is. Az idei őszi vásárral egyidejűleg, sőt azon túl is, kiállítás lesz Prágában „Papiros, könyv és ujság" címen. Ennek a kiállításnak az a célja, hogy a csehszlovák papíriparról, a grafikai, könyvkötő- és csomagoló-indusztriáról, valamint a kiadók és ujságok tevékenységéről széleskörű áttekintést nyujtson. Külön rész lesz ebben az „Ujság a reklám szolgálatában" címen.

Könyvnyomtató-betűk Gutenberg előtt. Frankfurtban mostanában egy kiállítás nyílt meg, melynek ez a címe: A könyv Kínában s a Kínáról szóló könyvek. Ebben a kiállításban igen érdekes dokumentumok vannak a Gutenberget jóval megelőző kínai könyvnyomtatásról. A leipzigi könyvmúzeum ugyanis az ő gazdag anyagából odaajándékozott Frankfurtnak többféle ősi kútfőt, melyek arról tesznek bizonyságot, hogy már a Kr. utáni tizedik évszázadban a kínaiaknál a falemezről való nyomtatás megvolt s ezt a szokást mind mostanáig megtartották. De sőt, nemcsak ez történt ott. Hanem egy kovácsmester, akit Pi-Cheng-nek hívtak, már mozgóbetűket is használt ezidőtájt a nyomtatáshoz. Azután másutt is csináltak fából nyomtató-betűket. Így például Koreában Thai-Tjong király 1404 táján vezette be a könyvnyomtatást, amivel szintén megelőzte a Gutenberg-féle találmányt. Ő már vörösrézbetűkkel nyomatta a könyveket s ezekből 20 darab betű meg is van a leipzigi múzeumban. Ezeknek a viasszal összeragasztott betűknek segélyével már érdekes könyveket nyomtak az időben Koreában.

Technikai hírek

Friss nyomatok szárítása. A német nyomdászok amerikai útleírásaiban minduntalan olvashatni arról, hogy az amerikai gyorssajtókon mily ötletes eszközök vannak a friss nyomatok szárítására, anélkül, hogy a makulatúraívek közbeiktatására volna szükség. Az ily beépített melegítőkészülékek, melyek a frissen nyomott íveket apró gázlángok vagy villamosság melege fölött vezetik el (nem is szólva a parafin- és viaszréteg-szórókészülékek alkalmazásáról nyílvánvaló előnyt jelentenek a nyomda számára, mert az emberi erő megtakarításán felül nagyobb gyorsaságot s a gépnek nagyobb teljesítőképességét is eredményezik. Németországban is végeztek ilyen irányban kísérleteket, de mindeddig az eredmények nem kielégítőek. Efféle nyomásszárító készülékek beépítésével csakis a kéttúrás gépeknél értek el eredményeket, de másutt nem. Így a hengergépeknél, amelyeknél az ívet a hengeren, vagy a kivezetés alkalmával melegítették, nem lehet elkerülni a festékelkenődést még akkor sem, ha kismennyiségű festéket alkalmaztak is.

Bőrutánzó kartonpapírbevonások. A francia csomagolóipar és dobozgyártás az utóbbi években igen figyelemreméltó haladást tesz, kivált a minőség dolgában. A francia kereskedelem az egyre fokozódó árutúlhalmozás miatt a versenynek a csomagolásban rejlő erőforrásait is igyekszik felhasználni a maga javára s a tetszetős csomagolással kivált az édességek, toalettcikkek, parfömériák kelendőségét is fokozni igyekszik. A csinos külső mellett az élelmiszereknél a higiénikus szempontok is a jó csomagolás javára szolgálnak, nemkülönben a kereskedőknek az a tapasztalata, hogy amivel a csomagolás többköltséget

Magyar Grafika
1928.

Seewald A. M.

örás Pest.

erőd

Csányi Mihárát

100. l.

Seewald Ferenc Károly

festő 1764. Győrött:

1764. szerződött Szabó Imre kanonokkal, hogy annak öcsesét, Szabó Györgyöt in delineatione artis pictorese 1/2 évig 3 arany = 12 frt és egy akó borért tanítamalja.

Rómer Flóris hagy XIV. s.

933 FEB-1-
A 57

gyságos

dr. S z e n t i v á n y i Gyula urnak

a Szépmüvészeti Muzeum titkára

B p e
Szépmüvészet
Aréna ut

Hivatalból
Dij átalányozva.

H.D.K.

SEEWALD Ferenc Károly

1764 Győr székesegyház Krisztus színeváltozása főoltárkép restaurálása

1764

Garas XVIII.sz. 145, 252, 255.l.

SEEWALD *Ferenc Károly*, festő, •
1764. Győrött

d.

ın és sima karimájú, de egy- Haját előre fésülte, bajusza)ltözete: körülcsavart nyak- sinóros kabát. Felirata, ket- , fölül: »ZSEDÉNYI EDVÁRD«. ője 4·1 cm. — Lelt. sz. 1192. — h) Emil ajándéka 1907 április az 1909 november 24-iki 5395 iki 656 (351–910) és a 3211–910)10 január 10-iki (2095–909) és o) sz. jegyzékek alapján. — Be- 41–908).

Seewald A. M.

Pesti orás

1.

Szent György Cén

III. aukc. 22. l.

Sefcsek János, butortervező, 1941. végbizonyitványt nyert

Iparmüvészeti Isk. Évk. 1880-1941. Bp. 1942.
33 l.

ıt tégla-, kőpillérek tagozzák. A la-
ıok helyen a homlokzatot is körülve-
ɜoldás azonban Sámsonházára nem jel-

fürészelt deszkaoromzatos homlokzatok
azott és vakolt oromfalak is megtalál-
ásokkal, keretezésekkel, vakolt és
z oromfal ilyen jellegü diszitése,
ületén is /szerényebb keretekben/ jle

tott kemencéje az oldaltornácon épül
lkül mindig nyári tüzhellyel s külön

, a lakóházaktól különálló gazdasági
igen figyelemreméltóak. Ezek a régi
ban kőből/ ritkábban vályogból épül-
pillérekkel, másféle térelhatároló

Sefcsek János

építő iparművész
az alábbi iskolában
négyett -

Pesti Hírlap
1943. júl. 8.
(f. j.: Az Iparmű-
vészeti Iskola munka-
bemutatója.)

gran ~~[illegible]~~ di
pressione propria. E
assimilò influenze este
in gran parte venu
dall'Italia, ma anc
dalla Francia, Germ
e dalla Fiandria -
i vari influssi serv
no a contrabilancia
uno l'altro, ~~lasciano~~
~~evidente~~ e lasciaro
palesarsi con evidenz
e disvilupparsi con
vero slancio creativ
le proprie energie e
proprie espressioni.
Esse tra i vari influssi
esteri vediamo domina
quello ~~Italiano che ve~~

Sefcsik Antal, szobrász l. Szécsi A.

1907.

és sima karimájú, de egyelejű
érmen

jobbrafordultan van ábrázolva.
za hosszú, körszakálla rövid.
akkendő, mellény és egyelejű
kettős körben vésett betűkkel

ÁRD &

~~a sima~~

érem, méretei 4.1:4.1 cm.-- Becs-
l ajándéka 1907. április 30-án

ssel

249

SEFCSIK *Antal*, l. *Szécsi Antal*.

M.D.K.

Sefcsik Antal

Mosonyi Mihály, Doppler Ferenc, Hummel Nep. János, Goldmark Károly dombormü képmásait készitette az Operaház részre, -irja Sz.T.: "A mi Operaházunk" c. beszámolójában.

Magyar Salon, Bp. 1884. nov. 1. II. kötet. 157-163. lap

M.D.K.

Sefcsik

"A Mücsarnok őszi tárlata" cimmel az "Irodalom és müvészet" c. rovat beszámol arról, hogy a müvész részt vesz szobraival a kiállitáson.

Képes Családi Lapok. Bp. 1882. 5. évf. 2. sz. 31. lap

M.D.K.

Sefcsik Antal

"Hét zenész szobor-képmását mint zza a fiatal müvész",-közli az Irodalom és Müvészet c. rovat. A szobrok a sugáruti Dalszinház előcsarnokát fogják disziteni. A zenészek: Mosonyi Mihály, Doppler Ferenc, Rózsavölgyi Márk, Lvotta, Csermék, Bihari és Palotássy.

Képes Családi Lapok. Bp. 1883. május 6./32. sz. 511. lap

M.D.K.

Sefcsik Antal

Megmintázta Bihari alakját a hegedüjével, melyről "A redoute szobrai" cimmel ir a Fővárosi Hirek c. rovat.

Képes Családi Lapok. Bp. 1883. márc. 18. 25. sz. 4oo. lap

M.D.K.

Sefcsik Antal

"Szent Mihály" c. müvét dicséri dr. Berényi Pál: "Az Országos Kiállitásról" c. beszámolójában.

Képes Családi Lapok, Bp. 1885. juni. 28. 7. évf. 4o. sz. 637. lap

M.D.K.

Sefcsik Antal

Donáth Gyula, Kiss György és Bezerédi Gyula müvészeket bizta meg a pénzügyminiszter, hogy a Herkules-fürdő épületére készitsék el Herkules, Psyche, Apolló, Hébe, Esculap és Hygieia mithológiai szobrokat.
Irodalom és Müvészet c. rovat.

Képes Családi Lapok, Bp, 1884. aug. 31.
VI. évf. 49. ~~szám~~ sz. 784. lap

Sefcsik Antal, szobrászm.

a fövesztibül számára négy reliwf-arcképet mintáz: Mosonyi Mihályé és Doppler Ferencé már kész, most Hummel János pozsonyi születésü régi jeles zeneköltö és Goldmark Károly , a "Sába királynöje" magyar születésü szerzöjének dombormü-arcképét készíti.

Az operaszinház belsö diszitményei.
Vas. Ujs. 1883. 733.1.

Sefcsik Antal MDK

Mihály arkangyal, föszöntvény-szobor

Mücsarnok 1882. őszi kiáll.
második sorozat

Sefcsik (Szécsi) Antal szobrász (1856–1904)

Pesti Hirlap. 1885. III. é. máj. 5. 9–10.

Radó Antal: Szobrászatunk és festészetünk a kiállitáson

Seftsik Antal szobrász

Pesti Hirlap. 1884. szept. 10.3

Szobrászati nisek

Seftsik A. Szobrász

Pesti Hirlap: 1884. aug. 31. 4

Szobrászatunk Köréből

Seftsik antal szobrász

Pesti Hirlap. 1884. okt. 3, 3

Képzőművészeti hírek

Sefcsik Antal, Szobrász

Budapesti Szemle, 1883.

XXXIV. 180.-208., 353.-372. l.

Pasteiner Gyula: A magyar szobrászat

Sefcsik Antal szobrász

Pesti Hirlap,1882.okt.22.9.
Porzsolt Kálmán: A műcsarnok
őszi kiállitása

Segantini Giovanni festő

Budapesti Szemle, 1901. (CVI).

425 - 437. l. - Meller Simon: A Ta-
vasi Társat.

Sefcsik Antal MDK

Mihály arkangyal, fészöntvény-szobor

Műcsarnok 1882. őszi kiáll.

Seethal, Franz von

1805

l.

Eperjéssy 1929

20. l.

Seenger Pál

cród

Tér és Forma

1935. 84. l.

(Balatoni Intéző Bizottság villatervpályázata; távlati képpel és alaprajzzal.)

I. díj.

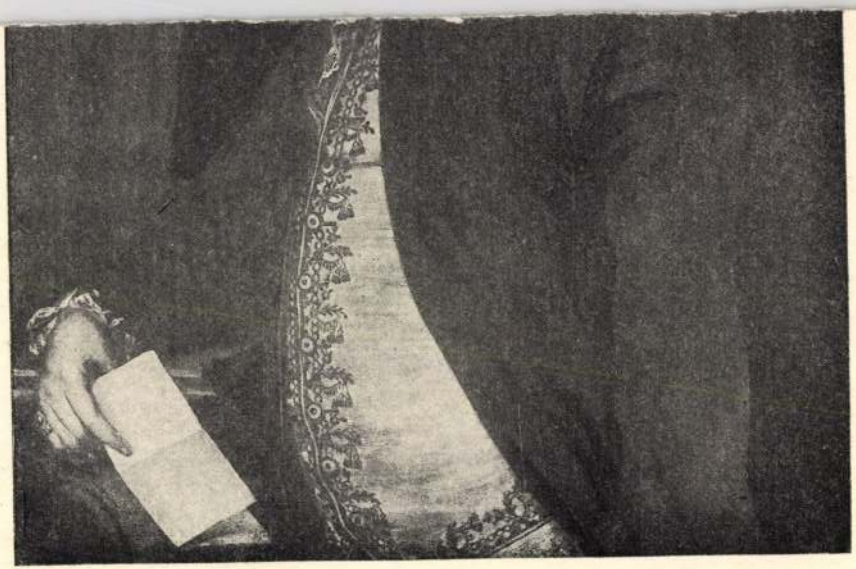

277b

— **A rejtélyes kabátgombok.** Madridból jelentik: Érdekes, egyben igen rejtélyes bűnügy ért véget a napokban Madridban. Az ügy főhőse egy *Jose Stuarentorez* nevü gazdag magánzó volt, aki magas összegre biztositotta lakását, amelyben értékes dolgok voltak. A magánzóról azonban tulajdonképen senki sem tételezte volna fel, hogy vagyona van, mert mindig rongyos ruhában járt. Az ügy sok dolgot adott a rendőrségnek és a biztositótársaságoknak egyaránt. Jose Stuarentorez lakásán ugyanis gyors egymásutánban háromszor betörtek. Bár ugy a rendőrség, mint a biztositótársaságok éltek a gyanuval, hogy a volt földbirtokos „betörései" körül valami nincs rendben, nem léphettek fel ellene, mert a legszigorubb nyomozás és vizsgálat sem tudott a legcsekélyebb gyanus dolgot sem felderiteni. A biztositótársaságok fizettek, de Stuarentorez továbbra is koldusmódra öltözködött. Az elmult napokban a volt földbirtokost holtan találták lakásán. Rablógyilkos hatolt be hozzá és kirabolta. A nyomok egy *Dzameh* nevü egyénhez vezettek, akit el is fogtak. A vizsgálóbiró kereszt-kérdései alatt zavarba jött és végül is bevallotta, hogy ő a gyilkos. Mikor pedig a biró megkérdezte, hogy mit rabolt el áldozatától, Dzameh egykedvüen válaszolt:

— A rongyos ruháit.

Kiderült, hogy Stuarentorez mind a három esetben önbetörést követett el. Amikor a biztositótársaságoktól a károsszeget felvette, azon mindig aranyat vett, ebből gombokat csináltatott, ezeket posztóval áthuzatta és igy varrta fel lyukas, piszkos ruháira. Dzameh tudta, hogy a volt birtokosnak van pénze. Egy évig figyelte minden lépését, mig rájött a titokra. Ekkor betört és ötvennégy szinarany gombot talált a rongyos kabátokon és mellényeken. A gombok megkerültek és a biztositótársaságok abban reménykednek, hogy a kicsalt károsszegek teljesen megtérülnek.

— **Kulturvonat Siófokra.** Junius 10-én különvonat indul Siófokra a frontharcosok ünnepélyes találkozójára. A vonat a Déli p. u.-ról 7.45 órakor indul és Siófokra 10.23 órakor érkezik meg. Siófokról este 22.20 órakor indul vissza és 0.40 órakor érkezik Budapestre. A vonat fel- és leszállás céljából Székesfehérvárott is megáll. Menetjegy ára pengő 4.90. Délután nagy sportünnepély a Siófoki Sport Egyesület telepén. Külön csatahajózás a Balatonon. Kedvezményes strandjegyek a helyszinen kaphatók. Felhivjuk előfizetőink és olvasóink figyelmét, hogy a nagy érdeklődés miatt előre váltsa meg jegyét a: Hungarian Tours Pesti Hirlap Utazási Irodájában. V., Vilmos császár-ut 78., VII., Erzsébet-körut 1. sz., naponta 9—18 óráig.

— **Az Emericana ballagása.** A katolikus egyetemi hallgatók bajtársi egyesülete, az Emericana szombaton tartotta hagyományos ballagását. Este 8 órakor gyülekeztek a Vigadó nagytermében az Emericana zöldsapkás öregurai, leventéi és apródjai, valamint a familiák tagjai. A szövetség vezetősége ünnepélyesen fogadta *József* királyi herceget, az Emericana főprotektorát. *Bitter Illés* clairvauxi apát, commendator megnyitó szavaira megkezdődött a „Valéta-járás". *Schwartz Elemér* egyetemi tanár, Anonymus tett ezután jelentést. Felhangzott a Gaudeamus, mire *József* királyi herceg átnyujtotta a botot az ifjuság Alma Matertől bucsuzó vezetőinek, akik ezután a dominóktól megkapták a pogácsás tarisznyát. Az életbe való indulásnak ugyanezeket a jelvényeit osztották ki a többi valétálónak, akiknek nevében *Pap Ernő* bölcsészhallgató, asszeszszor bucsuzott az Emericana vezetőségétől és a curiáktól. A commendator szavaira: Ballagjatok... felhangzott Ballag már a vén diák, mire megkezdődött a ballagás. A szalamanderes menet a korzón, a Ferenc József-rakparton, a Václ-utcán és a Szerb-utcán vonult az Egyetem-térre, ahol Kalmár János praesidens bucsuzott az Alma Matertől, a rektortól és a tanári kartól. *Angyal Pál* rektor beszédet intézett az ifjusághoz. Az ünnepség befejezéséül az Egyetemi Énekkarok a Himnuszt énekelték el.

— **Az MTK nemzetközi tenniszversenye.** Az MTK nemzetközi versenyének szombati eredményei a következők:

Férfi egyes nemzetközi: Bánó L.—Civin 4:0, w. o., Magyaros—Schattinger 6:4, 6:3, Friedrich—Somogyi 6:3, 6:4, Hubert L.—Makray 1:6, 6:2, 6:4, Faragó Gy.—Hayer 6:2, 10:8, Handler—Koppány 6:4, 7:5, Makray—Göllner 6:1, 6:2, Nyeviszkey—gróf Nyáry 6:4, 6:3, Buda—Somogyi 7:5, 6:3. Férfi egyes kizárásos: Fehér—Ebenreich 4:6, 6:3, 6:1 Kanta—Reichardt 7:5, 6:4, Werner—Goldberger 7:5, 6:2, Csima—Pénzes 11:9, 6:3, Snopek—Engelsmann 6:2, 7:5, Fillenz—Tóth 6:1, 6:3.

Férfi páros nemzetközi: Straub testvérek—Hoffmann, Handler 6:4, 6:1, Bánó, Hubert—Friedrich, Kirchmayer 6:0, 6:2, gróf Zichy, Pethő—Jacobi, Arató 6:4, 6:4, Majoros, Kiss—Adler, Nyeviczky 6:1, 1:6, 6:1, Makray, Rónai—Civin, Dresdner 6:1, 6:3, Vadász, Fillenz—Gyarmathy, Fábry 3:6, 6:2, 6:0, Bayer, Loczay—Fodor, Tóth 7:5, 6:3, Arató, Jacobi—Kleiszner, Hesch 6:1, 6:4, Vadász, Fillenz—Werner, Reichardt 6:3, 6:3.

Női egyes: Prochmann—Batta 9:7, 6:2, Mentovics—Kanotainé 6:3, 6:3, Sas—Köpeczy 6:0, 6:2. Vegyespáros: Bánó, Batta—Szentey, Kanotainé 6:4, 6:0, Kiss, Adlerné—Straub, Tormayné 6:3, 6:0, Róna, Zubka—Tóth, Jablonkay 6:1, 6:1. Ifjusági egyes döntőjében Fodor MTK 1:6, 6:4, 6:2 arányban győzött Zubka Mátyásföld ellen.

— **A Dunába zuhant és megfulladt egy budapesti hajóstiszt.** Bécsből jelentik: Plott Antal, a Dunagőzhajózási Társaság Vukovár nevü vontatóhajójának tisztje és gépházfőnöke éjjel a Dunába zuhant és a vizbe fult. Plott Brünnben született és budapesti lakos volt, két gyermek apja. A vizsgálat adatai szerint Plott a hajókorlátra támaszkodva, elvesztette egyensulyát és igy esett a vizbe. Zuhanás közben valószinüleg eszméletlen állapotba jutott és ezért süllyedt el a hullámokban, jóllehet kiváló uszó volt.

— **Ujabb bombamerényiet Ausztriában.** Gráci jelentés szerint a városházán szombaton délután bomba robbant fel anélkül, hogy jelentősebb kárt okozott volna. A városban több telefonfülkét felrobbantottak. — Gratweinben, Grác mellett, robbantó merényletet követtek el az ottani vasuti állomás főnökének lakása ellen. A robbanás némi anyagi kárt okozott.

— **A Tisza halottja.** Dankó Róza 25 éves tiszaadonyi lány a község határában vizmerités közben a Tiszába esett és a vizbe fulladt. Holttestét az ár elsodorta.

— **Négyszemü veréb!** Bécsből jelentik: A Vivariumba beszállitottak egy fészkéből kiesett négyszemü verebet. A kettős szempártól eltekintve, *a madár fejalkata teljesen rendes.*

— **Filléres gyorsvonatok Urnapján és vasárnap.** A MÁV igazgatósága közli, hogy május 31-én (Urnapkor) *Budapest-Nyugati pályaudvarról Szegedre* filléres gyorsvonatot indit.

A vonat reggel 6 órakor indul, Szegedre érkezik 9 óra 36 perckor, vissza Szegedről indul este 19 óra 50 perckor, Budapest-Nyugati pályaudvarra érkezik 23 óra 15 perckor. A menettérti jegy ára 4 pengő.

Junius 3-án, vasárnap 500 utas jelentkezése esetén a következő ünnepi gyorsvonatok és filléres gyorsvonatok indulnak. Ünnepi gyorsvonatok: Budapest-Nyugati pályaudvar—Debrecen. Indul reggel 6 órakor, Debrecenbe érkezik 10.23 órakor. Vissza Debrecenből indul hajnalban 0.46 órakor és Budapest Nyugati pályaudvarra érkezik 5.10 órakor. A menettérti jegy ára 4.70 pengő. Szentes és Szegedről Debrecenbe. A menettérti jegy ára Szeged, Szentes és Kiskunfélegyházáról 5.30. Kecskemét, Nagykörös, Ceglédről 4 pengő. Pécs és Kaposvárról Debrecenbe. (Budapesten levagy felszállás nem lehetséges.) Menettérti jegy ára 7.80 pengő. Kaposvárról 7.40 pengő. Ezeknél az ünnepi vonatoknál a menetjegyirodák csakis „Debreceni Hét"-re szóló igazolvány egyidejü megváltás mellett szolgáltatnak ki kedvezményes menettérti jegyeket.

Filléres gyorsvonatok. Budapestről Sopronba. Budapest Keleti pályaudvarról indul reggel 5.50-kor, Sopronba érkezik 10.12, vissza Sopronból indul 18.44-kor és Budapest Keleti p. u.-ra érkezik 22.55-kor. A menettérti jegy ára öt pengő. Budapestről Pécsre. Budapest Keleti p. u.-ról indul reggel 5.25-kor Pécsre érkezik 10.25-kor, vissza Pécsről indul este 20.04kor. Budapest Keleti p. u.-ra érkezik 0.50-kor. (Abaligeten megáll). Menettérti jegy ára 5 pengő. Kőszeg és Szombathelyről Budapestre. A menettérti jegy ára Kőszegről 5.50 pengő, Szombathelyről 5.30 pengő. Erre a vonatra Sárvár, Celldömölk és Pápán is fel lehet szállani. Gyula és Békéscsabáról Budapestre (Csatlakozás Orosháza és Szarvas felől is). A menettérti jegy ára Gyuláról 4.50, Békéscsabáról, Orosházáról és a közbeeső állomásokról 4.20 pengő. Kiskunhalas és Kalocsáról Miskolcra. (Budapesten le-, vagy felszállás nem lehetséges.) Soltvadkert és Kiskörösön fel-, illetve leszállás. Egységes menettérti dij 5.90 pengő.

Ezeknél a vonatoknál kedvezményes vagy szabadjegyek érvénytelenek. Menetjegyeket a menetjegyirodák árusitanak s itt nyerhető minden közelebbi felvilágositás is. A Budapestről induló és oda visszaérkező vonatokhoz a Beszkárt csatlakozó járatokat indit.

Helyi zivataros esők, hőcsökkenés.

A délnyugat felől közeledő kisnyomásu légköri képződmény terjeszkedése és az Észak-Európa felől lehatoló léglömegekkel való találkozása a Dunántul nagyobb részének ismét jelentős csapadékot juttatott. Eddigi jelentések szerint a lecsapódások zöme a Balaton és a nyugati határ között hullott le. Szent Gotthárd, Keszthely, Sopron környékén este is esett még az eső. A csapadékos terület délen jobban benyult az országba, mint északon, Pécs, Baja, sőt Szeged is kapott kisebb esőt.

A zivatarok hatásosabb okozója az atlanti levegőhalmaz volt, amelyben a nyomás megnövekedése ujabb hullámot inditott keletre és ez a léghullám főleg Németországon helyenként vihar formájában terjedt tovább. A hőmérséklet igen alacsony benne.

Az uj nyugati előretörés élvonala este 7 órakor az Alföldön huzódott Mohács—Kassa irányában. Éjjelre a hőmérsékleti ellentétek ugyis csökkennek, keleten a betörés hatása elgyengült. Miután azonban a beáramlás vasárnap még tart, remélhető, hogy ujabb zivataros esők fejlődnek ki az Alföldön és talán keleten is, amelyek helyileg nagyobb csapadékot adnak. A légáramlás ismét általánosan északnyugati irányból fog jönni, alacsonyabb hőmérsékletet hoz magával és a hüvösebb levegőben erős nappali felhőzet képződik.

A Meteorológiai Intézet időjárásjelentései május 26-án este az ország különböző vidékeiről.

Sopron: Északi szél, legmagasabb hőmérséklet 21 fok, este 7 órakor 18 fok, délben kis eső, este ismét esik. Csapadék este 7 óráig 0.2 milliméter.

Szombathely: Gyenge északi szél, legmagasabb hőmérséklet 24 fok, este 7 órakor 16 fok, délben zivatar 8 milliméter csapadékkal, jégesővel.

Szentgotthárd: Délután zivatar, este 7 órakor is esik.

Keszthely: Mérsékelt északkeleti szél, legmagasabb hőmérséklet 25 fok, este 7 órakor 15 fok, délután zivatar, este 7 órakor is esik, 15 milliméter csapadék.

Pécs: Legmagasabb hőmérséklet 25 fok, este 7 órakor 23 fok, délelőtt kisebb eső, 3 milliméter csapadékkal, este 7 órakor zivatar kezdődött.

Baja: Legmagasabb hőmérséklet 24 fok, este 7 órakor 23 fok, délelőtt eső 4 milliméter csapadékkal.

Kecskemét: Legmagasabb hőmérséklet 25 fok, este 7 órakor 22 fok, teljesen borult.

Szeged: Legmagasabb hőmérséklet 25 fok, este 7 órakor 22 fok, erősen felhős. Reggel 7 órakor egy milliméter csapadék volt.

Békéscsaba: Legmagasabb hőmérséklet 27 fok, este 7 órakor 22 fok, erősen felhős.

Debrecen: Legmagasabb hőmérséklet 24 fok, este 7 órakor 23 fok. Félig borult. Délelőtt 9 órakor egy milliméter csapadék.

Orosháza, máj. 26. Este nyolc óra tájban hatalmas zivatar kezdődött, amelyet *kiadós eső követett.*

Nagykanizsa, máj. 26. Egész nap délnyugati szél mellett borult volt az idő. *Délután három óra tájban és este 11.6 milliméter eső esett villámlás és mennydörgés közben.* Este a hőmérséklet 14.6 fok.

Hivatalos jelentés.

A Meteorológiai Intézet jelenti május 26-án este 9 órakor: Közép-Európában északnyugati légáramlás mellett hüvösebb lett az idő.

Hazánkban a mai nap folyamán a hőmérséklet nyugaton 21—25 fokig emelkedett, a Tiszántul egyes helyein a 27 fokot is elérte. Sok helyütt volt kisebb eső már a délelőtti órákban is, délután pedig a Dunántul délnyugati felében kiadós lecsapódásokkal járó zivatarok voltak. Szombathelyen jég is esett.

Budapesten este 9 órakor a hőmérséklet 18 fok Celsius, a tengerszintre átszámitott légnyomás 760 milliméter, emelkedő.

Várható időjárás a következő 24 órára: északnyugati légáramlás, változó felhőzet, sok helyütt zivataros esők. A hőmérséklet nyugat felől csökken.

—

Vizállás: A Duna Hofkirchenig és Linz—Pozsony között árad, máshol apad, alacsony vizállásu. Mai vizállások: Passau 197, Struden 162, Stein —49, Bécs —70, Pozsony 69, Komárom, 172, Budapest 120, Paks 16, Baja 98, Mohács 144, a Dráva Barcsnál 123.

A Tisza Tiszabecsnél és Tokaj—Tiszafüred között apad, máshol árad, igen alacsony vizállásu. Mai vizállások: Tiszabecs —40, Vásárosnamény minusz 135, Tokaj —61, Tiszafüred —46, Szolnok —89, Csongrád —180, Szeged —100, a Szamos Csengernél —35, a Körös Békésnél —80, Gyománál —74.

A Balaton Siófoknál 83, a Velencei tó Agárdnál 31.

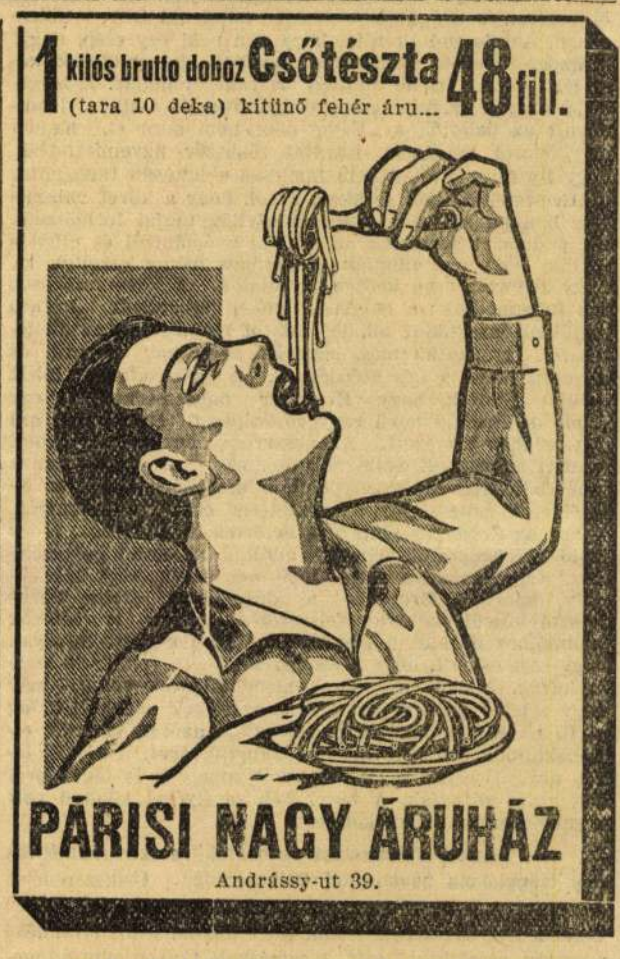

— **A Postatakarékpénztár Árverési Csarnokának aukció-kiállitása.** Minden eddiginél nagyobbszabásu aukciós-kiállitás nyilt meg a *Postatakarékpénztár Árverési Csarnokában.* Az anyag két részre oszlik. Az egyik részben különböző magángyüjteményekből származó mütárgyak, berendezési és fényüzési cikkek szerepelnek, összesen 3322 darab, a másikban egy néhai magyar mügyüjtő, *Surányi Béla* hagyatékának anyagát látjuk, összesen 356 darabban. Surányi Béla hagyatékának festőművészeti részében az ifjabbik *Teniers* egyik jellegzetes festménye a legértékesebb, mert a gyüjteményben szereplő *Corot-* és *Daubigny*-tájak inkább e mestereknek modorára, mintsem saját kezére vallanak. Surányi különösen a németalföldi festőket szerette, akiktől egy szép *Toorenvliet*-csoportképet, egy *Van der Venne*-kompozíciót és egy *Du Jardin*-jelenetet kell kiemelnünk. Nagy értékekkel szerepel a [illegible] ékszer-, üveg-, porcellán-, bútor- és szőnyeggyüjtemény egyes értékeit külön-külön fel sem sorolhatjuk, de legnagyobb dicsérettel kell megemlitenünk azt a finom és izléses elrendezést, amellyel az Árverési Csarnok ezt a hatalmas anyagot bemutatja. A kiállitás május 27-ikétől kezdve tekinthető meg, junius elsejétől kezdve pedig kalapács alá kerül az anyag.

— **Hét embert mart meg egy veszett eb Ujpesten.** Ujpesten egy veszett eb megmarta *Tóth Jenő* kömivest, *Koda Agostonné* háztartásbelit, *Blumenstock Antal* magánzót, *Balla Ferenc* munkást, *Rosenberg Samu* kereskedőt és még két ismeretlen férfit, akik nem jelentkeztek orvosnál. A két ismeretlen kivételével a többi megmart embert a Pasteur-intézetben ápolják. Ujpesten, ahol az utóbbi időben több kutya veszett meg, a polgármester ebzárlatot rendelt el.

— **Házasság.** *Irányi Kamill* székesfehérvári evang. lelkész és neje, *Bacskay Margit* leányát: *Margót* f. hó 26-án vezette oltárhoz a székesfehérvári evang. templomban *Erdélyszky Endre* m. kir. légügyi főellenőr, néhai *Erdelyszky Zsigmond* pénzügyi számellenőr és neje, zolnai *Leustach Jolán* fia. Az esketési szertartást *D. Kapi Béla* evang. püspök végezte.

Prohászka János fémbutorgyáros *Erna* leányát *Hertelendy Jenő* utász százados-mernök, előkelő közönség jelenlétükben folyó hó 24-én a Jaáki templomban oltárhoz vezette.

Adler Ibolya és *Molnár Pál* folyó hó 27-én házasságot kötöttek. (Minden külön értesités helyett.)

Löwenbein Irénke és dr. *Schubert Ernő* fogorvos Ujpest, házasságot kötöttek. (Minden külön értesités helyett.)

Fekete Elza és *Goldberger Márton* folyó hó 27-én délután fél 4 órakor tartják egybekelési ünnepélyüket az ujpesti izr. templomban.

Rosenberg György, a Berlini Viktória Biztositó magyar igazgatóságának titkára eljegyezte *Rosenzweig Lillyt, Rosenzweig Benő,* a Rosenzweig és Fried cég beltagjának leányát.

Aczél Margit Anna, Budapest és *Fried Sándor,* Miskolc, jegyesek. (Minden külön értesités helyett.)

Lázi István kunmadarsi községi jegyző eljegyezte *Uhrin Margitot* Dévaványáról.

Splivalló Ede József és *Barcza Adrienne* jegyesek. (Minden külön értesités helyett.)

Faragó József bácsai földbirtokos és felesége ma tartják 50 éves házassági évfordulójukat.

Erdős Adolf és neje, szül. *Hilf Sarolta* folyó hó 27-én ünnepelték gyermekeik és unokáik körében **házasságuk 50 éves évfordulóját.**

— **Chicagói csendélet.** Chicagóból jelentik: Brewster ékszerészt és drágakőkereskedőt mindenki ismeri Chicagóban. Azt is tudták róla, hogy van neki egy szép, nagy, kitünően csiszolt gyémántja, amelyet „Favorit"-nak keresztelt el. Az értéke mintegy hatvanezer dollár. A kereskedő nagyon szerette ezt a drágakövet és amikor visszavonult az üzlettől, a „Favorit"-ot nem adta el, hanem megtartotta magának. Barátai többször figyelmeztették, hogy ily nagy értéket nem tanácsos a lakásán tartogatni, de Brewster hallani se akart arról, hogy a követ valamelyik bankba zárja. A chicagói alvilág tagjai természetesen tudomást szereztek az értékes gyémántról és elhatározták, hogy azt ellopják. Furfangos módot eszeltek ki, hogy Brewstert ne kelljen megölniök. A következő cselhez folyamodtak: a banda kitünően szervezett „kutató osztálya" lassankint minden adatot megszerzett az ékszerészről. Igy tudták meg, hogy Brewster nagy nőbarát és szivesen hódol a női szépségnek. A gangszterek tehát módját ejtették, hogy Brewster megismerkedjék egy Lucie de Prefoid nevü ragyogó szépségü táncosnővel, aki a bandához tartozott. Az ékszerész hevesen udvarolni kezdett a szinpadi csillagnak és amikor az néhány napra vidékre ment vendégszerepelni, a szerelmes Brewster elkisérte. A gangszterek természetesen csak ezt akarták. Mikor az ékszerész elutazott, betörtek a villájába. Hogy kellő helyismeretük legyen, arról a táncosnő gondoskodott. Azt azonban a szép Lucie sem tudta, hogy a szekrény, amelyben Brewster a drágakövet őrizte, titkos riasztó készülékkel van felszerelve. Amint a betörők „munkához láttak", a készülék működni kezdett és olyan nagy zajt csinált, hogy a szomszédok és a rendőr is meghallották. Mielőtt a betörők menekülhettek volna, már négy rendőr állta utjukat. A gangszterek védekeztek, az egyik rendőrt halálosan megsebezték, azután sikerült elmenekülniök. De már másnap elfogták őket. A rendőröknek ugyanis olyan revolverük volt, amely le is fényképezi azt, akire ráfogják. A fényképek segélyével könnyü volt a gangsztereket kézre keriteni.

— **Tüntető felvonulást rendeztek és sztrájkbaléptek egy leányiskola növendékei Csikszeredán.** Csikszeredáról jelentik: A csikszeredai volt gazdasági iskola épületében berendezett háztartási iskola huszonnyolc leánynövendéke pénteken sztrájkba lépett. A sztrájkoló lányok tüntető menetben vonultak *Otepea* prefektus elé, akinek elpanaszolták, hogy *az intézet titkárnője cselédmunkát végeztet velük*, amire nem hajlandók és addig nem térnek vissza az intézetbe, amig a titkárnőt onnan el nem távolitják. A prefektus megigérte az elkeseredett lányoknak, hogy panaszukat felterjeszti a kultuszminiszterhez.

— **További háromszáz menekült osztrák szociáldemokrata kapott beutazási engedélyt Oroszországba.** Tallinból táviratozzák: Moszkvai jelentés szerint a szovjetkormány utasitotta a prágai orosz követséget, állitson ki további háromszáz Oroszországba szóló beutazási engedélyt olyan osztrák szociáldemokraták számára, akik a szocialista felkelés leverése után Csehországba menekültek. Az osztrák szocialista emigránsoknak ez a há-

— **Budapest nemcsak legnagyobb fürdővárosa Európának,** de gyorsiramu fejlődésénél fogva csaknem a legnagyobb kertvárosa is. A főváros illetékes ügyosztálya már régen felismerte azt, hogy egy nagy városnak parkjai és sétányai nemcsak diszét képezik, hanem annak levegőjét állandóan tisztitják és egészségessé varázsolják. Példának okáért a Dunaparton, az ugynevezett uj Lipótvárosban, a Margitszigettel és a budai hegyekkel szemben alig pár hónappal ezelőtt emeltetett néhány holdas gyönyörü park, amely a legmodernebb gyermekstranddal és játszóterekkel van felszerelve, nemcsak kellemes látványosság, de fekvésénél fogva levegője kristálytiszta és valóban egészséges. Ezen hatalmas parknak szépségét emelik a körülötte épült diszes és hipermodern öröklakásos házak, melynek boldog lakói örömmel élvezik a lakásukba beáramló friss, üde levegőt.

— **Ötvenéves találkozó!** Dr. *Králik Árpád* kir. közjegyző (Andrássy-ut 50) felkéri egykori tanulótársait, akik vele együtt az *1884. évben* végezték be középiskolai tanulmányaikat a *besztercebányai* gimnáziumban, sziveskedjenek a jubiláris találkozás megünneplése végett Besztercebányán, a régi gimnázium előtti sétatéren, 1934 junius 5-én d. e. 9 órakor megjelenni. Rossz időjárás esetén találkozás a Wagner-féle főtéri vendéglő kávéházában. Közelebbi utbaigazitást osztálytársuk, *Szeltenreich Gyula* ny. számtanácsos ad. (l. Besztercebánya.)

— **Gyermekkép** Rozgonyitól 3 drb. 8 P. Kálvin-tér.

— **A csecsemők és gyermekek** okszerü táplálásánál szakorvosok véleménye szerint a *Phosphatine Falières* nélkülözhetetlen. Kapható *Zoltán Béla* gyógyszertárában.

— **A sportoló nő,** aki turázik, evez, tenniszezik, vagyis fokozott mozgást végez, nem nélkülözheti a „Nonspi"-t, ezt az egyedülálló szert, mely az izzadást biztosan megszünteti és megkiméli a ruhát az idő előtti tönkremenéstől. A *Nonspi*-t orvosok ajánlják. Alkalmazása teljesen ártalmatlan.

— **A has gyakori teltsége,** a rekesz erősebb feltolódása, májtájéki fájdalmak, emésztési nehézségek, gyomorbélhurut és sárgaság a természetes *„Ferenc József"* keserüviz használata által megszüntethetők és az agy, a szem, tüdő vagy szív felé irányuló vértódulások ellensulyozhatók.

— **A szépség titka:** az eredeti keleti Thirabép-készitmények az arcot néhány nap alatt megszépitik. Az arc- és nyakráncok teljesen elsimulnak. Magyarországi főraktár: Hunnia gyógyszertár, Budapest, VII., Erzsébet-körut 56.

FŐVÁROS.

— **Kitüntetések.** Dr. Huszár Aladár főpolgármester szombaton délben legfelsőbb megbizásból ismét több kitüntetést nyujtott át. Kormányfőtanácsosok lettek ifj. dr. *Bónis Ferenc* fogorvos, közhasznu érdemes tevékenysége elismeréséül, dr. *Fekete László* kir. közjegyző a közjegyzői pályán szerzett érdemei elismeréséül és vitéz dr. *Árvátfalvy Nagy István* ügyvéd, a HONSz országos elnöke a hadigondozás terén szerzett sokéves értékes munkásságáért. Legfelsőbb elismerésben részesültek a hadigondozás terén hosszu időn át kifejtett értékes munkásságáért *Budanovics Tibor*, a HONSz országos társelnöke, *Csák Boldizsár*, a HONSz országos igazgatója, *Sárkány Ferenc* székesfehérvári nyomdatulajdonos, a HONSz országos társelnöke és *Székely Ferenc* lapszerkesztő-főtitkár.

— **A Prohászka-szobor.** Az Országos Prohászka Ottokár-szoborbizottság szombaton délben ülést tartott, amelyen *Wolff Károly* elnök bejelentette, hogy a szobor teljesen elkészült és haladék nélkül felállitható, annál is inkább, mert a talapzat munkáival már korábban elkészültek. A bizottság hosszabb eszmecsere után elhatározta, hogy a leleplezés országos ünnepség keretében junius 17-én, vasárnap délelőtt 11 órakor lesz. A leleplező ünnepségen az ünnepi beszédet Wolff Károly mondja. A szoborbizottság már a mai nappal megkezdte az ünnepség előkészületeit és a meghivók kibocsátására is legrövidebb időn belül sor kerül.

— **A Madách-szobor.** A Fővárosi Alkalmazottak Nemzeti Szövetségének tisztviselői osztálya ma tartotta *Liber Endre* alpolgármester elnöklésével a nyári szünet előtt utolsó igazgatótanácsi ülését. Dr. *Budó Jusztin* főtitkár javaslatára elhatározta az igazgatótanács, hogy a jövő iskolai évben 2500 pengőt fordit főiskolai tanulmányi ösztöndijakra, továbbá elhatározta, hogy az automatikus előlépésnek egy évre való felfüggesztéséből eredő és az egész tisztviselői pályát végigkisérő károsodás megszüntetése érdekében a KANSz-hoz hasonló indokolt előterjesztést fognak tenni dr. *Sipőcz Jenő* polgármesternek. Végül Duday Alajos tanácsnok javaslatára az igazgatótanács Madách Imre szobrára egyhangulag 300 pengőt szavazott meg. Liber Endre alpolgármesternek több tisztviselői kérdésre vonatkozó megnyugtató kijelentései után ért véget az igazgatótanács mai ülése.

— Letartóztattak egy magánhivatalnokot. Gróf Károlyi László gyállligeti parcellázási irodájában 16.500 pengős sikkasztást fedeztek fel. A gyanu Lénárt-Lettinger Sándor 46 éves magánhivatalnok ellen irányult. Bekisérték a főkapitányságra, ahol kihallgatása után letartóztatták.

— **Halálozás.** *D'Elle Vaux Albert*, de Limont lovagja, nyug. főszolgabiró, 65 éves korában május 21-én Resicabányán hirtelen meghalt. Felesége, *Olga D'Elle Vaux*, leánya *Götzen* grófné, valamint előkelő rokonsága gyászolják. Nagy részvéttel temették el.

Seenger Viktor okl. épitész 59 éves korában hosszas szenvedés után elhunyt. Temetése folyó hó 23-án, hétfőn délután félöt órakor lesz a Kerepesi-temető halottasházából az ottani családi sirboltba, a 16m. kath. egyház szertartása szerint.

Zákos- és bodorfalvi *Baranyay Lajos* földbirtokos, volt t. főhadnagy, tábori pilóta, 42 éves korában május 23-án Budapesten meghalt.

Dunaszentgyörgyi *Tolnay István* okl. gépészmérnök Debrecenben 49 éves korában hosszas szenvedés után elhunyt. Az elhunytat felesége, Sies Elly és gyermekei: Rózsi, György gyászolják. Temetése hétfőn délután lesz Debrecenben.

Göttinger Rajnerné szül. *Szelle Teréz*, nyug. kir. táblabiró neje, f. év május 25-én Gödöllőn elhunyt.

— **Orvosi hir.** Dr. *Radó Béla* MÁV kórházi rendelőorvos hazatért és rendelését 2—4-ig VIII., József-körut 8. a. ismét megkezdte.

— **Szünidei gyorsirókurzusok.** Dr. Gyarmati Dezső volt országgyülési gyorsirófőnök gyorsiróiskolájában (VI., Dalszinház-u. 2.) junius első felében háromhónapos, julius elején pedig 2 és félhónapos kedvezményes nyári irodai tanfolyamok kezdődnek. A naponkinti három tanóra reggel 7 órakor is megkezdhető. Telefon: 212—08.

— **Névmagyarositások.** A kormányzó előzetes jóváhagyása alapján a belügyminiszter engedélyezte, hogy vitéz *Seebergi Wauckel-Seeberg József* budapesti lakos, csendőrőrnagy családi nevét nemességének épségbentartásával *„Sasvári"*-ra változtassa. — *Wilhelm Antal* MÁV főintéző, budapesti lakos családi nevét belügyminiszteri engedéllyel *Vilmos*-ra változtatta. — *Mison Béla* MÁV főintéző Budapest, családi nevét belügyminiszteri engedéllyel *Mohácsy*-ra változtatta.

— **Leánygimnázium. Internátus.** Az Esztergom-vizivárosi Irgalmas Nővérek Érseki Boldog Margit leánygimnáziuma az 1934—35. évben megnyitja V. osztályát is. Az I—V. osztályra már most elfogad jelentkezőket. (A leányliceumból különbözeti nélkül, a polgári iskolából különbözeti vizsga utján jöhetnek a tanulók a leánygimnáziumba.) Az iskola internátussal kapcsolatos. Az érdeklődőknek készséggel küld tájékoztatót az előljáróság.

SZINHÁZ ÉS ZENE.

Az ember tragédiája római bemutatója.

Az ember tragédiájá-nak nagysikerü bécsi bemutatása után, *Madách* remeke tovább indul külföldi diadalutján. A drámai költeményt már régebben leforditotta olasz nyelvre *Antonio Wildmar*, a budapesti olasz követség sajtóattaséja, s a bécsi bemutatóval egyidőben megkezdődtek a tárgyalások az olasz kormánnyal az olaszországi előadások érdekében. Ezek a tárgyalások most eredményre vezettek.

Az olasz szövegkönyv alapján *Németh Antal*, a kiváló szinpadesztéta és rendező (akinek izlését dicséri *a budai Az ember tragédiája is)* állitotta be a darabot, s *Az ember tragédiája* bemutatóelőadása *október 23-án, a római Szinházi világkongresszus alkalmából lesz a Theatro Reale de Opera*-ban az olasz drámai társulat tagjaival. Érdekes, hogy a drámai költemény egészen uj beállitásban fog az olasz közönség elé kerülni, hozzáigazodva a mai fasiszta olasz közönséghez. *Az ember tragédiája* római előadása *képközi szünetek nélkül egyetlen iramban fog lepereg*ni a közönség előtt olyképpen, hogy a szinpad nyilt szinen változik át, s csupán egyetlen szünet lesz. A képek között, mialatt a szinhely átváltozik és a szereplők uj jelmezt öltenek, anélkül, hogy a szin elsötétülne, zenei és pantomimikus közjátékok játszódnak le.

A bemutatóelőadás iránt ugy Rómában, mint egész Olaszországban, nagy érdeklődés nyilvánul meg.

Forgácsok.

A fiatalkor sok irigylésreméltó előnyei közé tartozik többek közt az is, hogy a szerelmet nem kell keresni, utána járni; helybe jön az magától, fölkeres, kinálkozik, üldöz még akkor is, ha menekszel előle. Igy van ez az életben, a szinpad világában, azaz a színészemberekkel még amugyabban. Érthetetlen az, hogy milyen bűvös vonzóereje van a festett világnak. Ebben kell a magyarázatát keresni talán annak, hogy előrehaladott korban sem ritka a szerelmi regény a szinház tájékán. Azt hiszem, a színészember kapja a legtöbb szerelmes levelet. Lehet az illető apaszinész, jellem, vagy komikus szakmában működő, a pajkos Ámornak az mindegy, megkergiti mindet, ha tréfás kedve ugy akarja. A legnagyobb levélostromnak természetesen a szerelmes szinész volt, van és lesz mindig kitéve. Már a nézőtérről vele érez, hevül a lobbanékony és könnyen gyuló nők szive.

Az érdeklődést persze csak fokozza, ha az illető a szinpadon szerepe szerint boldogtalan szerelmes. Nagy Imre kapta annakidején a legtöbb levelet: anynyit, hogy olvasta is, nem is, mert már unta őket és a legtöbbször csak kibontotta, de félredobta.

Egy este ilyen félredobott levél hevert az öltöző asztalán. Az első kiváncsi, öltözőtársa, Ujházi volt. Elolvasta azalatt, mig Nagy Imrét a jelenése a szinpadra szólitotta. Elolvasta és otthagyta. A másik olvasója a levélnek Bercsényi volt. A levél gyöngéd női kéz irása, tele lángoló szerelemmel és arra kérve Nagy Imrét, hogy másnap déli fél 1 órakor jöjjön ki a Stefánia-ut elejére a ligetbe. Nagy Imrének eszébe se jutott kimenni.

A két levélolvasó azonban más véleményen volt. Másnap ragyogó tavaszi nap lett. Ilyenkor az öreg kecskék vére is bizsereg. A megjelölt órában ott sétált mind a kettő a Stefánia-uton. Találkoznak, köszöntik egymást, de ellenkező irányban menve, igyekeznek lerázni egymást. Messze nem mehettek, mert a találka erre a helyre szólt. Néhány perc mulva ismét találkoznak. Némi idegességet árul el egyik is, másik is. Mikor harmadszor kerülnek szembe, Bercsényi megkérdi Ujházitól, hogy máskor is szokott itt sétálni, vagy csak ma?

— Minden nap, itt is ebédelek a ligetben. De te, mit keressz te itt ilyen messze az otthonodtól, te, aki a szinháztól is kocsin jársz haza.

Bercsényi ötöl-hatol, a kertelés azonban nem lévén természete, szokott egyenességével a dologra tér:

— Lőcsösi, járt kend az este a Nagy Imre öltözőjében és olvasta azt a levelet, mely az asztalán hevert?... no, ne is tagadja kend, mert azért jár most itt föl s alá velem együtt, hogy megismerje az ismeretlen levélirót. Ne is tagadja kend. Nem nekünk való ez az uraságoktól félredobott rongyokkal való kereskedés. Menjen kend ebédelni, magam is azt teszem. Abrak kell az ilyen öreg csikóknak, nem szerelmi kaland.

Magába szállt mind a kettő és követte a jó tanácsot... várt a legközelebbi alkalomig.

Szacsvay Imre.

A Pesti Hirlap nyolcnapos kalauza 1934 május 27-től junius 3-ig.

MUZEUMOK.

Akadémia: Goethe-szoba vas. h., sze., p. 10—12-ig. — **Széchényi Muzeum:** k., cs., szom. 10—12-ig. Vörösmarty-szoba 9—1-ig. — **Történelmi képcsarnok:** v., sze., p. 10—1-ig. — **Hopp Ferenc:** v., k., sze., szo. 10—1-ig. — **Mezőgazdasági Muzeum:** Rendezés miatt zárva. — **Nemzeti Muzeum:** Ma és jövő vasárnap összes tárak nyitva 9—½2-ig. **Régiségtár:** kedd, csütörtök, szomb. 10—1-ig; **állattár:** h., sze. p. 10—1-ig; **történelmi osztály:** k., cs., szom. 10—1-ig; **ásványtár:** h., sze., p. 10—1-ig. — **Szépmüvészeti Muzeum:** Ma és jövő vas. 9—½2-ig összes tárak nyitva. **Régi és modern képtár:** k., sze., cs., szom. 9—½2-ig; **grafikai szoborgyüjtemény:** h. 9—½2 ig, p. 9—½2-ig; **uj magyar képtár** (Andrássy-ut 69): Naponta 10—½2. — **Petőfi-ház.** Vas. 10—2. — **Országgyülési Muz.** (Országház XVII. kapu. Naponta 9—2-ig. — **Ráth György Muzeum:** V., k., sze., cs. szom. 9—½2-ig. — **Népegészségügyi Muzeum:** Ma 3—6-ig. Hétfőn 10—1-ig. szerda d. u. 5—8. csütörtök d. e. 10—1-ig. — **Erzsébet királyné emlékmuzeum** (Királyi palota): Hétköznap: 9—1-ig és 3—½5-ig. — **Cróf Zichy Muzeum:** Mindennap csütörtök kivételével 10—1-ig. — **Mentők Muzeuma:** k. 9—1. — **Iparmüvészeti Muzeum** (Üllői-ut 33.) Heraldikai és geneologiai kiáll. Ma zárva, hétfőn nyitva. Naponta 9—1-ig. — **Bélyeg Muzeum:** k. és p. 10—2-ig. — **Néprajzi Muzeum** (Hungáriakörut 347.): Naponta 9—2-ig. — **Közlekedési Muzeum** (Városliget): Ma és jövő vas.: 9—12-ig. Naponta 9—1-ig és 5—8-ig. szom. 5—8-ig.

KIÁLLITÁSOK.

Műcsarnok: Nemzeti Képzőmüv. kiáll. Naponta 10—5-ig. — **Nemzeti Szalon,** Sportmüv. kiáll. Naponta 9—5-ig. — **Ernst Muzeum.** A Munkácsy-céh kiáll. Naponta 9—2. — **Fővárosi képtár** (Egyetem-u. 6.) Naponta ½10—½4-ig — **Pesti Vigadó.** Fénykép kiáll. Naponta 9—6-ig. — **Iparmüvészeti Társulat** (Andrássy-ut 69.) Állandó mintakiáll. Hétk. 9—2-ig.

KÖNYVTÁRAK.

Nemzeti: hkn. 9-től. — **Akadémia:** hkn. 3—7-ig. — **Egyetemi:** Hkn. ½9—este 8-ig. — **Erzsébet Népakadémia:** Hétköznap délután 5—8-ig. — **Fővárosi könyvtár** (Reviczky-u. 1. Wenckheim-palota.) Hétköznap 9-től este 7-ig; vas. 10—1-ig. — **Iparmüvészeti Muzeum könyvtára** (Üllői-ut 33.) Vas. és jövő vas. 9—12-ig; k., sze., cs., p. 10—6-ig; szom. 10—1-ig. — **Mezőgazdasági Muzeum könyvtára:** vas. és ünnap kiv. naponta 10—1-ig. — **Technologia könyvtára: Vas. 9—12-ig. Naponta 9—1-ig és 5—8-ig. szom. 5—8-ig.**

HANGVERSENYEK.

Hétfő: Zenek. diszhangv. V. 8 (K.) — **Kedd:** Toti dal Monte ária- és dalest. V. ½9 (R.) — **Csütörtök:** Szigeti H. Magda mozg. müv. vizsgaelőadás Z. ½6 (Sz.)

SEEGEN, Franz Xaver

31 Legújabban *Magda Keleti:* F. X. Seegen a jeho sochárska aktivita na Slovensku. Galéria 8. Zborník SNG 1984, 250–270.

Művtört.Ért. 1989 1-4 176, 178

Aus gutem Hause

Seine Herkunft erklärt den Erfolg des Canon NP70 Bürokopierautomaten.

Mit über 40-jähriger Erfahrung in der Herstellung medizinischer Geräte, hochwertiger optischer Erzeugnisse und Objektive aller Art ist Canon prädestiniert für die Herstellung eines solchen Kopierautomaten.

Hinter dem Canon NP70 Bürokopierautomaten steht der prompte, zuverlässige Canon-Service, der nichts dem Zufall überläßt. Regelmäßige Wartungen halten den Canon NP70 stets in

y máskép Sevy Ferencz

1737. máj. 21. én gutaütés
következtében 72 éves korában
a budai kórházban halt meg.
Arch. Ert. 1883. 108. l.

Seen

SEENGER Ervin
90 3. 10

Új Művészet

MDK

R. Nászay Miklós és Seenger Pál, ép.-k.

debreceni nagyerdei gyógyszálló és gyógyfürdő tervpályázata. Megvették.

MMÉKözl. 1938. 121.l.

Seenger Pál

kőfaragó

Családi sírbolt

a Kerepesi temetőben

Rep.

György újmagyép II

156. l.

A szobrászműbeszúmuka Berán Lajos-tól.

M.D.K.

Seenger Pál, építész

Makk Károllyal közös terve a hat egyenlő díj egyikét nyerte el az OTI Hungária körúti bérkáza tervpályázatán

Vállalkozók Lapja, Bp. 1941. LXII. évf.

jul. 10. sz. 4. old.

Seenger Pál épitész

b latoni nyaraló, terve

Tér és Forma, 1935 VIII. 78

MD K

Seemann Kálmán, festö

és neje Vörös Erzsi. [redacted]
mint még többen, az uj irányokat vitte diadalra.
/Sopron/,

Dr. Csatkai Endre: A soproni piktura történetének vázlata. Magyar Müvészet. 1928.7.sz. 562-4.l.

Seemann Kálmán

rajztanár

Kecskemét

Sopron

l.

Lyka Károly

120.-l-

Jozef J. Cincík

Barokové fresky Jana Josepha Chamanka a Bubica Fr. Maulbertscha na Slovensku

Matica Slovenská, 1938. 8° pp. 120.
58 hes

<Seemann Kálmánné>
festő

Csatkai Endre dr:

< >, az országos nevű festőművésznő meghalt. Új Sopronvármegye. 1940. szept. 28.

VEGYESKERESKEDÉSE
ORADNA, Telefon: 27.

Seemann Kálmán
+ 1933 dec. 7 Sopron
és Seemann Kálmán-
né Vörös Erzsi
festők + Sopron 1940 sept. 25

lásd

Horváth József:
A Seemann-házas
pár művészete
Soproni Szemle Kiad-
ványai. 126. sz. Sopron
1941.
könyvtáramban

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Visegrádi-utca 36.

Seemann Kálmán és neje Veörös Erzsi, NDK

Bünker J.R. tb.muz.-iör által elindított mozgalom eredménye, h, művével gazdagitja a képtár külön termét, melynek célja, h. a soproni születésü müvésznek és müvészet kultuszát szolgálja.

4 képet küldtek.

A helyi művészet megbecsülése.
Muz. és Kvt. Ért. III. 1909. 2-3. sz. 144-45.l.

Seemann Kálmán, festő

1919-ben Sopronban rajztanár, a Képzőművészeti Kör tagja volt. 103.old

Csatkai Endre: Sopron képzőművészeti élete a Tanácsköztársaság idején. 103.old

Soproni Szemle, Helytört. Folyóirat. XIII. 1959. Sopron

Seemann Kálmán

Nejével együtt szerepelt a soproni kiállitásokon tájképe
pekkel. /1913 VIII. kiál./

Csatkai Endre: A soproni képzőművészet története
1962 Sopron 20.1.

Seemann Kálmán

Feleségével Vörös Erzsivel együtt bemutatták müveiket a Soproni Képzőművészeti Kör 1897. végén rendezett első kiállitásán.

Csatkai Endre: A soproni képzőművészet története
Sopron 1962. 18.1

Seemann Kálmán

Bodrogkisfalud 1859-1933.

28 évig tanit.

Kisebb vizfestéses tájképeket éséletképeket fest.

/felesége Vörös Erzsi ismert festőnő/

Csatkai Endre: A soproni képzőművészet története

1962.Sopron 16.1.

Seemann Kálmán
festő

MDK

A soproni képzőművészeti kör II. műkiállitása.
Mücsarnok 1899.256-257.o.

Seemann Kálmán MDK
festő

A Soproni Képzőművészeti Kör III. mükiállitása.
Mücsarnok 1900. 542.o.

Seemann Kálmán MDK

rajztanár, festő

Csatkai Endre: A 40 éves Soproni Képzőművészeti Kör története.

Seemann Kálmán MDK

Választmányi tagok
Csatkai Endre: A 40 éves Soproni Képzőművészeti Kör története.

Seemann Kálmán MDK

Kecskeméti putrik, vizf.

Mücsarnok 1893/94. téli kiáll.

MDK

Seemann Kálmán

festő és rajztanár

Sopronban

Szül. 1859 dec. 27. Bodrogkisfalud.

† 1933. dec. 7 Sopronban

hol 28 évig tanított és

10 évig élt nyugalomban.

Csatkól

A Soproni Képzőm. Kör

1897-ki kiállításán

8 képe volt kiál-

lítva

Zelenye gibbra Sept: Z. Miani f.

Mauzlaghy II. 373. vrám.

Seemann Kálmánne

Vörös Erzsi

festő Sopron

szül. Dabas 1864. aug. 3.
† 1940. szept 25 (Sopron?)
Lotz K. tanítványa
1897⊗ óta kiállítója a Soproni Képzőm. Kor kiállításainak. 1900 koll. kiáll. u. ott 19 képéből
Váci muzeumba Hanusz István prépost arcképe (1895), a Kecskeméti Muzeumba Hornyik János sört. író arcképe

Csatkózl.

⊗ már ezen a kiállításon 16 képpel vett vert

Grign és Dat!

~~28~~

1841

~~91~~

~~79~~

Seemann Károly

Gestö

l.

Thirfelrödmantel

129. l

~~Római bronztárgyak VI. 268.~~

MDK

Seemann Károly, festö

kiválik a helybeli müvészek közül munkáival.

Mükiállitás Sopronban. 1899.ápr.3o.
Mücsarnok.1899.16.sz. 243.l.

Seemann Kálmán művész-rajztanár.

Kasichnitz József et a soproni áll. főreál-iskolába – a mai Széchenyi gimnáziumba iratják be szülei, ahol az iskola akkori ismert nevű rajztanára Seemann Kálmán sokat foglalkozik véle és biztatja, hogy iratkozzék be a bpesti iparművészeti iskolába.

Szarka árpád: Kasichnitz József 45 éves.

Soproni Szemle, 1944. 4. 367. old.

SEEMANN KÁLMÁN, festő

A Soproni Képzőművészeti Kört a Széchenyi Gimnázium egyik rajztanára Seemann Kálmán alapította 1895-ben Steiner Rezső festőművésszel együtt. A kör munkájában az iskola rajztanárai mindig tevékeny részt vettek. 272.old

SZABÓ JENŐ: A rajzoktatás száz éve a soproni Széchenyi Gimnáziumban 272.old.

Soproni Szemle, Helytört.Folyóirat, XXX. 3.sz.
Sopron, 1976

SEEMANN KÁLMÁN, festő

A Soproni Széchenyi Gimnázium rajztanára úttörő, szakit az akkor elterjedt gipsz-minta-rajzolással, emlékezés és elképzelés után rajzoltat, bevezeti a művészettörténet tanitását. 272.old

SZABÓ JENŐ: A Rajzoktatás száz éve a soproni Széchenyi István Gimnáziumban 272.old.

Soproni Szemle, Helytört. Folyóirat. XXX. 3.sz.
Sopron, 1976.

SEEMANN KALMAN, festő

A soproni all.főrealiskola művészrajztanara volt.Ismert festőművész.Kasichnitz József tanitvanya volt,aki ben művészi tehetséget fedezett fel és biztatta a gyermeket,hogy iratkozzék be a budapesti iparművészeti iskolaba. 367.old

SZARKA ÁRPÁD: Kasichnitz József 75 éves 366.old

SOPRONI SZEMLE, Helytört.folyóirat,XXVIII.évf. 1974.
Sopron, 1974

MDK

Seemanné Vörös Erzsi, festö

munkái kiválnak helybeli müvészek képei közül.

Mükiállitás Sopronban. 1899 ápr.3o.
Mücsarnok. 1899.16.sz. 243.l.

Seemanné Vörös

Erzsi

l

Váci Muz. lajstr.

202. l.

MDK

Seemanné Vörös Erzsi, Sopron

Magyar kiállitó müvészek névsora. Mücsarnok, 1899. 22.sz. 346-348 l.

Seemanné Vörös Erzsi

Soproni Képzőművészeti Kör kiáll. 1927.

7 1.

Seemann-né Vörös Erzsi

A Balaton, olaj

Soproni Képzőművészeti Kör kiáll. 1927.

18 l.

Seemann-né Vörös Erzsi

Napos időben, olaj

Hegyi legelő, olaj

Kilátás a Balatonra, olaj

Nőifej, olaj

Alkonyat a Balaton mentén, olaj

Váza virággal s egyéb tárgyak, olaj

Soproni Képzőművészeti Kör kiáll. 1927.

18 1.

Seemanné Vörös Erzsi MDK

Vadász csendélet, olf.

Műcsarnok 1897. tavaszi nemzetk. kiáll.

Seemann Kálmánné, Vörös Erzsi MDK

Mocsár Alpár környékéről, olf.

Mücsarnok 1889/9o téli kiáll.

Seemann Kálmánné, Vörös Erzsi MDK

Kecsekemét vidéki juhász, olf.

Műcsarnok 1889/90. téli kiáll.

Seemann Kálmánné Vörös Erzsi MDK

festő

Csatkai Endre: A 40 éves Soproni Képzőművészeti Kör története.

Seemanné Vörös Erzsi
festő

MDK

A Soproni Képzőművészeti Kör III. műkiállitása.
Műcsarnok 1980. 542.o.

Seemanné Vörös Erzsi
festő

MDK

A soproni képzőművészeti kör II. mükiállitása
Mücsarnok 1899. 256-257.o.

Seemanné, festő

A létesitendő soproni müvészház lehetőséget nyújtana a soproni festők legjava müveinek bemutatására is, igy az ő müveire is. 122.old

Horváth Bertalan: Gondolatok egy leendő soproni müvésszházról 119.old

Soproni Szemle. Negyedévi folyóirta. XX. 1966. évf. Sopron

Seemann-né Vörös Erzsi

Zalamegyei hegyek, olaj
Agyagbánya, olaj
Paraszтház tájéka, olaj

Soproni Képzőművészeti Kör kiáll. 1927.

18 l.

Seemanné Vörös Erzsi

Estefelé, olaj

Soproni Képzőművészeti Kör kiáll. 1927.

26 l.

SÉEN/ Schén/ fazekasmester

Az első kőedénygyár/valójában keménycserép/létesitésekor még virágzik Kőszegen a fazekasedény-készités,amelyet olyan mesterek fémjeleztek,mint a Breuerek,Édlerek Molnárok,Schének/Séen/,Wehofferek. 383.old. 1.jegyz

MOLNAR LASZLO: Weimann Agoston kőszegi kőedénygyara 383.old

VASI SZEMLE, Helytörténeti évkönyv, XX.évf, 1966 3.szám Szombathely, 1966

Seenger Béla

l.

Makay Lajos dr:

A budapesti közép.
Oltáregyesület. Bp.
216. l.

Budapest, 1919.

A népbiztos

Magy

adm. osztál

Dr. Éber László elvtárs

Bizottsága ügyeinek vezetés

előadónak,

Seenger Béla
lége

készítette a bpesti
II. Rákóczi Ferenc em-
lék templom (Keleti Ká-
roly utca) főoltárát
ruskicai fehér már-
vanyból.

Horvtemplép
36. l.

...ra, bokazo paros forgo 4 lejtovel, bokazo, ke-
...s jobbabbal kösszöszés.

(egy csokol kapok magatol)

Nó már azt magám is szeretném,

ni.

(o-ly. roly. – Károly!)

Csendesen uz ég szerelméért!

(én tudok mindent)

Misi-kedves Misikém, én bizom ben

ugye nem árulsz el?

(E. Mi van a zsebemben?)

Seenger Béla

kerritette a kulsöferenc-
varosi rk. pléb. templom
(Üllöi út a Ecseri-ut sar-
kán) főoltárát magyar
márványból 1929-ben

Horvtemplép

30. l.

Seenger Béla

az alábbi palota
kőfarajó
munkái. 9.

ME. 1914. 9–10
sz. 30, 31-l.
(A Magyar Altá-
lános Hitelbank
palotája, kepekkel.

9 A Dorottya utcai
köhomlokzat és
a belső márvány munkák

B

ELSŐ
ERDÉLYI VEGYIPAR R.-T.
CLUJ, PIAŢA UNIRII 8.

R.

LVANIA

E MOBILE

VITURÁK, IRODAI BUTOROK LEGOLCSOBB
VÉBEN ELSÓRANGU MUNKÁK KÉSZÜLNEK.
EMORANDULUI 7

SEENGER BÉLA

Prakfalvi E. : Röm. kat. templ.

2003.

31.o.

ki, hanem a megváltás lehetőségének megte-
ogy a 14. században már-már divatos, a korabeli
anya fokozatosan egyesíti magában az Angyali
riáját a Keresztrefeszítések és Pietà-kompozíciók
ia antik matrónák méltóságot kölcsönző, sűrűn
ple gyakran fejére is ráborul. Mivel Mária az új
tipológia új gondolattal gazdagodik: Mária mint
us csaknem állandó kísérője az alma. A motívum
úgy nyilatkozott neki, hogy miként Ádám és Éva
szívvel megváltani. Mária ezért kínálja almával
um, glóbus helyettesíti, ami Mária vagy Krisztus
onnák kultuszszobor-funkcióját olykor az anyag
ei Madonna egykor ezüstözött volt. 1254

ereplése köré rendeződött. A két témakör közül a
Ciklikus megjelenítésére a középkori magyar
rium nyújtja. A dogmatikai szempontból igen
fordul elő a falfestészetben vagy táblaképeken
?). Jézus megkísértése és csodái közül a *Kánai*

MDK

Seenger Béla,

Seenger Béla által készitett müvészi kivitelü márványburkolat, és Kissling Rudolf készitette csillárok a vesztibül szépségét emelik.
Falus Elek és Péter János müvészi izlését dicsérik a lépcsőházak, az előterek, a kisterem, az elsőemeleti folyosó festése és berendezése.

Bernády György dr.: A Marosvásárhelyi Közmüvelödési Ház.
Magyar Iparmüvészet. 1913. 395-404.l.

Seenger Béla.

A régi Műcsarnokban rendezett Iparmű-
vészeti Társulat kiállításán márvány-
munkái szerepeltek.

Magyarság, 1928. dec. 2.

Seeuger Béla

kőfaragómesterről és Seeuger Viktorról Reményi József ismeret közölt (~~232~~ 254. 255. 256. 257. sz. alatt).

Reményi József szobrászművész gyűjteményes kiállítása. Bp. Műcsarnok, 1960. Bp. 1960. 32 l., 4 t.

Kat.

20. l.

M.D.K.

Seenger Béla kőfaragó

Semmelweis Ignác emléktáblája Apród utcai szülőházán, 1906. / a II. világháborúban elpusztult.

Müemlékvédelem 1 66/3. 174. l.

Secnger Béla

végezte az alábbi épület Vác-i utcai homlokzatainak s a belső udvarnak (aknával) emelt egy részét

Alpár Ignác: A Pesti Harai Első Takarékpénztar Egyesület palotája. Magyar Építőművészet: 1915. 5-6. sz. Képekkel.

Rajzolta a Lechner Ödön Építészeti Irodában, a Lechner Ödön Építészeti Irodában, a Lechner Ödön Építészeti Irodában,

fh 5/910.

A MUZEUMOK ÉS KÖNYVTÁRAK ORSZ. FŐFELÜGYELŐSÉGE

Budapest, 1910. VI. 19

Igen tisztelt főlevéltáros úr!

J. hó 14-én ist tenes levelére – igaz sajná-latomra – nem polgálhatok jó hírrel.

Nincs pénzünk! Az extex miatt teljes tetlenségre vagyunk kárhoztatva, de ha a politikai ispanyok kedvezőre fordultával

[illegible] nem volna

Seenger Béla

cl –

MÉ. 1916. 9 – 10 n
15. l. 16, 17. l.

Königstädt anbau

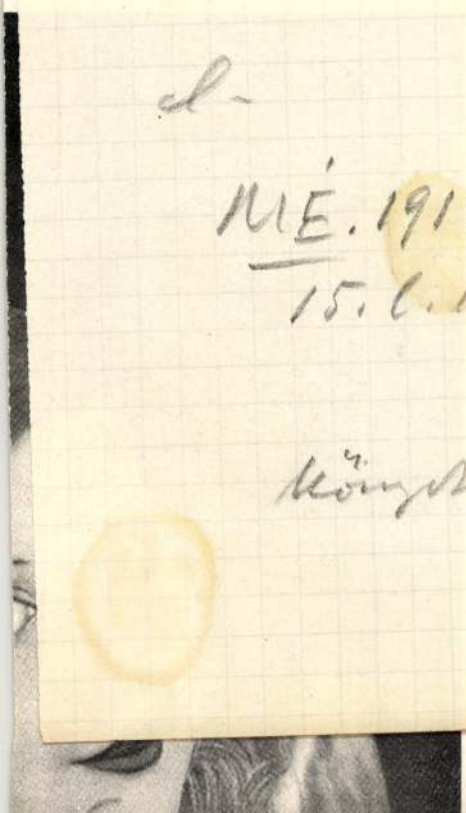

nem is világokat rengető eseménynek, mint a KAC fotókiállitása.

A kiállitás tulajdonképpeni résztvevőinek a következő amatőröket tekinthetjük: dr. Hintz Györgyné, Pohl Béla, dr. Koronka István, Erdélyi Elemér, Binder Gusztáv, Miklós Lajos, Viola Kornél, Fronius Richard, Schmidt Gabriella, Schäfer László, ifj. Orbán Lajos és Cseh Lajos. Versenyen kivül vettek részt: dr. Koleszár László, Forgács Miklós és ifj. Fanta István.

Ez alkalommal, amikor a KAC amatőrjeinek fotóművészeti teljesitményét ismertetni szeretnők, függetlenitenünk kell magunkat a zsüri itéletétől és pusztán csak a felvételek technikai tökéletességét és a művészi képhatásra való törekvést kell szem előtt tartanunk.

Dr. Hintz Györgyné képeit az ösztönös asszonyi finomság, a téma poétikus megválasztása jellemzi. Látása művészi, de nagyobb képei mégsem nyujtanak teljes tónusharmóniát, aminek valószinüleg tulságosan keményen dolgozó nagyitógépe az oka. „Szorgalom" cimü képe szép és jellemző alkotás.

Pohl Bélát mint képtéma elsősorban az architektura érdekli. Technikailag minden felvétele kifogástalan, de képeiből hiányzik a mozgást és elevenséget adó figurális elem.

Dr. Koronka István néhány felvétele ötletes, komponáló művész munkája. „Matyi leckét tanul" és „Csöndes ima" c. képei meglepnek a felfogás eredetiségével, hangulatosságukkal. Téli tájképeinek szinezése azonban nem a legszerencsésebb. „Marosvásárhelyi villanytelep" cimü képének térbeli és távlati megoldása annyira hibás, hogy ezt a képét okvetlenül mellőznie kellett volna.

Erdélyi Elemér a fiatal amatőrgárda egyik igen sokat igérő tehetsége. „Női fej" és „Falusi ház" cimü felvételei után még sokat várhatunk tőle.

Miklós Lajos egyik felvétele a turista-amatőr felvételi bravurja, másik felvételén azonban szerettü volna a képkivágás módositásával a tordai hasadék grandiózus perspektiváju néhány részletének elhagyását.

Viola Kornél két képe valószinüleg nem reprezentálja megalkotójuk képességeit, de a „Dinnyeevés" bájos humora minden bizonnyal zsánerképekre predesztinálja.

MDK

Seenger Béla

Társulati közlemények. 1938. dec. 9-i választmányi ülés. Magyar Iparművészet 1939. 2o.l.

MDK

Seenger Béla kőfaragómester

Uj Magy. Otthon kiáll. Iparm. Társ. 1940.

38 l.

Seenger Béla és Andreetti Anselm M.D.K.

A tőzsdepalota kerítésmárvány lépcsőit és ballustrádok készítésével e társvállalkozókat bízták meg.

A budapesti áru- és értéktőzsde ... ... Bp. 1908, 22 l. 4°

M.D.K.

Seeuger Béla
kőfaragó

A budapesti tőzsde palota épitkeréseinél a kőfaragó munkát sóskuti kőből készitendő részt alkotja Hudrecetti Anselm kőfaragójával.

A budapesti árui és értéktőzsde szabadságtéri palotája felépitésének története és az épület müvészeti leirása. 20 lap. Budapest, 1908.

Seenger Béla

készítette a bpesti
Örökimádás tem-
plom főoltárát I.
Ferenc József Emlék
költségén az 1900-as
évek elején

Horvtemplép
42. l.

M.D.K.

Seenger Béla, höfarago

diszes síremléket, készitett Lechner Ödön mult évben meghalt felesége részére melyet jövő héten allitanak fel a Kerepesi temetőben

Budapester Bauzeitung, Zeitschrift für Bauwesen,

Bp.1875. IV.évf. 29. sz. 219. old.

Semper Idem, Differens.

Diese Notenblätter sind
Eigentum Unserer Musik Schüler und
Sind Unbedingt Pünktlich Unserer
Firma Bester Adressen Zu
Übergeben. Besten Dank.

KANDALLÓ ÉS BÚTORZAT
EGY FEJEDELMI FOGADÓTEREMBEN.

A KANDALLÓT KÉSZÍTETTE
SEENGER BÉLA.

A BUTOROKAT KÉSZITETTE
GELB M. ÉS FIA.

XV. LAJOS KORABELI EREDETI TUKÖRASZTAL ÉS TÜKÖR
A FEJEDELMI LAKOSZTÁLY FOGADÓTERMÉBŐL.

MÁRVÁNYKANDALLÓ
A FŐHERCEGI EBÉDLŐBEN,

A BRONZOKAT KÉSZÍTETTE
KULCSÁR ÉS TÁRSA,

A HAZAI MÁRVÁNYMUNKÁT
SEENGER BÉLA.

A KRISZTINAVÁROSI SZÁRNYÉPÜLET ELŐCSARNOKA.

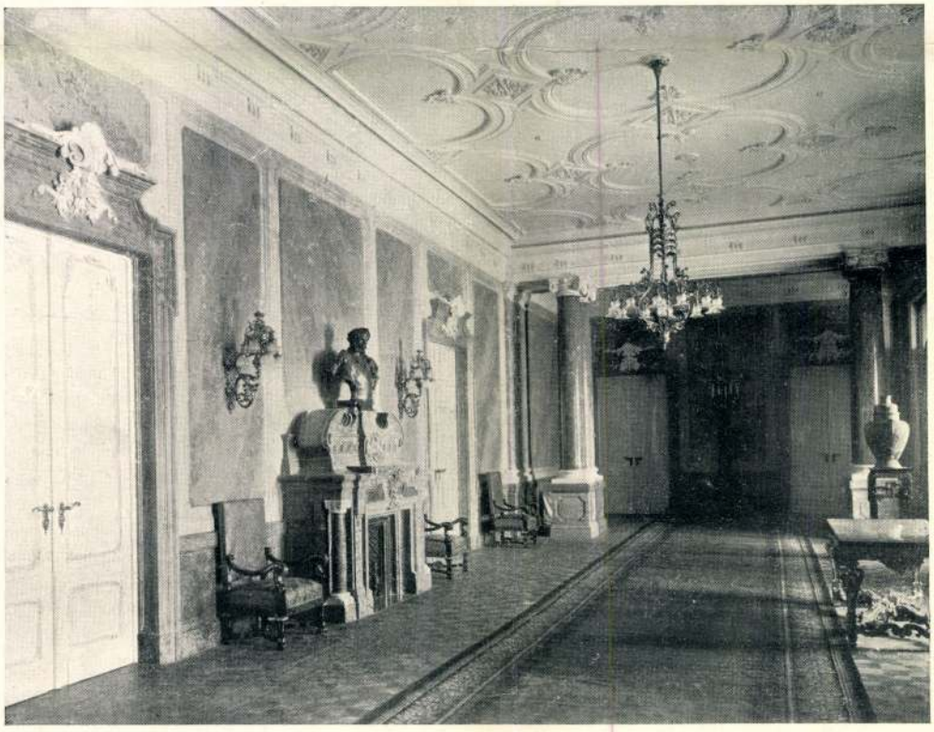

A FEJEDELMI LAKOSZTÁLYOK VÁRÓ CSARNOKA.

MÁRVÁNYKANDALLÓ. KÉSZÍTETTE SEENGER BÉLA.

Kir. palota –

Magyar Iparművészet

1903.

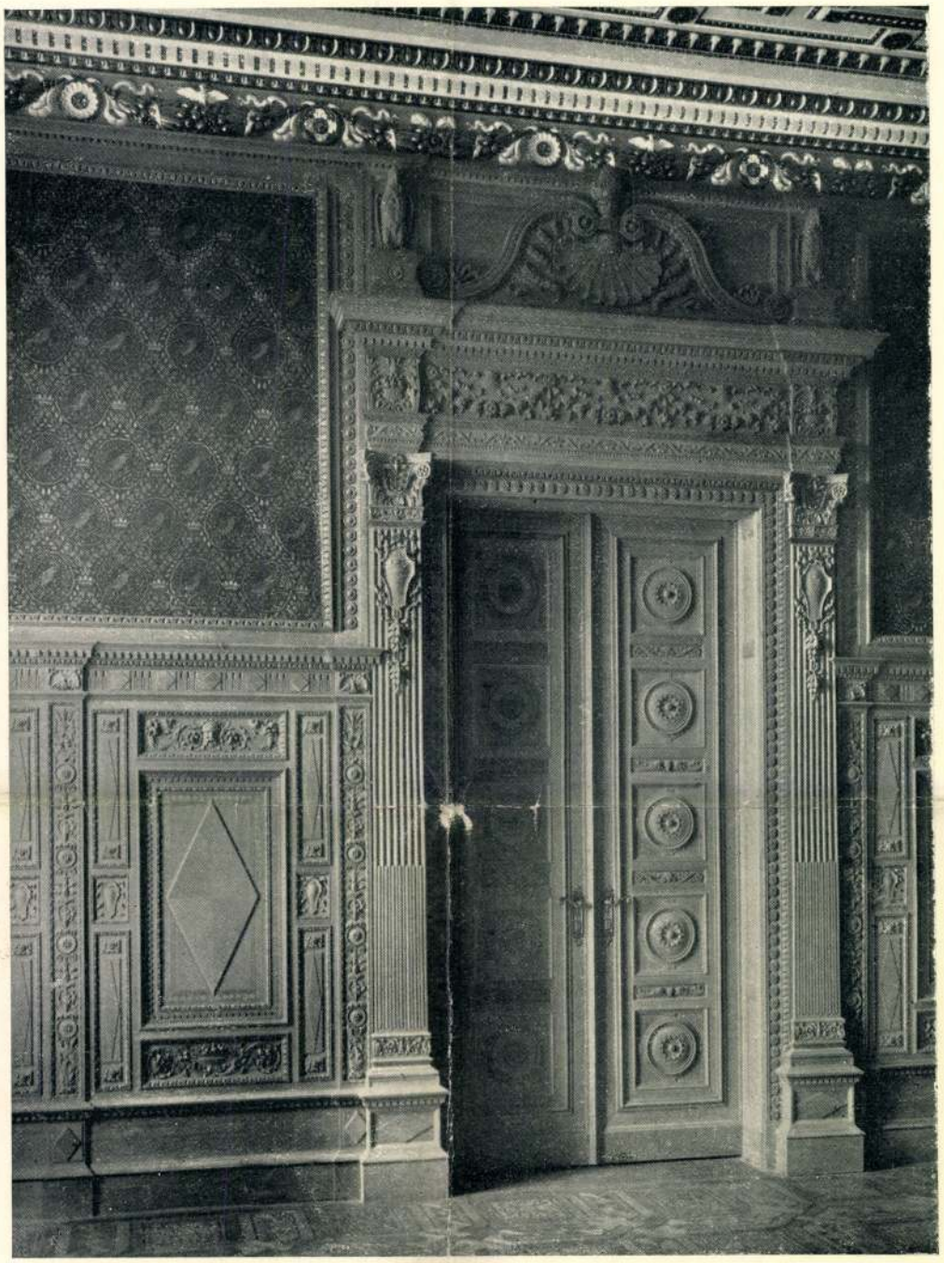

A MÁTYÁS KIRÁLY TEREM RÉSZLETE.

A FAMUNKÁT KÉSZÍTETTE
THÉK ENDRE.

Seenger Béla 22, 34, 40 - 43, 67, 73, 76, 80 - 81, 83 - 84,
91, 98, 103, 114 - 115, 121, 123, 137, 145, 147, 150, 152
(in: Déry Attila; Budapest eklektikus épületszobrászata
/Művészettörténet-Műemlékvédelem I. /OMF kiad. Bp. 1991./

MDK

Seenger Béla

Üveg-, porcellán-'és marvany-tárgyakkal szerepelt a Szép Otthon kiall.

Cikk: A mi kiallitóink.

Magyar Iparművészet, 1936. 25.1.

MDK

Seenger Béla

Seenger Béla a kőfaragók nevében hódolt Steindl Imre emléke előtt, a Steindl-féle ünnepi vacsorán elmondott beszédében.

Cikk: Steindl emlékezete.

Magyar Iparművészet, 1933. 56.l.

MDK

Seenger Béla

Radisics E.: A Népszövetség palotájának magyar terme. Magyar Iparművészet 1936. 193.l.

MDK

Seenger Béla iparművész

Finom hatásu márványmunkái az Iparmüv.Társ
jub.kiállitásán.

Ybl Ervin: Az Iparmüv.Társ.jub.kiáll.

Magyar Iparművészet, 1925. 173.lap

MKDK

Seenger Béla, kőfaragó-mester

szintén a kőfaragó munkákat végezte Aprily és Weisinger György mesterekkel együtt a Zsnepaloté
n.

Korb és Girgl.- A Zsnepalota.
Magyar Epitömüvészet. 1967.jul. 17-24.l.

.

M.D.K.

Seenger Béla

A MÁK-palota kőfaragó munkáit végezte.
Fényképfelv. a palotáról.

Szinházi Élet. Bp. 1928. juli 8-14. XVIII. évf.
28. sz. 111. lap.

MDK

Seenger Béla

Uj Idők 1926. 436.l.

Seenger Béla

l

Kiss Sneged

242. l.

MOB kat. 3703. r

czélben látható. Homlokába logó haja
vált. Ingének gallérja lehajtott, ka-
zt.

medaillon, méretei 10.6: 8.6 cm.

z.a.

216

1256

Seenger Béla

Lásd
Ladányi M.
Magyar ipar almanach-
ja. Bp. 1929.

198, 199 l.
arck.

Seenger Béla
és Viktor
kőfaragók

Ladányi M.
A m. ipar alma-
nachja. Bp. 1930.
200 l.

életrajz

Aranykoszorús
mester

Seenger Béla

Nagy.Iparművészet 1939. 123 l.
Társulati Közlemények.

Seenger Béla mérvángipari
műhelye, Budapest

Pesti Hirlap. 1924. okt. 15. 8

K. K. l. Iparmúvészetünk új otthonában

Seenger Béla

Kőfaragó

életrajza

l.

A m ipar alma-

nachja. Bp

1929. 198. l.

Cziist Konoras

MDK

Senger Béla kőfaragó

A bpi börze uj palotája. Épitő Ipar, 1905. 45.sz.
369 l.

MDK

Seenger Béla kőfaragómester

-i-: A nyiregyházi rk. uj pléb.templom.
Épitő Ipar, 19o5. ápr. 9. 131. l.

Seenger Béla MDK

kőfaragó

Nádai Pál: Szinpadmüvészet és Iparmüvészet
Magyar Iparmüvészet 1925. 101-103.o.

MDK

Seenger Béla kőfaragó

Alpár Ignác cikke. Magyar Építőművészet. 1907. 8.sz. képek és tervrajzok

MOK

Seenger Béla

Pályázatok. XI 1920. 9 sz-l-

Seenger Béla

MDK

Pályázatok. Magy.Iparművészet, 1920. 95-96.l.

MDK

Seenger Béla

márványmunka

A Szépművészeti Muzeum. Épitő Ipar 1907. ~~1907.~~

jan. 13. 14. l.

Seenger Béla

MDK

kőfaragómunkák

A Szépmüvészeti Muzeum. Épitő Ipar 1907. jan.13.

14. 1.

Seenger Béla MDK

kőfaragó és márványmügyár igazgatója

Magyar Iparművészet 1928. 206.o.

MDK

Seenger Béla kőfaragó

Rákóczi tér 4-5. Női iparisk. épitkezése...

Versenytárgyalások eredm. Épitő Ipar 1909.aug.1.
282 l.

MDK

Seenger Béla

Márványkandalló, repr.

Kandalló és butorzat egy fejedelmi fogadóteremben, repr.

A kir. paleta. Magyar Iparmüvészet. 1903.
175,191.l.

MDK

Seenger Béla

Márványkandalló a főhercegi ebédlőben, repr.

A fejedelmi lakosztályok várócsarnoka, repr.

A kir. palota. Magyar Iparművészet. 1903.
189,190.l.

MDK

Seenger Béla

O. Iparm. és Háziipari Kiáll. Magyar Iparművészet, 1929. 134. l.

Seenger Béla, MDK

az Egyházmüvészeti kápolna feljárójának diszlépvöit készitette.

Az Iparmüvészeti Társulatnak az Iparm. Muzeumban rendezett 50 éves jub. kiállitásának résztvevöi.

Magyar Iparmüvészet. 1935. 265.1.

MDK

Seenger Béla kőfaragó

Vállalk. Közl. 1909. okt. 13. 6.l.

MDK

Seenger Béla

Iskola épitès. Vállalk. Közl. 1909. okt. 13. 6.l.

Seenger Béla

megnyitó szavai után Bortnyik Sándor tartott vetítettképes előadást a modern plakátművészetről.

Az Iparmův. Társulat propaganda elő-adásai. – N. U. 931. X. 14.

Seenger Béla

Előadásokat tartanak. Okt. 12-én Bortnyik Sándor festőm. a „Modern reklámgrafikáról" címmel.

Iparművészeti előadások.
N. U. 931. X. 11.

Seenger Béla

Az O.M. Iparm. Társulat alelnöke ~~megnyitó~~ beszéde nyitotta meg a Társ. 47. rendes évi közgyűlését. (a művészet anyagi valsága.)

Képző művészeti turek

P. H. 932. V. 31.

Seenger Béla

— **Az Iparmüvészeti Társulat propaganda** előadásainak sorozatában hétfőn *Seenger* Béla megnyitó szavai után *Bortnyik* Sándor festőművész tartott vetitettképes előadást a modern plakátmüvészetről. *Rosner* Károly a magyar könyvmüvészet utolsó husz évéről beszélt.

N. N. 931. X. 14.

Seenger Béla

— **Képzőművészeti hirek.** Az Országos Magyar Iparművészeti Társulat vasárnap délelőtt tartotta 47-ik rendes évi közgyülését. *Seenger Béla* alelnök megnyitó beszédében a művészek anyagi válságáról beszélt és az iparművészet támogatására kérte az illetékes köröket és a nagyközönséget. Bejelentette, hogy a *társulat ez év elejétől kezdve Hoffer Imre épitész-tanárra bizta a társult igazgatását.* — *A Magyar Képzőművészek Országos Szövetségének* elnöki tanácsa, *Róna József* elnökletével ülést tartott, amelyen *Déry Béla* különböző javaslatokat terjesztett elő. Foglalkoztak a művészek vasuti kedvezményének, a műtárgyak szállitásának, továbbá a képzőművészek aggkori segélyezésének ügyével. A felszólalók rámutattak a vidéken dolgozó művészeknek, továbbá a vidéki művésztársaságoknak a főváros művészi életébe való bekapcsolódásának fontosságára. Elhatározták, hogy a vidéki kulturgócpontokon művészeti kérdésekről felolvasásokat tartanak.

P. H. 932. V. 31.

Newspaper Archive

P.M. 391 T. 31

Seenger Béla

aranyhoszorus
hegedükészítő

l.

Ladányi II.

199. l.

200. l

8 órára érkezzék meg. A
a Nemzeti Muzeumhoz vonul
főiskolás leányok Főiskol
krt 12. III. /, a főiskol
Üllői ut 25.I./, a középi
dapesti Református Főgimná
iskolás alsós és felsős fi
vonulnak pontosan 1/2 10 ó
Ez 1/2 11 órára bezáródik
pesti református vigadói n
változatlan.

A jelvén
viselje.

Abban a
áldott konferenciában lesz
teljes odaadással s imádsá
is vagyok

Budapest, a póstabélyeg ke

MDK

Seenger Győző

Alpár Ignác mesteriskolája. Épitő Ipar-Épitő Művészet. 1924. máj. 1.

Gyógyító gerinciskola

Civilizációs betegség, hogy felvesszük a szék alakját

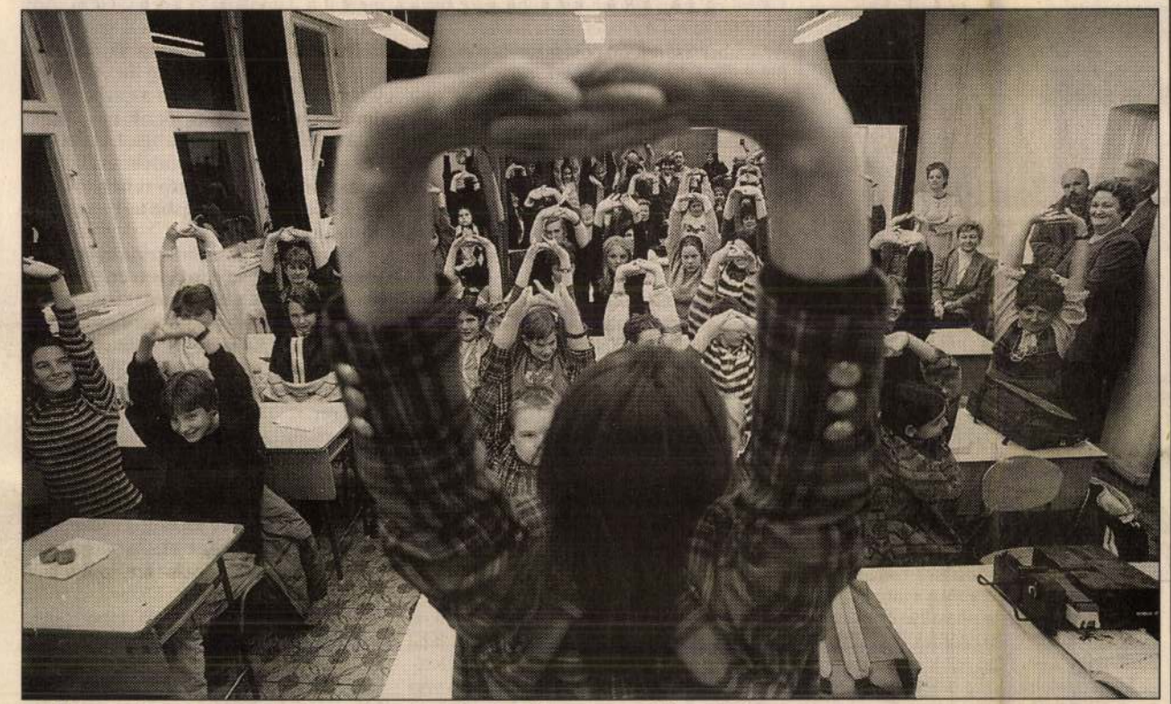

Tíz kamasz közül ötnél-hatnál megállapítható valamilyen testtartási rendellenesség SOPRONYI GYULA FELVÉTELE

Gerinciskolai bemutatót tartottak hétfőn az óbudai Árpád Gimnáziumban. A szűrés, állapotfelmérés után a gerincelváltozásban, tartási rendellenességben szenvedő gyerekek fél évig állnak kezelés, megfigyelés alatt, ezalatt állapotjavítótorna- és életmódprogramot is elsajátítanak. A Benevita Alapítvány kezdeményezését a Revita rendelő szakemberei valósították meg.

A gerinc elváltozásaihoz kapcsolódó betegségek – a hanyag tartás, a gerincferdülés és a Scheuermann-kór – ijesztően magas arányban jelennek meg a serdülőkorú gyerekeknél – hívta fel a figyelmet *dr. Cseuz Regina* reumatológus. Tíz kamasz közül ötnél-hatnál biztosan megállapítható valamilyen testtartási rendellenesség, ami nem csoda, hiszen a gyerekek akár tíz óránál is többet ülnek naponta az iskolapadban, a tévé vagy a számítógép előtt. Ugyanakkor az új generáció a korábbi nemzedékeknél magasabbra is nő. Ha időben felismernék, kezelnék a bajt, illetve megtanítanák a fiatalokat a

E betegségek gyakorisága a civilizáció mértékével egyenes arányban nő, nemzetközi adatok szerint második helyen szerepel a táppénzes napok okai között. A gerinc használata egyre kevésbé természetes – tette hozzá Cseuz doktornő –, nem hajolgatunk, nem nyújtózkodunk eleget, mozgásszegény életet élünk. A civilizációban élő ember lassan felveszi a szék alakját, tehát nemcsak annak kellene a gerincét tornáztatnia, aki beteg, hanem valamennyiünknek, akik „nem rendeltetésszerűen" használjuk a gerincünket.

Először 1968-ban Svédországban szerveztek „gerinciskolát" autógyári munkások részére, azóta külföldön már hagyománya van ennek a megelőzési formának. A programot Magyarországon négy évvel ezelőtt társadalombiztosítási támogatással vezették be a Revita reumatológiai rendelőben, akkor háromszázan vettek részt benne. Mivel az anyagi forrás megszűnt, veszélybe került a folytatás. Az 1997-ben megalakult Benevita Alapítvány (amelynek alapítói

Az Árpád Gimnáziumban a Fővárosi Közgyűlés sport- és egészségügyi bizottsága pályázatán elnyert pénz birtokában, illetve a Procter & Gamble támogatásával elkezdődhettek a szűrővizsgálatok. A szeptemberi felmérés a 188 tanuló közül kilencvenkettőnél talált valamilyen testtartási rendellenességet. A kiindulási állapotot adatlapon rögzítették, majd a fiatalok öt-hat tagú csoportokban nyolc héten át heti egy alkalommal tanulták a gyógytornát. Ennek során nemcsak a szükséges mozgásformákat sajátítják el, hanem a gerincükre vonatkozó életmódprogramot és anatómiai ismereteket is. A foglalkozások személyre szabottak, a tapasztalatok szerint a diákok nagyobb lelkesedéssel és kitartással vesznek részt benne, mint a felnőttek. A gyógytornász instrukcióit hangkazettán hazavihetik, így a gyakorlatokat ezután otthon végezhetik. Még négy hónapig azután havonta egy-egy ellenőrzésre felkeresik a rendelőt. Azokat a fiatalokat, akiknek az állapota a torna előtti állapothoz képest nem javul, újra gyógytornára hívják. Így tehát

Civil Budapest

Mazsike-szalon

Világjárók számolnak be egzotikus tájakon szerzett élményeikről a Magyar Zsidó Kulturális Egyesület szalonjában ma este 7 órakor a VII. kerület, Garay utca 48. szám alatti klubban. *Kurucz János*, a SERVAS Világjáró Szervezet korábbi alelnöke a magyarok utazási szokásait mutatja be félszáznál több országban szerzett tapasztalatai alapján. *Deák Gábor* chilei és perui útjáról tart élménybeszámolót, *Hummel Rozália* festőművész pedig Indonéziáról, Szingapúrról mesél, ahol hosszú évekig élt és alkotott.

Kiállítás, egészség, virágok

A Havasi Gyopár Alapítvány, amely tavaly alakult azzal a céllal, hogy segítse Kőbánya szociálisan, egészségileg és kulturálisan hátrányos helyzetű polgárait, következő rendezvényét december 9-én és 10-én tartja a Kőbánya városszéli telep idősek klubjában (X. kerület, Hárslevelű utca 17/A). Amatőr képzőművészek kiállítása mellett egészségmegőrző készülékek, gyógytermékek bemutatójával, szaktanácsadással várják az érdeklődőket. December 11-én délelőtt 10 és este hat között asztali virágdíszek és adventi koszorúk bemutatóját rendezik.

SM-betegek találkozója

A Magyarországon élő több tízezer SM- (Sclerosis Multiplex) beteg problémáiról, a kedvező hatású gyógyszerek törzskönyvezéséről, a gyógyszerárakról és a gyógyászati segédeszközök beszerzéséről is szó lesz azon a találkozón, amelyet december 12-én, szombaton 11 órakor rendeznek az SM-es betegek érdekvédelmi szervezetei a Petőfi Csarnokban, ide várják a betegtársakat, segítőkész orvosokat és a támogató civil szervezeteket.

Árva Bethlen Kata

A Budapesti Székely Kör *Kocsis István* drámaíró Árva Bethlen Kata című könyvének bemutatójára invitálja az érdeklődőket december 11-én, pénteken 17 órára a Litea Könyvszalonba (I. kerület, Hess András tér 4., Fortuna-udvar). A könyvet *Tamás Menyhért* mutatja be. Közreműködik *Faragó Laura* énekművész.

Tegyük szebbé lakóhelyünket!

Szabadelvű Nők Országos Egyesülete, amely december 12-én, szombaton 10 órakor tartja alakuló összejövetelét a XIII. kerület, Dráva utca 9. szám alatt. A szervezet célja fellépni a nők hátrányos megkülönböztetésének bármely formája ellen, és megváltoztatni a nők szerepéről kialakult közfelfogást. Támogatni szándékoznak közéleti, politikai és gazdasági szerepvállalásukat. A szervezők mindenkit várnak, akik céljaikkal egyetértve támogatnák tevékenységüket.

A párbeszéd jegyében

Várszegi Asztrik pannonhalmi főapát lesz a vendége december 12-én, szombat este 7 órakor a Magyar Zsidó Kulturális Egyesület társasági körének. A beszélgetés helyszíne: VII. kerület, Garay utca 48.

Operabarátoknak

Az Operabarátok Klubja december 12-én, szombat délután fél 4-kor *Lukács Gyöngyi* és *Molnár András* operaénekest látja vendégül zenés beszélgetésre a VSZM Közösségi Házban (XI. kerület, Fehérvári út 120.).

Finn kiskarácsony

A Kalevala Baráti Kör hagyományos Pikkujoulu-Kiskarácsony ünnepségét december 12-én, szombat délután 5 órakor rendezi a Sylvester János Protestáns Gimnáziumban (XIV. kerület, Pillangó park 3–5.). A meghitt hangulatú esten fellép a Kalevala kórus és a Revontulet finn népzenei együttes.

Multikulturális bemutató

A gyökereink Multikulturális Alapítvány Karácsonyvárás címmel rendez bemutatót december 13-án, vasárnap délután 4 órától a VIII. kerületi Orczy-kertben. A program *Fábián Mártonné* bukovinai székely népi iparművész szőtteskiállításának megnyitásával kezdődik. Délután fél 5-kor az érdi Bukovinai Székely Népdalkör Betlehemnek pusztájába... címmel betlehemes játékot mutat be. A mesélő *Kóka Rozália* előadóművész. Közreműködik a Hajnalkötöző együttes.

Előadás Szervátiusz Jenőről

Szervátiusz Jenő szobrászművészről tart előadást *Pap Gábor* művészettörté-

Budapesti puzzle

A BTM-et mutatja be a Magyar Múzeumok őszi száma

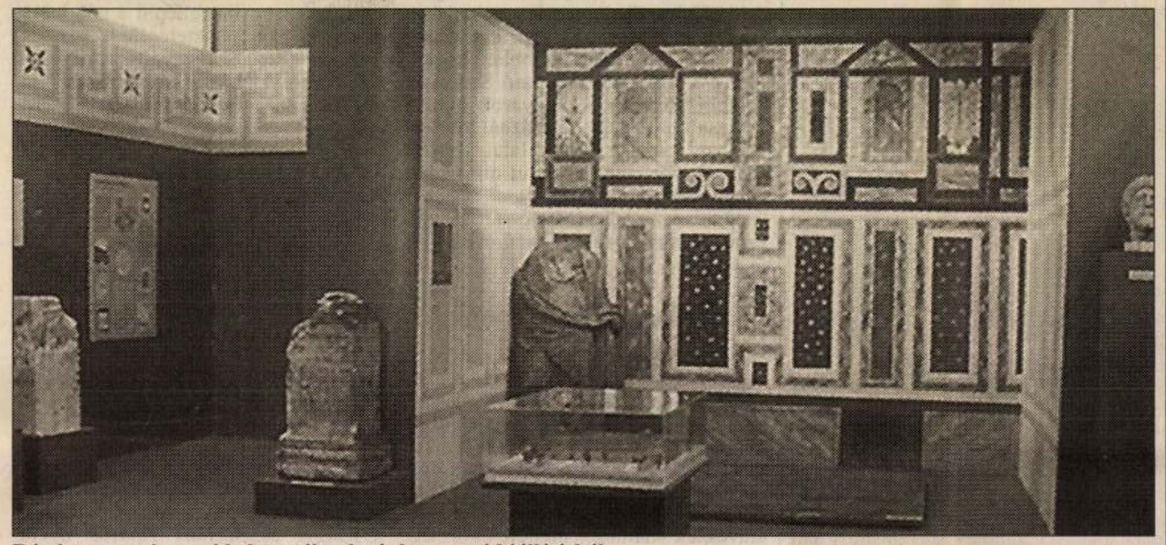

Részlet az aquincumi helytartói palotát bemutató kiállításból

A főváros százhuszonötödik születésnapja, most már elmondhatjuk, igazán jól sikerült. Volt díszünnepség, városismereti vetélkedő, temérdek könyvbemutató, jó néhány kiállítás; a legnagyobb természetesen a Budapesti Történeti Múzeumban. S hogy az ünneplő se maradjon megünnepeletlenül – hiszen a BTM gyakorlatilag egyidős Budapesttel –, a Magyar Múzeumok című negyedévenként megjelenő folyóirat őszi számát a fővárosi gyűjteménynek szentelte.

A Budapesti Történeti Múzeumot persze minden városlakó jól ismeri. A Zolnay László által negyedszázaddal ezelőtt felfedezett gótikus szoborlelet, a kiscelli kastély vagy Aquincum megannyi tanulmányi és brigádkirándulás célpontja volt. Mindez persze egyáltalán nem jelenti azt, hogy a főváros nem tartogat meglepetéseket a szakemberek számára. A Békásmegyeren fellelt bronzkori, csizma alakú edények például egészen különleges leletnek számítanak, de az M0-ás autópálya tervezett nyomvonalán is számos izgalmas felfedezésre lehet számítani. Magyar Károly cikkéből ráadásul az is kiderül, hogy még a Várat sem ismerjük úgy, mint a tenyerünket. Ma sem eldöntött például, hogy a Várhegy melyik pontján állt, s hogyan festett a legkorábbi királyi palota. Ugyanez a helyzet a gótikus szoborleletteI: mint a Magyar Múzeumokból megtudható, nemrégiben, amikor a palotakápolnából új környezetbe helyezték a gyűjteményt, a töredékekből újabb darabokat sikerült összeállítani.

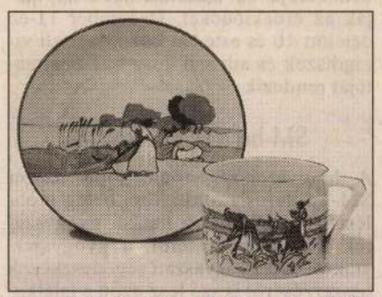

Reggelizőkészlet, az 1910-es évekből

A BTM régészei különös helyzetben vannak. A városi régészet leginkább a puzzlejátékra hasonlít, hiszen hol egy csőfektetés, hol egy építkezés ad lehetőséget néhány négyzetméternyi terület kutatására. Ilyenkor derül ki, az időnek milyen hordalékát takarja az aszfalt: a Corvin téri ásatás például egyedülálló paleolit kori leletanyag mellett XIII. századi faburkolatú pincék maradványait is láthatóvá tette. Ahhoz persze szerencse is kell, hogy mindez a felszínre kerüljön. Végh Andrásnak a vízivárosi ágostonoskolostor felfedezéséről szóló írásából például megtudható, hogy ott korábban a munkagépek már tönkretettek pótolhatatlan értékeket, s csak egy újabb építkezésnek volt köszönhető, hogy a páratlan leletre rábukkantak.

Mindenesetre még ebből az ünnepi összeállításból is félreérthetetlenül kiderül, hogy a régészek szerint tarthatatlan a mai gyakorlat, amely éles érdekellentétet szít az építtetők és a múlt kutatói között. A Hajógyári-sziget talán a legjobb példa, ahol, mint ismeretes, még a múlt században építettek egy hatalmas ipari komplexumot Hadrianus palotájára. A részleges feltárásra csak most, a gyár felbomlása után nyílt lehetőség. A régészek így ismerhették fel, hogy a római palota alighanem sokkal nagyobb volt, mint korábban sejtették; ám hogy lesz-e valaha mód arra, hogy teljes feltárást végezzenek, s műemléki helyreállítás után – legalább egy részét – a nagyközönségnek is bemutassák, ma még senki sem tudja. Hasonló gondok aggasztják a Meggyfa utca környékén feltárt mozaikpadlós palotát felfedező szakembereket is: az értékes leletet ma föld takarja, fölötte játszótér van. De kérdés, mi történik, ha egyszer építkezés kezdődik ezen a területen is? Egy egész várost nem lehet múzeumba zárni, ez kétségtelen. A szakemberek mégis remélik, hogy a város alatt rejlő információknak még az utókor is hasznát veheti.

N. K. J.

Sokat látott műterem a Józsefvárosban

Kívülről alig különbözik nyolcadik kerületi társaitól a József utcai bérház. Talán csak annyiban, hogy a falon emléktábla sorolja fel a ház egykori híres lakóit. A felületes szemlélő az udvaron sem vesz észre semmi rendhagyót. Ám ha valaki a vadszőlővel befuttatott fal mögé pillant, titokzatos, múltbéli birodalmat fedezhet fel. A Nosztalgia-kertet. A Jókai-féle Senki Szigetét. A szobrok – Martsa István munkái – fóliába csomagolva ácsorognak a ház, s a két műterem előtt.

Az itt lakó hölgy fiatalságát idézi ez az épületrész, s a Józsefváros. Baranyai lányként, húszévesen került a fővárosba, talán ezért is szeret a környékkel foglalkozni. Könyveket írt már a Józsefváros védett értékeiről, templomairól, és erről a műteremházról, amelyben több mint ötven éve él, a házról, ahol többek között férje, Martsa István és annak tanára, Ferenczy Béni alkotott. Sógoráról, a fotóművész Martsa Alajosról most készít életrajzot, aztán Józsefváros hajdan híres orvosait igyekszik felkutatni. Mint mondja: a nyolcadik kerület a századfordulótól kulturális központ is volt, csak éppen nem ezt az oldalát szokták emlegetni. *M. Szűcs Ilona* életébe az is belefér, hogy havonta egyszer előadásokat szervezzen időseknek a Gutenberg téri könyvtárban, ahol Józsefváros múltjáról irodalmi esteket tartanak. Talán ezért kapta meg az idén a helyi díszpolgársággal egyenértékű Józsefvárosi Becsületkeresztet a kerületi önkormányzattól.

A százéves ház történetét is valószínűleg ő ismeri a legjobban. Az épület néhai tulajdonosa, Seenger Béla építész nagyvállalkozó volt, a híres Seenger-dinasztia utolsó sarja, aki az épületben többek között kőfaragó üzemet működtetett. Itt faragták például a Szent István-bazilika köveit is. A templomépítők emlékére utal, hogy egyszer, amikor az udvart fel kellett ásni egy csőtörés miatt, hosszú sínrendszerre bukkantak a földben. A keskeny iparvágányon kis vasúti kocsik szállították a hatalmas kőtömböket.

Később Seenger örököse, Kauser Lipót, a pécsi egyetem dékánja felszámolta a kőfaragó üzemet, és a műhelyeket jutányos áron kiadta művészeknek. A sor valószínűleg Maróti Gézával kezdődött, aki itt tervezte Róth Miksával közösen a mexikóvárosi operaház monumentális kupoláját. Csorba Géza Ady szobra szintén e műtermek egyikében készült, Kós Károly pedig az állatkerti pavilonokat álmodta meg itt. Cserepes István is dolgozott ebben a házban.

A múltat a tárgyak őrzik meg leginkább. Martsáné is ezt vallja. Lakása és a két műterem tele van emlékekkel: titokzatosakkal és kevésbé rejtélyesekkel. Saját festményeit kevésbé tartja számon, mint férje szobrait.

A festő- és a szobrászműterem nem sokat változott az elmúlt ötven évben. A rossz dolgok is megmaradtak: ahogyan a régi időkben sem volt pénz fűtésre, úgy most sincs. (Annak idején Ferenczy Béni szobrait speciális lámpákkal kellett melegíteni, hogy a friss agyag meg ne fagyjon).

Martsáné a bölcs asszonyok közé tartozik, látszólag hagyta, hogy a férje irányítson. Nemigen szólt a férfiak dolgába. Mint meséli: neki megvolt a maga külön kis világa. A saját műterme. Főiskolás korában Lukács Margit színésznőt akarta lefesteni, s a már híres művésznő hajlandó volt a romos házban modellt ülni. Talán a kerti juharfa fehér pihéit imádta. Ha a festmény nem is lett olyan, amilyenre szerette volna, a primadonna látogatásai emlékezetesek maradtak. Mindig volt vendég a műteremben. Ferenczy Béni, miután 1949-ben elbocsátották a főiskoláról, Martsáéknál kapott helyet. Martsáné szívesen emlékszik férje tanárára: csendes, szűkszavú embernek ismerte meg. Munka közben gyakran Mozart-dallamokat fütyörészett. Máskor viszont a mester olyan nagy hévvel magyarázott, hogy például Génius nevű szobrát gesztikulálás közben a falra firkantotta. Azóta is megvan a műteremben – üveg alatt. A kép mellett valaki fiatal lány portréját mintázta meg. Ilonát ábrázolja az Epreskertben, Martsa István készítette, még ismeretségük kezdetén. A mester, Ferenczy Béni csak hümmögött, amikor a fej készült. A Martsa gyerekek, Balázs és Piroska természetesnek vették az állandó pipafüstöt. Különleges, vissza nem térő világban nőttek föl.

Még minden olyan, mint régen, de ki tudja, meddig marad meg olyannak, amilyennek ma látjuk. A hivatal szerint a műterem nem eladó. És ki emlékszik már arra, hogy hajdanán ők nevezték ki a két romos teret műteremnek?

Dénes Judit

Ifj Seenger Béla
Kőfaragó

Ifj. Seenger Béla † a templom fő- és mellékoltárainak, szószéknek, a 3 fülkének építményét és márvány-talajozását, az orgonakórus mellvédfalát és a lavabot a sekrestyében.

Thold orbán bruce. A bpesti szt
István templom. Bpest. 1905)
(54.l.

Seenger Béla

Kőfaragó cég.

Arad

Váljubal. 74. l.

BUDAPEST
1957 APR 2 9-12

Seenger Béla

Váci-körút 32.

Seenger Béla, szül. 1852-ben Budapesten; nős; reáliskolát végzett: cs. és kir. udv. kőfaragómester. 1885 óta egyhuzamban bizottsági tag; a középítési és kövezési albizottság tagja; a VIII. ker. iskolaszék alelnöke; az orsz. iparegyesület igazgatósági tagja; az építő- és kőfaragómesterek ipartestületének alelnöke. L.: VII., Tavaszmező-u. 6.

Gothi I. Föv. almanach 1904. 34. l.

5 sorsjegyen aluli rendeléseknél sorsjegy é
és kezelési költség fejében 30

Van szerencsénk **mellékelten 1** drb állami so
30 ar.-fillért, a csatolt befizetési lappal sziveskedjék ho
ményre, mely a **huzás előtt kifizettetett.** Abl
reflektálna, kegyeskedjék azt a csatolt befizetési lappal
vedjen károsodást. E célból mellékelünk válaszboritékot, m
Ha t. Cím több sorsjegyet óhajt, méltóztassék azt **külön**

A befizetés céljára csakis a melléke

Felhivjuk becses figyelmét arra, hogy abban az es
mind megtartani, ugy a befizetés céljára felhasználandó
vagyis az „Elismervény"-en, az „Értesitő-lap"-on és a „
számát sziveskedjék meghagyni, a többi sorsjegy számát
(Mint pl. ~~148.723.~~)

Egyben felhivjuk becses figyelmét, hogy az esetb
pénztári befizetési lapon, hanem más befizetési lapon (bianc
vagy a postautalvány mindhárom részén a sorsjegy számát, a

A sorsjegy ára csak az esetben tekinthető kifize
postára a T. Cím.

A huzás után minden résztvevő felszólitás nél
annál magasabb nyereményeket a nyerősorsjegy ellenébe
ugyancsak a sorsjegy ellenében készpénzben fizeti ki
V., Szalay-utca 10—14.), de kivánságára mi is kifizetjük.

Huzás már december hó 3-án.

M. kir. állami nyomda. Budapest, 1937. —3563.

Seenger Béla

lásd

Budapest

kir. vár 1/63. l.

férfi.A kép sötét zöld tónusát eleve
a nő rózsaszin ruhája és a városlige
ványkék szine.//

Főnercz.Nyárilak és omladék Margitsz
Nyomt.Rohn Pesten 1858. 165/114 m/m.
Szerelmey:Magyar najdan és jelen ily
Szfv.Muz.ltsz.3018.-

5. Lánchid 1838,/A hid épitményeinek t
Az Atheneum 1838.évf.melléklete. 22
Főv.Kvt.B.769/172.

5.a.

~~2.~~ 1. Pest a Lánchiddal a budai oldalról
mult század ötvenes éveiben.Kőnyoma
Szfv.Muz.Kat.41.

Seenger Béla

tiszaföldvári ref. segédlelkész, 24 éves, Szolnokon. — Seenger Béla, Budapest főváros bizottsági tagja, nagy kőfaragó-telep tulajdonosa, Meránban, a honnan holttestét Budapestre szállították a családi sirboltba. — Dr. Ritternsporn Mór, hajdu-dorogi tiszti főorvos, ki a szabadságharczban mint tábori orvos működött és Komárom ostroma

Vas. Ujs 1905. 224. l

EST.
TELEFON: 445-73

Gyógysonka és
finom hentesáruk

Seenger Béla

A KORMÁNYZÓ A SEENGER BÉLA R.-T. KŐFARAGÓ-IPARTELEPÉN. *Horthy Miklós* kormányzó nejével január hó 14-én meglátogatta a Seenger Béla r.-t. kis Rókus-utcai nagyszabású kő- és márványipartelepét, ahol másfélórai időzése alatt a Seenger testvérek kalauzolásával behatóan megtekintette a modernberendezésű üzem egyes műhelyeit s nagy érdeklődéssel hallgatta vezetőinek magyarázatát. A magas vendégek egyes munkásokat megszólítással tüntettek ki. Őfőméltósága távozásakor

26

Magyar Iparművészet

1926. 26 l.

a látottak felett való elismerésének és annak a biztos reményének adott kifejezést, hogy építőiparunknak a közel jövőben várható fellendülésével a gyár munkáslétszáma ismét eléri majd a háború előtti magaslatát.

MDK

Seenger Béla

kőfaragó

Vállalkozók Közl. 1905. nov. 1. 4.l.
Uj tözsdepalota....

Seenger Béla és tsai

a régi minták után faragták a veszprémi székesegyház szentely ablakainak csúcsives mérőműveit és oldalfalait

1907 – 1909.

Ádám Iván: A veszprémi székesegyház Veszprém 1912. II. r. 525. l – 526.

Egyéb munkák is tőle n. ott.

HÍVÓ

ircius hó 21—23. napjain a tárgysorozattal
ıdott helyeken tartandó

ÖZGYŰLÉSÉRE.

orozat:

10. *Berger* Benő mérnök kamarai tag indítványa „Közszál-lítási Tanács"-ról.

*

A mérnöki rendtartásról szóló 1923 : XVII. t.-c. 19. §-a értelmében: „A választás eredményességéhez szükséges, hogy a szavazati joggal bíró tagoknak legalább *egyharmada résztvegyen a szavazásban* és hogy a tisztviselők és választmányi tagok mindegyikére a beadott szavazatoknak legalább egyharmadrésze esék. Azt a választást, amelyiknél e feltételek valamelyike hiányzik, meghiusultnak kell tekinteni és harminc napon belül új választást kell elrendelni, amelynél a viszonylagos szótöbbség feltétlenül dönt."

A 16. §. értelmében: „A közgyülés határozatképességéhez, választás eseteit kivéve, a Kamara tagjai legalább *egyötödének jelenléte szükséges.* Határozatképtelenség esetén harminc

Seenger Béla

részvétiratával

készíttette a Dreher

család síremlékét

Schulek János terve

szerint. Repr.

Kő és Műkő

1925. 8. sz. 5. l.

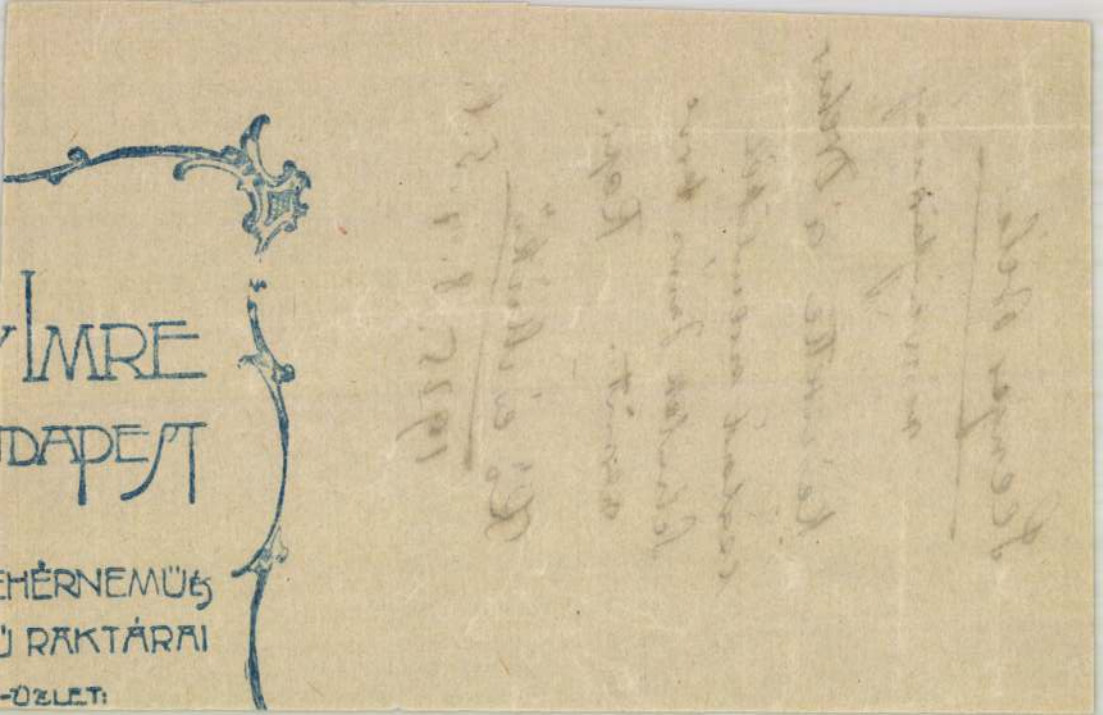
IMRE
DAPEST
EHÉRNEMŰ
Ű RAKTÁRAI
-ÜZLET:

Seenger Béla

Pesti Magyar Kereskedelmi Bank fölépesője, siklódi és gyüdi márvány-ból. Terverte Quittner Zsigmond, készítette Seenger Béla.

Kő és Mükő 1925.
7. sz. 7. l.

Jeenger Béla

Pesti Magyar Kereskedelmi Bank Szlipcsége, aktuálisi és egyéni mennyiségi Tevette Quittner Zsigmond, kiszolgáltatta Jeenger Béla.

Kőbánya 1925.
F. n. f. l.

Seenger Béla

Kőfaragómester
aranyérmes mester

Életrajz, arckép

Lamagyiparalbum. 198.l.

3. mutthog a k
benntatot terven
is benntattak,
a f. ein jun
vegleg nem
telettel kijuk

Seenger Béla, id

köfaragó mester
az ipartestület alelnöke,
föv. biz. tag
† 1905 márc. 22.

Bpesti építőmesterek stb
ipartestülete II. évk.
Bp. 1906.

(I-só)

Rákóczy György - féle Óreg Graduál, 1636.

VI. 65.

Seenger Béla

köfaragómester

lett a köfaragó szakosztály elnöke 1900-ben

cred

Gunszt 84. l.

Meghalt 1905-ben.

Gunszt 98. l

Visegrádi gazd. Kvt. V. 301

Seenger Béla
bjerti iparteleje
készítette a szegedi foga-
dalmi templom főoltá-
rát és a főkapu dom-
borműveit neoromán
stilben

MAGYAR. EPITOMUVESZET

1930. 7-8. sz. 30 l.

sz.	Ny. sz.	A nyerő tag neve	Nyeremény értéke
2	13452	*Kétly Károly dr.	200
3	2147	Boruth Andor	200
4	22565	*Szentkirályi Kálmán dr.	200
5	14123	Korányi Frigyes dr. báró	200
6	18665	Péntek Gyula	200
7	19623	Reinisch Henrik	200
8	23759	Tóthfalussy Gyula dr.	200
9	13936	Kolisch Ede	200
0	15338	Lenner Róbert	200

A fenti nyeremények utalványait a Társulat Igazgatósága ılott levél útján küldötte meg tulajdonosaiknak. E nye-ményeiket a tagok az utalványon közölt szabályzatok artásával az 1911 december havában megnyíló Téli llításon érvényesíthetik. *Ezen nyereményértékek* ***1912 uár 15-ével*** érvényüket vesztik.

A nyeremények érvényesítése végett a tagok *kizárólag ársulat műtárosával* tárgyalhatnak (Műcsarnok, szobor-em, baloldali ajtó).

A *-gal jelöltek nyereményértékeiket már felhasználták.

Seenger Béla

l

Közlekedési

188. l.

OLVASD EL ÉS ADD TOVÁBB!

Loholsz, futsz új javak után...

Loholsz, futsz új javak után, kifúj a szél, megázol,
És a meglévő holmidra vajjon, miért nem vigyázol?
Még törekvő emberek is sokszor sárba ragadnak,
Hogy ha ezer dolgod is van, szakíts időt magadnak!
Biztosításod van már rég (jobbat nem is tehetnél),
De manapság **e kis pénzért** mondd, hogy mit is vehetnél?
Ezt az ügyet nem is lehet más oldalról szemelni.
Az értéket nagy sietve jó lesz ma felemelni!!

"Pátria" r.-t. Budapest — 435418

Seenger Béla

l.

Tarnóczi

11, 12, 90. l.

Doszkár János és Ferenc

Háztatarozási, építési és átalakitási

vállalata

Budapest.

Iroda:
IV. Veres Pálné-u. 40.
Telefon 117-04

Telep:
IX. Márton-u. 3/B.
Telefon József 8-53.

Seenger Béla

köfarago

l

Közlemkiall

622-l

OLVASD EL ÉS ADD TOVÁBB!

Loholsz, futsz új javak után...

Loholsz, futsz új javak után, kifúj a szél, megázol,
És a meglévő holmidra vajjon, miért nem vigyázol?
Még törekvő emberek is sokszor sárba ragadnak,
Hogy ha ezer dolgod is van, szakíts időt magadnak!
Biztosításod van már rég (jobbat nem is tehetnél),
De manapság **e kis pénzért** mondd, hogy mit is vehetnél?
Ezt az ügyet nem is lehet más oldalról szemelni,
Az értéket nagy sietve jó lesz ma felemelni!!

"Pátria" r.-t. Budapest — 485418

S e e n g e r Béla kőfaragómester,

Bir.lóbizottsági tagság az Orsz.
M.Iparművészeti Társulat siremlék
pályázatán

M Ű V É S Z E T
XIII.évf.1914.
95-96.

Seenger Béla

kőfaragó

a X. Ker. csop. (építési ipar)

jurvjének kinevezett

tagja

Közlezvkiáll

1177-l.

OLVASD EL ÉS ADD TOVÁBB!

Loholsz, futsz új javak után...

Loholsz, futsz új javak után, kifúj a szél, megázol,
És a meglévő holmidra vajjon, miért nem vigyázol?
Még törekvő emberek is sokszor sárba ragadnak,
Hogy ha ezer dolgod is van, szakíts időt magadnak!
Biztosításod van már rég (jobbat nem is tehetnél),
De manapság **e kis pénzért** mondd, hogy mit is vehetnél?
Ezt az ügyet nem is lehet más oldalról szemelni.
Az értéket nagy sietve jó lesz ma felemelni!!

"Pátria" r.-t. Budapest — 435418

Seenger Béla id

Bpesti körfargó mester
az ipartesület alelnöke,
fov. biz. tag

† 1905, márc. 12

Bpesti épitöm. stb.
Évkönyve: 1906.
253. l. előtt.

s az esetleges különleges kívánságok ke-
k és a formai megoldások kiválasztása,
lakitás, a kézmüvesipar névtelenségében
k és festők dolga volt. Ebben a munkában
a mesterség hagyományai, a tanult formu-
A mai helyzettel
a "mecénás" befolyása következtében
brászok munkája jóval kötöttebb, alárend-
és diszitő faragók viszont sokkal szaba-
laik, mert nem kellett magukat
óbb részletekig kidolgozott tervhez tarta-
munkaerők
multságu tehát, akik a nagyobb
szecsődültek, nemcsak a diszitési, hanem
sában is ma szinte érthetetlennek látszó
köztük
mos középkori templom, a jáki is, ép
ő formák igy létrejött szeszélyes változa-
ó szabálytalanságainak köszönheti külön-

lyan többé-kevésbbé ad hoc egyesülés volt,
ő csoportok legtöbbje, az épitkezés tarta-
ére csak a templom épitési módjából, rész-

MDK

Seenger Béla

márványkandalló

Hauszmann A: A kir. vár belső kiképzése és iparm. felsz. MI. 1903.

175 l.

Seenger Béla

aranykoszorus kőfaragó mester

Uj Magyar Otthon Kiállitás, 1940. katalogusa
38 lap

M.D.K

Seenger Béla

A tőzsdepalota sóskúti kő és karasztmárvány munkálataival kapcsolatban a leszámolási összegek felsorolásánál.

A budapesti árú és értéktőzsde ..... Bp 1908, 41 lap.

MDK

Seenger Béla
oltárok, szószék, 3 fülke épitménye és
márványtalajozása stb.

Bpesti Szt.István-templom. Épitő Ipar, 1905. nov.
20. 391-94 l. képek.

M.D.K.

Seenger Pál, építés

és Makk ..... közös terve az öt egyenként 2200 p-ös díjak egyikét nyerte el az OTI kétemeletes zártsoru házaira kiírt eszmei pályázaton.

Vállalkozók Lapja. Bp. 1940. LXI. évf.

nov. 7. sz. 5. old.

Seeriger és Mehh, építesz

M.D.K.

hőrös terve az öt db. 2200 p-ös egenlő díjat egyikét nyertes el az OTI hétemeletes, zárt-sorvs bérháraira kiírt pályaraton.

Vállalkozók Lapja, Bp. 1940. LXI. évf.

nov. 7. sz. 5. old.

ifj. Seenger Béla

[illegible]

[illegible]

[illegible] szt. István tpl megnyitása. Vállalkozók Háza.
1985.nov. 22. 3-5.l.

Seenger Béla

szószék

A szt.István tpl megnyitása. Vállalkozók Közl. 1905. XI.22. 3-5.l.

SEENGER Béla budapesti Ráfaragó

1906 - új domborművek a szentháromság emlékeu - Pécs

Pécsi Szemle 1998/2. 102.

m.) 84-85.
archontologiája 1301-1457. Bp.,

i. m.) 423.
.) 120.
i. m.) 425.

preliminare asupra cercetărilor
a Păuliş jud. Arad. In: Ziridava,

m.) 69.
rheologice de la Cladova (judeţul
a, 12. Arad, 1980. 120.
i. m.) 143-145.
aţia feudală de la Căpîlnaş. In:
7-198.
gyzetben i. m.) 72.
.) 56.
m.) 1. köt. 361.
i.m.) 819-820.
alakulása 1690-ig (Visconti
. *Gerő* 1955. (15. jegyzetben i.

.) 153.
i. m.) 48.
i. m.) 427.

MDK

Seenger Béla

kőfaragó munkák

A Szépmüvészeti muzeum... Épitő Ipar,
1906. jan.21. 25. 1.

S e e n g e r B é l a kőfaragó

M Ű V É S Z E T
XII. évf. 1913.
364.
Pályázat sírok terveire"

7 k. 78 fill., dunaalmási
1 fill., Kauser I. és
065 kor. 54 fill., Hol-
ai haraszti kőből 104.517
ből 99.519 kor. 79 fill.,
aszti kőből 103.335 kor.
97.135 kor. 18 fill., sós-
kor. 46 fill., Müller
.782 kor. 54 fill., sóskuti
3 fill., Április János
kor. 35 fill., Antony

(Budapest) bányatörmelékre 7·70 k. e
162.046 k. 50 f., terméskőre 9·80 k
áron 112.935 k. 20 f., Roheim
fia (Budapest) bányatörmelékre 9 k. eg
189.405 k., terméskőre 12·80 k. eg
147.507 k. 20 fillérrel.

Az ajánlatok döntés alatt állanak.

Budapest. (Kockakő szállitás koló munka.) Budapest székesfő
az 1909., 1910. és 1911. években s
gránit vagy bazalt kocka kövekre szá

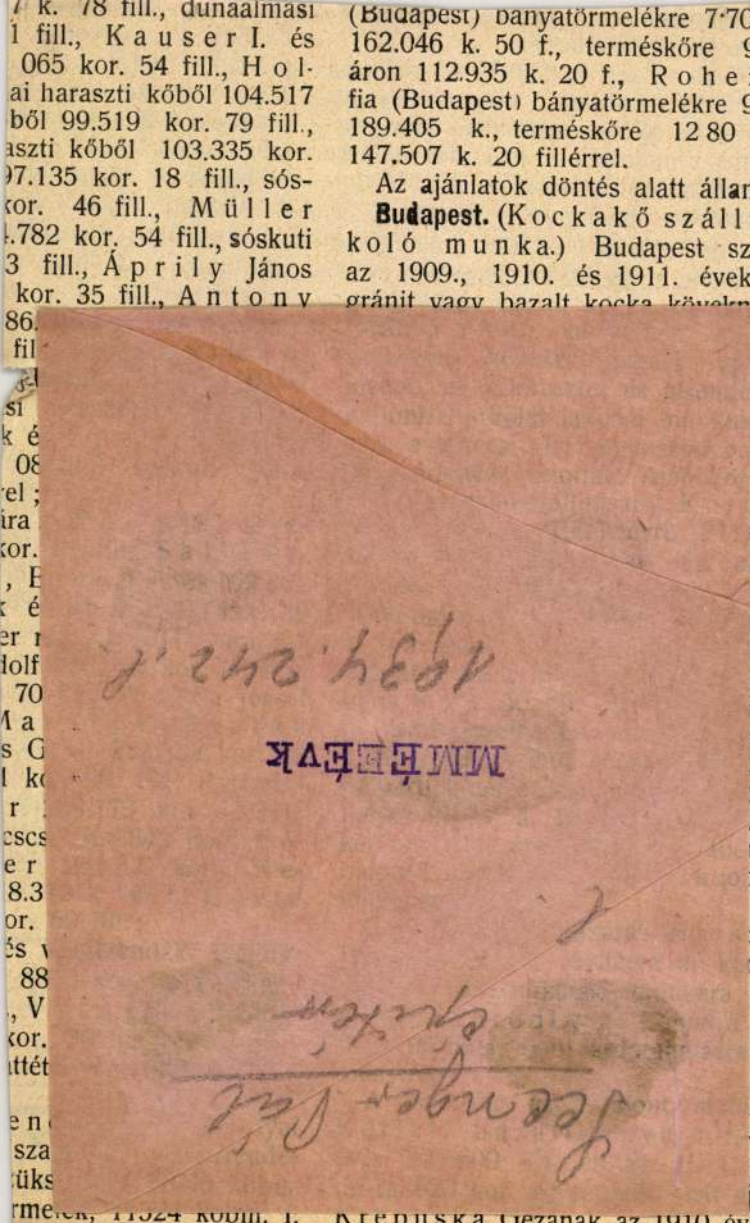

1909
járda
zési,
nak
n m
tettek
áti b
600 d
z 191
r. egy
térre
litva
sutat
) darab
évre
ot, 620
bparti
% fel
t 620
obpart
zenb
nt 1
5%
kövez
4% a
szál
nak a
évre
jánlata

rmek, 11524 kobm. l. Krepuska Gezának az 1910 évre 75.

a 2. honvédhuszár osztályparancsnok-
Virovitican betekinthetők.

vica. (Kőanyag szállitás.) A Drina
korkolatának balparti megerősitéséhez
es 4780·18 köbm. brusznicai kőanyag-
en bánya kőrakodójáról az épités helyére
elszállitására a mitrovicai m. kir. folyam-
ki hivatalban március 22-én d. e.
kor versenytárgyalás fog tartatni Az ajánlati
ek, a tervek, a szerződés tervezete, vala-
az általános és részletes feltételek a
icai m. kir. folyammérnöki hivatalnál
kinthetők s ugyanott szerezhető meg az
i minta is. Az ajánlatok, melyeket az
minta használatával kell kiállitani a fenti
d e. 10½ óráig a mitrovicai folyam-
ki hivatal főnökénél nyujtandók be.

b) **Szállitásokra.**

apest. (Egyenruházati cikkek
litása.) A honvéd akadémikusok részére
09—1911. években szükséges kész ruhá-
felszerelési cikkek, valamint végzendő
ipari munkáknak biztositására árlejtés hir-
k. Az ajánlatok a m. kir. honvéd Ludo-
kadémia parancsnokságánál március
d. e. 12 óráig adandók be. Az előirt
pénz március 19-én déli 12 óráig
ó le s a nyugta az ajánlathoz csatolandó.
senytárgyalás az akadémia kezelő irodá-
(akadémia-főépület, félem. 13 sz.) már-
20-án d. e. 10 órakor fog megtartatni.

1920 k, agyhemuck
22,798 k., porcellán
pléhfélék 615 kor.,
1240 kor., kefekötő m
csizmák 408 kor., lább
(rövidáruk) 2172 k, b
értékben. A cikkek mi
és ajánlati ürlapok a k
nál kaphatók. Az ajánla
26-án d. u. 3 óráig n
teendő le az 5% b
elkülönitve.

Miskolc. Cement
miskolci üzletvezetősé
szükséges 4700 mm.
sára árlejtést hirdet. A
zati feltételek az üzletv
hatók, valamint a máv.
den üzletvezetőségnél
lat nevezett üzletvezetős
déli 12 óráig adandó
pedig az üzletvezetőség
cius 30-án déli 12 ó

Dés. (Irodai sze
dési m. kir. pénzügyiga
évi papir, nyomtatván
kötői munkák szállitá
egy kor. bélyeggel ellá
15-én reggel 9 óráig
igazgatóság főnökénél,
tandók be. Az ajánlat
csatolandó. A részlete

IPOLD JÁNOS
műlakatos és csillárgyár
Budapest, IX.,
TELEFON 98—63.

POSNANSKY
Városi iroda: **VI., Podmaniczky-utca 27**

Könyv a kertépítésről.

Camillo Carl *Schneider* tollából az építészeket érdeklő s általában figyelemreméltó munka jelent meg Lipcsében a *kertészet művészetéről*. Szerinte a „kertépítés“ az építész feladata, nemcsak azért, mert az érzülethez tartozó s azt környező, kiegészítő művészi feladat, hanem azért, mert a kertek — főleg a házi kert és a nagy városokban nagy épületek által körülövezett parkok — architektonikusan alakítandók. A tájkertészetnek fontos felada'a a térmegoldás. Itt a kertforma nem rendelhető alá az építészeti befolyásoknak, hanem a környező tájnak egyéni ízlésünkkel kiválasztott lényeges jellemvonásait juttassuk érvényre. A művész feladata e jellemvonások kiválasztása, s esetleg azoknak megfelelő helyen való mesterséges előállítása. A házi kert ellenben a lakás kibővítése, azért a tájkertészetnek, a természet utánzásának itt nincs semmi jogosultsága; alapformái tisztán architektonikusak, s a decorativ alapformákba illesztetnek be azután a növények. Nemcsak az épület és berendezése, hanem a kert is az anyag jelleméhez híven alakíttassék, s ez általános tételek bizonyítása közben heves vitatkozást fejt ki a régi elvetendő sablonok szerint dolgozó kertészekkel, kik még a mai művészeti revolutió idejében is a régi elavult *Meyer*-féle teoriák alapján tervezik kertjeiket.

Megjegyezzük, hogy nem mindenben osztozhatunk a kert-reformator véleményében, mert házikertekben igenis tekintettel kell lennünk arra a körülményre, hogy a lakó kis telkén egy darab természetet kíván magának környezetül teremteni, s akkor éppen az építész az, aki célját téveszti, mikor pusztán architektonikus szempontból formálná az épület környékét. A mű egyébként a benne lefektetett modern szellemű tételek folytán igen tanulságos, s a németországi kertészet történetének rövid vázlatát is adja. Carl Scholtze (W. Junghans) kiadásában jelent meg Lipcsében. *L—r.*

VEGYESEK.

Kitüntetés. Ő felsége *Kájlinger* Mihály mérnöknek, a Budapest székesfővárosi vízművek helyettes igazgatójának, a székesfőváros vízműveinek létesítése körül szerzett érdemei elismeréseül, Ferenc-József-rend tiszti keresztjét adományozta.

† Seenger Béla. Az idei tavasz nem az élet hirnöke, hanem az enyészeté; annyi jelesünk után ime Seenger Béla is elköltözött, aránylag rövid betegség után férfikorának, munkásságának teljében 53 éves korában. Budapest legelőkelőbb iparosai közt foglalt helyet; az apósától átvett kőfaragó üzletet modern fölszerelésekkel a főváros, az ország legelső és legnagyobb kőfaragó telepévé fejlesztette, főleg azóta, hogy a Hauszmann-féle üzletet is megvette. A főváros társadalmában is érvényesítette képzettségét; mint a fővárosi törvényhatósági bizottság tagja, az építkezések vezetésében szakértelmével nagy szolgálatokat tett. Tagja volt a kőfaragómestereket vizsgáló budapesti bizottságnak, elnöke volt a Budapesti Építőmesterek-, Kőműves-, Kőfaragó- és Ácsmesterek Ipartestülete kőfaragómesteri szakosztályának; továbbá a Magyar Építőmesterek kőfaragómesteri szakosztályának. Szivbaj sorvasztotta el életét, mely alig egy év előtt jelentkezett és csak az utolsó időben volt fenyegető jellegű. — Áldás emlékére!

Makadamútak portalanitása és javitása. Amint az *Allgemeine österreichische Chemiker- und Techniker-Zeitung* írja, Köln városa az elmúlt év július és augusztus havában 3 helyen tett kisérletet a makadamburkolatok portalanítása és javítása dolgában, amelyekről már most is ítélhetni, ha nem is végérvényesen. Az egyik helyen a városi gázgyárból való közönséges és felmelegített kátránynyal kente be a burkolatot. A másik helyen olajos, vízzel vegyülő folyadékkal (westrumit) öntözte többször az útat, végül a 3-ik helyen külön e célra készített forró kátrányréteggel vonta be a burkolatot. Az első helyen a kisérlet nem sikerült, de jobb eredményt mutat a másik két (nagy gyalogforgalmú) úton megejtett kisérlet, ahol további megszilárdulás végett helylyel-közzel homokot szórtak a kisérleti szakaszokra. A homoktól mentes szakaszon olyan réteg képződött, amelyet a laikus könnyen aszfaltnak nézne. Itt több por nem is képződhetik, mint amennyi az aszfaltburkolatokon elkerülhetetlen. De ez utóbbi két helyen végzett kisérletek közül a westrumittel (amelynek összetétele gyári titok) végzett próbák kedvezőtlenebb eredményt adnak, mint a forró kátránynyal megejtett kisérletek. A nevezett város hatóságának még döntenie kell arra nézve, hogy e kisérleti eredményekhez képest, melyik módot alkalmazza, vagy egyátalában bele fog-e a makadamútaknak ilyes portalanítására és javítására. *Vk.*

Függő kompok. Az első függő kompot a Neroion folyón Bilbao (Portugália) mellett 1893-ban helyezték üzembe. De Palacio és Arnodin francia vállalkozó mérnökök tervezték és építették. Az utóbbi e jól sikerült vállalkozás után igyekezett nagyobb elterjedést biztosítani a függő kompoknak. Ezt a hídrendszert ott lehet jól alkalmazni, ahol állandó híd építése esetén a kedvezőtlen terepviszonyok miatt hosszú feljárók szükségesek. Ott is jól alkalmazható, ahol a tengeri hajók közlekedését nem akarják híddal megakasztani. Arnodin tervei után készült a bizertai (Tunisz) hadi kikötő függő kompja, továbbá Roun-nál, a Szajna és Mortrou-nál Charente folyó felett épült függő kompok. Nantesban a mult évben épült egy függő komp, amelynek szerkezetén sokat javított Arnodin. Ugyanis ezideig a függő kompokat úgy készítették, mint a függő hidakat. A nantesi függő komp szerkezete hasonlit a mi Ferenc-József-hídunkhoz. A két oldalpilléren egy-egy függélyesen lehorgonyozott tartó nyugszik, amelyeket a középen egy harmadik tartó köt össze. Ezzel az elrendezéssel a függő komp elkészítése olcsóbb, mivel nem kellett annyi telket kisajátítani. A nantesi függő komp szerkezeti hosszúsága 191 *m.*, a pillérek közti távolság 141 *m.* A tartó szerkezetre akasztott komp 10 *m* hosszú, 12 *m* széles és 30 pár 32 *m* hosszú drótkötélre van felakasztva. A forgó zsámolyok száma 60. A kompot elektromos úton mozgatják; az egész szerkezet súlya teljes megterheléssel 139 *t.* Az új áthidaló rendszer oly jól bevált, hogy Franciaország után Angliában is épültek függő kompok. Hasonló a nantesi komphoz a newporti, amelyet az Usk folyón át építettek. A pillérek köze 196·6 *m*, a tartószerkezet a kövezet felett 73·6 *m* magasan van. Ennél sokkal nagyobb a Widnes és Runcorn városok összekötésére szolgáló 305 *m* hosszú függő komp, amelyen egyszerre 4 kocsit és 300 személyt lehet szállítani. A kompot egy 35 lóerejű mótor másodpercenkint 2·2 *m* sebességgel hajtja. Most épül egy függő komp Marseilleben, amelynek hosszúsága 235 *m* lesz, magassága 84·6 *m*. Ez a régi kikötő áthidalására szolgál. Dayde és Pillé francia mérnökök tervei szerint akarnak Bordeauxban egy függő kompot építeni. Ennek támaszköze 400 *m*. A tartószerkezet ívrendszerű és a futópálya egyszersmind gyalogjárók részére is használható. A gyalogjáró a vízszíne fölött 40 *m* magasan lesz, úgy, hogy alatta a legmagasabb tengeri hajók is elférnek. Ezen a függő kompon egyszerre oda és vissza közlekedhetnek. Magyarországon eddigelé még nincs függő komp, bár nyilvánvaló az előny, amely közlekedési viszonyaink terén azzal elérhető. Célszerű volna, különösen az Alsó-Dunán, egy vagy két függő kompot létesíteni.

Japán kőszén termelése. A négy nagy japáni sziget közül hármon kőszéntelepek vannak üzemben. A barnaszéntől az anthracitig az összes szénfajok találhatók. Typikus kokszolható szén majdnem teljesen hiányzik, a 35—45% illó alkotórészeket tartalmazó szenek azonban igen el vannak terjedve. A darabos szén eltűr hosszabb idejű raktározást és többnyire kevés kén és hamu van benne. A széntermelés 1901-ben 8,900.000 tonnára rugott; a kivitel 2,900.000 tonna volt. Nálunk ugyanakkor 6,550.000 tonnát termeltek.

MAGYAR MÉRNÖK- ÉS ÉPITÉSZ-EGYLET.

A mű- és középitési szakosztályok ülése március 20-án. Elnök *Ney* Béla, jegyző *Hültl* Dezső, jelen volt 42 tag. Az elnök javaslatára a tervpályázati eljárás szabályzatát revideáló bizottságban résztvenni még *Messinger* Alajos és *Sebestyén* Arthur kéretett föl, a fővárosi közmunkák tanácsa által a fővárosi épitésügyi szabályzat revideálása végett alakított vegyes bizottságba pedig a beteg *Palóczi* Antal helyére *Kauser* József. — *Komor* Marcel ismertette azután a kispesti izraelita templom pályaterveit, illetőleg a biráló bizottság (*Baumhorn* Lipót, *Förk* Ernő és *Komor* Marcel) ítéletét, mely szerint 13 terv közül az I. díjat az Almemár, a II. díjat Dávid pajzsa, II. és a III. díjat a Dávid pajzsa I. jelű tervnek ítélte. — *Schoditsch* Lajos pedig a saját és *Marton* Ákos és *Sándor* László nevében adta elő a *Trummer* János bérháza terveire rendezett pályázat eredményét, mely szerint az I. díjat nem lehetett ugyan kiadni, de a 7 terv közül négy mégis díjat nyert; még pedig a „Szerda" (*Orth* Ambrus és *Somló* Emil) 300 k., a „Modern" (*Sebestyén* Arthur) 200 k., a „Vázlat" (*Strobl* Miksa) 100 korona, végül a „Praktikus" (*Bernardt* Győző) szintén 100 koronát. — Végül a versenytárgyalási föltételek dolgában *Komor* Marcell ismertetvén a bizottság (*Báthory* István, *Komor* Marcell és *Schoditsch* Lajos) javaslatait, a szakosztályok fölkérték a bizottságot, hogy javaslataik értelmében vegyen részt az út-, vasút- és hídépítési szakosztálynak ugyane dologban most folyamatban levő tárgyalásaiban.

HIVATALOS.

MAGYAR ÉPITŐMESTEREK EGYESÜLETE.

A Magyar Épitőmesterek Egyesületének közgyűlése márc. 23-án. Elnök *Kauser* Gyula, jegyző *Báthory* István; jelen volt 58 tag.

1. Az elnök hosszabb beszédben üdvözli a megjelent tagokat, s a közgyűlést, miután határozatképes, megnyitottnak jelenti ki.

2. Az elnök felhívja a titkárt a múlt ülés jegyzőkönyvét felolvasni, mely, miután észrevétel nem volt, hitelesíttetett.

3. A titkár felolvassa az évi jelentést (az Évkönyvben meg fog jelenni), melyet a közgyülés élénk helyeslással kisért és egyhangúlag tudomásul vett.

4. Barcsay Lajos pénztáros felolvassa az 1905. évi költségelőirányzatot, melyet, valamint a Biró Gyula indítványára felolvasottnak tekintett évi zárószámadást, a közgyűlés elfogadott s a felmentvényt minden irányban megadta.

5. Biró Gyula indítványára az alapszabályok módosítása, minthogy azt az összes tagok a meghívóval együtt megkapták, a közgyűlés egyhangúlag, a felolvasás mellőzésével elfogadottnak jelentette ki.

6. Megválasztatott: háznagygyá Humayer József, ellenőrré Zeuner Gyula, könyvtárossá Hegyi Ferenc, számvizsgálókká Mirgay Gyula, Sturm Károly és Wagner Marcel; választmányi tagokká: ifj. Aprily János, Berkes Kálmán, Biró Gyula, Bloch Leó, Feledi József, Fischer Ferenc, Fogl Emil, Gunszt József, Hudetz Antal, Jakabffy Ferenc, Jiraszek Nándor, Kondor Márton, Kunfalvy Nándor, Lux Endre, Mann József, Müller József, Perndl Flóris, Schustler József, Szabó János, Szentpály József, Sziklai Zsigmond, Szuchy János, Walla József, Ziegler Géza.

7. Végül Sziklay Zsigmond indítványára, a módosított alapszabályok értelmében rendszeresített ügyészi állásra a közgyűlés a titkos szavazás mellőzésével egyhangú közfelkiáltással dr. *Kéler* Zoltán ügyvéd választatott meg.

A napirend kimeríttetvén és az elnök megköszönvén a tagok ügybuzgóságát, a közgyűlést befejezettnek nyilvánítja.

BUDAPESTI ÉPITŐ-, KŐMŰVES-, KOFARAGÓ- ÉS ÁCSMESTEREK IPARTESTÜLETE.

Az elüljáróságnak a márc. 12-iki közgyűléshez terjesztett 1904. évi jelentése kivonatban a következő:

A lefolyt 1904. év ipartestületünk tevékenységét erősen igénybe vette és gyakorlati eredményeket is mutathat föl.

Az elüljáróság érezvén azt, hogy az ipartestület feladatának csak úgy felelhet meg, hogy ha abban az összes tagok a testület összes ügyei iránt melegen érdeklődnek, legközelebbi feladatának ismerte a tagokat a testülethez szorosabban füzni, érdeklődésüket a testület iránt különböző intézkedésekkel felkölteni.

A munkások mozgalmának azon része ellen, mely az iparosok életbevágó érdekeit is támadja meg, csak a tömörülés és összetartás nyújthat védelmet.

Ezt az elüljáróság oly módon vélte elérni, hogy az ipartestület hivatalos lapjában, az »Építő Ipar«-ban közölte a kebelében végebemenő dolgokat, hogy ezek a tagok tudomására jussanak, és kieszközölte, hogy az »Építő Ipar« kiadóhivatala lapját ipartestületünk tagjainak félárban, azaz egész évre nyolc koronáért megküldi.

Minthogy a testület és tagjai között a szorosabb kapcsolatnak létesítése még sem éretett el, f. évi január hó 1-től kezdve »Közlemények« címe alatt egy kéthetenkint megjelenő lapot indított az ipartestület, melynek szerkesztésére *Sziklai* Zsigmond épitőmester úr, tagtársunk vállalkozott önzetlenül. Ebben teszi közzé az ipartestület elüljárósága mindazt a közleményeket, melyeknek tudása az ipartörvény alapján tagjaira nézve fontos.

Ugyancsak az ipartestületi köteléknek szorosabbra fűzését kívánja szolgálni a vezetőség azon intézkedése, hogy az eddig szokásos névsor és évi jelentés helyett a tagoknak minden évben »Évkönyv«-et juttat, melyben az ipartestületi ügyek mellett a tagokat érdeklő ipari és szakérdekű, állandó becsű értekezések, ismertetések és egyéb közlemények foglaltatnak, mely »Évkönyv« évek multán a szakismeretek tárházát lesz hivatva tagjainknak nyujtani.

A szakosztályok és az ipartestület közt szorosabb kapcsolat létesíttetett azáltal, hogy kimondatott, hogy a szakosztályok üléseire mindenkor az egész elnökség meghívandó, a szakosztályok kiadásait a testület fedezi és határozataikat a testületi elüljáróság hajtja végre.

Az ipartestület tagjai sorában beálló változásokra nézve pedig elhatároztatott, hogy azok negyedévenkint kimutatandók és közzé teendők.

A lefolyt évben is, mint 1903-ban nagy szerep jutott a munkások bérmozgalmainak. A munkások szakegyletei, a munkarendvédő bizottság címén felszínen tartották ezt a mozgalmat, a bérjavítás kérdésén kívül első sorban agitátió céljából, a munkásoknak a szociáldemokrata zászló alá egyesítése, másodsorban a pártszervezetnek, mint hatalmi tényezőnek elismertetése céljából; minek következtében az épitő munka csak nagy küzdelmek közt folyt egész éven át.

Az egymásután fellépő boycottok al szemben a munkaadók addig, míg az 1903. évben vállalt, szerződési határidőhöz kötött épitő munkák befejezést nem nyertek, védtelenül álltak; de okulva, az 1904. évben, szervezkedés és közös megállapodás folytán, csak oly feltétel mellett vállaltak épitő munkát befejezési határidővel, hogy a strike, boycott vagy munkás-kizárás által okozott késedelem az épités befejezési határidejére halasztó hatálylyal bir, mi által magukat a munkásmozgalom okozta nyomás alól részben kivonták.

A boycottok megszüntetése végett az épitő- és kőműves szakosztály junius 26-án tartott ülésében elhatározta, hogy ha a segédek a bojkottokkal s az egyes munkaadók ellen újabb bérkövetelésekkel fel nem hagynak, a munkaadók a munkabér megkötésére vonatkozólag a segédeknek adott biztosítást magukra nézve sem fogják kötelezőnek tekinteni; hanem a szabad egyezkedés terére fognak lépni. Az ipartestület ezen határozat értelmében 1904. év junius 28-án